

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

C. F. Wegeners dagbøger 1851-1864

Bind 2
1858-1864

*Udgivet ved
Hans Kargaard Thomsen*

Selskabet for Udgivelse af Kilder
til Dansk Historie

1995

C. F. Wegeners
dagbøger 1851-1864

C. F. Wegeners dagbøger 1851-1864

Bind 2
1858-1864

*Udgivet ved
Hans Kargaard Thomsen*

Selskabet for Udgivelse af Kilder
til Dansk Historie

1995

*Trykningen er bekostet af
Carlsbergfondet*

© Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie

Sat og trykt af Special-Trykkeriet Viborg a-s

ISBN:

87-7500-168-3 (komplet)

87-7500-170-5 (bind 2)

Indhold

Bind 1

Forord	7
Indledning	9
Dagbøger	
1851	53
1852	77
1853	113
1854	151
1855	185
1856	215
1857	257

Bind 2

Dagbøger	
1858	291
1859	325
1860	361
1861	391
1862	421
1863	461
1864	517
Register	561

1858

- Jan. 1. Kl. 1 kørte jeg til kuren. Derefter var jeg i mit værelse i geheimarkivet indtil kl. 5, da jeg gik til taflet. Jeg sad mellem gamle Werlauff og gen. Bruun. Clausen var der ikke. Det var meget elegant. Derefter gik jeg lige hjem kl. 8 og blev rolig hjemme. Man formoder, at kongen vil blive her i byen indtil rigsrådets åbning d. 14. Grevinden var upasselig og modtog ingen gratulationer.
- Jan. 2. Regenburt kom til mig i arkivet. Han talte om, at rektoratet i Husum ville blive ledigt og ville høre min mening om adj. Taafe i Odense til denne plads. – Jeg skrev så iaften til dels i den anledning til Henriksen. Jeg skrev også nogle linier til Tregder. Man fortæller, at premierministeren (Hall) har haft en samtale med kongen angående Scheels rejse til Paris og bebrejdet kongen denne. Kongen skal være bleven hidsig, have råbt højt og sagt blandt andet: »Jeg gør jo alt, hvad ministeriet forlanger, underskriver alt, hvad man forelægger mig. Men jeg vil have lov til at sende »*min ven*« hvorhen jeg vil. – Dette »*min ven*« har man så længe prædiket for kongen, at han selv tror det, skønt Scheel egentlig umulig kan være kongen personlig kær. Men grevinden vil for ingen pris miste Scheel eller opgive håbet om igen at bringe ham frem.
- Jan. 5. Jeg gik idag kl. 11 til *kongen*, nærmest for at sige ham de forskellige artigheder, som Bertouch (hofjægerm. Ferd. Bertouch), der privatiserer i udlandet, for tiden mest i Venedig, og lever af det Walmodenske fideicommiss som han har tilgiftet sig, gentagne gange har vist dels geheimarkivet, dels det nordiske oldskriftselskab. Rafn har sagt mig, at han uden tvivl gerne ville være ridder af Dannebrog (se bag i bogen). Jeg besøgte iaften gl. etatsr. Bloch.
- Jan. 6. Idag allerede er *Bertouch* udnævnt til ridder af Dannebrog. Cfr. 25. jan.
- Jan. 8. Jeg gik iaften lidt ind til *Clausens* for at se til dem i deres ensomhed, efter at både nu datter og søn har forladt deres fædrenehus. Kom hjem kl. 10 1/2.
- Jan. 15. Kongen er lidt upasselig og lagde sig straks efter at have åbnet rigsrådet. Derfor gaves heller ikke noget taffel. Berl. Tid. for iaften bringer telegraf-efterretning om et frygteligt *mord-attentat på kejseren af Frankrig!* –
- Jan. 18. Imorges fortalte barberen, at kongen var yderst slet, at igår en

finklædt mand i hans barberstue havde fortalt, at igår aftes var mange folk samlede ved slottet og ventede efterretningen om hans død. Det er naturligvis pure løgn. Ja vist var det løgn. Ved min ankomst til arkivet kl. 9 1/2 lod jeg spørge på slottet, og fik det svar, at kongen var lidt forkølet, men ellers fuldkommen vel. – Heller ikke har der været nogen samling ved slottet.

- Jan. 19. Imorges traf jeg Berling i slotsgården. Han fortalte, at kongen igår i 4 timer havde spillet skak med ham og var ganske rask.
- Jan. 22. Regenbug leverede mig idag det i det holst. min. (Springer og Rosen) konciperede svar på Lauenborgernes klage til forbundsdagen, og bad om mine bemærkninger derved.
- Jan. 24. Jeg har siden i fredags læst på svaret til forbundsdagen, der var 185 sider i folio, dog lidt på siden. Det var ikke så ilde. Imorgen leverer jeg det tilbage til Regenbug med mine bemærkninger.
- Jan. 25. Jeg fik idag et forskrækkelig taknemmeligt brev fra Bertouch i Venedig. Cfr. ad 5 & 6. Jan. Jeg skrev til Henriksen og Tregder i aften og nat.
- Jan. 27. Jeg havde igen idag i geh. ark. besøg af den sven. legationssekr. *baron Rudbek*, der synes at have lyst til at komme i bekendtskab med mig og – lader til at ville *lære* af mig, hvad en statsmand behøver at vide. Han bad mig at låne sig en bog om det holsten-oldeborgske mageskifte 1773. Jeg lovede at sende ham Clausens recueil. Besøg af gr. Friis's huslærer fra Juellinge, der nu virkelig havde fået theol. attestats og – var glad.
- Feb. 1. Nok et brev modtaget fra *Bertouch* og deri tillige et brev til kongen.
- Feb. 2. Igår aftes fik *kongen*, idet han forlod teatret, en slem hoste, der blev meget voldsom ud på natten og truede med den *luftrørs betændelse* (bronchitis), som han altid er udsat for.
- Feb. 3. Jeg har idag afleveret (ved Berling) et brev til kongen fra hofjægermester *Bertouch* i Venedig, der takker for ridderkorset og – havde sendt takkebrevet til mig. Cfr. ad 5. og 6. januar.
- Feb. 4. *Bulletin* er igår udgivet ang. *kongens befindende*. Tilfældet har vist

været betænkeligt nok. Dog er hs. maj. nu bedre. Imorges, da jeg gik i arkivet, tegnede jeg mig på den fremlagte liste.

- Feb. 7. Besøg af dr. Burman-Becker, der viste mig afbildning af nogle træer i Jægerspris skov. Jeg skrev iaften et par ord til Lise Ambders, som afgår til hende imorgen.
- Feb. 8. Bulletinen, der imorges var fremlagt, og hvorpå jeg tegnede mig, var just ikke ganske tilfredsstillende. Se bag i heftet. Der skal nu være kommen efterr. om *prins Christians ankomst til Paris* – for at lykønske kejseren. Han drog afsted en gang i forrige uge, – efter nogen kamp mellem kongen, som ikke ville lade *ham* rejse, og ministeriet, som ville.
- Feb. 11. Khrre Berling kom til mig imorges kl. 9 for at bringe mig efterretning fra kongen. Han mente at kongens upasselighed, hvorom der på sædvanlig vis fabuleres så meget, ikke kunne give anledn. til nogen frygt. – God bulletin idag.
- Feb. 12. Berl. Tid. for denne aften har en artikel af Independance om den lykke, som prins Christian gør ved det franske hof. Jeg blev iaften inviteret til min gl. rektor og nabo etatsr. Bloch – til *søndag* middag kl. 4. Det er imorgen hans fødselsdag – 86 år!
- Feb. 13. Kl. 11 1/2 var jeg hos Bloch for at gratulere, og gik derpå i arkivet.
- Feb. 14. Kl. 10 havde jeg besøg af boghandler Lyngge, der bragte med sig *bogholder Bang*, der er en ivrig samler af bøger, kunstsager og deslige. Kl. 12 kom *baron Rudbech*, bragte mig en bog, som jeg havde lånt ham og – fik hos mig nogle diplomatiske oplysninger angående traktaterne mellem Danmark og Rusland af 1767 og 1773 – med hensyn til en forhandling mellem Rusland og Norge. Jeg kendte dette fra Stemanns papirer. Kl. 4 til *Blochs*, hvor der ellers kun var familien og *Holstein* (fra Slesvig). Jeg kom først hjem kl. 10 3/4. Jeg måtte proponere skålen.
- Feb. 15. Besøg iaften af etatsr. Flor. Han ville høre om det påtænkte slesvigske tidsskrift (Knudsen), hvis primus motor jeg er. »Fædrelandet« indeholder den sædvanlige *årskrønike for 1857* af Fr. Barfod.
- Feb. 17. Idag udkom ingen bulletin fra kongens læge, men hs. maj. er i god bedring. Derimod vedbliver bulletinerne om *arveprinsessens brand-*

skade, der dog ikke anses for farlig. Bladene indeholder nu forbundsdagens beslutning i det holsten-lauenburgske anliggende. Gud ved, hvad enden skal blive derpå.

- Feb. 18. Besøg af khrre Rosenørn fra Randers.
- Feb. 20. Jeg gik imorges kl. 9 ind til byen og kom hjem iaften kl. 10. Da jeg nemlig skulle spise hos Clausens kl. 4, blev jeg i arkivet til denne tid. Efter middagsbordet etc. gik jeg til Wanschers og blev der til kl. 9 1/2. Hos Clausens var alene khrre Rosenørn fra Randers.
- Feb. 21. Kongen har nu fået rosen i ansigtet, hvoraf dog ikke videre befrygtes nogen fare.
- Feb. 25. Jeg modtog iaften fra grosserer-societetets komite en billet el. et adgangskort til at bese det nylig omdannede børsløkalde på søndag og mandag kl. 12 – 2. Dermed fulgte et explr. af Lassens afhandling om Børsens bygning. I arkivet besøgte *baron Rudbek* mig. Han ønskede anvisning til kilder, der kunne oplyse ham om den nuværende strid mellem Danmark og Tyskland.
- Feb. 26. Grosserer-societetets komiteen har skrevet krd. Lassen et taksigelsesbrev til for hans afhandling om Børsens bygning, hvoraf han sendte det 500 explr., og forærede ham et smukt guldur til erindring. Se bag i notitserne! Jeg skrev iaften til minist. Krieger og sendte ham afskrift af Larsens i året 1851 forfattede afhandling til fortolkning af kongelovens artikler om arvefølgen – til optagelse i Larsens samlede skrifter.
- Mar. 5. Jeg skrev iaften til *baron Rudbek* og sendte ham de oplysninger og hjælpemidler, som han havde bedt mig om. Cfr. ad 25. febr. Brevet m.m. afgår dog først imorgen, da jeg vil tage det med mig i arkivet og derfra lade det bringe til ham.
- Mar. 7. Se bag i bogen – en lille notits.
- Mar. 9. Der siges, at to af kongens adjudanter, *Fensmark* og *Moltke* er nær ved at måtte gøre formelig fallit. *Fensmarks* ulykke er Farumgaard, som vel nu endelig må sælges, – og kongen vil formodentlig tabe en del penge derved. *Moltkes* fortræd skal efter nogles sigende være hazardspil til lidenskab, efter andre uforsigtige endosseringer og andre forbindelser med pr. Ferdinands pengesager.

- Mar. 12. Den fungerende gen.adj. P.M. Bülow er afgået og bleven kommandant i Frederits, og oberst *Hegermann* – *Lindencrone* er bleven generaladjutant. – Der har længe været arbejdet derpå. Men Scheel har nok nu gennemført det. Bülow ville være virkelig generaladjutant og gjorde sig megen umage for at blive det. Han er nu meget misfornøjet med sin henvisning til Frederits og ville længe ikke en gang modtage denne udnævnelse. Hegermann skildres som en tapper officer, komplet gentleman og – absolutistisk royalist, utilfreds med den nye konstitution. Men – at bruge ham mod denne, er der vel næppe tænkt på. Iøvrigt tør jeg ikke stole på, hvad der siges til ros for Hegermann, da det kommer til mig fra de elendige hoffolk. Selv kender jeg ham endnu slet ikke. Jeg er bange, at han er *vindbeutel* og – *tysker*! Sådant betager hofkavallererne, der duperes af *store ord*.
- Mar. 15. Trap kom idag til mig i arkivet og bad mig om – i sin tid – at ledsage hans subscriptionsplan på grundtegninger af danske købstæder med nogle ord – under en eller anden form. Jeg vil nu tænke derpå.
- Mar. 16. Jeg havde for et par dage siden bedt Berling at lade mig vide, når jeg passende kunne hilse på *kongen*. Imorges kom han til mig og sagde: *idag. Kl. 12 gik jeg til kongen* (tog med mig Lassens afh. om Børsen, som jeg havde lovet forfatteren ved lejlighed at levere kongen) og kom ind omtrent 12 1/2. Kongen var bleven lidt magrere og blegere, men syntes ellers at befinde sig vel og havde idag for første gang gjort en ridetur. Vi talte om hans *helbred*, det nys overståede climacteriske år osv. (Kongen fortalte, at Sibylle spåede, at den sidste oldenborgske konge med 9 fingre skulle regere i 21 år) og om ministeriets politik, – dog indlod jeg mig ikke på det sidste. Thi Scheel regerer! og kongens digteriske fantasier lægger jeg altid – helt ud af min erindring. Gid alle gjorde dette.
- Mar. 17. Jeg burde dog igår have bemærket, at den eneste, som jeg traf i kongens forgemak igår var – *Rotwitt*, som åbenbart specielt var tilstegt og som upåtvivlelig er indviet i Scheeles intriger mod ministeriet.
- Mar. 19. Jeg sendte i denne morgen til baron Rudbeck endnu et bidrag til det, som han tidligere havde anmodet mig om og tildels modtaget. Cfr. 25. febr. og 5. marts.

- Mar. 20. Jeg skrev iaften to breve til min afd. broders to børn: Marie på Svanholms Minde og Hans Christian i Nykøbing p. F.
- Mar. 21. Besøg af khrre U.A. Holstein, amtm. i Slesvig, min gl. skolekammerat. Han bad mig overmåde meget om at forære sig et lille egenhændigt brev af de ikke få, som jeg har fra kongen.
- Mar. 22. Jeg skrev idag til past. Bendtsen i Gudbjerg.
- Mar. 24. Imorges gik jeg til khrre Holstein, og forærede ham et lille egenhændigt brev fra kongen, nemlig det, hvori han bad mig at give møde i det oldnordiske selskab og der læse noget af mit skrift om Abrahamstrup, dateret Frederiksborg d. 5. Maj 1854. Jeg tog mig dog først en afskrift af dette brev. Da jeg kom i arkivet, bragtes mig fra kongen to billetter til festen på teatret iaften i anl. af kongens helbredelse. Der var jeg så i denne aften og havde Marie Wanscher med mig. Kom hjem kl. 11.
- Mar. 29. Jeg blev idag i geheimearkivet tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5.
- Mar. 30. Jeg gik – i min uniform til geh.arkivet og arbejdede der kl. 9 – 5. *Derfra til tafler.* Overhofmarskallen anviste mig plads ved siden af ghrd. Scheele, med hvem jeg hel gemytlig passiarede. Selskabet var mest civilpersoner: Prof. Ipsen, prof. H.C. Andersen (første gang), prof. Friis arkitekten, konsul Pontoppidan, prof. Jerichau. Forresten kavallererne og nogle gardeofficerer. Grevinden præsenterede mig for sin nye æresdame *frøken Arentz*, datter af en afdød oberst løjtn. Arentz i Frederiksborg, og jeg talte lidt med hende. Hun har kun en 14 dages tid været i tjeneste. – Levetzau drak glas med mig.- Jeg gik lige hjem derfra og var hjemme kl. 7. – Scheel fortalte at Martensen havde været hos kongen og vist, at han var ganske uskyldig i sørgefest vrøvleriet. Altså – *Scheel* har vidst at kaste skylden derfor over på Hall!! -Jeg forstod det, og han sagde det til dels!
- Mar. 31. Idag slutter rigsrådet. Men der bliver intet rigsrådstaffel, da kongen antages »ikke at burde udsætte sig for at spise i riddersalen«! Det sagde Scheel mig igår.
- Apr. 2. Jeg spiste til middag hos Clausens en familie med de to nygifte par. Den unge fru Clausen syntes mig på gode veje, som man siger.

- Apr. 5. Jeg havde besøg kl. 10 – 11 1/2 af *baron Rudbeck*, der på en ganske agtværdig måde søger at instruere sig i politisk historie, ældre og nyere. Derpå kl. 3 besøg af mine tre unge niecer: Marie, Nanna og Wilhelmine Wanscher, første gang i denne gård.
- Apr. 8. Da jeg idag kl. 2 3/4 gik fra geheimearkivet hjemad gennem buegangene, så jeg kongen spadserende med grevinden under armen på ridebanen. Men kongen så ikke mig.
- Apr. 20. Frøken Thora Plesner kom i eftermiddag her til byen fra min broders i Halsted – for at få tænder!
- Apr. 21. Jeg sendte Jacobe 10 rd. som hun bad mig at »låne« sig. Det er en gal ting med disse »lån« og en gal husholdning! Hun ville – »bestemt betale dem igen i begyndelsen af maj«. Det venter jeg nu ikke mere end tidligere ved lignende »lån«. Denne dag – grevindens fødselsdag – gik i år lige som ifjor hen uden allermindste stads hos kongen. Hs. maj. havde alt for flere dage siden sagt til adjutanterne og ladet dem sige andre, at ingen gratulation blev modtaget. – Trap, som jeg traf imorges, vidste ikke grunden. Berling sagde mig igår, at grevinden var »svagelig« og at der desårsag ingen stads skulle være. Men andre siger, at hun hver aften er i teatret med kongen. Berling rejser i disse dage med en stor del frimurere til Stockholm.
- Maj 8. Grev Jul. Friis fra Juellinge, min fordums plejesøn, er her med sin familie og vil i sommer bo ved Helsingør for at skifte opholdssted og lade sin lille dreng Erhard bruge søbade, efter at denne i mere end et halvt år har lidt af den laalandske feber (cfr. 1. august).
- Maj 11. Min svigerinde fra Laaland kom idag til byen med sin lille dreng, der skal opereres for en skævhed i foden, som han er født med. Han er et halvt år gammel.
- Maj 12. Jeg så idag den lille dreng, et sundt og frisk barn. Lille Hanne er også med for at lade sig syne, som sædvanligt.
- Maj 15. Den lille Ulrik Adolph blev i middagsstunden opereret af lægen Drachmann. Kl. 1 3/4 bragte Chr. Plesner mig budskab derom. Man mener at alt er gået godt. Gud give det! og Gud være takket!
- Maj 22. Idag fødtes *pastor Permins* (Fanø) første søn. Han meldte mig det d. 27. maj. Cfr. d. 8. juni.

- Maj 24. I denne formiddag kl. 11 1/2 – 2 1/2 besøgte mig min *svigerinde Malvine*, hendes brødre Christian og Matthæus, og lille Hanne. De tog kaffe hos mig.
- Maj 28. Jacobe ville have penge af mig til at ligge på landet for. – Jeg er ikke i stand dertil. Cfr. 21. april.
- Maj 29. Jeg var idag ved en yderst brillant diner hos khrre Berling. Der var ministrene Hall og Simony, Dotezac og Virgin, Levetzau, Hegermann, Rottwitt, Fensmark, svensk oberst Skjöldebrand etc. Ligeledes Trap, advok. Liebe, kapt. Recke (der synes intim i huset), Boeck, Brockdorf og vel endnu nogle flere. Efter bordet kom *Dotezac* og *Virgin* til mig, talte en del med mig og sagde mig en hel del komplimenter, fornemmelig *Dotezac*, der talte meget om mine politiske historiske skrifter. Jeg kom først hjem kl. 8 1/4. – Også *Hegermann* præsenterede sig for mig (han er gift med fru Baalths søster).
- Jun. 2. *Diner på Frdsb. hos kongen*, som det synes m.h.t. den belgiske ministers forflyttelse herfra (Beaulieu). Der var Oriolla, Dubois, Kampenhausen af de fremmede legationer, Andræ, Michelsen, Wolfhagen, Krieger af vore ministre. Blandt andre mærkelige gæster vil jeg anføre *David*. Efter taflet rejste gæsterne, men kongen lod mig komme til sig. Blandt andet talte kongen om en erkendtlighed for Allens bog, og jeg foreslog *at gøre Allen til ridder* (cfr. ad 9. juni). Jeg var hos kongen hele tiden lige til han gik til ro kl. lidt over 10. Kl. 11 kørte jeg hjem og kom hertil kl. 2 1/2. Kongen lod mig køre hjem.
- Jun. 3. Jeg besøgte imorges min svigerinde. Hun venter imorgen sin fader og vil på mandag rejse hjem med sin lille dreng.
- Jun. 5. Imorges besøgte jeg min svigerinde Malvine, der har i sinde at rejse hjem på mandag morgen. Hendes fader og søster Augusta var imidlertid komne hertil igår og bliver her til på torsdag, da de rejser til Laaland. Iaften kl. 9 – 10 kom Malvine, hendes broder Christian og søster Auguste ind til mig på tilbagevejen fra Alhambra.
- Jun. 7. Berling kom iaften kl. 9 1/2 og bad mig at skrive sig et brev for kongen til prins Carl i Sverrig. Han fortalte om sine samtaler med denne medio maj. Kongen havde sendt prinsen en frimurer-ring, prinsen til kongen Carl XIII.s sværd og et rensdyr. Jeg har givet *sti-*

pendiarius Secher ferie fra idag til d. 23. d.m. for at han kunne have rolighed til at udarbejde sit specimen til magisterkonferensen, altså 2 1/2 uge.

- Jun. 8. Imorges hentede Berling det brev, som jeg igår nat konciperede. Fortalte derhos, at pr. Oscar havde skrevet til grevinden og foreslået hende at oprette en stiftelse for fattige børn efter et mønster som frimurerne havde oprettet i Stockholm. Jeg skrev iaften til Permin på Fanø. Cfr. ad 22. maj.
- Jun. 9. Jeg ser iaften, at *Allens udnævnelse til ridder* er dateret d. 31. maj. Jeg formoder, at det er den dag, da kongen modtog hans bog, thi det er ganske vist, at det ikke var sket d. 2. juni, skønt kongen var meget disponeret derfor. Cfr. ad 2. juni. Eller – har den »kloge« Trap måske villet dække – kongen og sig selv hos Scheele ved at kunne udgive mig for den, der havde bevirket det hos kongen. Thi naturligvis har Scheele syntes ilde om Allens sprog-historie.
- Jun. 10. Idag var *kongen på skydebanen*, men forlod den allerede kl. 3 og kørte til Skodsborg for at spise til middag.
- Jun. 11. Iaften var *møde hos kongen* i det nordiske oldskrift- selskab. – Da kongen kom, kaldte han mig til side og leverede mig et brev fra Hjort indgivet direkte til kongen angående selskabets anliggender. Nu begynder det *æsel* altså at skrive breve til Frederik VII lige som tidligere til Christian VIII. Jeg skal nu nærmere se, hvad det går ud på. Jeg så *Worsaae første gang i fuld uniform* som inspektør over kongehusets antiqu. saml. p. Rosenborg – en ny hofpost og – en komplet hofmand! –
- Jun. 13. Jeg havde i eftermiddag et besøg af *provst Plesner*, min broders svigerfader, der har været en otte dage i byen og imorgen går med damp – til *Halsted*.
- Jul. 2. I arkivet kom Kall Rasmussen fra gl. Werlauff, hvis fødselsdag det idag er, med en hilsen til mig: at en telegraf-depeche havde bragt den efterretning, at storherren i Konstantinopel ville – besøge kejser Napoleon i Paris. I sandhed en mærkelig begivenhed! Hvis den er sand ??
- Jul. 3. Jeg sendte idag de sædvanlige penge til Lise Ambders og Ane Bjer- ring.

- Jul. 4. Jeg var idag til middag hos *Puggaard* på Skovgaarden ved Ordrup. Der var også Clausen og flere andre. Da degnen i *Gudbjerg* i denne morgen kom ind i kirken, fandt han *den gamle udskårne altertavle* nedstyrtet – da jernstangen som holdt den var rustet itu – og slået aldeles i stykker! Herre Gud! Hvor ofte har jeg i min barndom betragtet denne gamle altertavles mange figurer.
- Jul. 5. Idag åbnes den hygiejniske kongres fra Skandinavien. Der var om middagen diner på skydebanen. I denne eftermiddag kl. 7 – 8 1/2 besøg af *dr. Fent* fra *Upsala*, der blev gl. prof. Schröders efterfølger som bibliotekar ved universitetsbiblioteket. Han havde tidligere en gang for en 16 – 18 år siden besøgt mig i Sorø.
- Jul. 8. Idag besøgte mig i geh.arkivet borgmester Platou i Christiansand, der er her ved den hygiejniske kongres. Han har udgivet nogle mindre histor. skrifter og ville blot gøre bekendtskab med mig. I eftermiddag besøgte mig her i mit hjem *grev Julius Frijs*, der ligger endnu med sin familie ved Helsingør, men i næste måned har i sinde at rejse hjem til Juellinge.
- Jul. 14. I Berlingske Tidende idag læses en velskrevet artikel om – at det nuværende ministerium ikke er skyld i forviklingen med Tyskland. Cfr. ad 28. juli.
- Jul. 18. Jeg fik idag et brev fra pastor Bendtsen i Gudbjerg, og skrev ham igen til straks samme dag.
- Jul. 19. Da jeg imorges kl. 9 1/2 kom i geheimearkivet, havde allerede en kgl. løber været der for at tilsige mig til festen imorgen på Frederiksborg til ære for *hertugen af Nassau*. – Men jeg vil ikke i denne forfærdelige hede køre 10 mil for at spise til middag og se en hertug af Nassau, og jeg skrev derfor straks et par ord til overhofmarskal Levetzau, undskyldende mig på grund af upasselighed! – *Kall Rasmussens ferie begyndt*. (Cfr. ad 23. august).
- Jul. 24. Idag kl. 4 kom min lille brodersøn Hans Christian til mig med dampskibet fra Nykøbing p.F. på gennemrejsen til Jylland. Han var nu kommen i 3. klasse. Om aftenen gik jeg med ham i Tivoli – hvor han var bedre kendt end jeg.
- Juli 25. Vejret er idag yderst regnfuldt og stormfuldt, så at Isteds-slags-festerne i Tivoli og Alhambra ikke lover meget. Om formiddagen

lod jeg Madsen gå med Hans Christian i Thorvaldsens Museum og Zoologisk Museum. Om eftermiddagen var jeg (første gang) med ham i Alhambra.

- Juli 26. Imorges kl. 9 1/2 kørte jeg med Hans Christian til arkivet, og han hentede så (med Madsen) selv billet. Kl. 2 gik vi på en restauration at spise. Kl. 3 1/2 kørte Madsen med ham til dampskibet, der afgår kl. 4 1/4. Det er idag lige så slet vejr som igår, og drengen vil få en hård overfart. Gud bevare ham.
- Juli 27. Jeg kørte fra arkivet kl. 2 3/4 ud til Wanschers (Hannes fødselsdag) og var her hjemme kl. 9 1/2.
- Juli 28. I Berlingske Tidende en artikel, værd at læse, en fortsættelse af den under 14. juli.
- Aug. 1. Idag kl. 10 besøg af *Jul. Frijs*, hans kone, Erhard, Polly og informator Clausen. De var hos mig omtr. 1 1/2 time. Imorgen rejser de tilbage til Juellinge efter 3 måneders ophold ved Helsingør. Cfr. ad 8. maj. Erhard er nu 10 år.
- Aug. 2. Berl.Tid. melder, at *nationalbankens* gevinst i det nu sluttede bankår udgør 1.070.000 rd., altså over 200.000 rd. mindre end forrige år. Da aktiernes antal udgør henved 134.000, ville det blive omtr. 8 rd. på hver aktie a 100 rd. Men formodentlig må en stor del lægges til reservefond.
- Aug. 6. Besøg imorges i arkivet af pastor Bendtsen fra Gudbjerg. Cfr. 10. august.
- Aug. 10. Jeg gik imorges til hotel d'Angleterre for at besøge pastor Bendtsen (cfr. ad 6. aug.), der ikke havde været i mit hus, som han havde lovet. Men samme morgen var han rejst fra byen hjem til Fyn. Om et par uger kommer han igen med sin kone. Cfr. 5. septbr. Iaften besøgte mig herredsfoged kancelliråd Kjær fra Tønder, min for-dums discipel.
- Aug. 16. *Prof. T. Beckers ferie begyndt*. Han rejser til Jylland for det første. Cfr. 21. septbr.
- Aug. 17. Jeg spiste idag til middag hos etatsr. Bloch med borgmester i Ha-

derslev etatsr. Hammerich, hans frue og *datter*, gift med kollaborator Bloch.

- Aug. 19. I denne morgen kl. 8 kommer min lille brodersøn *Hans Christian* til mig på tilbagerejsen (cfr. 24. juli) fra Jylland. – Om formiddagen gik han ud med Madsen, om aftenen med mig i Tivoli.
- Aug. 20. Imorges kl. 6 1/4 kørte Hans Christian til Kvæsthusgaden for at gå med Zampa til Nykøbing, hvor han med Guds hjælp skulle være i denne eftermiddag kl. 3 – 4. Jeg erfarer, at min gård er takseret til den nye grundtakst-skat til – 17.373 rd. som vil blive 6 portioner, da hver portion er bestemt til 3000 rd.
- Aug. 23. Prof. Kall-Rasmussen var igen efter sin ferie i arkivet. Cfr. d. 19. juli.
- Aug. 26. Jeg blev idag tilsagt til kongens taffel på Skodsborg imorgen kl. 4.
- Aug. 27. Jeg kørte til Skodsborg kl. 12 3/4 el. 1, med Regenburg, og kom dertil kl. 2 1/2, tog ind i kroen. Både kongen og grevinden lod mig høre, at jeg så ofte havde undskyldt mig, når jeg blev tilsagt, og at jeg, som kongen udtrykte sig »var skulke-syg«. Men han var dog meget venlig, drak allerførst et glas med mig ved bordet og talte ofte med mig. Hans rejse til Slesvig antages at skulle gå for sig d. 14. septbr. Jeg var hjemme kl. 10 1/4.
- Aug. 28. Besøg idag i arkivet af min gode ven, professor *Carlson fra Upsala*. Han fulgte mig et stykke hjemad og vi talte om adskillige ting. Han har i sinde at rejse hjem på mandag. Han kommer fra en 3 måneders rejse i Tyskland og Holland – for sin sundhed.
- Sep. 1. *Regenburg* besøgte mig iaften og fortalte mig, at Bernhard Bülow, som er kommen hertil fra Frankfurt, er fuld af godt mod. Han har en ..?.. i den russiske gesandt Fonton. *Regenburgs moder* er datter af en landsby-smed nær ved Aabenraa, ved navn *Wette*, en fynsk bondesøn, men et stort mekanisk geni. Han efterlod formue, som Regenburgs moder efter sin mands død tabte ved en fallit i Kbhvn. Det var formodentlig Møsting, der havde været amtmand i Aabenraa, og den senere amtmand Stemmann sammesteds, der anbefalede fru Regenburg, der var en *meget fattig* præsteenke – til kammerfrue hos pr. Wilhelmine.

- Sep. 5. Besøg idag kl. 1 – 2 1/2 af min kusine *Juliane Bendtsen*, præstekone i Gudbjerg, og hendes mand. Det var omtr. 36 år siden jeg havde set hende. Hun var den gang en ung 19årig pige, *Juliane Thomsen*, meget smuk. Men årene tilbragt på Jyllands heder har afbleget hende. Dog har hun endnu spor af, hvad hun har været.– Bendtzens kom her til byen d. 31. august. Cfr. 10. Aug. Medens Bendtzens var hos mig kom *Clausen*, der nu er vendt hjem fra sin 7 ugers rejse i ferien, og han blev, da Bendtzens gik. (Før han kom, drak vi kaffe).
- Sep. 6. På vejen til arkivet besøgte jeg *Juliane* i Knapsteds gård, og så deres lille plejedatter *Andrea*.
- Sep. 7. Ligeledes i denne morgen besøg hos *Juliane* da jeg gik til arkivet. I denne aften var *Juliane*, *Bendtsen* og deres omtr. 11-årige lille plejedatter hos mig kl. 6 1/2 – 9, drak the og spiste til aften. Vi gik så i *Tivoli* kl. 9 – 10 og derfra fulgte jeg dem hjem til *Knapsteds gård*.
- Sep. 8. Imorges kl. 7 gik jeg til banegården for at tage af sked med *Bendtzens*. De rejste da hjem. *Puggaard* kom idag til mig i arkivet og inviterede mig til søndag kl. 4 el. 5. I fredags – sagde han – blev han 70 år.
- Sep. 10. Jeg var idag – efter indbydelse tilstede ved afsløringen af *Frederik VI.s* portræt-statue i *Frederiksberg Have*. I denne eftermiddag besøg af min fætter *Theodor*, min kusine *Sophie* og hendes to småpiger, der nylig er komne tilbage fra *Haderslev*.
- Sep. 11. Ligesom jeg ville gå fra arkivet, kommer *Trap* med et gammelt metal-segl fra kongen, der forlangte at vide, hvad det var og hvor det hørte hen. Jeg tog det hjem med mig, thi kongen vil have svar til mandag. – Det var et *Taaasinge* lands segl.
- Sep. 12. Jeg skrev i denne morgen en lille afhandling om kongens gamle segl og indlagde den på slottet, da jeg gik ind for at køre ud til *Puggaard*. Til middag hos *Puggaard* på *Skovgaard-* et gentilt kompagni: *Ministrene Simony og Krieger* (*Hall* og *Wolffhagen* havde undskyldt sig), *Edv. Collin*, *Clausen*, *Fenger*, *Sonne*, *M. Hammerich* o. fl. – Jeg tegnede mig for 10 rd. til monumentet for general *Rudb. Bülow* (se *Fædrelandet* 1858 no. 219).
- Sep. 14. *Kongen* afgik i denne aften kl. 7 1/2 herfra med et ekstratog til *Korsør*, hvor han overnatter på sit dampskib *Slesvig*.

- Sep. 15. Da jeg kom hjem fra arkivet, forefandt jeg en æske med æbler af mit eget træ og nogle reineclauder fra Gudbjerg, med et brev fra den lille Andrea Bendtsen. I denne eftermiddag gik en luftballon (Magel) op fra Alhambra. Betalt de 10 rbd. til Bülow-monumentet. Cfr. ad 12. sept. Kongen rejste imorges kl. 5 fra Korsør til Svendborg, derfra kl. 12 og ankom kl. 5 til Holnæs, kl. 6 til Glücksborg.
- Sep. 17. I denne aften skrev jeg et brev til den *lille Andrea* i Gudbjerg og sendte æsken tilbage med noget konditortøj og nogle vindruer. Den skulle imorgen afgå herfra. Cfr. ad 15. septbr.
- Sep. 20. Dannevirke har i denne tid en række af artikler, der giver en ret god udsigt over Danmarks kontroverser med det tyske forbund.
- Sep. 21. Wanscher kom til mig i arkivet og inviterede mig til sig på Strandvejen på søndag kl. 4 i anledn. af Wilhelms konfirmation. Berling kom også. Han var ankommen nylig fra Glücksborg, bragte mig et brev og beroligende efterretninger om kongens forkølelse.
- Sep. 22. Jeg besvarede idag det igår modtagne brev fra Glücksborg. Berling. Tid. melder, at kongens upasselighed er overvunden.
- Sep. 23. Jeg modtog straks i denne morgen ved min ankomst i arkivet et *egenhændigt brev fra kongen*, dat. Glücksborg d. 21. d.m., med tak for de ovenfor (11.-12. septbr.) omtalte oplysninger ang. Taasinglænds gamle segl. I denne tidlige morgen kl. 2 fødtes en *søn*, den første søn, for min gode ven *prof. Tregder* i Aalborg. Jeg fik hans brev derom lørdag morgen d. 25. septbr.
- Sep. 25. Imorges, da jeg gik gennem buegangen, kom Berling til mig og sagde mig blandt andet, at kongen ville komme hertil i beg. af oktbr.
- Sep. 26. Imorges fik jeg brev fra den lille Andrea i Gudbjerg. Cfr. ad 17. septbr. Kl. 2 gik jeg til byen og tog med en omnibus ud til Wanschers – til Wilhelms konfirmation. Kom hjem kl. 10 1/2.
- Sep. 27. Idag var *Becker* atter i arkivet efter sin ferie (cfr. d. 16. august), der forresten blev overskåret for ham ved hans faders død.
- Okt. 1. Jeg gik iaften i Casino for at se den berømte spanske danserinde *Pepita*. Som en sydlænderinde og *i den alder* er hun endnu smuk og

danser smukt. Men at det skal være noget at gøre europæisk væsen af, forstår jeg ikke. Hun er gammel og – medtaget.

- Okt. 2. Berl.Tid. for iaften bringer den efterretn., at kongens læge har fra-rådet at rejse hertil, fordi kongen var noget forkølet. På slottet ventede man kongen imorgen kl. 4 – 5, og det var allerede afgjort, at der skulle være taffel både mandag og onsdag. Clausen besøgte mig iaften kl. 7 1/2 – 8 1/2.
- Okt. 3. Jeg har indpakket et explr. (af udhængsarkene) af mit skrift: »*Vandring gennem Jægerspris's have og lund*« og sender det imorgen til kongen som en fødselsdags-present.
- Okt. 4. I Berl.Tid. for iaften læses en »Korrespondance-artikel« fra Flensborg, der beretter, at kongen har været sengeliggende nogle dage. Det passer ikke med rygterne her i byen om grunden til at rejsen hertil blev opgivet. Se bag i bogen no. 8.
- Okt. 6. Jeg blev imorges i arkivet inviteret til *Clausens* – en familie. Fra arkivet gik jeg derhen kl. 4 og kom hjem kl. 6. Der var Frimodt og hans unge kone fra Sorø og den unge fru Clausen fra Jonstrup.
- Okt. 8. Med jernbanetoget iaften kom *Malvine* med lille Ulrik, der skal ses af lægen m.h.t. sin fod.
- Okt. 10. Besøg af baron Rudbek: Han ville underrettes lidt om hjælpemidlerne til at studere den tyske forbundsret, om Wiener-kongressen og hvad dertil hører. – Den unge mand er ikke ganske ueffen – af en diplomat at være.
- Okt. 11. Jeg gik imorges til min svigerinde Malvine, der bor i hotel Løven (Nyhavn). Hun sagde mig, at lægen var vel tilfreds med den lille drengs fod.
- Okt. 12. I denne aften kl. 6 1/2 – 9 1/2 var Malvine hos mig med sin broder Christian Plesner.
- Okt. 13. Jeg besøgte imorges min svigerinde. Berling takkede mig for det jeg havde sendt til kongen. Vid. ad 8. oktbr. Han bad mig om at skaffe sig en redaktør til Berl.Tid., da Nathansen nu var for gammel.

- Okt. 14. Imorges kl. 7 gik jeg til banegården for at tage afsked med Malvine. Vejret har været fortræffeligt hele dagen, og med Guds hjælp vil hun til middag være hjemme med sin lille dreng. – Siden talte jeg med prof. Ingerslöv i anledn. af Berlings ønske.
- Okt. 15. Besøg af Berling i arkivet. Rafn sender mig et no. af det engelske ugeskrift *The Kritik*, d. 18. sept. 1858, hvori s. 593-94 en anmeldelse af kongens skrift om jættestuers bygning. Han melder mig, at han havde sendt en afskrift af stykket til Glücksborg til kongen.
- Okt. 19. Imorges tidlig telegraferedes hertil, at *kongen* ville komme hjem fra Slesvig i eftermiddag. Ingen ventede det. Iaften kl. 9 1/2 hører jeg banetoget komme, og jeg kan vide, at det er et ekstra-tog med *kongen*. Hvad er grunden til den pludselige hjemkomst? Grunden er, at ministeriet bestemt forlangte, at kongen skulle være tilstede for at deltage personlig i forhandlingerne ang. de frankfurtske differenser. Det var egentlig kongen og grevinden meget imod og de ville have været tilbage igen. Men ministrene ville ikke slippe dem.
- Okt. 23. Imorges kl. 10 gik jeg til kongen for at hilse på ham efter hjemkomsten og levere ham en bog fra arkivarius Lisch i Schwerin. Da jeg gik fra kongen, kørte han med Berling til Frederiksberg for at bese den nye frimurer-loge, som der anlægges. Jeg blev tilsagt til taflet (*rigsdags-taflet*) kl. 5. Taflet var i riddersalen som sædvanlig. Efter bordet talte kongen især med bønderne. Kl. 8 omtrent gik jeg fra slottet ud til Wanschers, og da der var mig tilstillet 2 billetter til festforestillingen imorgen aften på Det kgl. teater, tilbød jeg Hanne at følge mig, hvilket hun modtog.
- Okt. 24. I teatret – forestilling i anl. af kongens nærværelse (i st.f. fødselsdagen). Hanne, der var inviteret til Gottl. Collins, tog ikke med, men i hendes sted Nanna. Jeg fulgte hende hjem. Kom selv hjem kl. 11 1/2.
- Okt. 27. I arkivet blev jeg tilsagt til *kongens taffel* idag kl. 5, og da jeg kom hjem, kom Puggaard og inviterede mig til på søndag kl. 5. Kl. 5 ved kongens taffel, plads mellem gen.maj. Hegermann-Lindencrone og khrre Berregaard. Kl. 5 1/2 bragte *pr. Christians* adjudant kjkr. Castenschjold kongen skriftlig anmeldelse om, at en søn er født på Bernstorff. Kongen forkyndte det ved glasset. Se bag i bogen.

- Okt. 30. Prof. Ingerslev kom til mig i arkivet.
- Okt. 31. Besøg af Clausen kl. 2. Til middag hos *Puggaard*. Der var ministrene Unsgaard og Simony, Clausen, konfr. Brun, stiftamt. Nielsen, Lehman, prof. Lehmann, Bissen, borgm. Linnemann, Exner, pianisten kapt. Schow, Meldal, den unge Werlauf og hans kone, fru Collin (etatsr. Collins kone) og måske et par endnu. Det var ret muntert, men efter bordet ved billardet måtte jeg næsten hele tiden tale med *Puggaard*. – På hjemvejen gik jeg til Wanschers og kom hjem kl. 10 1/2.
- Nov. 1. Jeg skrev idag til hofjærgermester *Bertouch*, f.t. i Pisa. I arkivet var hos mig *pastor Blædel*.
- Nov. 2. Jeg skrev idag til *rigsarkivar Lange* i Christiania og sendte kassen med norske tegnelser. Jeg har fra idag af på 14 dage givet stipendiararius *Matthiesen* ferie, som ækvivalent for en sommerferie, som han ikke forlangte. Han vil bruge tiden til eget arbejde.
- Nov. 3. Minist. Krieger sendte mig imorges en billet i geheimearkivet og dermed de to sidste hefter, der er udkomne af Larsens skrifter.
- Nov. 4. Jeg skrev idag til arkivarius (og »Archiv-Rath«) *Lisch* i Schwerin, fra hvem jeg under 26. septbr. havde brev og nogle bøger. Cfr. ad 23. oktbr. Dannevirke af 4. novbr. (no. 257) meddeler efter Allg. Zeit. at jeg lader anstille undersøgelse i arkiverne i Florents ang. Chr. I. rejse. Det sigter til *Bertouchs* forsøg i Florents, Mailand o.fl.st. for mig.
- Nov. 5. I arkivet besøgte mig baron Rudbek. I denne aften sluttede jeg gennemsynet af et kongen tilstillet mspt., en tysk oversættelse af Grundtvigs Saxo nylig forfattet af en vis Hermann Rabe, en født berliner, nu musecar (?) i Altona. Jeg var anmodet om at sige min mening derom, og meddelte den nu skriftlig.
- Nov. 10. En indviet fortæller mig idag, at kongen havde tilladt hert. Carl af Glücksborg atter at bære dansk uniform, medens han siden oprøret havde båret johanitter-riddernes dragt. Prinserne har nok overtalset eller overrumplet kongen og – Hegermann været indviet deri! Hegermann bringer sig på glatis, dersom han ikke tager sig iagt! –
- Nov. 13. Jeg spiste til middag hos Clausens – med *pastor Hertel* fra Mol-

trup, etatsr. Tang og Flor. Derfra gik jeg til Wanschers, men traf dem alle på koncert, hvorfor jeg vendte hjem kl. 8.

- Nov. 18. Kl. 4 besøg af biskop *Engelstoft*. Kl. 7 – 9 til koncert (for asylerne) på skydebanen. Da jeg kom hjem, havde *Raasløff* været her og efterladt en invitation til lørdag. Jeg vil sige nej. Jeg begynder iaften en kur for den blod-urolighed og pulsering, jeg i nogen tid har følt i hovedet, især når jeg lå i sengen. Foreløbig skal jeg bruge skarpe fod- bade om aftenen- siden formodentlig igler, kopsætning, åreladning og – Gud ved hvad. *Se bag i bogen.*
- Nov. 21. Besøg af kabinetssekr. etatsr. Trap i anledning af det billedværk, som han vil udgive fra sit stentrykkeri over købstæder, bygninger etc. Efter den foreløbige bestemmelse vil *kongen* på tirsdag eller onsdag tage til *Jagerspris* på jagt og blive der en 8 dages tid. Derfra til jagt på *Frederiksborg* en 8 dages tid. Så vil han komme ind til den unge prins' dåb og blive lidt her. Scheel er indbudt til jagterne.
- Nov. 22. I denne formiddag kl. 11 blev født på Jonstrup en lille sønnesøn for prof. Clausen.
- Nov. 23. Biskop Engelstoft var idag hos mig i arkivet. Jeg har givet *prof. Becker* ferie i nogle dage. Han tager i eftermiddag til forpagter Me-incke på Laaland – på en jagttur. Kom hjem d. 30. novbr.
- Nov. 24. Modtaget brev fra Bendtsen i Gudbjerg og dermed – en *ost!* Det er godt ment, men noget langt at sende sligt.
- Nov. 27. I arkivet forefandt jeg et brev fra grev *Julius Friis*, der meldte mig, at hans kone *d. 23.* havde født ham en lille *søn.*
- Nov. 28. Prof. Clausen besøgte mig og – inviterede mig til næste fredag kl. 5. Jeg har i denne aften skrevet *to breve*, et til *Bendtsen* og et til *Juliane*, begge lange, især det sidste. Imorgen skal de afsted.
- Nov. 30. Efter at jeg i lang tid havde lidt af susen for ørerne eller en pulse-ring af blodet til hovedet, hvorimod jeg forgæves brugte skarpe fodbade, har jeg i denne eftermiddag – efter lægens ordre – fået sat *blodkopper*, 6 i tallet, i nakken. Om det nu vil hjælpe! –
- Dec. 3. Det var et elegant selskab hos *Clausens* idag: Ministrene Wolfhagen og Krieger, konfr. Brun og hans broder fabrikejeren, grosserer

Puggaard og Hage, samt Hother Hage, de Kriegerske proteges: Westergaard, Gram, Brock, Bjerring, amt. Lehmann, kapt. Jespersen, Svane, Regenburg – og jeg.

- Dec. 13. Besøg imorges kl. 9 af Wanscher og Hanne. Jeg gik så i arkivet som sædvanligt. Wanschers drenge skulle komme i eftermiddag, men siden bestemtes næste søndag dertil. Det var nemlig idag min fødselsdag. *Becker* meldte sig syg for en uges tid, men det bliver sagtens meget mere. Cfr. 29. dcbr.
- Dec. 14. Besøg iaften kl. 5 1/2 af Johannes Henriksen og hans søster Jacobine (fra Odense).
- Dec. 15. Jeg sendte imorges juletræs-sager til min broders børn i Halsted – med posten.
- Dec. 16. Idag sendte jeg de sædvanlige julegave-penge til Lise Ambders og Ane Bjerring – med posten. Ved min hjemkomst fandt jeg et brev fra *Juliane*, det første! Det var underskrevet »den 13. dcbr« og må således have været længe undervejs. Det var ret ordentligt og vel skrevet.
- Dec. 21. Næppe havde jeg idag sat min fod ind i arkivet, før jeg modtog ordre fra kongen at ledsage allerhøjstsamme i suiten til pr. Christians palæ, hvor kongen stod fadder til den unge prins Valdemar. Se bag i bogen. Efter denne højtid blev jeg lige som den øvrige suite tilsagt at spise ved kongens taffel kl. 4. Taflet varede til 5 1/2. Kl. 6 havde kongen statsråd. Jeg kørte straks efter taflet hjem.
- Dec. 24. *Juleaften*. Jeg sendte idag et par ord til Lise Ambders og dermed »Vandringer gen. Jægerspris's lund« til *Juliane*. Clausen besøgte mig i arkivet og indbød mig til sig anden juledag kl. 4. Jeg var inviteret iaften både til *Puggaard* og til *Wanschers*, og jeg tænkte at besøge dem begge. Men da vejret blev så stormfuldt, sendte jeg dem begge afbud. Jeg sidder således ganske rolig hjemme.
- Dec. 25. Idag kl. 12 blev jeg tilsagt at spise hos kongen på Frederiksborg imorgen kl. 4. Jeg må altså sende afbud til Clausens.
- Dec. 26. Jeg kørte med diligencen til Frederiksborg kl. 8 og kom dertil kl. 12 1/4. Der var anvist mig værelse på slottet, som sædvanligt. Jeg gik ned i byen for at søge – og jeg fandt *Julianes* sl. faders hus.

Derpå kom Trap til mig og sagde, at kongen absolut havde sat sig i hovedet nu *idag at udnævne mig til kammerherre*, eller, hvis jeg på ingen måde ville, da give mig titel af gehejme-etatsråd med khrres rang. Jeg pålagde ham *alvorlig* at sige, at jeg ingen af delene ville være. Taffel kl. 5. Juletræ og bal kl. 8 – 2 1/2.

- Dec. 27. Stod op kl. 8 og gik efter befaling til kongen kl. 10. Traf både kongen og grevinden og talte med dem dels alene, dels hver for sig. Trap havde givet kongen besked men kongen var, hvad også Trap spåede mig, både *meget misfornøjet* og forlegen derved. Grevinden derimod sagde mig rent ud, at hun nok troede, at jeg ikke ville modtage kongens æresbevisning med nogen tilfredshed. Jeg håber at det er forebygget, som vel er. Se videre bag i bogen ad 26. dabr. – Jeg tog fra Frederiksborg kl. 1 1/2 og var hjemme kl. 6. Fra Frederiksborg skrev jeg en slags journal til Juliane og afsendte den derfra.
- Dec. 28. *Trap og Hegermann* fik igår kommandørkorset. Denne *Hegermann* gøres der stort væsen af, anses for uhyre ridderlig, tapper, klog osv. Jeg talte også lidt med ham igår, men – jeg har stadig meget ringe tanker både om hans ridderlighed, tapperhed og klogskab. Mig synes han at være en simpel *vigtig-per*, der ved sin store krop og militære elegance duperer og imponerer fruentimmer og svage mænd, – en *lykkeridder*, der nu bruger kongen, men lige så gerne forlod ham, – en slet og ret hofkavaller af mådelig slags, og intet andet.
- Dec. 29. Prof. Bekker (cfr. ad 13. dabr.), der har været syg siden d. 13. dabr., begærede nu orlov på 14 dage for at tage på landet. Naturligvis er der intet i vejen fra min side. Videnskabernes selsks. bud (Nye-gaard) fortæller mig – til liden glæde, at *prof. Clausen* har været syg og sengeliggende nogle dage. Jeg havde ikke anelse derom. Jeg må imorgen straks se til ham. Modtaget fra Grönblad i Helsingfors den til mig, Nordström og Rein dedicerede bog – uden brev eller noget videre. *NB.*
- Dec. 30. Jeg gik til Clausens kl. 9 1/2 og talte med lægen dr. Brönnike og Frimodt. Anden juledag følte Clausen sig ilde, måtte gå til sengs og har ligget siden. Det er noget – apoplektisk!! Gud, o Gud – bevar den herlige mand. Det er nok i afvigte nat bleven *apopleksi*. I denne eftermiddag kl. 6 besøgte jeg gl. etatsr. Bloch og bragte ham min Abrahamstrup I-II og var hos ham en times tid.

Dec. 31. Jeg var hos Clausens kl. 9 1/2. Det var idag som igår, faren bliver ved. Fra Clausens gik jeg til *prof. Bojesen*, der første gang siden sin svære og langvarige sygdom er her – i hotel d'Angleterre. Derfra i arkivet. Besøg herhjemme kl. 1 af ghrd. *Tillisch* og gen.maj. *Oxholm*, og da de ikke traf mig hjemme, kom de til mig i arkivet. Begge ville spørge mig, om jeg havde nogen memoire eller antegnelser fra marts 1848. Oxholm ville vide, at Bang havde leveret mig en sådan, og hans hovedøjemed var at bevise – at slesvigholstenernes oprør kunne godt undskyldes! – Jeg svarede, at Bang vel en gang havde lovet mig nogle antegnelser, men at jeg ingen havde modtaget. »Fædrelandet« for iaften omtaler Clausens sygdom. Avisen melder, at kongen bliver på Frederiksborg nytårsdag. Denne vil blive rolig og jeg håber ikke at skulle forlade min stue. Iaften er jeg også rolig hjemme – og hører hvorledes man rask skyder nytår ind lige fra kl. 7 af.

Indførsler bag i dagbogen for 1858:

1. Elendigheder (d. 5. jan). Mod slutningen af året uddelte kongen nogle titler og ordener. Deriblandt var et kommandørkors til formanden i landstinget og et sølvkors til formanden i folketinget. Men da publikationerne sker gennem vedkommende ministerier, og justitsministeriet, under hvilket den førstnævnte (Bruun) hører, kom forud dermed for indenrigsministeriet, hvorunder den sidstnævnte hører (Rottwit), så troede denne deri at se en tilsidesættelse, hvilken han talte om på de allerhøjeste steder og søgte at give den vending, at han var tilsidesat, fordi han var yndet af kongen! Denne sladder synes nu at benyttes af ministeriets fjender for at sætte det i miskredit hos kongen, der forud er det ugunstig. – Det går i det hele ud på at bagtale ministeriet hos kongen og grevinden, der er meget vrede på det; men det er dog et spørgsmål, om Scheels Pariserrejse vil nytte. Thi da *prins Christian* ikke måtte rejse til Paris for at contra-arbejde imod Scheel, så – rejste hans svoger pr. Frederik af Hessen dertil, og han er der nu. Hvad der også gør lidt – eller ikke så lidt endda – alarm, er, at den kuriøse slotspræst på Frederiksborg en af helligdagene i julen havde bedt for »kongen og *gemalinde*«. Sagen gjorde stor opsigt! Kultusministeren måtte igennem bispem forlange erklæring af præsten derover, og ministeren gik til kongen. Denne skal have lovet, at dette ikke mere skulle ske. Men – folk påstår, at amtmand Rotwitt havde fået præsten til denne fadæse og nogle vil endog, at kongen selv havde foranlediget dette! Gud ved, hvor sandheden ligger.

2. *Salon-sladder* (ad 8. febr.). Idag fortælles, at heftige scener er forefaldne mellem kongen og grevinden, fordi kongen endelig havde givet efter for ministeriet og tilladt, at *prins Christian* personlig måtte gå til Paris, hvilket hidtil stedse har været forhindret. Dette rygte er endvidere udpyntet og udmalet således, at kongens sygdom skulle være for en stor del en følge af disse indre tvistigheder. – Naturligvis må alt sådant være digt eller løs formodning, eftersom ingen vidner kan have været tilstede. Der fortælles ligeledes, at prins Christian, efter at have taget afsked med kongen før sin rejse, gik til grevinden og lod sig melde hos hende til afsked, men at hun lod ham bede at vente lidt, da der var nogen hos hende, at prinsen derpå havde ventet »en halv time«, men da han ikke blev indladt, gik bort igen. Jeg har dette rygte ligeledes fra det fjendtlige partis tilhængere og tvivler på, at det hænger ganske således sammen, når det af neutrale eller upartiske kunne prøves. Men selv ved jeg intet derom. (D. 20. febr. Nu skal denne historie være fortalt ganske ligefrem i et smudsblad, som en Rugaard udgiver. Jeg ved ikke, hvad bladet hedder, – *jo*, det hedder *Tiden* og skal udkomme 3 gange om ugen).
3. *Prins Christian i Paris* (ad 26. febr.). Bysnakken fortæller nu stundom et og andet om, hvad der forefaldt i Paris under prins Christians ophold der. Om politik, siges der, havde der ikke direkte været talt mellem kejseren og prinsen lige indtil det sidste møde på (maske?)ballet. Der havde endelig prinsen i en vinduesniche bedt kejseren at antage sig Danmarks sag. Kejseren var straks gået ind derpå, havde taget prinsen ved hånden og ført ham lidt mere afsides. Her havde han uden indledning sagt: Dites-moi, quelle est votre opinion? Men prinsen, som var uforberedt på en nøjere explication og ingen mening selv havde om sagen, vidste ikke at svare noget, og – således endte den conference. – Dette fortælles. Om det er løgn eller sandhed, må Gud vide. Det stykke, som i disse dage stod i »Fædrelandet« om den forestilling, som snart skulle gives af den store troldmand Louis le Nord de Schele – skal efter sigende hentyde på ytringer af Scheel om, hvorledes han, ved de forbindelser, som han i Paris havde knyttet, let ville være istand til at møde alle det tyske forbunds chikaner mod Danmark, hvis han stod ved roret. – Man betragter disse ytringer som hans sædvanlige storpraleri om egen dygtighed. Iøvrigt bruger han nu den manøvre at vise sig meget ministeriel, er overordentlig forekommende mod Hall og viser ham al udvortes hengivenhed.

4. *Fortsættelse af no. 2 og 3* (d. 7. marts). Salonsladderer beretter, at kongen var bleven så opbragt over grevindens adfærd mod prins Christian, at han havde mishandlet hende så at hun blev syg deraf. – Lige stik imod dette rygte fortæller et andet, at grevinden var ganske uvidende om, at prinsen havde været hos hende, før efter at han var gået. Sagen skulle nemlig være gået således til: Prinsen gik til grevindens værelser, hvor – som sædvanlig – hendes tjener modtog ham, da hun ikke har nogen kavaller eller hofdame. Tjeneren svarede, at der var nogen hos grevinden (hvad der også skal have været, nemlig en militærperson), men at det straks skulle blive meldt, hvilket dog tjeneren ikke gjorde, håbende at den fremmede skulle gå. Grevinden vidste altså slet ikke noget af, at prinsen havde ønsket at hilse på hende, fordi tjeneren intet meldte. Efter at have ventet lidt, gik prinsen fortørnet bort, og da straks derpå den fremmede forlod grevinden, erfarede hun først, at prinsen havde været der. Ifølge denne fremstilling er altså det hele grundet i en tjeners malconduite. Det var en ganske anden sag. Men hvad er nu løgn og hvad er sandhed?

Ministeriets fjender tager efterhånden mere masken af, og khrre Holsteins lykønskings-adresses behandling i rigsrådet synes at give dem håb om at have majoritet i dette, da denne adresse af nogle betragtedes som en tillidsadresse til ministeriet. De 20, som foreslog en anden udvej, kom derved i en vis forbindelse med hinanden, som er ganske mærkelig. Man så der under samme fane Scheele, Tillisch, Bluhme og Monrad, Ussing, David, Mourier og Tscherning-Winther, grev Holstein, grev Frijs, Scavenius, Sehestedt Juel, Kaufmann og alle tyskerne samt Heltzen! Scheele ville naturligvis gerne styrte ministeriet, selv om han ikke derved kom med i det nye, når dette blot lod ham blive i København og om kongen (Scheele har hver dag en almindelig indbydelse til kongens taffel. Der ventes – til *han* er kommen). Det skulle da være blandt *de øvrige*, at ministeriet skulle dannes. En *bovedmand* for oppositionen anses almindelig *Sponneck* for at være, skønt han opererer bag kulisserne. Han kan ikke glemme tabet af en portefuille, til hvilken han havde knyttet sig fra 1848 – 1852 og for hvis skyld han i stormens tid havde – opofret *alt*! En anden vigtig mand er *Monrad*, der for enhver pris vil regere og føler sig tilsidesat af ministeriet, fordi det ikke ret tør stole på ham og fordi det også selv vil regere. Navnlig står Andræ og Monrad, uagtet ydre venlighed, på en meget spændt fod med hinanden. Men i sin lidenskab overser Monrad, at hans nuværende venner alene vil bruge ham, og at han vil blive kastet overbord af dem, så snart de ikke mere behøver ham.

Scheele har længe anglet efter ham. Men den, der stoler på Scheele – etc. *Rottwitt* er meget intim med Scheel og hoffet!

5. (ad 16. marts). *Baron Blixen* er dog en ganske mærkelig personlighed blandt vore lidet mærkelige adelsmænd. Den mærkeligste af hans mærkeligheder er hans talent til at indtage folk, som han kommer i berøring med og hans egen bevidsthed af at være i besiddelse af dette talent. Nylig var han i Frankrig og lod sig præsentere for *kejsers Napoleon*. Denne var rimeligvis forud just ikke meget vel stemt imod ham og gav sig just heller ikke ved audiensen meget af med ham, men skal dog have fundet i ham en mand, der fortjente opmærksomhed både ved sin dannelse og ved sin ydre optræden. – Nu er han sjælen i den *Amalienborgske politik*, og synes at have drejet denne, idet han tillige med noget held tilstræber at knytte det *Hallske ministerium* til den. Virkelig siges også ministeriet at være ikke ganske utilbøjeligt til at benytte hvad han har af talent, og såvel partiet Bluhme-Sponneck som det Christiansborgske hof er opmærksomt på denne nye vending. Hint partis sladderposer berettede nylig, »at Blixen skulle nu være udenrigsminister, efter at han var bleven noget nordisk el. skandinavisk-sindet«, og dette hofs indviende vil vide, at Hall hyppigt kommer på Amalienborg og der ved en cigar diskuterer gemytlig med Blixen, prinsesse Louise og prins Christian. – I disse dage er Blixen da rejst til *Frankfurt*. Det er vel just ikke urimeligt, at han har politiske øjemed. Men om det just er dermed, som Scheel fortæller på Christiansborg, det er vel et spørgsmål. I den Christiansborgske intime kreds hedder det nemlig, at Hall i virkeligheden har sendt ham for at virke for ministeriets politik (Holstens partielle udsondring) hvilken Scheel er imod og indtager kongen imod, skønt Hall har vogtet sig for at få udseendet deraf og stillet sig således, at han kan trække sig tilbage fra Blixen. Dette skal altså være en i formen privat, i realiteten diplomatisk rejse. – Mindre heldig var Blixen nylig i et forsøg på atter at skaffe sig indpas hos – *kongen selv*. Hvor meget der end kan være falsk eller fordrejet i de ovenstående beretninger, så er det vist, at Blixen, der for nogle år siden afleverede sine danske hof titler, i disse dage har *skrevet et brev til kongen*, som begynder med den forsikring, at ingen mere levende end han havde været betagen af sorg og frygt under kongens sygdom, ingen nu inderligere og oprigtigere lykønskede kongen til helbredelsen, og ender med at tilbyde kongen sin tjeneste, den han vil stræbe at udføre til kongens fornøjelse etc. Dette brev in originali har jeg selv haft i mine hænder og læst. Men uheldigvis forsømte jeg at se dets datum. Her har

dog Blixen uheldig forregnet sig. Thi kongen viser naturligvis Scheel og andre alle sådanne breve, og – følgen blev foreløbig, at Blixen slet intet svar har erholdt derpå.

6. *Halls udnævnelse til storkors af Dbg.* for et par måneder siden havde nær atter fremkaldt en minister-krise. Da kongen var meget glad over ministeriets reetablering efter Andræs afgang, fordi enhver minister-krise er ham overmåde ubehagelig, og takkede ministrene for at have afgjort sagen, så forlangte de, at Hall som konseilspræsident og udenrigsminister skulle have storkorset, hvad kongen straks og gerne lovede. Men siden opsatte kongen det; erindringer nyttede ikke, og ministrene, som deri troede at spore grevindens indvirkning, satte nu spørgsmålet på spidsen idet de erklærede i modsat fald at ville indgive deres demission. Da gav kongen efter. (Mig fortalt d. 1. septbr.).
7. *Kongens besøg i lejren ved Rendsborg* – blev opgivet, fordi hs. maj. befandt sig ikke vel. Således hed det. Men rygtet her i byen fortæller, som sædvanlig, en anden grund til, at det gik overstyr: Kongen ville have grevinden med og give en slags offentlig fest med hende ved siden. Dette modsatte ministrene sig og ville ikke samtykke i, at grevinden blev præsenteret offentlig ved sådan lejlighed. Kongen gav efter for deres anskuelser, men besluttede da slet ikke at ville besøge lejren! Således fortælles og det er virkelig sandhed, erfarer jeg! (Mig fortalt d. 28. sept.).
8. *Årsagen til opgivelse af kongens bestemte rejse hertil* i anl. af rigsdagen og fødselsdagen fortæller Becker i arkivet idag således: Efter at kongen havde besluttet at rejse til Khvn. *alene* (uden grevinden) og at grevinden imidlertid skulle blive på Glücksborg og der celeberrere fødselsdagen ved en stor samling af folk på fuldkommen dronninglig maner, altså derovre tage regres, fordi hun ikke kan komme til geburtsdags-taflet, så forenede sig her i Khvn. en del af den rigtige adels- klike med dens hale om at ville modtage den *ene* tilbagevendende konge med stor pomp og ret at ville udmærke denne fødselsdag på en kendelig måde. Men da man i Glücksborg ved sine kundschafter blev underrettet om denne Amalienborgske demonstration, så gjorde man om, tog en anden beslutning og – kongen blev i Glücksborg! Efter denne fortælling skulle kongen egentlig slet intet fejle og – lægens annonce skulle blot være en ham befalet maske. – Således fortæller Becker idag *højt og tydeligt* i arkivet, og lægger til, at *Trap*, der var kommen til byen, havde for-

talt dette til en, fra hvem han havde det. Denne »en« er da vistnok hans halvbroder adjudanten khrre Blücher. Men dermed stemmer ikke den nye meddelelse om kongens upasselighed i Berlingske for iaften. Hvad er nu sandhed eller løgn i disse Blücher-Lowzow-Sponneckske historier? (D. 4. oktbr.). – Becker påstod d. 9. oktbr. endnu, at kongens sygdom er fingeret og at han aldeles intet fejler, beråbende sig på dem, »som kommer derovre fra«.

9. *Gen.maj. Hegermanns mission til Stockholm* for nogen tid siden var, efter hvad Becker idag (d. 9. oktbr.) fortæller i arkivet foranlediget ved følgende: En vis Christian Hansen, en person af noget talent men meget tvetydig karakter (Erslevs forf. lex. I 567) og ofte kaldet »Christian komet« havde tidligere været brugt af Berling til at skrive til forsvar for grevinden og havde navnlig forfattet det skrift, der på en så pludselig måde fremkom midt på den jyske rejse 1852. Fyren havde forsøgt sig i Amerika, havde også været i Norge, som han forlod for gæld. Også her var han forgældet. Han gik nu til Berling og forlangte af ham 4000 rdr. Berling spørger ham, om han er gal og afviser ham, men han truer med sin kundskab om visse ting, og da det ikke hjælper, rejser han til Stockholm og udarbejder der et skrift om grevinden, som han netop er i færd med at lade trykke, da Berling får nys derom ved sine spioner i Stockholm. Disse meldte Berling tillige, at nogle højerestående personer i Stockholm var Hansens medsammensvorne. Kongen skrev ifølge disse efterretninger til kronprinsen af Sverrig (som regent) et privatbrev, hvori han forlangte hint skrift af Hansen undertrykt og derhos klagede over dennes højere medskyldige. Kronprins-regenten traf straks foranstaltning til at forbyde trykningen af Hansens skrift. Det var første akt. Men nu lod kronprins-regenten også anstille undersøgelse med hensyn til beskyldningen mod hine højere herrer, hvoriblandt anselige frimurere, altså det svenske kongehus' kæledægger, og det skal da have vist sig, at beskyldningen var aldeles falsk. Kronprinsen blev derfor meget fortrydelig på Berling og skrev derom alvorligt til kongen. For at klare denne sag var det nu, at Hegermann måtte gøre sin mission til Sverrig! – hvilken mission dog ikke ganske skal have genoprettet den gode forståelse. Det var anden akt – alt efter Beckers, altså den bekendte klikes beretning.
10. *En dansk prins, født d. 27. oktbr. kl. 4.* Jeg var tilsagt til kongens tafel, hvor kun et ganske lille selskab var tilstede, hvoriblandt stiftamt. Nielsen fra Ribe, gen.adj. Hegermann, Berregaard, Wor-saa, ceremonimester gr. Ahlefeldt, konfr. Thomsen, de Laing,

oberst Honnens, kapt.løjt. Schmidt, stiftamt. Tetens og en mig ubekendt militær. Desuden naturligvis kongen selv, grevinden og hendes to damer, fr. Dreyer og frøk. Ahrentz. Hegermann, min sidemand, vidste at der måtte komme noget usædvanligt, men sagde mig ikke, hvad det var. Kl. omtr. 5 1/2 bragtes ham et brev, som han lagde på en tallerken og overrakte personlig til kongen, der læste det og viste det til grevinden. Champagneglassene var just nylig fyldte, og kongen tog nu sit glas, hævede det og sagde: »Mine herrer! En prins af Danmark er ganske nylig født!«. Hvorpå hs. maj. tømte sit glas og naturligvis ligeledes hele selskabet. Derefter fortalte Hegermann mig, at han vidste forud, at man rimeligvis kunne vente denne efterretning, og at prins Christians adjutant kjkr. løjt. Castenskjold, der umiddelbart efter fødslen var sprængt her til byen fra Bernstorff af, hvor prinsesse Louise havde ligget i barselseng, bragte brevet, som han havde overleveret kongen. Hegermann ville vide, at fødselen var sket kl. 4, rimeligvis efter Castenskjolds fortælling, og at prinsessen havde haft en lidt vanskelig fødsel. – Der skulle nu efter kongens befaling gives salut med 27 kanonskud fra alle fæstninger i riget, her altså først fra Citadellet. Der er vel heller ikke tvivl om, at denne salut blev givet, men ved taflet kunne ingen høre den. Kongen spurgte flere gange derom, men ingen kunne høre noget.

Således blev da endelig igen *født* en dansk prins efter omtrent 50 års forløb! Thi den sidste gang en dansk prins blev født var d. 6. oktbr. 1808, og denne prins er vor nuværende konge! –

Levetzau var ikke ved dette taffel. Han havde udbedt sig at måtte spise med sin søster, hvis fødselsdag det var. Ceremonimesteren grev Ahlefeldt fungerede for ham. *Efterskr.* Hvad saluter for den nyfødte prins angår, må kongen vist have husket fejl eller også hans befaling var bleven misforstået: Thi ingen hørte noget, og siden har adskillige (dog just ikke velunderrettede ved sig selv) ytret, at saluten først skulle gives næste middag kl. 12. Om dette skete ved jeg ikke.

11. *Arvefølgesagen 1852-54.* I et selskab hos Puggaard d. 31. oktbr. sagde minister Simony til mig: »Efter at have hørt Larsens foredrag i rigsdagen kunne ingen tvivle om, at De havde fuldkommen ret, og at man ved de følgende forhandlinger i arvesagen ganske havde glemmt, hvad der tidligere var bestemt«. – Det var en ærlig ytring, tilmed da Simony selv var minister, da man udøvede sine ministerielle nederdrægtigheder imod mig. Men dem var da rigtignok Sponneck og Bluhme mester for! Simony tilføjede: »Det var dog

ubegribeligt, at Scheel (nu generalauditør) ikke kunne se det«. Ja tilvisse – ubegribeligt!

12. ad 23. oktbr. *Frimurerer-institut p. Frederiksberg*. Under det opsving som frimureriet har taget og tager tildels under indvirkning fra hoffet i Stockholm tilfredsstiller den gamle loge i Kronprinsensgade ikke mere. Frimureriet – siger man mig – var hidtil her i Danmark ikke bragt til de højeste grader. Som en følge deraf stod den københavnske loge hidtil under den stockholmske og lige som i et vist afhængighedsforhold til denne. For at råde bod herpå måtte man i København også indføre frimureriets højere og højeste grader og – det gjorde et nyt anlæg nødvendigt. Dette udføres nu på Frederiksberg under kongens egen ivrige deltagelse. Han og hans »kommissarius magni magistri« Berling tager derfor oftere til Frederiksberg. I efteråret eller vinteren skal det nye institut formentlig blive færdigt. – Der gives dem, der frygter for, at denne mureriver står i forbindelse med det svenske kongehus' skandinavisme, og at kongen skulle lade sig lede ind i forbindelser, hvis følger han ikke kan beregne. Man siger, at det Amalienborgske hof ikke er frimureriet gunstig. Men det ville i så fald være det klogeste, at medlemmerne af det unge hof selv lader sig initiere i mysterierne for i sin tid bedre at kunne beherske dem!
13. ad 21. dcbr. *Prins Valdemars dåb*: Kl. næsten 1 kørte kongen ledsaget af et detachment hestgarde og en suite af sine kavallerer og maison du roi (hvortil jeg blev regnet) til pr. Christians palæ. Suiten kørte i kongelige vogne: jeg i no.5 med kommandøren for hestgarden khrhr Brockdorff og livlægen etatsr. Lund. Prins Christian og hans to sønner modtog kongen i porten og ledsagede ham op i salen. Der var en stor forsamling, nærmest af prinsens og prinsessens nærmeste familie, hvoriblandt hendes søster pr. Marie og hendes døtre fra Tyskland, og nogle af prinsens personlige venner (Jørgen Castenschjold o.a.). I salen stod midt på gulvet en forgyldt døbefont med en forgyldt vandkande og fad. Rundt om tog vidnerne plads. Først en sang eller salme af et eget kor. Derpå en kort tale af stiftsprovst Paulli, der forrettede dåben. Enkedronningen bar den spæde prins. Efter dåben atter en sang af samme kor. Derpå ombares forfriskninger: Vin, kage, geleer, o. desl. og til samme tid bar jordemoderen den lille prins omkring og foreviste ham, – et smukt barn, for så vidt han i den alder kan være det. Imidlertid talte kongen med mange, og tillagde pr. Christian, prinsesse Louise og alle deres børn prædikaten »*Kongelig Højhed*«. Klokken lidt over

to kørte kongen i det samme optog bort, ledsaget af garden, der imidlertid havde paraderet uden for palæet. Vi (følget) ledsagede kongen til hans gemak, og ved indgangen til dette befalede han os alle at spise hos sig idag kl. 4.

Det var egentlig første gang, at jeg lidt nøjere så hele prins Christians familie. Børnene er meget vakre, smukke og udvortes vel opdragne. De vinder ved nærmere betragtning. Prinsen er en ganske smuk mand og prinsessen, skønt nu ikke ung, ligeledes meget indtagende. Det er lige som en opblomstrende kongestamme, der træder i den afgåendes sted. Gud give mit fædreland sand lykke under denne nye stamme! Jeg har nu to gange været i festlig hofkreds, hvor den lille pr. Valdemar har været den interessante genstand. Cfr. ad 27. oktbr.

14. *Tilbud om kammerherrenøglen* (d. 26. dcbr.). Kort efter min ankomst til slottet kom Trap til mig og fortalte mig, at kongen havde *fast besluttet* at udnævne mig til *kammerherre*, havde ladet nøglen komme og havde den liggende i en vis skuffe parat når jeg kom til hs. majestæt. Trap havde imidlertid tilladt sig at ytre, at han var i tvivl om, hvorvidt jeg ville være tilfreds med denne nådesbevisning og foreslået kongen, at han først måtte tale med mig derom. Dette havde imidlertid kongen taget meget ilde op, sagt, at just kammerherreværdigheden gav en stadig adgang til kongen og at den derfor nødvendig måtte være enhver af stor betydning. Grevinden var dog kommen til og havde taget Traps parti. Man havde da begyndt at overlægge, om jeg da måske kunne have mindre imod en anden nådesbevisning, og var så falden på, *NB* hvis jeg bestemt undslog mig for kammerherre-nøglen, da at tilbyde mig *titel af geheime-etatsråd med kammerherrers rang*. Jeg blev meget ilde derved. Men jeg erklærede alligevel Trap og bad ham sige rent ud og bestemt til kongen, at jeg påskønnede allerunderdanigst hs. maj.s nåde, men måtte lige så allerunderdanigst trængende ønske ikke at modtage de nævnte ydre tegn derpå, *bverken det ene eller det andet!* Trap bemærkede – hvad jeg da meget godt vidste – at kongen ville tage dette meget unådig op. Han sagde endvidere, at der vel havde været tale om at give mig storkorset (det er nu fjerde gang, det har været omtalt, *først* 1851, da jeg fik sølvkorset, *siden* 1852 på trods, da jeg skrev om arvesagen, og *endelig* 1854 straks efter at højesteretsdommen var falden og kongen ville trodse Bluhmes fordringer på min afskedigelse. Også skal Stemann flere gange have foreslået kongen dette), men at kongen ikke nu kunne gøre det, da han ikke ville give andre ministre end Unsgaard storkorset. Jeg svarede Trap, at

jeg lige så lidt nu som nogensinde attråede denne nådesbevisning, og at jeg – *slet ingen ønskede*, hverken af det ene eller af det andet slags. Trap ville dog ikke lade være at tænke på en eller anden erstatning for mig – og forlod mig. – Jeg blev da ikke kaldet til kongen. Vi gik til taflet. Her skrev kongen en billet til Trap – og denne svarede på samme. (Trap fortalte mig, at det var et spørgsmål til ham om udfaldet af hans samtale med mig, og at han kortelig havde givet mit svar). Derpå sad kongen lidt og betænkte sig, talte med grevinden og – så noget ærgerlig ud! Men noget efter så han ned til mig og behagede at drikke et glas med mig. Han var misfornøjet og talte ikke med mig efter bordet. Jeg gik på mit værelse. Om aftenen talte han heller ikke for det første til mig. Grevinden ikke heller. Jeg holdt stive øren, skønt jeg var ilde tilfreds. Da vi gik til aftenbordet og jeg passerede forbi grevindens plads, henvendte hun et par ord til mig. Efter bordet, medens dansen fortsattes, og jeg så til, gik jeg – på opfordring, ind i det værelse, hvor kongen spillede kort, og da han holdt op dermed, talte han nogle ligegyldige ord med mig, hvorpå jeg bad om tilladelse til at hilse på hs. maj. næste morgen, før jeg rejste.

Næste morgen kl. 10 (27. dcbr.) gik jeg altså til kongen. Grevinden var først tilstede og talte om kongens hensigt. Men jeg gentog bestemt, hvad jeg havde ytret for Trap, at jeg – *slet intet ville være*, uden det jeg var, og hun syntes at finde det rimeligt. Straks efter kom kongen, og var kendelig noget forstemt. Han talte først om andre ting og sagde derpå: »Ja – Trap har jo talt med Dem på mine vegne.« Jeg repeterede nu tredie gang min vægring, hvortil han egentlig intet svarede. Men han var meget kold, tiltalte mig stadig med De og gik bort. Jeg gik så også.

Jeg besøgte nu Trap før min afrejse, men traf Hegermann hos ham. Jeg sagde ham kort, hvorledes det stod, men han svarede »at rent fri blev jeg ikke, og at han havde andre planer«. Jeg gentog, at *enhver ting* ville være mig ubehagelig, endog f.e. en foræring, som jeg var bange, han skulle tænke på, hvilket han dog benægtede. I trediemands påhør kunne jeg ikke gå videre. Men endnu før jeg rejste, just som jeg ville gå til vognen, traf jeg Trap ene, og jeg gentog ham med hele min misfornøjelse og utilfredshed over alle disse historier, »*at jeg intet, slet intet ville have, og at jeg allermest ønskede, at man ville tage alting fra mig og alene lade mig være med det navn, jeg har fået ved dåb og arv*«. Han hørte derpå og svarede: »Det er meget stolt«. Dermed skiltes vi ad. Jeg håber at have sat en pind for videre forfremmelser! –

Jeg skal endnu bemærke, at jeg i kongens eget værelse på Frede-

riksborg fandt *to* portrætter af *ghrd. Scheel*: det ene et maleri over sofaen, det andet et fotografi midt over skrivebordet, med grevinden på den ene side og kronpr. Carl af Sverrig på den anden, begge ligeledes fotografier. Men – Scheel er den mest forhadte mand både i Danmark og i Holsten, og den mest intrigante mand, der gives. Gid han ikke drager kongen – hen til sig. Det skal være mit nytårsønske for hs. majestæt! –

1859

- Jan. 1. Da jeg ikke går ud, lod jeg straks imorges høre til *Clausen*. Hans tilstand er som igår, kun at han er lidt mere urolig. – At dette skal være mit første ord i denne bog!! Gud give, at jeg snart måtte skrive noget trøsteligere! Jeg har været hjemme den hele nytårsdag og kun haft et par enkelte ubetydelige besøg. – Om aftenen lod jeg også pigen gå ud, så at jeg ikke en gang i min ensomhed fik en kop the. Hm! –
- Jan. 2. Jeg lod imorges spørge til *Clausen*. Han synes noget bedre og har sovet lidt i afvigte nat. Der er dog vel altså – Gud være lovet – noget håb.
- Jan. 3. Imorges spurgt til *Clausen*. Det er gudskelov bedre. Derfra besøgte jeg Bojesen i hotel d'Angleterre, og endelig var jeg hos Wanschers at ønske godt nytår. Kl. lidt over 11 i arkivet. Her besøgte Regensburg mig og siden Johannes Clausen.
- Jan. 4. Imorges hos *Clausens*. Det synes atter bedre, søvn ret god, sved er lykkelig frembragt. – Johannes Cl. og Frimodt rejser imorgen bort. Langt besøg iaften af *Rafn*, der – gerne ville være fri for rangskat som konferentsråd, lige som han havde været det som etatsråd, men dog var bange for at røre derved af frygt for at finansministeren skulle optage spørgsmålet om hans – fritagelse for etatsråds-skatten. (Berl. Tid. 1859, 8. febr.). *D. 4. januar* døde på St. Thomas – fru kammerjunkeringe Castonier af gul feber. Hun var født *Hedevig Kirstine Rye*, en datter af købmand H. Rye i Nyborg, i hvis hus jeg var omtrent i årene 1816-18. Hun må være bleven omtrent ved 48 år gammel og efterlod en datter.
- Jan. 5. Imorges hos *Clausens*. Det er – gudskelov – bedre med ham igen idag. Jeg skrev idag til *Lisch i Schwerin* og sendte ham et explr. af Abrahamstrup I-II samt Diplom. Christ. I. Ligl. til biskop *Engelstoft* i Odense – med en afskrift af et mageskiftebrev af 8. Aug. 1625 (Thurø).
- Jan. 6. Bedre med *Clausen*. Idag sendte jeg det første manuskript til min Abrahamstrup og det kongen tilhørende original- kort over Lundden – tilbage til hs. majestæt – ved khrre Berling.
- Jan. 7. Gudskelov bedre med Clausen. Jeg fik idag brev fra *past. Bendtsen i Gudbjerg*. Gross. *Puggaard* kom til mig i arkivet og ville absolut have mig til sig på søndag middag. Det hjalp ikke at jeg sagde nej.

– Men jeg går dog ikke til ham – det er vist. Jeg vil være i ro på søndag, – om muligt.

- Jan. 8. Bedre med *Clausen*. I disse dage har jeg omsendt explr. af »Abrahamstrup« til forskellige. Besøg i arkivet af khrre *Oxholm*. Han fortalte at Bangs memoire var deponeret et andet sted og at nu han og Tillisch ville skrive deres. – Om den bliver mig leveret, ved jeg endnu ikke. Cfr. 31. dabr. 1858.
- Jan. 9. *Clausen* takker nu i alm. for efterspørgsel og vil betragte sig som reconvalescent. Besøg af Regenburg. Jeg gik, som ovenfor bemærket, ikke til Puggaard, men var hele dagen hjemme. Cfr. ad 7. januar. Om eftermiddagen og aftenen skrev jeg to breve, et til *Bendtsen* og et andet til *Juliane* i Gudbjerg. De skal afgå imorgen.
- Jan. 10. Jeg så til *Clausens* imorges, og alt var godt. Imorgen skal han prøve at stå lidt op. Jeg skrev iaften til *Malvine*. Brevet afgår imorgen.
- Jan. 12. Ved min ankomst til arkivet erfarer jeg, at *Plesner* igår aftes er rejst til Langeland på grund af sin moders sygdom. Det var – besynderligt.
- Jan. 13. Jeg fik et brev fra *Juliane*, dateret d. 12. januar. – Men hun havde da *ikke* modtaget mit af 9. og 10. januar.
- Jan. 14. Jeg så til *Clausens*, og tjeneren sagde mig, at fru Clausen gerne vil tale med mig. Jeg ville dog ikke straks idag benytte denne tilladelse.
- Jan. 15. Jeg gik også idag til *Clausens* – og da tilladelsen fornyedes – op til fru Clausen. Jeg fandt hende meget fattet og taknemmelig mod Gud, at det var, som det var. *Clausen* er meget bedre. I arkivet modtog jeg brev fra *Plesner*. Hans moder havde fået et slag-tilfælde, men man havde dog håb om bedring.
- Jan. 16. Besøg af kancelli-sekretær *Klein*, fuldm. i det slesvig. min. arkiv. – Efter hans fortælling går det i snart alle regerings-arkiverne lige som det gik i geheimearkivet i ældre tid: Ingen bestiller noget.
- Jan. 17. *Becker* er igen kommen tilbage fra Giesegaard, hvor han har været siden nytår, og han var hos mig igår aftes. Provstinde Plesner i Humble, min broders svigermoder, døde på denne dag. Henved 69

år gl., 47 ægteskabs. Jeg fik idag i arkivet et brev fra *konfessionarius Tryde* i anledn. af nogle oplysninger om konfessionarii embedet, som jeg efter begæring havde meddelt ham. – Det var et ganske mærkeligt brev – af en Ørstedianer.

- Jan. 21. Jeg har skrevet til Jul. Frijs og Johan om morgenen, til onkel Kellinghusen og Henriksen om aftenen, og dermed explr. af min Abrahamstrup I-II. Afgår imorgen.
- Jan. 22. Idag døde præsten *Nyholm i Nyborg* 78 år gammel. Han havde 1856 holdt sit 50 årige jubilæum. Det er stor skade for den stakkels Lise Ambders, som havde en god støtte i ham.
- Jan. 23. Jeg fik brev i middags fra *Marie* p. Svanholm-Minde og i denne aften fra *Malvine*, der er i Humble i anledn. af sin moders død og begravelse, der er bestemt til tirsdag d. 25. Langt besøg af Rafn.
- Jan. 24. Jeg skrev imorges et lille brev til *Malvine*, og lod det gå til Humble. Jeg og Rafn havde som sædvanlig udbedet os kongens samtykke til at holde møde i selskabet på torsdag. Kongen misforstod det og troede at vi havde ment det store årsmøde, hvori han selv plejer at være tilstede. Jeg skrev et par ord til *kongen*, og forklarede sagen.
- Jan. 27. Iaften kl. 6 1/2 – 8 møde i nordiske oldskriftselskab. Derfra gik jeg til Wanschers og drak the. Der var arkitekt *Meldahl* og den unge *Helms*. De synes begge at gøre lidt kur.
- Jan. 28. Idag ved middagstid bragte Berling mig i arkivet et brev fra kongen, hvori fandtes *guld-medajllen pro meritis*. Straks efter kom han igen og føjede dertil en mundtlig hilsen eller tale. Se bag i bogen! (Det er mig yderst ubehageligt!). Jeg skrev i denne aften et *brev til kongen*, et ganske mærkeligt brev, hvoraf koncepten er bilagt kongens brev til mig. Det skal afgå imorgen. *Plesner* kom tilbage fra Langeland.
- Jan. 30. Jeg havde et langt besøg og samtale med minister *Krieger* om forskellige ting. – Han bragte mig også det sidste (18.) hefte af Statist. Tabelværk, der af ham som finansminister var foranlediget. Besøg kl. 4 af *generalmaj. Fibiger*, der ville konsulere mig om det våben, han skal levere som storkors af dbg. Han sagde, at han nedstammede på mødrene side fra familien *Grib* og at hans egen familie havde et segl med lindetræer, efter famil. Lindedam.

- Jan. 31. I Berling.Tid. for denne aften læses en anmeldelse (ganske vist officielt meddelt) hvori siges, at den mig givne store medaille pro meritis ikke er forhen uddelt til andre end Langebek og Niebuhr 1772. (Det må forstås cum grano salis) og der siges tillige, at den er mig given 20 år efter Frederik VI.s død som hans historieskriver og for mine »store fortjenester af fædrenelandets historie«. – (En dygtig løgn og et ækelt komediespil ligger til grund for alt dette sladder – ubehageligt!).
- Feb. 1. Jeg skrev igår aftes et brev til etatsr. Tang p. Nørre- Vosborg, der havde spurgt mig om Clausens tilstand. Det afgik idag. Imorges skrev jeg til Berling og bad ham at forsikre kongen, at jeg havde ikke givet mindste anledning til den urimelige opfatning og offentliggørelse af *en ganske simpel nådesbevisning*, som hin annonce i Berl.Tid. indeholdt, og at denne var mig højst ubehagelig.
- Feb. 3. Jeg fik idag i geh.arkivet et lille brev fra prof. *Clausen*, der beder mig – at besøge sig en af dagene, når jeg går fra arkivet.
- Feb. 4. Cfr. 20. febr. *Jeg var idag kl. 2 1/2 hos Clausen*. Gud ske lov, jeg fandt ham ret brav. Han havde været ude at køre, havde spadseret i Søndermarken og talte med interesse om flere ting. Udtalen er ikke ganske i orden og et træk ses endnu ved munden. Men man hører og forstår alt, og hint træk er ikke meget stærkt. – Imorgen vil jeg sende ham min Abrahamstrup I-II, der længe har ventet på en passende tid. Jeg fik idag et langt brev fra *Juliane*, dat. 2. febr. (Cfr. ad 13. febr.).
- Feb. 5. I Dagbladets avis for idag står en rettelse af det ovenfor under 31. Jan. omtalte stykke i Berl.Tid. Dagbladet har fuldkommen ret. Ikke desto mindre har Berl.Tid. for denne aften den frækhed at forsvare sin tidligere aldeles falske beretning. Jeg måtte konsulere lægen, da jeg befinder mig meget ilde. Han ville straks lægge mig til sengs om eftermiddagen, men jeg lovede ham at ligge *imorgen* (søndag). I denne aften vil jeg skrive et par ord til Lise Ambders.
- Feb. 6. Jeg har ligget og været syg – hele dagen. Det er en slags koldfeberinfluenza.
- Feb. 7. Syg – sengeliggende.
- Feb. 8. Syg.

- Feb. 9. *Dagbladet* for denne morgen har atter en sandfærdig beretning om den mig givne medaille pro merit. *Berling. Tid.* for iaften tør ikke modsige den, men henskyder sig og sine fadæser under en meddelelse fra kabinets-sekretariatet. Jeg fik et brev fra Trap, hvori han dog ikke endnu ganske tilstår sin delagtighed i Berl.Tid. fadæser.
- Feb. 10. Jeg skrev til *Trap* og til *Berling. Dagbladet* har igen et svar til Berl. Tid. Idag synes *min feber* betydelig at have modereret sig. Men hoste og snue har jeg i *høj* grad.
- Feb. 11. Modtaget brev fra min broder Johan, dat. 9. febr. Jeg er bleven inviteret til min gamle rektors 87 årige fødselsdag på søndag, men jeg er fremdeles syg, og måtte sige nej. Iaften en lang samtale med *T.Becker* om hans stilling i arkivet – nærmest i anl. af at statskalenderen nu havde tillagt Berlien prædikaten: »extraord. medhjælper«.
- Feb. 12. En tidstavle for 1858 af Barfod læses i Fædrelandet. Jeg har idag været oppe hele dagen. Men hosten er færdig at kvæle mig.
- Feb. 13. Jeg sendte idag et langt *brev til Juliane*, dateret søndag d. 13., men skrevet igår. Cfr. 4. febr. Jeg fik et ret smukt brev fra Trap. Jeg havde nemlig bedt Berling at sørge for, at hans fiasko med medaillesagen ikke skulle opvække kongens misnøje. Lægen har tilladt mig at gå ud imorgen, da feberen er borte. Men jeg synes at snuen og hosten næsten er bleven værre. – Det skal dog bero på vejret.
- Feb. 14. Imorges kl. 9 *gik jeg igen i arkivet*, og kom hjem kl. 3. Jeg bliver meget overrasket ved et brev fra *forstr. Bang på Stendalgaard ved Viborg*, der bragte mig sin, Brackles og Sporons lykønskning til medaillen pro meritis! – Kuriøst.
- Feb. 15. Jeg skrev til forstråd Bang og takkede ham.
- Feb. 16. Jeg har siden i mandags været i arkivet som sædvanlig, men jeg er meget langt fra at være rask, og medicinen synes at gøre mere skade end gavn.
- Feb. 17. Jeg fik brev fra *dr. Lisch* i Schwerin, dat. d. 15. febr.
- Feb. 19. Jeg skrev idag til *dr. Lisch* i Schwerin og sendte det fra arkivet på posthuset, et kort brev. Jeg har hver dag været i arkivet hele ugen igennem, men jeg har befundet mig meget ilde. Først idag synes

det mig at hosten, snuen og mavesmerterne er i mere kendeligt af-
tagende.

- Feb. 20. Idag middag kl. 1 1/2 kommer – *Clausen* at besøge mig!! Gud ske
lov – så vidt er han. Han talte med mig over en hel time og inter-
serede sig for alt fædrelandsk. Men – han har endnu stærke spor
af sygdommen. Cfr. 4. febr.
- Feb. 21. Jeg havde idag i geheimearkivet et besøg af den bekendte *baron*
Blixen. Han søgte nogle oplysninger vedkommende sit gods Næs-
byholm i Skaane, – men indlod sig dernæst meget om arveloven,
der kaldte prins Christian til tronfølger. Syntes at give mig fuld-
kommen ret, talte om at have igen læst mit skrift derom, men
tilføjede at prins Christian var aldeles betaget af Bluhme og stole-
de overhovedet mere på holstenerne end på de danske. Jeg talte
temmelig ligefrem med ham om det hele.
- Feb. 23. Inviteret til krd. Lassen imorgen middag – sagde *nej*.
- Feb. 25. Inviteret til grosserer Puggaard til søndag middag. *Nej!* Jeg har i
eftermiddag fra mit hjem sendt svar til baron Blixen Finecke. Hvad
han søgte, fandtes ikke.
- Feb. 27. Jeg skrev idag til Henrichsen i Odense, Permin i Sønderho p.
Fanø, Marie på Svanholms Minde. Brevene afgår imorgen.
- Feb. 28. Jeg besøgte Clausens, da jeg gik fra arkivet. Om eftermiddagen kl.
6 1/2 – 8 møde i danske selskab. På hjemvejen derfra gik jeg ind til
gamle etatsr. Bloch, drak the og kom hjem kl. 10.
- Mar. 1. Jeg skrev til Lise Ambders for at sende hende lidt penge (5'). Bre-
vet afleveres imorgen.
- Mar. 2. En billet fra *Clausen*, modtaget i arkivet, melder mig, at hans datter
Sophie Frimodt i Sorø afvigte nat – ved midnat kl. 12 – havde født
en *søn*. To dage tidligere havde Clausens ældste søn i Slesvig ligele-
des igen fået sig en søn.
- Mar. 3. Jeg besøgte Clausen kl. 2 1/2 for at lykønske; men fru Clausen var
desværre syg – hjertebanken, som sædvanligt.
- Mar. 6. Jeg modtog idag ved middagstid fra Gudbjerg et brev fra *Juliane*, et

- brev fra Bendtsen og et brev fra lille Andrea med en hæklet pengepung.
- Mar. 9. Jeg var kl. 10 til valg af borger-repræsentanter, 8 i tallet. Jeg havde taget en af Dagbladet, Fædrelandet og Berlingske Tid. i forening affattet liste, og – alle 8 blev valgte.
- Mar. 13. Jeg skrev idag tre breve til Gudbjerg, nemlig til *Juliane*, til *Bendtsen* og til *lille Andrea*. De skal afgå imorgen med posten.
- Mar. 15. Jeg begyndte idag at gennemgå registre og tegnelser fra suveræniteten af – for at samle histor. materiale.
- Mar. 19. Idag spiste jeg til middag med Clausens familie – første gang efter hans sygdom. Der var ingen fremmede – uden just.(?) Paulsen fra Flensborg. – Derfra gik jeg til min gamle rektor og kom hjem kl. 9 om aftenen.
- Mar. 20. Besøg i eftermidd. af oberst khrrer Wilster.
- Mar. 21. Cand. H. Rørdam var hos mig. Jeg havde den ide at sende ham til Rom for at afskrive gamle dokumenter, som nu ved prof. Munch synes tilgængeligere end forhen. Besøg af løjtn. Johan Grundtvig om literaria.
- Mar. 26. Jeg sendte konfr. Thomsen efter begæring en på tysk forfattet opsats om de gamle russiske segl med dokumenter i geheimearkivet. Den var bestemt til director Köhne i St. Petersborg. Atter begynder de tyske aviser at tale om den danske tronfølge, og »Schwabischer Mercur« fortæller, at *geheimarchivarius Wegener* af regeringen er beordret til at skrive derom. Dette rygter, som atter er optaget i *Preussische Zeitung*, bliver gendrevet i – *Berlingske Tidende af 26. marts*, der erklærer, at det med sikkerhed kan meddele, at Wegener intet sådant pålæg har fået. – Dette er da også til dato fuldkommen sandt, og vil vistnok fremdeles blive det. Cfr. også *Danveirke 1859 no. 72*.
- Mar. 27. Jeg skrev i aften et lille brev til min lille broderdatter Anne Marie, der er hos sin bedstefader i Humble. Hun havde i forrige uge sendt mig en sommergæk og nogle streger på et papir. Hun er 4 1/2 år – andre må læse mit brev for hende.

- Mar. 30. Jeg gik fra arkivet til *Clausen* for at se til ham, men – hele familien var ude at spadserere, skønt det regnede stærkt. Det var hans svoger Svanes fødselsdag. Jeg skrev iaften silde et brev til Lise Ambders, der for tiden er i Gudbjerg. Det skal afgå imorgen.
- Mar. 31. *Berling* kom idag til mig i arkivet og bad mig at se det ridder-valgsprog, han havde taget: »Pulchrum est pro rege et patria mori; pulchrum est etiam pro rege et patria vivere«. – Han talte om Blixens forsøg på at vinde kongen og grevinden – for at hæve sig selv (udenrigsminister).
- Apr. 1. Et langt besøg af justitsråd Magnussen, der nu er kommunal-revisor. Han fortalte mig, at han i 30 år havde været kasserer i det nordiske oldskrift-selskab, som en indledning til det ønske at blive – *etatsråd! NB!*
- Apr. 2. Et besøg af Clausen iaften kl. 7 1/2 – 9.
- Apr. 4. Da jeg i middags kom hjem, fandt jeg et brev fra *Bendtsen*, der meldte mig, at *Juliane* er syg. – Jeg skrev straks iaften til ham igen. Brevet afgår imorgen.
- Apr. 6. Regenborg kom idag til mig i geheimearkivet. Han rejser på fredag til Slesvig og tænker at blive der i 14 dage. Jeg besøgte i eftermiddag kl. 6 1/2 – 7 1/2 Sophie. Theodor traf jeg ikke hjemme.
- Apr. 7. Jeg fik imorges brev fra *Bendtsen*, i middags fra *Lise*, – begge skrevne i Nyborg, da Lise igår var kommen hjem. *Juliane er nu så godt som rask.*
- Apr. 9. Jeg besøgte Clausen, da jeg gik fra arkivet. Fru Clausen upasselig. De skal i sommer bo på Frederiksdal.
- Apr. 11. Jeg skrev iaften et brev til Lise A. Det skal afgå imorgen. Lise er i Nyborg. Jeg sendte hende genhilsener til *Juliane*, fra hvem hun havde bragt mig mange hilsener.
- Apr. 12. Jeg skrev iaften til lille Hans Christian i Nykøbing p.F. Det afgår imorgen.
- Apr. 13. Fr. Hammerich bringer mig – ved et møde på gaden – den sørgelige efterretning, at *Ferd. Fenger i Høje Hostrup* igår havde et anfald

af apopleksi – dog endnu mildt. Jeg skrev iaften til Marie på Svanholms Minde. Brevet afgår imorgen. *Min kusine Juliane Bendtsen i Gudbjerg døde idag!* – Hun var født d. 22. Maj 1803, blev altså henved 56 år.

- Apr. 14. Ved min hjemkomst fra arkivet idag kl. 3 finder jeg et brev fra pastor Bendtsen. Han melder mig, at hans hustru, *min kære kusine Juliane*, ganske pludselig var død igår af krampeslag. Han sendte mig et brev, som hun d. 12. havde skrevet til mig. – Det uventede tab, brevet, alle omstændighederne, det korte bekendtskab efter mange års adskillelse og nu atter afbrydelsen af dette, tabet af en egentl. jævnaldrende for mig og endelig den *inderlige hengivenhed*, som hun så kendelig følte for mig, – har dybt, meget dybt og smerteligt, rørt mig.
- Apr. 15. Jeg meldte imorges ved en billet Julianes død til *Hanne*, og bad hende meddele hendes søskende den. Jeg skrev også derom et par ord til *Johan*. Jeg sendte Bendtsen anmeldelse til Berl. Tidende (det står i morgenavisen no. 90 d. 16. april). I denne aften skrev jeg et brev til *Bendtsen*, – et sørgeligt brev som svar på efterretningen om min kære kusines så uventede død. Brevet afgår imorgen. Jeg er ret inderlig bedrøvet. Den påtænkte glade tur til Gudbjerg i sommer har nu tabt sin tillokkelse for mig.
- Apr. 16. *Jeg befinder mig ilde*, – også legemlig ilde. Jeg har et nyt eksempel på, hvor nøje det åndelige og legemlige hos mig er forbundet. Jeg har hverken lyst til det ene eller til det andet. Tiden går næsten bedst, når jeg er i arkivet. – Også *Fengers* skæbne afficerer mig meget. Også han hørte til mine rette jævnaldrende og vi har aldrig afbrudt forbindelsen fra vort allerførste studenter-år.
- Apr. 17. Besøg af *khrrre Rosenørn og hans kone* fra Randers, der er på vejen til Orlriks sølvbryllup i Helsingør. Derefter besøg af *Clausen*, hos hvem jeg skulle have spist med Rosenørns for et par dage siden, men undskyldte mig på grund af min sorg – min inderlige sorg over Julianes død! Jeg måtte nu love Clausen at spise med ham en familie på onsdag. Om fredagen tænker han at rejse til Sorø. Ligl. besøg af Soph. Schyth, der går som auditor til Helsingør.
- Apr. 19. Jeg skrev i denne morgen et brev til *Lise A.* og adresserede det til *Gudbjerg*, hvor jeg håber, at det skal indtræffe morgenen efter Julianes begravelse, nemlig skærtorsdag morgen. – Det vil afgå idag

herfra. Wanschers fuldendte idag indflytningen i den nye gård på Købmagergade.

- Apr. 20. Jeg spiste hos *Clausens* – alene. På fredag rejser de til Sorø, hvor Frimodts lille søn skal døbes. *Wanscher* var hos mig i arkivet, fortalte at han *igår* var flyttet ind i sin nye gård på Købmagergade, og inviterede mig til dens indvielse imorgen. Jeg undskyldte mig.
- Apr. 21. Jeg skrev imorges to linier til Wanscher og lykønskede ham til hans 57 årige fødselsdag. Det er idag grevinde Danners fødselsdag, men den tilbringes uden nogen fest.
- Apr. 22. Jeg skrev et brev til *præsten Galskjøt* i Frederiksborg, min fordums skolekammerat, og bad ham om nogle oplysninger af kirkebøgerne om Julianes fader og moder. Jeg havde længe tænkt derpå; thi Juliane vidste selv liden besked. Nu – kom mit forsæt til udførelse – under sorgen.
- Apr. 24. Jeg sendte idag explr. af geheimearkivets årsberetninger II B.s 3. hefte – til Frederiksborg til kongen – gennem etatsr. Trap. I denne aften havde jeg besøg af rektor Taaffe fra Husum, der har været nogle dage i Kbhvn. og om et par dage atter rejser tilbage over Kiel. Samtale om hans stilling i Husum. Jeg havde nogen del i hans befordring til Husum.
- Apr. 25. Besøg af konferentsr. *Mundt*, forhen borgmester her i København.
- Apr. 26. I natten mellem den 26. og 27. gik *østrigerne over Ticino og angreb Sardinien* – begyndelsen til krig, der truer med at blive ødelæggende. *Galt*: Overgangen over Ticino var først d. 28. april.
- Apr. 27. Idag fik jeg fra Bendtsen det første brev siden *Julianes begravelse*, – og mine breve til hende, som jeg ønskede og vil gemme ved siden af hendes til mig. Besøg af rektor prof. Thrige fra Haderslev. I Fædrelandet for iaften findes en artikel med overskrift: *Hvad er grev Sponneck?* underskrevet N-n (:): H.N. Clausen) – en artikel, værd at læse.
- Apr. 29. Regensburg besøgte mig i arkivet – efter hans hjemkomst i onsdags fra Slesvig, hvor han havde været tilfreds med alt. Jeg skrev i formiddag til pastor *Galskjøt* og justitsr. *Arboe* i Frederiksborg. Jeg skrev iaften til *Bendtsen i Gudbjerg*. Brevet afgår imorgen.

- Apr. 30. Jeg skrev i denne eftermiddag til *Lise Ambders*, og lod brevet straks lægge i jernposts- kassen.
- Maj 1. Jeg fik brev fra min broder Johan, og igen fra Lise.
- Maj 3. I denne eftermiddag kom kongen til byen. Jeg skrev iaften et par ord til Lise. De afgår imorgen.
- Maj 4. Imorges ved min ankomst til arkivet erfarer jeg, at en kgl. løber havde tilsagt mig at møde på Christiansborg for at følge kongen til Charlottenborg kl. 1 3/4 og siden at spise til middag kl. 5. Det ske- te således. Jeg kørte i kongens følge til Charlottenborg, kom derfra kl. 4. Derefter talte kongen med mig alene i sit værelse kl. 4 – 5 1/4. Derpå taffel kl. 5 1/4 – 7 1/4. Pr. Ferdinand og Christian var tilstede. Derfra gik jeg til Wanschers og kom hjem kl. 10. – Kon- gen så vel ud, gudskelov, og var meget nådig mod mig. – Ved af- skeden syntes jeg, at der var dispyt mellem Monrad og Levetzau.
- Maj 5. *Ministeriet* er idag bleven suppleret: 1) *Hall*, definitivt udenrigsmi- nister. 2) *Krieger* indenrigsminister. 3). *Fenger* finansminister. 4) *Unsgaard* min. for Holsten (afgav indenrigsm. til Krieger). NB. Dette hører til 6. maj.
- Maj 8. Jeg sendte imorges et brev til *Lise A.*, men ved ikke om hun får det i Nyborg eller i Gudbjerg. Kl. 8 1/2 – 9 om morgenen var jeg ude hos Theodor og leverede ham 40 rd. for at købe mig en erindring til Hannes sølvbryllup d. 19. d.m. I eftermiddag besøg af *Clausen*, der bragte mig en bog og bad mig at spise hos sig på tirsdag kl. 4 (med Ingemann).
- Maj 9. Besøg i denne morgen kl. 7 1/4 af *Berling* – i ærinde fra kongen, der på lørdag vil have møde i det nord. oldskr. selsk.
- Maj 10. Jeg spiste til middag hos Clausens – med Ingemann og Bissen.
- Maj 13. Arkivråd *Lisch* fra Mecklenborg-Schwerin kom idag til mig. Imor- gen begynder hans arbejder i geheimearkivet. Cfr. ad 14. juni.
- Maj 14. I eftermiddag kl. 7 – 9 møde i det n. oldskr. s. hos kongen på Chri- stiansborg. – Jeg blev tilsagt til teatret imorgen kl. 7 og til gallataf- let på mandag kl. 5, begge dele i anledn. af den ægyptiske prins Mehemed Alis besøg i København.

- Maj 15. Jeg skrev til past. Bendtsen i Gudbjerg. Besøg af prof. Stephens, der har mange store planer til litterære foretagender og ville have mig med. Men jeg har i forvejen mere, end jeg kan overkomme. Kl. 7 – 10 1/2 i *teatret*. Kongen ankom og forestillingen begyndte længe før Mehemed Ali kom – det var vist en fejl af denne. Forresten var der ingen egentlige festligheder, og – jeg tror næsten, at jeg kunne være gået derhen civil.
- Maj 16. Jeg var ved kongens taffel kl. 5 – 8 i anl. af den ægyptiske *prins Mehemed Alis* besøg. Se bag i bogen. Jeg påtegnede efter begæring en ansøgning af cand. theol. H.F. Rørdam om 300 rd. til udgivelse af et skrift om Københavns kirker og klostre. Jeg skrev et par ord til Lise Ambders.
- Maj 17. Idag fødtes på Svanholms Minde min broderdatters anden søn Engelbrecht. Kl. 6 efterm. gik jeg ud til Theodor for at få besked om sølvbrylluppet på torsdag; men både han og Sophie var ude. Kl. 7 – 8 kom Theodor til mig. Han havde besørget mig indkøbet af min present (et blanderet el. pletteret kaffe-apparat – eller sådan noget) for 32 rd. Jeg havde leveret ham 40 rd.
- Maj 19. Kl. 1 1/4 gik jeg fra arkivet til Wanschers for at lykønske til *sølvbrylluppet*. Der var en del af familien. Min brudegave, en slags elegant kedel over en spiritus- lampe af sølv-plet, tog sig godt ud. Derfra besøgte jeg Clausens. I denne eftermiddag lod jeg billederne ophænge i mit studerekammer.
- Maj 22. Det er idag min i forrige måned bortgangne kusine Julianes fødselsdag. Havde hun levet, ville hun være blevet 56 år gl. Idag visiterede netop biskop Engelstoft i Gudbjerg. Besøg her hos mig af prof. *Fryxell* fra Sverrig. Han vil nu arbejde i geheimearkivet. *Kongen af Neapel* (Ferdinand II) er endelig *død* idag ved middagstid, efter at have regeret siden sin faders Frants I.s død 1830-59. Hans søn af første ægteskab med den sardin. prinsesse Marie Christine hert. Frants af Calabrien, succederer under navnet Frants II.
- Maj 26. Inat el. imorges tidlig brændte det store sukkerraffinaderi (Fabricius's) i Larsbjørnstræde.
- Maj 27. Kongen kom til byen, og rejste igen. På søndag flytter hs. maj. til Skodsborg.

- Maj 28. Idag fylder min forhenvær. kollega *Ingemann* sit 70. år. Damerne havde foræret ham et guldhorn og der er stads i Sorø. Se Berl.Tid. for iaften.
- Maj 29. Jeg var så *hos Wanschbers til middag* i anledn. af sølvbrylluppet d. 19. d.m. – For nogle dage siden havde de i samme anledn. det hele Collinske væsen til middag, og etatsr. Edv. Collin havde til den dag skrevet en »vittig« sang, som også idag blev sunget.
- Jun. 2. Modtaget brev fra Marie om hendes anden søns fødsel d. 17. maj.
- Jun. 3. Modtaget brev fra en major Winterfeld, preuss. major i Damerov ved Pasaevalk (nær Stettin) – der ønsker oplysn. om sin familie i Danmark. Brevet var dateret Damerov d. 31. maj.
- Jun. 5. Jeg var idag inviteret til gross. *Puggaard* på Skovgaarden ved Ordrup, men undskyldte mig med upasselighed – skriftlig. Jeg skrev idag breve til *Bendtsen* i Gudbjerg, til min broder *Johan* i Halsted og til *Marie* på Svanholm Minde.
- Jun. 7. Jeg skrev i denne morgen her fra mit hus et lille brev til *kongen* (p. Skodsborg) og meldte at vi nu havde ladet hans oldsager aftegne, samt bad om nogle oplysninger navnlig ang. findestederne for disse, og at han ville lade de hos mig i geheimarkivet værende oldsager afhente.
- Jun. 8. I denne eftermiddag sendte *kongen* mig sin livsytte Jørgensen, som han til den ende havde ladet komme fra Frederiksborg til Skodsborg, med svar på det igår til hs. maj. sendte brev.
- Jun. 9. *Kongen på skydebanen* til den årlige fest, kom kl. 9, tog bort kl. 3. Prinserne kom igen om aftenen. Landgrevinde Charlotte blev fuglekonge.
- Jun. 10. Jeg har givet *Kall-Rasmussen* en lille ferie for idag, imorgen og på tirsdag, og *Becker* for imorgen og nogle dage efter pinsen. De vil begge rejse. Jeg skrev iaften til onkel *Kellingbusen* i Odense. Den gl. fyrst Metternich er død idag, efterm. kl. 3 – ifølge avisefterretninger.
- Jun. 11. Besøg i denne aften af Hans Bjerring fra Lybek.

- Jun. 12. Jeg fik brev fra Lise Ambders, som igår var kommen fra Gudbjerg tilbage til Nyborg.
- Jun. 13. Jeg sendte prof. A. Rothe 10 rdr. som mit bidrag til Ingemanns portræt.
- Jun. 14. *Lisch* (cfr. ad 13. maj) tog idag afsked med mig i arkivet. I mit hjem har han slet ikke besøgt mig, men derimod flittig besøgt andre, gjort opvartning til hove og er tilsagt til Frederiksborg på torsdag.
- Jun. 15. Clausen besøgte mig iaften og spiste aftensmad hos mig. Han ligger her i byen i nat og tager så igen til Frederiksdal. Hans Bjerring kom imorges for at sige mig farvel. Han tager hjem kl. 2 med dampskibet.
- Jun. 16. Kall Rasmussen var igen idag i arkivet efter sin pinseferie. Cfr. 10. juni.
- Jun. 18. Jeg skrev til den gamle pastor *Mule* i Nørrelyndelse og til prof. *Henrichsen* i Odense. Idag har boghandler Lyngø bryllup.
- Jun. 19. Jeg skrev til *Lise Ambders* og afleverede brevet idag.
- Jun. 20. Imorges fik jeg tilsigelse at spise hos kongen på Skodsborg næste onsdag kl. 4. Kongen var idag i byen, og kommer her siger man hver anden mandag. Jeg så ham ikke.
- Jun. 22. Jeg tog så til *Skodsborg*, kom dertil efter et par timers kørsel uden at jage, men befandt mig dog ilde ved denne kørsel. Dineen var nok nærmest i anl. af to nye ministre, den svenske Wachtmeister og den preuss. ... Boland. Hin så sygelig ud, denne stærk og med megen dybsindig suffisance. Der var også Dotezac og Ungern- Sternberg. Af vore egne ministre Hall, Unsgaard, Simony og Lumby. Jeg befandt mig end mere ilde efter den lange bordsiddende og ved spadseringen i haven. Kongen brød af kl. 7 3/4 og kl. 8 kørte jeg hjem. Besøgte Wanschers ud og hjem. Var hjemme kl. 9 1/2.
- Jun. 23. Idag kom til mig i arkivet Sr. Erlaucht Hrr. Graf Vladimir Stanislav von Broel-Plater, en ung russisk videnskabsmand, udsendt for det lærde selskab i Wilna for at søge dokumenter til Polens historie og Polens forbindelser med Danmark, især i det 15. og 16. århundrede. Han vil komme igen, men bad mig at skrive sig til, op-

givende sin adresse således: *Russie*. Gouvernt. de Minsk. *Pinsk* Dom Browitza. Det sidste er nok familie-godset.

- Jun. 24. Puggaard inviterede mig igår til sig på søndag kl. 5, først i arkivet – siden hjemme. Jeg skrev til *Lise Ambders*.
- Jun. 25. Grev Plater var igen hos mig i arkivet. Jeg gav ham en udsigt over, hvad der havdes, og lovede, hvis det var muligt, at skaffe ham afskrivere, når han havde en fast bankier til at betale dem og modtage alle forsendelser. Kl. 2 1/2 forlod han mig – og han rejser bort på mandag. Efterretning ankom idag foreløbig om det store slag ved (*Cavriona* el.) *Solferino* og franskmændenes sejr – i torsdags d. 23. Gen. Niel blev efter slaget udnævnt til marschall.
- Jun. 26. Jeg var så hos Puggaard idag. Der var bl.a. ministrene Hall, Simony, Krieger, Fenger, den sidste med kone. Ligel. Brock, Marstrand o.fl. Clausen kom ikke.
- Jun. 28. Kl. 9 iaften kom til mig Fr. Plesner med min lille broderdatter Hanne. De tillige med Ulrik var komne med dampbåden et par timer tidligere.
- Jun. 30. Jeg har idag givet *Secher ferie* fra imorgen af i 4 uger til 1. august.
- Jul. 1. Jeg havde iaften til the og aften min broders svigerinde Thora Plesner, og hans børn Hanne og Ulrich (med barnepige) hos mig kl. 7 – 11. Ligl. Chr. Plesner.
- Jul. 3. Jeg fik brev fra den gl. fru Wad i Roskilde, der tænker på igen at flytte hertil og ville da bo på Vesterbro. Min læge vil have mig vaccineret på grund af den udbrudte koppe-epidemi. Jeg sendte Lise 15 og Ane 5 rd. Brevet afgår imorgen. Iaften til the kl. 7 – 11 var min broders svigerinde Thora Plesner, hans børn Hanne og Ulrich med barnepige og Chr. Plesner hos mig til the.
- Jul. 5. Fr. Plesner, Hanne, Ulrich m. barnepige og Chr. Plesner var hos mig til the kl. 7 3/4 til 11.
- Jul. 7. Fr. Plesner, Hanne, Ulrik, barnepige og Chr. Plesner var hos mig til the kl. 7 3/4 – 10 3/4.
- Jul. 8. I denne morgen kl. 8 døde k. Oscar I. Jeg læser dette i Berl. Tiden-

de i eftermiddag kl. 5 1/2. Sverrig har da nu en: *Carl XV*. Jeg har idag – efter min læges prof. Sommers ønske – ladet mig vaccinere igen af ham i geh.arkivet kl. 12 1/2. Det er tredje gang jeg er vaccineret. Anden gang skete det i Sorø, endnu medens jeg boede på akademiet og skete ved lægen Bojesen, Wendelbos amanuensis.

- Jul. 10. Fr. Plesner og min lille broderdatter, samt Ulrich og barnepige hos mig til the etc. Siden kom Chr. Plesner. Imorgen kl. 4 skal de gå med Zampa til Bandholm (skibet går ellers om morgenen kl. 7, men ligger nu i dokken).
- Jul. 13. Jeg har idag givet *prof. T. Becker sommerferie*. Han tager imorgen til Jylland. Cfr. 30. august.
- Jul. 15. Besøg af gamle md. Olsen fra Odense. Do af prof. Aug. Rothe fra Sorø.
- Jul. 17. Jeg skrev idag til past. *Bendtsen* i Gudbjerg.
- Jul. 19. Jeg har givet *Kall-Rasmussen* sommerferie en månedstid. På fredag rejser han med sin forlovede til Langeland. Cfr. 22. august.
- Jul. 20. Frdr. Henrichsen besøgte mig og bragte mig programmet fra Odense.
- Jul. 23. Min lille brodersøn Hans Christian kom til mig med Zampa fra Nykøbing idag kl. 4 1/2 og bliver her til mandag, da han går over Korsør til Jylland. Om aftenen var vi lidt i Tivoli.
- Jul. 25. I morges gik jeg til byen (arkivet) med Hans Christian og tog ham hjem med mig kl. 2 3/4. Vi spiste til middag og kl. 4 1/4 kørte han til Kvæsthusgaden, hvorfra han kl. 5 afgår med dampskibet Dania til Aalborg.
- Jul. 27. Medens der på skydebanen holdtes fest for prins Ferdinands 50de. medlems-jubilæum, – tog jeg ud til Wanschers i anl. af Hannes fødselsdag. Der var bl.a. Bindsbølls fra Nykøbing. Jeg kom hjem kl. 11. Regn hele eftermiddagen.
- Jul. 31. Idag el. inat rejser de fra Gudbjerg: Bendtsen og Andrea til Jylland, hvorfra de skal være hjemme d. 24. Aug. Lærerinden til København, hvorfra hun noget senere kommer hjem.

- Aug. 1. Kongen kom idag kl. 3 1/2 til Skodsborg efter sin søtur og sit besøg i Sverrig. Storfyrst Constantin («admiral Romanoff») dinerer idag hos enkedronningen. Berl.Tid. angiver *nationalbankens* gevinst i det nu forløbne bankår til 822.000 rd., altså over 200.000 rd. mindre end forrige år. Aktiernes antal udgør henved 194.000, vil det blive lidt over 6 rd. pr. aktie a 100 rd. Men en stor del må vel lægges til reserven.
- Aug. 2. Storfyrsten var idag inviteret til frokost på Skodsborg men undskyldte sig med at være noget forkølet fra igår aftes i Tivoli. Dog rejste han bort idag kl. 1. Han siges at være stødt på kongen.
- Aug. 3. Jeg skrev idag til Lise Ambders.
- Aug. 4. Givet stipendiarius *Matthiessen* ferie fra idag af, og indtil 4. septbr. Cfr. 2. septbr. Jeg besøgte iaften Theodor, nærmest for at se Caroline fra Haderslev. Theodor fulgte mig på vejen hjem og fortalte mig, at Jacobes separation fra Jens B. nu var bestemt og rimeligvis ville ende med en formelig skilsmisse, samt at han formodentlig ville gifte sig igen. Jacobe skulle så – forsøge at være hos Caroline og Christian. Mange tanker opfordrer dette til!! –
- Aug. 13. Kl. 5 efterm. kom Jacobe for at tage afsked. Hun rejser på onsdag med Caroline til Haderslev. Cfr. ad 4. august. Cfr. d. 7. septbr. Jeg gjorde imorges kl. 10 et besøg hos lærerinden i Gudbjerg, fr. Jensen (Løngangsstr. 154, 2. sal til venstre) og traf hende, hendes søster og fr. Hulda Hagelberg.
- Aug. 14. Besøg idag kl. 2 af Caroline fra Haderslev og hendes søn, samt Sophie og hendes to småpiger. – Jeg var ganske ene hjemme, thi min pige er hele dagen i skoven med en familie. Jeg er tilsagt til kongen på Skodsborg til tirsdag kl. 4.
- Aug. 16. Jeg kørte så til *Skodsborg kl. 1* og var der kl. 3. Konfr. Thomsen kørte med efter eget forslag. Der var *den cath. bisp Paulus Machers af Osnabrück*. Det var et skildpadegilde. Jeg sad mellem ghrd. Scheele og hans søn diplomaten. Jeg undgik at tale med kongen eller grevinden; men til sidst kom først hun og siden han selv hen til mig og talte lidt med mig, dog kort og ligeegyldigt. Den gamle tid er forbi – jeg skal vist ikke søge at tilbagekalde den.

- Aug. 19. Jeg besøgte idag kl. 10 på min arkiv-vandring den lille lærerinde fra Gudbjerg.
- Aug. 21. Om morgenen kl. 8 kom lille *Hans Christian* til mig – med dampskibet fra Aalborg. Kl. 11 ville vi besøge Theodor og Sophie, men traf dem ikke. Vi gik så til Frederiksberg og Søndermarken. Ellers hjemme. Kl 7 afgang han med jernbanen til Ringsted, hvor han lader sig skrive på diligencen til Nykøbing.
- Aug. 22. Idag var prof. *Rasmussen* igen i arkivet efter endt ferie. Cfr. 19. juli.
- Aug. 26. Jeg besøgte imorges kl. 10 på vejen til arkivet den lille fr. Jensen fra Gudbjerg, bragte hende et brev til Andrea og en liden present (brodr.) til dem hver. Hun rejser hjem på onsdag.
- Aug. 27. I denne eftermiddag kl. 6 3/4 – 7 3/4 besøgte den lille fr. Jensen mig med sin broder (boghandler *Paul Christian* Jensen opkaldt efter gl. Stemann, hos hvem faderen har været tjener) for at tage afsked før sin hjemrejse. Hun er 20 år, broderen er 28 år.
- Aug. 30. Da jeg gik i arkivet gennem Løngangstræde, løb jeg et par minutter op til den lille lærerinde fra Gudbjerg, der rejser imorgen – og tog afsked. Derfra gik jeg ud i hotel Phoenix for at hilse på Julius Frijs og hans kone. Kl. 10 3/4 var jeg i arkivet. Idag var *prof. Becker* igen i arkivet – efter endt ferierejse. Cfr. 13. juli. Idag kl. 2 var bygnings-inspektør Nebelong her for på embeds vegne at efterse de bygningsforandringer, som jeg for 2 1/2 år siden lod udføre her i gården!! –
- Aug. 31. Puggaard var hos mig først i mit hus, siden i geheimearkivet og inviterede mig til sig på lørdag, da han fylder det 71. år, til middag kl. 4. Idag, aften kl. 7 gik kongen på jernbanen til Korsør – og derfra til *Glücksborg*.
- Sep. 1. *Clausen* besøgte mig i aften kl. 7 efter sin tilbagekomst fra ferien i denne sommer, tilbragt på Frederiksdal. Han syntes mig noget bleg og mager, men var selv veltilfreds. Han holder nu forelæsninger.
- Sep. 2. *Matthiesen* var idag igen i arkivet efter sin ferie. Cfr. 4. august.
- Sep. 3. Vejret var idag så ubehageligt – uafbrudt regn – at jeg besluttede at

blive hjemme. Jeg skrev to linier til Puggaard, hvilke dog først imorgen vil komme til Skovgaarden.

- Sep. 5. Da jeg kom hjem fra arkivet, fandt jeg brev fra lille *Andrea i Gudbjerg*, skrevet i lørdags (d. 3. septbr.).
- Sep. 6. Jeg skrev til Engelstoft i Odense (brevet dateret d. 5. aften) og gav ham de historiske oplysninger, som han under 1. septbr. havde bedt mig om.
- Sep. 7. Da jeg gik til arkivet, besøgte jeg grev Friis's (nu Holmens Kanal 157); da jeg gik fra arkivet, besøgte jeg fru Clausen. Iaften besøg af min fætter Chr. Wegener fra Haderslev. Jacobe (cfr. 13. aug.) er bleven meget syg hos ham.
- Sep. 9. Jeg gik imorges til Pilestræde 85 (grosserer R.B. Knudsen), hvor min tante Kellinghusen fra Odense skulle logere; men hun var endnu ikke kommen ind med dem fra landet. I eftermiddag kl. 5 1/2 – 6 1/2 et besøg hos mig af dr. Grønblad fra Helsingfors.
- Sep. 12. Jeg gik i formiddags kl. 12 til Pilestræde no. 85 (cfr. 9. sept.), men traf ikke min tante, som just var ude. I eftermiddag kl. 6 – 7 besøgte min tante Kellinghusen mig fulgt af sin niece fru Knudsen.
- Sep. 13. Besøg iaften af pastor Brasch fra Vemmetofte.
- Sep. 14. Rygter taler om en strid i kongens nærmeste kreds mellem Berling og gen.adj. Hegermann – udbrudt i anledn. af kongens sidste rejse til Stockholm. Se bag i bogen no. 5.
- Sep. 15. Idag fra 12 – 1 besøgte jeg min gl. tante Kellinghusen (70 år) hos hendes niece fru Knudsen i Phillipsens gård i Pilestræde. Jeg talte også med grosserer Knudsen og hans kone.
- Sep. 21. Imorges kl. 10 besøgte jeg grevinde Friis. Erhards ..?. endnu mådeligt. Julius kommer på fredag – som rigsråd. Iaften skrev jeg et brev til Lise Ambders.
- Sep. 22. Kongen kom i eftermiddag kl. 6 1/2 med jernbanen fra Korsør; men efter sigende vil han igen til Glücksborg og holde fødselsdag der. Jeg skrev iaften til min gl. ven og skolekammerat *pastor Kor-*

nerup i Dybe pr. Lemvig – svar på et brev fra ham af 7. septbr. Cfr. ad 26. oktbr. nedenfor.

- Sep. 24. Berling overraskede mig med et besøg i efterm. kl. 6 og fortalte mig om minister-krisen på sin vis – den går ud på at fjerne ham, hvilket Hegermann og ministeriet (især Hall og Krieger) forlanger. Cfr. bag i no. 5. Kongen har holdt statsråd igår og idag – lange kæmpende møder – og i denne eftermiddag kl. 7 rejser han (med Berling etc.) igen tilbage til Glücksborg! Berling gik lige fra mig til jernbanen.
- Sep. 25. Jeg skrev iaften til Malvine, hendes søster Thora og lille Matthis i Halsted. Brevene afgår imorgen.
- Sep. 28. Jeg gik imorges kl. 9 1/2 til Friis's for at besøge dem og se til lille Erhard.
- Sep. 29. Jeg gik imorges kl. 9 1/2 op at hilse på Hanne efter hendes indkomst fra landet. Kl. 2 1/4 kom grosserer Knudsen og inviterede mig til sig imorgen aften kl. 8. Min tante fra Odense er hos ham.
- Sep. 30. Jeg var så hos gross. Knudsen, hvor der var en meget stor forsamling – dog, tror jeg, kun familie. Det var ret net indrettet; man sad til bords, jeg med tante Kell. Knudsen er kun en begynder, næppe bemærket mellem grossererne; alligevel så jeg, hvad møblement, bordstel etc. der nu fordres i et blot ganske simpelt hus!
- Okt. 1. Clausen kom til mig i arkivet og inviterede mig til sig imorgen aften. Men – jeg sagde *nej*, da jeg var ude igår og skal ud på mandag. Jeg befinder mig allerede ilde fra igår af – og tåler ikke meget af den slags.
- Okt. 3. Kl. 4 1/4 kørte jeg som *Kall-Rasmussens* forlover med ham til kirken. Paulli besørgede vielsen. Vi spiste hos fru Olrik, og jeg kom hjem kl. 10 1/4. Gud velsigne det unge par.
- Okt. 4. Imorges til gr. Friis, der idag flytter til hotel Royal. Kl. 1 til Wanschler – Lynges – Kall-Rasmussen gratulation. Jeg havde iaften kl. 6 1/2 – 7 1/2 besøg af khrrer Holstein fra Slesvig.
- Okt. 5. *Nationalbankens udbytte* i afvigte bankår 1. aug. 58 – 1. aug. 59 har været 822.273 rd., der kunne give et udbytte af 6 % for aktio-

nærerne; men med h. til de endnu forestående tab er det bestemt til 5 %.

- Okt. 6. Idag kl. 12 – 1 besøg hos min tante Kellinghusen – hos grosserer Knudsens. Aften besøgte khrre Rosenørn fra Randers mig. En stille kongens fødselsdag.
- Okt. 9. Besøg af Bojesen fra Sorø. Besøg kl. 2 – 3 af min gl. tante Kellinghusen, der fra mig af imidlertid også besøgte fru Baagø og Fr. Stockfleth, den første her i huset, den anden skrås overfor i Pipers gård. Bojesen fortalte mig, at mad. Harder var død i Sorø sidste nat mellem fredag og lørdag.
- Okt. 11. Kongen ventes tilbage fra Glücksborg om et par dage – i denne uge en gang. Jeg har idag skrevet til prof. Tregder i Aalborg
 – Lise Ambders i Nyborg
 – lille Andrea i Gudbjerg, cfr. 5. septbr.
- Okt. 12. Jeg gik kl. 6 1/2 til banegården for at tage afsked med tante Kellinghusen. Jeg søgte i alle sale, i alle kupeer forgæves. Jeg erfarede *ved at spørge*, at rejsen var udsat *til imorgen*. Men imorgen kan jeg ikke atter løbe på banegården. Linde var hos mig i geh.arkivet. Jeg talte med ham om den utilbørlige position af Berlien i statskalenderen, og han lovede at rette den.
- Okt. 13. *Henrichsen* var her i byen og på skydebanen igår middag og aften efter indbydelse til jubilæet for studenterne af 1834. Hos mig var han ikke. Min tante Kellinghusen rejste så imorges kl. 7. Da jeg ikke kunne komme på banegården, skrev jeg fra geh.ark. et par ord til min onkel Kellinghusen i Odense.
- Okt. 17. I eftermiddag kl. 6 1/2 kom kongen tilbage fra Glücksborg og imorgen skal slaget stå med ministrene, der fortsætter den Hegermannske fejde.
- Okt. 18. Jeg skrev til Marie på Svanholms Minde. Det ser ikke godt ud med deres økonomiske forhold, og de har vist anstrengt sig ud over evne – og forsigtighed.
- Okt. 20. I afvigte nat døde professor konferentsråd Fr. Chr. Petersen 73 år gl. af apopleksi. Ifjor ophørte han at være regensprovst.

- Okt. 22. Jeg blev i geh.arkivet tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 4.
- Okt. 23. Besøg kl. 11 af grev Julius Friis, kl. 2 af Clausen. Kl. 3 gik jeg ind til byen og – til taffels. Et elegant taffel, dog ikke af de store. Der var Hall, den engelske, franske og svenske minister. Med den franske talte jeg et par ord. Kongen drak et glas med mig. Gr. Emil Friis (rigsråd) hilsede på mig. Jeg sad mellem Lüttichau og Fensmark. Kongen bliver her nogen tid.
- Okt. 25. Besøg i geh.ark. af vor gesandt i London *van Dockum*, der ville have nogle historiske og statsretlige oplysninger nærmest ang. arvesagen, der endnu spørger i de engelske saloners konversation. Han vidste såre liden besked, men ville gerne lære meget i *kort tid*. Han havde haft tid nok, da han længe har været her. Men på lørdag vil han rejse.
- Okt. 26. Jeg ser af bladene – at min gamle ven og skolekammerat *Hans Jac. Kornerup*, præst i Dybe Ramme (cfr. ad 22. septbr.) nu d. 22. oktbr. er bleven præst i Jyderup og Holmstrup, Tudse h., Holbæk amt.
- Okt. 29. Besøg om aftenen kl. 5 – 6 af Rafn, kl. 6 – 7 1/2 af baron Ot. Rosenørn-Lehn fra Laaland (stamherren til Guldborg-Lund) – min fordums discipel.
- Nov. 3. Brev fra min broder Johan, der forlanger min hjælp til vor broderdatter Marie Olsen på Svanholms Minde. De kan ikke komme ud af år med deres økonomi!! – desværre. H.C. Andersen, som jeg mødte på gaden, da jeg gik fra arkivet, bad mig om nogle oplysninger om den gamle Skagens kirke, ødelæggelse af flyvesand.
- Nov. 4. Kall-Rasmussens kone er noget *upasselig*. Cfr. 3. oktbr. Jeg skrev iaften et par ord til H.C. Andersen: Den gamle Skagens kirke blev d. 5. juni 1795 bestemt til nedbrydelse og menigheden henvist til det allerede længere brugte kapel i Skagen by. Min billet skal blive ham sendt imorgen tidlig.
- Nov. 7. Jeg fik brev fra Andrea og Bendtsen i Gudbjerg, dateret *1. novbr.* Cfr. 11. oktbr. Jeg fik 3. hefte af slesv. provinsial efterr. fra etatsr. Knudsen. Jeg fik tragedien Alfsol fra – den unævnte forf. (Smidt). Jeg skrev til min broder Johan.

- Nov. 9. Jeg besøgte kl. 10 1/2 Frijs's i hotel Royal, kl. 1 1/2 papirhandler Jensen (Gl. Amagertorv no. 36), kl. 1 3/4 Clausens.
- Nov. 13. Besøg kl. 12 1/2 – 1 1/2 af Kall Rasmussen og hans kone. Om eftermiddagen var Clausen hos mig kl. 6 – 7 og khrre Rosenørn 7 – 8.
- Nov. 14. Møde i danske selskab kl. 6 – 7 1/2. Derfra gik jeg hjem med *Kall-Rasmussen*, og kom tilbage til mit eget hjem kl. 10 1/2.
- Nov. 15. Kl. 12 til *Levetzaus begravelse* i Frue Kirke. Stor stads. Ved bortgangen sagde Berling, at han havde noget at sige mig fra kongen, og bad mig at køre hjemad med sig. Jeg kunne da ikke sige nej. Det var forresten rene ubetydeligheder.
- Nov. 22. Ministeriet bevilget *demission*, har kun at sørge for de løbende forretninger.
- Nov. 23. Jeg skrev iaften to breve: 1. til pastor Permin i Sønderho på Fanø, 2. til prof. Tregder i Aalborg.
- Nov. 24. Jeg ville imorges besøge *Friis's* i hotel Royal, men jeg overraskedes ved at erfare, at grevinden og børnene var rejst hjem for 14 dage siden og at Friis selv rejser i eftermiddag. Jeg fik et brev fra hofjægermester Bertouch dateret *Venedig d. 17. novbr.*
- Nov. 27. Jeg skrev i formiddags til lille *Andrea* og iaften til *Bendtsen* i Gudbjerg. Begge breve skal afgå imorgen.
- Nov. 29. *Frølund* (!) kom idag til mig i geh.arkivet og ville høre, om jeg troede, at Mundt var skikket til og ville være – finansminister! *Rotwitt*, sagde han, manglede alene en sådan. Jeg tvivlede på at Mundt ville det, men henviste iøvrigt til denne.
- Dec. 1. Rygtet havde imorges følgende ministerium: Bang konseils-præs., Blixen udenrigsm., Rotwitt indenrigsm., Flensborg justitsm., V. Rothe finansm., Borgen kultusm., Thestrup krigsm., Tuxen el. Lützen marinem., Bagger f. Slesvig, Heinze for Holsten. Men Fædrelandet for iaften siger, at Rotwitt i dagens løb er rejst til Frederiksborg for at melde kongen, at hans forsøg endnu ikke er lykkedes.

- Dec. 2. Aften bringes det *nye ministerium*: 1. Rotwitt, 2. Blixen, 3. Thestrup, Jessen, Westenholtz, Borgen. De vakante pladser: Marinen, Slesvig og Holsten er fordelt mellem disse.
- Dec. 3. Imorges på min vej til arkivet ville jeg gå til Regenburg, men – traf Blixens vogn holdende for hans dør kl. 9 1/2. Blixen vil – efter hvad man har ymtet om – se at vinde det dansk-nationale parti ved at lade som om han gør meget af Regenburg. Han skal have talt om at gøre Regenburg til »direktør« for ministeriet. Men – jeg har advaret Regenburg, da det kunne blive vejen til at fjerne ham. – Jeg hører nok nærmere derom. Rigsdagen blev åbnet idag kl. 12. Ministeriet var netop bleven til – taliter qualiter: Rotwitt, Blixen, Jessen, Westenholtz, Thestrup, Borgen. Se bag i bogen ad 3. dcbr.: *Berlingiana II*.
- Dec. 7. Jeg gik i arkivet kl. 9 og var der til kl. 3 1/2. Derfra til Lyngø, som jeg betalte 32 rd. 80 s. Til middag hos Clausens kl. 5 – 7 3/4. På hjemvejen ind til etatsr. Bloch, hvor jeg var til kl. 10.
- Dec. 12. Jeg skrev imorges til *Lise A.* og sendte julegaver til hende og *Ane*.
- Dec. 13. *Baron Heinze*, fordem medlem af den oprørske regering, siden amtmand i Kiel, afsat af Scheele, er kaldet hertil. Man tilbyder ham ministeriet for Holsten, – især da planen med *pr. Christian* er slået fejl. Hanne og Wanscher besøgte mig imorges kl. 9, Oscar og Axel i eftermiddag kl. 6.
- Dec. 14. Jeg mødte idag *Krieger* og sagde ham, at jeg var vred på ham: Thi han er egentlig skyld i det afgæede ministeriums uforsvarlige indblanding i disse snævre hof- kabaler.
- Dec. 15. *Heinze* var igår på Frederiksborg, men – jeg tvivler på, at han modtager det ham tilbudte ministerium. Se bag i bogen ad 15. dcbr. Jeg sendte idag mine juletræs-presenter til Halsted.
- Dec. 17. Cfr. ad 20. Jan. 1860. I denne morgen tidlig afbrændte det stolte *Frederiksborg slot*. Ilden udbrød kl. omtr. 4 i gulvet mellem 3. og 4. etage i den midterste fløj, hvor den vistnok længe ubemærket havde ulmet, og få timer efter styrtede det første spir. Kl. 11 var hele den indre slotsgård ødelagt, og endnu ud på eftermiddagen brændte slottet. Kongen havde alt i morges meldt sin ankomst her til København om eftermiddagen. Han kom kl. 7 om aftenen. Jeg er-

farede branden kl. 9 1/2 om morgenen, da jeg på min vej til arkivet var i gæstgiverstedet Tre Hjorte på Vestergade for at betale rentepenge for Ringsted sparekasse til etatsr. *Harhof*. Han fortalte mig det. Jeg vidste næppe, om jeg skulle tro det. Man ville have kunnet se lysningen fra voldene. På vejen til arkivet traf jeg Fredr. Hammerich, der fulgte mig ned gennem buegangene, hvor jeg i den kongl. stald fik vished om den sørgelige begivenhed. – Dagbladet havde imorges en mærkelig artikel af Meyers »Folket« om, hvorledes grevinden i sin tid havde købt Flyveposten af ham.

- Dec. 19. *Berling* var idag hos mig i arkivet og talte om at opfordre nationen til at give bidrag til Frederiksborgs genopførelse. Kl. 3 1/2 kørte kongen her forbi – til byen.
- Dec. 22. Jeg var idag, imorges, efter tilsigelse på *slottet* og havde lang samtale! Se bag i bogen -. På hjemvejen fra arkivet talte jeg med Lüttichau.
- Dec. 23. Jeg har givet *prof. Becker juleferie*. Han rejser til Giesegaard og bliver vel sagtens et par uger eller lidt mere borte. Cfr. ad 8. Jan. 1860. Kongen lod *Clausen* idag hente til sig og takkede ham for hans artikel om Frederiksborg slots genopførelse – men var ellers næppe ganske tilfreds med hvad Clausen sagde ham.
- Dec. 24. Da jeg kom fra arkivet, fandt jeg herhjemme en broderet skammel fra min broders børn til mig. Jeg blev i arkivet inviteret til *Wanschers* iaften, men jeg svarede, at det var tvivlsomt, om jeg ville gå ud silde den lange vej. Jeg bliver hjemme – ganske ene (thi jeg har ladet pigen gå til sine bekendte) og jeg vil skrive til min broder og således tænke mig i hans kreds denne juleaften.
- Dec. 28. Fædrelandet for iaften har en god artikel, der viser, hvorledes alle vore foregående ministerier er dannet på en aldeles unkonstitutionel måde, navnl. 1) novbr.- ministeriet 1848 af *Tillisch* og *Reventlow fra London*, 2) de følgende ved tryk udefra og intriger hjemme, 3) dabr. 1854 ved Scheeles rejse til Preussen. (*Not.* Ved dannelsen af januar min. 1852 benyttedes først grevinden stærk, og – derved lærte hun, hvad hun formåede).
- Dec. 30. Idag er *Berling* efter ansøgning og med pension entlediget som generalintendant for civillisten, rejsemarskal og privatsekretær hos kongen. – Etatsr. Klemp, direktør for civillisten, er bleven dannebrogsmænd. *Berling* vil – efter sigende – straks rejse udenlands.

- Dec. 31. Jeg spiste idag hos Clausens – ene med familien, hans søn, datter, svigersøn og svigerdatter. Vi erindrede sorgen ifjor på denne dag og takkede Gud! *Den afskedigede Berling* sendte mig under dato 29. dabr. nogle arkivalier fra kongen og bad mig at bringe kongen selv revers derfor, da han samme dag ville tiltræde en – udenlandsrejse!

Indførsler bag i dagbogen for 1859:

1. *Medaillen pro meritis* (d. 28. januar). Siden hin kammerherre nøgle historie (se ovenfor 1858 ad 26. dabr.) havde jeg intet direkte hørt fra kongen, men det var mig klart nok, at han stod i et vist spændt forhold til mig, – var enten misfornøjet med mig eller med sig selv, måske nærmest det sidste. Thi jeg tror nok, at han af og til kunne have en følelse af, at han i fortiden ikke havde behandlet mig ganske vel. Den 28. januar bragte Berling mig et egenhændigt brev fra ham, hvori noget var indlagt. Jeg talte med Berling, der intet ytrede derom, selv da jeg bemærkede, at det formodentlig var en eller anden antikvitet, hvorom kongen ville vide min mening; og ved bortgangen sagde Berling blot, at d. 28. januar altid var for kongen en slags festdag, dels fra k. Frederik VI.s tid, dels fra 1852! – Da han var gået, åbnede jeg kongens brev og fandt deri nogle nådige ord, samt et explr. af – en guldmedaille pro meritis, med kongens brystbilled på aversen, og en siddende figur rækkende en laurbærkrands og årstallet 1837 på reversen. I randen er indgraveret: Frederik VII til C.F. Wegener. – Straks efter kom Berling igen, sagde, at han endnu havde noget at meddele mig mundtlig fra kongen og holdt derpå en slags tale, der gik ud på: at kongen gerne ville gøre den uret god igen, som han havde været nødt til under et tyrannisk ministerium at tilføje mig (arvesagen etc.) og at han bad mig at betragte medaillen som et tegn derpå osv. osv. Jeg havde ikke meget at bemærke derved og sagde blot, at jeg imorgen skulle skrive til kongen. Jeg var og er *overmåde misfornøjet* med dette intetsigende vrøvleri, dette tåbelige maskespil! Jeg pålagde dog Trap (da jeg var på Frederiksborg) så indstændig at sørge for, at jeg blev fri for enhver, hvilken som helst af disse såkaldte »nådesbevisninger«, – og det er dog vistnok Traps dumme ide.
– Det aldeles falske *avertissement* i *Berl.Tid.* 1859 no. 25 (31. jan.) fremkaldte en fejde med Dagbladet, der var vel underrettet og viste tåbeligheden og urigtigheden af Berl. Tid. avertissement. Denne for mig overmåde ubehagelige diskussion førtes i *Berl.Tid.* 1859 no. 25, *Dagbladet* 1859 no. 30, *Berl.Tid.* 1859 no. 33, *Dagblad* 1859 no. 33 og 34. – Så ubeskrivelig uheldigt faldt det ud med

den nådesbevisning, der var tiltænkt. – Og i grunden er det mig endda ganske kært! Så har jeg ikke stort at takke for, og desuden er kongens såkaldte nåde mod mig *nu* – siden Scheel og grevinden reagerer – i grunden blot en maske.

Efterskr. d. 4. maj. Kongen, som igår kom til byen, viste mig dog straks en dobbelt opmærksomhed, idet han først lod mig tilsige at følge med sig til udstillingen på Charlottenborg, og dernæst ved hjemkomsten derfra kaldte mig til sig og talte alene med mig omtrent halvanden time mellem hjemkomsten fra Charlottenborg indtil begyndelsen af tafler. Kongen bad mig, da jeg havde så langt hjem, »at tage til takke med at være hos ham«, og underholdt sig derpå ganske ugenert med mig. Hverken om kammerherre historien fra julen 1858 eller om medaille historien fra januar d.å. blev der talt et eneste ord. Ved bordet drak kongen et glas med mig.

2. *Monrads sammenstød med hofmændene* (ad 10. maj). Umiddelbart før sin udnævnelse til minister havde Monrad sammenstød med både kongens og enkedronningens hofchefer. Jeg ved ikke, hvilket der var det første og det andet, men begge indtraf nok ved tafler, hvorved han som direktør over kunst-akademiet var tilstede. Hos *enkedronningen* er da den bekendte grove tølperagtige og storsnude grev Blücher-Altona hofchef. Han nærmede sig på sin sædvanlige insolente måde til Monrad, betragtede hans kommandørkors og sagde med en slags spøg, hvis alvor var kendelig nok: Se, bispen har nu der et stort ridderkors og bånd; men hvad står der på dette bånd? Der står F.R. (Frederik Rex), som vel betyder Fru Rasmussen. Jeg har også et kors, men det er givet mig af en rigtig konge (Chr. 8.). Monrad svarede med alvor, at han var i høj måde forundret over at høre så uloyal tale ved hds. majestæts hof og af hds. maj.s hofchef, og vist den grove person alvorlig til rette. Siden ved afskeden vovede dog Blücher igen at komme med en slags dum spøg, idet han sagde til Monrad: »Pax vobiscum«. – Hos *kongen* d. 4. maj havde overhofmarskal Levetzau anvist Monrad at tage fr. Arentz til borddame, men da premierminister Hall var tilstede, havde Monrad ikke fulgt denne opfordring og Hall havde hende til borddame. Ved afskeden kom det derfor til en ordveksel mellem Levetzau og Monrad, og den syntes temmelig skarp. Jeg hørte tilfældigvis et par replikker. Levetzau sagde: »Her har jeg at befale!«. Monrad svarede med den ham egne iskolde ro: »Ja, det er nu det vanskelige punkt«. Mere hørte jeg ikke. – Levetzau er besvogret med grev Blücher, hvis datter er gift med hans søn, og det har vel gjort scenen bitrere. Byen taler meget om sammenstødet *med*

Blücher, som er kongen eller hans nærmeste bekendt og har været behageligt for dem. Om sammenstødet med Levetzau har jeg intet hørt i byen. Men ved *kongens* hof er også det adskillige bekendt. Kongens nærmeste synes at være på Monrads parti. Se nedenfor no. 4.

3. *Mehemed Ali*, prins af Ægypten (ad 16. maj). Hvad de offentlige blade har anført, vil jeg ikke optegne, men kun, hvad jeg selv har set. Igår aftes var jeg – ifølge en fra hoffet mig tilsendt billet i teatret, ved en forestilling, der var ordnet med hensyn til ham. Forestillingen var nemlig kun musik og Bournonvilles nye ballet, en fjeldstue. Prinsen, der – just ikke passer tiden så ganske nøje – kom først efter at kongen var kommen og forestillingen begyndt. Han sad i den kgl. loge ved kongens side, var en lille overordentlig tyk mand. Hans kavallerer, som tillige med Berling og Hegermann var i logen lige over for den mindre kongl. privatloge (grevindens) var to ret smalle personer, hvis navne angives at være Kambourian og Casabianca. Prinsen havde en lang dragt, næsten som en præstekjole og derpå anbragt en guldbræmme oppe fra kraven af. Hans kavallerer havde en slags frakker, omtrent som en civil frakke. Alle bar en sort kalot over det tæt afklippede hår, men et smukt sort skæg og bakkenbarter. Den ægyptiske prins gik oftere bort under forestillingen.

Idag efter taflet betragtede jeg nærmere de tre tyrker. Prinsen, der havde haft grevinden til borddame og siddet mellem kongen og hende, var klædt omtrent som igår og hans kavallerer ligeledes, så vidt jeg kunne se dragten i teatret. Kavallererne talte med adskillige, der gjorde bekendtskab med dem, men prinsen talte egentlig kun til dem, der lod sig præsentere for ham af hans her givne kavallerer, neml. kongens adjutanter kapt. Schmith og Moltke. Han er meget lille, men umådelig tyk, så at kongen bliver lille i omfang ved siden af ham. Han har små fødder og hænder, går med øjensynlig besværlighed lige som roende sig frem med hænderne. En ægte tyrkisk ro, døsigthed eller stolthed er udbredt over ham; men øjet er ret klogt, ansigtet ikke ilde og han skal efter sigende vise kundskaber, når lejlighed gives dertil. Han og begge hans ledsagere taler fransk.

4. *Fortsætt. af no. 2.* Fædrelandet fortæller, at der i denne tid (septbr. 1859) igen har været en kort ordveksling mellem Monrad og en hofmand, upåtvivlelig den samme opblæste Blücher hos enkedronningen. Blücher bemærkede, at en tilstedeværende præst søgte at

nærme sig til Monrad, og han sagde da til denne: »En af Deres får søger efter Dem«. Monrad svarede vittigt og bidende: »De tager fejl; han er en af mine hyrder, men De er et af mine får«. Optaget i Dannevirke 1859 no. 213.

5. *Berlingiana* (ad 14. septbr.). En gang for et årstid siden var Berling og hans ven kapt. Recke i Sverrig blevne opmærksomme på et der udkommet skrift, hvori grevinden var ilde omtalt. De gjorde nogen spektakel derover, henvendte sig til regeringen og kronprinsregenten og – Berling var næppe ganske diskret med hensyn til dem, som han gjorde mistænkt for del deri. Regeringsmændene derovre bliver vrede og kronprinsens undersøgelser viste – sagdes der – det ugrundede i Berlings mistanke. Kronprinsen blev da også vred. Vort ministerium måtte tage sig lidt af sagen, og generaladjutant Hegermann blev i den anledning sendt til Stockholm. Sagen blev da bilagt, dog på det vilkår og løfte fra vor konge til ministeriet, at Berling ikke mere nogensinde måtte blande sig i ham uvedkommende sager, og at han skulle fjernes, dersom det igen skete. – Nu for nogen tid siden forefaldt et nyt optrin, som bragte det kongelige løfte i erindring. Kongen ville efter Berlings ønske give dennes svoger adjutanten kapt. Møller en satisfaktion, fordi han troede sig forbigået i søetaten, og satisfaktionen skulle være et – kommandørkors. Men chefen for adjutantstaben Hegermann talte lige så heftigt derimod, som Berling og grevinden derfor. Møller blev dog kommandør! – Men Hegermann skød sig ind under det ministeriet givne løfte, forlangte, at enten han eller Berling skulle gå af og – *fandt ministeriet villigt til at tage sig af sagen*. Den var allerede igang før kongen rejste, og kongen havde givet det af Scheel dikterede svar, at sagen skulle blive behandlet, når han kom tilbage fra Slesvig, altså efter fødselsdagen. Ministeriet truer med at gøre dette lapperi til et kabinetsspørgsmål!

Der er – efter min mening – fejl på alle sider, og sagen må betragtes kritisk, når man vil forstå den. Berlings og kongens misgreb er ligefrem. *Hegermann* synes at spille dobbelt-spil og har uden tvivl længe spillet det. På den ene side er han ved kongens og grevindens gunst steget i et par år fra en simpel oberstløjtnant til generalmajor, khrre, generaladjutant og kommandør af dbg. Han kan nu ikke vente mere *fra den side* for det første. Men han har altid også anglet efter Amalienborgs nåde: han skaffede pr. Christians broder hans uniform og generalstitel, og han vil nu berede sig yderligere advancement i fremtiden ved det, som allermost anbefales – krig med Berling og grevinden. Han risikerer ikke stort: han

kunne kun gå af som brigade-general, og han ville da gøre lykke ved næste tronskifte. *Ministeriet* endelig synes med urette at blande sig i denne hus-strid i håb om at give Berling et knæk; men – det er utilbørligt under omstændighederne at fremkalde en ministerkrise for slige usselheders skyld. *Scheel* lurar og intrigerer som altid: han og grevinden venter på opposition i rigsrådet og i rigsdagen, og hans forholdsregler vil bero på, om han der kan ryste ministeriet og – måske vinde Monrad imod Hall! – Dette sidste anser nogle ikke for umuligt: Monrad vil nok være premierminister!! – *P.Sc.* Om denne sag se også Dagbladet 1859 no. 253 cf. 31. oktbr.

6. *Berlingiana II* (ad 3. dcbr.). Scheele er – som sagt – hovedmanden her som ved de foregående minister-kriser, og hans styrke, støtte og magts-kilde er – *grevinden*. Hun regerer, og Scheel er hendes værktøj og dels dristige, dels intrigante rådgiver og makker, ganske lige som 1854. Da nu Scheele mærkede, at ministeriet Hall havde en afgørende overmagt i rigsrådet, lod han kongen opsætte sagen med ministeriet indtil rigsrådet var forbi, og arbejdede imidlertid på en alliance mellem hofcamarillen og bondevennerne. Rotwitt, som ene og alene skylder bondevennerne og grevinden sin stilling (fra en simpel prokurator i Thisted og en højesterets-advokat, der intet havde at bestille), Balth. Christensen, Tscherning og deres kreaturer (f.e. Frølund o.a.) trådte i Scheeles og grevindens tjeneste og sikrede dem bondevennernes alliance i *rigsdagen*. Da altså *rigsrådets* session var tilende, modtog kongen ministeriets demission og befalede ministrene blot at sørge for de løbende sager. Rigsrådet ville i tre dage have kastet et ministerium Rotwitt over ende; men – det var nu overstået.

Det nye ministerium skulle nu dannes i en fart, da der kun var få dage til rigsdagens åbning. Scheele mærkede snart, at han intet ministerium kunne danne, mistænkt og hadet af alle. Han synes først at have regnet på *Monrads* dristighed, dygtighed og regerelyst, og han fik da også Monrad – indbudt til Jægerspris, hvor intrigerne dreves under jagten. Men – forsøget mislykkedes ..?. hvorfor. Monrad, der er en beregner, fandt vel endnu ikke tiden passende. Han rejste bort uden resultat, men dog således, at han bevarede en slags velvilje eller dog opmærksomhed for sig personlig fra kongens): grevindens vegne. Nu kom altså turen til *Rotwitt*. Han og hans agenter arbejdede med stor iver. Og endelig fik man da alle personerne stræbet sammen, da B. Christensen (siger man) hentede Westenholtz til finansminister. Der manglede adskillige ministre, men deres pladser overtoges foreløbig af de valgte. Bønderne

i rigsdagen, der aldeles ingen selvstændig mening kunne have, ville juble – og stemme!

7. (ad 15. dcbr.) Igår (eller måske iforgårs) spiste *Heinze hos Blixen*. Rotwitt, Regenburg o.fl. var også der. Efter bordet indledede Blixen en *disputats mellem Heinze og Regenburg*, og denne sidste trængte nu Heinze ej alene fra den ene position til den anden, men skal endog have vundet Heinze således, at han erklærede, at Regenburg ikke ville være nogen hindring for hans indtrædelse, at der heller ikke kunne være tale om at rokke sproggrænsen eller sprogbestemmelserne. Regenburg førte ene ordet ..?.. Blixen hørte til og Rotwitt, hvem det tyske sprog generer, indskrænkede sig til aldeles umotiverede erklæringer og beråbelser på den danske rigsdag. Regenburg skal virkelig have vundet Heinzes agtelse. Men – man tvivler dog på, at han modtager noget tilbud om ministeriet. Monrad rejste i lørdags til Paris. Han var før sin afrejse på Frederiksborg, hvor han holdt tale ved bordet og forsikrede kongen om sin hengivenhed og troskab. Han skiltes fra hoffet som ven af grevinden – og vil nu i stilhed afvente og indlede *sin fremtid!*

– Lige i samme øjeblik, da Blixen modtog sin udnævnelse til minister, overrakte han kongen en udnævnelse for Regenburg til »direktør i det slesvigske ministerium«. Kongen, som idelig af Scheele hører, at Regenburg fremfor alt må fjernes, tog den, gik bort med den og kom noget efter igen tilbage til Blixen og underskrev den. Kongen må have været hos grevinden eller Scheele for at høre, hvad han skulle gøre. Blixen havde aldeles ikke talt til Regenburg forud derom, men Carl Moltke havde tilrådet ham dette skridt. Regenburg var ikke for det og sagde Blixen rent ud, at han ville have forhindret det, om han havde kunnet. Jeg anser det heller ikke for godt, da Regenburg som ministerens sekretær og ved sin overlegne dygtighed ville kunne have virket lige så meget uden denne udnævnelse. Da Blixen senere – nogle dage efter – talte med Scheele, dadlede denne meget dette skridt og fortalte, at han allerede, da Carl Moltke 1852 som minister antog Regenburg til departementschef havde sagt til denne: »So bist du verloren, mein Freund«.

8. (ad 22. dcbr.). Kongen selv var forhindret i at tale med mig men jeg traf grevinden, som var meget nedslået over stemningen over ministerskiftet, som var blevet det nærmeste resultat af *den Berlingske strid med Hegermann*. Jeg sagde hende sandheden rent ud, og tilsyneladende fandt hun sig godt deri : *Scheeles ulykkelige indfly-*

delse hos hende var den egentlige grund til at striden tog denne ulykkelige vending. Hvad der især foruroligede hende, var at misstemningen nu også havde udbredt sig til den *simple almue*, hvis foretagender var uberegnelige. Jeg indrømmede dette, uden dog at kunne nænne at forstærke hendes frygt, da der – efter min mening – for det første intet virkeligt er at befrygte fra den side. Hun bad mig til slutningen at skrive sig til, hvad jeg troede gavnligt at meddele. Jeg lovede – ikke dette, og jeg agter ej heller at gøre det.

Jeg skal i denne anledning notere et og andet, der ikke kan læses i bladene, som ellers er fuldstændige kilder til hele denne ulykkelige ministerkrise.

Krisen har egentlig varet lige fra det øjeblik, da Andræ spændte Scheele ud af ministeriet. Siden den tid har Scheele og grevinden stadig holdt kongen på krigsfod med ministeriet. Men det var umuligt at danne et andet ministerium, og kongen (Scheele og grevinden) måtte altid tilsidst give efter. Fjendskabet voksede imidlertid stedse og var nær ved at blusse op lige fra forrige jul (1858) af. Berlings udnævnelse til storkors i julen 1858 ærgrede både ministeriet og hoffet, hvor Hegermann dog endnu stod sig ret godt, skønt hans kurmageri på Amalienborg alt havde gjort ham noget suspekt. I foråret og sommeren gik Hegermann mere åbenlyst frem imod hoffets (grevindens og Berlings) indflydelse og sluttede sig altid nærmere til ministeriet, der ligeledes begyndte at finde indpas på Amalienborg. Under disse forhold forefaldt en gang en »fortrolig« samtale mellem grevinden og Hegermann under fire øjne. Hun beklagede sig over den pinlige stilling, hvori hun befandt sig, og *han* indrømmede dette. Hun ytrede da – i virkelig eller forstilt mismod – dog ganske vist uden at mene det alvorligt, »at hun allerhelst ville trække sig rent tilbage, rent ud af alting, når hun blot vidste, hvorledes det skulle lade sig gøre«. Dette udbrud var Hegermann uforsigtig nok til at tage bogstavelig, og – tilbød hende straks hele sin tjeneste »dersom hun ville forlade hoffet«. Men derved røbede han sig alt for stærkt, og forbavsede hende. Hun søgte dog at holde contenance, bøjede af – men glemte ham ikke denne godhed!

Derefter fulgte de første Berlingske stridigheder (se oven for no. 5) i anledn. af hans svenske rejse, og ministeriet blandede sig uforsigtigt i denne strid mellem Hegermann og Berling. Adjudanten kapt. Møllers forbigåelse i søetaten og hans udnævnelse til kommandør ved svogeren Berlings indflydelse uagtet modstand fra generaladjutant Hegermanns side bragte stemningen endnu højere, og – *Scheele* blev ved intriger kaldet til Skodsborg (han søgte ministeriet

om at måtte gå til Föhr for at bruge badene, men kongen indbød ham til at bruge disse på Skodsborg – aftalt spil mellem Scheel og grevinden!) og han skulle da nok sørge for, at intet forlig kom istand mellem kongen og ministeriet. Dette burde vistnok heller ikke have sat alting på det ene kort, men Kriegers energiske vilje, vant til at sejre hidtil, troede at kunne gennemføre alt. Ministeriet ærgerligt over, at grevinden og Scheele gennem *Berling* alle vegne opsøgte og fremdrog og konspirerede med dets modstandere (Tscherning, Rottwit, Balt. Christensen osv.) forlangte enten afsked eller *Berling* fjernet. Efter Scheeles råd blev sagens afgørelse udsat indtil kongen kom fra Glücksborg, og siden efter sammes snilde råd ligeledes opsat, så længe *rigsrådet* var samlet, da det viste sig at ministeriet i rigsrådet havde en absolut overvægt. Det ville den gang have været umuligt at præsentere for rigsrådet et andet ministerium. Men – da rigsrådet var sluttet, modtog kongen hele ministeriets demission!

Scheele var da på Jægerspris »for jagtens skyld«. Han var sjælen i det hele! Efter hans dumdristige råd blev ministeriet afskediget, og da rigsdagen få dage efter skulle samles måtte et nyt dannes i største hast! *Monrad* blev kaldet til Jægerspris og stærkt feteret; man tilbød ham at danne et ministerium. Men så gerne han end ville holde sig adgang til magten åben, holdt han dog stand og stillede den betingelse, at *Berling* skulle fjernes og *Hall* have plads i det nye ministerium. Det ville grevinden og *Scheele* ikke! Derpå overdroges det til *Rottwit* at danne ministeriet. Han havde længe hemmelig undermineret ministeriet ved sladder hos grevinden, og fremstillet sig som tilsidesat af ministeriet på grund af kongens godhed for ham (f.e. da hans udnævnelse til dannebrogsmænd ikke blev optaget i Departementstidenden samtidig med *Bruuns* udnævnelse til kommandør og deslige lapperier). *Rottwit*, understøttet af *Balth. Christensen*, *Frølund*!! o.fl. for nu fra den ene til den anden og tilbød ministerposter (cfr. not. ad 29. nvbr.), men det var længe forgæves, uagtet man steg ned til de laveste steder. Man rap-sede ministre sammen og lod tilfældet råde. F.e. under forhandlingerne på gæstgivergårde her i byen, hvor *Rotwitt* havde sit ophold, angående en *indenrigsminister* hørte man, at nogen talte i værelset ved siden. Hvem var det? Blev man beluret? Da erfarede man, at det var byfoged *Jessen* (der nylig var kommen til det store embede i Horsens, fordi han havde holdt den skønne tale til »nådigste lensgrevinde« i Svendborg) og – da han altså var grata persona, valgte man øjeblikkelig ham! Han var også straks villig. Dermed var indenrigsministeriet besat, som *Rotwitt* ikke selv ville have, fordi han

så ville komme i klemme med hensyn til fæsteafløsnings- loven hos sine bondevenner. Endnu længere stod det hen med at finde en finansminister – indtil Westenholtz blev rapset dertil. Det nye ministerium så nogenlunde dannet d. 2. dcbr. trådte frem for rigsdagen den 3. dcbr.

Stemningen var overalt afgørende imod dette ministerium. Men kongen var på *Frederiksborg* og agtede at blive der! Scheele spillede udvortes rollen af at ringeagte det af Rotwitt dannede ministerium, som han vistnok også kun betragtede *som en kort overgang til sit eget!* Mulig spillede han rollen så stærkt, at han straks stødte det nye ministerium fra sig; thi man talte straks om sammenstød mellem ham og nogle af dem, navnlig Westenholtz og Blixen. Endelig – forlod Scheele *Frederiksborg!* Han havde jo nu udført sin mission denne gang.

Få dage efter brændte slottet d. 17. dcbr. og kongen måtte *flytte til København*. Han kom med grevinden silde om aftenen. Stemningen blev stedse værre her – menigmand var belavet på optøjer, og den hele intelligente del af folket var irriteret over fædrelandets fornedrelse! Kongen tænkte på slottets genopførelse, men folk ville ikke høre noget derom fra den side, og grevinden var forknyt. Da – tyede man til andre personer, så som mig og mine lige. Se not. ad 19. dcbr. D. 22. under min samtale med hende lod hun sig bringe et egenhændigt udkast af kongen til at *forlade landet og indsætte et midlertidigt regentskab*. Hun gav mig det at læse! Men jeg holdt gode miner og lod mig ikke – narre. Jeg har ikke nævnt det for noget menneske! Samme dag kom *Clausens* stykke osv. Men chefen for husarregimentet (Macker) fik ordre af Jessen at holde opsadlet (dumt!), og i nytårsaftens nat (d. 31. dcbr.) var der meget stimlen og råben på slotspladsen – uagtet *Berling var rejst!*

1860

- Jan. 1. Kur hos kongen kl. 1 på Christiansborg og taffel kl. 5. Ved taflet skrev kongen en *lille billet til mig* med blyant og drak et glas med mig. Efter bordet talte jeg med forskellige, først *Dotezac* lidt, derpå længe med *Blixen-Finecke* og endelig meget længe med *kongen*, mest om Frederiksborgs opbyggelse og stemningen her i byen. Kongen sagde, at han en af dagene ville sende bud efter mig. Jeg kørte lige fra taflet hjem og var hjemme kl. 8 1/2. Vejret var ubehageligt, ellers var jeg gået til Wanschers.
- Jan. 4. Nytårsbesøg hos Wanschers.
- Jan. 5. Jeg fik idag brev fra Andrea B. i Gudbjerg.
- Jan. 6. Jeg gik imorges kl. 10 til exc. *grev Moltke* fra Glorup i hotel Royal. Jeg traf ham, som jeg næppe havde set siden en gang i mine første studenterdage, ved kuren og taflet i søndags, og da han bebudede at ville besøge mig troede jeg det passende at – gøre første besøg. Cfr. ad 9. januar. På vejen fra arkivet gik jeg ind til Clausens damer. Han selv var ude. Imorges fik jeg brev fra Bendtsen i Gudbjerg.
- Jan. 7. Jeg sendte idag til Bendtsen i Gudbjerg 21 rd. for omkostn. på graven i Gudbjerg fra 1854–59 (Brevet var skrevet igår aftes). Jeg skrev iaften til *Marie* p. Svanholms Minde.
- Jan. 8. Besøg om formiddagen af prof. Kall-Rasmussen og hans kone, siden af prof. Clausen. Om eftermiddagen af prof. Becker, der meldte sin hjemkomst (cfr. 23. dabr.) og fortalte adskilligt. (Se bag i bogen).
- Jan. 9. Jeg skrev idag et brev til grev Vladimir Hanislav de Broel-Plater i Dombrovitza (ved Pinski, i guv. Minsk i Rusland) i anl. af hans skrivelse af 26/14 novbr. 1859. I arkivet havde jeg besøg af grev *Ad. Moltke* fra Glorup. Cfr. ad 6. januar.
- Jan. 10. Jeg skrev iaften til hofjægerm. F. Bertouch f.t. i Fontainebleau. Ligeledes til grev Frijs på Juellinge.
- Jan. 11. Jeg skrev til Tregder i Aalborg.
– til onkel og tante Kellinghusen i Odense.
- Jan. 12. Jeg skrev iaften til Henrichsen i Odense.

- Jan. 14. Jeg har idag givet *Plesner* en ferie. Han vil rejse hjem til Langeland imorgen aften. Cfr. 13. febr.
- Jan. 15. Idag var der rigsdags-taffel. Jeg var der ikke. I denne middag hensov rolig enken efter afg. prof. (...?) Rasmussen, min registrators moder.
- Jan. 19. *Krd. Lassen* døde idag om morgenen kl. på det kgl. bibliotek. Han var gået hjemmefra kl. 9, var kl. 10 på biblioteket *alene*, og fandtes død liggende i kontoret kl. 10 1/2 af biblioteks-budet Nye-gaard. Blev kørt hjem.
- Jan. 20. Besøg af prof. Clausen iaften kl. 7 – 8. Først idag er den i grunden på Frederiksborg ulmende ild endelig slukket. Berl.Tid. 1860 no. 27. Ved min hjemkomst fra arkivet forefandt jeg et brev fra *frøken Franziska Carlsen*, der bad mig at gennemlæse et af hende forfattet håndskrift kaldet: Noget om og fra Rønnebæk sogn af Hilleborg Christensdatter. Ligeledes skrev jeg under datum 20. januar en anbefaling for Lise Ambders, som ville vedlægge den det skema, som hun årlig skal indsende til chatolkassen, hvoraf hun nyder en lille understøttelse.
- Jan. 21. Jeg skrev i denne morgen til lille *Andrea* i Gudbjerg. Da jeg nemlig ville være tilstede i Frue kirke ved fru Rasmussens begravelse, gik jeg lidt senere (kl. 10) ind til byen. Jeg skrev et par ord til *Fr. Carlsen*, meldte modtagelsen af håndskriftet og lovede et almindeligt gennemsyn deraf (cfr. 2. og 3. febr.).
- Jan. 23. I Fædrelandet for denne aften – et læseværdigt stykke af Høyen om – *malerierne p. Frederiksborg*, bliver fortsat. Jeg blev imorges kl. 10 1/2 i geh.arkivet inviteret til grev Moltke-Hvitfeldt til torsdag kl.5 i hotel Royal.
- Jan. 26. Hos Moltke Hvitfeldt var: 1. konfr. Brun, 2. konfr. Bendtsen, 3. Si-mony, 4. etatsr. Linde, 5. etatsr. Steffensen, 6. kjkr. Bendtsen, 7. grev Scheel, 8. Jerichau, 9. justitsr. Klee og 10. jeg og *Clausen*. Derfra gik jeg til Wanschers og kom hjem kl. 10.
- Jan. 31. Jeg blev tilsagt at komme til kongen imorgen kl. 12.
- Feb. 1. Jeg var så hos *kongen* og leverede der Carlsons Historie af Carl X og XI. Kongen var ret vel tilfreds og bad mig at komme igen på

fredag. I forgemakket traf jeg Blixen- Finecke, der lige var kommen fra jernbanen (fra Slesvig) og talte med ham. Blixen skulle ind efter mig, og derfor varede min samtale med kongen ikke længe, derfor skulle jeg komme igen, når jeg i overmorgen går til arkivet. Om politica blev ikke talt meget, mere om Frederiksborg. Jeg anbefalede *Carlsen* og *Wöcel* (oversætter af kongens bog) til hs. maj. nåde.

- Feb. 2. Jeg skrev iaften nogle bemærkninger over Fr. Carlsens manuskript (cfr. 20-21. jan.) og lagde dem i dette, hvilket jeg imorgen på vejen til arkivet vil tilbagelevere hende, da hun bor i Filosofgangen no. 89.
- Feb. 3. Jeg var så efter ordre idag på slottet temmelig længe Kl. 10 – 11 1/2. *Kongen* ville nemlig levere mig nogle af sine ældre dagbøger o. desl. til bevaring i arkivet. *Grevinden* var nu også i bedre humør. Intet om politica. Frøken Carlsen traf jeg ikke – det var vel for tidligt. Jeg leverede altså manuskriptet indpakket og forseglet til en tjener og føjede et visitkort dertil. – Kongen har idag udnævnt Carlson i Upsala og Wöcel i Prag til riddere af dbg. Cfr. ad 1. febr.
- Feb. 4. Her var i middags en invitation for mig til – *baron Blixen* imorgen middag kl. 5. Jeg sagde nej, men jeg bliver nu vel nødt til en gang at gøre Blixen en visit – eller contra-visit, da han også nu forrige år har søgt mig en gang – dog rigtignok i arkivet.
- Feb. 6. På vejen til arkivet var jeg først hos *Regenburg*, der efter Blixens indstilling (uagtet kongens Scheelske betænkeligheder) er bleven kommandør af dbg. og for hvem nærmest dineren hos Blixen blev givet igår. Derpå gik jeg til *Moltke Hvitfeldt*. På vejen fra arkivet besøgte jeg *fru Clausen*.
- Feb. 7. Jeg blev i formiddags tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5. Jeg har iaften samlet nogle trykte stykker vedkommende arvefølgesagen, og sender disse med et brev til Moltke-Hvitfeldt, som har bedt mig derom -, imorgen tidlig.
- Feb. 8. Jeg gjorde kl. 10 visit hos Blixen-Finecke (cfr. 4. febr.) men talte kun lidt med ham, da Tscherning kom og afbrød os. Derfra tilbage til arkivet. Kl. 5 til *kongens taffel*, hvor en stor del af corps diplomatique var til stede. Jeg fik anvist plads lige over for kongen ved siden af ceremonimester gr. Ahlefeldt, på hvis anden side konfr.

Thomsen sad. Forbi kl. 7 1/4. Derfra til Kall- Rasmussen. Hjem kl. 10 1/2.

- Feb. 9. Af bladene i denne morgen ser jeg, at Rottwit, der igår aftes efter taflet sund og frisk tog afsked med mig – ved sin hjemkomst i hotel Royal er – død af et slagtilfælde! Imorges straks kaldte kongen begge tings formænd (Bruun og Bregendahl) til sig, og rigsdagsmøderne bliver udsat til på mandag. Derpå blev *Madvig* kaldt til kongen. Han kom tilbage til landstinget, sagde egentlig intet, men havde konferencer med – *Andræ*. Besøg af Clausen kl. 7 – 8.
- Feb. 10. Igår tegnede jeg mig hos *Broberg* for 250 rd. til Frederiksborgs restauration, dog at betale i 5 år, og jeg sendte straks de 50 rd. for året 1860. *Madvig* havde da virkelig påtaget sig at danne et ministerium, og han gjorde – efter sin måde – forsøg til flere sider. Men de mislykkedes *alle*, og han skal allerede idag have frasagt sig det ham givne hverv.
- Feb. 11. I denne formiddag har ghrd. justitiarius *Bang* været kaldt til kongen, formodentlig i anledning af minister- skiftet. »Fædrelandet« har en læseværdig artikel om *Madvigs* forsøg på at danne et ministerium. Nogle vil vide, at *Bang* har slået fejl i at tage januar-ministeriet af 1852 igen, og at i så fald både krigsminister Hansen og grev Carl Moltke muligen atter ville indtræde.
- Feb. 12. Jeg skrev i denne morgen et brev til en vis *G. de Veer* i Millrook på øen Jersey, der d. 12. Jan. skriftlig havde anmodet mig om oplysninger ang. Danmarks forbindelser med Portugal i det 13. årh. (Berengaria og Eleonora). Brevet dat. d. 13. febr. Jeg blev ved middagstid inviteret til min *gl. rektor* og nabo til imorgen kl. 4. Det er hans 88 årige fødselsdag. Man siger, at *Sponneck* har været kaldt til kongen, men uvist hvorom. Mon efter råd fra *Scheele* ?
- Feb. 13. *Plesner* igen i arkivet. Cfr. 14. Jan. Jeg var så idag til middag hos min nabo den *gl. etatsr. Bloch*. Der var foruden familien kun to af hans fordums disciple, provst Sørensen i Snoldeløv og jeg. Jeg blev der om aftenen. Da *Bang* ikke kunne eller ville danne ministerium, blev der telegraferet til *Monrad* i Paris, og han har lovet at komme hjem!! Imidlertid fungerer de dimitterede ministre og rigsdagen går uforstyrret.
- Feb. 14. Jeg fulgte idag *Rottwit* og var ved hans begravelse i Helliggeists kir-

- ke. Grundtvigs ligprædiken var helt igennem – politik. Kongen, arveprinsen, pr. Christian og en stor sværm af fornemme folk var i kirken, også damer, blandt hvilke grevinde Danner med fr. Drejer og Arentz. Da jeg gik til arkivet, var jeg et øjeblik inde hos gr. Moltke-Hvitfeldt i hotel Royal. På vejen samtale med *Westenholtz* om Scheele (cfr. bag i bogen).
- Feb. 15. Jeg skrev iaften et par linier til Lise A. De afgår imorgen, og var daterede d. 16.
- Feb. 16. I denne formiddag er *Monrad* kommen tilbage fra Paris for at – danne ministerium. Cfr. ad 13. febr. Han rejste fra Paris i mandags, 4 timer efter at have modtaget telegrammet, og – i formiddags gik han lige fra jernbanen til kongen.
- Feb. 17. Byen *Odense* havde d. 1. febr. 14.057 indb. (Berl.Tid.). Tilvæksten således denne gang kun 8 3/4 pC i 5 år. P.Sc. galt! Der var 14.255 indb. i Odense altså en tilvækst af næsten 10 1/4 pCo.
- Feb. 20. Besøg i denne eftermidd. af *Jo.Dan. Lausen*, fordem min skolekamerat i Nyborg skoles nederste klasse, siden i mange stillinger (små) her i byen og nu – skriver el. assistent i indenrigsministeriet under sin yngre broder som kontorchef (justitsr. Fr. Lausen). Gamle erindringer!
- Feb. 24. Det nye ministerium er dannet: *Hall*, konseilspræs. o. udenrigsm., *Fenger* finansm., *Monrad* kultusm. og ad inter. indenrigsm., *Casse* justitsm., *Thestrup* krigsm., *St. Bille* marinem., *Wolfhagen* slesvigsk, *Raasløff* holstensk min.
- Feb. 25. *Wanscher* meldte mig i formiddags i arkivet fra min broder på Laaland, at der var født ham en *lille datter*. Fik siden navnet *Malvine*.
- Feb. 27. Ved min ankomst til arkivet forefandt jeg en tilsigelse til *kongens taffel* idag kl. 5. Jeg kørte da ind til den tid. Taflet var lille, kun nogle få fremmede (*Unsgaard*, *Riegels*). Efter taflet gik jeg ind til *Wanschers*. Jeg blev inviteret til *Clausens* til torsdag kl. 5.
- Mar. 5. Jeg skrev iaften til *rektor prof. Povlsen* i Slesvig.
- Mar. 6. Jeg skrev til *Marie på Swanholms Minde*.

- Mar. 7. På vejen i arkivet hos Regenborg. Derpå til borgerrepræsentantvalg. Endelig til maleren Roed, der ønskede at vise mig sin Anders Vedel. Kl. 11 i geh.arkivet. Jeg skrev til hofjæg. *Bartouch i Fontaine-bleau*. – Men jeg befinder mig ret ilde og har i flere dage følt feber, kulde og varme, så at der nok forestår mig en tur.
- Mar. 8. Jeg blev hjemme idag og hentede lægen, der erklærede mig for *feber-patient*, skrev medicin og – ville lægge mig til sengs. Jeg er virkelig syg, men – sengen kan jeg ikke udholde.
- Mar. 11. Monrad har igår i folketinget talt meget godt for Kall- Rasmussen i gagelovs-sagen, og – *efter min begæring* – så godt som rent ud sagt, at man måtte tage fra mig og give ham. Og man synes at have gjort det! Cfr. Rigsdags- tid. folketing no. 197 col. 3096.
- Mar. 18. Jeg skrev iaften to breve: til *past. Bendtsen* og til lille *Andrea* i Gudbjerg.
- Mar. 25. Besøg af Clausen.
- Mar. 26. Jeg blev idag i arkivet tilsagt til *kongens taffel* til imorgen kl. 5. Jeg sagde foreløbig ja, men jeg har i flere dage befunden mig ilde, og ved endnu ikke om det går an.
- Mar. 27. Jeg var dog idag bedre – og gik så til *kongens taffel*. Der var *ingen ministre*, derimod Blixen og andre, mest nogle nylig befordrede militære og civile. – Efter taflet gik jeg et øjeblik til prof. Kall Rasmussen. Jeg skrev et par ord til Lise Ambders.
- Mar. 28. Jeg gik kl. 10 til slottet for at hente nogle sager, som kongen ville levere til geh.arkivet. *NB.* Jeg tror næppe, at kongen er tilfreds med ministrene!! Kapt. Løvenskjold i garden vil blive hofmarskal.
- Mar. 31. Konfr. Bræstrup var idag hos mig i arkivet – med et artigt spørgsmål. Jeg spiste til middag hos Regenborg med de tre nye riddere: Carl Bendtsen, Jonquieres og Aug. Jørgensen, samt flere andre hvoriblandt – *etatsr. Liebe!*
- Apr. 1. Besøg af *auditor Jørgensen*, politimester i Slesvig, min fordums discipel og kære ven. En dygtig dreng – er bleven en dygtig mand, og han vil efter omstændighederne – nok komme til at virke noget i verden.

- Apr. 7. Jeg spiste til middag hos Clausens med hans datter og svigersøn fra Sorø.
- Apr. 8. Plesner og hans søster Augusta, som er kommen her til byen i disse dage, besøgte mig og tog deres the hos mig. De var her fra kl. 7 1/2 – 10 1/2.
- Apr. 13. Jeg spiste til middag kl. 4 hos *Clausens* med Laurids Skau og senator Hansen fra Sønderborg samt Flor. Jeg blev inviteret til søndagen d. 22. april, da det er Clausens fødselsdag og – den lille Frimodts konfirmation.
- Apr. 14. Besøg i arkivet af Julius Friis, der var kommen hertil i anledn. af en proces, som han vil føre for at få lov til at nedlægge et par bøndergårde, der efter baroniets erektionspatent kan nedlægges. Jeg anbefalede ham advokat *Broch*, og han gik straks til denne, som han også traf.
- Apr. 15. Igen besøg af *grev Friis*, som havde sin forvalter Rostrup med, her hjemme i min bolig kl. 11 – 12 1/2.
- Apr. 16. Bud fra kongen om at komme til ham imorgen, når jeg går i arkivet.
- Apr. 17. Til kongen kl. 10. Han talte om udnævnelse af en ordensmarskalk og sekretær i ordenskapitlet. Jeg foreslog *Carl Moltke* til det første og *Mourier* til det andet, og rådede først at tale derom med kansleren gr. Wilh. Moltke. NB. *Werlauff* blev også af mig nævnet. Fr. Aug. Plesner var her et øjeblik kl. 6 1/2 for at tage afsked. Hun skulle ud til Theodor i aften, og hun rejser hjem på fredag.
- Apr. 19. Jeg blev tilsagt til kongens taffel til imorgen kl. 5.
- Apr. 20. *Hos kongen* var næsten intet andet end kunstakademiets medlemmer. Gertner sad hos mig og bad mig om at måtte tegne mig til sin samling af portrætter. Der var pr. Ferdinand og pr. Christian. Af ministrene Hall og Monrad.
- Apr. 21. Kongen rejste imorges kl. 9 3/4 til Skodsborg, hvor *grevindens fødselsdag* i al stilhed celeberes.
- Apr. 22. Clausens fødselsdag, og – den yngste Frimodt, hans plejesøns,

konfirmation (hos Blædel). Jeg spiste der til middag kl. 4 – (og udbragte Clausens skål) med den Frimodtske familie. Jeg gik lige hjem kl. 6 1/2.

- Apr. 27. Idag er *Mourier* udnævnt til ordensmarskalk og *Werlauff* til ordenssekretær. Cfr. ad 17. april, og se bag i bogen ad 27. april.
- Apr. 29. Besøg af *prof. Schiern*. Han søgte oplysn. om et sted hos Matth. Parisiensis – som vi også nogenledes fandt. Men kom mest ifølge sin trang til at samtale med folk.
- Apr. 30. Jeg skrev til Lise Ambders.
- Maj 1. Idag kl. 1 døde gehejmeråd Ørsted, 81 1/2 år gammel, i sine kraftige år Danmarks største jurist, i sine senere år fortæret af forfængelighed og jalousi, og altid en slet og uheldig statsmand. Berl.Tid. i denne aften har *Mouriers* udnævnelse til marskal og *Werlauffs* udnævnelse til sekretær ved ordens-kapitulet. Cfr. 17. april og 27. april. Jeg skrev et par ord, som jeg sender Werlauff imorgen.
- Maj 2. Jeg skrev iaften til pastor Bendtsen i Gudbjerg.
- Maj 6. Jeg skrev iaften til Lise Ambders.
- Maj 10. Jeg skrev iaften igen til *Christian i Haderslev*. Besøg hos mig kl. 9 – 10 1/4 af *major Fasting*. Han ville gerne være arkivar i indenrigsministeriet, men han er 71 år gl. og har ikke tidligere beskæftiget sig med sligt.
- Maj 11. Netop som mit igår skrevne brev til *Christian* var leveret på posten, besøgte *han* mig i geheimearkivet. Han kom igår aftes her til byen. – Jeg skal imorgen spise med ham hos Wanschers.
- Maj 13. Årsmøde i nord. oldskr. selskab på Christiansborg slot kl. 7 – 10 under kongens eget præsidium.
- Maj 16. Imorges, da jeg ville gå i arkivet, kom fr. Thora Plesner med Hanne og Ulrich. De var igår eftermiddag kl. 6 komne til byen med Zampa. De fulgte mig ind til byen. Iaften kl. 7 – 10 var fr. Plesner, Hanne, Ulrich og barnepigen hos mig – til the.
- Maj 17. Besøg af gl. konfr. Werlauff kl. 12 – 1 1/2. Cfr. ad 17. og 27. april.

Han forærede mig Vedels lille skrift: De appellatione regni Daniae, originaludgaven, Slesvig 1584, 4to (hos Nicolaus Wegener).

- Maj 18. Iaften var igen fr. Plesner og børnene samt Chr. Plesner til the hos mig.
- Maj 20. Iaften kl. 7 – 10 var fr. Plesner og de andre hos mig til the. Imorgen tidlig skal de, om Gud vil, gå hjem med Zampa.
- Maj 21. Besøg iaften af toldforvalter Bruun fra Ærøskøbing og – af etatsr. Harhoff fra Ringsted.
- Maj 24. Jeg gik imorges kl. 9 1/2 op til Hanne for at se dem, før de flytter på landet. De flytter idag. Jeg har idag givet *Kall-Rasmussen* og *Becker* pinseferie på en ugestid. De rejser begge imorgen, den første til sin svigerfader på Atterupgaard, den anden til Hindsgavl i Fyn (Fønss).
- Maj 25. Jeg skrev iaften til *pastor Mule i Fjorde*, der havde meldt mig sin sl. faders, min fordums lærers, dødsfald.
- Maj 26. Kongen tager idag til *Skodsborg* for at blive der indtil videre. Jeg skrev imorges til *Marie på Svanholms Minde*. Besøg iaften af prof. rektor Povlsen fra Slesvig.
- Maj 27. Kl. 10 blev jeg tilsagt til *kongens taffel* på Skodsborg idag kl. 5. Med møjje fik jeg vogn – på denne helligdag, og efter 2 timers kørsel kom jeg dertil. Værelse var mig anvist i hovedbygningen. Der var ellers ingen fremmede uden konf. Kofod, amtm. gr. Trampe og khrre Barner. Det var ret behageligt. Kl. 8 tog kongen afsked, men talte siden med mig til kl. 8 1/2. Kl. 10 3/4 var jeg hjemme. *Kongen af Sverrigs besøg* på Kronborg i næste måned synes meget at beskæftige kongens tanker.
- Maj 28. Kl. 11 – 12 besøg af *prof. Tregder* fra Aalborg, der igår havde søgt mig forgæves. Han har været her i byen nogle dage og tager i eftermiddag kl. 5 atter tilbage med Dania. Kl. 4 – 5 besøg af den gamle Wunsch fra Slagelse. Kl. 7 – 8 besøg af fru Henrichsen fra Odense.
- Maj 29. Jeg skrev til min broder i Halsted idag.

- Maj 31. Kl. 9 3/4 til fru Henrichsen, derfra til arkivet. Kl. 2 – 3 hos Clausen, der igår kom hjem fra Sorø. Iaften besøg kl. 8 1/2 – 9 1/2 af prof. rekt. Povlsen.
- Jun. 2. Kongen sendte mig idag til bevaring i arkivet en egenhændig koncept til et brev, som han d. 28. Maj havde skrevet til enkedronningen og dennes svar derpå d.d. Sorgenfri d. 29. Maj (se bag i bogen).
- Jun. 4. I denne eftermiddag blev jeg tilsagt til at indfinde mig på Kronborg næste søndag d. 10. d.m. til kuren kl. 4 og til marskals-taflet kl. 5, ved k. af Sverrigs ankomst.
- Jun. 7. Iaften kl. 7 møde i danske selskab, men det var ufuldtalligt og måtte udsættes til på tirsdag. – Jeg gik derpå hjem med prof. Kall-Rasmussen, og kom tilbage hos mig kl. 11.
- Jun. 9. Jeg traf idag Jul. Frijs med kone og Erhard, der havde villet besøge mig i arkivet just et øjeblik, da jeg var borte. De bor i hotel Phoenix – måske siden i Danneskjolds gård i Amaliegaden.
- Jun. 10. Kl. 6 1/2 kørte jeg til Kvæsthusgaden, gik ombord kl. 7 på Zampa og kom kl. 9 til Helsingør, hvor konsul von Aller havde været så god (Rist) at modtage mig. Regn og slet vejr holdt mig hjemme til kl. 4. Kong Carl kom kl. 11 3/4 og var så alene samlet med kongen og hoffet til kl. 4. Jeg gik da til kuren og blev efter vor konges ordre præsenteret for *k. Carl* af hofmarskallen. Kl. 5 taffel. Kun 40 personer ved kongebordet, resten i den større sal. Hjem til von Aller kl. 8 3/4, og var atter på Kronborg kl. 9 1/2 – 11 ved soupeen. *Se bag i bogen.*
- Jun. 11. Jeg lå i Helsingør inat, afgik med Horatio derfra kl. 6 3/4 og var i Kbhvn. kl. 9 1/4, og begav mig lige straks til arkivet. Derfra kl. 3 til *minister Monrad*, der ville tale med mig om arkiv-sagen. Jeg skrev iaften et par ord til *konsul von Aller* med taksigelse for hans artighed. Brevet afgår imorgen.
- Jun. 12. Imorges på arkivturen gik jeg først ud til Phoenix for at træffe Friis's; men – portneren sagde, at de var rejst bort igår, efter lægens tilladelse. *Minister Monrad* besøgte arkiv. lokale kl. 2 – 2 1/2. Møde i danske selskab om efterm. kl. 7 – 8 3/4. Kall-Rasmussen valgt til sekretær i steden for Becker. – Under fire øjne foreslog Werlauff

mig at virke for, at budet Nygaard i anl. af sin 25årige tjeneste *ved dette selskab og videnskabernes selskab kunne blive dannebrogsmænd*. Men sagen er fra først af galt taget i vid. selskab, og – jeg tør derfor næppe befatte mig dermed. Man har nemlig villet blande ministeriet ind deri. Men Monrad vil vist være derimod.

- Jun. 14. Idag er broderskabets særlige fugleskydning. Kongen kommer der *ikke*, da han er misfornøjet med at landgrevinden, der ifjor blev fuglekonge, gjorde Hegermann- Lindenchrone til sin vicarius, nogle siger – »efter broderskabets ønske«. Men dette er ligefrem usandhed. Tvært imod var broderskabet i alm. misfornøjet med denne demonstration af landgrevinden, og – det er kun det tyske og fornemme parti, der sætter historien om, at broderskabet ønskede det, i omløb.
- Jun. 15. Jeg sendte Dan.Mag. t.r. tom. VI til kongen med nogle linier, og bad Trap at besøge det.
- Jun. 16. Jeg modtog idag i arkivet en sending fra kongen, bestående af hans egenhændige dagbøger i senere år m.m. Jeg skrev reversen i arkivet, men kan ikke få den med ordinantsen idag, da den blev for silde færdig. Om aftenen skrev jeg et lille brev til kongen, og sender det imorgen tidlig til Skodsborg tillige med reversen. Det får så at ligge, indtil kongen kommer hjem fra Sverrig, hvorhen han rejser imorgen og hvor han *siges* at ville blive til imorgen otte dage (d. 25).
- Jun. 18. Jeg var imorges hos Monrad. Der traf jeg provst Bojesen fra Frederits, som jeg ikke ved at have set siden vore studenterdage. Han kunne kende mig – jeg ville ikke have genkendt ham.
- Jun. 19. Besøg af et. Povlsen fra Sorø. Han ønskede historiske oplysninger om de private kirkeejeres oprindelse og ret. Cfr. 29. juni. I *Fædrelandet* iaften – et stykke om Manderströms forhold til Danmark – og Preussen. Ret mærkeligt!
- Jun. 20. I Dagbladet findes i disse dage en afhandling angående Preussens indblandelse i Danmarks indre anliggender ang. Slesvig. *Populært og godt!*
- Jun. 22. Jeg skrev iaften til Lise Ambders. Afgår imorgen.

- Jun. 24. Besøg af adj. Gad fra Sorø, der ønskede nogle anvisninger til Sorø akademis ældre historie. Jeg gav ham mange litterær-henvisninger, som jeg just selv længe havde samlet og opskrevet, og han skrev på stedet alt, hvad jeg sagde.
- Jun. 25. *Kongen* kom fra Sverrig afvigte nat kl. 1. I middags kl. 1 blev jeg kaldet til *Christiansborg* og talte om adskilligt. Jeg søgte at lette vejen for Benzon til amtmandskabet i Flensborg. Hall syntes at have vundet lidt terrain, Monrad stod mindre vel anskrevet. Blixen er i yndest. Imorgen tidlig kl. 7 rejser kongen til Glücksborg. Kl 2 – 3 var jeg hos Clausens for at sige farvel, de rejser på torsdag til badet. Om diplomatiens – på Bonarpshede. *Se bag i bogen.*
- Jun. 26. Jeg skrev imorges en billet til Bille og Regenburg om en samlet udgave af artiklerne om det preuss. deputeretkammer – resp. på dansk og i oversættelse. Jeg skrev iaften til Glücksborg. Det afgår imorgen.
- Jun. 29. Jeg modtog brev fra et. Povlsen i Sorø, med tak for nogle oplysninger, jeg havde meddelt ham. Cfr. 19. juni.
- Jun. 30. Jeg skrev i ark. et lille brev til min fætter i Haderslev, der nu er skovrider i Odsherred.
- Jul. 5. Rigsarkivar Lange kom idag i arkivet og vil arbejde her en 6 ugers tid.
- Jul. 7. Jeg modtog idag *brev fra Glücksborg*, dat. d. 5. juli, med tak for, hvad jeg havde sendt (cfr. ad 26. juni). Kongens overrejse havde været behagelig, men vejret var siden uheldigt og gav kongen tid til at samle kræfter efter anstrengelserne ved lejren i Skaane.
- Jul. 8. Jeg har i flere dage været mindre vel. Idag er *ildebefindendet* meget tiltaget. Det er forkølelse og mave- besværligheder, måske hæmoroïder. Besøg af fru Baagøe – og et øjeblik af fr. Berg, som er i hendes hus, datter af afd. pastor Rudolf Berg.
- Jul. 11. Iaften besøg af min fætter Chr. Wegener fra Haderslev.
- Jul. 12. Jeg har idag skrevet til grev Broel-Plater i Dombrowitzza ved Pinsk. Jeg skrev iaften til broder *Johan* i Halsted.

- Jul. 13. Fædrelandet har i sin feuilleton nogle mærkelige breve fra Al. Humboldt til Varnhagen von Ense. Deriblandt også vedkommende Christian VIII og Steffens. Jeg skrev idag til hofjægerm. Bertouch i Fontainebleau. Prof. Kall-Rasmussen var iaften hos mig og ville invitere mig til sig imorgen middag. Men – jeg sagde rent ud *nej*. Thi jeg tror, at han ikke tager ilde op, at jeg følger min lyst til at være fri for alle selskaber, og deslige.
- Jul. 14. Jeg skrev iaften til Bendtsen i Gudbjerg. Afgår imorgen.
- Jul. 15. Besøg af rigsarkivar Lange fra Christiania, der arbejder her i geh.arkivet. Jeg har været upasselig hele den forløbne uge, men dog besørget mine forretninger hver dag.
- Jul. 16. Jeg har givet *Secher ferie* i 4 uger. Cfr. 13. Aug. Jeg skrev iaften til gr. Jul. Frijs, til Lise og sendte penge til hende og Ane.
- Jul. 17. I Dagbladet idag – et stykke om Blixen-Fineckes rejse til Norge, samt hans planer!
- Jul. 21. Jeg har givet *prof. Kall-Rasmussen ferie*. Han vil komme tilbage fra Fredensborg d. 13. aug., og derpå tage til Atterup en uges tid. Cfr. 21. august.
- Jul. 22. Jeg har været syg hele sidste uge, men dog hver dag som sædvanlig i geh.ark. kl. 9 – 3. Men i nat var jeg så slet, at jeg imorges bad dr. Haugsted (Sommer er på landet) at se til mig. Han sagde, at jeg havde feber, og gav mig medicin.
- Jul. 23. Igår nat omtr. kl. 12 kom min lille brodersøn Hans Christian fra Nykøbing over Ringsted med jernbanen. Han rejste igen i eftermiddag kl. 4 1/4 fra mig for at gå med Dania (kl. 5) til Aalborg. Han havde gjort god eksamen og var nu i 5. klasse.
- Jul. 25. Endnu idag holder jeg mig inde. Det er ikke godt. Febereren synes at tage af, men døvheden bliver ved. Kl. 5 blev mig sat igler bag øret. Midt under igle-sætningen, omtr. kl. 6, modtog jeg en telegraf-depeche, dat. Bückeburg – egentlig *Eilsen*, et sted i nærheden af Bückeburg – d. 25. juli kl. 2, der melder mig fru Regenburgs pludselige død samme dag og beder mig at meddele etatsr. Regen- burg samme. Kl. 7 1/2 gik pigen til ham med en billet, men han var ude.

1860

- Jul. 26. Regensburg kom til mig kl. 9 1/4 – ikke anende, hvad jeg dog temmelig tydeligt havde givet anledning til i min billet, sin moders død. Hans smerte – er det overflødigt at omtale. I middagsstunden gik jeg efter lægens (dr. Haugsteds) ordre ud en halv times tid, og befandt mig ret vel derefter, skønt meget træt.
- Jul. 27. Det er idag *Hannes fødselsdag*. Men jeg kommer naturligvis ikke derud. Hun er desuden selv upasselig. Kl. 6 kom *Clausens tjener* (Jens) og bragte mig en hilsen fra de kære mennesker, på hvem jeg siden fru Regenburgs pludselige død ved badet i Eilsen med en slags ængstelighed havde tænkt. De er nu alt en måned ved Franzen bad og befinder sig vel.
- Jul. 30. Jeg gik igen idag i arkivet, – men jeg er ingenlunde vel.
- Aug. 5. *Carl XV kronings-dag i Trondhjem*. Jeg har i hele forrige uge været i arkivet, – men langt fra befundet mig vel. Lægen (dr. Haugsted) har holdt op at komme uden at sige mig det. Han var her *ikke* hele forrige uge – en besynderlig mand! Sommer kommer først fra landet i næste uge.
- Aug. 6. Besøg hos mig i eftermiddag af lærerinden fra Gudbjerg, *fr. Jensen*, omtrent 1 times tid kl. 6 – 7. Hun havde en søster Louise med sig. Hun bragte mig en hvid rose fra graven. Cfr. d. 16. aug.
- Aug. 7. Jeg har idag givet *prof. Becker ferie* i 6 uger. Han går imorgen med dampskibet til Aalborg, og vil besøge sin søster og svoger i Vendsyssel.
- Aug. 9. Jeg fik idag et brev fra *khrrre Berling* – nærmest i anledning af hans arveanliggende efter moderen. Den hele arv var 509.663 rd. 2 mk. 14 sk., som deltes lige mellem Berling og hans søster, der er gift med adjudant kapt. Møller. Naturligvis var de faste ejendomme takserede med i hele summen.
- Aug. 12. Jeg skrev iaften til *Lise*. Brevet afgår imorgen.
- Aug. 13. *Secher* var igen i arkivet efter sin ferie. Cfr. 16. juli.
- Aug. 14. Besøg iaften af prof. rekt. Povlsen i Slesvig.
- Aug. 16. Jeg har givet *stip. Matthiessen ferie* i 4 uger. Cfr. 13. septbr. Jeg be-

søgte på arkivvejen imorges kl. 10 – 11 lærerinden fra Gudbjerg, fr. Jensen. Cfr. 6. august.

- Aug. 17. Jeg havde idag i geheimearkivet besøg af den for sin forfængelighed, grovhed mod undergivne og passion for omgang med fornemme, forresten ikke udygtige *generalkrigskommissær Wiborg*, der – med pennen har tjent sig op *fra skriver til departementsdirektør* i marine-ministeriet. Jeg havde en gang talt med ham 1848 el. 49 hos Adlers. Han søgte nu mit råd m.h.t. ordningen af marineministeriets arkiv.
- Aug. 19. I denne morgen kl. 7 1/2 kom *Hans Christian*, men ville hellere være hos fru Laub, der er kommen hertil at bo, og kørte derfor en times tid senere til hende. Om aftenen var han med mig i cirkus, hvorfra vi kom hjem kl. 9 1/2, da han gik hjem til md. Laub.
- Aug. 20. Hans Christian rejste idag fra morgen af til Roskilde med den Laub-Jørgensenske familie. Jeg så ham ikke den dag.
- Aug. 21. Kl. 12 – 3 kørte jeg med Hans Christian ud på Strandvejen til Hanne, efter i forvejen at have søgt Wanscher i byen, men ikke truffet ham. Kl. 3 tog jeg i min port afsked med ham. Han gik til fru Laub, og rejser kl. 7 med banetoget. Iaften kl. 7 – 8 besøg af *Johannes Clausen og hans kone*, der bragte mig hilsen fra forældrene. De venttes tilbage i slutn. af måneden. *Kall-Rasmussen* var igen i arkivet. Cfr. 21. juli.
- Aug. 22. Besøg i geh.arkivet af *baron Rudbeck*, der kom tilbage fra et bad i Sverrig. I eftersommeren fratræder han og vil privatisere på en gård i nærheden af Stockholm.
- Aug. 25. På denne dags aften silde, mellem kl. 11 – 12 døde digteren *Johan Ludvig Heiberg* på det Suhrske legats gård Bonderup ved Ringsted i sit 69. år. – Ved middagstid døde *prof. Subr i Vordingborg*, fordem skolens rektor, 81 år gammel. Han var en kort tid min lærer i Roskilde 1818-19.
- Aug. 26. Besøg hos mig i middagsstunden af dr. Junghans fra Hannover, der rejser for at søge dokumenter for den kgl. baierske historiske forening. Han er amanuensis hos dr. Lappenberg og bragte et brev fra Mehdal, gift med fru Lappenbergs søsterdatter, fr. Ræder. På min arkiv-vej imorges kl. 10 besøgte jeg *lærerinden fra Gudbjerg*, og bragte nogle bøger til hende og lille Andrea som foræring.

- Aug. 27. Regensburg bragte mig i geh.arkivet den af Worsaae besørgede pragtfulde udgave af Christian V.s testamenter – og nu forbavses jeg ved at se, at al det væsen gøres af noget, som intet er og som ganske vist haves i geheimearkivet!
- Aug. 28. Ja – ganske rigtigt, som jeg igår skrev: Worsaaes store *opdagelse* ej alene haves i geh.arkivet, men haves i samlinger, som i det mindste for 50 år siden var alle tilgængelige, haves i de store system. registranter med udtrykkelig angivelse af original p. Rosenborg. Jeg har troet at skyldte såvel mine formænd som mig selv at melde det til ministeriet straks. Thi jeg ved af erfaring, hvorledes folk, der vil gøre sig vigtige, har talt om, at man i geh.arkivet ikke vidste besked, navnlig sagde tyskerne det i Finn Magnussens tid.
- Sep. 1. Besøg hos mig i eftermiddag af *lærerinden fra Gudbjerg* kl. 5 – 6. Hun havde sin søster Louise med. Hun sagde farvel. På onsdag morgen rejser hun tilbage.
- Sep. 3. På vejen til arkivet løb jeg et øjeblik op til *lærerinden fra Gudbjerg* og tog afsked. Hun rejser på onsdag morgen kl. 7. På hjemvejen fra arkivet var jeg hos *Clausens*, der igår efterm. kl. 6 var komne hjem.
- Sep. 6. Besøg af Clausen kl. 6 – 7. Han fortalte mig, at hans datter i Sorø (Frimodt) havde i disse dage født en lille datter.
- Sep. 7. Da jeg imorges gik til arkivet, kom Jul. Friis ganske uventet mig imøde. Han havde været hos sin onkel i Jylland og er på hjemrejsen. Imorgen farer han afsted hjemad. – På arkivvejen traf jeg også *krd. Rist*, en fordums discipel, som jeg ikke havde set måske i 30 år. Han hilste og kendte mig – og jeg gættede mig til, at det var ham.
- Sep. 12. Jeg skrev iaften til *Lise Ambders*. Afgår imorgen.
- Sep. 13. *Matthiesen* var igen idag i arkivet. Cfr. ad 16. august. Jeg skrev iaften til prof. Fries i Upsala, til kancellist Welnu i Flensborg, til Marie på Svanholms Minde. Alt afgår imorgen.
- Sep. 15. Jeg skrev idag til past. C.E. Dreyer i Bøvling (pr. Lemvig) min fordums skolekammerat.
- Sep. 18. Af et brev, som jeg idag fik fra det glücksborgske hof, må jeg antage, at der forestår en ordens-uddeling, enten den nu skal foregå

ved kongens fødselsdag d. 6. okt. eller ved landgrevindens guld-
bryllup d. 10. novbr., på hvilken dag også – efter sigende – prins
Christians ældste søn skal konfirmeres, udnævnes til officer osv. På
mandag d. 24. har kongen bestemt at være hjemme og at tage di-
rekte til Skodsborg. Den 25. juni forlod han det, har altså været 3
måneder borte.

- Sep. 23. Jeg kørte kl. 3 ud til Wanschers – til Helenes konfirmations-fest,
og var igen kl. 8 i mit hjem.
- Sep. 24. Idag kl. 1 3/4 ankom kongen til *Skodsborg* til søs. Cfr. ad 18. septbr.
- Sep. 28. Imorges ved min ankomst til arkivet fandt jeg en i samme øjeblik
kommen tilsigelse til *kongens taffel* idag kl. 5 på Skodsborg – en gal-
la. Jeg kørte dertil på to timer. Anledningen var, at overhofmarskal
Bondin var kommen til kongen med anmeldelse om storhertugen
af Strelitz's *Georg* (81 år) død. Han var fader til kongens anden ge-
malinde Caroline. Efter bordet rejste de øvrige gæster. Men kon-
gen befalede mig at drikke the med sig. Theen drikkes nok altid i
grevindens værelser, hvor også alle kavallererne var. Kom hjem kl.
12.
- Sep. 29. Igår – just da jeg var ved at køre til Skodsborg – besøgte *etatsr. Leh-*
mann fra Flensborg og hans kone mig. Idag besøgte han mig igen i
arkivet. Han havde nok lyst til at blive amtmand i Flensborg.
- Okt. 1. Ved min hjemkomst fra arkivet finder jeg brev fra *pastor Bendtsen i*
Gudbjerg, der melder mig sin forlovelse med lærerinden Laura
Jensen. *Hun* fylder d. 11. oktbr. 21 år. *Han* var d. 28. juli 61 år. Mon
det vil gå ?
- Okt. 6. *Kongens fødselsdag*. Kur kl. 1. Grevinden var bleven på Skodsborg.
Jeg talte med mange, deriblandt gr. Moltke- Hvitfeldt, som sagde
mig, at han havde de bøger, som jeg lånte ham – og at han skulle
give mig dem tilbage. Han fortalte, at hans søn *Leon* holder bryllup
med fr. Zarthmann på torsdag d. 11. på Holsteinborg. Ved kuren
var også officererne af skaanske husarer, hvis chef kongen er. Taffel
kl. 4 i riddersalen, men et mindre do. i et af appartementerne. Jeg
spiste i riddersalen, sad hos Trap (Clausen var i Sorø at døbe en
datterdatter). Efter bordet talte jeg en del med Blixen, Carlsen o.
fl. og lod Drejer fra Glostrup præsentere mig for jægermester Fon-
nesbek, der en gang for mange år siden med en del andre sendte

mig en indbydelse fra Holbæk amt om at stille mig til rigsdagen. På hjemvejen besøgte jeg gl. *etatsr. Bloch*.

- Okt. 9. Jeg skrev til Lise Ambders. Afgår imorgen.
- Okt. 10. Jeg havde fået tilsendt billet til festforestillingen på teatret i anl. af kongens fødselsdag i aften kl. 7 – 10 1/2. Der gaves *Soldaterløjer* og balletten *Fjernt fra Danmark*.
- Okt. 11. Jeg gav *Becker* ferie en ugestid. Han vil til Gram og Tønder. Cfr. d. 22. oktbr. *Leon Moltkes bryllup* (cfr. 6. oktbr.) er udsat, og byen er fuld af rygter om grunden dertil. Nogle siger, at efterveer fra hans ophold ved dron. Isabellas hof uformodentlig har brudt frem hos ham, andre mener, at han er misfornøjet med ægteskabskontrakten, som binder endog *renten* af hendes formue, 600.000 rd.
- Okt. 13. Jeg skrev idag til *Marie* på Svanholms Minde.
- Okt. 15. Jeg havde iaften besøg af den – ikke ubekendte oberst Johannes Harbou, der har travlt med at samle en stamtavle over sine forfædre.
- Okt. 16. Jeg blev idag kl. 11 ved en kgl. løber tilsagt til at møde i Slotskirken på fredag kl. 11 1/2 i anl. af *prins Frederiks og prinsesse Alexandras konfirmation*. I arkivet besøgte mig *Wilnaus* søn fra Flensborg, nu student og et ret vakkert menneske. Han havde, sagde han, *en søster* og en *lille broder* på 3 år. Han selv er 18 år gl.
- Okt. 17. Iaften kl. 7 kom *Holger Rørdam*, der nu er ordineret til præst i Sattrup (Gottorp provsti) for at sige mig farvel, da han rejser med familie på søndag. I samme øjeblik befandt hans fader, min fordums skolekammerat, sig ovre på skydebanen ved de 40års studenters jubilæum!
- Okt. 19. Pr. Frederiks og pr. Alexandras konfirmation! Jeg kørte til kirken kl. 11 slet, og – kom gående hjem kl. henad 2. Begge svarede højt og rask, men ingen, der ikke var lige ved dem, kunne høre i Slotskirken. Bladene siger alt. Men Paullis begejstring for kongen hører til Berlingske Tidendes eller Holst's sædvanlige flauser. Jeg hørte ikke noget dertil. Meget mere syntes jeg, at han gik kongen temmelig tavst forbi. Dog bliver han vel alligevel dannebrogsmænd. Kongen tog i eftermiddag til Jægerspris.

- Okt. 21. Besøg kl. 12 af Bregendahl. Kl 2 1/2 besøg af student *Berg*, der bor hos Theodor, og samtidig af skovrider *Clausen*, der om nogle dage rejser til Hvidkilde. Om aftenen kom *Rafn*.
- Okt. 22. Prof. *Becker*, der siden den 11. havde været på Gram på jagt, var igen idag i arkivet. Cfr. d. 11. oktbr. Kl. 1 kørte jeg ud til *pr. Christians palæ* for at fremstille mig ved lykønskings-kuren i anl. af *pr. Frederiks* og *pr. Alexandras* konfirmation. Det var meget simpelt og bekvemt indrettet, og da ikke mange var komne, gik det rask fra hånden. Kl. 1 3/4 var jeg atter hjemme (kørende).
- Okt. 23. Jeg gik til byen kl. 5 1/2, besøgte *Wanschers* til kl. 6 1/2, var derpå i det oldnord. selskabs møde til kl. 8, gik så til *Kall-Rasmussen*, hvorfra jeg gik hjem kl. 10.
- Okt. 27. Jeg skrev iaften til *Johan*. Afgår imorgen. Cfr. 12. ju li.
- Okt. 29. I eftermiddag var hr. *Hvitfeldt* (ved rigsarkivet i Norge) som har arbejdet her et par måneder, hos mig for at sige farvel. Rejser på onsdag. Jeg skrev til *Lise Ambders* og *Henrichsen*. Afgår imorgen.
- Okt. 30. Jeg skrev iaften til *Tregder*. Afgår imorgen.
- Nov. 2. Jeg sendte idag *pr. post* 30 rd. til *jfr. Knudsen* i *Assens*.
- Nov. 9. Jeg var iaften i videnskabernes selskab og hørte et foredrag af *prof. d'Arrest* om månens extuberantser. – Efter mødet fulgtes jeg hjem med *prof. Clausen*. Kom til bage kl. 10 1/2.
- Nov. 12. I afvigte nat døde på *Boller* den gamle *grev Friis* til *Frisenborg*. Jeg havde en tid lang megen forbindelse med ham og har altid betragtet ham som et slående eksempel på, hvor lykkelig og anset en mand kan blive, der finder tilfredshed i en virksomhed, som ikke overstiger hans evner.
- Nov. 15. Jeg skrev idag til kongen (til *Jægerspris*) og anbefalede arkivarerne *Osio* i *Mailand* og *Aime Champollion-Figeac* i *Paris* til – et ridderkors. De har gennem *Bertouch* sendt værdifulde arbejder til *geh.arkivet*. Cfr. 30. novbr.
- Nov. 16. Jeg spiste til middag hos *Clausens* en familie med *Lehman* og *Allen*. *Regenburg* havde undskyldt sig.

- Nov. 17. Jeg sendte idag til Lise Ambders, som er i Gudbjerg, en brødbakke af nysølv, som *hun* kunne give Bendtsens i brudegave. Den kostede med kasse og andre omkostninger 12 rd. 87 sk.
- Nov. 18. Man har atter i denne tid rygter om ministerkrise. De modsiges vel, men noget er dog nok deri. Thi intriganten den lumske Scheel er atter indelukket med kongen på Jægerspris (jagten) og fremmede magter sættes i bevægelse. Det danske i Slesvig – nu konfirmationen – er altid i vejen og den elendige pjalt Theophilus Raasløff stoler derpå og på Monrads fiffige beregninger.
- Nov. 19. Jeg fik idag brev fra Bendtsen, der meldte mig at han d. 23. holder bryllup. Cfr. 1. oktbr.
- Nov. 20. Jeg skrev iaften til Bendtsen i anledn. af brylluppet. Brevet afgår imorgen.
- Nov. 23. Idag holdes så det mærkelige bryllup i Gudbjerg præstegård. Præsten Kjær i Gudme vier dem, da Bjerring i Svinninge er bleven syg.
- Nov. 25. Idag faldt den første sne i denne begyndende vinter, en frostsne, der siden gik over i svag tø.
- Nov. 26. Iaften kl. 7 havde vi *møde i danske selskab*, og valgte Madsen til bud i afd. Nygaards sted samt forhøjede lønnen til 40 rd. Til assistance *ved arkivet* måtte vi tage videnskabernes selskabs nyvalgte bud W. Hansen (10 d.) indtil hvert selskab for sit arkiv iflg. resol. af 16. febr. 1781.
- Nov. 30. Kongen har idag udnævnt til riddere af dannebrog: Hr. *Osio*, arkivar i Mailand, og hr. *Champollion*, arkivar i Paris. Cfr. ad 15. novbr. d.å. Jeg skrev til den unge pastor *H. Rørdam* og takkede for et brev fra ham og en lille topografisk-histor. piece vedkommende Øst-Angel, som han havde sendt mig.
- Dec. 4. Besøg kl. 3 1/2 – 4 af overlærer *prof. Petersen*. Aftalt med ham, at jeg fra næste år af vil begynde efter lejlighed at afbetale på 2. prioritet. Jeg kan betale, når jeg vil, navnlig medio april og oktbr., og så meget eller lidt jeg vil, dog i hele hundreder. Ligeledes kan jeg betale i rede penge eller i penge-effekter (oblig.) efter dagens kurs med tillæg af påløbende forfaldne rente. Jeg skulle dagen forud

sige ham til på skolen, og kunne så næste dag bestemt træffe ham der.

- Dec. 11. *Kongen* er her og vil blive nogle dage. Han kom igår aftes her til byen, men bliver her næppe ret længe.
- Dec. 12. Jeg skrev til *Johan* og sendte nogle julegaver eller juletræs-prydelser til børnene.
- Dec. 13. Morgen kl. 9 1/4 besøg af Wanscher med Marie, Nanna og Wilhelmine. – Kl. 12 1/2 gik jeg fra arkivet til den almindelige kur hos kongen, hvor en stor mængde var forsamlet i det lille forgemak. Kl. 3 var jeg hjemme. Jeg fik imorges brev fra *Johan*. Jeg skrev iaf-ten til *Lise* og sender penge til hende og *Ane*. Brevet afgår imorgen.
- Dec. 14. Idag kl. c. 11 rejste *kongen* igen til Jægerspris, – en fjern vinterresi-dens, og dog frygter jeg efter en ytring igår, at han tænker på at samle nogen hos sig i julen. Jeg vil forud søge at sikre mig mod en tur, som mit helbred ikke vel tåler. Jeg befinder mig allerede nu ikke ganske vel. Besøg kl. 4 3/4 – 5 af *pastor Grüder*, præst ved den katolske menighed her i København, der tænkte på at samle for et bullarium for Danmark efter kommission fra udlandet.
- Dec. 15. Prof. Christian Jürgensen døde i denne morgen. Han var en alsidig videnskabsmand i langt højere grad end matematikerne plejer at være det, og han var tillige en ren og ædel karakter.
- Dec. 17. Jeg skriver nogle ord til Trap – om hans afbildninger, og jeg vil deri finde lejlighed til at sige ham, at jeg er – upasselig, hvad jeg heller ikke er langt fra at være. Trap vil ikke have en grundtegning af København med blandt sine afbildninger. Den behøves ikke heller. Men jeg foreslår ham dog ikke at udelade grundtegning af *København's forstæder*, som synes et stort savn og væsentlig hører med til værkets plan.
- Dec. 18. Jeg har idag ombyttet mine få kgl. obligationer af den ældre slags og fået nye med coupons ved i steden derfor. Mægler H.P. Hansen besørgede det for mig.
- Dec. 22. Efter at have været noget forkølet hele ugen besluttede jeg idag – den første vinterdag efter astronomiens regler – at holde mig inde for at forsøge, om jeg ikke på den måde i et par dage kunne hjælpe

lidt på mig. Jeg skrev til *Marie* på Svanholms Minde. Jeg har givet *prof. Becker* juleferie, han rejser til Giesegaard. Cfr. 8. januar 1861.

- Dec. 23. Oscar og Axel Wanscher kom for at invitere mig til juleaften, men jeg vil ikke gå ud om aftenen.
- Dec. 24. Clausen kom til mig i geh.arkivet og ville høre, om jeg havde engagement for denne aften. Men jeg vil ikke ud, når jeg først er kommen hjem. Ved min hjemkomst fra arkivet fandt jeg en julegave fra børnene i Halsted, et stort strikket vintertørklæde. Børnene har nu næsten alle mæslinger. Men Hans Christian og Lise havde dem allerede i Jylland, samme år da deres forældre døde. Jeg holdt i stilhed *juleaften* ved at skrive til fr. Plesner og lille Matthie i Halsted. Pigen var i byen.
- Dec. 25. Jeg befinder mig ikke vel.
- Dec. 26. Jeg havde *en meget slet nat*, hyppigt diarrhe og vedvarende søvnløshed. Da jeg var upasselig forud, burde jeg slet ikke have spist det mindste julekage igår aftes. Jeg har oftere mærket, at denne krydrede julekage er meget fordærvelig for mig, om jeg end spiser nok så lidt. – Jeg lod dr. Sommer hente kl. 10, fik decoctam af ham og er nu bedre. Men jeg må ikke gå ud imorgen.
- Dec. 29. Kongen kom fra Jægerspris her til byen i denne eftermiddag, – og bliver her rimeligvis nytårsdag over, men næppe længer.
- Dec. 31. Jeg blev idag i geh.arkivet tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5. Kuren er kl. 1.

Indførsler bag i dagbogen for 1860:

1. (ad 8. januar) *Scheele*. Efter sin afgang som minister var *Monrad* på Frederiksborg for at tage afsked med kongen før sin udenlandsrejse og – måske også for at åbne sig en ny fremtid. Der har været meget talt om dette skridt og hensigten dermed, og vist er det, at *Monrad* ved denne lejlighed vandt terrain hos kongen og grevinden. Men – dersom fortællingen er ganske pålidelig, har han dog ved samme lejlighed sagt mange drøje sandheder og navnlig tiltalt *Scheele* meget alvorligt. Til denne skal han højt og tydelig i fleres påhør (adjutant khrre Blücher f.e.) have sagt: »Jeg vil dog sige Dem, ghrd. *Scheele*, at De alene er skyld i det hele«. *Scheel* for op,

blev hidsig og talte et af tysk og dansk sammenblandet sprog. Monrad svarede med sin ved sådan lejlighed sædvanlig anvendte kulde: »Ja – jeg siger Dem, at De er skyld i det hele, og ønsker De nærmere forklaring, skal jeg gerne på andet sted give Dem den. Lad os her tale fransk, siden De hverken kan tale dansk eller tysk o.s.v.« – Denne sag har dog ikke forhindret, at kongen endnu vender øjet til Monrad som et slags anker i nøden, og et rygte har i disse dage sagt, at han mulig vil blive hentet tilbage fra Paris. Han har sat sig i respekt: Ingen elsker ham, men fast alle partier frygter ham og søger at vinde ham. Selv knytter han sig ikke fast til nogen, men står ved sin egen snildhed og klogskab.

2. (ad 14. febr.) *Scheele*. Westenholtz, som jeg idag tilfældig traf på gaden, bragte også *Scheeles* indflydelse på bane og fortalte, at han umiddelbart efter sit påtvungne ministerium blev molesteret af denne således, at han erklærede, at han ikke oftere ville samles med ham, og at Scheele så rejste sin vej. Jeg erindrer også, at publikum vidste noget derom! – Han fortalte tillige, at kongen havde en dag sagt til ham: Du er jo en ven af Ploug og Fædrelandet. Du må bringe dette blad til at skrive anderledes og tale vel om Scheele, etc. Westenholtz havde erklæret, at det var umuligt, og at Scheele var en forhadt mand. Kongen havde så faret op og kaldt Scheele »sin ven«. Men da W. ganske rolig gentog sine ytringer, fandt kongen sig deri. – Jeg måtte derved tænke på lignende samtale mellem kongen og mig, navnlig da kongen ville have mig til af afholde Fædrelandet fra angreb på Scheeles klient, Springer.
3. (ad 27. april) *Werlauff som ordenssekretær*. Tre dignitariepladser i ordenskapitlet var ledige, bispens (efter Mynster), sekretærens (efter gr. Carl Moltke til Aagaard), og marskallens (efter Levetzau). Da jeg den 17. april var hos kongen, talte han derom og ønskede at besætte de to sidste snarest muligt, uden tvivl fordi han ellers imødeså forslag fra kanslerens side og formodede, at *Hall* ville blive foreslået, hvem han ikke ville have. Vi så i statskalenderen, og flere mænd blev omtalt, der iblandt endog *Garlieb*. Dette syntes mig mindre passende, men gav mig anledning til løselig at nævne gamle *Werlauff*, der i sin tid gerne ville have været ordenshistoriograf, både da Engelstoft og da jeg blev det. Dette faldt mig pludselig ind, eftersom jeg den gang (i marts 1851) kom for silde dermed hos Stemann: Jeg var allerede indstillet. Jeg talte dog intet om disse stille tanker til kongen, også fordi jeg tvivlede på at kunne vinde ham for Werlauffs optagelse i capitlet som sekretær, og – vi stand-

sede som resultat ved *Carl Moltke til Niütschau* som marskal og *Mourier* som sekretær. Jeg rådede dog kongen til at tale med kansleren, før han gav ordren. Men ved nærmere overvejelse med denne blev man opmærksom på, at Carl Moltke som elefantridder ikke kunne vel være marskal – og således manglede man atter en kandidat. Kongen forandrede det derpå således, at *Mourier* blev marskal og – *Werlauff sekretær!* Således gik det til. Gamle Werlauff vil blive både overrasket og glad. – Ordensbiskoppens plads ville kongen for det første ikke besætte.

4. (ad 2. juni) Ved samtalen efter selskabets opløsning på *Skodsborg første pinsedag* erfarede jeg, at kongen ville tilbyde enkedronningen at deltage i den forestående fest på Kronborg for kongen af Sverige: Et udkast til kongens skrivelse blev mig meddelt. Men dette udkast er holdt i den form at kongen *bad hende om at vise sig den godhed* at være tilstede. Da jeg forudså, at enkedronningen let kunne bringes til at afslå ønsket, eftersom kongen ikke vil opgive at have grevinden hos sig, rådede jeg at give brevet form af et *tilbud* og *spørgsmål*. – Det har nu vist sig, at jeg gættede rigtigt og har skånet kongen for en slags ydmygelse, der naturligvis straks ville være bleven offentliggjort. Kongen har nemlig *idag* sendt mig til bevaring i arkivet to breve, 1. sit eget til enkedronningen, og dette er ret smukt og hjerteligt, men intet andet end et tilbud, et spørgsmål, og 2. dronningens svar, der er et temmelig *koldt*, men høfligt afslag, på grund af hendes alder som gør, at hun ikke mere er »de ce monde«.
5. (ad 10. juni) *Kongemødet på Kronborg*. Det møde, dette besøg af kong Carl XV hos k. Frederik VII satte straks hof-politiken og vil vistnok ligeledes sætte stats-politiken i bevægelse. I *Hof-politik*. Vor konge ville som ovenfor bemærket (no. 4) gerne have nogle damer ved festen, men ville ikke udelukke grevinde Danner fra denne. Efter at dronning Caroline Amalie havde undskyldt sig, blev følgende damer tilsagt til kuren og taflet på Kronborg: 1. *Grevinde Danneeskjold*, overskænkens frue, 2. *Grevinde Ahlefeldt*, overceremonimesterens frue, 3. *Generalinde Fensmark*, generaladjudantens frue, 4. *Kammerherreinde Løvenskjold*, marskallens frue, og måske 5. *Generalinde Lunding*, Kronborgs kommandants frue. Men grevinde Danneeskjold undskyldte sig med sygdom, hvorpå kongen lod greven vide, at han også selv kunne »blive hjemme for at være hos sin syge hustru«. Grevinde Ahlefeldt undskyldte sig på grund af sin mands virkelig meget syge tilstand, og denne grund synes at

være bleven respekteret. Generalinde Fensmark, født baronesse Holck, og kherinde Løvenskjold, født baronesse Lagerheim, mødte. Generalinde Lunding var ikke tilstede, men grunden dertil er mig endnu ubekendt. Ved kuren og taflet var således tilstede damerne grevinde Danner, der førtes af prins August, generalinde Fensmark (prins Ferdinand), khrinde Løvenskjold (pr. Christian), frøken Drejer (pr. Frederik af Hessen) og frøken Arenz (konseilspræsident Hall). De to konger gik hånd i hånd foran. Der spistes i to sale: I den mindre var kun plads for kongerne, prinserne, de fremmede svenske gæster alle uden undtagelse, vore ministre og Helsingørs samt Kronborgs øverste embedsmænd, borgmester og kommandant, i alt omtr. 40 personer. I den større sal fungerede general Fensmark, generaladjutant hos kongen, som marskal, og der var alle de øvrige indbudne eller tilsagte, også kongens jourhavende adjutant (Blücher). Dineen var overmåde udsøgt, mere endnu ved retternes beskaffenhed end ved deres mængde. To skåler skulle udbringes. Vor konge ville først udbringe k. Carls, men denne havde den finhed at komme i forkøbet og udbragte først k. Frederiks. I den anden sal vidste man ikke dette, og Fensmark udbragte derfor samtidig kong Carls skål, medens vi omvendt tømte glas for k. Frederik, da man ved kongetaflet honorerede k. Carl. Efter taflet samledes alle igen i salen, hvor kuren før taflet var givet, og fortsatte konversationen medens kaffen blev ombåret.

Kuren før taflet var begyndt kl. 4 1/4 og varede til kl. 5 omtrent. Vor konge præsenterede selv for k. Carl damerne og vore ministre. Derpå lod han marskallen (Løvenskjold) præsentere for k. Carl *nogle enkelte andre*, som han bestemt havde opgivet – deriblandt min ringhed. K. Carl talte kun lidt med hver enkelt, tiden tillod ikke meget. Til mig sagde han straks, at han erindrede tidligere at have talt med mig på Christiansborg, at han vidste, hvorledes svenske og norske videnskabsmænd besøgte geheimarkivet o.s.v. Jeg tillod mig at bemærke, at for tiden også en af hans diplomater benyttede det, og han udtalte sig derpå nådigt om denne, nemlig den unge *baron Rudbek* (legationssekr. her i Kbhvn.), beklagede derhos hans svage helbred, der gjorde en baderejse nødvendig. Dermed var samtalen forbi med mig. – Efter taflet under kaffen talte man sammen rundt om efter behag. Jeg traf oftere sammen med minister Casse, som jeg kendte noget til i vore studenterår, og han ville en gang absolut præsentere mig for grev Björnstjerne, som han påstod at være justitsminister i Sverrig. Det skete også – meget kort. Men grev Björnstjerne var, hvad jeg nok troede, krigsminister i Sverrig. Det var et løjerligt quiproquo, som dog ingen videre for-

legenhed bragte os i. Kongerne gik imidlertid på nogen tid bort til en anden sal for at nyde en cigar. Damerne gik også bort og salen begyndte at blive tommere. Da kongen imidlertid intet havde sagt, som han plejer, til afsked, blev mange tilbage. Jeg stod og talte med minister Casse. Marskallen kom til os og sagde, at vi gerne kunne gå lidt bort, om vi ønskede det, men burde være her igen, når k. Carl rejste om en times tid. Jeg gik da bort, kom hjem til von Allers, og var ellers tilbage kl. 9 1/2. Straks efter samledes i salen det *mindre selskab* af de fremmede, damerne, ministrene og enkelte andre. Jeg kunne vist gerne være blevet borte. Der blev nu serveret med the og vin.

Om bordet midt på gulvet tog damerne og de to konger plads på chaiselonguer, satte sig, stod op, efter behag. Jeg hørte nogen mene, at k. Carl ikke tidligere havde vist grevinde Danner just nogen udmærket opmærksomhed. Men allerede før bordet ved kuren talte han oftere med hende, og det er muligt, at man kun sagde, hvad man ønskede, ikke hvad der var sandt. Thi – af det, som jeg selv så, måtte jeg slutte, at han viste hende megen attention. Han satte sig også nu om aftenen ned på en chaiselongue med hende og talte meget længe med hende, og hun syntes åbenbart særdeles vel tilfreds.

Efter soupeen indfandt sig borgmesteren med en deputation, der bad om at måtte bringe kongerne et fakkeltog og en sang i slotsgården. Dette skete og vor konge (– *ikke k. Carl* som »Fædrelandet« melder og nærmere omtaler!) takkede fra vinduet af for denne sang. Lidt efter tog k. Carl og hans følge afsked og gik bort med vor konge. Vi andre bukkede for damerne. Grevinden sagde et par ord til mig, der tydede på hendes tilfredshed, idet også jeg gik min vej.

II. *Stats-Politik*. Det er klart nok, at dette møde af kongerne er en slags demonstration lige over for Europa, og at denne demonstration kan blive os måske ret gavnlige under omstændighederne. *Hall sagde dette rent ud til mig*. Ved soupeen kom han nemlig hen til mig og sagde i sin sædvanlig spøgende maner, at Bræstrup (politichefen) pludselig var falden om, just da han gik bort fra ham. »Det havde«, sagde han leende – »intet videre at betyde, han rejste sig straks igen, men Gud ved, hvad der bragte ham til at falde, for der er vel dem, der spænder ben for mig, men jeg spændte virkelig ikke ben for ham«. Jeg svarede, at han måtte passe på dem, der ville spænde ben for ham. Han talte derpå lidt alvorligere om kongemødets *politiske* betydning, og da jeg bragte Schleinitz's adfærd på bane, fortalte han, at denne til svar på hans besværing over udtalel-

serne i det preussiske kammer havde bemærket, hvorledes han forundrede sig over, at en »konstitutionel minister« ville besvære sig over et kammers diskussionsfrihed. – Det var da let at svare på, eftersom Schleinitz *selv* talte lige som kammeret. Men Hall gentog, at tilnærmelsen mellem Danmark og Sverrig kunne give et gunstigt øjeblik, der burde benyttes. Han var, sagde han, indbudt til lystlejren på *Bonarpsbede* og ville tage derover. Der synes således virkelig at være noget i gære – om ellers Hall havde lidt resolution og mod, og – ingen skulle »spænde ben for ham«. Thi man siger, at Halls og Monrads venskab kun er udvortes, og Monrad er en farlig fjende!

Dette er nu *mine egne* iagttagelser i anledn. af kongemødet. Hvad der er optaget i aviserne, er der for eftertiden bevaret! Derom vil jeg altså intet optegne på dette sted.

6. (ad 25. juni) *Diplomatien på Bonarpsbede*. Som ovenfor bemærket anser Hall tidspunktet bekvemt til at vinde en fastere stilling imod Preussens machinationer. Han har allerede længere stået i en fortroligere korrespondance med *Manderström* – når blot ikke denne, der er en personlig ven af Schleinitz, spiller *dobbeltspil*, som Fædrelandet nylig var nærved at mene. Hvorom alting er – så havde Hall formodentlig allerede på Kronborg søgt at vinde Carl XV.s opmærksomhed for sine planer og – foranlediget sin indbydelse til lejren. Hall bragte med sig derover et formeligt udkast til en offensiv og defensiv alliance med Sverrig, og fortsatte sine bestræbelser. *Manderström* var ikke tilstede, men Carl XV, der synes at følge samme princip som k. Oscar i hans sidste år (*NB* hans samtale med Berling) stillede den betingelse, at man i Danmark skulle opgive helstats-systemet og udsondre Holsten, hvorefter han med hele sin magt ville forsvare og garantere *Danmark til Eideren*. Dette er altid et slags fremskridt, thi k. Oscar ville i sine første år og endnu 1848 ikke indlade sig på et forsvar for Slesvig. Men – Hall er generet af sine hemmelige modstandere i statsrådet (*Monrad* og hans parti, hvortil uheldigvis flertallet hører – *Raasløf*, *Casse*, *Fenger*, *Bille*) og ethvert energisk skridt ville lede til ministeriets opløsning, og det er da uvist, i hvis hånd et nyt ministerium vil falde. Skulle *Blixen* måske blive manden! – Måske efter en udsoning med Hall. Thi det har jeg idag yderligere overbevist mig om, at *Blixen* er betydelig i kongens gunst, og at Hall står sig noget bedre end før, hvorimod *Monrad* uden tvivl er sunken endnu mere. Men – det går op og det går ned, og – imorgen tidlig kl. 7 1/2 går kongen til *Glücksborg*, hvor *Scheel* begynder! –

Not. De siden udsprede og i august måned af de tyske blade så meget exploiterede rygter om en formelig offensiv og defensiv alliance mellem Danmark og Sverrig var endnu ved slutningen af august aldeles uden grund. – Om denne hele sag og mere findes en meget lærerig svensk artikel gengivet i *Fædrelandet* for 1861 n. 34 og 35 (d. 9. og 11. febr. 1861).

1861

- Jan. 1. Kl. 12 gik jeg hjemmefra til geheimearkivet og derfra kl. 1 til *kur hos kongen*. Kl. 2 1/4 var kuren forbi, og jeg gik tilbage til geheimearkivet, iførte mig en frakke og gik til *Clausens* i besøg. Derfra kl. 4 tilbage til geheimearkivet, hvor jeg hvilede mig, klædte mig atter på og gik kl. 5 til *taflet*. – Kongen sendte mig en pris tobak og drak et glas med mig. Kl. 8 1/4 til *Wanschers*. Kom derfra hjem kl. 10.
- Jan. 2. I afvigte nat, mel. 1. og 2. jan. døde den svage konge af Preussen, Frederik Wilhelm IV, kl. 12, 40 minutter. Hans broder, hidtil regent, bestiger tronen som kong Wilhelm I.
- Jan. 4. Jeg havde iaften besøg af prof. *Reinboldt*, inspektør ved zoolog. museum, – der ønskede min stemme til at blive kasserer i videnskaberne selskab (200 rd.). Jeg lovede ham den.
- Jan. 5. Jeg skrev idag tre breve til Halsted: til min *broder*, til *Matthie* og til *Kirstine*. Snevejret har hindret kongens afrejse til Jægerspris, som var bestemt til idag. Besøg hos mig iaften kl. 6 – 7 1/2 af maler *Vermehren*, min fordums discipel. Han gør studier til en scene af Griffenfelds liv, og fik nogle oplysninger dertil i nogle bøger hos mig.
- Jan. 6. Iaften bringer en hestgardist mig et brev fra den jourhavende adjutant kapt. Moltke, at kongen vil tale med mig imorgen kl. 11 angående en sag vedkom. geh.arkivet, hvorom jeg havde skrevet til hs. maj.
- Jan. 7. Kl. 11 gik jeg fra arkivet over til kongen. Der var ingen almindelig audiens, men den svenske minister grev Wachtmeister skulle overlevere anmeldelse af dr. Desiderias død. Det varede kun et øjeblik. Så kom jeg ind og var vel 1/2 time hos hs. maj. Han var ellers i et godt humør og spøgede med at være »arresteret« her i byen af sneen, der gjorde alle veje ufremkommelige, altså også den lange vej til Jægerspris.
- Jan. 8. *Becker* kom idag hjem fra sin ferie. Cfr. 22. decbr. 60.
- Jan. 9. Idag har jeg udbetalt overlærer prof. Petersen 3000 rd. som afdrag på 2. prioritet i min gård, hvilket er afskrevet på original-obligationen. Cfr. min regnskabs bog.
- Jan. 11. Efter at jeg i en uges tid eller mere har haft *blodspytning*, lod jeg

idag lægen komme i arkivet. Han foreskrev medicin og forbød mig at gå ud i denne strenge kulde.

- Jan. 12. Jeg blev tilsagt til *kongens taffel* imorgen kl. 4, men jeg må ikke gå ud. Jeg skrev til hofmarskallen og undskyldte mig.
- Jan. 14. Jeg erfarer, at der ved kongens taffel var igår talt om min sygdom. Kl. 12 kom bud fra slottet for at høre til mit befindende. Prof. *Tyge Becker* besøgte mig og spurgte mig, at jeg ville samtykke i at han gik med som korps-kasserer, hvis tropperne skulle mobiliseres og han kunne opnå det. – Det havde i sig selv intet derimod.
- Jan. 15. Budet i geh.arkivet siger mig, at *kongen* imorges havde sendt en løber over i arkivet kl. 9 for at spørge til mig, eller rettere, at *løberen* af dovenskab var gået til arkivet i stedet for her ud til mig.
- Jan. 16. Kl. 11 kom igen bud fra slottet for at spørge til mig.
- Jan. 17. Kl. 10 1/2 kom dr. Sommer, og da vejret var ualmindeligt vindstille, gav han mig lov til at gå ud. Jeg gik straks i *geheimarkivet* og arbejdede der hele tiden. Hjem kl. 3. Jeg skrev iaften til *Lise Ambers*. Afgår imorgen.
- Jan. 19. I eftermiddag var igen bud herude fra slottet for at spørge til mig. Jeg bad, at man ikke mere ville være urolig for mig og takkede!
- Jan. 21. Fra arkivet sendte jeg idag en skrivelse til kongen – med noget arbejde, han havde givet mig. Som jeg gik fra arkivet kom kongens livjæger med bud fra hs. maj. om mit befindende. – Jeg vil imorgen melde mig hos kongen – og takke.
- Jan. 22. Fra arkivet gik jeg kl. 10 1/2 til hofmarskallen for at gøre visit. Kl. 11 var jeg hos *kongen*, der befandt sig meget vel. Grevinden var, sagde han, lidt upasselig. Kl. 4 – 6 1/4 hos Clausens. Derfra gik jeg lidt til Kall Rasmussen. Hjemme kl. 7 1/4.
- Jan. 23. Ved min hjemkomst fra arkivet forefinder jeg et brev fra hr. Osio i Mailand og et deri indlagt brev til ordenskansleren. Sidstnævnte vil jeg imorgen sende til konfr. Lindberg. På et møde i *Fyens stifts litterære selskab* i Odense – blev jeg optaget til ordentlig medlem af samme *idag*. Underretning derom dat. d. 26. modtaget d. 28. januar. (Henrichsen havde foreslået mig at gå ind i selskabet).

- Jan. 24. Da jeg gik hjem fra arkivet, var jeg inde i gården ved Trommesalen for at se den store *næbbeval*, som i novbr. blev fanget i sundet mellem Svendborg og Taasinge. Den er 12 alen lang og 6 alen i omkreds, kulsort og glat. Den ser ud som om den var kobberforhudet. Skelettet vil nok komme til Eschrichts museum.
- Jan. 27. Kl. 12 besøg af Marie og Wilhelmine Wanscher. De havde hørt om min upasselighed og ville se til mig. Om aftenen kom *dr. Grönblad* (af Helsingfors) på sin tilbagerejse fra Tyskland til sit hjem. Han bad mig om at skaffe sig audiens imorgen hos kongen, hvem han ville overrække sin bog, og blev hos mig til kl. 9 1/2. Jeg skrev så et par ord til hofmarskallen for ham.
- Jan. 28. Jeg var så heldig, at kongen, skønt der ellers ikke var audiens, dog modtog *dr. Grönblad* idag kl. 1.
- Jan. 30. Jeg skrev idag et brev til arkiv-direktor *L. Osio* i Mailand – på fransk.
- Jan. 31. Jeg besøgte imorges kl. 10 grev Moltke-Hvitfeldt i hotel Royal. I arkivet blev jeg tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5, i riddersalen, halv galla.
- Feb. 1. *Taflet hos kongen* idag var meget animeret, og det var kendeligt, at spliden mellem tingene var på god vej til at jævne sig. Kongen gik straks efter bort, men selskabet blev næsten kl. 8 eller derover og diskursen fortsætter. Den fynske bonde *Milling* og en anden fra Veistrup, hvis fader havde været i den grundlovgivende rigsdag, talte med mig og erindrede mig – sagde *Milling* – fra 1852): *Arvesagen*.
- Feb. 5. Jeg har idag tilladet *Plesner* at rejse hjem for at se til sin meget syge fader. Han rejste iaften kl. 7. Cfr. ad 21. febr. Men – faderen *døde i Humble* samme aften.
- Feb. 6. Jeg anmeldte idag, at jeg anså mig berettiget til at deltage i eventuelle *rigsråds-valg* i dette år. D. 7. d.m. var sidste termin for anmeldelsen. Se bag i bogen. Jeg skrev idag til min fordums discipel *baron Otto Rosenørn-Lehn i Paris* (pr. hotel de Louvre) som svar på hans brev af 21. januar. Jeg har idag (hos Iversen) tegnet mig som medlem af *Dannevirke-foreningen*.

- Feb. 8. Jeg modtog i denne eftermiddag el. aften kl. 5 et af *Plesner* på gennemrejsen gennem Rudkøbing der d. 7. febr. skrevet brev, hvori han melder mig sin faders død, som indtraf sidste tirsdag aften.
- Feb. 9. Jeg sendte idag til et. Broberg mit andet bidrag til *Frederiksborg* med 50 rdr. Der står altså endnu 3 gange tilbage. Fædrelandet har idag en lærerig artikel om *k. Oscars plan til en nordisk offensiv og defensiv alliance*, som Scheele forhindrede. (Sluttet i mandags no.) NB. Senere erklærede Berlingske Tid. officielt, at denne artikel indeholdt væsentlige urigtigheder. Men se derom Dagbladet og Fædrelandet af 27. februar.
- Feb. 10. Jeg havde besøg i formiddag af baron *Christian Rosenørn Lehn*, ejer af Rossjöholm i Skaane (pr. Engelholm), min fordums discipel. Han bad om nogle oplysn. ang. Rossjöholms bøndergods. Cfr. ad 10. marts. Jeg modtog brev fra *Ferd. Bertouch* i Paris og jeg skrev straks igen til ham. Brevet afgår imorgen.
- Feb. 11. Jeg skrev idag til ark. *Lisch* i Schwerin.
- Feb. 13. Idag kl. 12 var baron *Blixen-Finecke* her ude hos mig og efterlod et visitkort. Derfra kørte han ind til mig i geh.arkivet og bragte mig personlig et brev om min optagelse i Dannevirke-foreningen. Desuden talte han adskilligt politik. Han vil op – nu tænker han på at købe godser i Slesvig. Han er rask og driftig, kunne man blot stole på faste principper hos ham. Jeg sendte idag Berling nogle sager, som han havde bedt mig om.
- Feb. 14. Et brev, som jeg igår ved min hjemkomst forefandt, til *dr. Grönblad* (p.r. Kbhvn.) sendte jeg idag til rigsarkivar Nordström i Stockholm.
- Feb. 15. Jeg modtog i eftermiddag fra *Bertouch* ms. til hr. Chopins afhandling om vore forhold, og læste det straks igennem, rettede et og andet deri og sender det *imorgen* gennem Clausen til Hall.
- Feb. 17. Besøg af *Krieger, Clausen, dr. Junghans* og *Schiern*. Clausen bad mig spise hos sig imorgen en familie (hans svigerdatter er der).
- Feb. 18. Jeg spiste til middag hos Clausens – og var hjemme kl. 6 1/2. Svi-gerdatteren er uden tvivl igen på gode veje.

- Feb. 19. Idag har kongen underskrevet loven om *embedsmændenes lønning under ministerierne*, hvorved også geheime-arkivets gage-reglement er beskåret.
- Feb. 21. *Plesner* var igen idag i arkivet. Han var kommen tilbage i tirsdags, men behøvede en dags hvile efter den hårde vinterrejse. Cfr. ad 5. febr.
- Feb. 22. Jeg blev idag, imorges kl. 10, tilsagt til *kongens taffel* på søndag kl. 5, halv galla »med fremmede ordener«.
- Feb. 24. Taflet hos kongen idag var ikke stort (vi spiste i dronningens gemakker), men *meget fint*. Alle prinser og alle fremmede diplomater, af vore egne ministre alene *Hall*. Desuden nogle enkelte departements-direktører, hoffolk og deslige. *Hall* sad lige ved siden af den preussiske minister grev *Balan*, men konversationen mellem dem var mærkelig kort, og begge tav for det meste og syntes ikke at være i deres es. Stemningen var i det hele lidet animeret. Mig var anvist plads inde i kredsen mellem grev Raben og Ussing.
- Feb. 25. Jeg fik imorges brev fra *Jacobe*, som endnu er i Halsted og bliver der fremdeles nogen tid.
- Mar. 3. Jeg fik brev fra Bertouch i Paris og fra Ot. Rosenørn-Lehn i Nizza (på vejen til Rom). Jeg skrev idag til past. Bendtsen i Gudbjerg. Afgår imorgen. Jeg gennemgik Larsens foredrag, betænkninger o. desl. i stænderne og rigsdagen til optagelse i hans skrifter og skrev derom til Krieger.
- Mar. 4. Jeg skrev til Bertouch om *Chopins* skrift.
- Mar. 5. Jeg skrev iaften til *broder Johan*.
- Mar. 6. *Den bolstenske stænderforsamling åbnes idag i Itzeboe*. Jeg skrev til *Lise* og sendte hende lidt ekstra hjælp. Hun rejser d. 18. til Gudbjerg og bliver der indtil d. 16. el. 17. april. – Ligeledes igen til *Bertouch* og sendte *Chopins* skrift gennem udenrigsministeriet den 7. marts.
- Mar. 8. Jeg skrev til Tregder i Aalborg og til Marie på Svanholms Minde.
- Mar. 9. Iaften kl. 7 – 8 møde i danske selskab for at afgive erklæring til justitsministeriet om, hvorvidt *Jens Larsen* var nobiliteret og hans ef-

terkommere dansk adel. – Efter mødet gik jeg hjem med Kall-Rasmussen og kom tilbage kl. 10 1/2.

- Mar. 10. Idag har kongen undertegnet *jernbaneloven*. Cfr. ad 18. marts. Besøg hos mig af Chr. Rosenørn fra Rössiholm i Skaane, men jeg *havde sendt* de forlangte oplysninger, hvorover han var meget glad. Cfr. d. 10. febr.
- Mar. 13. Besøg kl. 6 – 7 1/2 af *Regenburg*, der på lørdag aften afgår til Slesvig, nærmest for at overvære eksamen i Eckernförde seminarium. Han rejser over *Kiel*, kommer kun i det sydlige Slesvig og venter sig tilbage om en 14 dage. Cfr. 9. april.
- Mar. 16. Besøg iaften kl. 7 – 10 af fuldm. Hoskjær (Traps svoger). Han rejser i næste måned tilbage til Vestindien.
- Mar. 18. Idag er kontrakten mel. indenrigsministeren og sir Morton Peto om et *jernbane-net* for øerne og Nørrejylland afsluttet – i henhold til *jernbaneloven* af 10. marts.
- Mar. 19. Fra arkivet gik jeg kl. 2 3/4 til Clausens for at hilse på dem. Derfra et ærinde til Lyngø. Til middag hos Wanschers med Christian fra ..?.. Kom hjem kl. 7.
- Mar. 21. *Geffroys afhandling i Revue des deux mondes om Preussen og Schleswig-holsteinsismen* – meddeles i »Fædrelandet« for idag, navnlig første stykke.
- Mar. 22. Ved min hjemkomst fra arkivet forefandt jeg nogle blade, indeholdende en betragtning over Monrads karakter som politiker – et angreb på denne – mig tilsendte med et par ord af bladenes forfatter, der kalder sig Vindex. J.A. Hansen er »udgiver« af disse blade.
- Mar. 24. Jeg skrev iaften til broder Johan. Afgår imorgen.
- Mar. 25. Kongen har idag udnævnt *grev Agolla* på Santorin, der har oversat afhandlingen om jættestuernes bygning på nygræsk – til ridder af dannebrog.
- Mar. 26. På vejen til arkivet var jeg hos etatsr. *Linde* for at tale om et tillæg til *Becker* af den til ministeriets disposition stillede sum. – Jeg talte

også om et honorar til *Munch* i Rom. *Becker* forlangte idag *påskeferie*. Han rejser imorgen til Giesegaard. Cfr. 6. april.

- Mar. 28. Raasløff er idag kommen hertil fra Itzehoe. Besøg iaften kl. 7 – 8 1/2 af khrre *Holten Castenschjold*. Til samme tid kom konfr. *Rafn* med gr. Conestables italienske oversættelse af kongens afhandling.
- Mar. 29. *Raasløff* er afskediget som minister, og *Hall* overtager foreløbig det holsten. ministerium. Om Raasløffs skandaløse adfærd indeholder bladene det nødvendige – og mere vil komme, navnlig på onsdag i Departementstidenden.
- Mar. 30. Jeg købte idag en skrivkasse med sølv-inventarium til lille Hans Christians konfirmation og sendte det med posten til Halsted.
- Mar. 31. Besøg om formiddagen af – Trap. Do. om eftermiddagen af – Sophie og to børn. Do. af Rafn.
- Apr. 1. Idag – fra idag af: Werlauffs afsked som overbibliotekar ved det st. kgl. bibl. Idag døde ghrd. P.G. Bang, justitiarius i højesteret, 64 år gl.
- Apr. 2. Idag begyndte murfolkene på reparationen af husets facade. Cfr. d. 15. april. Prins Nicolaus August af Sverrig kom idag morgen kl. 7 hertil på hjemrejsen til Sverrig. Besøg i eftermiddag af *jomfr. Knudsen fra Assens*, der havde sendt Birgitte til – Bistrup! Tvilling-søstrene er hos en skolelærer *Hørup*. Den yngste lille pige (Agnès) er hos licent. *Holmsted* her i byen.
- Apr. 3. Jeg skrev idag til Jacobe, Matthie og Kristine i Halsted og lagde alt i en kuvert til Malvine. *Taffel hos kongen kl. 5 – 7 i damegemakket* i anledn. af prins Augusts besøg her. Det var ikke stort, men meget elegant. Jeg er atter tilsagt til taffel i riddersalen på fredag.
- Apr. 5. Der var så idag kl. 5 – 7 1/2 *stort taffel i riddersalen*. Prins Ferdinand førte fr. Dreyer, landgreven fr. Arentzen, men den svenske prins førte grevinden. Jeg gik lige derfra hjem. Ved taflet var også en slesvigsk deputation i jernbane-anliggendet.
- Apr. 6. *Becker* var igen idag i arkivet. Cfr. 26. marts.

1861

- Apr. 7. Idag bliver min lille brodersøn *Hans Christian konfirmeret* i Halsted af min broder. Han er lidt over 14 1/2 år gammel. Han var forberedt hos præsten i Nykøbing.
- Apr. 8. I arkivet havde jeg besøg af *Hans Krüger* fra Bevtoft, som er her med den slesvigske deputation og som jeg efter taflet i fredags talte med. Han var vred på ministeriet for dets eftergiveness mod holstenerne, og han havde haft en drøj samtale med Monrad og truede med – rigsrådet.
- Apr. 9. *Regenburg er rejst til Slesvig*, nærmest for at overvære seminarie-eksamen i Tønder. Han regner at blive borte i 14 dage. Cfr. 13. marts.
- Apr. 11. Jeg skrev i aften et brev til *prof. Povlsen, rektor i Slesvig* – afgår imorgen. Cfr. 24. april.
- Apr. 15. Idag var *murarbejdet* på facaden færdigt. Cfr. 2. april. Om en måneds tid kommer maleren dertil. Murfolkene har endnu andet arbejde her i gården.
- Apr. 17. Jeg skrev i aften til *hofjægerm. Ferd. Bertouch* i Paris. Afgår imorgen. Det var nærmest i anledn. af *Chopins skrift*, som jeg havde så meget med at gøre og – dog blev helt simpelt! –
- Apr. 18. Idag forlader murerne mig for denne gang, efter at have besørget forskellige andre småting i de sidste tre dage. Når nu om en tre uger facaden er tør, kommer maleren. En dyr historie!
- Apr. 20. Hofmarskallen lod mig vide i eftermiddag, at der slet ikke blev modtaget nogen imorgen på Skodsborg i anledn. af *grevindens fødselsdag*. Kongen rejste til Skodsborg kl. 3. Clausen bad mig at spise der på mandag (Clausens fødselsdag) kl. 4 og i frakke. Der kommer slet ingen andre end Sophie Frimodt fra Sorø.
- Apr. 21. Oscar W. kom kl. 10 og bad mig at spise der idag (Wanschers fødselsdag), men – jeg sagde nej. Jeg kan ikke spille to dage i træk, når det kan undgås. Besøg i efterm. kl. 5 – 6 af *pastor Brask* fra Vemmetofte. *Jacobe* er kommen til byen fra Nykøbing p. F.
- Apr. 22. Clausens fødselsdag, 68 år. Jeg spiste der omtrent ganske ene med familien. Datteren fra Sorø var kommen ind. Besøg af prof. A.

Rothe og Fredr. Henrichsen. Jeg sendte idag *jomfr. Knudsen i Assens* 37 rd. 48 sk. samt slutning af mit regnskab for bidrag til sl. registrat. Knudsens børn, der nu alle er konfirmerede.

- Apr. 24. Besøg kl. 5 af *Jacobe*. Hun bliver her i Kbhvn. omtr. en måneds tid. Medens hun var hos mig kom løjtn. Povlsen fra Sorø. Cfr. 11. april.
- Apr. 25. Jeg skrev idag til khrre *Rosenørn i Randers*, nærmest om løjtn. Povlsen, der gerne ville have en tjeneste ved jernbanevæsenet i Jylland.
- Apr. 26. Jeg skrev til *Lise Ambders*. Afgår imorgen.
- Apr. 27. Ved min ankomst til arkivet fandt jeg en tilsigelse til *kongens taffel* imorgen kl. 5, daglig uniform. Jeg gik selv kl. 10 1/2 over til kongen og bragte ham grev *Conestabiles oversættelse* (hvorfor han i sept. 1860 var bleven ridder af dbg.).
- Apr. 28. Tafflet hos kongen, der blev forandret til *kl. 4*, var et – *kunstner-taffel*. Næsten alle gæsterne var medlemmer af kunstakademiet. Jeg gik lige hjem og var her kl. 6 1/4.
- Apr. 29. Idag er død grevinde Frijs, født Lotte Roepstorff (65 1/2 år gl.) efter nogen tids sygdom, der tilsidst gik over til sindsforvirring og raseri. Hun var i sin tid en af byens skønheder, siden beskyldtes hun for at være overmåde amoureuse, og hun var adelsstolt indtil karrikatur. Men gode sider havde hun også.
- Maj 2. Gr. Jul. Frijs var hos mig i arkivet. Han er kommen for at føre sin afdøde tantes lig til Juellinge og begrave det ved hendes mand. Cfr. 7. maj.
- Maj 3. Fru Baagøe var iaften hos mig og sagde mig op til oktbr. flyttedag.
- Maj 7. Idag bliver afd. grevinde Friis begravet på Halsted kirkegård.
- Maj 8. Ved min ankomst til arkivet kl. 9 3/4 forefandt jeg en tilsigelse til audiens kl. 4 1/2 og taffel kl. 5. Jeg gik da hjem kl. 2 1/2 for at klæde mig på. Ved audiensen kl. 4 1/2 sagde kongen mig, at jeg skulle modtage hans privat-sekretariats sager fra den tid, da Berling var privat-sekretær, gennemgå dem og gøre forslag til opbevaring og kassation. Han forærede mig sit fotograferede portræt-blad. Jeg

bad om de Luxdorfske almanakker fra håndbiblioteket til geh.arkivet, og fik løfte. Ved tafler kl. 5 var landshøvding Troil fra Malmø og nogle af de udkommanderede skibschefer, men ingen minister. Jeg var hjemme kl. 8 3/4.

- Maj 9. Idag døde min kære ven *Fenger i Høje Taastrup* – ved en genkommen anfald af apoplexi! Vi fulgtes ad lige fra de første dage ved ekssamen artium. Han var præst i Lyngge ved Sorø næsten al den tid, jeg var ved akademiet. Han kom senere atter i min nærhed her i byen. Jeg så ham ej ofte, men han var mig meget kær.
- Maj 11. En broder af *fru Fenger*, bogholder og kollektør Boesen, kom idag til mig i geheimearkivet og meldte mig *fra sin søster* af Fengers død i torsdags morges, efter at han aftenen forud var begyndt at blive syg. Han skal, siges der, begraves på torsdag d. 16. Jeg skrev iaften til frøken Plesner i Halsted. Afgår imorgen.
- Maj 12. Idag døde i Christiania min gode ven rigsarkivar Lange, kun 51 år gammel.
- Maj 14. *Clausen* var hos mig i arkivet og bad mig at spise hos sig imorgen – med Ingemann, som er her fra Sorø. Jeg har idag givet *prof. Becker* en pinseferie. Han tager imorgen til Hindsgavl. Jeg skrev iaften til *Marie* p. Svanholms Minde. Afgår imorgen.
- Maj 15. Hos Clausens var, foruden Ingemann, – Flor, der som sædvanlig førte ordet på sin sædvanlige egoistiske og noget enfoldige maner. I middags blev jeg i arkivet overrasket ved – prof. P.A. Munch, hvem jeg troede i Rom.
- Maj 17. Clausens rejser idag – over Sorø – til lands til Hvidkilde og bliver der indtil udgangen af næste uge.
- Maj 20. Besøg af dr. Schirren, prof. i geogr. o. statistik ved universitetet i Dorpat. Han ville søge arkivalier til Ruslands (Østersøprov. og Øsel) historie i det 13., 14. og 16. århundrede. Jeg hører idag (af Frdr. Henrichsen) at *Dirckingk Holmfeldt* under bombardementet på hans bolig søgte tilflugt hos sin ven *prof. Elberling* i Roskilde, og at han derfra i lukket vogn blev transporteret til en anden ven, *khrre Neergaard* på Svenstrup, hvorfra han nåede Korsør og – gik så til Kiel.

- Maj 21. Besøg i eftermiddag af prof. rektor Povlsen fra Slesvig, der var rejst til Sorø for at se til sin fader, som var betænkelig syg. Han er 73 år og havde et amplektisk anfald.
- Maj 22. I denne morgen kl. 9 begyndte malerne på gårdens facade. Besøg af prof. Stephens, der skriver på et værk om forholdet mel. danske og engelske runestene og gerne ville have 200 rd. til en rejse i Blekinge. *NB.*
- Maj 24. Jeg gik imorges kl. 9 1/2 op til ..?.. for at sige farvel, før de flytter på landet, som nok vil ske i næste uge.
- Maj 25. Straks efter min ankomst i arkivet blev jeg tilsagt til at komme til *Skodsborg* til kongen *idag* kl. 5. Trap lod mig sige, at han ville hente mig i min bolig kl. 3. – Jeg gik så hjem kl. 1 for at gøre mig færdig og nåede til Skodsborg i rette tid. Kongen ville levere mig personlig til geh.arkivet det testamente eller brev, som k. Christian VIII kort før sin død havde skrevet til ham. Det var egentlig sagen. Men efter taflet – vi fik jordbær m. fløde, ypperlige, og friske asparges – måtte jeg blive på Skodsborg, og kongen betroede mig sin plan, foreløbige plan, til en rejse i Jylland, måske også til Fyen. Foreløbig ville han gå til Aarhus, være en dag over på *Moesgaard* (Dahl), besøge Mols og voldstedet ved Kalø samt muligvis Grenaa og andre byer, derpå rejse over midten af landet til *Nørre Vosborg* (Tång) og så op ad vestkysten til Holstebro og *Løgstør* samt Agger-kanalen, derfra tilbage igen over *Silkeborg* (Drewsen), hvor han ville opholde sig nogle dage, samt over *Matstrup* (Westenholz), Skanderborg og *Horsens* (Jessen), mere sydpå. Det var derhos en endnu ikke en gang så bestemt tanke, som det foregående, at gå over Midjelfart til *Odense*, Nyborg, Svendborg, til *Langeland* (Ahlefeldt) og derfra tilbage til København. Senere en ny rejse til – måske *Glücksborg* eller *Ploen*? Rejsens begyndelse var foreløbig ansat til d. 7. juni. Men – alt er endnu ubestemt. (Kl. 11 1/2 var jeg hjemme).
- Maj 26. Jeg befinder mig ikke vel efter natte-rejsen igår. Jeg ville idag gennemgå det nye (andet) skrift af Chopin, der igår blev mig sendt i manuskript. Det duer næppe meget. Besøg kl. 4 af gr. Jul. Friis, grevinden, Erhard, Polly og dr. Haderup. De rejser bort imorgen. Jeg har også idag bladet lidt i *dr. Skat Rørdams* udgave af den syriske version af Dommernes Bog og Ruths Bog, som forfatteren (en søn af min fordums skolekammerat) igår under min fraværelse per-

sonlig havde bragt mig. Jeg forstår mig nu intet på disse sager – har aldrig forstået stort deraf.

- Maj 27. Clausens er igår kommen hjem fra pinserejsen i Fyen, der havde et så uheldigt vejr, – lykkeligvis dog alle vel. Besøg kl. 4 – 5 1/2 af Andr. Simesen, der fortalte lidt om Marie på Svanholms Minde. Kl. 7 – 10 møde i oldnord. selskab hos kongen på Christiansborg. Jeg talte en del med hofjægerm. Sehested fra Broholm.
- Maj 28. Idag kl. 12 kommer kongens løber til mig i geheimearkivet og siger mig fra hofmarskallen højt og i alles påhør: at hs. majestæt havde befalet at jeg skulle følge med på en sommerrejse til Jylland, hvis begyndelse foreløbig var ansat til d. 7. juni, og at jeg blot måtte betragte dette som en foreløbig erindring, for at jeg kunne være beredt derpå, hvorefter senere en nærmere tilsigelse ville komme. Der var vel på Skodsborg i lørdags bleven slået derpå, men jeg troede at have afværget det.
- Maj 30. Jeg modtog idag fra fr. Francisca Carlsen et explr. af hendes bog om Rønnebæk sogn. Cfr. 3. juni. Jeg skrev idag til Bertouch i anl. af Chopins andet skrift, der var mig sendt i manuskript.
- Maj 31. I geh.arkivet blev jeg overrasket ved et besøg af hs. exc. baron Lagerheim, tidligere svensk minister her i Kbhvn. På hjemvejen ville jeg besøge Fr. Carlsen, men hun var ikke i byen, men på Rønnebæksholm. Iøvrigt befinder jeg mig idag meget ilde, har lige som nogen feber og hovedpine.
- Jun. 2. Jeg skrev iaften til Henrichsen.
- Jun. 3. Idag bliver den unge prins Frederik 18 år og erholder i den anledning *elefantordenen*. Jeg skrev iaften til Fr. Carlsen på Rønnebæksholm, efter forgæves at have søgt hende her i byen. Cfr. 30. maj.
- Jun. 4. Jeg gjorde imorges kl. 10 visit hos exc. baron Lagerheim, der bor hos sin svigersøn mægler Funch, og bragte ham min årsberetning – samt 10 explr. til de kgl. håndbiblioteker. Han rejser hjem imorgen. Derpå gik jeg til hofmarskal Løvenskjold. – I arkivet kom Clausen til mig for at tage afsked.
- Jun. 5. Idag slutter med no. VI en række af artikler, kaldet *breve om det slesvigholstenske ridderskab*, som har været optagne i Berlingske Tiden-

de. De er værd at læse og i det hele velskrevne. De vil vist særligt udkomme, men fejlene deri burde da rettes.

- Jun. 6. Grev Cavour døde idag morgen kl. 7 i Turin!! Rud. Frimodt, adjunkt i Sorø, er idag af kongen efter menighedens ønske udnævnt til præst ved St. Johannes kirken på Nørrebro, – den første præst. Jeg erfarede det fra Trap og meldte det kl. 9 aften til Clausens.
- Jun. 7. Efter at have spist på Christiansborg hos kongen kl. 4 1/2 kørte jeg og det øvrige følge med kongen til banegården kl. 7 1/4, hvor toget gik af kl. 7 1/2 og kom kl. 9 1/4 til *Korsør*. *Det var rejsens begyndelse. Cfr. d. 20. juni.*
- Jun. 13. Sophies fødselsdag. Nanna Wanschers forlovelse med stud. med. Carl Alexis Henrik Bernhard Videbech, dimitteret fra Sorø 1855.
- Jun. 17. Idag døde i Sorø inspektøren etatsr. Povlsen i en alder af næsten 73 år, efter at han for et par måneder siden havde haft et apoplektisk tilfælde. Jeg har kendt ham i 35 år, – hans praktiske duelighed, gode naturlige evner – og svagheder.
- Jun. 20. I denne aften kl. 10 1/2 kom jeg tilbage til København, og endte således for mit eget vedkommende denne jyske rejse med kongen – eller dens første del. Cfr. d. 15. juli.
- Jun. 25. I denne morgen døde sultanen *Abdul Mesched* i Konstantinopel, 39 år gammel, men svækket ved seraillets nydelser alt fra ungdommen. Efter alm. skik succederede ikke hans ældste søn, Muhamed Murad, men den ældste osmanske prins, hans broder, Abdul Azis.
- Jul. 2. I denne morgen begynder prof. Clausen sin sommerrejse, foreløbig i det nordlige Sjælland, siden til Jylland og Slesvig. Jeg gik imorges kl. 10 til gamle Werlauff, som idag fylder sit 80. år, men han – sagdes at være »kørt ud idag«. Cfr. ad 6. juli. Jeg gik til Wanscher og erfarede der Nannas forlovelse. Cfr. 13. juni.
- Jul. 3. Jeg sendte idag penge til Lise og Ane. Jeg modtog kl. 4 1/4 en telegraf-depeche fra Silkeborg, at jeg d. 16. juli skulle være hos kongen i Jellinge og derefter følge på den videre rejse.
- Jul. 6. Jeg fik en lille billet fra gamle Werlauff, hvori også om mit forsøg i tirsdags.

- Jul. 7. Jeg tog kl. 6 ud til Wanschers for at gratulere til forlovelsen (cfr. ad 2. juli) og jeg var hjemme igen kl. 10. Imorgen rejser de forlovede over til hans moder i Næsbyhoved mølle ved Odense.
- Jul. 15. I denne morgen kl. 7 begyndte jeg med Madsen den *anden del af min rejse med kongen*, idet jeg gik med banetoget til Korsør og derfra med dampskibet Thora til *Vejle*, hvor jeg overnattede i hotel Dania.
- Jul. 16. Jeg kom til *Felling* kl. 2 om middagen, *kongen* først kl. 11 om aftenen.
- Aug. 16. Tidlig om morgenen gik vi ud af Grønsund kl. 5 – 6 og ankom kl. 4 1/4 til Skodsborg. Efter taflet kl. 6 1/2 kørte jeg hjem til København, hvor jeg ankom kl. 8 1/4. Således endte denne kongerejsens *anden del*. Cfr. ad 15. juli.
- Aug. 17. Besøg af min lille brodersøn Hans Christian, der har været i byen (hos fru Laub) siden i tirsdags.
- Aug. 19. Jeg tog med Hans Christian ud til Wanschers på Strandvejen kl. 5 og var hjemme igen kl. 9 1/2.
- Aug. 21. Hans Christian rejste kl. 7 i aften over Ringsted og Vordingborg-Gaabense med posten tilbage til Nykøbing p. Falster.
- Aug. 25. Idag bliver *Johannes-kirken* på Nørrebro indviet. Jeg kommer der ikke, da ingen billet blev sendt, og jeg ej heller fulgte med kongen. NB. Cfr. ad 2. sept.
- Aug. 27. Jeg måtte nu skaffe mig stærkere *briller* især til brug ved lys. D. 4. oktbr. 1855 begyndte jeg at bruge briller og tog no. 36, men nu tog jeg no. 20. Det går ned ad bakken med mig.
- Aug. 28. Idag ved middagstid døde den i Frederik VI.s regerings tid så ansete ghrd. *Jonas Collin*, omtrent 85 1/2 år gammel.
- Aug. 29. Jeg fik et lille *egenhændigt brev fra kongen*, skrevet imorges på Skodsborg og bragt hertil, da han kom til broderskabets fugleskydning. I aften silde skrev jeg et svar til kongen, som skal sendes til Skodsborg imorgen.

- Sep. 1. Besøg kl. 3 af gr. Jul. Friis med Erhard, der kom hjem fra udlandet (Genf, Interlaken, Paris) efter 6 ugers rejse, og imorgen tager de til Juellinge. Gr. Friis var upasselig (ørebyld). Jeg er tilsagt til taffel i riddersalen imorgen kl. 5 (halv galla).
- Sep. 2. Taflet var næsten ene for *borger-militæret*, som kongen idag havde mønstret. Jeg plejer at være fri for den slags tafler, men Trap sagde mig, at jeg netop var tilsagt, fordi jeg mod kongens ønske ikke var bleven tilsagt til at følge ham ved kirkestadsen d. 25. august. Idag er *ghrd. Collin begravet*. Bindesbøll holdt talen. Jeg havde ikke tid til at følge. Et telegram til Berl. Tid. melder, at min gl. skolekammerat *Sebested-Juul på Ravnholt* er død afdvige nat kl. 3. – Jeg talte med ham i Odense.
- Sep. 3. Jeg er tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5, halv galla.
- Sep. 4. Taflet idag kl. 5 i den store appartementssal var nærmest i anledn. af at den italienske gesandt general baron Solaroli havde overbragt kongen annunciads-ordenens storkors. Taflet var ikke stort, men bestod af lutter fornemme folk, og anretningen var meget elegant. Imorgen rejser kongen til Skodsborg.
- Sep. 7. Som jeg erfarer, korresponderer *Lebmann* med Hall og siger ham mange alvorlige ting i anledn. af ministeriets, in specie hans egen holdningsløshed og letsindighed under forhandlinger med og indrømmelser til de fremmede ministre. Det er åbenbart, at ministeriet frygter den offentlige misstemning, der rejser sig mod det. Hall nyder ingen tillid. Monrad endnu mindre! Cfr. ad 12. og 15. sept.
- Sep. 12. Jeg spiste idag til middag hos *Wanschers* på Strandvejen. *Minister Fenger* og *prof. Meldal*, begge med fruer, var der samt nogle unge mennesker. – Efter hvad jeg hører, vil ministeriet rimeligvis prøve på at befæste sig ved at optage *Lebmann* i sig som en slags beroligelse lige over for den offentlige mistillid. Cfr. 7. septbr.
- Sep. 14. Jeg skrev idag til rektor prof. Povlsen i Slesvig, til Marie på Svanholms Minde og iaften til broder Johan i Halsted.
- Sep. 15. Kongen har idag underskrevet *Orla Lebmanns* udnævnelse til indenrigsminister. *Monrad* er således nu alene kultusminister.

1861

- Sep. 16. Stud. jur. Skau var hos mig og søgte lærerpladsen på Juellinge. Jeg skrev iaften til Julius Frijs på Juellinge.
- Sep. 17. Jeg havde iaften et besøg af en gl. skolekammerat *Jørgen G.B. Dreyer*, præst i Fyen på Frederikslund gods hos grev Rantzau. Jeg tror vist ikke, at vi havde set hinanden i en 35 – 36 år. Han havde med sig en søn, der er cand. jur. og i det slesvigske ministerium.
- Sep. 18. Clausen var hos mig i arkivet og inviterede mig til sig til lørdag, da Johannes Clausen skal disputere. – Jeg gjorde ham opmærksom på et par småting i disputatsen, som han kunne meddele den unge doktorand.
- Sep. 21. Jeg var lidt tilstede ved *Johannes Clausens disputations-akt* idag – mod slutningen, og kl. 4 spiste jeg til middag hos Clausens med dem, der havde haft funktion ved akten: Rektor univ. Bornemann, sen. Ussing som decanus, Bornemann jun., Madvig, Schiern o. fl. Kom hjem kl. 7 3/4. Jeg fik idag et brev fra *Holck* i Frederits, der har ønsker – som jeg dog ikke vel tør befatte mig med. Han blev da også nylig etatsråd. Jeg har idag ladet tage et fotografi af mig i disse nu så almindelige kortblade hos Striegler, – fordi kongen havde forlangt et sådant, da vi var i Odense og allerede der ville have haft det. Striegler skal levere mig 12 explr. for 12 rdr., og han bad om tilladelse til at måtte selv sælge portrættet, – hvad jeg tillod NB om nogle uger.
- Sep. 22. Jeg skrev iaften til Engelstoft i Odense. Ligeledes til etatsr. herredsfoged Holck i Fredericia – afgår imorgen.
- Sep. 23. *Prof. Becker* meldte sin hjemkomst fra ferien, men var syg og måtte ligge på grund af en forstuvet fod. Kongen rejste iaften kl. 7 1/2 til Korsør for atter at gå til *Jellinge*. Cfr. 27. septbr. Møde i danske selskab. Derfra gik jeg til Kall-Rasmussen og kom hjem kl. 10 1/2.
- Sep. 27. I denne aften kl. 10 kom kongen tilbage fra Jellinge (cfr. ad 23. septbr.) og gik i land fra Falken ved Skodsborg.
- Sep. 28. Besøg iaften af prof. A. Rothe fra Sorø, der meldte mig, at Geffroy ville komme hertil i næste uge. Idag fik jeg *fotografierne* fra Striegler! Cfr. ad 21. septbr. De er ret tålelige, dog uden tvivl ikke lidet for mørke eller sorte.

- Sep. 30. Jeg er tilsagt til at spise hos kongen på onsdag kl. 5 (halv galla), da der er stads med den tunesiske gesandt general Kheredine, der har bragt kongen nischamordenen til tak for det ham tilstillede storkors.
- Okt. 2. Taflet hos kongen er udsat til imorgen, da kongen har lidt hoste efter sin sidste Jellinge-tur (cfr. 23. septbr.). Dog kom hs. maj. her til byen i middags fra Skodsborg.
- Okt. 3. Kl. 5 havde vi så det elegante taffel for tuneseren. Prinserne, corps diplomatique, ministrene og andre store folk var tilstede. Grevinden og damerne ligeså. Jeg sad mellem appellationsråds-præsident Stemann og admiral van Dockum. Vi spiste i appartementssalen og taflet var ikke stort, men meget fint. Efter taflet bad kongen mig at opsætte for sig på *fransk* et lidet kort *privatbrev til beyen af Tunis*, da hs. maj. i en håndskrivelse ville takke denne for en kostbar med diamanter besat tyrkisk dragt, som gesandten havde medbragt for grevinde Danner. – Jeg skrev dette brev i en fart, straks da jeg i denne aften kom hjem og – sender kongen det imorgen tidlig.
- Okt. 4. Jeg lagde min koncept til brevet til beyen i en konvolut og leverede det af på slottet, da jeg gik i arkivet kl. 9 1/2. Igår døde fru Oeh-lenschlæger f. Hedemann. I denne aften skal den tunesiske gesandt general Kheredine rejse herfra. Han havde med sig en lille halv-voksen dreng, der kaldtes »prins« og var – sagde man – en søstersøn af beyen, og desuden en anden kavaller. Alle var ganske europæisk klædte, kun at de havde en rød hue på hovedet.
- Okt. 5. Idag sendte jeg de ovennævnte *portrætter* (cf. 21. septbr.) til kongen og de andre, som udtrykkelig havde forlangt det. Ved hjemkomsten fra arkivet finder jeg et visitkort, som hr. Geffroy, professeur d'histoire à la faculté de Bordeaux, havde bragt kl. 12. Jeg har en gang tidligere for en halv snes år siden haft besøg af ham, har senere gennem A. Rothe sendt ham nogle oplysninger til hans studier af vore politiske forhold, og jeg må vel igen besøge ham. Han bor ved Holmens Kanal no. 4, 3. sal. Jeg fik iaften igen brev fra *Julius Frijs* og svarede øjeblikkelig. Afgår imorgen. Han melder mig, at min broder har fæstet en *bondegård* liggende i nærheden af præstegården, og at han snart skal forandre fæstet til ejendom. Det er – efter hvad jeg andetsteds fra erfarer – en efter laalandske forhold god og stor gård på omtrent 70 td. land, beliggende 1/4 mil fra præstegården. Den har kostet, iberegnet under-

tag og andre deslige byrder, omtr. 14.000 rdr. til ejendom. Jorderne er meget gode, men forsømte, bygningerne er derimod ganske forfaldne eller øde.

- Okt. 6. *Kongens fødselsdag*. Men kuren er ifølge en bekendtgørelse på grund af kongens hæshed udsat til på tirsdag kl. 1. *Ernst Benzon* på Benzon bliver idag hofjægermester, som jeg havde tilladelse at love ham, da vi i juni var hos ham til en diner. Clausen fortæller mig, at prof. jur. *Bornemann* i denne morgen tidlig er død. Nylig var jeg sammen med ham hos Clausens. Cfr. 21. septbr. Hans sygdom var en mave-inflammation.
- Okt. 7. Jeg gik til Geffroy kl. 9 1/2, men traf ham ikke. Han var altså ikke opstået.
- Okt. 8. Kuren, der idag skulle have været givet (cfr. ad 6. oktbr.) er atter, på grund af kongens forkølelse – udsat »indtil videre«. – Jeg kunne således kl. 10 – 11 være tilstede ved *fru Oeblenschlægers* begravelse fra Frederiksberg kirke, hvor Paulli holdt talen og forrettede jordpåkastelsen. Derfra gik jeg i arkivet. *Plesner* kom hjem fra Lange-land og var idag igen i arkivet. Besøg i aften af cand. Elberling, Krohn og *Plesner*, der gav mig sin sl. faders theske til minde.
- Okt. 10. Jeg havde idag besøg af *prof. Geffroy* i geheimarkivet og talte en times tid med ham. Han kan læse dansk, men ikke tale det. Han vil skrive om handelsvæsenet og søger her om hansestæderne.
- Okt. 12. I sidste nat døde *general Fibiger*, chef for artilleriet, i en alder af 69 år. Han var en lærd artillerist i sit fag.
- Okt. 14. Idag er mig sendt et adgangskort til den højtidelige *afsløring af Oeblenschlægers statue*, som skal finde sted på mandag d. 21. oktbr. kl. 12. I Berlingske Tid. for denne aften (n. 240) findes en *redaktions-artikel* om prinsen af Noers skrift, hvis løgnagtighed m.h.t. mig der fuldkommen vises.
- Okt. 17. Vor 40årige studenterefest holdtes idag på skydebanen kl. 4 til silde aften. *Se bag i bogen*.
- Okt. 18. Min broder melder mig idag købet af en bondegård på baroniet Juellinge for 14.000 rdr. cfr. ad 5. oktbr. Besøg kl. 3 1/4 – 4 1/2 af min gamle kære ven og skolekammerat *Hans Kornerup*, præst i Jyderup

ved Holbæk. Hans kone er søster til præsten Bjerring i Svindinge i Fyen, og han har 3 døtre og 5 sønner (cfr. 8. dcbr.).

- Okt. 19. Jeg blev imorges tilsagt at spise hos kongen imorgen kl. 5. Jeg ved, at Geffroy kommer der; ellers nok ikke mange.
- Okt. 20. Besøg af Clausen kl. 2 – 3. Taflet hos kongen syntes nærmest for officererne af begge garder, der havde foræret kongen et fotografere tableau med alle deres portrætter. Geffroy var der også og skulle have siddet mellem mig og Forchhammer – efter hofmarskallens bestemmelse. Men Forchhammer slæbte ham to gange bort fra den plads, som jeg valgte og – jeg ville ikke tredie gang løbe efter dem. – Adam Holsteen og etatsr. Tang var også ved taflet.
- Okt. 21. Jeg befandt mig temmelig ilde imorges – med voldsom diarrhee – rimelig en forkølelse fra igår aftes, da det var meget koldt, medens jeg havde tilbragt aftenen hos Wanschers, hvor der var kakkelovnsvarme. Jeg har derfor besluttet at blive hjemme idag – hvorved jeg rigtignok går glip af festen ved Oehlschlægers monuments afsløring. Cfr. ad 14. oktbr. Jeg lod Madsen hente og leverede ham nogle bøger at bringe til Geffroy, som igår bad derom og rejser på onsdag. Om aftenen bragte han et brev fra Geffroy – og jeg skrev nu atter et par ord til denne, som skal sendes imorgen.
- Okt. 22. Jeg gik så idag i arkivet, skønt min mave endnu er meget urolig. Iaften skrev jeg til prof. Simesen i Flensborg og takkede for Braschs indbydelsesskrift til skolebygningens indvielse.
- Okt. 24. Jeg blev tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5, halv galla, i riddersalen.
- Okt. 25. Den berømte jurist Savigny døde idag i Berlin, 82 år gl. Taflet idag kl. 5 var meget elegant i riddersalen og skulle nok gælde omtrent for fødselsdags-taflet, der blev udsat. Grevinden og damerne var tilstede. Prinserne, de fremmede ministre, vore ministre, et udvalg af rigsdagsmænd og alle højere embedsmænd var tilstede. Clausen fik næseblod ved bordet.
- Okt. 30. Jeg fik imorges i arkivet et *brev fra kongen* om at skrive for hs. maj. et brev til kejser Napoleon, der skulle følge med en samling oldsager til denne. – Jeg formoder, at anledningen er givet af den fran-

ske antikvar Leonzon le Duc, der for tiden befinder sig her i byen. Om aftenen kom assistenten ved kongens museum Jørgensen ud til mig og bad mig om imorgen at se den samling, der skulle sendes til kejser Napoleon, når jeg gik i arkivet.

- Okt. 31. Jeg så altså samlingen for at tage bestemmelse om den mig overdragne indpakning. Jeg var der fra kl. 10 1/2 – 12. Men kongen selv viste sig ikke. Jeg spiste idag til middag hos Wanschers, hvor familien var, nærmest vel i anledning af, at Videbechs moder i denne tid er i besøg hos dem. Jeg kom hjem kl. 7. Imorgen formiddag *tager kongen til Jægerspris* og bliver der 3 – 4 uger. Derfra går han til Fredensborg. Cfr. ad 30. novbr.
- Nov. 3. Besøg idag kl. 2 1/2 af kancell. Bojesen og hans svigersøn justitsr. Finsen fra Sønderborg, og straks efter af prof. Clausen. Finsen og hans kone bliver her i byen endnu i 14 dage.
- Nov. 8. Jeg har iaften endelig fuldendt de mig af kongen (cfr. den 30. oktbr.) overdragne arbejder: 1. Jeg har haft øje med indpakningen af de til kejser Napoleon bestemte antikviteter, og kassen er allerede af Jørgensen bragt ud til kongen. 2. Jeg har skrevet (efter Jørgensens fortegnelse) et katalog på fransk (17 sider 8vo), der skal følge med samlingen. 3. Jeg har endelig konciperet et fransk brev, som kongen egenhændig vil tilskrive kejser Napoleon. Kataloget og brevet sender jeg *imorgen* med stafetten, som afgår herfra kl. 3 til *Jægerspris*.
- Nov. 9. Jeg havde iaften besøg af nordmanden Daae, der nu er bleven adjunkt i Drammen. Han opholder sig her i litterære øjemed.
- Nov. 10. Jeg havde besøg idag af løjtn. Reecke i søetaten, der ville have nogle afskrifter fra Hannover.
- Nov. 11. Idag skulle efter bestemmelsen *jagterne* begynde på Jægerspris. *Scheele* og *Heltzen* er indbudne. Sidstnævnte har undskyldt sig, men Scheele vil vist møde og – drive sine sædvanlige intriger. Fra arkivet besøgte jeg kl. 12 kanc. Bojesen og hans svigersøn justitsr. Finsen (cfr. 3. novbr.), der begge igår kom tilbage fra Langeland, hvor de havde fulgt fru Hastrup til jorden. Jeg traf ikke Bojesen, men talte lidt med Finsen. Dennes kone havde nældefeber og lod sig ikke se.

- Nov. 12. Clausen kom til mig i arkivet og bad mig at spise hos sig imorgen kl. 4 1/2 – med min fordums discipel provst Aleth Hansen i Slesvig.
- Nov. 13. Hos Clausens var, foruden provst Hansen, blot Frimodt og hans kone. Jeg var hjemme kl. 7 1/4.
- Nov. 14. Jeg skrev iaften til Halsted. Afgår imorgen.
- Nov. 18. Ernst Benzon fra Benzon, der d. 6. oktbr. blev hofjægermester og nu er her for at takke kongen, havde besøgt mig i formiddags medens jeg var i arkivet, og kom igen i eftermiddag kl. 6 – 7. Han agter at tage til *Jægerspris*.
- Nov. 24. Besøg af Clausen kl. 2 – 3 1/2. Jeg skrev iaften breve til etatsr. *Holck* i Fredericia og pastor *Bendtsen* i Gudbjerg. Begge skal afgå imorgen.
- Nov. 29. Jeg skrev imorges til *dr. Lisch* i Schwerin – svar på hans brev af 5. novbr.
- Nov. 30. (Overstreget): Idag forlader kongen *Jægerspris* (cfr. ad 31. oktbr.) og tager til *Fredensborg*, som skal være den egentlige residens i vinter. – Nej, det skete ikke!
- Dec. 1. Jeg har i denne formiddag erfaret lidt om kongens *ophold på Jægerspris*, jagterne der, kongens gæster osv. *Se bag i bogen*. På lørdag vil kongen rimeligvis tage til *Fredensborg*.
- Dec. 5. Jeg havde iaften besøg af pastor emeritus Praem, først missionær i Grønland (1823), siden i mange år præst i Jylland (Skivum og Giver i Viborg stift), nu pensioneret og boende her i byen. Jeg kendte ham lidt fra studenterforeningen af for c. 40 år siden. Han bragte nogle gl. pergamentsbreve til geh.ark.
- Dec. 6. Besøg i eftermiddag kl. 5 – 6 af lægen N.C. Krohn fra Brahetrolleborg, en gl. skolekammerat af mig fra Nyborg skole. – Han syntes at have lyst til at have en rang! Iaften – møde i oldnord. selskab.
- Dec. 8. Idag døde efter to dages sygeleje *Hans Jac. Kornerup*, præst i Jyderup og Holmstrup, efterladende enke (født Bjerring) og 8 børn. Han var en af mine kæreste skolekammerater og studentervenner,

- og nylig så jeg ham ved vor 40 års fest. Han blev næppe 60 år. (Cfr. ad 18. oktbr.). Jeg har iaften skrevet til *Lise A.* og sendt penge til hende og Ane. Ligeledes til *Jægerspris* og til *Juellinge*. Alt afgår imorgen.
- Dec. 13. Wanscher og Hanne kom her imorges kl. 9 1/4 med Nanna og Wilhelmine og gratulerede mig.
- Dec. 15. Jeg fik imorges brev fra fru *pastorinde Kornerup* i Jyderup. Cfr. ad 8. dcbr. Personlig kender jeg hende ikke, men jeg ved at hendes moder var en født Koch, præstedatter fra Harbeløv på Falster og søster til bispinde Hertz. Hun er altså kusine til afd. Thrige og alle Hertzterne.
- Dec. 16. Jeg skrev iaften til fru *pastorinde Kornerup* i Jyderup – afgår imorgen.
- Dec. 17. Jeg skrev iaften til broder Johan – afgår imorgen – tillige med en kasse *julegaver* til børnene.
- Dec. 21. Wilh. Wanscher kom i arkivet og bad mig at komme til dem *juleaften*. Men – jeg sagde nej. Det er for stift at gå den vej to gange en vinteraften – for at se på juleglæder.
- Dec. 24. Jeg var inviteret til Wanschers iaften til juletræ, men undskyldte mig. Jeg tåler ikke denne sildige aftenvandring. Iaften kl. 5 – 5 1/2 kom en søn (Jørgen) af min nylig afd. ven pastor *Kornerup* i Jyderup til mig. Han ønskede at danne sig som *seminarist*, men fattes midler dertil. – Vi vil nu se. Cfr. ad 8. og 16. dcbr.
- Dec. 25. *1. ste juledag*. Jeg spiste til middag hos Clausens og var der lidt ved et juletræ. Der var Johannes Clausen og hele den Frimodtske familie. Kom hjem kl. 7. Skrev brev til *Johan* og *lille Kristine* i Halsted.
- Dec. 26. Besøg i formiddags først af *auditor Schydt* fra Helsingør, og derpå af *Frederik Henrichsen* med hans forlovede *Sophie von Halle* fra Odense.
- Dec. 28. Jeg skrev idag til *Marie* p. Svanholms Minde.
- Dec. 30. Jeg blev idag tilsagt til kur kl. 12 og taffel kl. 4 hos kongen på – *Fredensborg!* nytårsdag. Men – det bliver mig for drøjt at rejse den lan-

ge vej og det fra om morgenen kl. 7 til om natten kl. 1 el.2. Jeg vil undskyldte mig. I denne aften skrev jeg både til *kongen* og til *hofmarskallen*, at jeg ikke var så vel, at jeg turde vove mig på en vinterrejse. Brevene går til Fredensborg imorgen.

- Dec. 31. Jeg har tilbragt nytårsaftenen iaften – i al stilhed med mine bøger. Således endtes dette år.

Indførsler bag i dagbogen for 1861:

Ad 6. febr. Da denne anmeldelse årlig skal gentages, vil jeg her optegne en kopi af mit brev »til valgbestyrelsen for rigsrådvalg i staden København«, hvilket jeg lod geheimearkivets bud aflevere på råd- og domhuset. Det lød blot således: »Undertegnede har her ved den ære at anmelde sig som den, der er i besiddelse af alle de betingelser, som ifølge loven giver adgang til deltagelse i eventuelle rigsrådsvalg for staden København i dette år. Kbhvn. Vesterbrogade 27 B 2/ 60, d. 6. febr.«

Til magistratens første
afdelings kontor.

C.F. Wegener
geheimearkivarius p.p.

Not. Betingelserne er: 1. at man er 25 år gl., og 2. at man svarer i direkte skat til staten eller kommunen 200 rd., eller at man har en ren årlig indtægt af 1200 rd. 3. har boet et helt sidste år i ...?. Anmeldelsen afleveres i Københavns magistrats l. afdelings kontor.

Ad 17. oktbr. Idag holdt studenterne fra 1821 deres 40 årige *jubilæum* ved et festmåltid på skydebanen. Indbydelsen var udgået nærmest fra *Severin Bojesen*, der havde fået med sig Hvid, Raben, Mundt og Stockholm. Af de 128 studenter fra 1821 var 41 døde. Af de øvrige 87, der var indbudne, for så vidt man kendte deres opholdssted, havde 36 tegnet sig som deltagere og var tilstede. Vi havde indbudt som æresgæster alle de universitetsprofessorer, som var professorer 1821, nemlig *Sibbern*, *Werlauff*, *Oluf Bang* og *Clausen* (den sidstnævnte var den gang eksaminator ved eksamen artium som lektor og har blandt andet eksamineret mig, skønt hans navn ikke findes på den den gang udgivne officielle karakterliste. Clausen har sagt mig, at det var H.C. Ørsteds skyld, der som decanus besørgede listerne udgivne, men glemte Clausens navn). *Sibbern*

havde undskyldt sig med sit svage helbred, de andre tre var tilstede. Vi samledes på skydebanen kl. 4 i værelserne til venstre fra indgangen i stueetagen og begyndte med at – kende hinanden, hvilket ikke var så let. Jeg havde navnlig vanskeligt ved det, dels fordi jeg havde levet temmelig isoleret, dels fordi jeg i det hele ikke let kender folk. Det gik dog nogenledes for mig, da jeg forud havde gennemset listerne og altså vidste, hvem jeg omtrent kunne vente. Derimod blev *jeg* forunderlig let genkendt, og måtte utallige gange høre, at jeg havde forandret mig så lidet, navnlig fordi mit hår endnu ikke er meget grånet – jeg var tynd som i min ungdom – og halvmånen over issen ikke så let ses. Også *Olrik* havde holdt sig godt, kun at han var bleven noget tyk. Mange samtaler om gamle dage kom frem. Således fortalte *rektor Bendtsen* fra Ribe mig blandt andet, at han 1821, efter at de *latinske stile* var censurerede, havde været hos Thorlacius for at spørge om sin karakter, og at denne da havde sagt til ham, at det var en god stil, han havde skrevet, men at ingen i år havde fået laud præceteris for stil, hverken han eller »*Wegener fra Roskilde*«, hvis »stil var den bedste«. Jeg vidste ikke dette. Men jeg erindrer meget vel, at prof. Petersen, hos hvem jeg spurgte om min stilekarakter, sagde mig, at han »ingen fejl havde antegnet i den, men at ingen i år havde fået højere end laudabilis«. Kornerup var den gang med mig hos Petersen.

Kl. 5 eller lidt over gik vi til bords. Tre af indbyderne tog de tre professorer og satte dem på midten af det i tre fløje stillede spisebord. (Vi havde givet hver 6 rd. 3 mk. for måltidet, hvori den bestemte vin var indbefattet, men ikke champagnen). Jeg havde plads eller tog plads ved en af enderne, fik tilfældig til naboer Burman-Becker og skoleinspektør Bentzon; lige overfor sad Hans Kornerup mellem H.P.C. Koch og Garde. Sangene og talerne begyndte straks. Raben, der virkelig synes at have bevaret sine latinske skolekundskaber, holdt udenad en temmelig lang latinsk tale med stor færdighed, så at *nu* næppe nogen professor skulle kunne have gjort det bedre, ja vel næppe så godt. Skåler blev udbragt for de tilstedeværende professorer, universitetet, de 40 årige studenter (m. sang af Schjøtt) osv. Imidlertid indtraf en lykønskning fra I.C. Schmidt i Thyrsted, der kun ved en uventet bispevisitats var forhindret fra at komme, og senere fra Dessauer i Hjørring – begge pr. telegram. Efterhånden fulgte mange humoristiske eller private skåler, f.e. af Ployen, Jo. Buntzen Koch, Hempel, Skjøtt o. fl. *Ployen* talte ofte; *han* udbragte også en *meget hæderlig skål for mig!* navnlig for min skribentvirksomhed for fædrelandet og mod schleswigholsterne. *Olrik* ville bringe en hilsen fra Scheel, der ikke var mødt og

hvem han altid gør væsen af, men den gjorde ikke stor lykke. Getter mindede om den gamle prof. Bloch, men det var ikke at vente, at en enkelt skoles rektor skulle tiltale alle de andre, der ikke kendte ham. Clausen takkede for professorerne, fordi »den yngste« skulle udføre gratiarum actio, og han var her – den yngste. Ved slutningen takkede O.Bang for festen og Ployen takkede festkomiteen, samt foreslog, at vi om ti år skulle samles hos den af os, der havde bedst råd til at traktere, – han mente *Neergaard!* Denne tog imod opfordringen og indbød alle til at samles hos ham om ti år på Førslev. Klokken var vel omtrent henved 8 da vi stod fra bordet, og nu blev kaffe ombåret, samt cigarer. Man sludrede og enkelte gik hjem. En del blev, fortalte historier, gjorde løjer, viste deres kraftprøver osv. Man ville igen have noget at drikke – en bolle afbrændt rødvin. Humoristiske sange begyndte, navnlig af Buntzen-Koch. *Severin Boysen* udbragte atter, efter sangen »Om hundrede år er alting glemt« – *en skål for mig*, »der ikke ville være glemt om hundrede år«. Men vi blev efterhånden færre og færre, og kl. 10 1/2 gik også jeg hjem – de få skridt over gaden. (Sangene o.desl. ligger i mine samlinger).

Jeg skal endnu bemærke, at U.F. Schiøtt, da min skål blev udbragt ved rødvin-bollen, citerede nogle strofer af en *studenterkommers-sang*, hvori forekommer oftere mit navn i anledning af min strid med ministeriet 1852 og forbudet mod at bringe mig en hylding efter det bekendte Ørstedeske reskript 1854. Jeg kendte slet ikke disse sange og – han lovede at skaffe mig dem, – hvad han da næppe husker videre på. Imidlertid mindes jeg dog, at justitsråd Sally (hofinspektøren) nogle gange ligeledes har citeret nogle linier af en eller flere lignende sange, hvori mit navn forekommer i samme anledning. Det er muligt, at disse ting kan tildels findes i datidens kommers-blade (Corsar, Nisse osv.) som jeg aldrig så og aldrig ser. Muligt også, at samlere af sange fra den tid kan have disse viser. Jeg tror, at boghandler Lynge ejer en sådan visesamling. Det kunne dog mere mig at se sådant.

Ad 1. dabr. Jagterne på Jægerspris endte i forrige uge, og kongen har den hele tid befundet sig særdeles vel og moret sig godt. Blandt de *indbudne* var også først den engelske minister *Paget* og siden den russiske minister *Nicolai*, de eneste ministre – troede man – der personlig interesserede sig for jagtvæsen. *Paget*, der er dygtig schleswigholsteinisk eller tysk, efter hvad der siges, nærmest ved sin kones, en tysk dames, indflydelse, har under opholdet været elskværdigheden selv, og skal også efter sin afrejse være ganske ind-

taget af den behandling, han der nød. Han var om aftenen en gang admitteret til grevindens musikalske soiree, hvor hun sang og spillede, stundom akkompagneret af *etatsr. Schlegel fra Odense på violin*, og han var ligeledes deraf ganske indtaget. Kort sagt, Paget har vundet en stjerne i det mindste hos grevinden. Efter hans afrejse var der tale om at invitere en anden af de fremmede ministre, men Dotezac er ikke jæger, og valget faldt da på den unge russiske gesandt baron *Nicolai*, som da også mødte. Men om hans øvrige historie der har jeg intet erfaret. Blandt de øvrige gæster var vel *Scheele* og *Blixen* de remarkableste. Scheele – der efter sigende nu igen har optaget sit tidligere navn Scheel! – var jo vel indbudt, da han nu en gang plejede at komme til disse jagter og da han selv er dygtig påtrængende, men han skal aldeles ikke have gjort nogen lykke, så at enkelte ytringer i bladene om, at han arbejdede mod ministeriet med succes er – hvad også andre blade har bemærket – en avisikonjektur uden mindste grund. For så vidt jeg har kunnet efterspore, har han, om end just ikke ligefrem tilsidesat, dog gået temmelig ensom og upågtet om og i det hele befundet sig mindre vel og ikke nydt nogen særdeles gunst. Jeg bestyrkes deri også derved at hans unge søn *staldmesteren* for øjeblikket er temmelig stærk i unåde; grunden ved jeg ikke, men det er vist. Faderen er imidlertid ikke af dem, der trækker sig tilbage, fordi han bliver lidt ringeagtet. Tværtimod blev han på Jægerspris efter at jagterne var endte og de andre fremmede rejste, drog omkring med kongen der i egnen og, hvad mere er, følger med til Fredensborg for at være tilstede ved det nye arrangement der, rimeligvis på lørdag den 7. dcbr. – Om *Blixen* har jeg intet erfaret, så der næppe om ham er noget videre at sige.

Schlegel i Odense, der er en gammel ven af kongen fra kronprinsårene og dertil ligesom lidt hofnar, hvad kongen altid morer sig over, blev ved kongens sidste ophold i Odense frimurer, og har været her flere måneder. Han var også på Jægerspris, som han rørt til tårer forlod i lørdags for at tage til Odense, hvor hans embede, der er ellers en ren sinecure, i terminen giver ham nogle timers arbejde. Han har under opholdet vundet – siges der – en så høj stjerne hos grevinden, at han måske derved kunne bane sig adgang til en hofstilling, f.e. som lektør hos kongen og opvartende kavaller hos hende. Allerede her i byen læste han for kongen, spillede skak med ham og snakkede med ham. Han har så megen kundskab (student og jur. kandidat), at han kan bruges til et og andet. Han har ikke så megen forstand, at den generer nogen. Han er let at omgås, jovial, lader sig byde temmelig meget både af kongen og hoffolke-

ne. Kort sagt: Han er i opgang, og da Berling må anses for tabt for stedse, da Trap dels tror sig sikker ved ministeriets gunst, dels har i sit skriverseri og andre lukrative forretninger interesser, som ofte foranlediger ham til at søge permission, dels endelig dog næppe altid nyder en uforanderlig gunst, og da Traps vikarius ved privat-sekretariatet adjudanten *kapt. Moltke* ikke er vel anset hos grevinden og desuden ved sit hazard-spil og sin økonomiske letsindighed halv kompromitteret, – så kunne der, som sagt, være udsigt for den stakkels Schlegel til et slaraffenliv til hove. Lad os nu se, om jeg ræsonnerer eller profeterer rigtigt!

I opgang er også lægen *prof. Back*, der har fungeret som livlæge under etatsr. Lunds sygdom og derved vundet terrain hos kongen, ligesom grevinden længe beskyttede ham. Lund synes imidlertid – skønt langsomt – at komme sig. Men han skal, så yndet han end er mellem hoffolket, være meget ilde anskreven hos grevinden, og hun skal navnlig have forhindret alle forsøg på at skaffe en anden, blandt hoffolkene vel anset ung læge indpas under Lunds sygdom. Det er nok muligt, at Back kunne gøre karriere.

Derimod er adjudanterne *Smidth*, *Moltke* og *Malling* – i det mindste for tiden – i en mindre gunstig situation. Som en af anledningerne dertil har jeg hørt følgende fortælle. En eftermiddag under opholdet på Skodsborg (før Jægerspris-opholdet) fik grevinden lyst til at tage i teatret, og Smith, der tidligere ikke havde vist hende den ønskede opmærksomhed og derfor længe måtte vente på nøglen, ytrede sig ved denne lejlighed således, at hun tilbød ham at følge med i sin vogn. Det skete. Men næste dag lod Moltke og Malling derfor Smidth høre ilde, som den der havde brudt en aftale mellem adjudanterne, at de ikke ville gøre tjeneste hos grevinden, og de plagede ham således, at han måtte så godt som give tabt. Grevinden blev blandet ind i striden og – bebrejdede Smith hans mangel på fasthed og mandighed, de øvrige deres uartighed. Smidth syntes nu at fortryde sin egen ustadighed, forsvarede sig i idelige disputer med de andre adjudanter, uden dog at have vundet assistance hos grevinden. Hun er dem alle tre ugunstigt stemt. Dette misgreb, politiske misgreb af *Moltke*, som kun ved kongens hjælp er udredet nogenledes af sine gældsforhold og lidet agtet på grund af disse, kunne let bringe ham ud af den stilling, han har som vikarius for Trap, – og atter dette kunne åbne døren for *Schlegel*.

Dette er altsammen – vrøvleri, men jeg har dog villet notere det, da en liden tue kan vælte et stort læs, og da jeg tør antage, at det altsammen er temmelig sikkert og pålideligt – skønt hørende til interiora.

1862

- Jan. 1. Jeg fik imorges et spørgsmål fra Fredensborg om mit »befindende«, – og skrev iaften et svar derpå. Det afgår imorgen. – Jeg vil ikke rejse 5 el. 10 mil for – at spise til middag.
- Jan. 2. I denne morgen skrev jeg et brev til prof. Povelsen i Slesvig og iaften et do til prof. Tregder i Aalborg.
- Jan. 3. Jeg skrev i denne morgen til prof. Henrichsen i Odense. Den unge Kornerup var hos mig kl. 5 og leverede mig en forklaring over, hvad han kunne behøve for at blive seminarist.
- Jan. 4. Jeg skrev i denne morgen til Lise Ambders.
- Jan. 5. Prof. Clausen besøgte mig som sædvanlig kl. 3 – første besøg i det nye år.
- Jan. 6. Besøg af student Heiberg. Do af prof. Becker, der kom tilbage fra juleferien.
- Jan. 8. Jeg fik brev fra Henrichsen iaften – og skrev ham til straks igen.
- Jan. 10. Besøg iaften af – kherre Graah, forhenv. stiftamtmand i Aarhus, der ville høre, om jeg ikke havde lejlighed ledig her i gården, hvor han ønskede at bo. Det har jeg ikke.
- Jan. 11. Besøg iaften af Kall-Rasmussen og hans kone, der bad mig at spise hos dem på mandag kl. 5.
- Jan. 12. Idag kl. 2 1/2 kom til mig baron Otto Rosenørn-Lehn fra Guldborgland og fortalte mig, at han nu havde købt Kieddinggaard og skove af regeringen for omtrent 270.000 rd. Da han, som er min fordums discipel, for en måneds tid siden besøgte mig, opfordrede jeg ham dertil og lod ham, da han syntes villig, følge over til Regenburg i det slesvigske ministerium. Han sagde udtrykkelig, at han kom for at takke mig for den ham givne ide og impuls til dette også i politisk henseende ikke uvigtige skridt.
- Jan. 13. Hos prof. Rasmussen var til middag: hans svigermoder, minister Fenger og frue, prof. Allen og frue, hans broder, overlærer Fogh, fru Barnekow, hendes søn, hans forlovede (fr. With), fr. Arnesen o.fl. Jeg gik derfra kl. 7 og var hjemme kl. 7 1/2.

- Jan. 15. I eftermiddag kom til mig lotteri-kollektør *Kornerup* fra Randers, broder til afdøde pastor Kornerup i Jyderup. Han var i stor forlegenhed for at erholde et lån på 1000 rd.!! –
- Jan. 16. Jeg har haft en slet nat og er meget forkølet. På vejen til arkivet mødte jeg khrre Berner, som sagde mig, at *grev Frijs's* var kommen til byen fra Juellinge. På hjem vejen fra arkivet løb jeg op til dem. De er alle med, grevinden, hendes moder og alle børnene.
- Jan. 18. Jeg skrev iaften til prof. Povelsen i Slesvig. Afgår imorgen.
- Jan. 19. Jeg har idag attesteret en blanket for Lise Ambders, der skal sende den til chatolkassen (se bag i bogen).
- Jan. 23. På vejen fra arkivet kl. 2 1/4 gik jeg lidt op til *Frijs's*, der bor i en af de Caradobenske gårde ved kanalen. Cfr. ad 16. januar.
- Jan. 25. Jeg blev idag i arkivet tilsagt til kongens taffel imorgen kl. 5 i appartements-salen (halv galla) i anledn. af rigsrådets åbning. Den unge *Kornerup* var hos mig iaften kl. 5 1/2.
- Jan. 26. Taflet idag var i det gule appartement. Alle medlemmer af rigsrådet var der; desuden prins Ferdinand, pr. Christian og hans søn pr. Frederik med kavallerer, ministrene o. andre. Jeg talte med kongen (som også drak et glas med mig), Hall, Wolfhagen, Monrad, Casse, Thestrup, Lehmann, – desuden begge grev Frijser, *Moltke Hvitfeldt* (der talte om Ane), Unsgaard, Holstein i Slesvig, dr. Poulsen i Flensborg, Hans Krüger o.fl. *Ankjær* præsenterede sig selv. Ved bordet (hos Clausen) sad jeg lige overfor kapt. Louis Lund og adjudant ritm. Castenschjold.
- Jan. 27. Ifølge min samtale med gr. Moltke Hvitfeldt igår skrev jeg iaften til *Ane Bjerring* og sender hende et tillæg til den pengehjælp, hun fik i dbr. Brevet afgår imorgen. Besøg iaften af løjtn. Ludv. Povelsen fra Sorø.
- Jan. 29. Fædrelandet for idag og igår indeholder en læseværdig artikel om *statskuppet hos os* d. 28. januar 1852.
- Jan. 31. Jeg havde besøg iaften af hofjærgermester Grüner til Raunstrup, – fordem min discipel.

- Feb. 1. Jeg skrev iaften til Hans Christian i Nykøbing – om hans eksamenslæsning etc. Afgår imorgen. Jeg skrev også iaften til justitsr. dr. Poulsen ved den sydslesvigske jernbane – med en ansøgning fra løjtn. Poulsen. Men det kommer ikke til ham før på mandag.
- Feb. 2. *Besøg af etatsr. Schlegel* fra Odense, der igår er udnævnt til lektør hos kongen med en gage af 3500 rd. (og fri bolig på Christiansborg, c. 4000 rd).
- Feb. 3. Jeg sendte idag en billet eller skrivelse til magistratens første afdeling, og meldte min valgberettigelse til mulig forestående rigsrådsvalg (25 år og 1200 rd. gage).
- Feb. 4. Fædrelandet har iaften en artikel om Bluhme og specielt om hans – »*Sandhed med modification*«.
- Feb. 7. *Fredr. Henrichsen* kom idag til mig med den efterretn., at han nu havde fået det længselsfuldt ventede gratiale. Kl. 12 gik jeg fra arkivet over på slottet for at berede vejen for en ansøgning om understøttelse til den *unge Kornerup*. Cfr. 3. og 25. januar. Jeg vil håbe, at det skal lykkes mig.
- Feb. 8. Jeg sendte idag til Broberg mit tredie bidrag til Frederiksborg 50 rdr., nemlig for 1862. *Besøg af Clausen* i denne aften. Jeg skrev idag til fru Kornerup i Jyderup, – og om aftenen kom den unge Kornerup til mig. Jeg sendte hende koncepten til en ansøgning. Cfr. 3. og 25. januar.
- Feb. 9. Jeg skrev iaften til *Malvine* og *lille Christime* i Holsted, samt til *Lise Ambders*.
- Feb. 13. Imorges modtog jeg ansøgningen fra *fru Kornerup*. Cfr. ad 7. og 8. febr. Iaften skrev jeg en *anbefaling* på den, og imorgen tidlig vil jeg sende den til kongen. Cfr. ad 13. marts.
- Feb. 16. *Besøg* kl. 11 1/2 – 12 1/2 af gr. Jul. Frijs med Polly, Lotte og Christian. Kl. 1 – 1 1/2 af Sophie og hendes børn. Kl. 2 – 2 1/2 af cand. jur. *Krabbe*, der vil udgive en dansk avis i Flensborg.
- Feb. 17. Idag fødtes i Gudbjerg pstgd. en datter for pastor Bendtsen.
- Feb. 18. Igen iaften et besøg af cand. jur. *Krabbe*. Cfr. ad 16. d.m.

- Feb. 21. I eftermiddag fik jeg brev fra *Bendtsen i Gudbjerg*, der meldte mig sin datters fødsel d. 17. d.m. Aften skrev jeg ham igen til. Brevet afgår imorgen.
- Feb. 24. Clausen kom til mig i arkivet og bad mig at spise hos sig (med en del rigsråds-medlemmer) på torsdag kl. 5. I denne aften kl. 10 1/2 døde *Ingemann i Sorø* c. 73 år. Han var i 22 år (1826–48) min kollega.
- Feb. 27. På vejen til arkivet om morgenen kl. 10–11 besøgte jeg gr. Jul. Friis og grevinden. Fra arkivet gik jeg kl. 4 1/2 til Clausens. Der var bl. a. Wolfhagen, Orla Lehmann, U.A. Holstein., just. Poulsen, M.P. Brun, prof. Bjerring, H. Hage, Alf. Hage, Flor, Regenburger, Laur. Skau, Hans Krüger o.fl. Derfra gik jeg kl. 8 1/4 til Kall-Rasmussen, og derfra hjem, hvor jeg kom kl. 9 1/4.
- Feb. 28. En kongel. løber bragte mig i middags i geheimearkivet et egenhændigt brev fra kongen, der befaler mig at tage til Sorø næste tirsdag og repræsentere hs. maj.s person ved Ingemanns begravelse (se 4. marts). Efter min hjemkomst skrev jeg nogle linier til kongen i denne anledning. De skal afleveres imorgen tidlig. Jeg skrev også til etatsr. Bojesen om at bestille mig et værelse på gæstgivergården i Sorø.
- Mar. 3. I denne morgen døde i Slagelse dr. Rudelbach, sognepræst til St. Mikkel's kirke i Slagelse, omt. 70 år gl.
- Mar. 4. Ingemanns begravelses-dag. Jeg traf i kupeen kl. 7 sammen med Bech til Valbygaard og hans kone. På hjemvejen kørte jeg i kupe med minister Lehmann kl. 4–6. *Se bag i bogen.*
- Mar. 5. I denne morgen kl. 10 var jeg hos *kongen* og aflagde beretning om sørgehøjtidens i Sorø. Kongen tager idag kl. 12 til Skodsborg på nogle dage og synes nu at ville begynde sine udflugter, medens København dog endnu bliver det egentlige opholdssted. Jeg skrev et par ord til *Werlauff*, da jeg af Berlingske Tidende så, at han havde oplevet sit 50 årige professor-jubilæum d. 24. februar. Hans kollegaer havde også glemt det – indtil »Fædrelandet« bragte det på omtale.
- Mar. 8. Jeg blev idag i geh.arkivet tilsagt til *kongens taffel* imorgen kl.4, med det tillæg: »Daglig uniform med trekantet hat, men med alle svenske og norske ordener«. Det vil tage sig underligt ud at have de fremmede ordener på daglig uniform, og min mangler desuden de

nødvendige stropper til at anbringe disse ordener. Jeg må lade dem sy på. – Rimeligvis er taflet nærmest for de herværende svenske officerer. Jeg fik nogle linier fra *Werlauff*.

- Mar. 9. Minister Hall sagde mig efter taflet, at han havde telegraf-depeche fra Berlin, at ministeriet havde indgivet sin demission. Ja – taflet idag var for de her just tilstedeværende *svenske officerer* af kongens skånske husarer. De var alle 8 ved taflet tillige med den svenske minister og andre herværende svenske og nordmænd. Gr. Hamilton udbragte med en tale – vor konges skål. Jeg var hjemme kl. 6 1/2.
- Mar. 13. Iaften modtager jeg fra etatsr. Klemp meddelelse om, at kongen har tilstået den unge *Jørgen Peter Kornerup* 16 rdr. månedlig til uddannelse som seminarist fra 1. april af – dog ikke over 2 år. Cfr. ad 13. febr. Jeg skrev iaften til fru pastorinde Kornerup i Jyderup, etatsr. Holck i Frederits og prof. A. Rothe i Sorø. Alle breve afgår imorgen.
- Mar. 14. I denne efterm. kl. 6 leverede jeg den unge Kornerup, som kom ud til mig, kommunikationen om den ham tilståede understøttelse – og talte med ham.
- Mar. 18. I geheimearkivet kom til mig portrætmaler *Johannes Jensen* for at gøre aftale om et portræt, der er forlangt af kongen. Jeg bad ham besøge mig hjemme. Kl. 6-7 om efterm. kom han til mig igen, og vi talte sammen – foreløbig. Han bor herude på hjørnet af Ørstedgade og Gl. Kongevej no. 24 H. Cfr. ad 26. marts. Jeg skrev i denne morgen til *Bendtsen* i Gudbjerg og sendte ham den forlangte kopi af hans kaldsbrev (af 8. april 1853), hvorfor jeg havde betalt 1 rdr. til afskriveren.
- Mar. 20. Jeg havde tænkt, at kongen smukt kunne give fru Ingemann en af enkepensionerne ved Vallø. Men idag erfarer jeg, at de er bortgivne for længe siden. Jeg underrettede prof. Rothe i Sorø derom. Jeg skrev iaften efter begæring til *Hauch* en hel del litterære oplysninger angående *de estniske letters religion og afgudsdyrkelse i oldtiden*, navnlig anvisning på den derhenhørende litteratur.
- Mar. 22. Jeg skrev iaften til min *broder i Halsted*. Afgår imorgen.
- Mar. 23. Kl. 12 1/2 – 1 1/2 besøg af den bekendte driftige *grosserer Petersen*

fra Odense, medlem af rigsrådet. Om aftenen kl. 7 1/4 kom *grevinde Frijs* med Polly, Lotte og Christian kørende til mig. De havde kørt en tur, og da de just kom her forbi, fik grevinden den ide at se op til mig. De var her en god halv time. Julius (greven) spiste idag ude hos Hall på Bakkegaarden.

- Mar. 26. I denne morgen *begyndte* portrætmaler *Johannes Jensen* at male mit portræt efter en ham given bestilling – til Christiansborg. Cfr. ad 18. marts ovenfor, og nedenfor ad 7. april.
- Mar. 30. Portrætmaler Joh. Jensen malede hos mig et par timer formiddag og et par timer eftermiddag, men vejret var temmelig mørkt. Clausen besøgte mig kl. 2 1/2 – 3 1/2.
- Apr. 1. Idag leveret til Wanscher en min broder Johan tilhørende *bankaktie* lit.A no. 8605 stor 100 rd. af 1. august 1842. Den havde hidtil ligget hos mig, men jeg ønskede at være fritaget for at bevare den, og Wanscher påtog sig dette efter Johans ønske. Jeg fik brev fra *Engelstoft* – ad boghandler vej – da jeg selv mindede derom. Det var dateret d. 22. marts. I denne aften skrev jeg igen til ham, og brevet afgår imorgen.
- Apr. 3. Besøg iaften af hofjægermester Grüner p. Ravnstrup, der drak the med mig.
- Apr. 7. I denne eftermiddag kl. 6 blev *portrætmaler Johannes Jensen færdig* med mit portræt, som han har malet hos mig selv i regelen hver eftermiddag kl. 4-6 og de to søndage d. 30. marts og 6. april så godt som hele dagen. Cfr. ad 26. marts.
- Apr. 9. På min arkiv-vej imorges besøgte jeg gr. Frijs's og tog afsked med grevinden, der imorgen tidlig rejser hjem med børnene. Cfr. ad 16. april.
- Apr. 11. I formiddags i arkivet og eftermiddag hjemme var hos mig en frøken Wilhelmine Bruun, født 12. januar 1819, d. af afd. major P. Urban Bruun og sønnedatter af generalmajor Jørgen Chr. Bruun, for at erholde vidnesbyrd om sin adel da hun ville indskrives i Val-lø. Men – uheldigvis var hun – ikke af adel! En broder til generalmajoren var bleven adlet d. 8. dcbr. 1750, men var død som ungt mske uden afkom. (Cfr. adels-leksikon samt Gjessings jubell. III 377 på stamtavlen over familien Leth).

- Apr. 13. Jeg spiste til middag hos Wanschers i anl. af *Oscar W.s konfirmation*, – men jeg gik ikke til dem om aftenen, – det ville have været mig for besværligt.
- Apr. 14. Jeg blev i middags tilsagt til *kongens taffel* til imorgen kl. 6.
- Apr. 15. Kongen har idag anden gang besøgt kunst-udstillingen, og havde derefter akademiets medlemmer hos sig til taffel kl. 6. Mærkeligt var det at her var tilsagt de to damer, som er medlemmer af akademiet, nemlig fru Vogt og fru Jerichau. Som følge deraf var formodentlig hofmarskallens frue, kherrinde Løvenskjold (født baronesse Lagerheim) tilstede. *Fru Jerichau* var der og syntes at være vel bekendt, men *fru Vogt* havde undskyldt sig, hvilket næppe var godt optaget.
- Apr. 16. Imorges besøg kl. 8 1/2 – 9 1/2 af *etatsr. Schlegel*, der for en uges tid siden har tiltrådt sit lektør-embede. Kl. 10, på vejen til arkivet, besøgte jeg Julius Friis, der rejser hjem imorgen kl. 7 med jernbanetoget. Cfr. ad 9. april. Kl. 1 rejste kongen til Skodsborg. Kl. 3 1/2 sluttedes denne rigsråds-session.
- Apr. 18. Kl. 1 1/2 – 2 1/2 besøg af Otto Rosenørn-Lehn og en lang samtale med ham om *godskøb i Slesvig*. Iaften kl. 8 – 10 1/2 besøg af fr. Augusta Plesner og hendes broder Christian, der drak the hos mig. I denne aften døde bibliotekaren ved det kgl. bibliotek justitsr. *Bølling*, der ifjor ved denne tid erholdt dette embede. Hans dødelige sygdom var tarmgigt (tarmslyngning, miserere).
- Apr. 19. På min vej til arkivet besøgte jeg Otto Rosenørn i hotel Royal, traf ham i porten og – fortsatte min samtale med ham fra igår.
- Apr. 20. Jeg blev inviteret af *Clausen* til på tirsdag kl. 5 – hans *fødselsdag* -, men jeg er så stærkt forkølet og befinder mig så ilde, at det er uvist, om jeg tør benytte indbydelsen.
- Apr. 21. Der er idag *ingen* stads i anledn. af grevindens fødselsdag. Kongen er på Skodsborg.
- Apr. 22. Jeg holdt mig inde den hele dag og gik således ikke til Clausens. Men – noget bedre er jeg og håber, hvis det går fremad, at komme i arkivet imorgen. Jeg skrev til *vejkonduktør E. Thomsen* i Flensborg – angående godskøb af vore rigmænd i Slesvig. Cfr. ad 18. april.

- Apr. 24. Jeg skrev i denne morgen en lille billet til *prof. Frdr. Hammerich* for at takke ham, fordi han havde lovet Hegel at levere nogle biografiske notitser til et portræt af min ringhed, som man har i sinde at optage i *Illustreret Tidende*. Denne billet tog jeg med mig, da jeg gik til arkivet og på vejen ville besøge Hammerich, – i den hensigt at aflevere den, hvis jeg ikke traf ham hjemme. Denne sidste forudsætning traf ind. Han var ikke hjemme og – jeg afleverede billetten!
- Apr. 25. Dr. *Geert Winther* overraskede mig idag i geh.arkivet og talte om bibliotekariatet på det st. kgl. bibliotek, som han mente at man kunne forene med geheimearkivarens post. Jeg erklærede bestemt, at jeg ikke kunne modtage dette embede. – Det er mig højst påfaldende, at Winther befatter sig dermed, da jo sligt er en ren regerings-sag. Men – der tales uden tvivl meget om denne post og – hver har sine projekter!! Jeg vil intet have dermed at gøre, hverken i råd eller dåd.
- Apr. 26. Jeg skrev idag til rigsantikvar Hildebrand i Stockholm og takkede vitterheds selskabet, der havde valgt mig til *ordentligt udenlandsk medlem*, hvoraf der gives 16 i selskabet. Jeg var tidligere korresponderende medlem.
- Apr. 27. Jeg har uforstyrret af noget besøg været ene hele denne søndag. Mine tanker vendte sig ofte til *Halsted præstegård*, hvor min yngste broder idag skal *konfirmere* sine to ældste børn, Matthie og Hanne. Gud bevare ham og dem og alle hans! Jeg håber, at mine konfirmationsgaver til småpigerne rigtig er komne dertil, skønt jeg intet derom har erfaret, siden jeg sendte dem d. 12. april til min broder.
- Apr. 28. Jeg fik iaften – en billet fra den noksom bekendte *Bollmann*, for-dum hertugen af Coburg-Gothas kabinetssekretær, som nu er her. Han vil skrive en politisk piece og – beder mig om oplysninger til prinsen af Noers bekendte pamflet.
- Apr. 29. *Blixen*, som var på vejen til at blive højt anskreven hos kongen, er i stor decadance, og *Schele*, der var på retur, synes atter at komme i stor yndest. *Se bag i bogen!*
- Apr. 30. I denne morgen skrev jeg et par linier til Bollman. Kopi deraf har jeg optegnet på selve hans billet til mig, som jeg dog skal gemme. Han fik naturligvis ingenting fra mig – uden en henvisning til vore blades bemærkninger om prinsens skrift.

- Maj 1. Jeg fik atter et brev fra *Bollmann* og det et vidtløftigere. Han udbe-
der sig tilladelse til at besøge mig. Jeg svarede ham høfligt, henvi-
ste ham til mine ældre skrifter, men afslog at modtage ham eller
træde i nogen nærmere forbindelse med ham.
- Maj 2. Jeg fik iaften det tredie brev fra *Bollmann*, der fortæller, at han vil
skrive for den danske regering og erkender, at mit embede inde-
holder gyldige motiver for mig til at unddrage mig deltagelse i
hans arbejder.
- Maj 11. I denne aften eller eftermiddag døde etatsr. professor *N.M. Peter-
sen*. Han var en begavet, flittig og fortjent mand, men svagelig,
mistænkelig og pirrelig over den mindste ting og derhos skinsyg på
andre. Han levede meget indelukket og var personlig kun kendt af
få.
- Maj 12. Idag døde den berømte anatom prof. *Ibsen*, et stort tab for univer-
siteten. Han blev kun 61 år gammel.
- Maj 15. Jeg skrev iaften til *Marie p. Svanholms Minde* og til *Lise Ambders*.
Afgår imorgen.
- Maj 16. I denne morgen skrev jeg tre små breve til *Matthie*, *Hanne* og *Kri-
stine* i Halsted. Om aftenen skrev jeg et længere til deres *moder*.
Imorgen lægger jeg dem sammen og sender dem afsted.
- Maj 18. Besøg iaften kl. 7 1/4 – 11 1/4 af Chr. Plesner og hans søster Lau-
ra, der nu er hos ham. De tog the hos mig.
- Maj 26. *Taffel hos kongen* – i den røde sal, det almindelige spise-gemak ved
daglige tafler. Jeg sad lige overfor kongen. Han rejser på onsdag til
Skodsborg, hvorfra han på fredag forflytter residensen til Fredens-
borg. Kongen talte om en sommerrejse og sagde til mig, at jeg
skulle med. Jeg tvivler på, at han gør nogen længere sommerrejse
i år, og – jeg vil i al fald ikke med, hvis det på nogen måde kan und-
gås! Hjemkommen skrev jeg til *min gl. onkel i Odense*.
- Maj 31. Jeg spiste til middag hos Clausens, hvor ingen andre var end Fri-
mots. Imorgen kl. 12 går de til Korsør og derfra på mandag per
dampskib til Svendborg og Hvidkilde til sønnen (skovrideren),
hvorfra de om 8 dage igen kommer tilbage.

- Jun. 10. Jeg havde iaften et besøg af prof. *Tregder* fra Aalborg, som tillige med rektorerne Borgen, Bojesen, Ingerslev og Birch var indkaldt til en konferents i skole-anliggender med minister Monrad. Men konferentsen var en af de for Monrad så ejendommelige uroligheds-ideer. Han havde kaldt dem sammen efter et pludseligt *indfald* – havde slet intet forberedt – og det hele var forbi på en times tid! – De kan nu rejse igen – hver til sit. *Tregder* rejser på torsdag eftermiddag.
- Jun. 13. Clausen sendte idag en invitation til at spise hos sig kl. 4 med prof. Liunggreen fra Lund og prof. Monrad fra Christiania. Men – jeg undskyldte mig. Jeg havde besøg i arkivet af *prof. Povelsen* fra Slesvig. Han rejser hjem imorgen.
- Jun. 15. Besøg af prof. Clausen, der i tirsdags var kommen hjem fra Hvidkilde, meget tilfreds med alt, hvad han der havde set.
- Jun. 16. For dog også at have set en lille smule af det store *studentermøde* gik jeg iaften kl. 9 i Tivoli og kom hjem kl. 10 1/2.
- Jun. 17. Besøg iaften kl. 7 1/2 – 9 af baron Ott. Rosenørn Lehn fra Guldborgland. I middags rejste de *svenske og norske studenter* herfra og dermed endte dette store studenter møde.
- Jun. 24. Besøg i denne aften *kl. 8* af budet i kultusministeriet Jensen, der bragte en hilsen fra Gudbjerg og fortalte hele sin historie og byens skandaler: Han har 2 sønner (papirhandler og en som efter at have været 4 år i forbedringshuset nu er sømand i Amerika, og 6 døtre: Anna, Olivia, Louise, *Laura*, Mathilde og *Fernandine*). Han sagde også, at *papirhandleren* var halvforlovet med gross. Hagelbergs datter *Hulda!* – Han var et utroligt sludderhoved og af meget simple anskuelser, om ej værre!!
- Jun. 27. I denne eftermiddag kl. 6 1/2 kommer til mig cand. jur. Thorv. Paulsen og melder mig, at hans bedstefader, min gamle kære rektor, *etatsråd Bloch*, er død i denne middag kl. 12 slet. Han gik i det *91. år* og var min nabo, efter at jeg var flyttet herud på Vesterbro.
- Jun. 28. Den unge fru Frimodt – tredie gang i barselseng – en lille pige.
- Jul. 4. Jeg *kørte til Roskilde* med middagstoget (godstoget) kl. 12 for at være tilstede ved *min gamle rektors begravelse* og kom atter med

godstoget tilbage til mit hjem kl. 6 1/4. Jeg var i kupe med prof. Clausen både ud og hjem. Med ham besøgte jeg også domkirkenes fortræffelige restauration kl. 3-4.

- Jul. 5. Jeg fik brev fra *dr. Junghans*, dat. Kiel d. 2. juli. Han melder mig, at han vil søge det ledige historiske professorat i *Kiel* og beder mig, hvis omstændighederne tillader det, at interessere mig for ham. – Han syntes mig, da han var her i geheimarkivet, at være ikke alene en meget flink ung mand, men også en af de vakreste tyskere, jeg har truffen på, – så at jeg ganske vist skal gøre, hvad jeg måtte blive istand til. Det skal jeg også svare ham og – give ham anvisning til måske at have nogen nytte af mig. Cfr. 26. juli.
- Jul. 7. Jeg skrev i aften til *Marie p. Svanholms Minde*.
- Jul. 8. Jeg skrev i aften til auditør Jørgensen i Slesvig. I denne aften døde *prof. Velschow* i en alder af henved 66 år.
- Jul. 9. Jeg sendte idag penge til Lise og Ane.
- Jul. 10. Jeg skrev idag til *Julius Frijs* og broder *Johan*.
- Jul. 14. I arkivet kom *Wilb. Wanscher* til mig for at takke for sin fødselsdags-præsent i lørdags og for at præsentere sig som – *student*. Han er nu 20 år! På vejen fra arkivet gik jeg kl. 2 1/2 ind for at gøre besøg hos *fru Bloch*. Frøken Antonie modtog mig og fortalte at den gamle var syg, og at hun ikke var uden bekymring for hende, thi hun er henved 71 år. (Cfr. 27. juni & 4. juli).
- Jul. 15. Idag, efterm. kl. 5 døde *min tante Kellinghusen* i Odense. Ved min hjemkomst fra arkivet finder jeg et visitkort af den nederl. chargé d'affaires Rochhusen og en tilsigelse til *kongens taffel* til på torsdag kl. 6 på Fredensborg. – Rochhusen kom igen kl. 5 og talte en times tid med mig. Han ville egentl. vide, hvad der nærmest havde bevæget k. Frederik VI til at tiltræde det tyske forbund, hvilket jeg meddelte ham efter mit uddrag af Rosenkrands betænkning af 20. januar 1815. Siden talte vi om vor *arvesag* 1852, hvori han var aldeles Bluhmisk, og om vor politik, hvori han var en helstatsmand, der råbte på »forsonlighed«. Således har jeg nok af ham, skønt han ellers har noget hoved.
- Jul. 16. Ved min hjemkomst fra arkivet finder jeg en indbydelse til mig fra

Københavns kommunalbestyrelse til at deltage i *banketten for begge konger på Børsen* næste lørdag d. 19. kl. 3.

- Jul. 17. Jeg tog til Fredensborg kl. 12 (med konfr. Thomsen) og kom dertil kl. 4. Jeg blev der tilsagt til taflet også *imorgen*. Kong *Carl XV* kom til Fredensborg først kl. omtr. 7. Resten – i aviserne. *Se bag i bogen*. Jeg lå i det mig anviste værelse inat. Umiddelbart før jeg steg til vogns for at køre til Fredensborg bragtes mig et brev fra *onkel Kellinghusen* i Odense, der meldte mig sin *kones* død sidste tirsdag.
- Jul. 18. Medens kongerne kørte til Frederiksborg osv. spadserede jeg omkring i slotshaven og lunden. (Siden erfarede jeg, at jeg skulle have været med, men var bleven *glemt!*). Taffel kl. 7. Straks efter kørte jeg hjem kl. 11-3. Iøvrigt – aviserne.
- Jul. 19. I formiddag lod jeg (og gen. Ewald) sætte flag ud af vore vinduer. Jeg var i arkivet som sædvanlig og klædte mig på der. Gik kl. 2 1/2 over på Børsen til banketten. Derefter på slotspladsen med fanetogget. Jeg besøgte Clausen og Kall-Rasmussen (syg) og gik derfra hjem. Resten i aviserne. Jeg har idag givet *Secher* sommerferie, cfr. 18. august. Mærkeligt, at adskillige ellers højtstående personer *ikke* var inviterede af staden København til denne fest, navnlig *Blubme*, *Sponneck* og *Tillisch*. De to første er hos mange ilde ansete fra deres skammelige ministeriums tid, og Tillisch var jo tilsidst også medlem af dette ministerium. *Soph. Danneeskjold* var heller ikke inviteret! Overpræsidenten skal dog have stemt for deres invitation, siger man, men kommunalbestyrelsen ville ikke have dem. – I Dagbladet for 31. juli findes en fuldstændig liste over alle indbudte til Børsfesten. Ved min hjemkomst forefandt jeg atter en bog fra den bekendte *Bollmann* (»Erinnerungen, eine Erzählung aus dem Hofleben«). Gud ved, hvad han vil. Men jeg skal nok vogte mig for at indlade mig med ham. Han bor i samme hus som den bekendte kurtisane Eleonore Ebbesen, – hvem også prins Christian siges at besøge!! – (Ny Vestergade no. 12).
- Jul. 20. Jeg skrev idag til *onkel Kellinghusen i Odense* og til *broder Johan i Halsted*.
- Jul. 21. Registr. prof. *Kall-Rasmussen* har *i nogen tid* lidt af voldsom næseblod, der synes at tyde på en organisk forstyrrelse og at være noget betænkeligt. Han kommer ikke i arkivet. Cfr. ad 28. juli.

- Jul. 22. Jeg skrev iaften til den mysteriøse *Bollmann* et par intetsigende ord, som jeg sender ham imorgen.
- Jul. 23. Jeg fik idag brev fra Jul. Frijs og – fra den *lille Erhard*, – det første fra sidstnævnte, som deri meldte mig sin optagelse i Nykøbing skoles 3. klasse, i huset hos Bindesbølls. Jeg skrev igen iaften til *Erhard*. Brevet afgår imorgen. Om eftermiddagen kl. 6 – 7 1/2 besøg af etatsr. Olrik fra Helsingør.
- Jul. 25. Kl. 5 3/4 kom *Hans Christian* med banetoget fra Korsør, og kl. 6 1/2 kørte han ind til byen for at gå med omnibus *til Strandvejen* for at bringe børnene der en hilsen fra deres forældre og sødskende, der siden i onsdags har været i Halsted, hvorfra de imorgen vender tilbage til Nykøbing. Kom hjem kl. 12.
- Jul. 26. I arkivet kom til mig *kjkr. Rosen*, departementschef i det holstenske ministerium, for at høre min mening om *dr. Junghans*, der tillige med tre andre var indstillede af det Kielske konsistorium til det ved Nitsch's afgang til Königsberg ledige historiske professorat. Han sagde mig, at både et ordentligt og et overordentligt prof. i historien kunne, om det ønskedes, besættes. Jeg anbefalede *Junghans* meget, – for så vidt jeg turde slutte, medens han arbejdede hos mig i arkivet. Cfr. ad 5. juli. Morgen kl. 9 1/2 gik *Hans Christian* med i arkivet, hilste der på mine medarbejdere og gik derefter ud i byen. Kl. 2 3/4 samledes vi igen her hjemme hos mig og spiste til middag kl. 3 1/2, hvorpå han kl. 4 1/2 kørte herfra til Toldbodgaden, hvor han gik ombord for at sejle til *Hadsund* (dampskib *Randers*), hvor hans søster og svoger imorgen tidlig afhenter ham til det 2 mil derfra liggende Svanholms Minde. – Han venter at komme igen tilbage til Kbhvn. mellem den 16. og 19. august, og da at gå til Halsted, hvor han vil være til feriens slutning d. 23. august.
- Jul. 27. Jeg har måttet lade vindues-fagene på 1. og 2. sal reparere af maleren efter den skade, som fanernes udhængning i anl. af den svenske konges besøg havde forårsaget.
- Jul. 28. Ærkebiskop *Reuterdahl* fra Upsala kom idag til mig i arkivet og ønskede at benytte dette, især de Stureske papirer. På vejen til arkivet mødte jeg kongen i Ny-Vestergade. Han kom kørende fra Skodsborg. På vejen fra arkivet besøgte jeg *Kall-Rasmussen*. Hans sygdom er nu decideret – en polyp i næsen, der vist må opereres. Cfr. ad 21. juli.

- Aug. 1. Ved opgørelse af nationalbankens regnskab til 31. juli befandtes bankårets gevinst at være = 950.873 rd. Da aktionærernes kapital udgør 13.461.532-, falder der lidt over 7 pC. gevinst på aktiekapitalen. – Gevinsten var 13.000 rd. mindre end ifjor. Med hensyn til min bemærkning bag i bogen om et projekteret parti mellem pr. Frederik og den endnu ganske unge kronprinsesse af Sverrig – skal jeg bemærke, at der i de sidste dage har været talt derom i byen, at blade fortæller om et besøg af prins Christian og familie hos k. Carl i Skaane, og at selv provinsblade (Danevirke no. 1) synes at være på spor.
- Aug. 3. Jeg skrev iaften til broder Johan og Julius Frijs.
- Aug. 4. Man fortæller, at ministeriet underhandler med grev *Carl Moltke* om at overtage en høj plads som *guvernør over Holsten*, dog under Hall som holstensk minister. – Minister selv vil han ikke være.
- Aug. 5. *Prins Christian med gemalinde* og konfirmerede børn rejser imorgen over til ritm. Turneerhjelm på Wrams-Gunnartorp, hvor de vil træffe sammen med – *kongen og dronningen af Sverrig!!* Lidt indenlandsk politik – *se bag i bogen!* og *hofintrige-historie*.
- Aug. 6. På hjemvejen fra geh.arkivet – i Ravelinen – kommer arkivbudet og melder mig, at der er kur på Skodsborg imorgen kl. 11 1/2 i anledn. af kongens formælingsdag. Påklædning halv--galla. Forhandlingerne med gr. *Carl Moltke* skal være ophørt fordi ministeriet ikke vil gå ind på hans betingelser. Nogle siger, at blandt disse var også den, at Lehmann burde træde ud af ministeriet.
- Aug. 7. Jeg tog herfra kl.9, var på Skodsborg før 11 og gik til kur kl. 11 1/2 med maison du Roi. Kl. 12 var den almindelige kur. Kl. 5 taffel. Hjemkørsel kl.9-11. Ved tafflet blev jeg overrasket ved at finde *Schele*, der uventet var kommen hertil, som det hed – for bryllupsdagens skyld. Men – jeg skulle tage meget fejl, om han ikke, underrettet om forhandlingerne med *Carl Moltke* og måske om deres ophør har villet bringe sig i erindring – og tilbyde ministeriet sin tjeneste. Jeg bemærkede, at han talte hyppigt med Monrad, der er meget tilgængelig for – projekter.
- Aug. 9. Jeg har idag givet *Becker* sommerferie. Han går imorgen til Jylland (Stensbek og Børglumkloster), hvor han forbliver en månedstid, halvt på hvert sted. Derefter til *Giesegaard*, hvor han vil være 14

dage, så at jeg vel ikke ser ham før omtr. 20. septbr. Ved min hjemkomst fra arkivet finder jeg atter et brev fra – Bollmann, der beder om at måtte komme til mig for at høre »råd hos mig«!. Jeg slipper ham næppe! –

- Aug. 10. Jeg har i denne aften skrevet to ord til Bollmann, at han kan træffe mig imorgen eftermiddag kl. 5-6.
- Aug. 11. *Bollmann* kom så til mig kl. 5 1/2. Hans ærinde var dette: Han frygtede, at det engelske hof skulle benytte prins Christians besøg i Ostende til at bevæge den danske regering til at bortvise ham herfra, – det eneste sted, hvor han kunne leve frit. Jeg rådede ham at tale med justitsministeren og udenrigsministeren (Leuning og Vedel) og mente derhos, at man efter vore love ikke kunne udlevere rolige folk. – Han fortalte, at han tidligere havde søgt kongen, men kun havde opnået at tale med Trap. Nylig havde han hørt, at kongen skulle have ytret lyst til at høre hans forklaringer. Mig bad han at nævne sig og sin sag for kongen, hvad jeg dog kun lovede, hvis det kunne ske på foranledning af kongen selv, med tilføjende, at jeg aldrig blandede mig i regeringssager, og at kongen ægte konstitutionelt overlod sådanne til ministeriet. Han er en – mistænkelig person! –
- Aug. 17. Kl. 9 ordre at komme til Skodsborg idag kl. 1 til kongen. Kl. 9 1/2 kom *Hans Christian*, som kørte med og steg af hos Wanschers, hvor han blev. Kongen lod mig referere den arkivsag, som jeg sendte i forrige uge (jeg havde nemlig fuldendt et arkivarbejde, som havde kostet mig al den tid og flid, som det var muligt at anvende derpå i mere end et helt år, fra Maj 1861 til august 1862, nemlig ordningen af hele kongens privat-sekretariatsarkiv indtil Berlings afgang som privatsekretær), men hovedsagen var nok at – *foreslå mig at rejse med sig igen i sommer*. Jeg bad kongen at fritage eller undskylde mig derfor og benyttede Kall-Rasmussens sygdom som en grund. Jeg håber at blive fri – jeg vil det nødigt! Taffel kl. 5. Hjemad kl. 7 1/2 og tog *Hans Christian* med fra Wanschers.
- Aug. 18. Det igår udkomne no. af »Illustreret Tidende« havde et – meget uheldigt *portræt af mig og en kort biografi dertil*, forfattet af prof. Fr. Hammerich efter meddelelser af prof. Povelsen og auditør Jørgensen i Slesvig og mig selv, – men også lidet heldig. Cfr. ad 23. Aug. Om morgenen gik *Hans Christian* med til arkivet, og derfra om i byen (hos Wanschers, hvor han ingen traf, og i Frederiks-

berg). Middag hos mig. Om eftermiddag og aften var han hjemme, *ville ikke ud. Secher var igen i arkivet.* Cfr. ad 19. juli.

- Aug. 19. Morgen kl. 6 1/2 kørte *Hans Christian* til Kvæsthusgaden for at gå med *Zephyr* til Nykøbing p. Falster, og derfra straks efter til Halsted (med dagvogn), hvor han håbede at være iaften kl. 11. På lørdag begynder hans skole i gen.
- Aug. 22. Jeg skrev idag til *Marie* p. Svanholms Minde.
- Aug. 23. Flyveposten for idag har en artikel til forsvar for Bluhme &c. i anledn. af Hammerichs ytringer i min ovenomtalte (ad 18. august) biografi. Men artiklen indeholder kun de gamle usande påstande og misforståelser. Forfatteren er rimeligvis – *Peer Hjort. Jeg har fra idag givet stip. Matthiessen* en sommerferie. Cfr. ad 23. septbr.
- Aug. 25. Ved min ankomst til arkivet modtog jeg brev fra kongen (skrevet igår p. Skodsborg) – at han dog ønskede, at jeg skulle følge med på rejsen – navnlig i *Jylland* og *Fyn*. Da kongen var kommen her til byen, løb jeg straks over på slottet. Jeg kunne i min kontor-dragt ikke gå til audiens (der var alm. audiens), men jeg talte med grevinden, hofmarskallen, frøken Arenz, adjutanterne Schmith og Moltke, og bad dem alle at forestille kongen, hvor vanskeligt det var mig, og derpå gik jeg over på arkiv- kontoret igen og skrev det samme til kongen. – Vi vil nu se! Kongen rejser igen idag til Skodsborg.
- Aug. 27. I eftermiddag kl. 5 kommer til mig fru Kall Rasmussens søster og beder mig om – en kaution for ham til at indlægges på Frederiks hospital. Jeg skrev den. På fredag skal han bringes derud. Lige som jeg kl. 2 1/2 ville gå fra arkivet modtog jeg svar fra kongen på min skrivelse af 25. d.m. Brevet var skrevet i denne morgen på Skodsborg og indeholdt – et *afslag!* Kongen vil fremdeles, at jeg skal følge med til *Jylland* og *Fyn*.
- Aug. 29. Idag bringes mig fra hofmarskallatet programmerne til den forestående rejse.
- Aug. 30. Jeg har idag tilbagesendt nogle manuskripter, som jeg for et par dage siden fik fra forhenværende adjunkt Fr. Sneedorff Birch, add. Skjødstrup pr. Aarhus. I arkivet blev jeg af løberen tilsagt at være på banegården på tirsd. morgen kl. 8 3/4. Kongen kom kl. 9 præcis

fra Skodsborg. I denne eftermiddag skal Kall Rasmussen på hospitalet. Besøg i efterm. kl. 7 af kand. Levin – (om Wessel og ..?.), kl. 7 1/4 af grev Frijs fra Juellinge, kl. 8 af bud i kultusm. Jensen.

- Aug. 31. Afvigte nat kl. 12 1/2 bragtes mig et brev fra just. Hjaltelin (?), der er på Skodsborg, og fra kongen befalede mig *at være på Skodsborg idag kl. 12*. Jeg fik med nød en vogn og kørte afsted kl. 9 1/2. Da jeg kom til Skodsborg, så kongen mig fra frokostsalen og lod mig straks hente. Efter frokosten tog han mig med til sit telt, hvor han først leverede mig nogle arkivalier af sit privatsekretariat til bevaring i geheimearkivet, og derefter sagde han: »Jeg har længe villet give dig en *erindring* om mig og om min påskønnelse af dit arbejde for mig«. Han fremtog så insignierne af *dannebrogsordenens storkors* og lagde mig selv båndet om skulderen, men lod kammertjeneren S. Lassen påhefte mig stjernen i original. Straks efter lod han denne igen aftage og forærede mig den massive crachat, som han selv plejede at bære.* – Med blandede følelser modtog jeg disse beviser på kongens nåde! – Efter mit ønske blev det mig tilladt straks efter at tage hjem uden at deltage i taftet. Jeg var atter hjemme kl. 3 3/4. Det var mig alt til den allerhøjeste overraskelse! Trap sagde dog, at det ofte havde været påtænkt.**. Cfr. ad 17. august.

*) Assessor Mørch i ordenskap.s kontor siger mig, at en storkorsdekoration koster 300 a 400 rd. Det lille kors med flade »dikstene« er det almindelige og således også mit. Dyrere er de ottekantede »rosenstene«, og dyrest de sekstenkantede »brillanter«. Stenene (alle diamanter) forskrives fra udlandet.

**) Jeg kan selv nævne trede gange tidligere, da det var under overvejelse, nemlig d. 6. oktbr. 1851, da jeg fik sølvkorset, 1854 da jeg havde vundet min proces og kongen syntes at skylde mig nogen erstatning, og endelig i julen 1858, da kongen endelig ville gøre mig til kammerherre, som jeg frabad mig. Men i den *sidste* tid, som Trap ytrede, havde jeg ikke anelse derom. (Cfr. not. ad 26. dabr. 1858 bag i almanakken).

- Sep. 2. I denne morgen kl. 9 går jeg altså i kongens følge med jernbanetog til Korsør. Cfr. ad 11. septbr.
- Sep. 9. Pr. Alexandra er idag bleven forlovet med prinsen af Wales.
- Sep. 11. I denne morgen kl. 10 1/2 kom jeg tilbage over Nyborg og Korsør fra min rejse med kongen og *gik direkte fra banegården i geheimearkivet* – cfr. ad 2. septbr. -, hvorfra jeg som sædvanlig vendte hjem

- kl. 3. I denne aften skrev jeg *et kort brev til kongen*, der nu er på gården Falkenberg (ved Slesvig), som er lejet til hans brug under troppesamlingen.
- Sep. 12. Jeg har iaften skrevet til *Bendtsen i Gudbjerg*, fra hvem jeg forefandt brev ved min hjemkomst igår, og sendt ham *15 rdr.* som han havde udlagt for mine forældres gravsteds reparation.
- Sep. 13. I denne eftermiddag gik jeg ud til Blegdamsvejen no. 48 til *Plesner*, hvor min broders børn Kristine og den lille Ulrich (der skal undersøges af prof. Drachmann) er med tante Thora – siden i fredags d. 5. d.m.
- Sep. 14. I denne aften kl. 6 3/4 kom til mig begge *brødrene Plesner*, deres *to søstre Thora og Laura*, min broders børn *Kristine og Ulrich* samt Plesners *pige*, der skød Ulrichs vogn. De blev hos mig, og min lille stue var godt fuld – indtil kl. 10.
- Sep. 16. Jeg fik i middags i arkivet et brev fra *grevinde Benedicte Frijs* på Juelinge, – og jeg har iaften besvaret eller gengældt det (afgår imorgen).
- Sep. 17. Jeg har idag *tilbagesendt kommandørkorset til ordenskapitlet*, men – beholdt crachaten og æsken, som assessor Mørk sagde mig ikke behøvede at remitteres. Jeg har ligeledes idag takket *grev Moltke-Bregentved* for kommunikationen fra ordenskapitlet – skriftlig til Bregentved. Jeg havde iaften besøg af frøken *Thora Plesner, Christian Plesner, Kristine og Ulrik*. Pigen hentede dem kl. 10 1/2. Jeg fik en skriftlig indbydelse til *baron Blixen* til på søndag, men undskyldte mig ligl. skriftlig (afgår imorgen).
- Sep. 18. Jeg skrev i denne eftermiddag til *Lise Ambders* og afleverede brevet straks.
- Sep. 20. Jeg skrev i denne eftermiddag til *Henrichsen* i Odense og afleverede brevet straks.
- Sep. 21. Besøg af Clausen i middagsstunden.
- Sep. 22. I arkivet modtog jeg et brev, dateret Falkenberg d. 21. septbr., fra kongen, – et svar eller en gengæld for mit af 11. d.m. Idag flytter hs. majestæt til Lyksborg.

- Sep. 23. Iaften var hos mig *Plesner* med hans søster samt min broders børn *Kristine* og *Ulrik*. Idag begyndte *Matthiessen* igen i arkivet efter sin ferie. Cfr. ad 23. august.
- Sep. 24. Russels berygtede depeche, afsindig i indhold, grov og hånlig i form. Jeg havde i eftermiddag et besøg af *kancelliråd Schjøning*, fuldmægtig (under justitsr. Schwartzkopf) i kultusministeriets 2. departement (Linde). Han bragte mig selv en skrivelse fra ministeriet, som jeg længere havde savnet.
- Sep. 28. Besøg af Clausen i middagsstunden. Han viste mig et meget smukt brev, som Otto Rosenørn havde tilskrevet ham om hans søn skovrideren på Hvidkilde. Iaften var hos mig *begge fr. Plesner* og broderen *Christian Plesner, Kristine, Ulrik* og *pigen*.
- Okt. 1. Iaften var hos mig til the frøken Thora Plesner, hendes broder Christian og min broders børn Kristine og Ulrik samt pigen. – Imorgen kl. 7 skal de rejse hjem over Korsør og Nakskov.
- Okt. 3. Jeg havde iaften kl. 9-10 besøg af khrrer Rosenørn, amtm. i Randers, der er her med sin kone.
- Okt. 4. Jeg skrev idag til *broder Johan* i Halsted. Jeg blev iaften inviteret til *Clausens* imorgen middag med sønnen fra Jonstrup og Rosenørns, – men undskyldte mig. Jeg er ikke ganske vel og trænger til den ro, som alene søndagen tillader mig at nyde. Jeg sendte idag en *lykønskings-skrivelse til kongen for fødselsdagen på mandag*, – indlagt i et brev til etatsr. Schlegel, og afleveret på posthuset om morgenen kl. 9 1/2. Jeg gjorde det, nærmest fordi kongen havde sagt til mig ved afskeden i Odense den 10. septbr., at han ventede at se mig på Glücksborg d. 6. oktbr., hvilket jeg ikke vel kunne tænke på. Det er uden tvivl den første gang jeg har givet en *skriftlig* lykønskning ved denne lejlighed, og – jeg vil nødigt indføre den skik.
- Okt. 6. *Kongens fødselsdag*, festligholdt på Glücksborg. Efter hvad fortælles, skal en rigelig uddeling af titler og ordener finde sted.
- Okt. 10. Besøg hos mig iaften kl. 7 – 9 1/2 af *Augusta Plesner*, der opholder sig en uges tid her i byen, samt hendes herværende broder Christian og søster Louise. De drak the hos mig.

- Okt. 11. Jeg modtog idag i arkivet et brev fra Bendtsen i Gudbjerg og dermed et fotografi af gravstedet i Gudbjerg. Jeg er noget forkølet i disse dage.
- Okt. 12. Besøg i formiddag af gr. Jul. Frijs, der er kommen for et bryllups skyld i den Reventlauske familie. (Siden kom prof. Clausen). De rejser igen hjem på torsdag. Jeg skrev iaften til *Hans Christian* og rådede ham til at søge nogen privat vejledning først i *græsk* og senere i *latinsk stil*. I begge fag er han tilbage.
- Okt. 13. Jeg skrev iaften til *Bendtsen* i Gudbjerg og takkede for fotografiet. Cfr. ad 11. oktbr. Men – mine øjne er dårlige.
- Okt. 14. På indgangen til byen besøgte jeg Friises i hotel Phønix, men traf kun grevinden. Cfr. ad 12. oktbr. På hjemvejen fra arkivet var jeg hos Clausen, der er noget forkølet. Jeg skrev iaften til *Tregder i Aalborg*.
- Okt. 15. Jeg skrev iaften til *Marie p. Svanholms Minde*.
- Okt. 17. Imorges på vejen til arkivet besøgte jeg Hanne Wanscher, der fortalte mig, at min lille broderdatter *Matthie* allerede har en frier, og at barnet er helt ulykkeligt derover! Cfr. 29. oktbr. Jeg skrev iaften til broder *Johan*. Imorges besøgte jeg også *Kall-Rasmussen*, for hvis helbredelse der desværre er – lidet eller intet håb.
- Okt. 25. I denne aften begyndte jeg at lade *lægge lidt i kakkellovnen*.
- Okt. 29. Min broders to ældste døtre, *Matthie* og *Hanne* kom til byen i denne aften med dampskibet *Zampa* fra Bandholm. Plesner samt Wilhelm og Oscar Wanscher modtog dem, og – de fulgte så hjem med Plesner. Cfr. 17. oktbr.
- Okt. 31. Imorges i arkivet kom *Matthie* og *Hanne* til mig kl. 10 3/4 med Plesner. Jeg talte en halv time med dem og forærede dem lidt skilringer (40 -) til brug her i byen, hvor de bliver 4 uger. Det er to ganske nette og vakre småpiger på 16 1/4 og 15 år. De skal besøge mig på søndag. – Jeg har uheldigvis stor rengøren etc. etc. i huset i disse dage. Idag har Ingeborg Engelstoft bryllup med den unge Langkilde af Bramstrup (i *Odense*).
- Nov. 2. Kl. 11 1/2 – 1 1/2 besøg hos mig af *Matthie* og *Hanne* med Christ.

Plesner. De fik kaffe med varme posteier og smørrebrød. Kl. 2 1/4 kom kongen til *banegården* efter en fraværelse af 2 måneder, og kørte til Christiansborg. Jeg gik *ikke* til banegården.

- Nov. 3. Jeg afsendte idag til prof. Munch i Christiania med posten den Luxdorfske afskrift af recessus Hansæ, som jeg havde lånt til ham på det st. kgl. bibliotek. (Den blev tilbagegivet til biblioteket i beg. af Maj 1863).
- Nov. 4. Nogle erfaringer, som jeg i disse dage har haft lejlighed til at gøre, har jeg under denne datum antegnet *bag i bogen*.
- Nov. 5. Besøg iaften af sekretær i det Stockholmske rigsarkiv *Grönlund*, der bragte mig brev fra Hildebrand. Besøg af kand. *Levin*, der havde ærinde til mig fra gl. konferentsr. Sibbern. Jeg blev tilsagt til *audiens hos kongen* imorgen kl. 11 ved en skrivelse fra kapt. Moltke, bragt af en gardeordinants.
- Nov. 6. Jeg var så imorges kl. 11-12 hos kongen, der var meget venlig imod mig og leverede mig nogle sager til geheime arkivet. *Se bag i bogen*. Straks efter tilsigelse til rigsdags-taffel imorgen kl. 4 3/4. Iaften kl. 6 – 9 1/2 var mine broderdøtre *Matthie og Hanne* med Christ. Plesner hos mig.
- Nov. 7. Rigsdagstaffel kl. 5 – 7 1/2. Det traf sig tilfældigvis så, at jeg kom til at sidde ved siden af kapt. Louis Lund, pr. Frederiks lærer og min gamle discipel, – og af ham erfarede jeg, at den sag virkelig *er afgjort*, som jeg igår noterede bag i denne bog: Den unge prins skal studere i *Oxford*. Det havde uden tvivl egentlig været pr. Christians plan at sende sønnen til Genf. – Efter taflet gjorde kongen folketingets aldersformand *Puggaard til etatsråd*. Han er Lehmanns svigerfader, og – de Lehmannske tilhængere er en vogue. *Cfr. bag i bogen ad 7. novbr.*
- Nov. 8. Jeg skrev iaften til min broder. Afgår imorgen.
- Nov. 9. Jeg var iaften tilsagt til *theen hos kongen* kl. 8, nærmest vel for at nyde godt af den der givne liden koncert. Der spillede nemlig de to unge søstre Juliette og *Julie Delepierre*, små børn på 9 og 6 år deres violiner, og desuden den 11årige *Frants Pönitz* sin harpe – alle mirakuløst!! – Hjem kl. 11 3/4.

1862

- Nov. 13. Iaften var hos mig *Matthie* og *Hanne* med *Wilhelmine*, *Helene* og *Axel Wanscher* fra kl. 6 3/4 til kl. 9 3/4.
- Nov. 14. Den ny holstenske regerings-præsident gr. Frederik Moltke og hans 4 regeringsråders udnævnelse findes nu i vore blade.
- Nov. 15. Udenrigsministerens svar til Preussen og Østrig med tilhørende memoire læses nu i vore blade.
- Nov. 17. I denne aften kommer *Matthie* og *Hanne* igen tilbage til Plesners på Blegdamsvejen.
- Nov. 18. Russels såkaldte mægling-depesche læses i denne tid i aviserne, oversat efter tyske blade, og iaften læses Halls svar derpå i Berlingske Tidende. Jeg skrev iaften til frøken Th. Plesner i Halsted. Afgår imorgen.
- Nov. 19. Jeg skrev iaften til rektor prof. Povelsen i Slesvig. Brevet afgår imorgen.
- Nov. 22. Besøg iaften af kjkr. *Rud. Scholten* fra Aarhus, der er her for at tage til *Jægerspris* og takke for sit ridderkors sidste 6. oktbr. Siden kom *Frdr. Henrichsen*. Han rejser til Odense næste fredag d. 28. novbr., og holder dagen derpå bryllup med sin kusine og forlovede *Sophie von Halle*. De skal bo i St. Pedersstræde no. 39 i mellemhuset – hos en maler.
- Nov. 24. *Matthie* og *Hanne* kommer i denne eftermiddag igen tilbage til *Wanschers*, hvor de så skal være indtil slutningen af ugen. Cfr. ad 17. novbr.
- Nov. 25. Iaften kl. 6 3/4 – 9 3/4 var hos mig *Matthie* og *Hanne* samt *Oscar* og *Axel Wanscher*. Jeg lod dem køre hjem i en drosche.
- Nov. 29. Idag skal efter bestemmelsen Frederik Henrichsen have bryllup i Odense med sin kusine *Sophie von Halle*, der har været i hans forældres hus.
- Nov. 30. Besøg af Clausen kl. 2 1/4 – 3 1/4. Jeg lovede ham at spise til middag hos ham på onsdag kl. 4.
- Dec. 1. Besøg i eftermiddag kl. 5 af den unge *Kornerup*, hvis moder (nu i

St. Hansgade no. 9, 3. sal) gerne ville tale med mig. Derpå kom min fætter *Theodor* kl. 6 1/2, og med ham gik jeg ind til byen – til møde i danske selskab, hvor jeg er både forstander og sekretærens vicarius. Hjem kl. 9.

- Dec. 2. Iaften kl. 6 kom til mig den her på Vesterbro boende læge *br. Lorenzen* efter min begæring, og jeg aftalte med ham, at han *fra nytår 1863* skal være min huslæge mod et årligt honorar af 30 rdr. – I omtrent 1 1/2 år har jeg ingen læge set hos mig.
- Dec. 3. Jeg var så til middag hos *Clausens* med Frimodts – alene. Kom hjem kl. 6 1/4. *Prof. Kall-Rasmussen* skulle idag have været opereret, men lægerne fandt det *umuligt*, da operationen ville medføre en dødbringende forblødning.
- Dec. 4. *Kongen* skal på *Jægerspris* have forkølet sig ved at være tilstede i mange timer under en streng frost ved en – udgravning, som han lod foretage!! – Han må nu blive på *Jægerspris*, opgive jægterne på *Fredensborg*. Der skal dog ikke være nogen fare, siger man.
- Dec. 6. Iaften var hos mig *Matthie, Hanne* og *Matthæus Plesner* kl. 7 – 9 1/2. De tænker at rejse hjem på fredag morgen d. 12. dcbr. *Grev Russels depecher m.m.* læses iaften i *Berlingske Tidende*.
- Dec. 8. Iaften kl. 7 møde i danske selskab. Jeg fungerede også denne gang både som forstander og sekretær (i *Rasmussens* sygdom). De 4 foreslagne nye medlemmer optoges: *Regenburg, Fr. Hammerich, Herbst* og *Plesner*. *T. Becker* blev efter eget forslag valgt til arkivar efter *Velschou*.
- Dec. 10. Iaften var hos mig kl. 7-10 a 11: *Matthie* og *Hanne*, fr. *Plesner*, *Christian Pl.* og *Matth. Plesner* samt *Axel Wanscher*. – Det skulle være deres farvel for denne gang: *Fredag* morgen vil de rejse. Det er i denne aften et slemt vejr: Sne, storm, frost.
- Dec. 12. *Matthies* og *Hannes* rejse måtte opsættes til søndag, da jernbane og vogne ikke kan passere efter det stærke snevejr igår og inat. Cfr. ad 14. dcbr.
- Dec. 13. Så skulle jeg da blive 60 år gammel! Denne aften silde har først ladet mig tid til at tænke lidt derover. Men – *tankerne* hører ikke her hjemme. Jeg optegner i regelen kun fakta. Imorges kl. 9 kom

Wanscher og *Hanne* for at lykønske mig – som det hedder. Kl. 10 gik jeg i arkivet som sædvanlig, og jeg arbejdede der til kl. henad 4. Der kom også *Matthie* og *Hanne* til mig. Kl. 4 1/2 gik jeg fra arkivet til den store *soraner-fest* i hotel Phoenix, som just tilfældig var berammet til denne dag. Omtr. 160 personer skal have været tilstede. »Soraner-samfundet« blev der først grundlagt efter en temmelig summarisk diskussion. Så fulgte festmåltidet kl. 6-9, hvor vel en halv snes taler blev holdt. Jeg måtte efter komiteens ønske udbringe en skål for »Sorø akademis velgørere«. I andre skåler blev forskellige nævnt, også jeg selv og min 60-årige fødselsdag. Tilsidst var al orden ved bordet opløst, og ingen kunne høre talerne. Jeg gik hjem kl. 10, var hjemme kl. 10 1/2.

- Dec. 14. I denne morgen kl. 7 rejste så *Matthie* og *Hanne* med jernbanen til Ringsted, derfra (indskrevne lige til hjemmet med diligencen) over Vordingborg, Graabense, Guldborg, Saksøbing, Maribo, Stubbermark til Halsted. Vejret var endda ganske tåleligt, så de vel med Guds hjælp nok vinder hjem i god behold.
- Dec. 15. Idag i geheimearkivet viser Wilhelm Wanscher mig en telegrafdepesche fra min broder, afgået fra Halsted kl. 12 middag. Den meldte, at *Matthie* og *Hanne* var lykkelig og vel komne til Halsted afgang nat *kl.2*.
- Dec. 16. Min lille navne i Halsted er idag 11 år. Gid der måtte blive noget af ham!
- Dec. 17. Kherre *Vald. Oxholm* kom idag til mig i arkivet for at konsulere mig m.h.t. prinsesse Alexandras *våben*, som han havde i en høj kommission fra England af at skaffe tilveje i en smuk tegning, – han mente for at anbringes på en kostbar foræring til hende. Jeg gav ham oplysningen og henviste ham til Hilker for at erholde en smuk tegning. – Han begynder således at komme frem også ved det engelske hof. Se om *Oxholm* bag i bogen ad 4. novbr.
- Dec. 18. Imorges besøgte jeg *Wanschers* og takkede for i lørdags. Derfra gik jeg til fru *Kall-Rasmussen* for at høre til hende og ham. Der er intet håb, men – det kan dog måske trække lidt ud. Idag – Malvines fødselsdag – skrev jeg til min *broder i Halsted* og sendte tillige med pakkeposten nogle *julegaver* til dem alle. Denne gang havde fr. Laura Plesner købt dem til mig (42-).

- Dec. 19. Jeg skrev idag til *Marie p. Svanholms Minde*.
- Dec. 21. Clausen var hos mig kl. 2 1/2 – 3 1/2. Han bad mig at spise hos sig *onsdag* eller torsdag. Jeg valgte onsdag kl. 3 1/2.
- Dec. 22. Inat døde den bekendte *fru Dannemand*, k. Frederik VI.s maitresse, i en alder af nogle og halvfjerdsindstyve år. *NB.* Ifølge avertissementet i Berl. Tid. morgen no. 303 døde hun tirsdag d. 23. dabr., altså vel efter kl. 12 om natten til tirsdag. *Madvig* sendte mig idag i geheimearkivet regesta-kommissionens papirer fra Velschows bo og bad mig at påtage mig det egentlige opsyn samt korrespondancen vedkommende regestae hist. Dan. Jeg lovede omtrent dette, men bad ham ikke at udtræde af kommissionen.
- Dec. 24. Jeg gik fra arkivet til *Clausens*. Der var, foruden Johannes Cl. med kone og børn fra Jonstrup, ingen andre fremmede end *oberst Wilster* fra Slesvig. Jeg *var* hjemme før kl. 6. – Pigen ønskede at gå bort efter at have givet mig mit mælkevand, – og jeg var således ganske *ene* juleaften.
- Dec. 25. Imorges tidlig kl. 8 1/2 blev jeg overrasket ved en pakke eller kasse, som posten bragte, fra *kongen*. Den indeholdt et fotografisk billede af kongen med grevinden ved siden stående i kongens antikvitets kabinet, – og derhos et lille brev, hvori kongen kalder dette portræt et besøg in effigie. Jeg skrev straks et taksigelsesbrev, som jeg lod aflevere på slottet til afgang derfra ved middagstid kl. 3, hvis det er muligt. Kongen er på Skodsborg. Imorges fødte boghandler Lynges hustru ham – en søn, den første *søn*.
- Dec. 27. Jeg skrev til prof. P.A. Munch i Christiania og sendte ham et par oplysninger til Norges historie, som han havde bedt mig om.
- Dec. 29. Jeg blev idag i arkivet tilsagt til kuren på Fredensborg på torsdag kl. 12: Galla og »båndet over kjolen«. Jeg svarede løberen, at jeg havde en dårlig fod, og ikke vidste, om jeg kunne komme, men skulle nærmere skrive til hofmarskallen. Jeg – har aldeles ingen lyst til denne fest.
- Dec. 30. *Clausen* kom til mig i geh.arkivet og ville, at vi skulle køre sammen til Fredensborg imorgen, da også han var tilsagt *som rektor* universitatis. Jeg svarede ham, at jeg næppe kunne gøre denne tur.

Dec. 31. Imorges tidlig sendte jeg min skriftlige undskyldning til hofmarskal Løvenskjold, der kl. 9 ville tage til Fredensborg. Om middagen skrev jeg et brev til etatsr. Schlegel og bad ligeledes ham at forklare – om det behøvedes – grunden til min udeblivelse imorgen. Forresten har jeg idag holdt mig hjemme – og siddet alene ved mine bøger – kun afbrudt ved de sædvanlige nytårs-betalinger og ved et besøg af boghandler Lynge. Mine ure viser i dette øjeblik 12. Af og til høres et *skud* – der bebuder det nye års ankomst, efter gammel skik. Farvel – du gamle år! Jeg har i de sidste nattetimer tænkt på, hvad du har bragt – navnlig mit kære fædreland. Gud give dette lykke og velsignelse i det nye år! Amen.

Indførsler bag i dagbogen for 1862:

Ad 19. januar. På den blanket, der skal sendes til general-kasseren for civillisten, angiver Lise Ambders den offentlige understøttelse, hun nyder, således:

1. af chatolkassen, årlig 20 rdr.
 2. af Eilschous legat, årlig 13 rdr.
 3. af Baggers legat, årlig 10 rdr.
 4. af Odense sparekasse legat 25 rdr.
 5. af Lundegaards legat 10 rdr.
- desuden rente af 200 rdr.

Hun bemærker, at hun »ingen *fast* understøttelse har *af private*, men når nøden har været streng, rækkes undertiden en hjælpende hånd af en ædel velgører«.

Ad 4. marts. Ingemanns begravelse. Ifølge kongens egenhændige skrivelse af 23. febr. skulle jeg ved denne lejlighed møde som *hs. majestæts repræsentant*. Jeg havde straks samme dag skrevet til etatsr. Bojesen om at bestille mig et værelse på gæstgivergården, og dagen efter modtaget fra ham indbydelse til at benytte hans hus.

Kl. 7 afrejste jeg med morgentoget til Sorø, og benyttede således ikke det samme dag kl. 9 m.h.t. sørgefesten i Sorø arrangerede ekstratog – dels fordi jeg nok ville have lidt tid til at ordne mig før festen, dels og *især* fordi jeg ikke havde kendt denne ekstratogsbestemmelse, da jeg skrev til Bojesen og denne altså ventede mig kl. 9 1/2. I kupeen traf jeg sammen med jægermester Bech til Valdbygård, hans frue og en lille datter Benedicte (?). Ved ankomsten på banegården ved Sorø var lægen Bojesen og etatsråd Bojesens mellemste søn, stud.theol. Adolph der tilstede med en vogn (lægens) – etatsr. Bojesen var syg, men i god bedring og oven senge.

Prof. A. Rothe forestod sørgefesten for fru Ingemann, og til ham meldte jeg min ankomst som repræsentant for hs. majestæt. Jeg blev da anmodet om at samles med familien i sl. Ingemanns hus, medens det øvrige følge samledes på akademiet kl. 12. Bojesen måtte blive hjemme, som patient.

Kl. 12 gik jeg over til Ingemanns, hvor jeg fandt en pastor Spur og en skolelærer Ingemann (en brodersøn af den afdøde) samt prof. Rothe. Til denne sagde jeg, at dersom fru Ingemann ville se nogen, så ønskede jeg at bringe hende kongens hjertelig deltagende hilsen, – efter begravelsen eller før denne, som hun ville, dog at hun i ingen henseende måtte pålægge sig noget imod sit ønske. Imidlertid samledes flere af familien hos Ingemanns, tildels også nære venner, f.e. prof. Clausen, mægler Svane, min. Monrad o. fl. Kort efter eller forud trådte fru Ingemann ind, og jeg blev af prof. Rothe forestillet for hende. Jeg sagde omtrent således:

»Da hs. majestæt kongen befalede mig på sine vegne at bivåne denne dags sørgehøjtid, ville allerhøjstsamme derved udtale sin deltagelse både i sit *folks* sorg over den tabte digter og i hustruens sorg over den forudgangne ægtefælle. Jeg har allerede idag været vidne til den *offentlige* påskønnelse af den hensovedes uforglemmelige fortjenester og vil fremdeles samle endnu flere vidnesbyrd derom. Men jeg ønskede her også at bringe Dem, frue, hs. majestæts hjertelig medfølende hilsen«.

Den gamle frue hørte rolig og mildt disse få ord og bad mig at bringe hs. majestæt sin ærbødige og oprigtige tak for den udmærkelse og nåde, allerhøjstsamme også i dette sorgens øjeblik havde villet vise den afdøde og hende.

Straks efter indfandt sig flere i Ingemanns hus, og deriblandt løjt. grev Ahlefeldt på enkedronningens vegne, ritmester baron Wedel Wedelsborg på prins Ferdinands og ritm. Castenskjold på prins Christians. Prof. A. Rothe spurgte derefter højt, om nogen ellers havde noget, som de særlig ønskede at sige den sørgende enke. Men jeg så ikke at nogen ytrede ønske derom eller at fru Ingemann videre viste sig.

Omtrent kl. 12 1/2 opfordrede Rothe repræsentanterne for hs. majestæt og prinserne at følge umiddelbart efter kisten med familien, tre og tre. Jeg gik først og havde ved min side pastor Spur og skolelærer Ingemann. I næste rækker fulgte så de øvrige. Toget gik ud mellem akademiet og søen, og fra akademiets hovedfacade stødte så det øvrige følge til, som havde samlet sig på akademiets tog og gik derefter forbi Rothes hus *ind i kirken*. Jeg og grev Ahlefeldt, der først havde fået en plads lidt længere nede, blev anvist

den første stol ved koret. Men baron Wedel og Castenskjold blev, hvor vi først havde været. Der var lidt uorden. Kisten blev stillet i den brede midtgang oppe ved koret. Biskop Kirkegaard fra Aalborg holdt den første tale, pastor dr. Zeuthen, tidligere præst i Sorø, den anden. Før og efter talen blev salmer af Ingemann selv afsungne.

Derefter blev kisten båret ud på kirkegården under følge i samme orden. Her talte Sorøs præst pastor Glahn og forrettede jordpåkastelsen. Tilsidst takkede prof. Rothe fra graven af de tilstedeværende i den efterladte enkes navn.

Jeg gik straks umiddelbart derfra over til Bojesens for at klæde mig om og pakke alting ind for at være færdig til afrejsen med ekstratoget kl. 4. (Kl. 2 var sørgehøjttiden forbi). Kl. 2 1/4 spiste jeg hos Bojesens med Lehmann, digteren Andersen, prof. Mundt, prof. Steenstrup og maleren Vermehren, Bojesen, hans kone og søn. Minister Monrad spiste i sine egne ministerværelser i Sorø og havde indbudt gr. Ahlefeldt, baron Wedel og ritm. Castenschiold.

Bordet var endnu ikke ganske hævet, da jeg bad om tilladelse at måtte forlade det for at hilse på prof. Rothe, der havde forestået højtideligheden. Kl. 3 1/4 gik jeg derover og traf ham med hans kone og to brødre etatsråden og forstråden. Jeg viste ham kongens brev af 28. febr. og tillod ham at meddele indholdet deraf til fru Ingemann, hvis han troede, at det ville glæde hende – alt efter hans opfordring. Idet jeg ville gå fra Rothe, kom Mundt og Steenstrup derover i samme ærinde som jeg, og – vi fulgtes ad tilbage til Bojesens, hvorfra vi kl. 3 1/2 eller lidt over kørte til jernbanestationen ved Sorø.

Her traf det sig så, at jeg blev ene i kupeen med minister Lehmann, – og talte adskilligt med ham. Kl. 6 eller næppe 6 var vi på Københavns banegård. Kl. 6 1/4 var jeg i mit hjem. I et tidsrum af omtr. 11 timer havde jeg således været i uafbrudt bevægelse, befaret en vej af 20 mil og især i Sorø kirke haft en slem kold tur. Det er mig meget uvant, men jeg håber, at det ikke skal efterlade ubehagelige følger. – Imorgen går jeg til kongen – for at give beretning eller aflægge regnskab.

Ad 29. april. Jeg har i disse dage haft lejlighed til at skaffe mig fra sikker kilde kundskab om partiernes stilling omkring kongen.

Blixen-Finecke bevarede længe den gunst, der hævede ham til minister og steg under hans korte ministerium. Han var yndet af kongen, spillede grevindens tro ven og var tillige bondeven og skandinav, i hvilken sidste egenskab han også havde en støtte fra

Sverrigs side. Han søgte at modarbejde Schele, og dels hans talent, dels måske andre mig mindre bekendte omstændigheder (måske Scheles evige fordringer på penge af kongen og det i store summer) gav ham en mærkelig overvægt over denne, så at kongen og grevinden i efteråret, da Schele – efter gammel skik – var indbudt til jagterne, behandlede Schele og hans unge søn staldmesteren med kendelig tilsidesættelse, hvilket Schele levende skal have følt og beklaget sig over for de andre hofpersoner. Hans staldmestersøn havde uden tvivl også for sit eget vedkommende pådraget sig unåde, mindre ved det han gjorde end ved det, han undlod at gøre: Han er, siger man, i høj grad løs, ligegyldig, letsindig og doven – et vestindisk blad – uden aktivitet og uden den opmærksomhed, som hans stilling fordrer.

Men Blixens letsindighed har for øjeblikket bragt ham i underbalance og ladet hans fjenders vægtskål stige. For det første har Blixen altfor stærkt demaskeret sin brændende lyst til igen at blive minister, og da han dog aldeles intet har nået derved, er han kun sunken i anseelse også hos kongen og dennes omgivelser. Dernæst havde Blixen foranlediget på en eller anden måde, at et par berygtede eller galante damer indfandt sig på kongens jagter ved Fredensborg sidste gang i slutningen af sidste vinter. Disse damer nævnes *Mine Schultz* og *Nore Ebbesen* el. Henrichsen el. Naur, der begge lever som en slags hetærer. *Mine Schultz* skal have dannet sig efter Pariser-mønstre og skal forstå at skaffe sig fornemme galoner såsom prins Christian, admiral Bille, den gamle Treschow o.fl. Hun var nok også forrige gang ved lejren i Skaane og bragtes – siger man – i forbindelse med kong Carl XV selv. Den anden dame, *Nore Ebbesen*, som også bliver kaldt Nore Naur, skal først som ung pige på hospitalet være bleven forført af lægen Buntzen, som siges at excellere i den slags bedrifter, og hun var siden maitresse hos den legemligt svage svenske minister grev Wachtmeister og andre. Disse damer altså indfandt sig ved jagterne på Fredensborg, og da politiet på given foranledning ville vise dem bort, erklærede de at de var »indbudne af – baron Blixen«. De indlogerede sig altså i nærheden og havde oftere den frækhed at vise sig. Det er vel ikke ganske klart, hvor megen del Blixen havde deri, men det er vist, at grevinden var meget opbragt derover og tilbøjelig til at give dem medhold, der gav Blixen skyld, – ja hun gik endog videre, uden at jeg har kunnet erfare, hvilke andre grunde hun havde dertil – hun fattede mistanke om, at Blixen arbejdede på hendes undergang.

Imidlertid var Blixen kommen i forbindelse med den intrigante og dristige fru Berthier i Paris. Denne frue eller grevinde *Berthier*

er født her i Danmark, jødinde Hertz tror jeg, og har her gjort sig bemærket. Hun er derpå i Frankrig kommen i kast med Berthier, som har ægtet hende og præsenteret hende ved hoffet i Paris, Wien o.fl. steder. Hun ville også her i København i lav med kongen og grevinden. Den sidste kunne ikke undgå at modtage hende, men afværgede hendes påtrængenhed ved sin kulde og hindrede hendes adgang til kongen. Madam Berthier var derover meget misfornøjet, men har dog efter sin hjemkomst til Paris skrevet til grevinden og søgt at gøre sig – vigtig og frygtet. – Blixens forhold til hende er mig uklart. Men et forhold er der upåtvivlelig.

Midlertid har Blixen både i rigsdagen og rigsrådet trådt op imod ministeriet; i hin havde han et slags parti i bondevennerne, i rigsrådet derimod stod han så godt som isoleret og – prostituerede sig ved anløb, der langt overgik hans evner og gav ministeriet lejlighed til glimrende triumfer over ham. Således gik det meget tilgæters med hans politiske betydning og hans – værdi for kongen og grevinden.

Han mærkede dette og ville opretholde sin forrige gunst. Han gik til grevinden – talte om sin karakters åbenhed og ville give hende forklaring over sin uskyldighed m.h.t. Mine Schultz's og Nore Ebbesens beskyldning eller udsigende. Han forklarede, at han en gang havde mødt Mine Schultz (jeg tror i slottets buegange) netop på den tid, da hint jagtparti forestod, at han da havde talt med hende og – sagt hende, at han nu tog til Fredensborg men ingenlunde indbudt hende dertil. Grevinden havde hørt derpå uden at sige stort dertil, men uden at lade sig rokke i den mistanke, at Blixen vil styrte hende – og hun har uden tvivl ikke ladet Schele være ganske uvidende om sagernes stilling, – denne Schele, som ret har sin force i at mistænkeliggøre, bagtale, prale, lyve, imponere skjortemænd og kvinder.

Ud over alt dette kommer i disse dage en artikel i det franske blad *Presse*, hvori vort ministeriums uduelighed, modløshed og svaghed på det urimeligste overdrives, og hele accenten lægges på – *Blixen* som den, til hvem alle øjne vender sig! Intet er mere løgnagtigt, men artiklen er nu kommen ind i det franske blad, er oversat og kommenteret i vore blade og anses naturligvis med rette udgået fra Blixens venner i Paris! Og – denne artikel eller det no. af *Presse*, hvori den findes, har madam Berthier sendt til – grevinden som et bevis på, hvor vigtigt det er for hende at holde sig til Blixen som den, der ellers kunne blive hende farlig.

Men – så vidt jeg har forstået, vil grevinden ikke den vej. Hun har nu fået den ide, at Blixen vil være hendes hemmelige eller

åbenbare banemand, og – hun vender sig derfor atter imod en fornyet alliance med Schele.

Dette er, hvad jeg har kunnet bringe i erfaring. Men uklar er mig denne sageres stilling dog alligevel. Jeg kan måske dog en gang vinde klarere indblik.

Ad 17. juli. Ved dette taffel på Fredensborg kom jeg tilfældigvis til at sidde ved siden af den unge prins Frederiks fordums lærer, nu kavaller kapt. Louis Lund af artilleriet. Talen kom på rygget om formælingen mellem prinsen af Wales og prins Frederiks søster Alexandra, og jeg tog deraf anledning til ligesom en passant at henkaste den ytring, at prins Frederik jo så igen kunne få en søster af prinsen af Wales. Jeg ville prøve, om der måske var noget i en vis plan, som jeg i de sidste dage havde ligesom opsnuset og som ministeriet uden tvivl tænker på, nemlig at – prænumerere på den 11årige kronprinsesse af Sverrig, kongens og den rige dronnings eneste barn, for prins Frederik. Kapt. Lund, som er min fordums discipel og student fra Sorø, forstod næppe, at jeg ville eksperimentere, men svarede mig: »Nej – jeg tænker han skulle få en prinsesse, som er endnu nærmere«. Jeg nåede således, hvad jeg ville, og svarede intet videre. Jeg tænkte også på, hvad den unge prins selv nylig havde sagt i sit svar på en toast på skydebanen: »Hvem der skal blive min gemalinde ved jeg ikke, men jeg ved, at hun må blive dansk, som jeg er det«.

Ad 5. august. Af og til erfarer jeg endnu et og andet, som står i en vis forbindelse med k. Carls besøg her. Som det lader, har prins *Christians venner* (Bluhme, Sponneck, David o.a. – egentlig deres egen egoismes venner) forstået at vinde den svenske gesandt *grev Hamilton*, der synes at være en snild mand. Hans egentlige hovedhensigt er naturligvis *Sverrigs interesse*, og hvor varmt han føler for Danmark er uden tvivl et spørgsmål. Midlet er ham en skandinavisme, som han finder hos det danske folk i visse klasser og i bladet *Fædrelandet* og – hos enkelte af vore ministre, navnlig Lehmann, tildels Hall. Partiet Bluhme - Sponneck har nu også fået fat på ham og han på dem og – gensidig har de lavet en tilnærmelse mellem k. Carl og prins Christian – Louise. Denne tilnærmelse beror fra begge sider på følgende planer: *Det isoleret svenske parti* eller gr. Hamilton og aristokratiet i Sverrig vil også i fremtiden holde sig en dør åben til Danmark, for efter omstændighederne enten at hjælpe, lede, beherske det og have nytte af det, – eller for at have et påskud til at okkupere sin del deraf, hvis de preussiske rænker måt-

te lykkes! *Prins Christian – Louise-partiet* håber at neutralisere de svenske erobningsplaner ved en forbindelse med k. Carl og Sverrig, dersom hans unge datter – det rige eneste barn – blev formælet med prins Frederik en gang i tiden. Det håber derved at berolige det danske folk, der er ikke meget tilfreds med prins Christians og måske endnu mere Louises *tyske* sympatier. – Men lige overfor denne nye alliance synes det gamle forhold mellem k. Carl og vor nuværende konge at trues! Allerede under k. Carls ophold her var *grevinden* – siges der – ikke ganske tilfreds med ham og med den nye tendens imod Louise-partiet! Hun skal have ladet ham mærke det, men han skal have beroliget hende med, at han ville benytte det nye forhold i hendes interesse til en god forståelse mellem hende og Amalienborg. Hun skal dog ikke have ladet sig ganske stille tilfreds: Således med h.t. hans ordensuddelinger. Disse aftales, så vidt jeg har kunnet opdage, mellem *Hamilton* og – *Trap*!! *Danne-skjold* blev nordstjerne-storkors, siger man, fordi han gennem sin ven den engelske (tysksindede) minister Paget havde prædisponeret det engelske hof imod den af Amalienborgerne forhadte *Blixen*, der på sin nuværende europæiske rundrejse også agter sig til London. Turneerhjelms blev også dekoreret, fordi han var vundet for Amalienborgerne og den ny- svenske politik, medens han tillige søgte at holde gode miner med *grevinden*! Dersom jeg har forstået rigtigt, så havde nok Turneerhjelms, der også taler »fortroligt« med *grevinden*, ladet hende fatte *håb* om, at vor konge og *hun* kunne hos ham på hans gods Wrams-Gunnarstorp have en sammenkomst med k. Carl og *dronningen* af Sverrig, – hvilket fandt bifald og måtte belønnes. Men imidlertid havde modpartiet og gr. Hamilton fået ideen istand, at prins Christian – Louise med hele deres familie skulle indbydes til Wrams-Gunnarstorp, medens k. Carl og hans dronning var der, og – denne plan lykkedes: Bladene forkyn- der, at prins Christian, Louise og de to ældste børn imorgen rejser til Skaane, til Turneerhjelms!! – Det vil ikke sætte godt blod hos kongen og – nu bagefter kan han og *grevinden* ikke vel tænke på at tage derover.

Jeg tror, at *Blixen* igen står sig ganske godt hos eller med *grevinden*. *Ministeriet* er næppe i hendes gunst, da det hælder til Hamiltons side, og det forekommer mig, at hun heller ikke må kunne være mere så tilfreds med *Trap*, der forstår mesterlig at få det med kongen, som han vil, og som tillige, advaret af fortidens erfaringer, slutter sig til det regerende ministerium. *Trap* er iøvrigt i et par uger på en kort udenlandsrejse.

Ad 4. novbr. Schele synes fremdeles at være meget højt anskrevet. Efter hvad der fortælles, var han i de sidste næsten to måneders ophold af kongen på Glücksborg altid ved hånden, kom og blev længe, rejste og kom atter igen, var fortrolig med kongen og grevinden og imponerede begge ved – stedse at være den kloge, der kunne have gjort og sagt alting bedre end alle andre mennesker. *Blixen* synes dog derhos ligeledes at stå sig vel, uden at jeg så lige er bleven klog på, hvorledes forholdet er mellem ham og Schele. Jeg er imidlertid temmelig vis på, at de i al fald kun gensidig ønsker at bruge hinanden. Men dersom ministeriet faldt, ville det dog alligevel næppe blive nogen af dem, der kom til roret.

Ministeriets forhold til kongen lader dog til ikke at være så ilde. Man siger, at det egentlig kun er *Monrad* og *Lebmann*, som kongen ikke kan lide, og vel især Monrad, hvis hensynsløse og uskånsomme optræden støder kongen. Som sagerne nu står, forekommer alle rygter om ministerskifte, der også i denne tid har været i omløb, mig at være grundløse. Jeg tror, det er sandt, hvad Trap igår skal have ytret til Becker, at der måske ikke vil indtræde mere noget betydeligt ministerskifte i k. Frederik VII's tid, og at de, der nu allermest river ned på ministeriet, ville blive allermest misfornøjede med et ministerskifte, der for tiden absolut ville bringe – Sponneck og Tillisch til roret.

En anden mand skal derimod – efter hvad der ymtes om som en slags hemmelighed – have haft den plan at bore hul i ministeriet og sig ind i det på en ganske snild måde. Denne mand er *Valdemar Oxholm* på Taarnborg (Dyrehovedgaard). Han har gaver til at insinuere sig, var tidligere kongens »ven«, højt anskreven hos Christian VIII, koketterede 1848 med de liberale, men er en *judas* imellem dem. Så vidt jeg har erfaret, skal imidlertid grevinden have åbnet kongens øjne hvad ham angår, så at han i de sidste år ikke just hørte til kongens yndlinge, skønt han altid klogelig selv gav sig skinnen af at være det. Oxholm attachederede sig nu nærmere og nærmere til *prins Christian*, og hans talenter i retning af glathed og courtoisie gjorde ham til en vigtig person ved dennes hof. I anledning af pr. Alexandras formæling fik han gyselig travlt med at producere sig. Han rejste også til Ostende og Brüssel og var tilstede ved den formelige forlovelse som »en ven af prins Christian«. Efter disse bedrifter kom han tilbage og tog til – *Glücksborg* for at opvarte kongen og for at åbne sig en ny ministerplads!

Er jeg nemlig ikke fejl underrettet, fremkom Oxholm på Glücksborg for kongen og grevinden med det forslag at udnævne sig til *minister for det kgl. hus*. Han forestillede kongen, hvor for-

træffeligt det ville være at have en husminister, der stod sig rigtig godt med både det ældre og det yngre hof, et mæglende og forsonende mellemed mellem begge; »han selv troede sig skikket dertil og ville gerne udvirke noget godt endnu i dette liv; han ville være langt bedre skikket dertil end i sin tid Levetzau, fordi han var ved sin formue uafhængig og selvstændig, lige som han heller ikke vilde gøre fordring på nogen gage« osv. Efter at have talt med kongen blev han, hvis jeg har forstået rigtigt, af denne henvist til en konference med grevinden, for hvem han yderligere expecturerede sig i samme retning. Men – grevinden, der er unægtelig en klog kone, som ikke lader sig nøje med fraser og instinktmæssig gennemskuer listige planer, lod sig ikke tilfredsstillende af ord alene. Hun har ingen tillid til Oxholm, der også i meget lang tid havde tilsidesat de sædvanlige høfligheds-skikke med hens. til hende, ikke besøgt hende etc. Hun skal i Oxholms forslag have fundet smukke ord, men aldeles intet praktisk anlæg til at opnå den af ham som mål opstillede mægling og forsoning. Oxholm gik altså – med en lang næse sin vej. Grevinden, siger man, meddelte nu Scheele den Oxholmske ide, og Scheele, der er temmelig plat i sine fortrolige samtaler med hende, skal have gået lige løs på sagen og svaret hende, at han i hendes sted ligefrem ville have forelagt Oxholm det spørgsmål: På hvilken måde han da tænkte at bringe det dertil, at prinsesserne besøgte grevinden og modtog hende, thi det var derpå, at forsoningen skulle kendes! –

Jeg har også i disse dage erfaret lidt nærmere, hvorledes og hvorvidt de andre hoffers høflighed går mod grevinden, der altid bliver en hovedsag i deres forhold til kongen. Ingen af de andre hoffers *damer* (prinsesserne) kommer nogen sinde til grevinden; *prinserne*, deriblandt landgreven, besøger hende, d.e. gør hende visit, *NB* når kongen og hun er på landet, på Frederiksborg, Skodsborg, Fredensborg, Jægerspris, Glücksborg eller på rejser i provinserne, men – *aldrig i København og på Christiansborg*. Den eneste, som i denne henseende af og til har gjort en undtagelse, er den unge *prins Frederik af Hessen*, der overhovedet skal være mere høflig end de andre, og derfor i grunden er bedre lidt af kongen end de.

Summa summarum: Det er i vor lille hjemme-politik *damerne*, der giver tonen an. Det er bedrøveligt. Men det er en historisk erfaring fra alle tider, at hvor mændene er af en vis beskaffenhed, der bliver damerne de regerende!

Ad 6. novbr. Blandt de mig af kongen leverede sager var også en

kort korrespondance mellem kongen og prins Christian i de sidste uger. Af denne korrespondance lærte jeg, at kongen – jeg ved ikke efter hvilken indskydelse – havde udtalt den plan, at den unge prins *Frederik* nu, efter at hans militære kursus er fuldendt, skulle studere nogle år ved et engelsk universitet, navnlig *universitetet i Oxford*, og – at prins Christian var meget vel tilfreds dermed, men blot ønskede, at udførelsen af denne plan måtte udsættes til foråret, da prinsesse Alexandras formæling og etablering i England skal gå for sig. – Jeg antager altså denne sag dermed afgjort, og at man vel snart vil høre noget officielt derom.

Ad 7. novbr. I anledning af grosserer Puggaards udnævnelse til etatsråd fortæller man mig idag – efter temmelig pålidelige kilder – nogle ret kuriøse bidrag til tidens og enkelte personers karakteristik. Kun for så vidt er det værd at optegne dette. I sig selv er det – rene futiliteter!

Det hele Lehmannske koteri affekterer en stor ringeagt og ligegyldighed for ordener, titler og deslige. Men skarpsindige iagttagere påstår, at dette koteri og alle dets medlemmer *er i højeste grad begærlige derefter*, – og jeg må tilstå, at jeg altid har haft denne mening om den gamle Puggaard, der ikke kan skjule det. Ministeriet synes selv at antage dette om sine tilhængere i almindelighed, både det nuværende ministerium og de foregående »liberale« ministerier. For titler og ordener køber eller forsikrer det sig venner. *Monrad*, siger man, er for sig selv meget gridsk derpå, dog mest *for sin egen person*. Mod andre skal han konsekvent være meget påholden og *misundelig* med hens. t. dette lapperi.

Min hjemmelsmand erindrer mig nu om, hvorledes ministeriet Hall–Andræ i sin tid lod sig det være om at gøre at købe *Monrad* for den pris, hvorfor han var tilfals. Han skulle, hed det, have erstatning for den ham af det Ørstedske ministerium tilføjede uret: Han blev følgelig *straks* bæret med sølvkorset (29. decbr. 54), blev derpå departementsdirektør, så kommandør af dannebrog (1. Jan. 1859) og endelig direktør for hele kultusministeriet, hvorefter han hurtigt optoges som minister! Alt dette gik slag i slag. Nu var han fast!

Lehmann blev taget på samme måde. Da han havde talt for ministeriet i rigsrådet, blev han belønnet med sølvkorset (2. jan. 1858) og allerede et år efter kommandør (1. jan 59), efter nogen modstand fra kongens side, og da han så vedblev privatim at korrespondere med Hall og gjorde opposition ved knips i lommen, så afvæbnede man ham ved at gøre ham til minister. »Således blev han fast« – sagde min fortæller.

Men – fortæller han videre – både *Monrad* og *Lehmann* er endnu ikke fornøjede: *Monrad* brænder af begærlighed efter storkorset for sig, og *Lehmann* vil ikke alene have dette samme for sig, men også titler og ordener til den *Puggaard-Hageske familie*, hvortil han hører. *Hall*, som premierminister, skal også oftere have bombarderet kongen for at opfylde disse sine kollegers ham velkendte ønsker; men kongen siges ikke at ville det! Det sidste angreb på kongen i denne anledning skal være gjort ved den sidste fødselsdag, den 6. oktbr. 1862. *Hall* forlangte *storkorset* til de ministre, der var kommandører, altså især til *Monrad* og *Lehmann*, og *kommandørkorset* til dem, der var riddere, nemlig *Casse* og *Fenger*. Men kongen sagde nej, og nøjedes med i anledning af manøvrerne i Slesvig at give *Thestrup* *storkorset*; de øvrige fik intet. *Monrad* skal allerede have ventet sig dette storkors i anledning af den jyske jernbanes åbning, og han var ligeledes meget vred over, at kongen ikke havde inviteret ham til at følge *med sig* til Jylland, – så vred, at han slet ikke tog derover, skønt *Peto* havde indbudt ham. Det var også en dobbelt fejlslagen forhåbning. Thi allerede 1861 havde han (efter hvad *Trap* syntes at have bemærket – og han er en skarp iagttager) håbet, at åbningen af *Løgstør-kanalen* skulle have ledet ham til – målet.

Lehmann tænker også på slægt og venner, eller sørger i det mindste for – sagde min hjemmelsmand – at de andre tænker på disse. Han havde således lavet det derhen, at *begge Hage'rne* skulle distingveres, *Alfred* være etatsråd og *Hother* ridder af dannebrog. Men – kongen sagde nej. Han havde ligeledes indrettet det således, at *Puggaard* skulle promoveres og i den hensigt fået ham med over til Jylland ved jernbanens åbning, hvor han præsenterede ham for kongen. Men *Puggaard* – enten ifølge sin totale mangel på takt eller måske endnu mere for at renommere med sin forstulte ringeagt for højtstående personer (noget, som han er meget for!) mødte ved festen i en frakke og et par gamle lyse benklæder, og lod sig præsentere for kongen i dette costume og – med en fodpose i hånden. Man mente, at dette havde stødt kongen, og – *Puggaard* blev hverken etatsråd eller ridder. Endelig lykkedes dette bedre – da man atter fik ham præsenteret efter rigsdagstaflet igår (6. novbr.).

Kongen – sagde min kilde – kan ikke vel fordrage *Monrad* og *Lehmann*, fordi de alle vegne og på den uskånsomste måde fremhæver deres minister-magt og modsætter sig hans ubetydeligste ønsker. Navnlig kan han ikke glemme dem, at de – efter at han ved *Trap* havde fået et løfte af *Monrad* om grev *Holcks* udnævnelse til borgmester i Odense og efter at han derpå havde *formelig lovet den-*

ne dette embede – begge modsatte sig, og at Lehmann derefter gav embedet til sin spytslikker i Frederits, Mourier, hvem Odenseerne, der nu har prøvet ham, har meget ringe tanker om. Det er således ikke besynderligt, at kongen selv vil råde over ordens- uddelinger, der ikke er betingede af nogen ministers parafering. Manden fortalte mig iøvrigt også, at ministrene havde sidste 6. oktbr. foreslået *Clausen* til storkors. Jeg tror det, thi det har uden tvivl før været på bane. Men kongen kan ikke ret glemme Clausen, at han så alvorligt havde sagt sin mening om det Rottwitske ministeriums stiftelse og afslået at *indtræde i komiteen for Frederiksborgs genopførelse* – på grund af samme ministerium. - Den fortræffelige Clausen kan ikke ret skjule nogen som helst misstemning, og hans skarpe måde at tale på har ofte foranlediget miskendelse af ham uden at gavne sagen. Han har oftest ret i sagen – men ikke altid i måden. Det samme kan siges om hans skrift »Ved tronskiftet« 1848, som mange ikke kunne billige i den form og den måde, hvorpå det kom. Jeg vil ikke tale om, at vore usle hofmænd fra Christian VIIIs tid og vore hjemmetyskere ikke billiger det. Men også andre ønskede det uskrevet, skønt de erkender, at det indeholder den fuldkomneste sandhed.

1863

- Jan. 1. Jeg har siddet hele dagen i fred i min stue, og »min dårlige fod«, der fritog mig fra en tur til *Fredensborg*, fritager mig også for at gøre andre mindre nødvendige udflugter.
- Jan. 2. *Dagbladet* for idag har en læseværdig udsigt over årets politiske historie for Danmarks vedkom. *Fædrelandet* – en kronologi – af Barfod.
- Jan. 4. Jeg havde besøg i denne formiddag af rektor *Bojesen* fra Sorø, min kusine Sophie og prof. Clausen. Aftog nat døde pludselig generalfiskal konferentsråd *Blechingberg*. Han ansås for en flittig og brav mand, men om hans evner, talenter og blik for nutiden har jeg – meget ringe tanker fra den tid af, da han førte processen for Bluhme etc. mod mig. Hans indlæg var usle!
- Jan. 6. Besøg iaften af prof. *Th. Becker*, der var kommen tilbage fra Giesegaard, hvor han havde tilbragt et par uger.
- Jan. 8. Efter arkivtiden var jeg idag hos *Fr. Henrichsen*, hos *Clausens* og hos *fru Kall Rasmussen*. På de to første steder gik jeg forgæves, da fru Henrichsen (cfr. 29. novbr. 1862) var upasselig og fru Clausen ikke hjemme. Cfr. ad 19. januar.
- Jan. 11. Besøg idag af min læge *br. Lorenzen* (student 1844, gift med en datter af grosserer Erichsen, noget besvovret med »Dahlerup – Bang«. – Derpå kom krd. Strunk, der nu har fået understøttelse til at lade sit portræt – katalog trykke. Jeg skrev en gang en anbefaling for ham).
- Jan. 12. Imorges på vejen til arkivet besøgte jeg *Wanschers* og hofmarsch. *Løvenskjold*. Jeg bliver i denne aften højst overrasket ved en indbydelse til – den nu i over 2 år sengeliggende khrre *Berling* til næste *søndag middag!* Men jeg må undskylde mig! – Jeg har forresten hørt, at han, skønt stadig sengeliggende, ikke sjældent har store selskaber, spillepartier etc.
- Jan. 13. Iaften kom kancellir. Schjønning til mig og bad mig fra minister Monrad at se til ham imorgen kl. 11 1/2.
- Jan. 14. Minister *Monrad* ønskede, at jeg skulle påtage mig at *eksaminere i den nyere historie ved den statsvidenskabelige eksamen*, der skal holdes om 8 dage, hvilket Schjern og *Allen* ikke vil og troede sig fritagne

for, eftersom det hørte til det juridiske fakultet! – Jeg troede med god grund at kunne sige *nej*. Cfr. ad 11. april.

- Jan. 16. Besøg iaften af *løjtn. Povelsen* fra Sorø – i anl. af hans ønske om ansættelse ved jernbanen (som banegårdsforvalter en gang i tiden) i Nørrejylland. Jeg har interesseret mig derfor og gjort, hvad jeg kunne.
- Jan. 18. Jeg har været ene hele dagen, slet ingen set og – altså haft det godt.
- Jan. 19. På vejen fra arkivet gik jeg ind til *Clausens*, men traf ingen hjemme. Derfra til *Fr. Henrichsen* og hilste på hans unge kone, der forresten fremdeles er syg. Cfr. ad 8. januar.
- Jan. 21. Jeg føler mig mindre vel – har uden tvivl forkølet mig lidt ved den rædsomme hede, der var hos *Henrichsens* i mandags.
- Jan. 22. Jeg skrev iaften tre breve: Til min *broder*, til *Matthie* og til *Hanne* i Halsted. Afgår imorgen.
- Jan. 23. Jeg befinder mig ikke vel og var navnlig temmelig ilde i formiddags i geheimearkivet.
- Jan. 25. Clausen besøgte mig i middags. Ellers ene hele dagen – heldigvis. Jeg er ellers ikke ganske vel – lidt forkølelsesfeber, eller hvad det er.
- Jan. 29. Da jeg kom hjem fra arkivet, sagde pigen mig, at *ritmester Castenschjold*, der er kavaller hos pr. Christian, havde været her kl. 2 for at spørge efter mig. Hun havde svaret, at jeg bedst kunne træffes kl. 4-7 eller i arkivet. Cfr. d. 31. jan.
- Jan. 31. I arkivet kl. 1 kom *ritmester Castenschjold* (cfr. 29. jan.) og bad mig fra *prins Christian* at skaffe en korrekt tegning af det danske våben, således som hans datter *prinsesse Alexandra* kunne bruge det, tillige med våbenets historie og en forklaring over de heraldiske figurer deri, – og at sende dette til *Castenschjold*, der ville betale, hvad jeg derfor måtte give. Jeg lovede det – og skrev straks til maler *Hilker* om at se ud til mig imorgen, hvilket han lovede. Cfr. ad 7., 8. og 10. februar.
- Feb. 1. Besøg af E. Lehmann, *nu* departementschef i slesv. ministerium. Derpå af prof. Clausen, som inviterede mig til sig til på torsdag

middag kl.4 1/2. Jeg fik ved middagstid et brev fra kongen, der sendte mig et egenhændigt udkast til en svarskrivelse til den franske marskal og elefantridder Canrobert, der havde tilmeldt kongen sit giftermål med miss Macdonald, – med befaling at rette den franske stil i samme eller omskrive det. – Jeg gjorde straks begge dele, og afsender i morgen mit brev til Fredensborg.

- Feb. 2. I anledn. af den mig af prins Christian givne kommission har jeg idag eftersat det autoriserede rigsvåben af 1819 i ordenskapitulet, samt ordens-protokollen med våben. Ligeledes har jeg talt med hofmarschallen om, hvor vidt der var sket senere forandringer.
- Feb. 3. Jeg var i denne morgen så hæs, at jeg næppe kunne tale. På vejen ind til byen og hele formiddagen havde jeg *blodspytning* ved den mindste rømning eller hosten. Jeg sendte under dags dato min anmeldelse af min *valgret til rigsråds-valg* i indeværende år – til magistratens første afdeling. Ordret som i kalenderen for 1861 ad 6. febr. er anført.
- Feb. 4. Jeg har i denne dags morgen skrevet et par ord til prof. *Clausen* og undskyldt mig for imorgen.
- Feb. 6. Jeg er ikke vel: Sved og nogen blodspytning, dog ikke meget stærkt. *Kongen* skal idag komme eller være kommen til byen. Jeg tror, at han har forretninger i den høje fri-murer-loge på Frederiksberg. Cfr. ad 8. febr. & 16. febr.
- Feb. 7. Jeg besluttede idag, da det desuden var en slem kold blæst, at blive hjemme fra arkivet. Jeg har det ellers ikke værre end igår og anvendte tiden til det arbejde, som jeg i lørdags d. 31. januar lovede at udføre for *prins Christian*. Hilker maler på våbenet efter de instrukser, jeg har givet ham. Selv skriver jeg historiske oplysninger om våbenet og de enkelte figurers betydning.
- Feb. 8. Jeg har idag skrevet færdig den for prins Christian bestemte afhandling, cfr. 31. januar. Den blev 20 sider i stor folio. Jeg savner nu våben-afbildningen, som jeg vil lade indhefte i afhandlingen. Prof. Clausen besøgte mig i middagsstunden som sædvanlig kl. 2 1/2 – 3 1/2. Kl. 5 1/4 kørte 5 a 6 kongelige vogne her forbi ind til byen; formodentlig kongen med følge, der nok har været på Frederiksberg til frimurer-forhandlinger. Cfr. ad 6. febr.

- Feb. 9. Jeg sendte idag til etatsr. Broberg – 50 rdr. som mit *førde bidrag* til Frederiksborgs genopførelse. I middags fik jeg i arkivet den efter mine instrukser tegnede afbildning af danske prinsessers våbener – udført af våbenmaler Hilker, hvis regning jeg betalte med 35 rd., – og bragte selv kl.4 min afhandling og denne afbildning til bogbinderen.
- Feb. 10. Kl.1 3/4 sendte jeg min afbildning og afhandling til *ritmester Castenschiold* og bad ham at levere prinsen samme. Cfr. 31. jan., 7. og 8. februar. Efter forud modtaget tilsigelse gik jeg kl. 2 1/4 over til *kongen* og blev henvist til grevindens gemakker, hvor han var og hun ligeledes. Vi talte sammen ganske en familie uafbrudt til kl.5 med undtagelse af en kort tid, da grevinden gik bort for at klæde sig til taftet. Derpå gik kongen til taftet, som varede en god time eller 5 kvarter. Kl. henved 7 kom jeg hjem. Således gik så at sige hele dagen i løbet.
- Feb. 11. Om eftermiddagen omtr. kl.5 var der i geheimearkivet et bud med en indbydelse til mig til the hos *prins Christian* på fredag aften kl.9. Man forlangte svar, om jeg kunne komme. Arkivbudet lovede at bringe svaret næste morgen når jeg indfandt mig i arkivet.
- Feb. 12. Da jeg i denne morgen ved min ankomst til arkivet erfarede prinsens indbydelse, lod jeg straks gå bud, at jeg vel var mindre rask, men dog håbede at kunne have den ære at komme. Portneren var beordret til at tage mod besked, – og fik denne.
- Feb. 13. Jeg fik idag fra våbenmaler Hilker – mit eget våben, der skal leveres til ordens-kapitulet. Det kostede 10 rd. Cfr. d. 9. marts. Kl. 9 gik jeg herfra til *prins Christians* – ganske langsomt, og kom først henved kl. 10 i appartementerne. Jeg traf mangfoldige bekendte af alle slags. Hofdamen komt. Reventlow tiltalte mig, sagde at hun fra krigsårenes begyndelse godt erindrede mit navn, nævnede også min broder på Laaland, og jeg omtalte hendes familie der samt grev Friis. Jeg var også så heldig at blive set og tiltalt af prins Christian, der takkede for mit arbejde. Det hele varede en god halv time. Derpå gik jeg hjem – og var hjemme kl. lidt over 11. Der var hos prinsen en forfærdelig mængde i det lille lokale. Cfr. 19. febr.
- Feb. 14. Jeg skrev iaften til *Julius Frijs*. Afgår imorgen.

- Feb. 16. *Kongen* rejste idag kl.11 igen tilbage til Fredensborg. Cfr. ad 6. febr.
- Feb. 19. Fra arkivet gik jeg kl.12 til *prins Christians* palæ for at – skrive mit navn i den udlagte protokol, som skik og brug er, når man har været inviteret til ham. Cfr. 11. og 13. febr. Iaften erklærer Berling.Tid. rygtet om *Traps* afskedigelse som kabinetssekretær for ganske og aldeles ugrundet. Det omtaltes i Dagbladet for 3-4 dage siden. *Se bag i bogen, no. 1 ad 19. febr.*
- Feb. 22. Besøg kl. 12 af dr. Burmann-Becker. Han kunne som en uafhængig og formuende mand leve højst lykkeligt, men er – højst ulykkelig! – forbitret over alt og på alle, idet han tror sig ikke nok anerkendt og omgivet af fjender. Siden kl.2 1/2 kom Clausen, et modstykke til Becker, tilfreds med at agte sig selv, ikke misundende nogen og troende i det hele godt om alle, så længe det er muligt. Han ville, at jeg skulle spise hos ham på torsdag kl.4. Jeg lovede det. Kl.8 aften overraskes jeg ved et brev pr. estafette fra kongen, der forlangte en afhandling angående *dr. Dagnars kors* til imorgen middag. Jeg begyndte straks at forberede den – indtil kl.3 om natten.
- Feb. 23. Imorges fortsatte jeg forberedelsen, gik så kl. 9 i arkivet, hentede på vejen en oplysning om »splinten af Christi kors« i museet, og – skrev derpå indtil kl.2 den befalede afhandling, som jeg straks afleverede på slottet. Kongen vil så have den iaften. Afhandlingen drejede sig om dr. Dagnars historie, beskrev korset og gav oplysning om de i kopien indlagte relikvier her fra museet, nemlig en splint af Christi kors og et lille stykke af k. Knud den helliges skrinlæggelses-tøj fra Odense. Den var 13 sider i oktav.
- Feb. 24. Ved min ankomst til arkivet kl. henved 10 finder jeg et brev fra Trap, der beder mig fra kongen om at meddele redaktøren af Berl.Tidende nogle notitser om Dagnars kors. Straks efter kom redaktør Buchheister derom. Jeg svarede, at han imorgen tidlig skulle få dem kl.10 i arkivet. I denne aften har jeg så igen skrevet en opsats om Dagnars kors – og tager den med i arkivet imorgen. Jeg overlader Buchheister at bruge artiklen, som jeg har skrevet eller at forandre den; men i begge tilfælde uden at nævne mig som forfatter.
- Feb. 25. Kl.10 i arkivet lod Buchheister min opsats hente ved en cand.jur. Larsen, der arbejder i Berl. Tidendes kontor. Iaften læses opsatsen

i Berl.Tidendes hovedavis no. 47 aldeles ordret som jeg havde skrevet med undtagelse af et par forstærkede prinsesse-følelses ord, som redaktøren har indskudt i den sidste sektion eller slutningsstykket. Jeg har indklamret disse ord i mit explr. af Berl.Tidende.

- Feb. 26. Hofmarsch. Løvenskjold kom til mig i arkivet og forlangte fra kongen en – afskrift af den afhandling, som jeg i tirsdags (se ovenf.) havde sendt ham og som han havde givet prinsesse Alexandra. Jeg svarede, at det var mig umuligt at levere en afskrift, eftersom der ikke havde været tid til at skrive nogen koncept og jeg ikke havde et ord deraf i koncept. Jeg måtte altså skrive en ny afhandling, så vidt muligt af samme indhold. Løvenskjold ville da se at få en afskrift fra en af kavallererne i prinsens følge – og ellers nærmere sige mig kongens vilje. Jeg spiste så hos Clausens idag – alene med Fridomts.
- Feb. 27. Hjemkommen fra arkivet finder jeg et brev fra kongen, dat. Fredensborg d. 25. d.m., som var afleveret kl.12-1 med den besked, at det ved en fejl af postvæsenet havde været med jernbanen i Korsør og derfra atter var remitteret, hvad også poststemplerne viste! Kongen ville, at jeg skulle korrigere et indlagt udkast til et brev til hr. Charles Eynard i Genf eller omskrive dette udkast og sende ham det. Jeg gjorde straks begge dele – og skal i morgen kl.9-10 aflevere mit brev til kongen på Christiansborg.
- Mar. 5. Besøg i eftermiddag af *medaillør Krohn*. Jeg skrev iaften til *Tregder* i Aalborg. Afgår imorgen.
- Mar. 6. Mange har travlt med illuminationen på tirsdag; de adelige, fornemme og tyske for at hædre det Amalienborgske lille hof, lysestøbere for at sælge lys og vulgus, fordi det er kommers. Men så vidt jeg kan mærke, er hele det oplyste og *virkelig* dannede publikum stemt derimod, finder ingen grund til særdeles glædes-ytringer. Jeg skrev iaften til *Marie* p. Svanholms Minde. Afgår i morgen.
- Mar. 7. Jeg blev idag kl.11 tilsagt til det store taffel på Christiansborg i anl. af pr. Alexandras formæling på tirsdag kl.5. »Galla med båndet over kjolen«.
- Mar. 8. Imorges fuldendte jeg en kopi, som jeg selv har taget af Hilkers våben-tegning (cfr. 13. febr.), da jeg har isinde at indsende denne imorgen. Jeg har haft det godt = været ganske ene hele søndagen.

- Mar. 9. Idag sendte jeg til »de kongelige ordeners kapitul« det skjoldmærke, eller våben, som ordenskansleren d. 3. sept. 1862 efter loven pålagde mig at indsende. Jeg brugte vægtskålen i det gamle familie-signet, men bortkastede stjernerne, som åbenbart ikke vedkommer mit »arme parlante«, men var vilkårlig tilføjet af stempelskæreren, hvorimod jeg beholdt passions-korset, hvori vægtskålen hænger, da dette synes mig ægte, rimeligvis opstået af vægtstangen, og desuden kan som brissere skelne min familie fra Wegenerne med ørnen og Wegenerne med justitia-figuren som vægtskål-holdere. Til symbolum tog jeg af Cicero de officiis lib.I c.17 disse ord: Omnes charitates patria una complexa. Cfr. ovenf. ad 13. febr. (Udg. note: Citatet fra Cicero lyder i sin helhed: Cari sunt parentes, cari liberi, propinqui, familiares, sed omnes omnium caritates patria una complexa est, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus = forældre er elskede, og elskede er børnene, slægtninge og venner, men eet fædreland omslutter alle kærligheder til alle – hvilket godt menneske ville tøve med at søge døden for det, hvis han kunne gavne det).
- Mar. 10. Jeg blev i arkivet lige til kl.4 1/4 og gik derfra til kongetaflet i anl. af pr. Alexandras formæling. Det holdtes i *riddersalen*. Kongen, grevinden og hendes to damer, landgreve Wilhelm af Hessen og det diplomatiske korps var tilstede. Taflet var elegant og kongen meget oprømt. Efter taflet blev han længe i salene, talte meget og med mange. Jeg gik lige derfra hjem og nåede mit hjem kl.9. Faklerne, hvoraf jeg havde 3 foran min gård, brændte til kl.11 og kostede med opsætning og pasning 16 rdr. 48 sk., hvoraf general Ewald og jeg betalte hver det halve. De andre beboere gik fri.
- Mar. 12. I denne eftermiddag klokken henved 4 døde registrator *prof. Kall-Rasmussen* i en alder af 46 2/3 år.
- Mar. 13. Ved min ankomst til arkivet kl.9 3/4 siger arkivbudet mig, at lige straks i forvejen havde været bud og anmeldelse om *prof. Kall-Rasmussens død*. Jeg skrev straks derom til ministeriet. Kort efter kommer bogbinder Clement til mig i arkivet og meldte mig, at min *bogbinder Chr. Nielsen*, Clements svoger, ligeledes igår ved døden var afgået.
- Mar. 14. Et langt besøg i eftermiddag af general Ewald, nærmest i anledn. af en lille tjeneste, jeg havde vist ham. Arkivbudet melder mig, at jeg er tilsagt til *kongens taffel imorgen* kl.5. Daglig uniform, 3kantet hat.

- Mar. 15. *Taflet idag hos kongen* var lidet, kun ca. 24 personer, men meget venligt og ugenert. Jeg havde frøken Lützen tilbords. Gæsterne syntes at være valgte af dem især, som var forbigåede i tirsdags og ellers hørte til dem, kongen gerne ser hos sig. Der var naturligvis ikke mange fremmede, de fleste var hoffets daglige personale. Ellers var der konfr. Thomsen, Forchhammer, ob. Tscherning, Simony, Eide, justitsr. Flensborg, prof. Jerichau, nogle gardeofficerer. Jeg gik lige hjem og var hjemme kl. 7 1/2.
- Mar. 18. Idag kl.12 blev *Kall-Rasmussen* begravet (cfr. 12. marts) fra Frue kirke, hvor Pauli holdt talen, og ført til Assistents-kirkegården på Nørrebro. D. 3. oktbr. 1859 var jeg ved hans bryllup i samme kirke, hos samme præst! – Vi (mine kollegaer og jeg) kørte fra arkivet til kirken; derfra kørte jeg efter forslag af Pauli med ham til kirkegården, og fra denne kørte jeg med Becker tilbage til arkivet.
- Mar. 19. Jeg fik idag i arkivet nogle arkivalier fra kongen, der i søndags havde bebudet denne sendelse og pålagt mig at gennemgå dem og give beretning om dem. Allerede om aftenen blev jeg tilsagt til taflet næste dag (fredag), og vil jeg da formodentlig blive nødt til om aftenen at give forklaring over de nævnte arkivalier, – der er ubetydelige. Om eftermiddagen eller aftenen sendte minister Monrad mig bud, at han imorgen kl.12 efter mit ønske kan tale med mig.
- Mar. 20. Kl.9 – gik jeg i arkivet. Kl.12 derfra til minister *Monrad*, – der syntes at ville overlade *mig* at besætte den ledige eller de ledige pladser i arkivet. Se bag i bogen! Cfr. ad 29. april. *Kl. 5-10 1/2 hos kongen*, først til *taflet*, som var ganske uden fremmede, og siden i *biblioteks-værelset*, hvor jeg læste og forklarede de gamle arkivalier og talte med ham. Ingen var ellers tilstede uden grevinden. Hjemme kl.11.
- Mar. 22. Besøg idag af Clausen kl. 2-3. Ellers ene den hele dag.
- Mar. 23. I afvigte nat mellem søndag og mandag eller vel rettere mandag morgen tidlig efter midnat brændte mit barndomshjem, *Gudbjerg præstegård*, totalt af. Også de gamle kirkebøger tabtes. Berl.Tid. no. 70. Cfr. 24. maj.
- Mar. 25. Breve, som jeg idag modtager fra Lise Ambders, der var i Gudbjerg under branden, og fra Ane Bjerring, der samme dag besøgte brandstedet, – meldte mig, hvad jeg allerede igår aftes havde set i

Berlingske Tidende. Branden begyndte mellem kl.4 og 5 mandag morgen.

- Mar. 30. Idag er *prins Wilhelm af Danmark*, prins Christians anden søn, af den *græske nationalforsamling* enstemmig valgt til konge under navn af *Georg I.* Berl.Tid. af 1. april (1863 n. 77). *Not.* Andre efterretn. siger, at det skete d. 31. marts.
- Mar. 31. Jeg gav idag *prof. Becker* efter ønske en *påskeferie*. Han vil imorgen tage til Giesegaard og komme tilbage til arkivet på mandag otte dage d. 13. april.
- Apr. 3. Besøg idag af Freder. Henrichsen og af hans ældste søster Emma fra Odense.
- Apr. 4. Jeg spiste idag hos Clausens en familie med hans søn fra Jonstrup og dennes familie. Prins Christian er kommen hertil idag fra sin engelske rejse; men rejser igen om en dags tid til *Ballenstedt*, hvor han har efterladt sin familie hos sin søster hertuginde af Anhalt Bernburg, og vil først i slutningen af ugen komme tilbage med denne. Cfr. ad 11. april.
- Apr. 8. Løjt. Povelsen fra Sorø var i eftermiddag hos mig og talte om sin ansættelse ved jernbanen i Jylland. I denne anledning skrev jeg iaf-ten to breve resp. til justitsr. Paulsen i Flensborg og khrre Rosenørn i Randers. Afgår imorgen. Cfr. 25. april.
- Apr. 10. Besøg i eftermiddag kl.6 af *Wilhelmine* og *Axel*, den første for at takke for sin fødselsdags-present d. 2. april.
- Apr. 11. I arkivet forefandt jeg imorges en skrivelse fra kultusministeriet, der anmoder mig om at indtræde i censur-komiteen for den i juni bestemte konkurrence om en docentpost i »nordisk filologi« og forventer, at jeg dertil er villig. Samtidig fik jeg et privatbrev fra etatsr. Linde, der siger mig, at ministeren venter og stoler på, at jeg modtager denne kaldelse, især da jeg nylig havde givet ham et afslag i lignende anledning (cfr. ad 14. januar). Det er mig højst ubehageligt at sige ja, og – dog må jeg det! I formiddags kom *prins Christian* med jernbanen endelig tilbage fra sin rejse – *med sin familie*. Efter bladene har der været stor stads på jernbanegården. Således endte den i slutn. af februar begyndte engelske rejse. Cfr. ad 4. april.

- Apr. 12. Besøg af *redakt. cand. Bille* (kl.3 1/2-4), der bad mig at stå fadder til hans førstefødte søn på torsdag kl.4 i Frue kirke, og at spise hos sig kl.5. Siden (kl.6) kom Sophie og hendes to småpiger.
- Apr. 13. På vejen til arkivet var jeg hos fru Kall-Rasmussen for at efterse hans samlinger til det personal-historiske register for Trap – og hans andre mindre optegnelser. Becker var igen idag i arkivet efter endt *påskeferie*. Cfr. ad 31. marts.
- Apr. 14. Da jeg imorges erfarede, at der *på torsdag* skal være taffel hos kongen (for kunstakademiet), hvorved jeg plejer at blive tilsagt, så skrev jeg til hofmarschallen for at – forhindre tilsigelsen.
- Apr. 16. I denne morgen tidlig kl.4 døde efter nogen upasselighed ganske uventet ordenskapitulets sekretær konferentsråd *Lindberg*, 75 år gammel. Der vil nu blive gjort kunster med hans embede, som uden tvivl Trap har lyst til at forbinde med kabinetssekretariatet. *Kl.4* var jeg så fadder i Frue kirke. Faderens moder bar drengen, moderens søster stod hos. Mandsfaddere var etatsråd Valentiner, prof. H.C. Andersen og jeg. Middagen hos Billes bestod ellers af familien Ree i mange grene. Jeg kom først hjem kl.9 1/2.
- Apr. 19. Besøg af dr. Burmann-Becker og af kjkr. Jo. Øhlenschlæger. Om eftermiddagen kom *Clausen* og inviterede mig til onsdag middag, hans 70 årige fødselsdag, kl.5. Jeg skrev iaften til *Malvine* i Halsted, afgår imorgen.
- Apr. 21. Jeg gik imorges til Wanscher og lykønskede til hans fødselsdag (61 år). På Skodsborg var ingen almindelig fest iår – lige så lidt som i de nærmest foregående år.
- Apr. 22. Fra arkivet gik jeg kl.12 til konfr. Lindbergs begravelseshøjtidelighed i Garnisonskirken, hvor Blædel holdt talen. Atter fra arkivet gik jeg kl.5 til Clausens 70. fødsels dagsfest, hvor – foruden Flor og mig – kun var hans børn med deres børn fra Fyn, Jonstrup og Nørrebro og den nærmeste slægt eller et udvalg af denne. Om aftenen kl.9 kom enkelte gratulanter såsom Blædel, Ploug, Regensburg. Kl.9 1/2 omtr. kom jeg hjem. (Se bag i bogen).
- Apr. 23. Besøg af Mörch. Han nævnede mig som ansøgere om Lindbergs plads: Bræstrup, Ostwald, Fjeldstrup (Oehlenschlæger, Wilh.). Trap synes at have opgivet sine tidligere planer, trykket af forholde-

ne! Cfr. ad 22. og 24. juni 1863. Jeg hentede imorges nogle pengeeffekter, som grev Jul. Frijs havde bragt med sig hertil, og afleverede dem straks til Wanscher, der skulle sælge dem for min broder.

- Apr. 24. Kl.6 efterm. holdt *censur-komiteen* til den forestående akademiske konkurrence sit første møde på universitetet, valgte Madvig til formand og tog de foreløbige bestemmelser. Derfra gik jeg kl.7 1/2 til Bille for at gøre en visit og takke for i torsdags d.16. april. Bille var ikke hjemme, og jeg talte en halv times tid med hans kone, moder og nogle damer. Jeg var hjemme kl.8 1/2.
- Apr. 25. I denne formiddag kom den *græske deputation* her til byen, nemlig: 1. Konstantinos Kanaris, admiral, 2. Dimitrios Grivas, kaptajn og deputeret, 3. Thrasykulos Zaimis, major og deputeret, 4. Georgos Mourokordatos, sekretær, 5. Demosthenos Bratzanos, sekretær og deputeret, 6. Spiridion Skuzes, artillerikaptajn og adjutant, 7. Dimitrios Stouros, doktor, 8. Timolion Philimon, redaktør, 9. Joannis Möltas, major af staben. Besøg eftermidd. kl.5 af løjtn. Povel-sen. Cfr. 8. april. Jeg lod ham læse justitsr. Poulsens svar af 16. april på mit brev af 8. april. Besøg af auktionsdirektør justitsr. Fich, der ville vise mig et til Frederik VI 1821 dediceret kobber af Luther støtten i Weimar. Besøg af kancelliråd Schjønning i kultusministeriet, der fortalte mig, at der allerede for et par dage siden var afgået en indstilling til kongen om pladsernes besættelse i geheimearkivet – ganske og aldeles således som jeg havde indstillet til ministeriet. Cfr. ad 20. marts og bag i bogen.
- Apr. 26. Besøg kl. 2 1/2 af etatsr. Schlegel. Jeg skrev iaften til *past. Bendtsen* i Gudbjerg og *pastor Permin* i Sønderho p. Fanø. Afgår imorgen.
- Apr. 27. Da jeg gik fra arkivet kl.3 1/2 besøgte jeg *Emma Henriksen* – hos hendes broders.
- Apr. 29. Idag er *Plesners* og *Matthiessens* udnævnelse resp. til 1.ste og 2.den arkivsekretær undertegnet af kongen. Ministeriets forestilling, som således er approberet, stemmer aldeles overens med min indstilling, også med hensyn til forandringen el. tilføjningen til titelet. Cfr. ad 20. marts. Jeg skrev iaften til *etatsr. Holck* i Frederits, der tænker på at søge Lindbergs plads, – som dog næppe vil nytte ham. Brevet afgår imorgen.
- Maj 4. Idag er et mindre taffel hos kongen for den *græske deputation*.

Imorges meldte hofmarschallen mig dette og var så artig at lade mig spørge, om han måtte sætte mig på listen over de gæster, der skulle indbydes. Men da jeg ikke var forberedt derpå og allerede var i arkivet – altså skulle være gået hjem og atter ind til taflet, bad jeg ham at lade mig uden tilsigelse, hvis kongen ellers ikke bestemt ville have det anderledes. Jeg blev således fri. Jeg vil nok en anden gang få disse grækere at se.

- Maj 5. Jeg afbetalte idag professor overlærer Petersen 2000 rd. på anden prioritet i gården. Cfr. 9. januar 1861. Derefter skylder jeg *ham* kun 1000 rd. Cfr. 8. oktbr. Da jeg kl.11 gik forbi slottet til arkivet, kørte kongen med følge til studenterforeningen. Jeg skrev iaften til *Povelsen i Slesvig*. Brevet afgår imorgen.
- Maj 6. Besøg i geh.arkivet af *Jul. Frijs, Polly og Lotte*. De to sidste med bedstemoderen kom hertil igår og rejser igen imorgen tidlig. Ligeledes besøg sammesteds af *kbrre Holstein* fra Slesvig, medlem af rigsrådet.
- Maj 8. Jeg spiste hos *kongen kl.4*. Selskabet bestod af repræsentanter for de institutioner, som kongen i forrige dage havde besøgt, altså: 1) direktøren og bestyrerne af de Masmanske skoler, 2) senioratet og bygnings-komiteen i studenterforeningen, 3) bibliotekarerne ved universitetsbiblioteket. Ved bordet talte *Clausen* som universitetsrektor og dr. Münter som direktør for de Masmanske skoler. Kongen var i fortræffeligt lune og drak ved bordet et glas med *Ploug*, som var der *med studenterne!* Jeg var hjemme kl.7 1/2. Det hele var et – studentergilde!
- Maj 10. Kl.12 besøg af fru Kall-Rasmussen. Kl.1 1/2 hentede Madsen hos mig 9 explr. af kongens afhandling i den græske oversættelse for at aflevere dem på Christiansborg. Kongen ventes her til byen kl.2 idag. Kl.2 1/2 besøg af kjkr. Jo. Oehlenschlæger. Besøg kl.8 1/2 af min fætter Christian Wegener, der er her i byen som medlem af forst-eksamens afholdelse.
- Maj 11. Eftermiddag kl.7-9 møde i danske selskab. Til sekretær valgtes *Plesner* i Rasmussens sted.
- Maj 16. Idag, kl.11 om aftenen, fødte grevinde Friis på Juellinge en søn *. Faderen, der var i Kbhvn som medlem af rigsrådet, kom 12 timer efter til Juellinge.
* Emil Einar.

- Maj 17. Jeg skrev iaften til kjkr. W. Oehlenschläger i Frederits. Afgår imorgen.
- Maj 18. *Levin* gjorde mig i eftermiddag et langt besøg og talte om sagen angående den »nordiske filologi«.
- Maj 22. Jeg besøgte på arkiv-vejen Jul. Friis, der er kommen tilbage fra Juelinge og atter rejser hjem – efter endt rigsråd – på søndag. Derefter var jeg kl.10-12 1/2 ved møde i konkurrence-komiteen for docentpladsen i nordisk filologi. Iaften modtog jeg en indbydelse fra grosserer Nathanson til på søndag, – efterdi hans svigersøn prof. Henrichsen idag kommer til byen. Men – jeg vil sige nej. Givet prof. Becker – *pinseferie*, cfr. 1. juni.
- Maj 23. Tregder i Aalborg er idag udnævnt til *rektor i Sorø*. Førend jeg havde afsendt mit allerede skrevne svar til Nathanson, kom der igen en skrivelse fra ham, som meldte, at Henrichsen ikke ville komme, da hans øjne var blevne dårlige, og overlod mig selv, om jeg ville alligevel komme til middag hos Nathanson. Jeg undskyldte mig mundtlig.
- Maj 24. Besøg af rektor prof. Povelsen i Slesvig, aften kl.7 1/2 -8 1/2 el.9. Modtaget brev fra Bendtsen, at man venter på ministeriets approbation på tegning og overslag til den nye præstegård i Gudbjerg. Cfr. 23. marts.
- Maj 25. Jeg skrev til kancelliråd Schjönning og mindede om hans løfte at ville privatim virke for, at approbationen på Gudbjerg præstegård snarest blev ekspederet.
- Maj 26. Skrevet til Bendtsen i Gudbjerg, at den approberede tegning allerede d.11. d.m. var afgået her fra ministeriet. Brevet fra mig til ham afleveres imorgen.
- Maj 27. Møde i konkurs-komiteen for den nordiske filologi-docentpost kl.8 aften. Bestemte blev formalia for konkursen. Et nyt møde skal holdes d. 4. juni kl.10 formiddag i universitets-biblioteket.
- Maj 28. Jeg var idag tilsagt til *taflet hos kongen* på Skodsborg kl.5, og kørte dertil med ghrd. Bræstrup og konfr. Thomsen kl.2 1/2. Der var den polske fyrste *Constantin Czartoryski*, en ung civilklædt mand med et lidet anbefalende udvortes. Han talte mest tysk, da han egentlig havde hjemme i Wien. Jeg var her igen kl.11.

- Maj 29. I Berlingske Tidende for idag læses fra Malmø en artikel, hvor den derværende polske ekspedition aldeles desavouerer fyrste Czartoryski som en dem ganske fremmed personlighed! –
- Maj 31. Årsmøde i det kgl. nord. oldskr. selsk. hos kongen på Christiansborg slot kl.6-9 efterm. NB: *Blauenfeldt* og *Lucht*: Den første ville jeg gerne have gjort til justitsråd, hvilket han ønsker. Den anden skulle have noget for oversættelsen af kongens skrift (cfr. d. 21. septbr.).
- Jun. 1. I arkivet kom hofmarschal Løvenskjold til mig og ville høre min mening m.h.t. visse anordninger af festen, når kongen giver sit ja til den græske deputation, der beder om prins Wilhelm til konge. Festen er foreløbig ansat til lørdag.
- Jun. 2. Besøg i eftermiddag af 1) student Lövenhjelms, der ville søge stendiarpladsen, 2) pastor Rørdam fra Sottrup i Slesvig, 3) pastor Bendtsen fra Gudbjerg, der kom igår og rejser hjem igen på torsdag.
- Jun. 3. Besøg i eftermiddag af 1) hr. Matthiessen, en broder til arkivsekretæren, der ville anbefales til ansættelse ved jernbanen, 2) min fætter Theodor, der i disse dage rejser over til biskop Bindesbøll i Nykøbing p. F.
- Jun. 4. Kl.10-11 møde i censur-komiteen for den forestående konkurrence i nordisk filologi. Mødet holdtes i universitetsbibliotekarens værelse.
- Jun. 6. Idag kl.12-12 3/4 var jeg tilstede som kongens »geheimarkivarius« efter ceremoniellet ved den højtidelighed, da den *græske deputation* fremstod for kongen og formelig *begærede prins Wilhelm til konge*, og kongen modtog dette valg på prinsens vegne. Højtideligheden foregik i et af de større appartementer, der var omdannet til tronsal. Kongen sad på en tronstol under trontelt, men klædt i husar-uniform, og prinserne stod på begge sider af tronens nedre trin. Til højre side af tronen stod alene ministrene. Til venstre side stod et udvalg af mænd nærmest henhørende eller henregnede til *maison du roi*, og deriblandt jeg, opstillede efter enhvers personlige rang. Det trykte ceremoniel har jeg bevaret i mit bibliotek og deri foregik blot den forandring, at ordensmarschallen (adm. Mourier) havde plads mellem overskænken og ceremonimesteren,

da han skulle levere kongen den elefantorden, der skulle gives den nye konge. Forresten har Berlingske Tidende for iaften et nøjagtigt referat og oversættelse af de græske taler. Kongen skilte sig ypperligt ved sine partes. *Kl. 5 var jeg ved stort gallataffel.* (Se bag i bogen ad 6. juni).

- Jun. 7. Jeg har ikke kunnet få ud af hovedet den scene, hvortil jeg igår var vidne, og min fantasi er gået århundreder frem. Det har moret mig i min ensomhed at tegne – skrive med en pen – det våben, som den græske kongestamme af danske prinser formentlig vil bruge (cfr. ad 7. og 8. septbr.). Jeg befinder mig ikke vel, især i eftermiddag. Jeg har vist forkølet mig igår, da der var uhyre hedt i salene efter taftet og megen træk nede i porten på slottet.
- Jun. 8. Prøveforelæsning kl.10-1. *Min broder Johan.* som kom til byen i formiddags og logerer hos Chr. Plesner, – kom til mig med lille Caspar og Matthæus Plesner kl.7 og tog the hos mig og forlod mig kl.9 1/2. Jeg er næsten *syg*.
- Jun. 9. Prøveforelæsn. kl.10-1. Jeg befinder mig meget ilde og lå næsten hele eftermiddagen. Meget stærk forkølelse, hoste, snue, døvhed, svimmelhed.
- Jun. 10. Prøveforelæsn. kl.10-1. Jeg har mindre hoste og snue, men er mere døv. Besøg kort af: *min broder* –, student Krarup, kjr. Oehlenschlæger.
- Jun. 12. Prøveforelæsn. kl.10-1. Jeg blev ved forelæsnningernes slutning meget ilde tilpas og lod mig køre hjem, gik straks til sengs og sov nogle timer. Stod så op. Besøg af fru Kornerup, der søger hjælp til en yngre søns skolegang hos prof. Rowsing.
- Jun. 13. Jeg gik ikke i arkivet, men *lod lægen (Lorentzen) hente* og gav mig ham i vold idag og imorgen. Om aftenen kl.7 1/2-9 1/2 var *min broder* alene hos mig. Han havde været til middag med Allen hos Clausens. Han fortalte mig, at minister Monrad havde i de stærkeste udtryk talt om prins Christians *tyskbed* og mangel på forstand for ikke at bruge stærkere udtryk. Cfr. ad 6. juni bag i bogen.
- Jun. 16. Prøveforelæsn. kl.10-1, den sidste.
- Jun. 17. Besøg af lektor gymnasii i Visby p. Gulland hr. Bergman, der brag-

te mig et brev fra Hildebrand. Han søger bidrag til Gullands historie. Min broder, der idag havde spist hos Clausen (jeg havde som syg undskyldt mig) og lille Caspar var her en times tid for at tage afsked i denne eftermiddag. Imorgen tidlig rejser de hjem til Halsted.

- Jun. 18. Min broder og lille Caspar rejste herfra i denne morgen med bane-toget kl.7 og vil med Guds hjælp være hjemme til lidt efter middag, kl.3-4 omtrent.
- Jun. 19. Censur-møde i aften kl.6 1/2-8 1/2 i konkurrence-komiteen. Alle stemte på *Lyngby* undtagen Hauch og Hammerich, der stemte for Grundtvig. Madvig gør udkast til en indberetning, der skal endelig redigeres på et nyt møde næste torsdag d. 25. juni.
- Jun. 20. Jeg har i hele ugen befundet mig mere eller mindre syg eller upaselig, men dog hver dag arbejdet hele dagen i arkivet.
- Jun. 22. I eftermiddag havde jeg et løjerligt besøg af Svend Grundtvig, der fortalte mig – »at han i konkurrencen havde sejret over *Lyngby*« m.m. og leverede mig nogle attester om sin store lærdom og due-lighed. Jeg modtog i middags *brev fra kongen*, der ville høre min mening og benytte min assistance med hensyn til besættelsen af sekretærposten i ordenskapitulet. – Jeg har i denne aften og nat skrevet til kongen et brev m.m., som jeg imorgen tidlig sender til Skodsborg.
- Jun. 23. Fædrelandet for iaften har en ganske god artikel om vort forhold til Sverrig og den skandinaviske politik. Besøg iaften af adjunkt P.Petersen, lærer ved metropolitanskolen, min fordums discipel. Han skulle fra rektor etatsr. Borgen invitere mig som censor til metropolitanskolens eksamen. Men – jeg er syg og undskyldte mig.
- Jun. 24. Kongen har idag udnævnt *Mørch* til kasserer og bogholder i ordenskapitulet samt til kancelliråd, og den unge *Lindberg* til fuldmægtig samt kancellisekretær – om hvilke udnævnelser der ikke let kan blive nogen tvivl. Cfr. ad 23. april og 22. juni. Derimod er endnu ingen *sekretær* i ordenskapitulets kontor udnævnt, til hvilken plads gr. Moltke uden tvivl havde foreslået statsrådets sekretær (Liebe), som kongen ikke vil have. Jeg skulle tro, at denne plads vil blive i nogen tid henstående ubesat, således at *Mørk* besørger forretningerne. Cfr. ad 9. juli, bag i bogen.

- Jun. 25. Idag er broderskabets fugleskydning. Kongen kom fra Skodsborg kl.10 1/2 og ville igen have taget bort kl.4. Men han gav efter for ønsket om at blive der, og nu bestemte han selv at ville bekoste hele dineren, så at alle brødrene blev hans gæster. Han tog bort kl.9 1/2. Den berygtede *ghrd. Scheele* skal være kommen hertil – rimeligvis altså være daglig gæst på Skodsborg!! Møde kl.1-3 i universitets-konkurrence sagen hos mig i geheimearkivet. Vi skal igen have møde idag otte dage.
- Jun. 26. Jeg befinder mig bestandig noget træt og hovedsvindel. Jeg fik i eftermiddag *brev fra kongen* med tak for, hvad jeg i tirsdags havde sendt ham. Kl.9 1/2 om aftenen så jeg kongen igen kørende ind på skydebanen, – da han var bleven fuglekonge!
- Jun. 28. Jeg har idag hørt fra en pålidelig mand, der står i forbindelse med ministrene, en mærkværdig beretning ang. forhandlingerne i statsrådet om det græske tronvalg. Se bag i bogen no.6. I eftermiddag fik jeg et *brev fra kongen*, der befaler mig at komme til sig imorgen kl.10 på Christiansborg. Om aftenen – besøg af Clausen.
- Jun. 29. Ved min *ankomst i kongens forgemak* erfarede jeg, at *prins Ferdinand var død* 1/2 time forud, og at hans adjutant khrre Rømeling netop var hos kongen for at melde det. Prinsen havde i torsdags og fredags deltaget i skydebanefesten til den sildige aften el. nat, og havde *igår* været hos enkedronningen, hvis fødselsdag det var, til om aftenen kl.9. Han var i denne morgen stået op og gav just parolen kl.9, da han pludselig syg fjernede sig og i sit eget værelse faldt død om på gulvet!
- Jun. 30. Jeg sendte *Grundtvig* igen tilbage sine attester (afskriften, som han efterlod hos mig), efter at de – ved glemsomhed – havde ligget hos mig siden den 22. d.m.
- Jul. 2. *Biskop Martensen* kom til mig i geh.arkivet kl.1 1/4 og ville høre, om man (i ligtaalen) kunne kalde pr. Ferdinand »den *sidste tronarving* efter den gamle arvelov«. Sidste møde af konkurrence-komiteen holdtes idag hos mig i geheimearkivet kl.2-3 1/2.
- Jul. 3. Idag begynder hofsorgen for prins Ferdinand, og varer i 4 uger. Jeg blev tilsagt til at møde ved sørge-festen eller bisættelsesfesten næstkommende mandag.

- Jul. 4. Jeg har i denne uge afvekslende befunden mig bedre eller slettere. Døvheden begynder at tabe sig, men træthed og svindel bliver ved.
- Jul. 6. Jeg kørte så imorges kl.9 1/4 med kongens følge til Roskilde til *arveprinsens bisættelse* og var hjemme igen kl. 3 1/4. I Roskilde talte minister Hall til mig om, hvor vidt man burde bevare den græske kongestammes successions-ret til Danmarks trone. Jeg sagde ham kortelig min mening derom, og han sagde mig, at han ville sende mig alle papirerne og derefter igen have en samtale med mig om denne sag. I banegårds-salen tabte jeg diamantkorset af indfatningen ved skulderbåndet, men det blev funden og bragt mig tilbage. Det var ikke min uforsigtigheds skyld, men det slette juveler-arbejdes.
- Jul. 7. Kancell. Mörch i ordenskapt.s bureau siger mig idag, at det diamantkors, der hænger i mit storkors-bånd, har en værdi af 366 rdr. Nogle er dyrere, andre mindre dyre (212 rdr.) af disse kors – efter arbejdet og stenene. Mit kors har iøvrigt de flade såkaldte diksten, taffelsten, som almindelig bruges til indenlandske dekorationer. Kostbarere er de 8kantede rosensten og mest kostbare er de mangekantede (16kantede) brillanter, – hvilke to sidste slags diamanter stundom anvendes til meget højtstående fremmede. Cfr. ad 31. august 1862.
- Jul. 8. Udenrigsministeriet sendte mig i geh.arkivet en fransk videnskabsmand – uden tvivl nærmest numismatiker – *br. Magnoncourt*, der søger oplysninger i arkiverne til tredivåarskrigens periode. Han begynder hos mig imorgen. Jeg spiste til middag hos Clausens, der på lørdag tiltræder en landrejse (over Malmø) i Sverrig og vil blive borte omtrent 5 uger, altså til 15. august.
- Jul. 9. Idag kl.12-1 1/2 var jeg – efter en skriftlig begæring af udenrigsministeren – ude på Amalienborg til samtale med ham og etatsr. Vedel angående k. Georg I.s fremtidige forhold til den danske tronfølge. Jeg sendte idag penge til Lise og Ane, 20 rd. Brevet afgår dog først imorgen. Jeg erfarer nærmere, hvad der hører til historien om besættelsen af sekretariatet ved ordens-kapitlet. Se bag i bogen.
- Jul. 10. Jeg skrev iaften til Marie p. Svanholms Minde.
- Jul. 11. Clausen med frue og datter rejser idag til Sverrig – en ferierejse el.

lystrejse, der er bestemt til at vare i 5 uger – altså til omtr. 15. august. Cfr. 18. august. Jeg har idag hele dagen befunden mig temmelig ilde, havde imorges en voldsom hoste, var i arkivet meget træt. Måske er det til dels en følge af den stærke varme i vejret. Men igår befandt jeg mig usædvanlig vel, – og således omskiftes det bestandig, så at jeg næsten skulle tro, at en slags maskeret feber var med i spillet.

- Jul. 18. Jeg har medicineret hele ugen. Det er nu især en slem tør hoste og gastriske bryderier. Men jeg har hver dag været hele tiden i arkivet. Jeg har idag givet *Secher* en sommerferie indtil den 18. august.
- Jul. 20. Jeg har befunden mig ilde idag, mer end sædvanlig, dog været i arkivet.
- Jul. 22. Idag *kongemødet på Skodsborg* i yderst ubehageligt vejr, der dobbelt vil føles, da det indeslutter selskabet i det meget indskrænkede lokale. Der er ingen tilsagt uden et lille udvalg af hoffolket; thi spisesalen rummer kun 35 personer, og vil næppe slå til til kongerne, prinserne og *deres følge*. Jeg tror ikke at en gang premierministeren var tilsagt endnu igår, om de andre ministre er der slet ikke tale. På søndag rejser vor konge til Sverrig og bliver der til onsdagen efter.
- Jul. 24. I arkivet havde jeg besøg af *Wilster*, der var kommen til byen nærmest for at ekvipere sig til sin nye værdighed som generalmajor. Han rejser om et par dage igen til Slesvig.
- Jul. 25. Besøg hos mig i geh.arkivet af Julius Friis og Erhard. De bliver her til på torsdag. Jeg modtog i denne aften en skrivelse fra *konseilspræsidenten* ghrd. Hall, der i henhold til vore tidligere samtaler (cfr. ad 6. og 9. juli) forlangte af mig: 1) en skriftlig fremstilling af mine anskuelser om prins Wilhelms forhold til den danske tronfølge, 2) om formen for den eventuelle afgørelse og – i sin tid 3) affattelse af de forskellige aktstykker, som kunne blive fornødne. Cfr. ad 3. august nedenfor.
- Jul. 27. Imorges besøgte jeg gr. Julius Friis og kone (to døtre) i hotel Phoenix. Kl.4 efterm. kørte jeg med jernbanen (til Dyrehaven) ud til *Hellerup-stationen*, og gik derfra til Wanschers. Det var *Hannes fødselsdag*. Jeg spiste til middag og tilbragte et par timer der. Kørte så igen kl.8 fra Hellerup- stationen hjem.

- Jul. 28. Kl.8 1/2-9 1/2 besøg af Henrichsen fra Odense, der kom til byen igår og bliver her en 8-10 dage.
- Jul. 29. Jeg skrev iaften til *pastor Bendtsen* i Gudbjerg. Afgår imorgen. I denne aften kl.8 1/2 kom kongen hertil fra Skaane og havde med sig prins Oscar, der blev sat i land ved Toldboden. Kongen selv gik derpå til Skodsborg kl.10.
- Jul. 30. Imorges med jernbanen tog Friis's hjem igen til Juellinge. Cfr. 25. juli. Ligeledes afgik med samme banetog Wilhelmine, Helene, Wilhelm og Oscar Wanscher – til Halsted pstgd. Tidlig imorges rejste *kongen* atter med dampskibet Slesvig til Aarhus, hvorfra han med et ekstratog kl.1 ville gå til Viborg. Kom dertil kl.3, var i domkirken, spiste hos Bretton. Rejste kl.8. Prins Oscar har idag dineret på Bernstorff hos prins Christian og – agter at rejse herfra imorgen.
- Jul. 31. Bankens gevinst for afvigte bankår er 956.000 rdr., som er omtr. 5000 rdr. mer end forrige år. Aktionærernes kapital er 13.461.532 rdr. Udbyttet skulle altså være 356000/ 134615): lidt over 7 pct. af hver 100 rdr. (cfr. Fædrelandet for 1. august). Kongen kom igår aftes kl.10 til Aarhus og afrejste derfra imorges kl.3 og kom om middagen kl.1 til Skodsborg, hvor prins Oscar om aftenen besøgte ham. *Prins Oscar* var idag først på Nyholm med marineministeren og beså værkstederne. Gik derpå ombord i Rolf Krage, hvor prins Christian med pr. Frederik og Wilhelm var, og tog der frokost under diverse skåler. Til middag kl.4 1/2 hos gr. Hamilton. Afrejste til Tyskland kl.7 over Korsør og Kiel.
- Aug. 1. Jeg har idag givet *stipend. Krarup* ferie indtil 18. august, og *arkivsekretær Matthiesen* den første del af en ferie indtil 8. august. Cfr. ad 6. oktbr.
- Aug. 3. Jeg har i denne aften fuldendt den mig af *konseilspræsidenten* ghrd. Hall affordrede memorial, i tre afdelinger, hvoraf den tredie især handlede om det nye *græske rigsvåben*, der måtte dannes. Memorialen er 5 ark i mindre folio (eller større kvart) og skal blive ministeren sendt imorgen tidlig. Cfr. ad 25. juli ovenfor, og 7. august nedenfor.
- Aug. 6. Imorges ved ankomsten til geh.arkivet modtog jeg en tilsigelse til Skodsborg til imorgen *kl.11* (uden bånd, eller i halv galla) og siden

til taffel i hel galla. Det er kongens bryllupsdag, og alle ministrene er tilsagte.

- Aug. 7. Jeg kørte til *Skodsborg* kl.8 1/2. Ved formiddags-gratulationen sagde kongen mig, at han havde sendt Simony ud til Bregentved for at tale med Moltke om – ordens-kapitelssekretariatet og at – *Aastrup* nu var udnævnt til denne post med grev Moltkes fuldkomne tilfredshed. Cfr. 9. juli. Ved taflet var prins Christian, hans to sønner og pr. Hans. Jeg sad lige overfor *grækerkongen*, der en enkelt gang tiltalte mig, navnlig i anledn. af spørgsmålet, hvilket pseudonym den unge grækerkonge kunne bruge under overrejsen, hvortil jeg halvt spøgende foreslog: Greve af Fyn. Se neden for ad 27. august. The kl. 8 1/2 og koncert. Før denne begyndte, under samlingen, talte jeg lidt med *prins Christian*, der tiltalte mig, og under koncerten talte *pr. Hans* uden videre med mig om – sine studier, og jeg lovede at sende ham *Gudes bog om Sundewitt*. Jeg kom først fra slottet kl.11 1/2 på vognen og nåede hjem kl.1. (Med *Hall* talte jeg længe om – min memoire), cfr. ad 3. Aug. Her traf jeg *Hans Christian* i dyb søvn. Han var kommen om eftermiddagen fra Halsted og rejser imorgen eftermiddag kl. 5 til Hadsund.
- Aug. 8. Imorges sendte jeg mit eksemplar af Gude om Sundewitt og de nu uddøde glücksborgske hertuger til *prins Hans*. Jeg afleverede pakken – efter anvisning fra postkontoret – i prins Christians palæ (det gule palæ), hvorfra den imorgen tidlig vil blive sendt til Bernstorff slot.
- Aug. 10. *Matthiessen* var igen i arkivet idag. Cfr. 1. august. Jeg spiste idag kl.5 til middag hos *Berling* på Ordrupshøj, der havde gjort et selskab, *fordi kongen havde meldt sig til ham*. Der var krigsministeren gen. Thestrup, gen. Marcher, stiftamt. Simony, etatsr. Stein, oberst *Tscherning*, *Ploug*, kapt. (...?) Møller, fuldm. i magistr. Moltke, grosserer Holm, grosserer Fürst, Sally (Trap var inviteret, men hindret ved *virkelig* sygdom) og måske endnu et par andre (major Lützen). Jeg kørte *dertil* med jernbanetoget kl.4 til Charlottenlund, og *derfra* kl. henad 9 med etatsr. *Stein*, der havde egen vogn og satte mig af ved min port. Han bor om sommeren på Frederiksberg alle. *POSTSCT. DET BLEV SIDSTE GANG, JEG SAA OG TALTE MED KONGEN!* Cfr. ad 13. sept.
- Aug. 11. Igår lod jeg *Plesner* gå hjem fra arkivet, da han længe har set elendig ud og *nu* fortalte mig, at han havde et åbent sår – en følge, *sag-*

de han, af at hans benklæder havde revet hul i skrævet! – Idag var jeg ene med Matthiessen (og Becker); men Matthiessen er også ilde tilpas, så at det tegner til, at jeg kan blive ganske alene, da begge stipendiarerne endnu har ferie. Becker er mig jo til ingen nytte, og der er i denne tid dels adskillige fremmede i arkivet, dels adskil- ligt presserende arbejde. Cfr. ad 31. august.

- Aug. 12. Matthiessen var dog idag bedre og kom i arkivet, hvor han fra imorgen af for det første vil blive *ene* med mig – og de fremmede, thi – jeg har nu også givet *prof. Becker ferie* fra idag af, og han plejer gerne at have en god lang ferie. Cfr. ad 15. septbr.
- Aug. 13. Jeg svømmede idag – ved Langebro. Besøg i geh.arkivet af redak- tør Bille. *Idag ministerskifte*: Gen *Thestrup* er afløst af oberst *Lund- by*. Besøg i denne eftermiddag af *pastor Bendtsen* fra Gudbjerg kl.6 1/2-9, der drak the hos mig. Han har med sig sin kone og eenårige datter, bor i Knapsteds gård og bliver her til på onsdag.
- Aug. 16. Jeg blev idag kl.11 tilsagt til taffel hos *kongen* på Skodsborg, – men undskyldte mig med »upasselighed«. Besøg af *Tregder*, der imor- gen otte dage skal tiltræde sit rektorat i Sorø.
- Aug. 17. Imorges på vejen til arkivet gjorde jeg besøg hos pastor Bendtsen og hans kone i Knapsteds gård. Kl.1 kom Bendtsen til mig i arkivet og fortalte om sin audiens hos minister Monrad, som han var til- freds med. Han rejser hjem på onsdag morgen. Om eftermiddagen kom den nye ordens-kapitels-sekretær *Aastrup* og gjorde mig visit og – fik nogle gavnlige leveregler af mig. Han skulle tillige fra kon- gen spørge om mit befindende. Jeg sagde, at jeg var forkølet efter en svømmetur i lørdags; – thi jeg vil også nok være fri for en Skodsborg-tur, hvis der på onsdag skal være stads på Skodsborg for prinsen af Italien.
- Aug. 18. Både *Secher* og *Krarup* var igen idag i arkivet efter deres ferie. Cfr. ad 18. juli og 1. august. Clausen, som igår kom hjem fra Sverrig, be- søgte mig Kl.6 1/2. Cfr. 11. juli. Ligeledes iaften igen besøg af pa- stor Bendtsen, der imorgen tidlig rejser hjem med sin kone. Straks imorges ved min ankomst til arkivet erfarer jeg da også, at jeg *igår aftes* er tilsagt til stadsen på Fredensborg imorgen. Jeg gør det ikke!
- Aug. 19. Idag er *stort taffel for prins Amadeo af Italien* på *Fredensborg*. Jeg blev tilsagt dertil i mandags aftes, men undskyldte mig på grund af

»forkølelse efter en svømning«. Thi – jeg har aldeles ingen lyst til den ulejlighed – det er sagen.

- Aug. 20. Besøg i efterm. Kl.5-6 af vicebibliotekar Styffe fra Upsala. Han er »vice-bibliotekar« under Fent som bibliotekar.
- Aug. 22. Jeg skrev iaften til Lise Ambders. Afgår imorgen.
- Aug. 23. Jeg overraskedes idag kl.3 ved et besøg af den gamle næsten blinde *geheimeråd Kofod*, der som medlem af den Rosencroneske stiftelse ville takke mig for nogle meddelelser, som jeg efter opfordring havde meddelt etatsr. Linde, sekretær i stiftelsen. Jeg skrev iaften til *frøken Thora Plesner* og til lille *Christine* i Halsted. Afgår imorgen. *Clausen* blev idag temmelig syg – af en slags indigestion der dog overvandt ved et lavement.
- Aug. 24. Jeg så til *Clausen* i middags kl.2-3 og fandt ham ret vel, dog klagede over mathed.
- Aug. 27. Ved min ankomst til arkivet finder jeg en skrivelse fra konseilspræsidenten, der anmoder mig om at koncipere et dokument, hvorved prins Wilhelm med h.t. tronfølgen cederer for eller bytter plads med pr. Valdemar, alt efter den tidligere mellem os omtalte tanke. Cfr. ad 3. Aug. Da jeg om aftenen af Berling. Tidende ser*, at pr. Wilhelm vil rejse bort på lørdag aften, begyndte jeg straks at samle på det af konseilspræsidenten forlangte arbejde og forberede mig til at udarbejde dokumentet. Jeg beskæftigede mig dermed hele aftenen og om natten til kl. 3. Imorgen vil jeg skrive.
* Det har slået mig af samme Berlingske Tidende at se, hvorledes min næsten i spøg henkastede ide om incognito som »*greve af Fyn*« måske virkelig kan blive det navn, under hvilket den unge grækerkonge først optræder for Europa. Cfr. ad 7. august.
- Aug. 28. Jeg begyndte straks i denne morgen på det igår omtalte arbejde til Hall, tog det med mig i arkivet, gjorde det der færdigt og sendte ham det lidt over kl.12. Det var hastværk og ikke ganske heldigt; men jeg ville ikke være skyld i en forsømmelse og det går vel an. Cfr. ad 4. og 5. septbr. Om eftermiddagen bragte legationsssekretær *Kofod* mig hilsen fra Hall og tak for det ham idag tilsendte. Jeg talte lidt med denne unge *Kofod*. *Se bag i bogen* NB. Jeg fik imorges et brev fra grev *Carl Moltke* (på Frydenlund), – der bad mig om nogle oplysninger.

- Aug. 29. Aviserne melder dog nu, at pr. Wilhelm kommer tilbage igen til Kbhvn før den endelige afrejse. Men – det var virkelig bestemt, at han ikke mere skulle komme, og – Hall var altså let bleven narret ved sin egen opsættelse og nøleri.
- Aug. 30. Jeg har i denne aften skrevet i et temmelig udførligt brev til *grev Carl Moltke* (på Frydenlund) de statsretlige oplysninger, hvorom han anmodede mig (cfr. 28. august). Men brevet vil næppe afgå før på mandag eller tirsdag, da nogle forlangte udskrifter, der ikke er færdige, skal følge med.
- Aug. 31. Plesner var igen i arkivet efter næsten 3 ugers fraværelse ved sygdom. Cfr. ad 11. august. *Etatsr. Wedel* var hos mig i arkivet og talte om den af mig konciperede familie-konvention, hvorved prins Wilhelm renuncierer til fordel for sine yngre brødre på Danmarks trone.
- Sep. 1. Gr. *Sponneck* havde idag en konference med mig angående mit udkast til en familie-konvention i pr. Christians familie, som Hall havde leveret ham. Cfr. ad 28. Aug. Jeg har iaften overvejet de af ham derved gjorde bemærkninger og benyttet navnlig en af dem, nemlig den angående tilfældet, at en anden dansk prins blev kaldet til en fremmed trone. Hans øvrige bemærkninger var enten ubetydelige ord eller angik formen, som jeg tror, at han ikke rigtig forstår sig på.
- Sep. 2. Jeg har i denne eftermiddag skrevet det endelige udkast til kong Georgs renunciations og cessions-akt og prins Christians og Louises acceptation og forsikrings-akt, og sender det imorgen tidlig til grev *Sponneck* til foreløbigt gennemsyn, før jeg sender udkastet til Hall.
- Sep. 4. Grev *Sponneck*, som igår var fraværende hele dagen, kom idag kl. 1 3/4 til mig i arkivet med mit udkast. Han var tilfreds dermed *ganske som det var*, og – leverede mig det med de øvrige skriftlige optegnelser til bevaring og videre foranstaltning. Om eftermiddagen, aftenen og natten dels renskrev jeg nu mit udkast til familie-konventionen mel. prins Christian og hans sønner, dels skrev jeg en kort beretning til konseilspræsidenten om mine forhandlinger med gr. *Sponneck* og endelig – et lille brev til *etatsr. Vedel* i udenrigsministeriet.

- Sep. 5. Jeg tog med mig i arkivet kl.9, hvad jeg igår aftes havde skrevet, og lod det fra arkivet bringe over til konseilspræsidentens lokale i kancellibygningen, så snart jeg erfarede (kl.11 1/4), at han var kommen. Han modtog det selv. Siden gjorde jeg i arkivet aftale med maler Rosenberg om at levere en kopi af det danske våben efter normal-tegningen i ordens-kapitulet til grev Sponneck, som havde bedt mig at sørge derfor. Om eftermiddagen kom legationssekretær Kofod, kancellist i udenrigsministeriet, sendt af Hall, for at tale om nogle ubetydeligheder med hensyn til aktens udfærdigelse, viste mig pergamentet (som *ikke* var smukt) osv. Det lader til, at man dog nu vil gøre ende på den sag. Det er også høj tid, da både kongen og prinsernes rejse om få dage forestår. Jeg håber nu at være færdig dermed for min del – at sige for det første. Senere vil det vist for mig blive en lille tillægs-forretning. Cfr. ad 27. og 28. august.
- Sep. 6. Jeg har i denne aften skrevet nogle bemærkninger om det *græske våben* for prins Wilhelm (k. Georg) og sender disse imorgen tidlig til *grev Sponneck* – tillige med *det projekt eller den tegning*, som jeg gjorde søndag eftermiddag d. 7. juni (se ovenfor ad 7. juni), hvilken Sponneck havde ønsket at se.
- Sep. 7. Kl.10 sendte jeg min græske våben-tegning (af 7. juni) til gr. *Sponneck* – fra arkivet af. Kl.1 1/2 kom *Sponneck*, takkede for den og ønskede at beholde den. Jeg tog så afsked med ham og bad ham blandt andet at sørge for, at den unge konge ikke – i de fjerne sydlunde tilsatte i de ugifte år den manddomskraft, hvoraf det nye kongehus skal fremgå! – Han svarede, at den vigtigste omsorg derfor ville tilkomme de to unge søofficerer, som fulgte den unge konge, baron Guldencrone og Faerck. Idag begynder den Rudelbackske bogauktion, cfr. 29. septbr.
- Sep. 8. Kl.12 1/2 kom til mig i geheimearkivet en hr. *Haxthausen*, der oversætter for udenrigsministeriet, med en oversættelse af min nu antagne »familie-konvention« på fransk, og jeg gennemgik oversættelsen med ham – til kl. 2. – Samtidig kl. 1 1/4 kom etatsr. *Vedel* og skulle høre fra Hall, om jeg var villig til at være tilstede som vidne ved aktens underskrift. Jeg bad ham at sige, at jeg helst ville være fri og at jo en af helstatsministrene kunne påtage sig dette, men at jeg skulle føje mig efter ministerens bestemmelse, når jeg måtte blive befalet dertil. Kl. 2 endelig kom højesteretsadv. *Liebe* med nogle spørgsmål vedkommende de indre forhold i en afdød

(pr. Ferdinands) prins's bo; jeg mente, at den almindelige privatret måtte gælde, hvor ikke en kongelig huslov (som her savnes) anderledes bestemmer. Kl. 5 om eftermiddagen kom hjem til mig legationssekretær *Kofod* med den på pergament renskrevne akt. Der var skrivefejl, og jeg radede at omskrive den.

- Sep. 10. I middags modtog jeg i geh.arkivet fra kapt. Moltke og i eftermiddag i mit hjem umiddelbart *fra kongen selv* nogle sager henhørende til hs. maj.s privatsekretariats arkiv. Med sidste sending var et allerhøjstegenhændigt brev, hvori kongen omtaler sin rejse til Slesvig imorgen – og siger mig farvel.
- Sep. 11. I denne morgen c. kl.8 afgik kongen fra Skodsborg på dampskibet Slesvig – til *Glücksborg*. Geheimer. Hall sendte mig bud (kjkr. Holten) i geheimearkivet og bad mig at komme imorgen kl.12 til udenrigsministeriet på Amalienborg for at være tilstede som vidne, når prins Christian og k. Georg undertegnede og beseglede familie-konventionen, som jeg for dem havde opsat.
- Sep. 12. Jeg gik fra geheimearkivet til udenrigsministeriet på Amalienborg og var der kl.12. Hall og Sponneck var tilstede. Henimod 12 1/2 kom *prins Christian* og *den unge konge*. Jeg oplæste familie-konventionen efter min egen approberede koncept, medens begge herskaber fulgte med hver i sit explr. af renskriften på pergament og gr. Sponneck i den franske oversættelse. Derpå underskrev prinserne dokumentet og lod det forsegle. Endelig underskrev »som tilkaldte vidner« *Hall, Sponneck* og *jeg* og lod vore segl trykke ved, – aldeles ens på begge exemplarer. Akten blev altså dateret »København d. 12. septbr«. (Senere må prinsesse Louise og prins Frederik underskrive). – Kl.1 1/2 var jeg igen i geheimearkivet.
- Sep. 13. Jeg har iaften skrevet til onkel *Kellinghusen*, til past. *Bendtsen* i Gudbjerg og til byfoged *Nyegaard* i Nexø. Kl.5 1/2 modtog jeg et telegram fra *kongen*, der meldte mig sin ankomst til Glücksborg igår aftes kl.6. Jeg skrev straks efter et brev til kongen, som afgår imorgen.
- Sep. 14. I eftermiddag havde jeg et besøg af min fordums discipel *Frits Plesner*, præst i Veddersø ved Ringkøbing, en ivrig grundtvigianer, som var kommen hertil i anl. af Grundtvigs 80 årige fødselsdag. Mig gav han gudelige formaninger!

- Sep. 15. *Prof. T. Becker* kom igen tilbage og var i arkivet idag. Cfr. ad 12. august. Men om en uges tid rejser han igen. Cfr. ad 23. septbr. Besøg kl.5-6 af toldkontroll. Bruun fra Ærroeskøbing, der kom fra Halsted, fra besøg hos min broder.
- Sep. 17. Jeg talte idag med Wimpfen ang. pastor Bendtsens andragende om hjælp af skoven til præstegårdens genopførelse i Gudbjerg. Men Wimpfen sagde mig, at den sag næppe kom til forstværset under finansministeriet, men at indenrigsministeriet rimeligvis derom ville høre dets forstkonsulent, forstråd Sarauw (Peters gård og distrikt). Den unge *k. Georg*, der imorges kom tilbage fra afskeden med kongen på Glücksborg – afrejste idag kl.1 fra Toldboden med Sponneck og sine to adjudanter på Esbern Snare til Stettin, hvorfra han til lands rejser til *St. Petersborg* (20.-29. septbr.); derfra til *Rumpenheim* (kort ophold), så over *Brüssel, London, Paris* – til *Toulon* (d. 22. oktbr.), hvorfra han på den gr. skuefregat Hellas går til Athen (se aviserne).
- Sep. 18. Kl.5 1/2 kom fr. *Thora Plesner* med *Ulrik* og *Annemarie* fra Halsted – med middagstoget – til banegården, hvor Chr. Plesner modtog dem og førte dem hjem med sig. Cfr. 14. oktbr. *K. Georg* nåede, efter at have ligget for anker under stormen, først i denne morgen kl.1 1/2 til *Stettin*.
- Sep. 20. Fru Bach, her i stuen, døde idag kl. c. 2 efter at have været syg siden i tirsdags, 58 år gammel. Cfr. ad 25. septbr. Iaften kl.6 1/2 kom til mig fr. *Thora* og *Maria Plesner* med *Annemarie* og *Ulrik* samt *Frits Plesner*. De forlod mig kl.9 3/4.
- Sep. 21. Idag kom *k. Georg* til *St.Petersborg*, hvortil kejseren den foregående dag var vendt tilbage. Samme dag galladiner til ære for ham. *K. Georg* fik *Andreas* ordenen, *Sponneck* den hvide ørn, *Faerck* og *Gyldenkrone* *St. Anna* ordenen. Herredsfoged *Blaunfeldt* i Hütten er nu endelig bleven *justitsråd*, udnævnt idag. Cfr. ad 31. maj.
- Sep. 23. Jeg har igen idag givet *Tyge Becker* ferie. Han rejser imorgen til *Giesegaard* og derfra til *Gram*. Cfr. ad 15. septbr. & 19. oktbr.
- Sep. 24. Besøg i arkivet af *grev Carl Moltke* (fra *Frydenlund*), der igen bad mig om nogle oplysninger betræff. arveforholdene (private) mellem danske prinser og prinsesser. Han er nemlig prinsesse *Carolines* lavværge.

- Sep. 25. Jeg blev hjemme til kl.10, gik så til Frue kirke til fru Bachs begravelse (cfr. 20. septbr.) og kom således først kl.11 1/2 i gehejmearkivet. Min fordums discipel, pastor *Permin* i Sønderho på Fanø, er idag udnævnt til sognepræst for Roeslev og Ryberg i Viborg stift (mellem Skive og Nykøbing p.M.). Efter reguleringssummen af 1842-48 anslået til 1024 rd.; efter 5årigt gennemsnit (byrderne indbefattet) i lønnings-forslaget 1863 = 1823 rdr.
- Sep. 27. Kl.12-1 besøg af amtsforv. Laur. Skau fra Haderslev, der er i rigsrådet. Han er desværre meget *svag*! Om aftenen kl.6 1/2 kom fr. Thora og Laura *Plesner* med Anne Marie og *Ulrik*, og lidt senere Christian Plesner! De var hos mig i aften og tog bort kl.10 1/4.
- Sep. 28. Jeg sendte idag til gr. *Carl Moltke* på Frydenlund nogle, dels i arkivet, dels her hjemme skrevne oplysninger, hvorom han havde anmodet mig, betræffende retsforholdet i stervbo efter personer hørende til kongehuset. Han er lavværge for pr. Caroline. Idag, morgen tidlig, berørte k. *Georg* på tilbagerejsen fra Petersborg også *Berlin* i to timer kl.5 1/4-7 1/2, da han nemlig straks gik videre med et jernbanetog – til *Rumpenheim*.
- Sep. 29. Idag eller imorgen vil den store *Rudelbachske bogauktion* blive slutet, efter at den har varet siden 7. septbr., – uden tvivl den største bogauktion, som i dette århundrede er holdt i København. Jeg har købt en del, i det hele for godt køb. Man siger, at hele biblioteket, over 22.000 bind og deriblandt mange store og kostbare værker, næppe vil nå 9000 rd., og når derfra drages de betydelige omkostninger, skal næppe udbyttet blive 6000 rd. Egentlige sjældenheder var der meget lidt af.
- Sep. 30. Jeg modtog idag et brev fra exc. gr. *Carl Moltke*, blot taksigelse for, hvad jeg d.28. havde sendt ham.
- Okt. 1. I denne aften døde *khrrre Klaumann* i Odense, som jeg kendte så godt i min ungdom i Nyborg og med hvem jeg 1861 og 1862 fornyede bekendtskabet i Odense. Han gik i det 72. år.
- Okt. 3. Idag, morgen, kom k. *Georg* til *Brüssel*, hvor hans følge samler sig, og tog ind i hotel Bellevue. Flere græske notabiliteter var her for at hilse på ham, blandt hvilke den forhenvær. minister Christopolos. Om middagen var gallataffel ved hoffet.

- Okt. 4. Besøg i formiddag af gr. Jul. Frijs. Derefter kom, som sædvanligt, Clausen. Om aftenen var hos mig *Ulrik* og *Anne Marie* med tanterne Thora og Marie Plesner samt Christian Plesner.
- Okt. 5. Ifølge de offentlige blade har den bekendte *Carl Bollmann*, fordem kabinetssekretær hos hert. Ernst af Coburg, senere levende her i byen, – taget livet af sig. Nogle mener af fortvivelse over at kunne tjene sit livs ophold; andre mener rimeligere, at han led af sindsforvirring. Cfr. 9. oktbr. I denne morgen kl.6 forlod *k. Georg* Brüssel og gik over Calais på et engelsk dampskib til Dover og kom om aftenen til London. Idag har det *ioniske parlament* »med tak« vedtaget forslaget om de ioniske øers annektion til Grækenland – (Berl.Tid. no. 233 af 6. oktober) – den stillede betingelse for *k. Georgs* modtagelse af den hellenske trone. Om Manderstrøms *to* depecher af 5. oktbr. se Fædreland og Dagblad d. 20.-23. sept. 1864.
- Okt. 6. *Kongens fødselsdag*, højtideligholdt p. Glücksborg. Jeg har givet *Matthiessen* igen en lille ferie fra denne morgen – en uges tid. Cfr. 1. og 10. august.
- Okt. 8. Jeg har idag, morgen kl.10, i Metropolitanskolen betalt overlærer prof. Petersen det sidste kapital afdrag (1000 rd.) på obligationen på 2. prioritet i min gård, og fået obligationen ekstraderet til aflysning og udslettelse. Cfr. ovenfor ad 5. Maj d.å. Jeg har idag skrevet til ærkebiskop dr. *Reuterdahl* i Upsala og takket ham for 3. bind af hans kirkehistorie, som han havde sendt mig.
- Okt. 9. Dagbladet i denne morgen anmelder, at nu også Carl Bollmanns broder, *fotograf H.F. Bollmann*, der havde anmeldt broderens død, har ombragt sig selv ved gift. Begge brødre led af en begyndende sindsforvirring, idet de betragtede sig som ofre for politiske intriger; de savnede ikke livets fornødenheder.
- Okt. 10. Iaften var hos mig *Ulrik*, *Anne Marie* og deres tanter *Thora* og *Marie Plesner* samt *Christian Plesner* og *Axel Wanschers*. De tog bort kl.10. På torsdag morgen tidlig skal børnene og fr. Thora Pl. igen rejse hjem til Halsted.
- Okt. 12. På vejen til arkivet imorges besøgte jeg først *Wanschers* der er komne ind fra landet, og dernæst *grevinde Frijs*, der er kommen hertil med sin moder og børnene for at blive her, medens gr. Jul. Frijs er

i rigsrådet. I arkivet kom *Clausen* og inviterede mig til onsdag middag kl.4.

- Okt. 14. Jeg var så til middag hos Clausens. Om formiddagen var den lille sønndatter til dåben, døbt af faderen i St. Johannis kirken p. Nørrebro, opkaldt (Eline) efter sin mormoder. Om middagen var hos Clausens hele den herværende Frimodtske familie og ellers ingen uden jeg og frøken Læssø. På fredag morgen tidlig kl.7 rejser Johannes Clausen med sin hele familie til sit kald som sognepræst i Frederits.
- Okt. 15. Imorges kl.7 med jernbanetoget rejste fr. Thora Pl. med Annemarie og Ulrik hjem til Halsted. Cfr. 18. septbr. Berl.Tid. iaften melder, at *kongen* i denne eftermiddag ventes her til byen for at holde statsråd. Han kom også om aftenen kl.9 1/2. Cfr. ad 19. oktbr. Jeg skrev iaften til pastor *Permin* p. Fanø, der havde tilmeldt mig sin befordring. Cfr. ad 25. septbr. *Kong Georg* ankom idag fra England til Paris. Samme dag gallataffel for ham hos kejseren, hvor han førte prinsesse Clotilde til bords.
- Okt. 16. *Kong Georg* er med kejseren i operaen og ser Den stumme af Portici.
- Okt. 17. *Kong Georg* er med kejseren på jagt. Jeg skrev iaften til *Bendtsen i Gudbjerg*. Brevet afgår imorgen.
- Okt. 18. Besøg i middagsstunden af *gr. Jul. Friis*, grevinden og døtrene Polly og Lotte. Straks efter kom *fru Henrichsen* (fra Odense) og de andre forlod mig.
- Okt. 19. Prof. *T. Becker* var nu igen i arkivet efter sin sidste ferie. Cfr. 23. septbr. Om aftenen kl.6 holdtes geheimstatsråd på Christiansborg. I denne aften kl.11 afrejste *kongen* på jernbanen til Korsør for at gå tilbage til Glücksborg. Cfr. 15. oktbr. Jeg skrev iaften til byfoged *Nyegaard* i Nexø. Brevet afleveres imorgen.
- Okt. 21. Jeg var imorges på Marmorpladsen for at bese arbejdet til et *monument på min gamle rektors grav* i Roskilde, og derefter hos billedhuggeren for at se portrættet af ham til samme. Billedhuggeren hedder Rosenfalk. På vejen fra arkivet besøgte jeg *fru Henrichsen*, der rejser hjem på fredag. Cfr. ad 18. oktbr. Becker var syg idag.

- Okt. 22. K. *Georg* forlod idag Paris og rejste til *Toulon*. Han siges her at have aflagt sit incognito (greve af Fyn ?), som man iøvrigt i aviserne næsten slet ikke har set nævne.
- Okt. 23. K. *Georg* forlod idag *Toulon* på en græsk fregat, der ledsagedes af skytsmagternes fregatter, den franske fr. *Algesiras*, den engelske *Revenge* og den russiske *Oleg*. *Algesiras* og *Revenge* har 1200 md. ombord, dersom kongens sikkerhed kræver dem. Den franske Middelhavs eskadre under vice-admiral *Rigault* ledsager ham til *Messina*, og ved *Syra* møder fransk-russisk-eng. dampskibe, der følger til *Piræus*.
- Okt. 24. Det er idag netop årsdagen, da k. *Otto* indskibede sig i *Piræus* og forlod *Grækenland* for bestandigt, – og *NB* ifølge en anden efterretning i *Dagbladet* no. 257 af 2. novbr. var det også på denne dag d. 24. oktbr. eftermiddag at k. *Georg* på den græske fregat *Hellas* – afsejlede fra *Toulon*. Denne samme efterretning siger, at han først d. 23. om morg. kl.8 1/2 ankom til *Toulon*.
- Okt. 26. Jeg modtog idag fra fotograf *Petersen* p. *Østergade* 12 fotografkort med mit portræt i stående stilling, som jeg i onsdags på min vandring til *Marmorpladsen* bestilte hos ham. – Det tidligere fra efteråret 1861 (21. septb.) var i siddende stilling – af *Striegler*. Cfr. 12. novbr.
- Okt. 27. Kong *Georg* ankom i denne dags morgen til *Messina*, – hvorfra han igen løb ud om eftermiddagen og fortsatte rejsen til *Grækenland*. Man taler om, at ionerne gør vanskeligheder ved den bestemmelse, at *Corfus* fæstning skal sløjfes.
- Okt. 30. Kong *Georgs* indtog i *Athen* idag form. kl.11. Ved indsejlingen i havnen *Piræus* kl.9 saluteret af de 5 stormagters krigsskibe. Kongen bar nationalgardens oberst uniform, tog i vogn til sig nationalforsamlingens præsident og ministerpræsident *Rufos* og – kørte så til *Athen*, hvor han ankom kl.11. Processionen eller indtoget gik først til domkirken, hvor han – ikke benyttede den rejste trone – hørte et *Tedeum*. Derfra til slottet, viste sig på balkonen, modtog sine ministre og – trak sig tilbage. Kl.4 kørte han civilklædt gennem gaderne. Alle vegne uhyre jubel. Om aftenen alm. illumination og kl.9 kørte kongen atter om i staden. Efter tilbagekomsten til slottet uddeltes hans tronbestigelses-manifest. Det læses i *Berling. Tid.* no. 263 for tirsdag d. 10. novbr.

- Okt. 31. Kl.12 aflagde kongen i nationalforsamlingen ed på konstitutionen, under løsningen af 101 kanonskud. Om middagen stort taffel, hvortil alle ministrene og de fremmede krigsskibes officerer var indbudne. (Berl.Tid. no. 263).
- Nov. 6. Idag rejser kongen fra Glücksborg til Kappel, hvorfra han vil tage ud på Slien med befæstnings-kommissionen for at bese befæstningerne der – Misunde, Sliemünde.
- Nov. 7. *Idag* klagede kongen først over en blegn i næsen – hvilket vedblev de følgende dage.
- Nov. 8. Besøg idag ved middagstid af khrre *Kofod*, forhen højesterets-assessor, der tilbød mig til geh.arkivet nogle arkivalier. Cfr. 10. novbr.
- Nov. 9. Idag kom kongen tilbage til Glücksborg – ledsaget af grevinden, der samme dag var kommen til Kappel for at følge kongen tilbage. Der var taffel på Glücksborg efter tilbagekomsten.
- Nov. 10. Kherre *Kofod* bragte idag arkivalierne til mig i geh.arkivet. Cfr. 8. novbr. Man vil vide i eftermiddag her i byen, at *kongen* befinder sig ikke ganske vel.
- Nov. 11. Man begynder at ængstes over *kongens upasselighed (rosen)*, der vel omtales som ubetydelig, men dog efter hans konstitution kan blive højst betænkelig.
- Nov. 12. Imorges kl.10, da jeg gik til arkivet, var jeg først hos fotograf Lane (Østergade no. 24) for at lade ham tage et portræt af mig, som Berling havde bestilt hos ham. Cfr. 26. oktbr. 1863 og 21. sept. 1861. Det synes at være bedre med kongen.
- Nov. 13. *Kongen* må vist have fået et tilbagefald. Rosen udbreder sig over ansigtet og feber følger dermed.
- Nov. 14. Efterretningerne fra Glücksborg er ikke meget beroligende. *Rosen* tiltager, ledsaget af fantasering og feber.
- Nov. 15. *Kong Frederik VII døde kl. 2.35 efterm.* Cfr. ad 11. septbr. En telegraf-depeche fra Glücksborg formiddag kl.11 lader befrygte det værste. O! – hvor jeg sørger! men tier! Kl.3 1/4 kommer arkivaren

i udenrigsministeriet og tager mig med til byen for at eftersøge i geh.arkivet koncepterne til notifikation om – Frdr. VI og Chr. VIII død. Så vidt går frygten. Se bag i bogen no. 8 b.

- Nov. 16. Aviserne bringer i denne morgen *budskabet, at kongen – døde igår eftermiddag kl.2,35 minutter!!* Da jeg gik i arkivet kl.9 1/4, lød minut-skudene til dødsanmeldelse fra voldene. Jeg tog med mig på vejen grevinde Friis, moder, døtrene og Christian for at se hyldingen fra arkiv-vinduet mod slotspladsen; de gik derfra til Børshøjen. I arkivet skrev jeg straks to breve: 1. til ritmester *Castenskjold*, udbedende mig audiens hos kongen for at levere et brev – »en sidste vilje« – fra den afdøde. 2. til *Simony* angående vort kommissorium som eksekut. test. reg. Kl.4 1/2 fik jeg ordre at være hos kong Christian IX i denne eftermiddag kl.6 1/2. Jeg gik da ind til byen og bragte ham brevet.
- Nov. 17. Kommunalbestyrelsen havde idag audiens h. kongen og oplæste en adresse, der var skarp. – Men kongen afviste forlangendet om at underskrive rigsrådets nye forfatningslov! og ville udtale sin beslutning i statsrådet. Se bladene for iaften. Stemningen er meget imod kongen! Berl.Tid. iaften har en nærmere beretn. om kongens sidste dage og død afvigte søndag efterm. kl.2,35 minutter (slotsuret, der gik for stærkt, viste 2,47 min.). Gud ved, hvad det skal blive til – for mit elskede fædreland; det alene er alle mine tanker, alle mine bekymringer!! –
- Nov. 18. (Se »Fædrelandet« no. 170 for torsdag d. 19. novbr.). Den nye konge har da idag i et geheimestatsrådsmøde på Christiansborg *stadfæstet det af rigsrådet vedtagne grundlovs-udkast*. Det var den høje tid! Iaften kl.6 måtte jeg igen ind til byen, hvor *exekutores af kongens testamente* (Simony, C. Liebe og jeg) holdt vort *første møde* kl.7-9 1/2 på Christiansborg. Jeg er ligeledes udnævnt til medlem af den *kommission* (Oxholm, Trap og jeg) *der skal gennemgå sl. kongens papirer*.
- Nov. 19. Jeg havde idag i arkivet en ekspedition *til kongen* at gøre færdig (afskrift af den afd. konges testamenter) – og en billet om tiden til at aflevere den til ritm. Castenschiold. Men jeg er bogstavelig overløbet og overvældet hele tiden. Først kom Rafn ang. oldskrift-selskabet; så måtte jeg til *Løvenskjold* ang. sørgedragt- bekendtgørelsen; derpå kom Clausen; så kjkr. *Holten* i ærinde fra konseilspræsidenten om kirkebønnen for kongehuset; derpå *Hjaltelin* i Traps

ærinde; så Trap selv om komiteen til at gennemse kongens papirer; derpå grev *Frits Moltke* om indskrivning i Vallø og endelig minister *Wolfhagen* om kirkebønnen.

- Nov. 20. Dagbladet idag har en beretning om kongens sidste dage fra d. 6. novbr. til hans død. Rigsrådet takkede kongen og opvartede dronningen idag kl.12 på Christiansborg. Hos mig i arkivet toges – slotspladsen i øjesyn af grevinde Emil Frijs med 3 døtre og to lærerinder (tysk – fransk), grev Ferd. Reventlow med grevinde og generalinde Oxholm. Grevinde Friis er en ret interessant person. Om aftenen kl.6 3/4 var jeg hos *den nye konge* igen for at bringe ham de forlangte afskrifter af den afd. konges testamenter. – Han talte ved den lejlighed noget om hvorvidt de efterladte vine og heste var den afdøde konges privat-ejendom eller tilhørte ham. Jeg indlod mig ikke på at afgøre dette, men henviste til Simony som formand for executores testamenti. Jeg traf hos ham *Trap* og *Skrikke*, der skulle i den henseende påse den nye konges ret, – et snildt arrangement til opnåelse af hosernes grønhed, som Trap har indrettet og – vistnok vil vide at benytte. På hjemvejen var jeg inde hos Simony. Kom hjem kl.9.
- Nov. 21. Besøg iaften af kanc. Aastrup, der synes at have i sinde med det første at tage til Glücksborg.
- Nov. 23. Jeg skrev iaften 4 breve til *Halsted*, nemlig til min *broder*, til *frøken Plesner*, til *Christine* og til *Caspar*.
- Nov. 24. Imorges, før jeg gik i arkivet, var hos mig etatsr. *Klemp* for at tale om skiftekommissionens forretninger. Jeg viste ham derom til formanden Simony. Han talte også om, hvor grevinden bedst kunne tage sin bolig. Han mente Skodsborg, jeg Jægerspris. Jeg skrev iaften til *Bendtsen* i Gudbjerg og *Lise Ambders* i Nyborg. *Vermebren* var hos mig og talte om et maleri, som sl. kongen havde bestilt hos ham og som nu var færdigt. Det var bestilt til den pris 300 rdr.
- Nov. 25. Jeg skrev iaften til *Marie p. Svanholms Minde*.
- Nov. 27. Jeg gik i arkivet kl.9, var der til 2 1/2. Derpå holdtes af executores test. regii kl.2 1/2-7 det *andet møde i boet*. Cfr. ad 18. novbr.
- Nov. 28. *Kronprinsen* er idag kommen hertil fra England, – ifølge bladene. Kancell. *Schjönning* var iaften kl.5 hos mig og sagde mig at past.

Bendtsens ansøgning om hjælp af skoven til Gudbjerg præstegårds opførelse var d. 5. d.m. afgået fra ministeriet til stiftsøvrighedens erklæring, men at skovrider Sarauws betænkning var ikke gunstig, så at det var tvivlsomt, om ansøgningen blev bevilget. – *Jeg meldte straks iaften dette til Bendtsen.*

- Nov. 29. Jeg har idag efter kongens befaling – meddelt fra hofmarskal Løvenskjold – konciperet *indscriptionen til den sølvplade*, der skal ligge på sl. kongens sarkofag. Man sendte mig til mønster den på Christian VIII.s sarkofag og bad mig at indsende mit forslag således, at Løvenskjold kan have det, når han på onsdag formiddag kommer hjem. Cfr. 1., 8. og 10. dabr. Fotograf Lange sendte mig nogle explr. af det fotografi, som han tog den 12. novbr., i formindsket målestok, blot hoved og hals. Cfr. 12. novbr. Se Berlingske Tidende af 3. dabr. no. 283 hovedavisen.
- Dec. 1. Jeg blev idag tilsagt at indfinde mig på Christiansborg imorgen kl.4, halv galla, ved sørgefesten. Kl.12 sendte jeg det forlangte (29. novbr.) til marskallen. Jeg skrev iaften til *min broder i Halsted. General P.M. Bülow* var hos mig i arkivet og talte om, at Frdrick VII årlig gav ham siden hans afsked som adjudant – 700 rdr. Jeg lovede at anmelde det i skiftekommissionen og – henviste ham iøvrigt til dens formand Simony.
- Dec. 2. Jeg arbejdede i arkivet fra kl.10-3 3/4. Derpå gik jeg efter tilsigelse til Christiansborg og derfra til *tøjhusgården*, hvor følget samlede sig for at modtage kongens lig. Vi ventede længe. Endelig kom k. Christian IX og ministrene, og efter nogen tid gik vi alle ned til kanalen, hvor ligkisten blev udskipet, sat på en ligvogn med 6 heste, kørt gennem tøjhusgården, forbi kgl. bibliotek, ind i gården ved geheimearkivet, hvorfra man svingede om, gik til Christiansborg gennem kolonaden – op i slottet, hvor et sørgekapel var indrettet og kisten blev sat. Konfessionarius Münter holdt en kort bøn. Derpå opløstes følget. Kom hjem kl.7.
- Dec. 3. *Simony* var hos mig i arkivet kl.2 og meddelte mig, hvad han kortelig havde aftalt med grevinden. Han vil imorgen melde kongen det. Clausen melder mig, at fru Frimodt idag har *født den 3. datter*. Hun har nu 1 søn og 3 døtre. Johannes Clausen har 2 sønner og 1 datter.
- Dec. 4. *Idag indførtes kronprinsen i statsrådet.*

- Dec. 5. Kl.12-4 *tredie møde* i kongens bo. Cfr. 27. novbr.
- Dec. 6. Besøg i formiddag først af *gr. Jul. Frijs*, siden af *etatsr. Schlegel*. Den sidste vil rimeligvis nu snart vende tilbage til sin forrige stilling som kasserer ved Odense kommunitet og Fyns stifts offentlige midler. Iøvrigt skrev jeg en kort betænkning efter begæring til minister Monrad, der havde spurgt, om man burde kalde Chr.IX en »fætter« eller en »frænde« af Frederik VII. Jeg mener – det første, »en fætter« (næstsøskendebarn) og motiverede dette noget udførligere.
- Dec. 7. *Kongel. bekendtgørelse, hvorved bekendtgørelsen af 30. marts tilbagekaldes!!* –
- Dec. 8. Kongen har approberet det af mig konciperede udkast til inskriptionen på sølvpladen over Frederik VII.s sarkofag – aldeles uforandret, som jeg havde skrevet det og som det står *indført i geheimearkivets kopibog*. Cfr. ad 29. novbr., 1. og 10. dcbr.
- Dec. 9. Fra geh.arkivet gik jeg kl.1 over på Christiansborg, hvor *kommissionen til gennemsyn af sl. kongens papirer* (Oxholm, jeg og Trap) holdt det *første møde*. Cfr. ad 14. dcbr. Jeg kom derfra hjem kl.4 1/4. – Jeg hørte ved den lejlighed af Oxholm lidt nærmere om den unge *Frederik Carl Christian Poulsen*, som sl. kongen troede at være fader til og som 1862 blev dimitteret fra Borgerdydskolen i København. Moderen var en jomfr. *Guldborg*, der tjente på slottet i Christian VIII.s tid, og hun har breve, hvori kongen vedkender sig paternite-ten. Han er vel født omtr. 1843 el. 44.
- Dec. 10. På vejen til arkivet gik jeg kl.10 ind på slottet for at se *castrum doloris*. Ved indgangen fik jeg et aftryk af inskriptionerne. Min inskription var aldeles, som jeg havde foreslået, og – som mig synes – ikke heldigt brudte. »Katafalken« var en forhøjning i rektangulær form omtr. 2 alen høj, sort med forgyldte ornament. Oven på denne stod »sarkofagen« (ligkisten) af egetræ, poleret med sølvornamenter, og over denne hængte ned fra loftet en rektangulær baldakin eller tronehimmel. Værelset sort – og oplyst.
- Dec. 12. Efter tilsigelse har jeg idag både formiddag og eftermiddag været tilstede som deltager i en slags æresvagt – eller hvad det skal kaldes – ved *castrum doloris*. Cfr. ad 17. dcbr. Vi var 7 personer, der opstil-

ledes ved hovedet af katafalken: I midten stod en elefantridder gr. Carl Moltke; på hans højre side en excellence (Soph. Danneskjold), en storkorsridder (jeg) og en konferentsråd (Christensen i krigsmi-
nisteriet); på hans venstre side stod en excellence (den unge Dan-
neskjold, Sophus Danneskjolds søn), en kammerherre (generalmaj.
Marcher) og en kammerjunker (en gardehusarofficer). Vi stod der
formiddag kl.10-12 og eftermidd. kl.4-6. I mellemtiden arbejdede
jeg i arkivet. Kl.6 1/2 kom jeg hjem. Kl.7 1/2 besøgte Julius Friis
mig og bad mig om nogle notitser angående elefantordenen, som
overstaldmester Roepstorff havde lovet prinsen af Wales, da han
nylig var oversendt til denne med elefantordenen.

- Dec. 13. Gr. Jul. Friis bad mig igår om at skrive en opsats angående *oprin-
delsen af elefantordenen* – for hans onkel overstaldm. Roepstorff, der
havde lovet *prinsen af Wales* denne oplysning, da han nylig over-
bragte ham elefantordenen. Jeg har i denne eftermiddag samlet
dertil.
- Dec. 14. Fra arkivet gik jeg kl.1 1/2 til Christiansborg, hvor vi havde det *an-
det møde til gennemsyn af sl. kongens papirer* kl.1 1/2-3 1/2, cfr. 9.
dcbr. Foreløbig har vi ikke flere papirer, – og mange kan der vist
ikke blive, da kongen afleverede til mig successive. Jeg har i denne
eftermiddag og aften skrevet en lille afhandling om elefant-orde-
nens oprindelse, – til Jul. Friis – eller Roepstorff – eller pr. af Wa-
les, ligesom man vil tage det. Den blev 15 sider i stor 8vo.
- Dec. 15. Den russiske afsending *Ewers* kom hertil i forrige uge. Den engel-
ske do. lord John Wodehouse kom idag, den franske do. general
Fleury ventes imorgen. Imorges i arkivet gennemså jeg afhandlin-
gen om *elefantordenens oprindelse* og sendte den så straks efter, kl.12,
til grev Julius Friis, der bor i nærheden ved Frederiksholms kanal
(Casatabans gård), hvor også Roepstorff bor.
- Dec. 16. Den 76 år gamle konferentsr. Brink-Seidelin, der bor kun et par
gårde fra mig (på apoteket) kom til mig og foreslog mig, at vi skul-
le køre sammen ved sørgefesten på fredag. Det blev aftalt.
- Dec. 17. I denne formiddag kl.10-12, den sidste udstillingstid, paraderede
jeg igen efter tilsigelse ved *castrum doloris*. Cfr. ad 12. dcbr. Elefant-
ridderen var *Tillisch*. På hans højre side stod exc. gen.løjtn. Heger-
mann-Lindencrone, jeg som storkors og etatsr. Flor. På hans ven-
stre side stod som exc. en ung Danneskjold, som khrre grev Sche-

el, fordem hofchef hos enkedr. Marie, og kammerj. Amsing, der nu er ansat i hofmarskallatet. – Jeg havde begået den genistreg at glemme at tage skulderbåndet på. Kl.12 1/2-3 *fterde møde* i sl. kongens bo. Cfr. ad 5. dabr.

- Dec. 18. *Sørgefestens første dag*: K. Frederiks udførelse fra København. Jeg kørte kl.11 1/2 ind til Christiansborg (med konfr. Brink-Seidelin), og højtideligheden foregik først på slottet, hvor konfess. Münter holdt talen. Derefter gik vi i vognene, men ventede uhyre længe på at ligvognen skulle sætte sig i bevægelse. Jeg hørte til dem, der skulle køre foran ligvognen og kunne således næsten intet se. Jeg kom hjem til mit hus kl.5. En langvarig og hård tur i frostvejr. Hos mig havde imidlertid mange været for at se fra mine vinduer. Om aftenen skrev jeg til *Hans Christian* i Nykøbing.
- Dec. 19. *Sørgefestens anden dag*: K. Frederik VII.s bisættelse i Roskilde domkirke. Jeg begav mig til banegården Kl.9 1/2 og toget afgik kl.10 1/4, var kl.10 3/4 i Roskilde. Ordningen på banegården af processionen medtog en del tid. Lige foran mig gik gehrd. Bræstrup og en ung grev Danneskjold, uden tvivl overskænkens ældste søn. Bræstrup fortalte lidt om sin rejse til Grækenland. Gr. Danneskjold bad mig om at sige sig, hvor man kunne finde en liste over elefantriddere, da han i England havde set et ubekendt portræt med elefantordenen. Jeg gik med Brink-Seidelin, adm. Michelsen og tildels med baron Blixen, hvilken sidste dog kort efter begav sig til rigsdagsmændenes klasse. Kirketjenesten varede henved et par timer og var en meget kold tur, da man ikke brugte overfrakker. Banetoget hjemad gik rask og jeg var hjemme *i min stue* kl. lidt over 4. I kupeen med mig på hjemrejsen var Brink-Seidelin, Clausen, jægerm. Fønnesbek, lensgr. Lerche og – nogle, der talte engelsk og var mig ubekendte.
- Dec. 20. Jeg skrev i formiddag en fortegnelse over de bøger, der giver *lister over elefantriddere* (Wohlfroms, Bjørns, Berliens og de gl. statskalendere), og jeg vil *imorgen* sende den til min fordums discipel postfuldmægtig Arlaud, der daglig kommer til Danneskjolds, og bede ham om at aflevere den til den unge greve. Om eftermiddagen skrev jeg til min broder og gjorde færdig til afsendelse *imorgen* mine *jule-foræring*er til *Halsted*. Det er i år bleven noget forsinket på grund af sørgefest-dagene; men det kan vel endnu nå præstegården i rette tid.

- Dec. 22. Jeg har idag givet *Becker juleferie* efter hans begæring. Han rejser imorgen til Giesegaard, jfr. 7. Jan. 1864. Jeg skrev til *Bendtsen i Gudbjerg* og sendte de to forlangte fotografier. Mit brev var dateret d. 23. og afgår imorgen.
- Dec. 23. Møde i nord. oldsk. selsk. iaften kl. 6 1/2-8 1/2, hvori kongen blev valgt til selskabets præsident. – Rafn havde, på sin sædvanlige dels lumske dels overilede maner, uden at sige et ord derom til bestyrelsen og end mindre til selskabet, ladet forespørge om kongen ville dette, og da hs. maj. havde lovet det, kunne der jo i mødet egentlig slet ikke være tale om nogen som helst diskussion af det spørgsmål, om en kongelig præsident ønskedes af selskabet og var til dets nytte. Sagen var forud afgjort – endog som Rafn var dum nok til at sige mig, i den detail, at siden kronprinsen, når hans studier i England var forbi, skulle afløse kongen!
- Dec. 24. Påvirket af Rusland og England (Ewers og Wodhouse) forlanger kongen, at forfatn. af 18. novbr. skal tages tilbage. Ministeriet vil det ikke og *indgiver demission*, som kongen modtager. *Oxholm skal danne ministerium!!* og rigsrådet indkaldes til på mandag. Kongen vil samme mandag tage over til Slesvig. Saxerne og hanoveranerne rykker ind i Holsten og modtages af schlesvigholstenerne, der alle vegne uhindret proklamerer augustenborgeren, der selv rejser omkring ved Sydtysklands hoffer.
- Dec. 25. Oxholm har nok ikke kunnet danne ministerium endnu. *Idag* har *Hall* været kaldt til kongen og havde i 3 timer en samtale med kongen og Oxholm, men uden resultat. *Andræ* har været kaldt til kongen, men nægtet at danne minist. *Carl Moltke* skal også have været kaldt til kongen, men han siges at være syg og har ikke kunnet møde. Kongen har da igen opgivet rigsrådets sammenkaldelse til mandag. – Ewig og altid omgøren og ubestemthed!! –
- Dec. 26. Det bliver nu nægtet, at Oxholm har skullet forsøge at danne ministerium; men – alle påstår det dog for vist og ser i nægtelsen kun et maskeret tilbageslag. I denne aften holdtes i kongens palæ, men *uden* kongens nærværelse, et møde af rigsråds-medlemmer, især de helstatslige. Der mødte Hall, Monrad og Fenger, Andræ, Krieger, Madvig og Fønnesbek, Bluhme, David, Ussing og Kranold – samt Tscherning. Den sidste holdt en lang, *jammerlig* pessimistisk tale. Hall erklærede, at ministeriet, uagtet beslutningen om rigsrådets indkaldelse var opgivet, holdt fast på sin indgivne demission. *Skif-*

te-kommissionen i sl. kongens bo har i disse dage været på *Jægerspris* og *Skodsborg* for at åbne det forseglede og tage fortegnelser over sagerne. Den skal også i samme anledning til *Fredensborg*. Jeg har ikke været med, da Simony anså det for overflødigt – og det vist nok med god grund. Man kunne vist under omstændighederne lade folk, der er på stedet, optage disse fortegnelser meget bedre og nøjagtigere end ved et flygtigt besøg.

- Dec. 27. I denne eftermiddag tror man, at Hall og Monrad *hver for sig* har været kaldt til kongen. Man siger, at England nu foreslår en kongres ell. konference i Paris om det danske spørgsmål, og status quo): tysk hær i Holsten, dansk i Slesvig.
- Dec. 28. Imorges hed det, at rimeligvis hele ministeriet ville igen indtræde og blive bestående. Iaften hedder det, at Hall og Monrad *hver for sig* har været kaldt til kongen og – at Hall har påtaget sig at danne et ministerium, et nyt ministerium. Men senere på aftenen fik Hall definitivt afsked og – *Monrad* påtog sig at danne et ministerium!
- Dec. 29. Kl.12 *femte møde* i sl. kongens bo. Cfr. 17. dcbr. Jeg blev ikke forlangt at indfinde mig, men i arkivet underskrev jeg et brev til finansministeren, om han på de bestemte vilkår ville modtage »den synkende fond«. Ministeriet er endnu ikke dannet. Monrad har forhandlet med, siger man, Balth. Christensen, etatsr. Vedel, Fonnesbek, Regenburg og Simony med flere, som alle har sagt nej. Derpå har kongen selv næsten afnødt Simony et endnu ubestemt ja. Han skulle så nok være kultusminister. Man nævner også Quaa-de i Berlin og amtm. Johansen i Husum.
- Dec. 30. Idag er *proclama i boet* udstedt. Berl.morgenavis 1864 no. 2. Kl.1-3 *sjette møde* i kongens bo, som øjeblikkelig blev bestemt. Jeg gik derover fra arkivet. I kongens skrivebord og sekretær fandtes intet. Kl.4-6 hos Clausens til middag. Kl.6-7 besøgt fru Kall- Rasmussen. Endnu har Monrad ikke fået et ministerium i stand, men håber at blive færdig dermed imorgen. Hall, Fenger og Casse siges nu bestemt at vægre sig; Krieger, Hoth. Hage har sagt nej; Bregendahl og kaptn. O.Lütken skal have givet løfte.
- Dec. 31. Imorges på vejen til arkivet hørte jeg nævne (af Königsfeldt – ved Trap) endnu som en halv hemmelighed en ny minister-kandidat – *Engelstoft*. Iaften bringer Berl.Tid. følgende liste over et konstitueret, men endnu ikke ganske fuldstændigt ministerium således sam-

mensat: *Monrad* konseilspræsident og finansminister, derhos ad interim udenrigsminister og holstensk minister, *Lundby* krigsminister, orlogskapt. *Lütken* marineminister, *Engelstoft* kultusminister, *Casse* justitsminister, etat. *Nutzborn* indenrigsminister, Simony ad inter. slesvigsk minister. *Quaade* designeret til udenrigsminister. Der siges, at *Fenger* vedbliver som »direktør« for det samlede finansministerium. *Se bag i bogen* no. 9. Kongen rejste om aftenen kl.11 over *Korsør* med dampskibet Slesvig til Flensborg. Med ham fulgte kronprinsen, Hegermann, Lövenskjold, Irminger, Haxthausen, Trap og adjutanterne Dahl, Moltke og Holten samt kronprinsens adjutant Lund. *Monrad* ledsagede til *Korsør*. – Næste dag (nytårsdag) om middagen (c. kl.12) nåede man Flensborg og gik staks efter med banetog til Slesvig og Gottorp slot, hvortil han kom efterm. kl.3. Jeg havde *imorges* et kuriøst besøg af den såkaldte *franske Borring*, der gik omkring for at samle 18 rdr. til et par kavalleri-støvler for en fransk officer ved navn *Mondant*! *Borring* fortalte, at han havde truffet denne franskmænd på en restauration og indladt sig med ham, overtalt ham til at gå i dansk tjeneste, ført ham til *Meza*, der straks havde optaget ham i sin stab, men at mr. *Mondant* først ville til *Sverrig* og manglede penge og alt lige til et par kavalleri-støvler. *Mondant* havde tilbudt *Meza* at skaffe 1000 md. zouaver, men derpå ville *Meza* dog betænke sig. Jeg gav *Borring* 1 rd., tænkte på eventyret med oberst *Harrison* 1848 og på *Mezas* og *Borrings* *franske* galskaber!

Indførsler bag i dagbogen for 1863:

1. (Ad 19. febr.) *Om Trap* og rygget om hans afskedigelse. – Omtrent for en måneds tid siden berettede bladet »Danmark«, der oprindeligt var i ministeriets sold, men nu skal være købt af *Blixen-Finecke*, at en højerestående embedsmand drev et forargeligt spil med at sælge titler og ordener for penge, at han således ved en fortrolig havde ladet en veksellerer i Kbhvn. spørge, om han ønskede at være etatsråd, og at denne fortrolige havde ytret, at dette vel lod sig gøre, når man anvendte nogle tusinde daler derpå; fremdeles havde samme fortrolige forudsagt veksellereren, at om nogle dage ville manden selv komme til ham for at købe obligationer for 7000 rd., og havde da anvist og rådet veksellereren at lade ham få disse obligationer for 4000 rd; endelig at embedsmanden virkelig var kommen og havde købt obligationer for 7000 rd., men at veksellereren – havde ladet ham betale dem efter gangbar kurs. Omtrent sådan noget skal have stået i bladet »Danmark«. Selv har jeg ikke set bladet. Den-

ne fortælling gjorde opsigt, og samtidig gik et rygte fra mund til mund, at den høje embedsmand var geheime-etatsråd Trap, at hans fortrolige i denne sag var den bekendte sprogforsker *Levin* (uden tvivl hans bekendt eller skolekammerat fra Randers), og at veksellereren var *Gedalja*. Man vidste ikke, hvad man skulle tro; thi vel anså adskillige Trap for en pengemand, men alle mente tillige, at han var for klog til således at indlade sig med Levin og Gedalja og give sig dem i vold. Imidlertid vedkendte Gedalja sig ligefrem og så godt som offentlig, at beretningen var kommen fra ham. Tyge Becker, som af og til har pengeforretninger med ham og som træffer ham i den såkaldte kongens klub, sagde mig, at Gedalja fortalte sagen til *alle og enhver*, tilføjede, at han kun ønskede, man vilde anlægge sag imod ham, beskyldte rent ud Trap for at sælge dels for penge, dels for andre tjenester de kongelige nådesbevisninger, fortalte som et faktum, at jøden Kleimann havde givet ham en sum af 5000 rd. for at blive kommerceråd o.s.v.

At Trap er noget uforsigtig i brugen af sin indflydelse hos kongen til at skaffe nådesbevisninger for folk, som egentlig ingen anden fortjeneste har end – at være *hans* gode venner og villige arbejdere *for ham*, det er ganske vist. Det har oftere været mig påfaldende, at han ville drive det så vidt. Da han skrev eller lod skrive på sin Danmarks beskrivelse, regnede det ned med titler, ridderkors og medailler på dem, hvis tjeneste han brugte. Han gjorde Gundorph på universitetsbiblioteket og andre til riddere. Han skaffede adjunkt Königsfeldt, adjunkt Erslew, flere af arbejderne i det Bærntsenske stentrykkeri (som *han* egentlig ejer, siges der) medailler pro meritis, og nylig ligeledes en vis Golt, der også udgav litografier, den samme. Han skaffede Worsaae, der også hjælper ham, forskellige nådesbevisninger – sidst det svenske nordstjerne Kors o.s.v. o.s.v. i det uendelige! Ministeriet, som ellers er meget jaloux over, at kongen kun følger dets indstillinger, tav stille, – fordi Trap atter ved andre lejligheder var det en god hjælper og en klog allieret imod antiministerielle machinationer hos kongen og ved hoffet. Trap var ministeriet en støtte mod Blixen, hvorfor det også ved stiftelsen af det Rotwitske ministerium havde været meget nær ved, at han havde fået sin afsked. Kort sagt, ministeriet og Trap trængte til hinanden: Hint havde en god hjælp i ham, og han havde omvendt ingen indsigelse fra ministeriet at befrygte, når han brugte sin indflydelse *i egne interesser*. Også hos grevinden stod Trap i det hele godt. Hun kunne vel af og til være misfornøjet med hans alliance med ministeriet, men på den anden side var Trap en brugbar mand ved mange lejligheder, og hun behøvede en sådan, især efter

Berlings fjernelse fra hoffet. Endelig forstod Trap med største snildhed at vinde det *dårlige folkefærd*, der udgør hoffets kavallerer: De var alle hans »venner«. Men Blixen, efter at han havde sat sig i hovedet at ville være minister, var ikke hans ven. Han anså netop Trap for en hovedhindring for hans planer, og – han greb nu lejligheden til at give Trap et knæk, da han erfarede den ovennævnte fortælling af Gedalja.

Den begivenhed, som Gedalja fortalte, var 3-4 år gammel eller endnu ældre. Hvorfor den *nu* først blev publik, har andre grunde. Gedalja, der som alle jøder brænder af begærlighed efter ærestitler, ordener o.desl., havde i slutningen af forrige år lige som tidligere også – hjulpet på prins Ferdinands finansielle elendighed, og prinsen havde, af taknemmelighed eller efter accord, derfor anmodet kongen om at udnævne ham til ridder, lige som en gang tidligere til justitsråd. Kongen, rimeligvis påvirket af Trap, eftersom han selv giver af den slags, hvad man ønsker, – havde begge gange nægtet det og befalet Trap at gå til prinsen og sige ham, at det ikke syntes passende at kunne ske. Prinsen undskyldte sig således for jøden, at han ikke havde opfyldt løftet eller betingelsen, og – jøden, der antog det for en tak for sidst fra Trap, besluttede at hævne sig på denne. Han fortalte derfor overalt og offentlig hin *gamle* historie om sine forhandlinger *med Levin* og om Traps obligationskøb hos sig. Blixen erfarede det, fik fat på jøden og hørte fortællingen af hans egen mund, – og lod så i bladet »Danmark« indrykke det ovenomtalte stykke!

Hvad jeg her har optegnet, beror på fortællinger, som jeg har fra pålidelig hånd, og som jeg netop *idag* atter fra en meget vel underrettet mand har hørt omstændelig bekræftet. Den samme mand sagde mig, at Gedalja selv havde fortalt ham hin historie om obligationskøbet for 7000 rd., der var foregået for flere år siden, og gentagende erklæret, at han blot ønskede, at Trap ville stævne ham og således tvinge ham til at bevise, hvad han sagde. Har Trap altså stillet sig imod Blixens bestræbelser for at styrte ministeriet, så har Blixen til gengæld givet ham et dygtigt knæk, som han ikke så let skal forvinde; men – at han skulle blive afskediget, så længe sagen endnu ikke er dreven videre, det er ikke rimeligt. Det værste er, at han ikke synes at turde vove på at anlægge sag mod Gedalja, men søger sin redning ved at tie og bringe sagen i forglemmelse! Lykkes dette ved hans klogskab, hans venskab med hof-elendigheds-mændene, ved de tjenester han kan vise disse, grevinden, kongen, ministrene, så kan han efterhånden atter rejse sig. For ham gælder det blot at lade stormen i ro drive over, *om muligt!*

Mig gør det egentlig ondt for ham, thi han har gode egenskaber og en mer end almindelig praktisk brugbarhed. Jeg ved ikke ret, hvad jeg skal tro om sagen, der rimer sig så lidet med den snildhed og verdenskundskab, som han ikke uden grund tillægger sig selv. Har han måske tillagt sig den i for høj grad, og har den lykke, som hans evner i højere forstand ikke giver ham ret til at vente, forblindet ham og forledet ham til at – give for meget efter for den begærlighed efter penge og formue, som man rigtignok temmelig almindelig tilskriver ham? – Jeg tror dog ikke rygtet!

2. (28. febr.) *Fashionabel bysladder!* Prof. T. Becker, som er vel instrueret i den anførte videnskab, dels fra sin familie, dels fra gardeofficererne, hans daglige venner og middagsfæller (kongens klub), fortæller mig idag, at man just ikke har den bedste mening om prinsen af Wales, der nu skal holde bryllup med prinsesse Alexandra. Man tillægger ham – sagde B. – »fire kardinaldyder: Drukkenhed, spillelyst, tyvagtighed og liderlighed«. Vidnesbyrd om sidste egenskab giver allerede to uægte børn. – Formælingen, og hvad dertil hører, er i Beckers kredse hovedemnet for al interesse, og dermed følger jalousien på de lykkelige, der herfra har forstået at skaffe sig adgang til at følge med prins Christian til formælingsfesten. Blandt dem er den glatte *Waldemar Oxholm*, som uden nogen sinde at have gjort noget, alene ved sit behagelige væsen er avanceret til høje værdigheder, hans forfængeligheds mål! Man er nu i ligestemte kredse jaloux på ham, både fordi han som ven af prins Christian følger med til London, og fordi han i den anledning, vel efter prinsens ønske, er bleven excellence (siges der*). (* Pr. Christian skal have ønsket dette, men kongen sagde *nej*). Becker fortæller nu oprindelsen til familien Oxholm, der er af ny adel, således: En af vore gamle dronninger (Sophie Magdalene?) havde en *kammerpige* (: kammerjomfru Marie Susanne Schultz), som tillige var hendes konfidente og som hun selv undertiden besøgte. Ved et sådant besøg blev dronningen opmærksom på, at en papegøje i pigens værelse meget ofte gentog disse ord: »Lad mig være Oxholm – lad mig være Oxholm!«. Lorentz Oxholm var navnet på en af hoffets lakajer, og papegøjens skrig opvakte en mistanke i den kyske og religiøse dronnings tanker. Hun gik pigen hårdt på klingen og nødte hende endelig til den bekendelse, at lakaj Oxholm oftere kom til hende om aftenen og da ofte var temmelig fri så at hun måtte værges sig med de af papegøjen lærte ord. Dronningen sørgede nu for, at lakajen ægtede den favorite kammerjomfru, og af dette ægteskab fremgik 1753 en søn, der ligeledes fra barndommen af nød hoffets

og dronningens beskyttelse, blev 1763 sat på landkadet-akademiet, blev 1771 officer, page, gik siden til Vestindien, købte plantager og avancerede til general-guvernør over de vestindiske øer og gjorde rige giftermål (1. Heileger. 2. O'Neill). Det var *Peter Lotharius Oxholm* († 1827), fader til de tre kammerherrer og godsejere på Rosendahl, Taarnholm og Taarnborg, der af k. Christian VIII blev nobilerede 1840. – Jeg skal bemærke, at det jo meget vel kan være sandt, hvad der således fortælles om denne families oprindelse, men karakteristisk er det, at vore fornemme elendigheds-kredse fremfor alt interesserer sig for – adelig oprindelse, men aldeles ikke spørger om personernes egen duelighed. Den nævnte Peter Lotharius Oxholm, hvilken end hans herkomst har været, var i al fald for sin tid en mand af mere dannelse end ellers var almindelig blandt officererne, og de tre sønner af ham er ganske vist ubetydelige personer, men fuldkommen lige så betydelige som vor øvrige herrestand, og dertil – fornemmelig Valdemar Oxholm, som nu følger til England – meget nette hof-figurer!

3. (Ad 20. marts). Da jeg meldte Kall-Rasmussens død til ministeriet, lod jeg indflyde det ønske, at ministeren ville give mig lejlighed til på en bekvem tid at udtale mig om dels den efterladte enke, dels om besættelsen af den vakante plads i geheime-arkivet. Det var efter dette mit ønske, at ministeren idag lod mig komme til sig. Hvad fru Kall-Rasmussen angår, ville jeg – skønt jeg nok vidste, at det var meget vanskeligt – dog gerne erfare, om ministeriet ikke var villigt til og istand til at yde hende nogen understøttelse i form af »begravelses-hjælp«, – således som jeg havde bevirket denne efter registrator Knudsens død. Minister Monrad hørte velvillig mit andragende, men sagde mig, at sådant nu næppe lod sig gøre, og at slige understøttelser kun gaves fattige betjente i de laveste stillinger og under de mest trængende forhold. Jeg måtte altså frafalde dette andragende og nøjes med at anbefale enken i almindelighed, om lejlighed måtte gives eller en form vise sig, under hvilken det kunne ske. – Jeg har dertil en ide, som jeg senere nærmere skal tænke på. Hvad besættelsen af embederne angår, ytrede jeg det ønske, at Plesner måtte blive registrator i Rasmussens sted og Matthiessen inspector i Plesners. Ministeren hørte også derpå meget velvillig, og da jeg opfordrede ham til at søge hos andre, der kender forholdene, en bekræftelse på sandheden af min fremstilling, var han så artig at sige til mig: »Jeg vil om den sag slet ikke tale med nogen anden end med Dem; når jeg har den tillid til en mand som jeg har

til Dem, så henvender jeg mig ikke til andre, og så skal jeg, når det er mig muligt, følge Deres indstilling«. Ministeren gjorde mig derpå to spørgsmål, nemlig om pladserne plejede at opslås vakante og – om ikke muligvis Tyge Becker skulle ønske at blive registrator. Jeg svarede ham, at embeder, der forudsatte en så speciel forandring, at ingen andre duede til dem end de, der i lang tid havde arbejdet deri (f.e. i museer, biblioteker, arkiver etc.) ikke plejede at averteres til almindelig supplikation, når man havde duelige kandidater, og at alle embederne i geheimearkivet i min embedstid var uden opslag bortgivne efter min forudgående indstilling; at jeg imidlertid nærmere skulle efterse og give beretning om tidligere forhold. Fremdeles sagde jeg, at jeg hverken troede, at prof. Becker ønskede registrator-posten eller – for mit vedkommende – ville understøtte et sådant ønske, der måtte standse avancementet for de andre meget duelige og velfortjente arkivarbejdere, men at jeg også derom skulle indsende nærmere beretning og oplysninger. Ministeren bemyndigede mig derefter til at modtage de resp. allerunderd. ansøgninger fra Plesner og Matthiessen og indsende dem med min erklæring.

Endnu havde jeg to punkter at omtale. For det første androg jeg på, at fremdeles efter finansloven og gage-reglementet inspector posten måtte besættes og kancellistposten være den, der skulle stå vakant, så længe arkivet havde en »ekstraordinær embedsmand« i prof. Becker, så at Matthiessen måtte søge inspectorposten (ikke kancellistposten) dersom Plesner blev registrator. Ministeren lovede dette, hvis han havde ret dertil, hvad han nærmere ville efterse. For det andet androg jeg på, at ministeriet *nu*, da lejligheden tilbød sig ved begge embeders samtidige besættelse, ville ombytte de hidtil brugelige embedstitler – hvis uheldige og lidet passende beskaffenhed jeg påviste – med de gamle almindeligere og friere, der havde været brugt i arkivets hæderligere dage, i Grams og Langebeks tid, nemlig embedstitlen »arkivsekretær«. Ministeren erkendte også det velbegrundede i dette forslag og havde kun nogen tvivl om sin ret til forandringer, der ikke var grundede i finans- og gage-loven. Jeg mente dog, at jeg vel skulle kunne finde en udvej af denne vanskelighed, når jeg derom måtte udtale mig i min indstilling. Jeg forlod ministeren med godt håb og skal nu, lige så snart tiden tillader mig det, skrive en udførlig forestilling, hvis resultat skal være, at jeg indstiller *Plesner* til at udnævnes til »første arkivsekretær og registrator«, og *Matthiessen* til »anden arkivsekretær og inspector«. – Jeg håber, at det skal gå! Cfr. ad 29. april.

4. (Ad 22. april). Da jeg kom til Clausens tog Johannes Clausen mig tilside og bad *mig* at udbringe hans faders skål ved bordet. Jeg måtte love det, skønt jeg ikke dur meget til den slags forretninger. Efter at altså en sang af Jo. Clausen var afsungen, sagde jeg, så vidt jeg husker, omtrent således:

Man har for få øjeblikke siden overladt mig den ære at minde om den anledning, der idag har samlet så mange gæster i dette hus, og da de som kan gøre det meget bedre holder sig tilbage, skal jeg bede om tilladelse til at sige nogle få ord. Kære prof. Clausen: 70 tilbagelagte år er et smukt stykke vej på livets bane, men endnu smukkere er det at have tilbagelagt det således, at ikke alene familie og venner, men fædrelandet selv er blevet Deres skyldner, – fædrelandet, både den engere kreds, hvilken De som lærer har ofret Deres ungdoms og manddoms bedste år, og den større kreds, det offentlige liv, hvilket De til så megen velsignelse har helliget en del af Deres virksomhed. Videnskabernes unge dyrkere har nylig bragt Dem en smuk og hjertelig hylding, og de ord, som ved den lejlighed blev talt, har fundet genklang også hos dem, der en gang var unge, også hos os, der bevarer en levende erindring om de første dage, da De betrådte lærestolen, og som nu er spredte over hele landet. Og de offentlige anliggender, fædrelandets hellige sag, har til samme tid i Dem haft den ædleste og anseteste talsmand, hvem de modstræbende kræfter har måttet respektere og vi andre har betragtet som fører og leder i betænkelige tider. – Og medens De således tjente fædrelandet, har denne Deres kære familie ikke savnet den kærligste fader og deltager i alle de huslige glæder og sorger. Det har ofte vakt min stille opmærksomhed, hvorledes De under livets kampe, der sætter den hårde styrke i virksomhed, kunne bevare det milde sind, der skaber og freder om den daglige kreds af hustru, børn og børnebørn. Også Deres venner fandt ly under træets grene. Thi – jeg måtte tænke på det stærke træ, der løfter sin krone desto dristigere mod det høje, jo fastere det har trykket sig ned i den hjemlige jordplet. – Således samler sig for mig resultatet af de tilbagelagte mange år, – og dog er endnu ikke »aftenstunden« kommen, som der står i den nys hørte sang. Vi har, synes mig, endnu kun nået den smukke eftermiddag i den skønne høsttid, og idet vi takker Dem, kære prof. Clausen, for alt hvad De har været i den svundne tid, ønsker vi og håber vi på en god og smuk fremtid. Jeg ved nok, at de gamle troede, at man fortørnede guderne ved at ville råde for fremtiden. Men vor Gud er ikke en fortørnelsens Gud men en nådens Gud, der har tilladt at håbe, at den der så herligt har ordnet livets foregående akter, ikke vil for-

nægte sig selv i de følgende. Altså – med tak for det forbigangne og med frejdigt håb imod det tilkommende – for vor kære prof. Clausen etc.

Således omtrent var min tankegang og mine ord.

5. (d. 6. juni). Da vi samlede til det store gallataffel i riddersalen på Christiansborg i anl. af prins Wilhelms udnævnelse til konge for grækerne, så jeg Clausen meget længe i samtale med Lehmann i en af vindues-nicherne. Ved bordet sad Clausen og jeg som sædvanligt sammen, og han meddelte mig da adskilligt af hans samtale med Lehmann. – Lehmann havde fortalt ham især om prins Christians ubegribelige opførsel under forhandlingerne angående hans søns kongevalg: Hans vankelmodighed, mangel på takt og absolutistiske tænkemåde. Det var prins Christian selv, som først havde grebet den *engelske* ide om sønnens kongedømme; men siden var han frygtagtig, ubestemt og fuld af de mest urimelige fordringer. Således ville han have forud bestemt en pension for den unge konge, hvis denne atter abdicerede; således ville han holde på det navn, den afsatte k. Otto havde brugt, »Grækenlands konge«, og var meget imod den nu adopterede titel, »Grækernes konge«, der syntes ham lige som »for fransk«, moderne og revolutionær, ja – endelig ville han have bestemt, at den græske arme ikke måtte aflægge ed på den græske konstitution, men alene en personlig troskabs-ed til kongen! ganske efter det tysk-preussiske system og den adelige eller militære absolutisme og soldateske. Prins Christian havde derfor i statsrådet måttet høre mange drøje sandheder – som dog næppe vil virke noget på en mand af hans indskrænkede evner, der er aldeles i enfoldige adelige herrers og tyske slægtninges eller egenyttige forfængelige rådgiveres vold. – Dette fortalte nu Clausen mig. Byen er fuld af lignende fortællinger om prins Christian. Men adelige godsejere og soldatermæssige officerer og forfængelige aspiranter til kommende storhed (Sponneck, Bluhme, David etc.) har gehør på Amalienborg og søger derhen. Jeg så selv oppe ved samlingen efter taflet David – den ægte jøde – evindeligt i kast med grækerne og med prins Christian og hans sønner, og i byen fortæller man, at unge eventyrere eller lykkeriddere gør kur til jøden, ja så godt som indgiver ansøgninger til ham om at måtte komme i nåde hos prins Christian og om muligt i tjeneste hos den nye grækernes konge, der også siges at skulle instrueres eller undervises af David m.h.t. sine kongeligter. *Wilb. Rosen*, der allerede 1848–49 løb hos mig for at komme ind i diplomatisk karriere og stadig fortæres af begærlighed efter at blive en stor statsmand. Han

er gift med en datter af den såkaldte græske Fabricius – forræderen af 1848 – har straks sat sig i forbindelse med grækerne, inviteret dem til sig o.s.v.; han skrev straks en piece om Grækenland og prins Wilhelm som dets konge, og han har en søster, der er hofdame hos enkedronningen! Han opgav gerne sin læge-virksomhed for at gå på forfængelige eventyr!

6. (d. 28. juni). *Prins Christian og det græske tronfølger-valg*. Om denne sag har jeg fra en fuldkommen pålidelig kilde følgende mærkværdige beretning. Da *prins Christian* kom tilbage fra England efter formælingen var han ganske forfippet i følelsen af, at han havde indladt sig på denne sag og givet løfter eller gjort aftaler, som *alene kongen* som kongehusets chef og ministrene som kongens konstitutionelle rådgivere kan gøre, han derimod aldeles ikke. Dette blev ham alvorlig foreholdt i statsrådet, og – *prins Christian måtte gøre en afbigt derfor med ydmyge ord*. Sagen blev nu taget i behandling foreløbig, og den stakkels prins hørte derpå og fandt sig i, hvad statsrådet og kongen ville. – Men en uges tid efter rejste han til Ballenstædt* (* hertug Alexander af Anhalt-Bernburg (barnløs) gift med prins Christians søster Frederikke, der 1855 blev hans medregentinde) og blev der et par uger. Her fandt han sine tyske rådgivere, der har hans og Louises øren! – Da han kom tilbage fra Ballenstedt, begyndte han i statsrådet at rykke frem med den instruks, som hans tyske venner og slægtninge havde givet ham. Han stillede de uhørteste og tåbeligste betingelser for sønnens modtagelse af kongevalget, så som *at* den hele græske konstitution skulle ophæves og en absolut kongemagt indføres, eller *at* i det mindste, hvis dette ikke kunne ske, hele armeen og flåden skulle aflægge troskabsed ikke på det græske riges forfatning, men ene og alene til kongen *personlig*; fremdeles *at* en stærk engelsk flåde skulle stationeres i Athens havn og blive der, så længe kongen opholdt sig i Athen, *at* der skulle sikres kongen en livsvarig appanage for alle tilfælde (): om han måtte blive afsat, naturligvis!) o.s.v. o.s.v. Kongen og ministrene var aldeles forbavsedede og indignerede over dette nye »*Ballenstädter-Program*«, som de mellem sig kaldte det, og – de gendrev prins Christian på det eftertrykkeligste og mest nærgående. *Han* - forladt af *sine* hjælpere – kunne intet svare eller forsvare, og måtte give efter. Men ved enhver følgende minister-konferents eller statsråd begyndte han dog forfra – begribeligt efter instrukser, som *Louise* og hans herværende fortrolige (*David!*) havde givet ham, og således blev det ved: Hver gang måtte han som overvunden give efter, men næste gang begyndte han forfra. Såle-

des gik det også i det allersidste statsråd, hvori den endelige beslutning skulle tages. Ministrene afgav nu enkeltvis deres respektive votæ, alle skarpt imod prins Christians uforstandige og urimelige tale. Kongen sad tavs under alt dette støttet med hovedet til sin hånd og havende opslået foran sig de artikler af kongeloven, som angår prinsernes forhold til kongen som deres og hele kongehusets herre. Endelig skulle kongen tale. Han sagde da *omtrent ordret* følgende: »Dersom du, min gode Christian, var et menneske, som man kunne tale med og som kunne forstå, hvad man siger dig, så skulle jeg også forklare dig sagen og vise dig, hvor ufornuftigt du har taget denne sag; men da du ikke kan forstå det, så skal jeg blot henvise dig til *kongeloven*, der udtrykkelig lægger alle prinser under kongen som deres første og sidste herre; som konge vil jeg altså have sagen med prins Wilhelm afgjort, så også, og på hans vegne, som hans herre skal den således være bestemt«. *Således kom man da til et resultat*; men ministrene var på en gang forbavsede over denne tiltale til prins Christian og derhos overordentlig indtagne af kongens hele adfærd. Prins Christian derimod er sunken endnu mere i deres mening, – og kongen skal, siges der, under denne sag et par gange rent ud have sagt til prins Christian, »at det vel var bedst at få Londoner traktaten revideret«, – noget, som han da vist nok ikke mener videre med.

Når man ved alt dette, så forstår man også meningen af de ord, som kongen ved den højtidelige audiens for grækerne sagde til prins Wilhelm om at respektere Grækenlands forfatning, – ord, der har vundet bifald og er blevne udbredte over hele Europa. Men – prins Christian kan nu intet begribe. Han og *Louise* er kun omgivne af tyskere og nogle uvidende adelsmænd eller gardeofficerer. Disse er hans daglige omgang og – de skal ikke hjælpe på hans totale mangel på statsretlige begreber. Det fortælles også, at han og *Louise* eller deres adelige venner havde fået det kuriøse indfald at opsætte en skrivelse for den unge *umyndige* konge, som derved *direkte* ville henvende sig til den græske nationalforsamling, og at ministrene eller kongen først erfarede dette, da brevet var så godt som ekspederet eller afleveret til deputationen, – men dog heldigvis således, at ministrene endnu kunne få denne tåbelighed standset. – Således fortæller man mig fra en anden side, og jeg skulle tro, at det virkelig således forholder sig. Noget må der være deri.

Det er sørgelige udsigter *for Danmark*, og der er den allerhøjeste grund til at bede Gud at bevare kongens liv til hans høje alderdom!

7. Ad 9. juli. Efter Lindbergs død fik man på flere steder travlt med

besættelsen af hans embede, og da dog også noget hensyn måtte tages til Mörch, fandt man på at dele embedet, som det før havde været delt, mellem en chef for sekretariatet og en chef for bogholderiet. Den gamle ordens-kansler, gr. Wilhelm Moltke, kunne man overtale til omtrent hvad det skulle være, og ordens-skatmesteren gr. Sophus Danneeskjold stræbte at bemægtige sig ham for sine planer, der gik ud på at skaffe en af hans gode venner sekretariatet, en slags fornem sinecure, der indbragte årlig 1000 rdr. Da Moltke var overtalte til at dele embedet, lod han altså til en begyndelse ved konferentsråd Holm i finansministeriet (som er hans fortrolige fra gammel tid) opsætte en allerund. forestilling derom, og – da ligeledes kongen havde in petto en mand for sekretariatet, blev denne forestilling om embedets deling approberet. Embedet var altså nu delt: Kassereren skulle have, tror jeg, 1400 rdr. og sekretæren 1000 rd. Nu begyndte spillet. Moltke kaldte Mörch til sig og leverede denne, hvad han nærmest ønskede, bogholder- og kasserer-embedet. Derved var ingen vanskelighed at vente fra kongens side: Alle var enige om, at Mörch burde have denne post. Anderledes var det med sekretær-embedet: Det søgtes som en behagelig sinecure af de forskelligste personer, såsom geheimeråd Bræstrup og – den noksom bekendte dr. Ostwald! samt mange flere. Gr. Sophus Danneeskjold havde imidlertid fra begyndelsen af den plan at skaffe den såkaldte »stats-sekretær« *etatsr. Liebe*, der er hans meget intime ven, også denne *stads*-post og de tilhørende 1000 rdr., og ved sine forestillinger bevægede han den svage gr. Moltke til *at forbigå alle de virkelige ansøgere* og at indstille til sekretær bemeldte *Liebe, der ikke havde indgivet ansøgning derom*, under påskud af, at han fra tidligere tid (): da han 1848-50 var statsråds-præsident) kendte *Liebe*. Tillige indstillede han Mörch til bogholder og den unge *Lindberg* til fuldmægtig.

Men kongen ville ikke have statsrådets sekretær ind i ordens-kapitlet, ministeriets tjener ind i en institution, hvormed ministeriet intet havde at gøre. Kongen, til dels ledet af grevinden ønskede derimod, at ordens-kansleren skulle indstille til sekretær en vis *kancelliråd Aastrup*, der er fuldmægtig hos stiftamtmand Simony og tillige administrator ved Jægerspris, en efter sigende ret duelig og snild mand, der også skal hælde noget til bondevennernes parti og af visse folk har ladet sig bruge til underhandlinger med Tscherning, Balth. Christensen og den slags folk. Aastrup havde også søgt embedet. Som følge deraf approberede kongen de to punkter i gr. Moltkes forestilling og udnævnte d. 24. juni Mörch til kasserer og bogholder samt den unge Lindberg til fuldmægtig, men forlangte

en ny forestilling m.h.t. sekretærposten. Samtidig dermed skrev kongen et meget venligt brev til Moltke og forklarede denne, hvorfor han ikke ville have Liebe, men en af de andre ansøgere, blandt hvilke han nævnte *Aastrup*, kjkr. Bauditz og etatsr. Holck i Fredericia.

Moltke forstod ikke eller ville ikke forstå, at kongen specielt ville have den førstnævnte, og – lod som om han kunne vælge enhver anden blandt ansøgerne. I en ny forestilling indstillede han altså – vist nok efter andres råd og vel nærmest efter Tillisch's – teaterkasserer justitsråd Löffler. Da kongen fik denne forestilling, blev han misfornøjet og besluttede – at lægge den hen uden resolution! Således vil sagen rimeligvis stå hen indtil videre.

Mörch, der straks ved Lindbergs død var bleven konstitueret i hele den afdødes embede, vedbliver således at være tillige konstitueret som sekretær.

Ideen om at bringe Aastrup nærmere i høftjeneste er imidlertid – hvis jeg lugter rigtigt – endnu ikke opgivet. Uden tvivl er *Trap* meget bange derfor og frygter at se sig spændt tilside af en bondevenlig yndling. Men – det skulle ikke undre mig, hvis man om kort eller længere tid så Aastrup anbragt på en eller anden måde i kongens umiddelbare nærhed, – som en »privat-sekretær« eller hvad man nu kan finde på. Tiden skal vise det (cfr. ad 7. august).

8. (ad 28. aug.). Legationssekr. Kofod fortæller mig, at han i udenrigsministeriets arkiv havde set alle mine mangfoldige arbejder til arvefølge-sagens ordning i årene 1850-52 og ligeledes Bluhmes korrespondancer og depecherne til ham under striden med rigsdagen og mig. Kofod syntes aldeles overbevist om, at jeg havde fuldkommen ret, og som et bevis på Bluhmes velkendte bedragerier fortalte han, at Bluhme havde fortiet og *ikke* blandt de offentlig trykte aktstykker, der blev rigsdagen meddelte, optaget en – øst-rigsk erklæring, der var aldeles imod den af Bluhme forfægtede anskuelse og ville have været et stærkt bevis imod ham og for den af rigsdagens intelligens og af mig forsvarede sag. – Dette er kun et nyt *eksempel* på Bluhmes kæltringestreger. At han *er* en kæltring trænger ikke til noget bevis!

8 b. *ad 15. novbr. Kong Frederik VII.s sidste timer!*

Denne dag, fra middagstiden af (søndagen d. 15. novbr.) har været højst spændende og urolig. Ved middagstid kom en telegraf- depeche gennem Berlingske avis-ekspedition, der meddelte, at rosen udbredte sig over hovedet, at feberen var heftig med vildelser og

søvnløshed, at svulst havde angrebet det venstre øjelåg. Fuldmægtig *Bregendal* i statistisk bureau var just hos mig; straks efter kom prof. *Clausen* omtr. kl.3 – vi var alle meget urolige og måtte være beredte på det værste. Kl.3 1/4 kom kjkr. *Serere d'Aqueria*, arkivar i udenrigsministeriet, og bad mig om straks at køre med sig til byen for at efterse, om der var i geh.arkivet koncepterne til notifikationen om Frederik VI.s og Christian VIII.s død. Jeg kørte med ham om ad Nørrebro, tog Plesner med mig i arkivet og eftersøgte der ved lys. Men – disse sager fandtes ikke i geheime-arkivet. Jeg gik så hjem og var hjemme omtr. kl.6.

Kl.7 sender redaktøren af Berlingske Tidende mig atter en depeche, skrevet på Glücksborg kl.3 eftermiddag (klokkeslettet var urigtigt). Den var lige så utrøstelig eller rettere endnu mere trøstesløs end den tidligere: »Siden imorges kl.6 havde kongens tilstand betydelig forværret sig. Kræfterne var meget sunkne og bevidstheden næppe mærkelig«. Således lød ordene. – Redaktøren af Berl.Tidende (*Buchheister*) bad mig i et medfølgende brev at være sig behjælpelig med en artikel eller flere, hvis døden, som næppe kunne være anderledes, måtte følge.

Kl.8 modtog jeg et brev fra etatsr. *Vedel*, der efter udenrigsministerens befaling skulle spørge mig, hvor prins Christian er født, »da det muligen kunne blive berørt i den proklamation, hvori holsterne underrettes om hans tronbestigelse«. Jeg svarede straks, at jeg uden dog at være fuldkommen vis derpå, temmelig sikkert troede at vide, at prinsen er født på *Gottorp slot*.

Kl.9 kom min husfælle *kancelliråd Bach* op til mig og sagde mig, at det nu var et almindeligt rygte, at man allerede omtr. kl.6 havde efterretning om kongens død, der dog ikke skulle publiceres iaften. – Han ville også vide, at teatrene var lukkede iaften, så at alt tydede på, at ministeriet måtte vide kongens død. – Ja! Således var det. Næste morgen, mandagen den 16., kom bladene med sørgerand og meldte, at kong Frederik VII var død *søndag eftermidd. kl.2,35 min!* (En skrivefejl på en bulletin foranledigede rimeligvis, at man flere steder angav dødstiden til kl.3,35 min. Men i Berl.Tid. no. 269 af tirsd. d. 17. novbr. siges i en på officiel meddelelse grundet beretning udtrykkelig: Kl.2,35 min. med tilføjende, at slotsuret viste kl.2,47 minutter!).

9. *ad 31. dabr. Ministeriet Monrads dannelse.* Monrad havde sat sig for at ville have et ministerium istand, det koste, hvad det ville* (* »Om jeg så ene skal tage alle syv ministerier« – skal han have sagt – »så skal et ministerium dannes«). Han udbød portefuiller til alle sider

og helst til mænd uden politisk interesse, i al fald uden politisk fortid, thi han selv ville *ene og uindskrænket styre politiken udad*. Han brændte især af begærlighed efter at blive selv udenrigsminister, hvorved han håbede at have hele regimentet og vinde den europæiske omtale, de høje forbindelser, de utallige høje ordener og alt det øvrige, som han misundte Hall i så kendelig grad. Men han vilde gerne give sagen udseende af, at han blev tvungen til at overtage udenrigsministeriet, og han havde derfor fra begyndelsen indrettet alt således, at han – kunne give efter for denne tvang. Deraf forklares den besynderlighed, at han straks ansatte en »direktør« netop i sit egentlige ministerium, finansministeriet! Efter således at have indledt sagen søgte han at indsmigre sig hos de herværende anseeligste fremmede ministre, Englands, Frankrigs, Ruslands. Men – disse kan ikke fordrage ham. Hans virkelige dygtighed har de intet øje for, men de opholder sig over den fremtrængende »præst«, gør nar af hans slette fransk o.s.v. Da Monrad derfor, efter at have sammensat et ministerium med mange interimistica og dobbelt-portefeuiller, med en vis ligemands cordiale mine henvendte sig til Lord Paget og ville tale med ham om udenrigsministeriet, tog denne meget stift imod ham. Monrad gik burschikos frem. »Hør nu«, sagde han, »lad os tale ligefrem sammen og ret ærligt! Sig mig, hvem synes De, at jeg skal tilbyde udenrigsministeriet?«. Paget betænkte sig lidt og var fremdeles kold. Da tog Monrad igen ordet og sagde: »Jeg selv ønsker ikke at overtage det af den og den og den grund, og det er muligt, at De dog netop mener, at jeg og ingen anden bør overtage det«. Men nu svarede Paget temmelig brusquement: »Non pas Monsieur! point du tout!«. – Efter denne besked tog Monrad den, som de fremmede gesandter helst ville have, og bestemte sig for den – stakkels Quaae! (Relata refero).

1864

- Jan. 1. Besøg hele formiddagen af etatsr. Bojesen fra Sorø, kanc. Bach, dr. Lorentzen, Marie og Wilh. Wanscher. Om det nye ministerium forlyder intet andet end hvad man hørte igår aftes af Berl.Tidende. Kongen, som afvigte nat havde forladt København, kom idag henimod middag til Flensborg og gik straks efter videre til Slesvig, som han nåede kl.3 om eftermiddagen. Han begav sig straks til *Gottorp slot*. – Der blev altså i dette år ingen almindelig kur nytårsdag, heldigvis!! –
- Jan. 3. Besøg af kanc. Mörch.
- Jan. 4. I Berl.Tid. morgenavis for idag læses *skifte-kommissionens indkaldelse* til alle, som tror at have noget at fordre i sl. kongens bo til at melde sig hos Liebe (Bredgade 38) – med 6 måneders varsel, dateret d. 30. dcbr. 1863. Besøg iaften af et ungt menneske, yngste søn af min barndoms lærer *Hasselager*, der til sidst var præst i Næraa og døde entlediget i Odense i høj alder. Den unge Hasselager (18 år) går i Odense skole og skal dimitteres næste år. Han var her i besøg hos kanc. Bachs med sin moder, der bor her i byen med en ældre søn, som blev student sidste gang. Han har nok lidt formue.
- Jan. 5. Morgen kl.9 1/4, som jeg ville gå i arkivet, erfarer jeg at Simony igår aftes havde haft et bud hos mig (som ikke kom ind, da pigen var borte) for at tilsige mig idag kl.11 til en tur til Skodsborg med sig og Liebe for at hilse på og tale med grevinden. Simony hentede mig altså i arkivet og på vejen tog vi Liebe på. Kl.1 var vi på Skodsborg til et – *møde i boet med grevinden*. Jeg tror, at vi overraskede hende ikke til behag. Hun var åbenbar ikke vel stemt og skønt enig med os i princippet – bar hun sig ikke ganske vel ad i formen. Kl.4 kørte vi hjem.
- Jan. 6. Jeg modtog idag indbydelse til universitetsfesten for sl. kongen imorgen aften i folketingets lokale kl.7.
- Jan. 7. Prof. *T. Becker* var igen i arkivet, cfr. 22. dcbr. 63. *Quaade* siges nu at være bleven udenrigsminister. Idag skal da endelig den russ. ges. Ewers og den engelske ges. Wodehouse være rejst herfra. Gud ved, hvad de nu har aftalt med Monrad. Kl.6 gik jeg hjemmefra til folketingets sal. Kl.7 var alle tilstede, men der ventedes på konseilspræsidenten til kl. over 7 1/4. Han kom alligevel ikke (han var rejst til Korsør for at modtage kongen). Madvig holdt en lang, mat, ægte madvigiansk tale. Kl.9 var festen forbi.

- Jan. 8. Imorges kl.9 1/2 kom kongen tilbage fra Slesvig. Han skal have modtaget formelig hyldning af sin ældste broder hertug Carl og tillagt denne prædiketet »højhed«. Quaades udnævnelse er udfærdiget *idag*. Prinsesse Alexandra el. prinsessen af Wales har idag, i den 44. uge efter sin formæling d. 10. marts 1863, – født en *søn*. Det skete uventet i Frogmore efter en kanefart. (Frogmore er et smukt lille palæ med en dejlig have, som den afdøde dron. Charlotte ejede. Det lille palæ ligger vesten for London, i Berkshire, ikke langt fra det stolte Windsor slot, hvor dron. Victoria ofte residerer). Om Madvigs tale igår giver »Fædrelandet« en dom, som synes at være nogenledes den almindelige.
- Jan. 10. Besøg af billedhugger Rosenfalk.
– – professor Clausen.
- Jan. 11. Jeg – lige som alle husejere – fik idag ordre fra kommunen, at jeg måtte være beredt til på torsdag at skaffe logis og natteleje til indkvartering. – Efter sigende er igen udskreven 15.000 md. som her skal armeres og så forenes med hæren. Cfr. bag i bogen.
- Jan. 12. Besøg iaften af *Regenburg*, der –. *Simony* ville idag tage til *Skodsborg* for at tale med grevinden – i boets anliggende.
- Jan. 13. En *russisk note* skal være kommen, som råder kongen til at – forlade den danske sag og straks antage et »Schlesvig Holstein i personalunion med Danmark«. Dette er også nu feltråb ved hoffet og hoffets tyske venner.
- Jan. 14. Imorges kl.10 gik jeg til min nye minister *Engelstoft*, og fra ham tilbage til arkivet, hvor jeg straks efter blev tilsagt til taflet idag kl.5 nærmest for rigsdagen. Derfra kom jeg hjem kl.8 1/2. Idag har forbundsforsamlingen forkastet Østrigs-Preussens forslag at bemyndige dem til at rykke ind i Slesvig; thi mellemstaterne ville derved give sagen i Østrig-Preussens hænder på forbundets vegne, – og det vil de ikke. Østrig-Preussen vil nu selv som europ. stormagter angribe Slesvig. Men mellemstaterne el. forbundet vil hindre deres marsch gennem Holsten.
- Jan. 16. *Møde i kongens bo* kl.2 1/4-4 1/4. En del indkomne sager ifølge proklamet blev gennemgåede. Ligeledes forhandlede en del sager, som *Simony* i tirsdags havde talt med grevinden om. Cfr. 30. dcbr. 63 og 5. januar 64. I denne morgen sendte jeg breve til *Halsted*,

skrevne den 13 – 15. januar, til Matthie, Hanne, Christine, Caspar og fr. Th. Plesner.

- Jan. 17. Besøg af kancell. Mörch.
- Jan. 18. Idag møde til at gennemse sl. kongens papirer kl.11-12 1/2 på Christiansborg med Oxholm og Trap. Jeg afleverede noget, som Simony i tirsdags havde fået på Skodsborg. Cfr. 14. dcbr. 1863. Besøg iaften kl.6 af løjtn. Povelson fra Sorø. Han ville nu se til at blive ansat ved intendanturen i Slesvig, ved at henvende sig til Schmidten.
- Jan. 19. Ved min ankomst til arkivet erfarer jeg, at jeg igår aftes er tilsagt til kongens taffel til imorgen kl.4 3/4, halv galla – i appartementssalen.
- Jan. 20. Fra arkivet gik jeg kl.4 1/2 til slottet. Kongen var bleven upasselig – af forkølelse, og – den unge *kronprins* repræsenterede. Han kom fortræffelig ud af det, talte efter bordet uafbrudt gående fra den ene til den anden, også til mig. Det er mærkeligt, hvorledes stillingen bidrager til en hurtig udvikling hos sådanne herrer. Minister Monrad talte om en lignende forbavsende udvikling hos kongen – efter to måneders kongedømme. – Taflet var *fiint*; det var åbenbart et supplement til rigsdagstaflet, hvor der ikke havde været plads til disse herrer.
- Jan. 21. Jeg skrev igår aftes til Povelsen i Slesvig. Brevet afgik idag. Besøg iaften af kjkr. Oehlenschläger, der talte for et andragende af hofkantor Krøyer til kommissionen i kongens bo. Jeg skrev iaften til pastor Bendtsen i Gudbjerg. Afgår imorgen.
- Jan. 22. Jeg følte mig inat meget ilde tilpas, havde feber og sov næsten slet ikke. Om morgenen en diarrhee, som syntes at lette noget, – for jeg gik i arkivet. Jeg har iaften skrevet til prof. Tregder i Sorø og til Marie på Svanholms Minde. Afgår imorgen.
- Jan. 24. Jeg havde imorges besøg af *Adam Moltke* sen. (den nyborgske) student fra 1838, der søger en ansættelse, hvilken som helst, og af kjkr. *Wilb. Späth*, der var ved toldvæsenet i Holsten, men er afsat af eksekutions-kommissærerne. Begge var omtrent samtidig elever ved Sorø akademi.
- Jan. 25. I »Börsenhalle« for idag læses en mærkelig artikel om de – hem-

melige forhandlinger mellem – ikke ministrene, men hofferne i Wien og København, som Börsenhalles Wiener korrespondent lige siden nytår oftere har sigtet til og omtalt. Den 25. januar har Börsenhalle en artikel, hvori det hedder: Man har i Wien længe mærket, at der træffes hemmelige og fortrolige aftaler med »hof-fet« i København. Man råder fra hoffet i Wien til en politik, der på een gang ville sikre den danske helstat og dog opfylde hertugdøm-mernes fordringer; men Wienerhoffet har mærket, at konseilspræ-sident Monrad ikke vil tillade Christian IX at gå ind på denne poli-tik, som han personlig aldeles bifalder, men derimod modarbejder denne politik, påvirket af andre fremmede magter. – Disse mærke-lige ytringer siger altså: Østrig lover Chr.IX helstaten, når han vil gå ind på et *Schlesvigholstein*, og Chr.IX ville det gerne, når han blot kunne blive af med – en *dansk minister* og en *dansk hær*!

- Jan. 28. Dunkle rygter mumler om en stor sammensværgelse, der går ud på, at kongen skulle stille sig i spidsen for armeen og – til trods for det danske folk søge sig fred ved at proklamere et Schlesvig-Holstein. Men planen – siges videre – blev opgivet, fordi en general havde er-klæret, at armeen var ikke at stole på): ville ikke følge kongen mod det danske folk! Dette er dog vist ikke sandt; men rigtignok stræber kongens fortrolige, især Hegermann og Steinmann, at nedbryde armeens mod og tillid til sig selv og kalder krigen – vanvid!!
- Jan. 29. Jeg var idag med Rafn hos kongen og takkede ham for overtagel-sen af præsidiet i det oldnordiske selskab. *Fædrelandet* for iaften har talerne i adressesagen, og deriblandt *Monrads negative erklæring* (program): 1. intet Schlesvigholstein, 2. intet selvstændigt Slesvig, 3. ingen deling af Slesvig.
- Jan. 30. Kapitelstakst for 1863'- afgrøde er for Sjælland sat idag således: 1. Rug – 4 rd. 64 sk., 2. Byg – 3 rd. 85 sk.. 3. Havre – 2 rd. 62 sk. (Hvede for Møn: 6 rd. 39 sk.). Kongen har valgt sig den devise: »*Med Gud for ære og ret*«. En østrigsk-preussisk note tilbyder at er-kende Londonner—protokollen, når kongen vil nedlægge våben og tillade dem at besætte Slesvig og tage det »i pant« – naturligvis skulle det da gives tilbage som et Schlesvigholsten. Hoffet er der-ved i bedste humør, og – kongen rejser nu over til hæren for at – af-væbne den og åbne landet uden sværdslag for fjenderne, der da vil danne et Slesvigholsten, der som en klods om foden skal gøre Dan-mark til en tysk vasalstat. Men Monrad følger med kongen – for at passe på.

- Jan. 31. I denne nat (mell. søndag og mandag) gik *kongen* efter afholdt statsråd omtrent ved midnatstid med jernbanen til Korsør og vil derfra til søs gå til Slesvig.
- Feb. 1. Idag er tyskerne gået over Eideren og altså – krigen begyndt! Skrukorvet Thor (Hedemann) og panserskonnert Esbern Snare (Kraft) angribes om formiddag kl.11 af landbatterier i Eckernförde fjord, – og de trak sig ud af fjorden.
- Feb. 2. Kongen og Monrad er nu ved Dannevirke. Kongen og de generaler, som hører til det tyske hofparti, vil i henhold til Ruslands og Østrigs råd (cfr. 13. og 30. januar supra) opgive forsvaret af Dannevirke og helst opløse hele den danske hær, for at fjenden kan besætte Slesvig og danne os et Slesvigholsten. Men Monrad er stadig om kongen og – vil have forsvaret fortsat. Kun i nogle få timer forlod Monrad kongen for at besøge sin søn, der stod ved hæren i Reide, og – i mellemtiden (et par timer) red kongen alene ud med – Hegermann! der havde hans øre. *Fægtning ved Misunde* kl.10-4: c. 9000 preussere angreb, men kastes efter to storme tilbage: Kapt. Schow, st. Seyfert og Klubien faldt. (*Kongen* opholdt sig p. Gottorp og armeen har aflagt landesorgen). Vore tropper i affæren ved Misunde = 3000 md. afsyvende brigade, der skulle dække tilbagetoget.
- Feb. 3. Fægtning ved Bustrup skanser kl.3 1/2 efterm. – 6 1/2. Østrigerne angriber en forpost ved Brekendorf med overlegen styrke, trængte den tilbage og tog en feltkanon; men senere rykker vore forstærkninger igen frem. Samtidig angreb også ved Hadeby – indtil kl.6. Om natten derefter gik kongen og Monrad til Flensborg.
- Feb. 4. *Møde i kongens bo* kl.1-4 1/2. En meget stor del indkomne sager omhandlede og besluttedes til udførelse ved Liebe. Cfr. 16. januar. Idag toges hemmelig beslutning at rømme Dannevirke. Byen var fuld af onde rygter om Danevirkes opgivelse (konfr. Bang, admir. Bille), men det var løgn*. Idag har tyskerne det meste af dagen beskudt værkerne med artilleri, dog uden virkning; en spidsgranat nåede ind i Slesvig by. – Affæren ved Bustrup. Vi fyrede igen fra Holm og Mövenberg for at hindre dem i at opkaste skanser ved Fartorp. – Kongen er gået til Flensborg og vil derfra til Sønderborg med Monrad. Mezas fleste generaler råder at opgive Dannevirke og bud afgår til de fjernere egne.
- * ad 4. febr.: Da jeg gik bort fra mødet i kongens bo, der holdtes i Liebes værelse på Christiansborg, traf jeg i entreen ved porten *den*

tyske Hjaltelin, der nu er en meget yndet person ved hoffet. Han talte også om at Dannevirke sagdes at være opgivet og forladt!! – alt forud!!

- Feb. 5. Mange kyndige påstår, at det tillige med opgivelsen af Dannevirke ligeledes var besluttet at gå forbi både Als og Dybbøl, opgive disse stillinger og trække sig til Frederits – for at lette fjenden Slesvigs okkupation, men at man i Flensborg tog en anden beslutning. Idag var det temmelig roligt på hele linien; skudvekslingen mellem Fartorf og Mövenberg var uden betydning. En depeche fra Meza (kl.9 3/4 aften) kom til krigsministeren kl.11, at han i et krigsråd havde besluttet at opgive Dannevirkestillingen. Krigsministeren svarede, at han skulle holde stillingen. Men – det var for silde: Tilbagetoget var begyndt.
- Feb. 6. I afvigte nat mellem fredag og lørdag omtr. kl.2 trak den danske hær sig uden sværds slag tilbage fra hele Dannevirke stillingen. Idag er tilbagetoget sket »i god orden«, og 1. division var allerede om formiddagen kl.11 i Flensborg. Ingen i Kbhvn. havde anelse derom! København er i stille, men indædt harme og forbitrelse, og de allerfleste anser Monrad og kongen for de mest skyldige. Det vil blive vanskeligt at lægge bånd på forbitrelsen. – Iøvrigt blev tilbagetoget heftigt angrebet *ved Sankelmark*, og vore tropper fægtede der med overordentlig tapperhed mod den uhyre overmagt. I »Fædrelandet« 1864 no.303 af 28. dcbr. læses en højst mærkelig artikel om de forhandlinger bag ministeriets ryg, der skal have bevirket Dannevirke-stillingens opgivelse!! – Se også »Fædrelandet« 1866 no.198 fgg. i slutningen af august og beg. af septbr. Om disse dages mærkelige begivenheder – se en artikel i Fædrelandet 1865 no.4 fgg. og no.97 (Ankjærs tale).
- Feb. 7. Besøg af min unge nevø Henry Wegener, der er kommen hertil i sine to fastelavnsdags ferie. Han bragte mig bedre efterretn. om sin apoplektiske faders tilstand. Ekstra no. af Dagbladet no. 32 udkom idag med efterretninger og betragtninger, der er drøje. Det fortæller også om gade-spektakler igår aftes, især – ved *Amalienborg*! Den offentlige mening beskylder kongen og hans tysk-absolutistiske venner Hegermann og Steinmann for den ulykkelige beslutning. – Kongen er på Als; Monrad er kommen idag og har givet forklaring i rigsdagen.
- Feb. 8. Monrads tale i rigsdagens ekstra-møde igår læses i bladene. Den er

godt holdt, men kan umulig tåle en grundigere kritik. »Fædrelandet« for iaften undersøger dygtigt Monrads tale og sigter ligefrem Hegermanns og Steinmanns skadelige indflydelse.

- Feb. 9. Idag sendte jeg til kassereren for komiteen til Frederiksborgs genopførelse, etatsr. gross. Broberg mit 5. og sidste bidrag = 50 rdr., hvorefter jeg da har betalt de 250 rdr., som jeg tegnede mig for d. 9. febr. 1860, nemlig 50 rdr. årlig i 5 år. Vor tilbagegående hær er nu samlet på to steder: *Dels* ved Dybøl og p. Als, *dels* ved Frederits og i denne fæstning. Gen. Lüttichau (med Stjernholm) har foreløbig overkommandoen. Meza og hans stabschef oberst H. Kaufmann kom hertil i denne eftermiddag – ifølge krigsministerens befaling.
- Feb. 10. Besøg iaften af *Fredr. Heinrichsen*. Hans kone venter sin nedkomst om omtr. 3 måneder. Kongen rejste i denne morgen 8 1/2 med dampskibet Slesvig fra Sønderborg, og kom her til staden kl. 6 1/2 eftermidd.
- Feb. 14. Besøg af fru Kall-Rasmussen kl. 1-2 1/2. Do. af prof. Clausen kl. 2 1/2-3 1/2. I aften (mel. lørdag og søndag) døde konferentsråd *F.G. Linde*, forhen zahlkasserer. Idag døde konferentsr. Stellwagen, forhen højesteretsassessor.
- Feb. 15. Idag ved middagstid kl. 12 1/2 døde i København grev *Ad. Wilh. Moltke* til Bregentved, uforglemmelig fra 1848, i en alder af 78 1/2 år. Den preussiske oberst von Korth har idag forbudt gennem Haderslev politi – »das fernere Erscheinen der dänisch gedruckten Zeitung, die Dannevirke«. Denne tilkendegivelse fik udgiveren dog først fra politiet den følgende lørdag aften d. 20. febr.
- Feb. 17. Besøg iaften af rektor prof. Povelsen fra Slesvig, der er flygtet hertil.
- Feb. 18. Tyskerne er nu idag gået over Kongeaaen ved Paaby og Eistrup.
- Feb. 19. *Møde i kongens bo* kl. 1-3 1/2 (cfr. 4. febr.): 1. Ny skrivelse til finansmin. om den synkende fond og til Klemp om Fensmarks tilbud. 2. Om pension til Sarti og Charlotte Wigand et Harbo = 2400 a 2000 rdr. 3. Om maler Kloohs. 4. Om garderobe-foræring NB Fensmark. 5. Om inventarets udskillelse og vurdering. 6. Om udleje af Falken (32000) for 300 d. månedlig. Tyskerne har besat Kolding

og forfulgt vore til henimod Gudsø, hvor en lille kavallerifægtning forefaldt.

- Feb. 20. Idag et kongel. reskript gennem justitsministeriet, at sørgetiden for sl. kong Frederik VII skal ophøre. NB. »Dagbladet« no. 46 af 23. febr.: En indsendt artikel derimod! – og den offentlige mening hos det ikke fortyskede hofparti og dettes fornemme tilhængere er ligeledes indigneret derover. Cfr. ad 23. febr.!!
- Feb. 23. Idag begravnes gr. Wilh. Moltke på Karise kirkegård. Berl.Tid. for iaften bringer et mærkeligt avertissement, dateret den 22. febr. fra hofmarskallatet, nemlig at ifølge allerh. befaling skal *kammersorgeren* for k. Frederik VII vedblive indtil videre!! Cfr. ad 20. febr. Altså det virkelig sørgende folk og rige skal aflægge sorgens tegn, og det unge hof og dets hoffolk skal vedblive disse.
- Feb. 27. Efter et statsråd, hvori ministeriet fordrede Mezas afskedigelse, medens *kongen – holdt på ham* og begærede betænkningstid, da ministeriet truede med at indgive demission, – har kongen endelig iaften givet efter: *Meza er afskediget, Gerlach* udnævnt til højstkommanderende med Stjernholm til stabschef. (Se bag i bogen).
- Feb. 29. Da jeg kom i arkivet, fandt jeg en skrivelse dateret Athen 10/22 januar fra den græske udenrigsminister (han hedder Delyannis eller Delyennis), der meldte mig, at k.Georg d. 8/20 Jan. havde udnævnt mig til *storkors af frelsers-ordenen*. Det var en overraskelse, som jeg aldrig har drømt om. *Møde i komiteen for sl. kongens papirer* kl.1 1/2-3 med Oxholm og Trap.
- Mar. 1. *Møde i kongens bo* kl.1-5.
- Mar. 2. Prins Hans rejser til England for at repræsentere kongen ved den unge prins's dåb. Prins Hans blev derfor elefantridder – at anlægge ordenen dåbsdagen. Jeg spiste idag hos Clausens til middag og kom hjem kl. 7. Der var justitsr. Jørgensen fra Slesvig og Flor. Desuden hans svigerdatter fra Frederits med børn og Frimodts.
- Mar. 3. Idag har den svenske minister grev Hamilton forladt Kbhvn. og taget afsked, – misfornøjet, siges der, fordi man i Sverrig har prostitueret ham og forladt den af ham indledede skandinaviske alliance.
- Mar. 6. Besøg af khrre Holten Castenschjold og kjkr. Jo. Oehlenschläger.

- Mar. 7. Besøg i geh.arkivet af – *geheimeråd Scheele!!!* Det er ikke mig vederfaret siden 1849 eller ved den tid. *Nu* – vil han altså bruge mig til noget; men jeg skal nok passe på! Møde i kongens bo kl.2-3 1/2, nærmest for at træffe anstalter til at hæve livs-assurance-præmien i England.
- Mar. 8. Besøg i geh.ark. af khrre U.A. Holstein, amtm. i Slesvig, nu fortrængt af tyskerne – skønt selv en tysker. *Wilster* er idag foran Frederits bleven såret ved en sprungen fjendtlig granat, og ventes imorgen tidlig her til byen.
- Mar. 10. Jeg besøgte *Wilster* kl.11-12 p. Frederiks hospital. Han har tre sår: 1. Et stykke udrevet af højre overarms kød. 2. Contusion i højre side, og 3. Sår på et af lårene, som kom under den skudte hest. Men lægen frygter intet, og *Wilster* selv venter en hurtig helbredelse. Cfr. d. 7. maj.
- Mar. 15. Møde i kongens bo kl.2-4 1/2. Idag underskrev jeg i geh. ark. forestillingen til kongen fra *kommissionen i sl. kongens papirer*, som vel derefter skulle have endt sit hverv. Trap havde konciperet den.
- Mar. 16. Besøg i denne efterm. kl.5 1/2-6 1/2 af cand.jur. Frederik Algreen-Ussing, der samler litteraturen af danske topographica og – ønskede at se mine samlinger i mit bibliotek. Han synes en ret vel instrueret ung mand.
- Mar. 17. Jeg tog til Skodsborg kl.10 1/4, var der kl.11 3/4 og fandt general Fensmark der. Efter hans afrejse forhandlede jeg boets sager med grevinden kl.2-4 1/2, kørte derpå hjem, stod af ved arkivet kl.6 og gik til mit hjem. En kold hjemtur.
- Mar. 20. Clausen kom et øjeblik kl.3 for at låne et no. af Berlingske Tiden-
de.
- Mar. 21. Jeg sendte imorges kl.10 til Lüttichau min stemmeseddel på medlemmer til rigsrådet: 1. Krieger. 2. Madvig. 3. Wessely. 4. Broberg. 5. Brock. Kl.11 gik jeg til hospitalet for at se til *Wilster*, men kom uheldigvis medens lægen var beskæftiget med ham og så ham således ikke. På hjemvejen gik jeg ind på Amalienborg, hvor porcel-læns-servicet til prinsesse Alexandra er udstillet, da man havde sendt mig billet til at se det. Om aftenen kl.7-8 besøg af kollaborator *Brasch*, der af tyskerne er forjaget fra Flensborg. Han selv synes

at have lidet af nationalitets-følelse og overhovedet at hælde til hofpartiet.

- Mar. 22. *Hegermanns fejge og usle anførsel* i Jylland er både der og her genstand for ærgrelse og spot. Der fortælles, at hans soldater har givet ham øgenavnet general *Rendemann*, og en almindelig københavnsk vittighed lyder således: Østrigerne kommanderes af general Gablenz, vore tropper af general »*Baglæns*«. Om man gør Hegermann uret, kan jeg ikke bedømme, men at han ingeniørlig er den mand, som den fine verden og det nye som det gamle hof bilder sig ind, har *altid* været min mening, hvorom mine optegnelser tidligere noksom vidner.
- Mar. 23. *Møde i kongens bo* kl.1-4. Fensmark og Heerup var tilstede. Efter Heerups råd sluttedes en slags foreløbig aftale med Fensmark, der skylder omtr. 48.000 rd. på 2. prioritet i Farum efter 50.000 rd. p. 1. prioritet; således at han beholder Farumgd. imod at betale i løbet af 10 år 10.000 rd. og overlader boet policerne, der formentlig nu kan tilbagegives assurance-selskabet for c. 15.000 rd. Boet vil således få c. 25.000 rd. for sine 48.000. Men – afgjort er sagen ikke.
- Mar. 24. *Grækenland*. Berl.Tid. for iaften beretter, at ministeriet Bulgaris er afgået og et nyt dannet af 1. *Zaimis* (som var med deput. i Kbhvn.) præsident, udenrigs- og marineminister, 2. *Delyonnis* undervisningsminister, 3. *Kommonduros* finansminister, 4. *Kristides* indenrigsminister, 5. *Koronæos* krigsminister. Man venter bedre tider deraf. Cfr. ad 1. april.
- Mar. 28. I denne morgen kl.9 døde *landgrevinde Louise Charlotte*, dronningens moder. Heftig kamp ved *Dybbøl* – cfr. 18. april.
- Mar. 30. Fredr. Henrichsen sagde mig idag i arkivet, at hans kone for et par dage siden havde født ham en datter, og at hans moder fra Odense i den anledn. var kommen her til byen. Kongen kom i efterm. kl.5 tilbage fra sit besøg ved hæren.
- Mar. 31. Jeg skrev iaften til pastor Bendtsen i Gudbjerg.
- Apr. 1. Besøg i efterm. kl.5 1/2 af grev Holck, kavaller hos den afdøde landgrevinde, der forlangte til landgreven kopi af hans ægtepagt af 1810. Jeg lovede at sende den imorgen fra geheime-arkivet. *Grækenland*. Efter en let militær-revolution i Misolunghi hvoraf fulgte

minister *Bulgaris* fald, nævnes i Fædrelandet for iaften følgende ministerium: 1. Adm. *Kanaris* (et berømt navn) præsident og marineminister, 2. *Christides* finansminister (et talent og sjælen i ministeriet), 3. oberst *Coroneos* krigsminister (energisk), 4. *Delyannis* udenrigsminister, 5. *Zaimis* indenrigsminister (en kapacitet), 6. *Komundoros* justits- og undervisningsminister. (Cfr. ad 6. maj).

- Apr. 2. I eftermiddag skrev jeg til Jul. Frijs, da Erhard uden tvivl imorgen bliver konfirmeret i Halsted. Brevet afgik straks, – i det mindste afleveredes.
- Apr. 3. Besøg af Clausen kl.2 1/2-3. Jeg spiste til middag hos *Wanschers* i anl. af Axels konfirmation og kom hjem kl. 8.
- Apr. 4. Imorges kl.9 gik jeg først ind til *Oxholm* (overhofmarskal) og foreslog ham at gøre kongen opmærksom på, at der efter en konges død plejer at leveres til geh.arkivet en historie af hans corporis constitutio, valetudo, morbas et mors. Derfra gik jeg ud på hospitalet til *Wilster*, som jeg traf i god bedring. Kl.10 1/4 var jeg tilbage i arkivet.
- Apr. 5. *Møde i kongens bo* kl.1-4 1/2. Meget pinagtig forhandling med en guldsmed Green, der ville have 1000 rigsdaler for en genstand, som han påstod bestilt af sl. kongen. På lørdag agter Simony at tage til Skodsborg. Jeg blev idag fra hofmarskallen tilsagt at følge med kongen og hofetaterne til Roskilde på torsdag i anledning af *landgrevindens bisættelse*.
- Apr. 6. *Becker* var idag igen i arkivet, efter at han i 14 dage har været på Giesegaard. Jeg blev igår eftermiddags i arkivet tilsagt til kur i anledn. af kongens fødselsdag – på fredag kl.12. – Man siger, gudske-lov, at der på grund af hofsorgen ikke skal blive taffel bagefter.
- Apr. 7. Kl.8 1/2 gik jeg til banegården, og kl.9 1/4 kom kongen. Toget gik straks efter til Roskilde, hvor kongen og hans følge samlede sig i palæet, medens de frivillige samledes i domkirken. Herhen kom kongen med følge fra palæet af kl.10 1/2. Tale og sange i kirken og kapellet. Vi som hørte til kongens følge gik derpå over i palæet, hvor der bødes en forfriskning og hvor kongen og prinserne (kronprinsen og pr. Hans) var. Derfra listede jeg mig kl.11 3/4 ned til rektor Bojesens, hvorfra jeg kl. 12 1/4 mødte på banegården. Her-til kom kongen kl.12 1/2 og kl. lidt over 1 var vi i Kbhvn.

- Apr. 8. *Kongens fødselsdag*. Jeg var ved den almindelige kur kl. 1. (NB. Løberen havde tilsagt mig til kl.12 – rimeligvis med hof-etaten; men jeg lod, som jeg ikke havde bemærket det, da jeg aldrig gik med hof-etaten i Frederik VII's tid til gratulation). Der gaves intet taffel idag.
- Apr. 9. Besøg idag i arkivet af min gl. discipel provst Aleth Hansen fra Grumtoft. Hvad han fortalte, bekræfter i fuldeste måde det, som jeg har noteret bag i bogen under no. 2 ad 27. febr.
- Apr. 11. Jeg var idag kl.11 hos *kongen* og bragte ham 1.ste bind af danske magazins fjerde række. Han talte selv til mig temmelig længe om begivenhederne og så inderlig forknytt ud. Jeg måtte have sand medlidenhed med ham, der så lidet er situationen voksen og – kun tænker på at få fred a tout prix.
- Apr. 12. Besøg hos mig i eftermiddag af den fra Huusby forjagne *pastor Nissen*, min fordums discipel.
- Apr. 17. Besøg af *Clausen*, der inviterede mig til sin fødselsdag på fredag, middag kl.4 1/2. Idag døde kammerh. *Ulr. Adolph Holstein*, fordreven fra sit amtmandskab i Gottorp amt, her i byen. Han var min jævnaldrende, skole- og klasse-kammerat fra Roskilde, og jeg stod dengang i nær forbindelse med ham. Han havde også besøgt mig nu efter sin forjagelse.
- Apr. 18. Jeg gik imorges ud til *Wilster* på hospitalet; derfra et øjeblik op til maleri-udstillingen på Charlottenborg og så i arkivet. *Kl. 1-4 møde i kongens bo*. Om eftermiddagen el. aftenen måtte jeg kl.6 1/2 gå til møde i *danske selskab*, hvorfra jeg kom hjem kl.9. Idag har fjendens overmagt *overvældet og taget Dybbøl-stillingen* og – vor hær er efter store tab gået til Als.
- Apr. 21. Jeg modtog idag i finanshovedkassen de 100 rigsdaler, der efter mit forslag var bevilgede til fru Kall-Rasmussen, og bragte hende dem straks kl.12-1. Imorges gratulerede jeg Wanscher til hans fødselsdag: han blev 62 år.
- Apr. 22. Jeg spiste idag hos Clausens – med hans familie. Det var hans 71. fødselsdag.

- Apr. 23. Aften silde skrev jeg et brev til *Hans Christian* om hans eksamen og talte lidt om alle fag.
- Apr. 25. *Møde i kongens bo* kl.10-11 1/2 hos Liebe; derfra kørte vi til Skodsborg kl.11 1/2-1 og holdt møde med grevinden kl.1-6 1/2 el.7. Vi kørte så hjem, spiste på vejen i Bellevue, og – jeg kom hjem til mit hus kl.11 om aftenen.
- Apr. 26. Besøg i eftermiddag af fru Henrichsen (fra Odense), der er her ved sin svigerdatters barsel. I denne aften skrev jeg til grevinde Frijs på Juellinge som gengæld for et imorges modtaget brev.
- Apr. 27. I afvigte nat begyndte vore tropper i største hemmelighed efter krigsministerens befaling af *forlade Frederits* uden at fjenden mærkede det. Kanonerne fornagledes, materiellet medtoges, og hvad der ikke kunne medtages blev så vidt muligt ødelagt. Denne overløede rømning af Fredericia efter krigsministerens befaling – blev grunden (blandt andre mindre) til at krigsminister Lundby kort efter udtrådte af det Monradske ministerium, – afløst af Reich.
- Apr. 28. Oberstløjtn. Nielsen, der var bleven tilbage i Frederits med en ringere styrke, troede idag at bemærke, at fjenden *imorgen* ville angribe fæstningen selv. Han indskibede derfor i denne aften kl.11 1/2 alle de tilbageværende tropper og drog bort. Hvorhen – holdes hemmeligt.
- Apr. 30. Idag har så østrigerne besat Frederits, formodentlig kun med en ringe styrke. Man formoder, at embedsmændene og borgerne vil blive uden molest, siden østrigerne er endda nogenledes honette folk – af tyskere at være, og man er tilfreds med at være fri for preusserne, hos hvilke gemenhed og brutalitet er forenet med deres hele nedarvede kæltringe-natur. Ingen ved, hvor vore tropper i Jylland befinder sig. Preusserne, siges der, er vildledte: de vil opsøge Hegermanns division i Viborg eller Aalborg; men nogle mener, at den nu, forstærket ved andre, er ikke langt fra Aarhus, og at den vil kunne betydelig forstærkes ved tropperne fra Frederits og Dybbøl, der fra Fyn af let kan sendes til et punkt på Jyllands østkyst. Men – krigsministeriet holder sine planer meget hemmeligt.
- Maj 1. Besøg af prof. Clausen kl.2 1/2-3 1/2.
- Maj 2. Da jeg gik hjem fra geheimearkivet, gjorde jeg et genbesøg hos *fru*

Henrichsen kl.2 1/2-3, der logerer hos sin søn i St. Pedersstræde no. 34. Han tænker at tage hjem til Odense i næste uge.

- Maj 4. Ved min hjemkomst fra arkivet fandt jeg et brev fra nogle mænd (H.C. Andersen, Hartmann, Krabbe og Zinck), der vil tilvejebringe en autograf-samling og – sælge den, helst til udlandet f.e. England, til fordel for de faldne krigeres efterladte. De bad mig om *min håndskrift*. – Jeg har straks iaften skrevet et lille stykke (og jeg tænker, at *eet* er nok af mig, skønt de siger, at de gerne modtager flere stykker) og jeg vil imorgen sende det til Andersen. Jeg skrev kortelig fortællingen om Cleobis og Biton (efter Herodot og Ciceros tuscul. dispp.) og anvendte den som bevis for, at guderne lønnede sønlig tjeneste mod moderen på vore faldne krigere.
- Maj 5. Jeg skrev iaften et brev til *lille Caspar* i Halsted.
- Maj 6. Berl.Tid. iaften nævner atter (cfr. ad 24. marts, 1. april) et nyt ministerium i Grækenland, nemlig: 1. *Balbis* konseilspræsident og finansminister, 2. *Angerino* indenrigsminister, 3. *Papazaphiropulos* justits- og kultusminister, 4. *Zimbrakaki* krigsminister, 5. *Kanaris* marineminister og 6. Kaligas udenrigsminister.
- Maj 7. *Wilster* har idag begivet sig tilbage til hæren, – som helbredet. Jeg har i de sidste dage ikke set ham, og blev forundret ved at høre, at han var så vidt. Cfr. d. 8. og 10. marts.
- Maj 9. *Londonner-konferencen* har idag vedtaget en våbenstilstand på en måned fra d. 12. Maj af, imod blokadens ophævelse fra dansk side. Preussen og Østr. forpligter sig til for Jylland ikke at hindre samfærdsel, administration, ikke kræve krigskontribution, men betale. Begge parter vil bevare deres positioner uden at forstærke dem. Idag søbataille ved Helgoland halvtredie time kl.2-4 1/2 mellem nordsø-eskadren under *kapt. Suendson* (Niels Juel 42 k., Jylland 44 k. *kapt. Gotlieb*, *kapt. Holm*, *Heimdal* 16 k. *kapt. Lund*) – og øst-rig. eskadre (*Schwarzenberg* 50 k. hvoraf 4 riflede og 6 k. 60 pd.) og *Radetzky* 31 k. hvoraf 3 riflede og 4 st. 60 pd.) og preuss. kanonbåde med 8 kanoner, under *kapt. Tegelthof*.
- Maj 10. Trap besøgte mig idag i geheime-arkivet. Se bag i bogen. Indenrigsm. *Nutzhorn* er afgået og hofjægerm. *Carlsen* udnævnt til indenrigsminister. Han er min discipel fra Sorø, og jeg havde i årene 1827ffg. meget med ham at gøre.

- Maj 11. Imorges tidlig skrev jeg et brev til lille Christine i Halsted, tog det med i arkivet og sendte det derfra på posthuset. *Møde i kongens bo* kl.1 1/2-4 1/2.
- Maj 12. Givet prof. *T.Becker* en pinseferie. Han rejser imorgen til Engestofte på Laaland. Cfr. d. 26. maj.
- Maj 15. Besøg af prof. Clausen kl.3-3 1/2. Besøg af justitsr. F.Hvass kl.5 1/2-6. Han fortalte mig nu anledningen til sin onkels *boffæggerm.* *Hvass's* afskedigelse fra udenrigsministeriet d. 12. januar 1833 – og jeg har noteret fortællingen med få ord i mine uddrag af Christ. VIIIs almanakker ad 26. decbr. 1832. Justitsr. Hvass havde beretningen fra sin onkel selv på Randrup, og – om man også vil tro på nogen besmykkelse af Hvass, så er det dog vist, at fortællingen ikke finder nogen modsigelse i Christian VIIIs antegnelser. Det er vel muligt, at Hvass, der var meget forfængelig og ville gøre karriere, har troet at det, som bragte hans fald, skulle være blevet begyndelse til hans stigen!
- Maj 17. Berl.Tid.s morgen-avis har rapporten om sø-affæren på højden af Helgoland d. 9. maj. Den kaldes der: Sø-træfningen på Helgolandsbugten.
- Maj 20. Idag modtog jeg fra udenrigsministeriet *storkors insignierne* af den græske frelsers-orden. Men der var intet diplom med. Cfr. ad 29. febr. 1864. Jeg kommer nu til at skrive en af dagene en taksigelse til den græske udenrigsminister (cfr. 26. og 27. maj).
- Maj 22. Jeg blev i eftermiddag opmærksom på, at jeg rent havde glemt at sende autografen til Andersen. Se ovenfor d. 4. maj. – Jeg tog mig nu for at skrive et stykke til (jeg valgte mottoet af mit ældste bogkatalog om kejser Julians bibliomani, – da dette katalog just tilfældig lå hos mig) og sender ham imorgen således – to stykker og dertil en undskyldning, der kan gælde for det *tredie*.
- Maj 23. Jeg skrev i denne morgen til Marie p. Svanholms Minde og til Bendtsen i Gudbjerg.
- Maj 24. *Møde i kongens bo* kl.2-3 1/2 men uden synderligt udbytte. Vi ville have talt med grevinden, som var i byen og på lørdag rejser til Jægerspris, men – *det var hende ikke belejligt.* Kongen har idag forlagt sin *sommer-residens* til *Bernstorff*. Senere siges han at ville flytte til

Fredensborg. Der har igår og idag været statsråds-møder, – man mener ang. instrukser for konference-kommissærerne.

- Maj 26. Jeg har idag begyndt i arkivet og fuldendt hjemme *to breve* til Athen: 1. et på fransk til *den græske udenrigsminister* med taksigelse for hans brev (se ad 29. febr.) og for de i fredags (d. 20. maj) modtagne insignier som storkors af frelsers-ordenen. 2. et andet på dansk til *grev Sponneck*, som dog vist har haft noget med sagen at gøre. Jeg lagde førstnævnte brev inden i sidstnævnte, bedende Sponneck at besørge dette til udenrigsministeren, hvis navn jeg ikke ved, da hr. Delyonnis nok er gået af. *Tyge Becker* var idag igen i arkivet. Cfr. ad 12. maj.
- Maj 27. Jeg tog de to breve fra igår med i arkivet og sendte dem til etatsr. Vedel i udenrigsministeriet, bedende, at de gennem dette måtte afsendes til Athen. – Jeg må nu vel en af dagene søge kongens tilladelse til at modtage denne orden.
- Maj 29. Besøg af Clausen kl.3-3 3/4. Da kjkr. Holten i *udenrigsministeriet* havde sagt mig, at man der, efter modtagelsen af de græske ordeer, havde søgt tilladelse til at anlægge disse uden at afvente diplomerne, troede jeg ej heller at turde udsætte min ansøgning derom. Jeg har idag skrevet den og indsender den imorgen. Cfr. 20. og 26. Maj samt 20. juni.
- Jun. 7. Jeg skrev iaften et brev til *dr. Rink*, inspektør i Sydgrønland, min fordums discipel, som svar på hans brev til mig af 22. septbr. 1863, som jeg modtog for nogle uger siden. Mit brev sender jeg imorgen til den grønlandske handels bogholder-kontor, der modtager breve til afgang med briggen Lucinde, kapt. Moberg. (Det kostede ingenting).
- Jun. 8. Idag åbnedes den nordsjæll. jernbane fra Kbhvn. til Helsingør af kongen og dronningen. Derom nok i bladene i disse dage.
- Jun. 9. Prof. *Fryxell*, som i nogle uger har arbejdet hos mig i geheime-arkivet, tog idag afsked og forærede mig et fotografisk portræt af sig, udbedende sig igen et af mig. Jeg sendte ham det eller rettere: han lod det hente hos mig efter min hjemkomst fra arkivet kl.3.
- Jun. 16. *Geheime-statsrådsmøde idag*: Under mødet selv modtog kongen fra Nicolai aftryk af en depeche fra fyrst Gortschakoff, hvori Ruslands

understøttelse lovedes til bevaring af integriteten – på betingelse af begge hertugdømmers unionsforhold til Danmark): et Schlesvigholstein. Kongen erklærede sig derfor og – ligeledes kronprinsen!! (altså aftalt spil!!). Det er dog forfærdeligt!! Cfr. Dagbladet no.142 for 20. juni. Den berygtede grisette Nore Ebbesen, der i sommer har opslået sin bolig ude ved kalkbrænderierne, ikke langt fra fru Heibergs hus, skal have fået et barn. Hvem faderen er vides ikke, naturligvis; men folk nævner dog en malersvend, der altså har konkurreret med høje herrer.

- Jun. 17. Otto Plessen, gesandt i Petersborg, og hans broder Carl Scheel-Plessen, schlesvigholstenernes anfører, er komne hertil, så det nu vil gælde, om ministeriet skal stå eller falde. Der tales allerede om ministerkrise. Oxholm havde imorges søgt mig i arkivet før kl.10. Jeg gik ikke til ham, da jeg vidste, at han kl.10 tog til kongen. Cfr. 22. juni.
- Jun. 19. Jeg skrev iaften til min broder i Halsted. Brevet afgår imorgen.
- Jun. 20. I denne eftermiddag kl.6 modtog jeg fra ordens-kansleren (): vicekansler Schele) en kommunikation af 18. d.m. om, at kongen d. 15. d.m. havde tilladt mig at anlægge og bære storkorset af frelserens orden. Cfr. ad 29. maj. Vid. 29. febr., 20. og 26. maj. »Dagbladet« har en beretning om statsrådsmødet i torsdags – der er forfærdelig! (Der er krise og statsråd kl. 3). Berlingske.Tid. for iaften indeholder en gendrivelse, der i formen vil give sig skin af fuldstændig, men som nøjere beset aldeles intet siger, – og »Fædrelandet« for iaften stemmer desværre med Dagbladet.
- Jun. 21. Ved min ankomst til arkivet forefinder jeg en kuvert fra udenrigsministeriet og deri indlagt mit diplom som storkors af frelserens orden, – egenhændig underskrevet af k.Georg og paraferet af udenrigsminister Delyannis. Minister-krisen skal være endt. Kongen, der havde villet have nyt ministerium af sine anskuelser og havde haft ude hos sig på Bernstorff både Bluhme, David og Tscherning, var ikke istand til at finde et ministerium, der turde gå med ham, og således beholdt han): *måtte* han beholde – hele ministeriet.
- Jun. 22. Oxholm var hos mig i arkivet og bad mig at medvirke til udførelsen af et segl for hds. maj. dronningen. Jeg havde søgt ham i mandags, men ikke truffet ham. Cfr. ad 17. juni. Igår, d. 21., fødte min bro-

derdatter Marie Olsen tvillinger, *to drenge*. De bliver døbt idag, da den sidst fødte var syg, og kaldte den førstfødte *Hans Christian* efter hendes broder, den sidstfødte *Edvard* efter hendes mand. – Men den sidstfødte døde to dage gammel. Alt dette midt under Jyllands okkupation af tyskerne. Cfr. ad 23. august.

- Jun. 23. Pastor Bendtsen er kommen til byen for at overvære sin svogers, papirhandler Jensens bryllup med urtekræmmer (grosserer) Hagelbergs datter. Brylluppet er nok imorgen. Han besøgte mig i geheimearkivet.
- Jun. 25. Jeg var på arkiv-vejen hos Bendtsen i Knapsteds gård; men han var bleven hos Hagelbergs inat.
- Jun. 27. På vejen til arkivet var jeg hos pastor Bendtsen i Knapsteds gård. Derfra gik jeg til Clausen, som er forkølet og holder sig inde, men dog ikke er egentlig syg.
- Jun. 28. Dagbladet slutter idag en læseværdig artikel af Deconick om Otto Müllers skrift imod det Hall-Monradske ministerium. Kl.12-2 var jeg i det kgl. håndbibliotek for at komme overens om et udvalg af bøger til sl. kongens bo.
- Jun. 29. På vejen til arkivet besøgte jeg pastor Bendtsen i Knapsteds gård. Imorgen rejser han hjem. Kl.12-2 var jeg i det kgl. håndbibliotek som medlem af skifte-kommissionen i sl. kongens bo. I den tidlige morgen kl.1 angreb preusserne Als, hvortil de på åbne både gik over, og en voldsom kamp opstod på *Als*. Øen blev taget af fjenden! En ubegribelig og i sine følger forfærdelig ulykke. Beretning om denne ulykke se Berl.Tid. morgenavis no. 197. Se Fædrelandet 1864 no. 222. Cf. 23. august 1864.
- Jun. 30. Jeg har iaften meldt *grevinden*, at udvalget af et damebibliotek for hende nu var gjort, omtr. 3500 bind, og at hun måtte være betænkt på at have reoler til at modtage disse bøger.
- Jul. 1. Jeg blev idag i geheimearkivet tilsagt til at indfinde mig imorgen på Gammel Holm for at være tilstede med kongen, når han lægger grundstenen til en bygning på søfart-foreningens grund (halv galla). (Vi fik idag gage i de nye femrigsdalers-sedler!). Iaften et besøg af *Schjern*, hvis samtaler stedse trætter og piner mig meget.

- Jul. 2. Jeg gik så kl.11 til Gammelholm, hvor kongen med nogle få kavalerer straks efter ankom. Festen selv varede omtrent 1/2 time og savnede ganske det sving, som Frederik VII dog vidste at give alle sådanne højtideligheder. Bladene giver underretning om, hvad der skete.
- Jul. 8. Statsråd idag. Det begyndte med, at kongen anmodede hele ministeriet om at træde af. De indgav altså straks alle deres demission. Besøg i eftermiddag af gr. *Jul. Friis*.
- Jul. 9. Det nye ministerium har konstitueret sig således, *foreløbigt*: Gr. Carl Moltke konseilspræsident, gen. løjtnant Hansen krigsminister, ghd. Tillisch indenrigsminister, khrre Heltzen justitsminister og ad interim kultusminister, kapt. Lütken marineminister, khrre Quaade udenrigsminister. – Man venter David til finansminister. Cfr. ad 11. juli. Jeg har idag givet *Matthiessen* sommerferie på 3 uger (cfr. ad 1. august).
- Jul. 11. Idag er ministeriet endelig udnævnt og det gamle ministerium afgået. De nye ministre er: 1. *Bluhme* præsident og udenrigsminister, 2. Gr. *Carl Moltke* min. uden portefeuille, 3. *Tillisch* indenrigsminister, 4. *Hansen* krigsminister, 5. Quaade min. uden portef., 6. *Heltzen* justitsminister, 7. *Johannsen* slesv. minister, 8. *David finansminister*, 9. *Lütken* marineminister. – Heltzen er ad interim kultusminister og Bluhme ad interim holstensk lauenborgsk minister.
- Jul. 12. Imorges på min arkivvej besøgte jeg Otto Rosenørn-Lehn i hotel Royal, og traf hos ham Jacob Estrup fra Skafføgaard, der også er rigsråds-medlem.
- Jul. 14. På min arkiv-vej gik jeg til hotel Phoenix for at besøge Julius Frijs, men han var ikke hjemme. Omtrent halvanden time efter kom han og – grevinden, der iforgårs var kommen hertil og rejser hjem imorgen, til mig i geheimearkivet. Erhard har uheldigvis fået mæslinger lige i eksamenstiden.
- Jul. 15. Grev Carl Moltke Nütschau er idag udnævnt til ordenskansler efter at vice-kansleren (Scheele) havde fungeret siden gr. Wilh. Moltkes død.
- Jul. 16. Jeg har idag givet *Secher* sommerferie. Cfr. ad 15. aug.

- Jul. 17. Besøg af min læge hr. Lorenzen. Han fortæller mig – hvad bladene svagt har antydet, om et anonymt brev, som med poststempel fra London er sendt hertil i hundredevis og indeholder en opfordring til – at afsætte kongen ved et opløb. Rimeligvis en tysk intrige – forsøg på at fremkalde uroligheder i Kbhvn.
- Jul. 19. Aften bringer hr. Lorenzen mig et originalt eksemplar af ovennævnte (cfr. ad 17. juli) brev. Noget usselt smøroeri af en tysker, der har troet at kunne skrive dansk, fuldt af germanismer. Jeg skal dog gemme det!
- Jul. 20. Jeg skrev i denne morgen til min broder i Halsted.
- Jul. 21. *Møde i sal. kongens bo*, kl.12-2.
- Jul. 24. I formiddag besøg af prokur. Hansen fra Odense, baron Otto Rosenørn-Lehn, kherre Heltzen, minister, prof. Clausen. Eftermiddag Matthiessen.
- Jul. 25. Brev fra min broder af 23. melder mig, at *Hans Christian* nu er – student, med første karakter: af 13 specialkarakterer havde han: 11 mg, 1 ug (geografi) og 1 g (aritmetik) = 90 points. Cfr. 24. og 25. septbr. Aften besøg af gr. Jul. Frijs. Han fortalte, at både Madvig (der havde været ved eksamen i Nykøbing) og en af skolens lærere havde sagt ham, at *Hans Christian* var den, der stod sig bedst af alle Nykøbing skoles dimittender. Cfr. ad 26. juni 1865, næste år.
- Jul. 26. Jeg skrev igår aftes et par ord til min broder i Halsted og afsendte det idag.
- Jul. 27. Fra arkivet til jernbanegården kl.2 1/2 (det havde været tidsnok kl.3 1/2, da der også gik tog til Hellerup). Fra Wanschers til jernbanen ved Hellerup kl.7 1/2 og hjemme i Kbhvn. kl.8. – Det var Hannes 50 årige fødselsdag. Jeg erfarede hos Wanschers, at min fætters søn, *Henry Wegener*, der også er bleven student, ikke just er kommen så vel fra det, skønt faderen og hans selv syntes at vente meget. Han fik en simpel anden karakter. Jeg har heller aldrig haft nogen tro til hans evner og kræfter. Han fik 6 mg, 5 godt og 2 tem.g (arit. og geom.) = 69 point.
- Jul. 29. Nationalbankens gevinst i afvigte bankår har været 138.000 rd. større end i det forrige, og udgør således 1.093.953 rdr. 72 sk.

- Jul. 31. Jeg skrev i den tidlige morgen kl.5 et brev til min gamle onkel i Odense, og lod det straks lægge i en postkasse.
- Aug. 1. På min arkiv-vej imorges besøgte jeg *Heltzen*, og traf ikke ham, men hans kone (Betty Stemann) og hans moder. Derfra gik jeg til hotel Phönix for at se til Jul. Frijs men traf ham ikke. Han var på Lethraborg. Jeg var også i Ferslews institut for at se dronningens segl, som jeg besøger gjort. Arkivsekretær *Matthiessen* var igen idag efter endt ferie i arkivet. Cfr. ad 9. juli. Idag rejser uden tvivl *Oscar Wanscher* til Halsted. Ja! Cfr. 3. septbr. I eftermiddag besøgte mig pastor *Jacob Hansen*, forjaget fra Gelting, – min fordums discipel.
- Aug. 2. Jeg skrev imorges til min broder Johan. Det er imorgen hans 53årige fødselsdag. Om eftermiddagen besøg af grev Julius Frijs. Igår – d. 1. august – sluttedes da våbenstilstanden med de forfærdelige *fredspræliminærier!* – Det skulle jeg opleve!! –
- Aug. 5. Idag åbnes *rigsdagen*; men da rigsrådet endnu ikke er færdigt, vil rigsdagen, efter at den har konstitueret sig, igen imorgen blive prorogeret indtil den 3. oktbr.
- Aug. 6. Kl.10-12 *møde i kongens bo* i grevindens gård i Ny Vestergade og med hende.
- Aug. 9. Jeg blev i eftermiddag kl.5 tilsagt til kongens taffel imorgen kl.5 på Christiansborg, halv galla. Kl.7 besøgte etatsr. *Bojesen fra Roskilde* mig. Han har igen været syg og – så noget betænkelig ud. Cfr. ad 21. septbr. nedenfor. Vi talte om adskillige ting. Min nevø, Henry, som han i år havde dimitteret, anså han for et meget svagt hoved, med ringe evner, men flittig og brav forresten. – Han fortalte også – hvad jeg nok i sin tid hørte omtale – at Monrad som minister absolut ville gøre ham til – *teater-direktør*, rejste i denne hensigt selv ud til ham og pressede ham stærk. Siden henvendte Monrad sig til etatsr. Weis og derefter til – Tillisch.
- Aug. 10. *Taflet hos kongen* viste sig at være – for de hjemvendende officerer, og kongen bragte ved taflet sin tak til hær og flåde. Krigsministeren takkede derfor. Ved taflet var: *Dronningen*, hendes søster *Marie* af Anhalt, dennes datter *Hilda* (25 år), hofdamerne komtesse Reventlau og frøken Løvenørn; kongen, kronprinsen, landgreven og prins Hans. Jeg talte med dronningen og med komtesse Reventlau.

Kom hjem kl.8 1/2. Jeg har givet professor *T. Becker* ferie. Han går til Jylland (cfr. 8. septbr.).

- Aug. 11. Besøg i aften af Fredr. Henrichsen, der på lørdag har isinde at tage til Odense, hvor hans kone er.
- Aug. 12. Jeg skrev idag til hofjægerm. Bertouch i Paris, sendte brevet gennem udenrigsministeriet og legationen i Paris.
- Aug. 13. På min arkiv-vej imorges besøgte jeg *Bojesen* og *hans kone* i hotel d'Angleterre. Derfra gik jeg ud til det Ferslewske institut (St. Kongensg. 24) for at erkyndige mig om dronningens segl snart er færdig. Det blev mig lovet i begyndelsen af næste uge.
- Aug. 15. *Secher* var igen idag i arkivet. Cfr. ad 16. juli.
- Aug. 18. Jeg skrev i aften til min broder i Halsted. Afgår imorgen.
- Aug. 21. Besøg af prof. Clausen, der bad mig at spise hos sig en familie på onsdag. Idag, eftermiddag kl.2 1/2 fødtes min lille brodersøn i Halsted præstegård. Han skulle vel slutte børneflokken der, tænker jeg. Han skal hedde: *Hans Ernst Daniel*, efter min yngste broder, der døde som barn.
- Aug. 22. Idag – endelig sendte jeg dronningens segl til Oxholm, tillige med en kort heraldisk forklaring.
- Aug. 23. Ved min hjemkomst fra arkivet fik jeg et brev fra fr. Thora Plesner, der meldte mig, hvad Wanscher allerede i arkivet efter et brev fra min broder til ham havde fortalt mig, at min svigerinde i Halsted d. 21. d.m. (i søndags) havde født en søn, – jeg håber den sidste. Der er nu 9 børn i præstegården. – Samtidig modtog jeg brev fra min broderdatter Marie på Svanholms Minde, at hun den 21. juni – midt under Jyllands okkupation af preusserne – havde født to sønner, der blev straks døbt Hans Christian og Edvard, hvoraf den sidstnævnte to dage efter var død. Cfr. 21. juni.
- Aug. 24. I arkivet sluttede jeg et brev, som jeg igår eftermiddags havde begyndt til fr. Thora Plesner, og afsendte det. Kl.2 1/2 besøgte Julius Friis mig i arkivet og sagde farvel, da han imorgen rejser hjem. Derpå gik jeg til Clausens. Det var hele dagen et afskyeligt vejr, uafbrudt regn og kulde. Jeg befandt mig meget ilde. Hjemkommen

fra Clausens finder jeg en indbydelse til diner hos Berling på lørdag. Men – jeg siger nej.

- Aug. 25. Oxholm kom til mig i arkivet og takkede mig fra dronningen for min ulejlighed med hendes segl.
- Aug. 28. Idag er der stor stads ved indvielsen af Frederiksborgs slots kapel eller kirke. Cfr. ad 2. septbr.
- Aug. 30. Iaften kl.9-11 besøg af *Sick fra Odense*, nu i rigsrådet.
- Aug. 31. Jeg mødte Jul. Frijs og Polly imorges på gaden. Han var ikke taget hjem (cfr. 24. august), men grevinden og Polly var komne hertil og – imorgen tidlig kl.7 rejser han hjem med dem. Iaften kl.7-8 besøg af prof. theol. *Scharling*, der bor et par huse herfra. Rigsrådets folketing har idag besluttet at opfordre krigsministeren til at anstille undersøgelse om Mezas hele forhold som overgeneral. (Det sker naturligvis ikke da kongen jo havde aftalt alting med Hegermann og Meza).
- Sep. 1. *Idag endte rigsrådet.*
- Sep. 2. Et brev fra Frederiksborg (Fædrelandet for iaften) beretter, at Martensen ved indvielsen af Frederiksborg kirke i søndags ikke med et ord nævnedes Frederik VII! Det er troligt nok – og det ligner ham!
- Sep. 3. I arkivet kom *Oscar* til mig, igår aftes kommen tilbage fra Halsted, cfr. 1. august. – Han fortalte iøvrigt, at den lille nylig fødte dreng var meget farligt syg af mund-klemme. Også Hans Christian befandt sig ikke vel; dog ville han idag, sagde Oscar, tage til Nykøbing for derfra at indtræffe hertil på mandag, hvis ikke sygdom forhindrer det. Cfr. 22., 24. og 25. septbr. Givet Plesner ferie. Han rejser på mandag morgen kl.7 herfra over Bandholm til *Halsted*. Cfr. ad 5. oktbr.
- Sep. 4. Besøg af Clausen kl.2-3. *Se bag i bogen no.4.* Nylig var den italienske kronprins *Humbert* her, men blev her kun et par dage. Nu er den russiske storfyrst *Nicolaus* her og synes at give sig bedre tid. Er det friere til prinsesse Dagmar? – Man siger også, at kong Georg skal have en russisk prinsesse.

- Sep. 6. Jeg har idag fuldendt og afsendt en skrivelse til konseilspræsidenten *Bluhme*, der den 23. august overraskede mig med et brev dateret 21. august (altså en søndag), hvori han meddeler mig, at det ville interessere »ham og den kgl. regering« at kende mine anskuelser om 1. hvilke statretlige og historiske momenter, der burde lægges til grund for en mulig forandring af kongens våben og 2. forslag til det forandrede våben efter den eventuelle fred. – Havde Bluhme 1852 således hørt sig for, så ville hans ministerium måske have bestået da det gik af, og meget andet nu se anderledes ud.
- Sep. 7. Det er idag dronningens fødselsdag; men det var forud offentliggjort, at ingen almindelig kur ville finde sted. Igår kom prinsen af Wales med gemalinde og barn til Helsingør, og de blev modtagne på Fredensborg af den kongelige familie, til hvilken også prins Nicolaus havde sluttet sig! Ret betydningsfuldt! Idag kl. 1 1/2 tog Nicolaus afsked og rejste fra Fredensborg til Helsingør, hvorfra han sejler bort og begiver sig til Tyskland, hvor hans fader kejseren er.
- Sep. 8. *Becker var igen idag i arkivet.* Cfr. 10. august. Cfr. 17. septbr.
- Sep. 9. Kl. 5-6 besøg af min nevø *Henry Wegener*, der i juli blev student. Cfr. ad 27. juli.
- Sep. 10. I eftermiddag kom *cand. theol. Kall-Rasmussen* og forelagde mig sit manuskript til en topografisk-historisk beskrivelse af Musse herred på Laaland. Han bad mig at blade lidt deri og derpå skrive et par ord – som vidnesbyrd om at jeg havde set arbejdet færdigt – til Otto Rosenørn på Ourebygaard (min fordums discipel), efter hvis ønske arbejdet var foretaget og som agter at lade det trykke, hvorved afd. dr. Larsens topografi over Laaland bliver sluttet. Cfr. 12. septbr.
- Sep. 12. Jeg skrev i denne morgen, før jeg gik i arkivet, et par ord til Otto Rosenørn, som jeg tog med i arkivet, hvor Kall Rasmussen hentedem hos mig. Cfr. ad 10. septbr. Om eftermiddagen besøg af *W. Hansen* præst i Qværn men forjaget af preusserne, og derpå af *Frdr. Henrichsen*.
- Sep. 15. Jeg bliver i denne eftermiddag tilsagt til *den store soiree imorgen aften på Christiansborg* til ære for prinsen og prinsessen af Wales, kl. 8, galla.

- Sep. 16. Omtrent kl.8 1/4 kom jeg til Christiansborg, hvor vi samledes i kavalier-gemakkerne. Kl.9 trådte den kongelige familie ind til os. Herrerne stod på den ene side, damerne på den anden. Prinsessen af Wales fulgt af sin moder og overhofmesterinden begyndte med herrerne, prinsen af Wales vejledet af kongen og overhofmarskalen begyndte med damerne. Efter kuren gik vi til koncerten i den gule sal og derfra til soupeen i riddersalen. – Beretning findes vel i bladene. Jeg kom hjem til mit (hus) kl.1. *Se bag i bogen.*
- Sep. 17. Givet *Tyg. Becker* ferie igen. Han tager nogle dage til Kokkedal. Cfr. d. 22. septbr. *NB.* Ved soireen igår talte jeg også med geheimelegationsråd *Vedel* i udenrigsministeriet. Han havde læst min ovennævnte memoire (cfr. ad 6. septbr.) og ytrede: »Jeg har nu læst to sådanne statsretlige skrifter af Dem (den første var min memoire i anl. af pr. *Wilhelms* udnævnelse til grækernes konge) og jeg må tilstå Dem, at jeg forud var af en anden mening m.h.t. resultatet, men at jeg efter læsningen af Deres skrift er bleven ganske anderledes overbevist og er gået over til Deres mening«. *Verba ipsissima.* Idag, d. 17. septbr., døde *baron Lagerheim* på sit gods *Ny-Qvarn* i *Södermanland*, 73 år gammel. Han var svensk gesandt her i *Kbhvn.* i den mærkelige periode 1836-56, og jeg stod i årene 1848-56 i meget venskabeligt forhold til ham. Han var vist ikke nogen stor statsmand, men en overordentlig brav og ligefrem, vennligsindet mand, som man måtte holde af og agte.
- Sep. 19. Jeg skrev iaften et brev til past. *Bendtsen* som svar på hans af 10. septbr. Afgår imorgen.
- Sep. 20. Idag sendte jeg til min broder i *Halsted*: en bracelet til *lille Kristines konfirmation* og to små finger-ringe, som en ekstragave, til *Matthie* og *Hanne*. Det kostede 20 + 5 rdr. Cfr. ad 2. oktbr.
- Sep. 21. Da jeg gik fra arkivet, mødte jeg fru *Bojesen* fra *Roskilde*. Hun fortalte mig, at det var så betænkeligt med *Bojesen*, at hun måtte gøre en rejse med ham på en 6-8 måneder til *Italien* (*Mentona* el. *Palermo*), da hans højre lunge var angreben. Cfr. ad 9. august og 16. dcbr. Jeg skrev imorges tidlig til *Tregder* i *Sorø* og iaften til *Marie* på *Svanholms Minde*. På hjemvejen fra arkivet mødte jeg *konfess. Paulli*. Han bad mig om oplysninger ang. konfessionarii egentlige pligter og rettigheder efter deres bestallinger, navnlig i forhold til *Sjællands bisp*. Cfr. ad 21. novbr.

- Sep. 22. Idag rejser *Hans Christian* fra Halsted til Nykøbing for derfra at tage til København. Rask er han dog endnu ikke. Cfr. ad 3. septbr. *Prof. Becker* var igen idag i arkivet. Cfr. 17. septbr. og 24. septbr.
- Sep. 24. I denne eftermiddag kom *Hans Christian* med dampskibet *Zampa* hertil og tog efter aftale til fru Laub og hendes søster – i Forhaabningsholms alle no. 13 (krd. Lassens fordums sted). Idag skulle prinsen og prinsessen af Wales afgå på et besøg til Stokholm, hvorfra de ventes tilbage om en uges tid. Men de rejser først imorgen eftermiddag. Derimod venter man nu her tilbage storfyrste Nicolaus i disse dage – for at fri, siger man. Cfr. 26. septbr. Givet *T. Becker* igen ferie idag. Han rejser imorgen til Giesegaard og ønskede at blive borte et par uger. Cfr. 22. septbr. & 10. oktbr.
- Sep. 25. Besøg af prof. Povelsen (fra Slesvig). Jeg tænker, at han vil blive konstitueret som rektor i Roskilde medens Bojesen er i udlandet. Derefter besøg af Clausen. Han bad mig at spise hos sig på onsdag – en familie – kl. 4 1/2. I eftermiddag kl.6 kom *Hans Christian* til mig. Han så meget bleg ud og sygdommen havde taget på ham; dog talte han ret livligt. Han skal nu til at høre forelæsninger. – Han bliver foreløbig hos fru Laub. Cfr. ad 25. juli og 3. septbr.
- Sep. 26. *Storfyrste Nicolaus* ankom over Kiel og Korsør her til byen med jernbanetoget i denne aften kl.10 3/4 og blev på banegården modtaget af kronprinsen, Oxholm og Heltzen. Han begav sig til den russiske ministers hotel.
- Sep. 27. Storfyrsten blev modtaget på banegården ikke alene af kronprinsen og overhofmarskallen, men også af *justitsminister Heltzen*. Denne tildrager sig opmærksomhed! Han skal have irettesat dr. Rosenberg for hans afhandling i sidste hefte af Steenstrups månedsskrift, og han skal have sagt til justitsr. Jørgensen (politimester i Slesvig), at han ikke kunne vente nogen ansættelse!! (Jørgensen er ilde anset til hove som dansk).
- Sep. 28. Jeg gik fra arkivet til *Clausens* kl.4 1/2 og spiste der med Frimodts og var hjemme kl. 6 1/2. Idag eftermiddag kl.5 deklareredes på Bernstorf slot *forlovelsen mellem prinsesse Dagmar og storfyrst-tronfølgeren Nicolaus af Rusland*. Se Berl.Tid. for torsdag aften d. 29. septbr. Hun er næsten 17 år, han er 21 år.
- Okt. 1. I disse dage har det st. kgl. bibliotek købt en forhen ukendt udgave

af Vedels viser, trykt i Helsingør 1609, på en bogauktion i Lund efter lektor Andersson for 408 rdr. Se bag i bogen.

- Okt. 2. Idag bliver lille Kristine konfirmeret af sin fader i anneks-kirken i Aunede. Cfr. ad 20. septbr.
- Okt. 3. Idag åbnedes *rigsdagen* igen, der i beg. af august blev prorogeret. Vid. 5. august. Besøg i arkivet af *Jul. Friis*, grevinden, Polly og Lotte. Han er landtingsmand. Iaften kl.7-8 1/2 besøgte *Hans Christian* mig. Jeg havde ikke set ham siden d. 25. septbr. Han synes at komme sig lidt, men er dog bleg.
- Okt. 4. Kl.2-4 møde i kongens bo.
- Okt. 5. Jeg ville imorges på arkiv-vejen besøge *Frijses* i hotel Phoenix. Grevnen og børnene mødte jeg straks uden for hotellet, og grevinden traf jeg i hotellet. Jeg fulgte hende, efter en kort samtale, på tilbagevejen til Østergade. Imorgen rejser hun og børnene hjem. *Plesner* var igen idag efter ferien i arkivet cfr. ad 3. september. – Hans søster blev endnu i Halsted. Efterm. kl.6 1/2-7 1/2 var jeg hos fru Laub og *Hans Christian* i Forhaabningsholms alle no. 13.
- Okt. 6. Idag – Frederik VII.s fødselsdag! Men han er borte.
- Okt. 7. Imorges, da jeg gik til arkivet, ville jeg først besøge *gr. Carl Moltke*, som ventedes til byen (hotel Royal), men han kom ikke ind. Derpå besøgte jeg *Wanschers*, som har endt deres sommer-session. Ved tilbagekomsten til arkivet forefandt jeg en invitation til Skodsborg næste søndag kl.4 (skrevet af Fr. Lützen), men jeg undskyldte mig – med konfirmationen til samme tid. Cfr. 9. oktbr.
- Okt. 9. Besøg kl.2 3/4-3 1/2 af sekret. *Kjerulf*, tingskriver i Haderslev amt, forjaget af tyskerne. Han ønskede adgang til geh.arkivet. Idag bliver Sophies lille *Henriette* – konfirmeret hos pastor Fenger i Frelserens kirke på Christianshavn. Jeg er inviteret der iaften, men jeg gik ikke derud og tør antage, at det ikke bliver mig regnet til onde. Jeg går altid nødig ud, mindst om aftenen.
- Okt. 10. *T. Becker* var idag igen i arkivet. Cfr. 24. septbr. Efter at have spist til middag og hvilet mig lidt gik jeg ud til stedet på Gl. Kongevej for at lykønske lille *Henriette* og var der en times tid. – Hans Christian havde været der igår aftes.

- Okt. 11. Idag kl.2 1/2 sendtes prinsen af Wales's *lille søn* med dampskibet Osborn fra Helsingør til Lybek, hvorfra han over Glückstad skal på et engelsk skib bringes hjem til England. – Forældrene siges at ville rejse i slutningen af næste uge. I eftermiddag omtr. kl.5 kom Laura Plesner tilbage fra Halsted og havde lille Ulrik med sig. I eftermiddag omtr. kl.6 1/2 indtraf storfyrste Nicolaus fra Fredensborg af på banegården og begyndte sin hjemrejse derfra til Korsør, hvorhen kronprinsen og general Baglænds ledsager ham.
- Okt. 13. Imorges kl.10 1/2 gik jeg fra arkivet ud til Plesners for at se lille *Ulrik*. Den stakkels dreng har nu fået en byld eller hævelse i siden, som synes meget betænkelig, men han – er ved godt mod som altid.
- Okt. 17. Efter hjemkomsten fra arkivet modtog jeg pr. post et lille brev fra min fordums discipel, byfoged Nyegaard i Nexø, der beder mig at sige sig, hvis gemalinde dron. Frederike Dorothea Wilhelmine af Sverrig var. Jeg skrev straks svaret (Gustav IV Adolph) og lader mit brev aflevere imorgen.
- Okt. 20. I arkivet modtog jeg den anmeldelse, at *Rafn var død* imorges kl.4. Et besynderligt liv er endt. Han var en stor kunstner! og han kunne sige om sig selv: Qvales artifex pereo. Han manglede 3 måneder i 70 år. Dødsfaldet meldte jeg straks til kongen som oldskriftselskabets præsident. Cfr. 27. oktbr.
- Okt. 21. Hans Christian besøgte mig i geh.arkivet. Hans synes dog nu at komme sig ganske godt, skønt han næppe er ganske rask endnu. Jeg skrev iaften til Marie p. Svanholms Minde. Brevet afgår imorgen.
- Okt. 22. I denne eftermiddag kl.4 1/2 forlod *prinsen af Wales* med gemalinde Københavns toldbod og gik på det eng. dampskib Osborn til Travemünde, hvorfra de over Lübeck, Büchen, Lüneborg, Brunsvig, Hannover, Köln
- Okt. 23. Man fortæller mig idag, at justitsm. Heltzen slet ikke af egen drift vil have Dagbladets redaktør tiltalt og at han ikke venter at få ham dømt, men at – »hoffet« udtrykkelig har forlangt sag anlagt etc! Men – hvem er så »hoffet«?
- Okt. 24. I denne aften bringer kanc. Schjönning mig en skrivelse fra kulturministeren, der »*efter kongens befaling*« anmoder mig om at affatte

og igennem ministeriet til kongen at indsende en afhandling til gendrivelse af Dagbladets artikler i no. 241, 242 og 243 om »fredsslutningen og arvefølgen«, da disse uden at gendrives kan medføre uheldige virkninger i udlandet under nuværende forhold. Mærkeligt at komme til – *mig* dermed! Jeg burde dog vide, til hvilket øjemed gendrivelsen skal bruges. Cfr. 29. oktbr. og 11. novbr.

- Okt. 27. Jeg var idag ved Rafn's begravelse i Hellig-geistes kirke kl.10 1/2-11 1/2. Følget var ikke stort, og Paullis tale syntes mig temmelig mat. Cfr. 20. oktbr. Den forfærdelige fredstraktat – skal idag være, hvad man i det diplomatiske sprog kalder »paraferet« d.e. fuldstændig skrevet i koncept og forsynet med det første bogstav af de befuldmægtigede underhandlers navne. Cfr. ad 30. oktbr.
- Okt. 28. Aften var *Sigurdson* hos mig for at tale om det nord. oldskr.selskabs fremtidige skæbne. Til samme tid bragte den unge Benedict Gröndal mig et latinsk og et dansk sørgedigt over Rafn!
- Okt. 29. Minister *Heltzen* var idag hos mig i geh.arkivet for at give lidt nærmere forklaring om det arbejde, som kongen har forlangt af mig sidste mandag. Se ovenfor ad 24. oktbr. og infra 11. novbr.
- Okt. 30. Besøg af gr. Jul. Friis, krd. Strunck, geh. etatsr. Trap og Hans Christian. Trap havde et ærinde til mig fra kongen i anl. af det nordiske oldskrift-selskab. – Om aftenen kom Sigurdson. Idag kl.2 efterm. er freden med Preussen og Østrig undertegnet i Wien!! – – Alt er tabt, æren med! – O, mit ulykkelige fædreland! Hvilken forandring i løbet af næppe eet år.
- Nov. 3. Da jeg endnu idag ikke hørte noget fra kongen ang. oldskrift-selskabet, og da de løbende forretninger ikke vel tillader at sekretariatet lades uden besørgelse, så har jeg idag, efter overlæg med justitsr. Bang, anmodet Sigurdson om foreløbig at bestyre disse forretninger mod en nærmere bestemt godtgørelse, indtil selskab(et) kan samles og vælge sig en sekretær.
- Nov. 6. Besøg af Clausen kl.2-3. Ellers heldigvis ene den hele dag.
- Nov. 11. I formiddags sendte jeg så den af kongen forlangte afhandling til kultusministeriet. Den var 18 sider i lille folio. Det kommer nu an på om den er, som man vil have den, men den er, som jeg kan skrive den, når der da skal være nogen fornuftig mening og grund i,

hvad man skriver. Den hele sag er jo forvirret fra første færd af, og der kommer ikke andet end forvirring ud af den, jo mere man rører ved den. Jeg skrev iaften til Lise Ambders, – afgår imorgen.

- Nov. 12. I denne morgen kl.9 1/2-10 var jeg hos *kongen* i det nordiske oldskrift-selskabs anliggende. Ved den lejlighed talte kongen også om den mig d. 24. oktbr. givne befaling og – *NB* fortalte, at Bluhme havde rådet ham at forlange dette arbejde af mig!! Det slog mig: jeg skulle altså forsvare *Bluhmes* fadæse 1852. Jeg har nu gjort det, men ganske vist uden at underkende hvad jeg selv i sin tid havde skrevet. Jeg håber at Bluhme skal befinde, at jeg ikke er kommen i modsigelse af mig selv! – På vejen fra Amalienborg tilbage til arkivet var jeg inde hos Wanschers for at se til ham, der havde været syg af et hold i ryggen, men nu var bedre. Jeg hørte der et tillæg til mine optegnelser bag i denne kalender under no. 4, og jeg skal for locus skyld notere dette bag i bogen under – no. 7.
- Nov. 15. *Det er idag årsdagen efter Frederik VII.s død*, – hvilket år har dog dette sidste været! Den tid, som mange længtes efter, kom også, men hvad vi andre frygtede er til overflod gået i opfyldelse.
- Nov. 16. Imorges kl.9-10 havde jeg et bestyrelses-møde for det nord. oldskr.selskab i geheimearkivet for at indlede den kommende generalforsamling.
- Nov. 17. I denne morgen kl.7 afgang lille *Ulrik* herfra til sit hjem over Nakskov. Matth. Plesner følger ham til Korsør og anbefaler ham til dampskibsføreren på Flora, der skal bringe ham til Nakskov, hvor så nogen fra præstegården skal modtage ham.
- Nov. 19. Pastor Holg. *Rørdam* var hos mig og tilbød sin tjeneste, hvis jeg behøvede hjælp ved en forestående aflevering af arkivsager ifølge fredstraktaten af 30. oktbr. art. 20.
- Nov. 20. I formiddag kom til mig en hr. Bayer, kommis hos boghandler Wöldike. Han er – autograf samler, lige som mange i denne tid, og påstod at være en stor beundrer af sl. kong Frederik VII, af hvem han viste mig en meget stor samling fotografi-portrætter i alle situationer og derpå – bad mig om nogle af kongen egenhændig skrevne ord. Jeg måtte så give ham en brev-kuvert med kongens egenhændige udskrift til mig fra efteråret 1862, hvorover han blev meget lykkelig. – Ellers har heldigvis ingen været hos mig idag.

- Nov. 21. Den afhandling, som *Paulli* sidst afvigte 21. sept. (se ovenfor) bad mig om, har i forrige uge beskæftiget mig dels i arkivet, dels hjemme. Igår og idag blev jeg færdig med den (24 sider 4to), og jeg sendte den derefter straks til ham. Et forord, skrevet imorges før jeg gik i arkivet, blev dateret: Vesterbro d. 21. Nov. På hjemvejen fra arkivet mødte jeg *Paulli*, der altså havde været ude og ikke modtaget sendelsen; men jeg gik med Becker og sagde intet til ham.
- Nov. 27. Besøg kl.3-3 3/4 af Clausen. Ellers ingen.
- Nov. 28. Kongen og kronprinsen, der igår aftes kl.9 1/2 var komne med jernbanen til Helsingør og straks var gået ombord på dampskibet *Freya*, forlod i denne morgen kl.5 1/2 Helsingørs havn og gik til *Jylland*. Det kom mod mørkningen til *Hals*, hvor det kastede anker.
- Nov. 29. Kongen kom idag formidd. kl.10 til *Aalborg* og blev modtaget med – fuld musik og den gladeste, dejligste glæde. I arkivet – besøg af Chr. Engelstoft, exminister. Finansministeren har afsluttet et 5 pc.s lån i London på 728000 p.st. til 94 1/2 pc. at tilbagebetale i 13 år ved hervær. gross. D.B. Adler. Der udstedes 728 obl. på 1000 p.
- Nov. 30. *Matthie* og *Hanne*, der var komne igår eftermidd. kl.5 til søs fra Laaland, besøgte mig et øjeblik i arkivet kl. 1 3/4. De gik derfra til Wanschers. De er hos Christ. Plesner. Cfr. 17. juli 1865.
- Dec. 2. Iaften kl.6 1/2-10 var *Matthie* og *Hanne* tillige med Chr. Plesner og hans søster Laura hos mig. *Matthie* synes mig at have et meget svagt udseende.
- Dec. 3. Jeg skrev iaften til pastor Bendtsen i Gudbjerg. Brevet afgår imorgen.
- Dec. 4. Besøg af konfessionarius *Paulli* kl.1-2: han ville takke for den afhandling, som jeg sendte ham d. 21. novbr. Besøg af Sophie og lille Johanne kl.2-2 1/2. Jeg skrev iaften til frøken Thora Plesner i Halsted og afsender brevet imorgen.
- Dec. 5. På hjemvejen fra arkivet hørte jeg ind til Clausens, hvorledes det var med frøken Betty. – Derpå besøgte jeg *min syge fætter Christian*, der er flyttet hertil fra Mandshøi og bor på hjørnet af Studiestræde og Vestervold no. 49, 2. sal. Han var dog nogenledes vel af en

apoplecticus at være og mindre ængstelig at se på, end jeg havde ventet. Han syntes at håbe på tilbagevendelse til skovriderboligen; men det er dog vist meget tvivlsomt, om han kommer så vidt – for det første.

- Dec. 6. Fædrelandet for igår aftes (no. 284) har om kongens og kronprinsens nylige besøg der en beretning fra Viborg, der ender således: »Man undrer sig højlig over det dårlige dansk, kronprinsen taler«. Idag kom *Clausen* til mig i arkivet og bad mig at spise hos sig på torsdag kl.4 1/2. Besøg af dr. Jessen, der gerne ville være arkivar i oldn. selskab.
- Dec. 7. En broder til konfessionarius Paulli var *igår* hos mig i geheime-arkivet og bad om nogle oplysninger angående familien Paulli. Han er læge. Det lader til, at familien venter en stor fremtid. Det samme indtryk gjorde på mig forskellige ytringer af konfessionarius Paulli i søndags. Det er uden tvivl temmelig forfængelige eller barnagtige folk. Cfr. 16. febr. 1865.
- Dec. 8. Jeg var hos *Clausens* kl.4 1/2-6 1/2. Det var hans 43. bryllupsdag. Der var ingen uden Frimodts.
- Dec. 9. I arkivet besøgte *grev Jul. Frijs* mig. Han var lige kommen tilbage fra Halsted eller Juelling og bragte mig den ubehagelige efterretning, at min broder igen havde fået feber. Fædrelandet for iaften har nogle skarpe bemærkninger om det vistnok ikke meget kloge svar, som kongen i Horsens gav en deputation af landboere, der havde ytret deres store hengivenhed for grundloven. Svaret havde en uheldig lighed med »Augustforeningens« præstationer.
- Dec. 10. Kongen, som *igår middags kl.1 1/2* kom til Helsingør, tog straks derfra til Fredensborg; idag holder han statsråd her på Amalienborg.
- Dec. 12. Iaften kl.6 1/2-10 årsmøde i det nordiske oldskrift-selskab, hvor jeg nedlagde vice-formandskabet og frabad mig genvalg. Jeg oplæste mit mindeskrift over k. Frederik VII eller – det meste deraf. Se bag i bogen no. 8.
- Dec. 13. Jeg begyndte således idag det climacteriske år, det 63. Om morgenen kl.9 kom Wanscher og Hanne. Derpå gik jeg i arkivet. – Om aftenen kom pastor Jacob Hansen (forjaget fra Slesvig) og grev Ju-

lius Frijs. Derpå *Oscar* og *Hans Christian*. Hine gik igen, men disse to unge studenter blev hos mig til aften og forlod mig først kl. 11 1/2. Det morede mig at tale med disse unge personer; ungdommen hører fremtiden til!

- Dec. 14. Iaften kl. 7-8 var igen pastor Jac. Hansen (fra Gelting), min gamle discipel, hos mig, da han igår ikke kunne komme til at tale om sit egentlige ærinde – at høre min mening etc. om, hvad han nu skulle søge af præstekald.
- Dec. 15. Jeg skrev iaften til Lise og sendte hende 10 rd. til sig selv og 10 rd. til Ane Bjerring. Brevet afgår *imorgen*. – Med det samme vil jeg også sende hende en brugt (men aflagt) sort klædeskjole, som hun en gang har bedt mig om – til en spenser.
- Dec. 16. Idag døde i Mentona (ved Nizza) min fordums kollega i Sorø *Ernst Bojesen*, rektor i Roskilde. Man fik efterretn. derom d. 19., og en af hans sønner rejste til Mentona til moderen. Cfr. 9. og 13. august og 21. septbr.
- Dec. 18. Besøg af *Clausen* kl. 2 1/2-3 1/2. Han ville have mig til sig juleaften; men – jeg sagde rent ud nej, så meget jeg end holder af de ædle mennesker. Iaften skrev jeg til Bendtsen i Gudbjerg. Ligeledes gjorde jeg færdig til afgang imorgen mine julegaver til Halsted og skrev et brev til min broder.
- Dec. 19. *Møde i danske selskab* kl. 6 1/2-8 1/2. Jeg ville gå af som forstander, da jeg syntes at mærke coteriet i dette selskab lige som i det oldnordiske (cfr. 12. dabr.); men jeg mærkede, at coteriet (): Worsaa, Thomsen, Westergaard, Herbst, Thorsen etc.) dog endnu ikke i danske selskab havde tilrevet sig magten, og da der desuden ikke er synderlig penge at fiske, lader det det vel i ro. Efter alles enstemmige og trængende begæring vil jeg så bide endnu de 2 år til som forstander.
- Dec. 20. General *Wilster* besøgte mig i arkivet idag. Han går nu til *Odense*, hvor han foreløbig bliver tillige med gen. Steinmann. Iaften besøgte mig en ung student Harald Magnus Nicolai *Wamberg*, dimitteret 1862 fra metropolitanskolen og nu studiosus theologiae. Hans oldefader provsten Niels Wamberg (d. 2. Maj 1800) var min sl. faders formand som sognepræst i Gudbjerg og havde *en søn*, der ægtede degnen Faaborgs datter i Gudbjerg og siden købte Løytved

og derpå Nakkebølle, men døde i fattigdom. Denne proprietær Wamberg havde to sønner, *Magnus* og *Niels*, som jeg oftere så i min barndom. Sidstnævnte er studentens fader.

- Dec. 21. Idag udkom en kundgørelse til arméen – ifølge kongl. resolut. af 19. d.m. hvorved Mezas ærefulde virksomhed (...?) stillinger lovprises! Hvad folketinget havde andraget på, en undersøgelse af hans forhold, blev naturligvis, som jeg i sin tid forudsagde (cfr. ad 31. aug.) aldrig anstillet.
- Dec. 22. I arkivet kom til mig grev *Frits Moltke-Bregentved* som kurator for Vallø kloster – i det sædvanlige anliggende at erfare, om personer, der udgiver sig for dansk adel, virkelig er det. Derpå kom *prof. Müller* ved møntkabinetet for at erfare min mening om det danske våben – i anledning af, at direktøren for de Petersborgske museer, statsråd Köhne derom ønskede *privat* oplysning m.h.t. forfærdigelse af pr. Dagmars våben. Jeg har idag givet *prof. T. Becker* juleferie, han tager imorgen til Giesegaard. Cfr. ad 9. januar 1865.
- Dec. 23. Imorges kl.7 rejste Hans Christian til Halsted. I denne aften døde *min fætter, forstmester Chr. Wegener* – efter det tredie apoplektiske tilfælde. Han havde om formiddagen været hos sin søster (*Wanschers*), men på tilbagegangen derfra blev han angreben ved Frue kirke, bragtes hjem af en politibetjent, der kendte ham, og – døde ud på aftenen.
- Dec. 25. Jeg har iaften været ganske alene hjemme. Pigen gik til byen. Intet besøg hele dagen.
- Dec. 26. Besøg kl.12-1 af ritmester Möller til Skottorp, en svensk godsejer fra Halland, der er her i byen med familie og ofte arbejder i geheimearkivet hos mig. Jeg skrev iaften til *Henrichsen i Odense*. Afgår imorgen.
- Dec. 27. Jeg gik idag fra arkivet klokken halv to og besøgte først *Wanschers* (tak for den 13. dcbr.) og derefter *Caroline* for at se til hende efter Christians død sidste fredag. Hun og Henry synes ganske fattede, efter omstændighederne. Mange havde besøgt hende. På fredag skal Christian begraves kl.12 1/2 fra Frue kirke.
- Dec. 30. Idag kl.12 1/2-2 blev min afdøde fætter (cfr. 23. dcbr.) begravet fra Frue kirke. Past. Helveg fra Haderslev holdt ligprædiken og kørte

med mig til Garnisons-kirkegården uden for Østerport, hvor han besøgede jordpåkastelsen. – Det var mig en kold tur, som jeg ilde tåler.

- Dec. 31. En kgl. løber tilsagde mig i arkivet til *kur hos kongen* imorgen kl.12 på Christiansborg slot. – Men jeg vil gå til den almindelige kur kl.1, som jeg altid har plejet at gøre. Jeg skrev iaften til *gr. Frijs* på Juellinge. Brevet afgår imorgen.

Indførsler bag i dagbogen for 1864:

1. (ad 11. januar). I de *fornemme og tyske kredse*, hvoraf her altid er stor overflødighed, er man yderst forbitret over vore alvorlige rustninger mod tyskerne og mener, at man bør give dem alt, hvad de har forlangt, og spørge dem, om de ikke vil have mere; »vore rustninger er afsindighed og unyttig blodsudgydelse«. Irminger, gen.adjudant i søetaten er en afgjort tysker og slesvigholstener og kunne, så fiffig han end er, ikke skjule det ganske i Frederik VII's tid, meget mindre nu. Han taler, siger man, rent ud om »tåbeligt menneskeslagteri«, som vi vil begynde på, og er fuld af forbitrelse derved, – ganske lige som hans broder, der var rasende over, at man i sin tid ikke opgav Frederikstad til schlesvigholstenerne, og siden gik rent fra forstanden af græmmelse over – sine venners uheld. Denne sidste Irminger, landofficeren, gjaldt i Christian VIII's tid for et stort lys i landetaten og blev derfor en gang sendt som kommissarius i militær-anliggender til den Roskildeske stænderforsamling, – hvor Abrahamson viste hans ukyndighed og uduelighed på en så bidende fin og ubarmhjertig måde, at han stod rent afklædt og opvakte almindelig medlidenhed; i krigen selv var han senere en komplet ubetydelighed – og endte i galehuset. Den førstnævnte Irminger, søofficeren, som vi endnu har, gælder også for et glimrende lys i søetaten – men jeg gad vide, hvordan det ville gå også ham, hvis han skulle gå en prøve igennem. Heldigvis er vore soldater og officerer, der døjer ondt på Dannevirke, ganske anderledes tilmode. Selv om de Meza fortæller man et – godt indfald. Nogle fremmede officerer, som havde beset værkerne ved Dannevirke, skal have spurgt ham, hvor længe han vel troede at kunne holde denne stilling mod et angreb af en arme på 300.000 mand. »Oh, jeg håber i seks dage«, svarede Meza. De fremmede herrer ytrede, at dette dog var en temmelig kort tid mod et angreb. »Jeg håber«, svarede Meza, »at det skal være nok, eftersom angrebet vist skal koste vore fjender 50.000 md. hver dag«.

- 2 (ad 27. febr.). Situationen klarer sig efterhånden og sandheden, som historien en gang fuldstændig skal give, kommer mere og mere frem. Kongen modsatte sig til det yderste Mezas afskedigelse! og – efter alle de beretninger, som man hører underhånden, viser det sig, at Danevirke-stillingens opgivelse virkelig har været aftalt og afgjort med kongen selv, før han forlod Danevirke, og at Monrads erklæring om *kongens* overraskelse ved budskabet derom er – fuldkommen usand og urigtig, – om end Monrad selv har troet derpå. Alle stemmer overens deri, at kongens militære venner, Hegermann, Steinmann, adjudanten major Dahl osv. har tilrådet dette skridt og overhovedet ført et sprog, som om den hele krig var en tåbelighed til de nationales, liberales og københavnernes morskab, – at kongen selv aldeles gik op i den samme anskuelse, idet han ikke har mindste begreb om Danmarks ret og det danske folks ret, men kun tænker på sig og sit dynasti og anser det for lige gyldigt enten riget er dansk eller en tysk vasalstat, – at kongen end ikke ved Dannevirke har kunnet tie, men at han selv i soldaters påhør har bebudet opgivelsen af Danevirke-stillingen osv. Optøjerne i København kan ingen billige; men højst undskyldelige er de, og i ethvert fald er forsikringen, at kongen var uden del deri, efter alt hvad jeg ved den omhyggeligste opmærksomhed har kunnet opdage, aldeles og ubetinget en usandhed og hos adskillige, som ved bedre besked end de vil give sig udseende af, en fuldkommen løgn! Gud ved, hvorledes alt dette skal ende! –
- 3 (ad 10. maj). *Livlægen konferentsr. Lund* var for en uges tid siden, eller noget mere, hos mig i geh.ark. i anledning af, at det var ham pålagt at forfatte sl. kongens historia mortis et valetudinis, der som sædvanlig skal bevares i geheime-arkivet. Jeg har ikke megen tro til mandens duellighed: Han var en *meget simpel* candidatus medicinæ med h.ill., der 1831 hentede sig dokortitel fra Tyskland, og blev en tid meget omtalt i byen på grund af et forsøg på at forføre eller voldtage en dame i en hyrevogn, da han 1841 blev hofmedicus hos kronprinsen i dennes vilde ungdomsår, og han havde således avanceret med sin høje herre, at han ved dennes død var etatsråd og behængt med mange høje ordener, lige som alle hoffolkene, selv de allerjammerligste, thi han stod sig godt med disse, blev alle vegne af dem priset som en ..?.. og efter kongens død af den nye konge straks udnævnt til konferentsråd. Jeg havde som sagt ingen synderlig tro til ham. Jeg vidste også, at han var *en fjende af grevinden*, hvilket naturligvis hævede ham i det nye hofs øjne. Men – desuagtet vakte det min opmærksomhed, da han ved hint besøg hos mig i

geheimarkivet med en vis hemmelighedsfuld mine spurgte mig, om han i den nævnte historia valetudinis et mortis Frederici VII skulle eller var nødt til at tale noget om – »grevinden«. Jeg udspurgte ham aldeles ikke, men sagde blot, ladende som om jeg næppe mærkede dette spørgsmål, at det formentlig beroede på ham selv at skrive, hvad han ville, og at jeg modtog til bevaring, *hvad kongen leverede mig*. Men jeg besluttede nærmere at erkyndige mig om, hvad han egentlig kunne sigte til, og – da nu Trap *idag* var hos mig, benyttede jeg lejligheden til at spørge ham, der er inde i forholdene og dømmer dem ofte med megen bonsens, hvor hans interesser eller personlige følelser ikke kommer i spillet med og gør ham mindre klartseende.

Trap sagde mig da følgende: »Man kan ikke reflektere på noget, som Lund siger om grevinden, thi det er hos ham bleven til en fix ide at anse hende for et indbegreb af de sorteste forbrydelser. Denne fixide sejrer hos en mand af hans ringe evner over al sund fornuft. Han og grevinden har altid stået på fjendtlig fod, og det er ikke første gang, at han er tilbøjelig til at tilskrive hende næsten mordanslag uden den allermindste grund. Da således Lunding døde (21. januar 1853) havde han så godt som sat sig i hovedet, at grevinden havde forgivet ham i lemonade, noget der var en ligefrem umulighed, og da kongen en gang efter Lundings død ved taflet sagde til Lund: »Men sig mig dog, hvoraf døde egentlig Lunding?«, så svarede han med en hemmelighedsfuld mine: »Ja, Deres Majestæt, derover hviler endnu et tykt slør«. Grevinden, der havde sine spioner allevegne, vidste helt vel, hvad han i krogene hviskede, men hun svarede intet. Derimod havde hun og Lund oftere sammenstød eller debatter, hvori hendes gode hovede altid sejrede over hans simple begavelse«. – Endelig benyttede grevinden og Lund lejligheden til at skilles ad, da han for et par år siden blev livsfarlig syg og måtte rejse til udlandet: Boeck blev kongens læge, og Lund blev efter sin helbredelse pensioneret med hele sin gage og alle sine emolumenter. Han var dermed veltilfreds, men hadede hende som sædvanlig. Han hadede også sin eftermand Boeck, og – efter sl. kongens død, da Boeck leverede til Berl. Tidende en slags læge-beretning derom, fralagde Lund sig i samme blad al deltagelse i dette og syntes at ville opvække hos publikum den mening, at kongens slette lægebehandling havde forårsaget hans død, hvilket også lykkedes i den grad, at en og anden var nærved at tro kongen med forsæt taget af dage. Da Lund imidlertid havde nævnet grevindens indflydelse på »kongens helbred«, mente dog Trap, at han just ikke sigtede dertil, eftersom han dog umulig kunne være dum

nok til at tro, at hun havde villet skille sig af med kongen; men han sigtede *efter Traps mening* til den urimelige diæt, som Boeck under sin livlæge-virksomhed *med grevindens bifald* havde foranlediget hos kongen. Denne ville nemlig gerne om aftenen have grevinden til at sidde hos sig og fordrive tiden med sig. En tid lang gjorde hun det også: Hun, Schlegel og Boeck var hos kongen hver aften. Men det blev hende tilsidst *altfor kedsommeligt og besværligt*, og hun overlod derfor i almindelighed kongen senere til Schlegel og Boeck. For at have noget at bestille, fandt de nu på at spise – især spejlæg – og drikke lidt punsch dertil; og stundom gik kongen imidlertid til sengs, da han altid var træt hen på aftenen, og lå da i sengen, spiste æg, drak punsch og lod Schlegel og Boeck vrøvle for sig indtil han faldt i søvn og – de således kunne gå. Denne for kongens allerede meget usunde blod fordærvelige levemåde tilskrev Lund *grevinden*, og således også delagtighed i hans farlige helbreds-tilstand. Og – *efter Traps mening* var det dertil, at Lund havde sigtet ved det ovennævnte spørgsmål, som han havde gjort mig.

- 4 (ad 4. sept.). Clausen fortæller mig følgende: De trofaste beboere af de jyske enklaver i Slesvig følte sig yderst foruroligede over, at de måske kunne blive underlagt det tilkommende tyske regimente i Slesvig, og de valgte derfor en deputation, der skulle afgå hertil og bede kongen ikke at afstå dem til tyskerne.

I denne deputation var den rige Knudsen på Trøiborg og andre ansete landboere, og med dem forenede sig cand. Höxbro. Deputationen kom hertil og mødte på en audiensdag i kongens forgemak, og fandt de en højst mærkelig modtagelse! Deputationen fandt hele forgemakket fuldt af – *officerer*, som alle skulle ind til kongen, og efter nogen venten sagde adjudanten dem, at der ikke blev tid for kongen til at tage imod dem. De gik så bort. Den næste audiensdag kom de igen og fandt atter gemakket fuldt af *officerer* og ventede lige som sidst, indtil igen adjudanten sagde dem, at kongen ikke ville få tid til at modtage dem. Da svarede de, at det ikke var deres lejlighed at ligge i København længere, og at de ville rejse, dersom de ikke fik audiens. Da adjudanten bragte kongen denne besked, så kom de endelig ind og frembragte deres ønske. Kongen hørte det, men – forstod slet ikke, hvorom det drejede sig og spurgte, hvad det ville sige, »de jyske enklaver«. Nu tog Höxbro ordet og forklarede ham dette. Han svarede derpå gentagende blot disse ord: »Ja, jeg har ingen arme, – jeg har slet ingen arme«, – og det var alt, hvad han svarede, og dermed var audiensen forbi! – Dette havde Knudsen selv fortalt Clausen.

Man har en anden historie i denne tid. Kongen tog en dag for ny- lig ud på Rheden for at besøge et af de der liggende krigsskibe. Ef- ter at have set sig lidt om og talt med *officererne*, syntes han færdig. Skibschefen tillod sig da at spørge, om hs. majestæt ikke ville have den nåde at sige nogle ord til mandskabet. Kongen samtykkede deri, og mandskabet blev kaldt sammen og stillet om. Hans maje- stæts tiltale bestod af følgende ord: »Jeg er oferbefist om, at I vil hæfte jer renomme«. Søfolket, som ikke vidste, hvad renomme var, og ikke begreb at »hæfte« skulle være det danske »hævde«, som selv hos dem var et sjældent ord, betragtede hverandre og så sig om, hvor vidt noget, der kunne kaldes »renomme« var gået løs og skulle hæftes sammen. Men de syntes, at alt var hæftet godt nok og vidste så slet ikke, hvad det hele ville sige. Således endte den histo- rie! (Cfr. en morsom lignende beretn. i Fædrelandet 1865, 30. dcbr.).

- 5 (ad 16. sept.). Soireen var ret vakkert ordnet, men selv Christians- borgs store appartementer var for små til at rumme den tilsagte mængde af herrer og damer. Vi samledes i de to kavaller gemakker, og kl. henved 9 trådte den kongelige familie ind i det indre gemak til os, hvor præsentationen og kuren skulle foregå. Prinsen af Wa- les er en ganske net person, var klædt i engelsk husar-uniform og syntes mig, så vidt jeg kunne se ved lys, smukkere end hans por- træt; men nogen egentlig fyrstelig anstand har han ikke, og han er ikke meget voksen. Det var egentlig kun den forreste række af her- rerne og af damerne, der kunne ses af ham og se ham. Jeg holdt mig naturligvis gerne noget tilbage, og da kongen, som ledsagede prinsen, fik øje på mig, vinkede han til mig, hvorefter rækken åbnede sig lidt og jeg trådte et lille skridt frem. Kongen sagde da, idet han viste på mig: »Mein Geheimer Archivar«. Jeg bukkede, prinsen ligeledes, og – dermed var det forbi. Således også med ad- skillige andre, der stod noget tilbage.

6. *En udg. af Vedels viser købt for 408 rdr. i Lund af det herværende st. kgl. bibliotek.*

Man skulle tro, at vi var – engelske bibliofiler, men – »desværre«, kunne jeg næste sige – købet skete ved en fejltagelse! Jeg skal dog bevare denne i vort bogvæsen ganske kuriøse begivenhed, således som den fortælles. Den i Lund afdøde lektor Gust. Anderson efter- lod sig en lille bogsamling på henved et par tusinde bind, der skul- le sælges i Lund d. 20. septbr. 1864 og følgende dage. I kataloget s. 64 no. 1204 findes en udgave af *Anders Vedels udvalgte viser*, trykt i

Helsingør 1609, uden at Vedel nævnes som udgiver, skønt han jo endnu levede. Denne udgave havde ingen hidtil hørt noget om, og den havdes ikke på noget af vore biblioteker. Herfra gav nu det store kongl. bibliotek og vinhandler Sandberg hver for sig kommission på bogen. Kommissionærerne i Lund, ikke den samme for begge, forlanger fra hver af sine kommittenter en pris, da de har den mening, at bogen vil blive dyr, og hver kommissionær får da pr. telegram eller post (jeg ved ikke) ordre at købe »a tout prix«. Altså byder de op med hverandre, og – tror jeg – telegraferer imidlertid til København om det kritiske tilfælde. Endelig falder hammeren for bibliotekets kommissionær på et bud 816 rdr. *svensk!* Men efter at hammeren er falden, indtræffer fra København en forklaring pr. telegram af, hvad man der havde forstået ved »a tout prix«: Biblioteket ville derved i det højeste forstå 50 rdr. dansk, og Sandberg i det højeste 25 rdr. dansk. Var telegrammet kommen lidt tidligere, ville altså biblioteket have haft bogen for lidt over 25 rdr. dansk, men måtte nu i det sted betale 408 rdr. – ja jeg hører endog nævne en lidt højere pris (410 rd).

Det er nu vistnok et uheld, men jeg skulle have synes godt om sagen, også om den høje pris ikke var bleven følge af et uheld. Bibliotekar Bruun derimod var aldeles konsterneret, og i de første dage holdt man sagen hemmelig på biblioteket. Spurgte man bibliotekspersonalet derom (thi rygten kom ud ved Sandberg, der var meget glad over at have undgået faren), så »vidste de ikke noget deraf«. Men da Bruun i sin forskrækkelse havde søgt trøst og råd hos departementschefen i ministeriet, etatsr. Linde, må denne vel have trøstet ham og lovet at lade det blive godt; thi – fra nu af blev der ikke mere lagt dølgsmål på sagen. Stipendiarius Secher, som d. 8. oktbr. var inde på biblioteket, så selv bogen der, og da han til sit register over Petersens litteraturhistorie, me svasore, føjer en fortegnelse over anonyme og pseudonymer (efter en optegnelse i det st. kgl. bibliotek), så vil han endnu i disse dage i dette register, der netop er under pressen, kunne opføre denne anonyme udgave af Vedels viser, trykt i Helsingør 1609.

- 7 (ad 12. novbr.) Jeg hører idag en anden historie om kongens taler til søfolk, der kan gælde for et tillæg til det, som jeg ovenfor under no. 4 sub finem har noteret.

Efter søslaget ved Helgoland og skibenes hjemkomst gik kongen ombord på dem og ville da – efter den tidligere påmindelse – henvende nogle ord til mandskabet. Man fortæller da, at han i sin fatale tyske dialekt og under sin hele stive og blodløse holdning udtal-

te disse ord: »Jai takker jær for det Blut, i har utgtyet po jæres faltne kammeraters vejne«. Og dermed var den tale forbi. – At blodet er ofret for Danmarks ære og selvstændighed synes aldrig at falde hs. majestæt ind: Danmark, dansk folk, dansk ære, dansk ret, nationalitet og selvstændighed er ord, der aldrig høres fra hans mund. NB. Om kronprinsens danske sprog – se i kalenderen ad 6. dcbr.

8. (Ad 12. dcbr.) *Møde i det nord. oldskrift-selskab*. Det var at forudse, at coteriet Westergaard, Worsaae, Steenstrup, Krieger osv. ville tilrive sig magten også her, og det skete således! Den gamle nar, konferentsr. Thomsen var valgt til anfører og Herbst til hans sufflør. Thomsen havde dog ikke lært sin rolle rigtigt og – midt under oplæsningen af mit mindeskraft brød han ind, proklamerede sig selv som »aldersformand« i modsætning til viceformanden og bestyrelsen og kom med nye forslag til forhandlings-genstande, under bestandige suffleringer fra coteriet. Jeg sagde dem dog alvorlig besked og – det var da »en fejltagelse, en misforståelse« fra Thomsens side; »han troede, at jeg var færdig«, hed det, skønt jeg forud havde sagt, at jeg ville læse den første del indtil 1848, før de andre forhandlinger kunne begynde, og jeg var netop kun kommen lidt ud over sl. kongens første barndomsår. – Jeg var godmodig nok til at fortsætte oplæsningen til det angivne tidspunkt 1848. Derefter begyndte coteriet sit spil, der går ud på at tilrive sig selskabets bestyrelse og brugen af dets smukke formue 80500 rdr. til at udgive Worsaaes og de andres billedbøger og andre illustrerede værker. Da jeg absolut fordrerede at gå af, valgte man Thomsen til viceformand, forlængede Sigurdsens funktion som sekretær og nedsatte derpå en komite til lovenes revision bestående af bestyrelsens tre medlemmer altså *Thomsen, Sigurdsen* og *Bang*, samt to andre medlemmer, hvortil valgtes – *Worsaa* og *Herbst*. Med undtagelse af Sigurdsen er der ingen, som forstår sig på oldnordisk litteratur i denne komite, men de er med undtagelse af ham alle fantastiske antiquarer, og – den islandske eller oldnordiske litteratur har således fra nu af mistet sit egentlige centralpunkt i Danmark, fortrængt af de narrestreger, som de litterære røvere efter moden kaster sig over. – Klokkeren var næsten 10 3/4 da jeg kom hjem; men – jeg er gudskelov nu ude af dette selskabs bestyrelse, som i mange år har været mig en tortur.

Register

Frederik 7. er ikke medtaget i navnerregisteret

- Abdul Azis, tyrkisk storsultan 61 25/6
 Abdul Medjid Chan, tyrkisk storsultan
 58 2/7. 61 25/6
 Abrahams, N.C.L., professor 51 25/1,
 14/4, 18/4, 27/4. 54 26/1
 Abrahamson, Joseph N.B., officer 64
Tillæg 11/1
 Ackrel, svensk general 54 26/7
 d'Acquèria, P. L. de Serène, arkivsekretær
 i Udenrigsministeriet 63 15/11,
Tillæg 15/11
 Adelheid, prinsesse 51 18/7
 Adler, D.B., handelsmand 51 27/5. 64
 29/11
 Adler, Anna Marie, gehejmerådinde 55
 14/4, 30/11. 57 24/1, 26/1
 Adler, J.G. kabinetssekretær 51 1/1,
 16/1, 6/4, 14/4, 27/5. 52 1/6. 55 2/5
 Adolph, hertug af Nassau 58 19/7
 Agard, biskop (fransk?) 56 23/6
 Ahlefeldt, greve 60 *Tillæg* 10/6
 Ahlefeldt, grevinde 60 *Tillæg* 10/6
 Ahlefeldt-Laurvig, C.F.C., ceremonimester
 56 *Tillæg* 24/9. 58 *Tillæg* nr. 10.
 60 8/2. 63 6/6
 Ahlefeldt-Laurvig, F.L.W., greve, Langeland
 61 25/5
 Ahlefeldt-Laurvig, W.F., premierløjtnant
 62 *Tillæg* 4/3
 Alexander, 2., russisk kejser 63 21/9.
 64 7/9
 Alexander af Anhalt-Bernburg, hertug
 63 *Tillæg* 28/6
 Alexandra, prinsesse, datter af Chr. 9.
 60 16/10, 19/10, 22/10. 62 9/9, 17/12,
Tillæg 17/7, 4/11, 6/11. 63 31/1, 26/2,
 7/3, 10/3, *Tillæg* 28/2. 64 8/1, 21/3,
 7/9, 15/9, 16/9, 24/9, 22/10
 Algreen-Ussing, Frederik, cand.jur. 64
 16/3
 Algreen-Ussing, Tage, politiker 53
 6/1. 56 1/3. 58 *Tillæg* 7/3. 63 26/12
 Allen, C.F., historiker 51 18/5. 53
 11/4, 26/4. 57 17/12. 58 2/6, 9/6. 60
 16/11. 62 13/1. 63 14/1, 13/6
 Aller, konsul, Helsingør 60 10/6, 11/6,
Tillæg 10/6
 Alström, svensk oberst 52 25/9
 Amadeus, italiensk prins 63 17/8, 19/8
 Ambders, Lise, Nyborg 53 20/12. 55
 17/12. 56 17/12. 57 2/9, 18/9, 19/9,
 21/9, 9/10, 5/11, 15/12. 58 7/2, 3/7,
 16/12, 24/12. 59 22/1, 5/2, 1/3, 30/3,
 7/4, 11/4, 19/4, 30/4, 1/5, 3/5, 8/5,
 16/5, 12/6, 19/6, 24/6, 3/7, 3/8, 21/9,
 11/10, 12/12. 60 20/1, 15/2, 27/3,
 30/4, 6/5, 22/6, 16/7, 12/8, 12/9,
 9/10, 29/10, 17/11, 13/12. 61 17/1,
 6/3, 26/4, 3/7, 8/12. 62 4/1, 19/1,
 9/2, 15/5, 9/7, 18/9, *Tillæg* 19/1. 63
 25/3, 9/7, 22/8, 24/11. 64 11/11,
 15/12
 Ammitzbøll, Randers 52 2/7
 Amsinck, C., ekspeditionssekretær 63
 17/12
 Andersen, H.C., digter 57 30/1. 58
 30/3. 59 3/11, 4/11. 62 *Tillæg* 4/3. 63
 16/4. 64 4/5, 22/5
 Andersson, Gustav, lektor, Lund 64
 1/10, *Tillæg* nr. 6
 Andræ, C.C.G., politiker 52 21/1,
 31/1. 54 23/1, 12/3, 31/3, 18/4, 26/11,
 11/12, 12/12, 17/12. 55 31/1, 20/6,
 1/12, 2/12, *Tillæg* 16/2. 56 12/1, 19/1,
 21/2, 6/6, 5/10, 6/10, 14/10, 15/10,
 17/10, 18/10, 19/10, 22/10, 24/10,
 2/11, *Tillæg* 3/6, 24/9, 28/9, 15/10. 57
 14/1, 13/4, 14/4, 14/4, 18/4, 20/4,
 7/8. 58 2/6, *Tillæg* 7/3, nr. 6. 59 *Tillæg*
 nr. 8. 60 9/2. 62 *Tillæg* 7/11. 63 25/12,
 26/12
 Ankjær, S., general, politiker 56 12/1,
 19/1. 62 26/1. 64 6/2
 Antonie, frøken 62 14/7
 Arboe, N.P., byfoged i Hillerød 59
 29/4
 Arentz, oberstløjtnant, Hillerød 58
 30/3
 Arentz, frøken, selskabsdame hos grevinde
 Danner 58 30/3, *Tillæg* nr. 10. 59
Tillæg nr. 2. 60 14/2, *Tillæg* 10/6. 61
 5/4, 3/10. 62 25/8. 63 10/3
 Arlaud, P.A., fuldmægtig ved postvæsenet
 63 20/12
 Arnesen, frøken 62 13/1
 d'Arrest, H.L., professor 60 9/11
 Arwidsson, A.I., bibliotekar, Stockholm
 53 24/11. 54 4/3. 55 31/1
 August, svensk prins 60 *Tillæg* 10/6. 61
 2/4, 3/4, 5/4

Register

- Bach, T., kancelliråd 63 *Tillæg* 15/11.
64 1/1, 4/1
- Bach, frue 63 20/9, 25/9
- Bagge, N. Clausen, præst, Tirsted 55
11/6, 15/6
- Bagger, P.G.M., råd i Appellationsretten
for Slesvig 59 1/12
- Baggensen, August, officer 51 22/8,
23/8
- Baggensen, præst 51 27/8
- Balan, H.L., preussisk gesandt 59 22/6.
61 24/2
- Bang, A.K., justitsråd, Kultusministeriet
64 3/11
- Bang, Caroline Amalie 52 28/6
- Bang, F.S., justitsråd 64 *Tillæg* 12/12
- Bang, Jens, forstråd 52 28/6. 59 14/2,
15/2
- Bang, O.L., professor 54 24/2, 3/3(?).
56 15/11. 61 *Tillæg* 17/10. 64 4/2
- Bang, P.G., politiker 52 6/6, 27/6, 9/7,
13/11. 53 27/2, 19/4. 54 17/3, 12/12,
17/12. 55 31/1, 7/5, 1/12, *Tillæg* 16/2.
56 21/4, 24/6, 18/10, 21/11, *Tillæg*
3/6, 24/9, 28/9. 58 31/12. 59 8/1,
- 1/12. 60 11/2, 13/2. 61 1/4
- Bang, bogholder 58 14/2
- Bardenfleth, C.E., politiker 51 21/4,
3/6, 7/7, 31/10. 55 19/3. 56 7/10, *Til-
læg* 15/10
- Bardenfleth, Frederik L., officer 51
17/1, 52 16/5
- Barfod, P. Frederik, forfatter 51 21/5.
55 18/1. 57 5/2, 28/10. 58 15/2. 59
12/2. 63 2/1
- Bargum, L.C.H., underretsadvokat, Kiel
56 1/3, *Tillæg* 28/9 (?)
- Barnekow, frue 62 13/1
- Barner, C., Kammerherre 60 27/5
- Batschen, fru 53 29/9
- Bauditz, kammerjunker 63 *Tillæg* 9/7
- Bayer, boghandlerkommis 64 20/11
- de Beaulieu, N.A., belgisk gesandt 55
Tillæg 14/8. 58 2/6
- Bech, A.W., Valbygård 62 4/3, *Tillæg*
4/3
- Bech, Bertel, sognefoged 52 14/6
- Becker, Tyge A., forfatter 51 28/4,
25/5. 52 18/4. 53 22/1, 24/1, 7/4, 8/4,
11/4, 12/5, 13/10, 23/11. 54 17/1, 2/2,
13/3, 20/3, 22/3, 24/3, 17/4, 18/4,
29/4, 20/11, 19/12. 55 9/2, 3/11. 56
2/5, 23/10, *Tillæg* 18/2, 24/9. 57 11/4,
20/7, 22/7, 3/9, 28/10. 58 16/8, 27/9,
23/11, 13/12, 29/12, *Tillæg* nr. 8, nr. 9.
59 17/1, 11/2, 10/6, 13/7, 30/8, 23/12.
60 8/1, 24/5, 12/6, 7/8, 11/10, 22/10,
22/12. 61 8/1, 14/1, 26/3, 6/4, 14/5,
23/9. 62 6/1, 9/8, 8/12, *Tillæg* 4/11. 63
6/1, 18/3, 31/3, 13/4, 22/5, 11/8,
12/8, 15/9, 23/9, 19/10, 21/10, 22/12,
Tillæg 19/2, 28/2, 20/3. 64 7/1, 6/4,
12/5, 26/5, 10/8, 8/9, 17/9, 22/9,
24/9, 10/10, 21/11, 22/12
- Bedinger, Henry, amerikansk ministerre-
sident 55 9/9. 56 24/6
- Bendtsen, A.J., præst, Gudbjerg 54
26/6, 9/7. 55 9/10. 56 1/5, 3/9. 57
18/9, 19/9. 58 22/3, 18/7, 6/8, 10/8,
5/9, 7/9, 8/9, 24/11, 28/11. 59 7/1,
9/1, 6/3, 13/3, 4/4, 7/4, 14/4, 15/4,
27/4, 29/4, 15/5, 5/6, 17/7, 31/7,
7/11, 27/11. 60 6/1, 7/1, 18/3, 2/5,
14/7, 1/10, 17/11, 19/11, 20/11. 61
3/3, 24/11. 62 17/2, 21/2, 18,3, 12/9,
11/10, 13/10. 63 26/4, 24/5, 26/5, 2/6,
29/7, 13/8, 17/8, 18/8, 13/9, 17/9,
17/10, 24/11, 28/11, 22/12. 64 21/1,
31/3, 23/5, 23/6, 25/6, 27/6, 29/6,
19/9, 3/12, 18/12
- Bendtsen, Andrea, Gudbjerg 58 6/9,
7/9, 8/9, 15/9, 17/9, 26/9. 59 6/3,
13/3, 31/7, 26/8, 5/9, 11/10, 7/11,
27/11. 60 5/1, 21/1, 18/3, 26/8
- Bendtsen, Juliane, kusine til C.F.W., gift
m. A. J. Bendtsen, Gudbjerg 57 2/9,
21/9, 24/9. 58 5/9, 6/9, 7/9, 8/9,
28/11, 16/12, 24/12, 26/12, 27/12. 59
9/1, 13/1, 4/2, 13/2, 6/3, 13/3, 4/4,
7/4, 7/4, 11/4, 13/4, 14/4, 15/4, 17/4,
19/4, 22/4, 27/4, 22/5
- Bendtsen, rektor, Ribe 61 *Tillæg*
17/10
- Bentheim-Steinfurt, Ludvig C.W.H.C.,
prinsen af, 51 1/1, 6/1, 14/4
- Bentzen, P., konferentsråd 60 26/1
- Bentzon, skoleinspektør 61 *Tillæg*
17/10
- Benzon, C.L.A., kammerjunker 60
26/1, 31/3, 25/6

- Benzon, Ernst, hofjægermester 61
6/10, 18/11
- Berengaria, dronning 60 12/2
- Berg, Rudolf, præst 60 8/7
- Berg, frøken 60 8/7
- Berg, student 60 21/10
- Bergman, svensk lektor, Visby 63 17/6
- Bergsøe, A.F., statistiker 54 16/1, 17/1,
18/1
- Berlien, J.H.F., genealog 52 4/6. 59
11/2, 12/10. 63 20/12
- Berling, Carl, hofembedsmand 51
10/3. 52 19/5, 4/6, 9/7. 53 7/1, 18/1,
19/1, 22/1, 7/2, 18/2, 25/3, 11/4,
23/4, 28/4, 12/5, 27/8, 31/12. 54 1/1,
4/1, 6/1, 12/1, 23/1, 25/1, 26/1, 31/1,
6/2, 13/2, 20/2, 4/3, 5/3, 7/3, 8/3, 9/3,
12/3, 13/3, 15/3, 17/3, 18/3, 31/3,
10/4, 24/4, 27/4, 5/5, 20/10, 7/12,
17/12, 18/12. 55 23/2, 24/2, 25/2, 9/3,
30/7, 1/10. *Tilleg* 16/2. 56 11/1, 24/3,
28/4, 6/5, 7/5, 8/5, 25/5, 26/5, 27/5,
10/6, 11/6, 19/7, 4/8, 5/8, 11/8, 19/8,
27/8, 20/10, 24/10, 10/11, 11/11,
30/11, 1/12, 2/12, 6/12, 20/12, *Tilleg*
28/4, 11/8, 28/9, 30/11. 57 3/2, 7/4,
8/4, 9/4, 14/4, 16/4, 18/4, 20/4, 6/6,
5/8. 58 19/1, 3/2, 11/2, 16/3, 21/4,
29/5, 7/6, 8/6, 21/9, 25/9, 13/10,
15/10, 23/10, *Tilleg* nr. 9, nr. 12. 59
6/1, 28/1, 1/2, 10/2, 13/2, 31/3, 9/5,
14/9, 24/9, 15/11, 19/12, 30/12,
31/12, *Tilleg* nr. 1, nr. 3, nr. 5, nr. 8.
60 9/8, *Tilleg* 25/6. 61 13/2, 8/5, *Til-*
leg 1/12. 62 17/8. 63 12/1, 10/8,
12/11, *Tilleg* 19/2. 64 24/8
- Berner, G.A., kammerherre 62 16/1
- Berregaard, H., kammerherre 52 21/4,
2/9. 58 27/10, *Tilleg* nr. 10
- Berthier, frue, Paris 62 *Tilleg* 29/4
- Bertouch, F., hofjægermester 58 5/1,
6/1, 25/1, 1/2, 3/2, 1/11, 4/11. 59
24/11. 60 10/1, 7/3, 13/7, 15/11. 61
10/2, 15/2, 3/3, 4/3, 6/3, 17/4, 30/5.
64 12/8
- von Beskow, B., svensk baron 53 27/6,
16/7, 18/7, 20/7, 7/8. 54 2/8
- Bie, S.J., kammerjunker 51 3/3
- Bille, C.H., gesandt 51 8/11. 52 11/1,
1/5
- Bille, C.St. A., redaktør 53 11/1, 12/4.
54 20/2(?), 21/2(?), 22/2(?), 24/2(?),
27/2(?), 21/3(?). 55 28/11. 60 26/6. 63
12/4, 16/4, 24/4, 13/8. 64 23/10
- Bille, Ida, overhofmesterinde 64 16/9
- Bille, S.A., viceadmiral 64 4/2
- Bille, Steen, politiker 53 23/10. 54
23/1, 27/12. 55 14/2. 60 24/2, *Tilleg*
25/6. 62 *Tilleg* 29/4. 63 31/7
- Bindsbøll, Anna Caroline, bispinde
52 17/6. 56 23/4, 24/4. 59 27/7
- Bindsbøll, Gottlieb, arkitekt 54
23/11. 56 14/7, 19/7
- Bindsbøll, S.C.W., biskop 52 13/6. 54
6/2. 56 5/10. 57 28/4. 59 27/7. 61 2/9.
62 23/7. 63 3/6
- Birch, F.C.C., rektor, Horsens 62 10/6
- Birch, Fr. Sneedorff, adjunkt, Århus 62
30/8
- Bissen, H.V., billedhugger 56 7/9. 57
22/3. 58 31/10. 59 10/5
- Bjelke, Niels Thuresen 53 27/6, 18/7
- Bjerring, Ane 53 20/12. 55 17/12. 56
17/12. 57 15/12. 58 3/7, 16/12. 59
3/7, 12/12. 60 13/12. 62 27/1, 9/7. 63
25/3, 9/7. 64 15/12
- Bjerring, F.F., præst, Svindinge 60
23/11. 61 18/10
- Bjerring, Hans, Lübeck 59 11/6, 15/6
- Bjerring, Vilhelm, filolog, politiker 54
24/1. 62 27/2
- Björnstjerne, svensk politiker 60 *Tilleg*
10/6
- Blauenfeldt, M.F., herredsfoged, Hütten
amt 63 31/5, 21/9
- Blechingberg, O.C., generalfiskal 52
13/11, 15/11. 53 4/1, 10/1, 11/1, 8/2,
31/3, 14/11, 30/11. 54 9/1, 12/1, 13/1,
12/2. 63 4/1
- Blixen Finecke, Carl Frederik, baron
55 2/10. 56 26/3. 58, *Tilleg* 16/3. 59
21/2, 25/2, 31/3, 1/12, 2/12, 3/12. *Til-*
leg nr. 7, nr. 8. 60 1/1, 1/2, 4/2, 6/2,
8/2, 27/3, 25/6, 17/7, 6/10, *Tilleg*
25/6. 61 13/2, *Tilleg* 1/12. 62 29/4,
17/9, *Tilleg* 29/4, 5/8, 4/11. 63 19/12,
Tilleg 19/12
- Bloch, S.N.J., rektor 52 8/2, 13/2. 53
2/1, 6/11. 54 29/1, 26/2, 4/4. 55 21/1,
13/2. 56 26/10, 16/11. 57 18/2, 11/11,

Register

- 12/11. 58 5/1, 12/2, 13/2, 14/2, 17/8, 30/12. 59 11/2, 28/2, 19/3, 7/12. 60 12/2, 13/2, 6/10. 61 *Tillæg* 17/10(?) 62 27/6, 4/7. 63 21/10
- Bloch, assessor 53 24/8
- Bloch, frue, gift m. S.N.J. Bloch 62 14/7
- Bloch, Haderslev, søn af S.N.J. Bloch 54 1/1. 58 17/8(?)
- Blom, tømrermester 56 17/10, 14/12. 57 29/3, 26/4, 16/9
- Blome-Salzau, Otto, greve 52 30/7, 31/7
- Bluhme, C.A., politiker 51 2/1, 31/10. 52 16/1, 19/1, 2/2, 17/2, 20/3, 18/4, 28/4, 29/4, 1/5, 12/10, 17/10, 20/10, 23/10, 24/10, 25/10, 26/10, 28/10, 29/10, 30/10, 8/11, 9/11, 19/11. 53 5/1, 13/1, 14/1, 17/1, 18/1, 9/2, 10/2, 11/3, 2/4, 18/4, 23/4, 19/6, 23/10, 2/12. 54 7/1, 22/1, 23/1, 27/1, 28/1, 2/2, 7/2, 17/3, 18/3, 20/3, 18/12, 19/12. 55 5/1, 26/1, 14/2. 56 7/10. 57 14/4. 58 *Tillæg* 7/3, 16/3, nr. 11, nr. 14. 59 21/2. 62 4/2, 15/7, 19/7, 23/8, *Tillæg* 5/8. 63 4/1, 26/12, *Tillæg* 6/6, 28/8. 64 21/6, 11/7, 6/9, 12/11
- v. Blücher, F.E., adjudant 52 21/4, 20/6, 9/12. 54 16/11(?), 21/12. 58 *Tillæg* nr. 8. 60 *Tillæg* 8/1, 10/6
- Blücher-Altona, G., hofchef, greve 51 2/1, 26/4, 27/5. 59 *Tillæg* nr. 2, nr. 4
- Blædel, L., præst, Nustrup 58 1/11
- Blædel, N.G., præst 60 22/4. 63 22/4
- Bock, J.C.A., hofmedicus 56 9/3. 58 29/5(?). 61 *Tillæg* 1/12. 64 *Tillæg* 10/5
- Boesen, U.S., biskop 54 11/4
- Boesen, bogholder 61 11/5
- Boiesen, S.A., kancelliråd 61 3/11, 11/11
- Boiesen, frue 55 3/3
- du Bois, H.C., nederlandsk ministerresident 58 2/6
- Boisen, C.C., provst, Fredericia 60 18/6
- Bojesen, Adolph, stud.theol. 62 *Tillæg* 4/3
- Bojesen, E.F.C., rektor, Sorø 57 11/4. 58 31/12. 59 3/1, 9/10. 62 28/2, 10/6, *Tillæg* 4/3. 63 4/1. 64 1/1, 7/4, 9/8, 13/8, 21/9, 25/9, 16/12
- Bojesen, R.B. læge, Sorø 59 8/7. 62 *Tillæg* 4/3
- Bojesen, Severin 61 *Tillæg* 17/10
- Bojesen, frue, gift m. E.F.C. Bojesen 64 21/9, 16/12
- Bollmann, Carl, fhv. hofmand hos hertugen af Coburg-Gotha 62 28/4, 30/4, 1/5, 2/5, 19/7, 22/7, 9/8, 10/8, 11/8. 63 5/10, 9/10
- Bollmann, H.F., fotograf 63 9/10
- Bondin, overhofmarskal, Meklenborg-Strelitz 60 28/9
- Borgen, B., rektor 62 10/6. 63 23/6
- Borgen, V.A., professor 59 1/12, 2/12, 3/12
- Bornemann, F.C., jurist 54 24/1. 55 12/1. 61 21/9, 6/10
- Borring, »den franske« 63 31/12
- de Bouillé, Amour Louis Charles René, fransk greve 51 2/2
- Bournonville, August, balletmester 59 *Tillæg* nr. 3
- Brackel, C.W., amtmand 59 14/2(?)
- Brammer, G.P., biskop 52 4/7. 54 5/6
- Brasch, C.H., præst, historiker 56 26/5. 57 15/12. 59 13/9. 61 21/4
- Brasch, O.M., ansat ved Flensborg skole 61 22/10. 64 21/3
- Brasen, C.P., præst, Treia 53 1/5
- Bregendahl, K.A., kancellist 57 11/4. 63 *Tillæg* 15/11
- Bregendahl, L.N., politiker 53 13/11. 54 21/10. 60 9/2, 21/10(?). 63 30/12
- Bretton, F.E., baron højesteretsassessor 54 12/1. 56 23/12. 63 30/7
- Brinck-Seidelin, L.C., konferentsråd 63 16/12, 18/12, 19/12
- Broberg, C.A., grosserer 56 12/1, 19/1. 60 10/2. 61 9/2. 62 8/2. 63 9/2. 64 9/2, 21/3
- Brock, Randers 52 2/7
- Brock, Gustav Edvard, advokat 51 2/2. 60 14/4. 64 21/3
- Brockdorff, A.F.S., kommandør for hestgarden 58 *Tillæg* nr. 13
- Broel-Plater, Vladimir Stanislav, russisk historiker 59 23/6, 25/6. 60 9/1, 12/7
- Brosbøll, Carl (Carit Etlar), forfatter 53 25/5, 1/7
- Bruhn, E.P., generalmajor 58 1/1(?)

- Bruun, C.W., bibliotekar 64 *Tillæg* nr. 6
 Bruun, Jørgen Chr., generalmajor 62
 11/4
 Bruun, J.J., etatsråd 55 20/6(?)
 Bruun, L.J., toldkontrollør, Ærøskøbing
 57 16/2. 60 21/5. 63 15/9
 Bruun, M.P., politiker 55 12/1. 62 27/2
 Bruun, Magdalene Barbara, gift m. M.P.
 Bruun 55 12/1
 Bruun, P.D., jurist, politiker 52 21/1.
 53 3/10. 54 12/3(?). 56 *Tillæg* 18/9. 57
 14/1. 58 31/10, 3/12, *Tillæg* 5/1. 60
 26/1, 9/2
 Bruun, P. Urban, major 62 11/4
 Bruun, Wilhelmine, frøken 62 11/4
 Brücker, C.D.G., fuldmægtig 52 30/4.
 53 25/2. 54 5/2, 12/2. 56 *Tillæg* 24/9
 Bræstrup, C.J. Cosmus, politidirektør
 51 8/11. 52 9/5, 10/7, 17/12. 54
 19/12. 60 31/3, *Tillæg* 10/6. 63
 23/4(?), 28/5, 19/12, *Tillæg* 9/7
 Brønnicke, H.F., læge 54 3/12. 58
 30/12
 Buchanan, Andrew, engelsk gesandt 55
Tillæg 14/8. 57 1/1
 Buchanan, englænder (identisk m. An-
 drew B.?) 53 12/6, 13/6, 19/6
 Buchheister, H.C.L., redaktør, Ber-
 lingske Tidende 63 24/2, *Tillæg*
 15/11
 Buntzen, A., professor, dr.med. 62 *Til-
 læg* 29/4
 Buntzen Koch, J., 61 *Tillæg* 17/10
 Burman Becker, J.G., hist. forfatter 55
 18/11. 58 7/2. 61 *Tillæg* 17/10. 63
 22/2, 19/4
 Bülow, Bernhard, befuldmægtiget mini-
 ster 58 1/9
 Bülow, F.R.H., general 56 9/3, *Tillæg*
 4/8. 58 12/9, 15/9
 Bülow, Johan, hofmarskal 53 25/9
 Bülow, Johan, diplomat 54 27/11,
 11/12(?)
 Bülow, P.M., kammerherre 52 27/1,
 21/4, 15/5. 56 19/8. 58 12/3. 63 1/12
 Bøcher, M.B., kaptajn 56 19/2
 Bølling, J.A., bibliotekar 52 17/8. 54
 2/3. 57 10/3, 24/3, 1/7. 62 18/4
 Baagøe, frue 56 26/10, 16/11. 60 8/7.
 61 3/5
 Baalth, frue 58 29/5
 Campenhausen, L., russisk legationsse-
 kretær 58 2/6
 Canrobert, fransk general 55 25/11,
 26/11. 63 1/2
 Carl 10. Gustav, svensk konge 60 1/2
 Carl 11., svensk konge 60 1/2
 Carl 12., svensk konge 56 *Tillæg* 4/8
 Carl 13., svensk konge 58 7/6
 Carl 15., svensk konge 52 12/7. 55
 11/8. 56 28/4, 30/4, 1/5, 7/5, 10/6,
 16/9, 17/9, 18/9, 30/11, 6/12, *Tillæg*
 18/9, 24/9. 58 7/6, *Tillæg* nr. 9, nr.
 14. 59 8/7, *Tillæg* nr. 5. 60 27/5, 4/6,
 10/6, 5/8, *Tillæg* 2/6, 10/6, 25/6. 62
 17/7, 18/7, 27/7, 1/8, 5/8, *Tillæg*
 29/4, 5/8
 Carl, hertug af Glücksborg 53 18/9. 58
 10/11. 64 8/1
 Carlsen, Franziska, forfatter 60 20/1,
 21/1, 2/2, 3/2. 61 30/5, 31/5, 3/6
 Carlsen, H.R., politiker, stamhusbesid-
 der 52 12/11. 60 6/10. 64 10/5
 Carlson, F.F., svensk professor, Uppsala
 58 28/8. 60 1/2, 3/2
 Caroline, arveprinsesse 51 14/4. 55
 14/4. 58 17/2. 63 24/9, 28/9
 Caroline Amalie, dronning 51 24/1. 53
 10/2. 55 13/4, 28/6, *Tillæg* 15/12. 56
 4/10. 58 *Tillæg* nr. 13. 59 1/8, *Tillæg*
 nr. 2. 60 2/6, *Tillæg* 2/6, 10/6. 63 29/6
 Caroline Mathilde, dronning 52 20/1.
 56 7/6
 Casabianca, ægyptisk (tyrkisk) hofkaval-
 ler 59 *Tillæg* nr. 3
 Casse, A.L., politiker 60 24/2, *Tillæg*
 10/6, 25/6. 62 26/1, 11/8, *Tillæg* 7/11.
 63 30/12, 31/12
 Castenschiold, Jørgen 58 *Tillæg* nr. 13
 Castenschiold, L., adjutant hos pr. Chri-
 stian (9.) 58 27/10, *Tillæg* nr. 10. 62
 26/1, *Tillæg* 4/3. 63 29/1, 31/1, 10/2,
 16/11, 19/11
 Castonier, kammerjunkerinde, se: Rye,
 Hedevig K.
 Cavour, C.B., italiensk statsmand 61
 6/6
 Champollion, fransk arkivdirektør 60
 15/11, 30/11

Register

- Charlotte, landgrevinde 51 9/7, 12/7, 13/7, 17/7. 59 9/6. 60 14/6, 18/9
- Charlotte, engelsk dronning, gift m. Georg 3. 64 8/1
- Chopin, fransk skribent 61 15/2, 4/3, 7/3, 17/4, 26/5, 30/5
- Christensen, Balthazar, politiker 59
Tillæg nr. 6, nr. 8. 63 29/12, *Tillæg* 9/7
- Christensen, H.C., sekretær i Kultusministeriet 57 13/2
- Christensen, K., konferentsråd 63 12/12
- Christian 1., konge 56 4/10, *Tillæg* 18/9. 57 14/1, 3/2, 28/5. 58 4/11. 59 5/1
- Christian 5., konge 53 18/7. 60 27/8
- Christian 7., konge 52 20/1
- Christian 8., konge 51 20/1. 52 15/5, 19/10. 55 26/1, 27/1, 2/5, 28/7, 8/9. 57 16/1, 28/11. 58 11/6. 59 *Tillæg* nr. 2. 60 13/7. 61 25/5. 62 *Tillæg* 4/11, 7/11. 63 15/11, 29/11, 9/12, *Tillæg* 28/2, 15/11. 64 15/5
- Christian 9., konge 51 6/1, 24/1, 9/7, 12/7, 13/7, 14/7, 15/7, 16/7, 1/8. 52 29/3, 30/3, 1/4, 2/4, 12/4, 18/4, 5/8, 12/8, 29/10. 53 10/6, 19/6, 4/8. 54 22/2. 55 26/1, 6/10, 26/11, *Tillæg* 15/12. 56 26/3, 26/6, 24/9, 4/10, 22/10, 23/10, *Tillæg* 3/6, 4/8, 18/9, 24/9. 57 28/5. 58 8/2, 12/2, 27/10, 21/12, *Tillæg* 5/1, 8/2, 26/2, 7/3, 16/3, nr. 13. 59 21/2, 4/5, 13/12, *Tillæg* nr. 5. 60 14/2, 20/4, 18/9, 22/10, *Tillæg* 10/6. 61 3/10. 62 26/1, 19/7, 1/8, 5/8, 11/8, 7/11, *Tillæg* 29/4, 5/8, 4/11, 6/11. 63 31/1, 2/2, 7/2, 8/2, 10/2, 11/2, 12/2, 13/2, 19/2, 4/4, 11/4, 13/6, 30/7, 31/7, 8/8, 1/9, 2/9, 4/9, 11/9, 12/9, 16/11, 17/11, 18/11, 19/11, 20/11, 29/11, 2/12, 3/12, 6/12, 8/12, 23/12, 24/12, 25/12, 26/12, 27/12, 28/12, 29/12, 31/12, *Tillæg* 28/2, 6/6, 28/6, 15/11. 64 1/1, 7/1, 8/1, 13/1, 20/1, 25/1, 28/1, 29/1, 30/1, 31/1, 2/2, 3/2, 4/2, 6/2, 7/2, 10/2, 27/2, 30/3, 4/4, 5/4, 6/4, 7/4, 8/4, 11/4, 24/5, 27/5, 8/6, 16/6, 17/6, 20/6, 1/7, 2/7, 8/7, 17/7, 9/8, 10/8, 31/8, 16/9, 20/10, 24/10, 29/10, 30/10, 3/11, 11/11, 12/11, 28/11, 29/11, 29/11, 6/12, 9/12, 10/12, 31/12, *Tillæg* 27/2, 10/5, 4/9, 16/9, 12/11
- Christian August, hertug af Augustenborg 52 30/4, 2/6. 53 8/1, 24/2, 12/4, 22/4, 11/5, 16/7, 20/7, 18/9, 3/11. 54 7/1. 56 2/2
- Cicero, latinsk forfatter 63 9/3. 64 4/5
- Cigalla, Joseph, greve, Santorin 61 25/3
- Claudi, Frederik Ludvig, Aalborg 52 18/6
- Claudi, Sophus Wilhelm, kateket, Aalborg 52 18/6
- Claudi, assessor, justitsråd 52 22/6
- Clausen, Betty 55 15/4, 22/4. 64 5/12
- Clausen, Birgitte F., gift med H.N. Clausen 53 5/1, 29/8. 54 27/12. 56 23/3. 57 10/3, 30/12. 59 14/1, 15/1, 3/3, 9/4, 7/9. 60 6/2. 63 8/1, 11/7
- Clausen, Eline 63 14/10
- Clausen, H.N., teolog, politiker 51 3/1, 11/1, 13/1, 14/1, 24/1, 9/2, 20/2, 5/4, 8/4, 21/4, 22/4, 24/4, 9/6, 28/6, 30/6, 8/7, 27/8. 52 14/1, 15/1, 18/1, 21/1, 31/1, 8/2, 13/3, 22/4, 23/4, 1/5, 9/5, 16/5, 18/10, 29/10, 30/10, 9/11, 16/11, 19/11, 27/11. 53 3/1, 5/1, 9/1, 10/2, 27/2, 12/3, 15/3, 21/3, 22/3, 28/3, 2/4, 7/4, 12/4, 13/4, 14/4, 15/4, 16/4, 17/4, 18/4, 22/4, 1/5, 4/5, 12/5, 14/5, 15/5, 13/6, 14/6, 19/6, 9/7, 29/8, 4/9, 15/9, 23/9, 2/10, 12/10, 16/10, 24/10, 29/10, 4/11, 7/11, 11/11, 13/11, 29/11, 3/12, 4/12, 29/12, 30/12. 54 1/1, 4/1, 11/1, 21/1, 24/1, 25/1, 29/1, 1/2, 6/2, 10/2, 19/2, 20/2, 24/2, 3/3, 10/3, 13/3, 15/3, 19/3, 27/3, 5/4, 7/4, 8/4, 20/4, 22/4, 14/5, 28/5, 21/10, 26/11, 3/12, 4/12 7/12, 11/12, 12/12, 27/12. 55 9/1, 12/1, 21/1, 24/1, 30/1, 17/2, 6/3, 9/3, 22/3, 2/4, 4/4, 15/4, 22/4, 11/6, 15/6, 20/6, 9/7, 12/8, 13/8, 15/8, 21/8, 6/10, 25/10, 31/10, 4/11, 17/11, 1/12, 31/12. 56 5/1, 8/1, 15/1, 2/2, 21/2, 1/3, 23/3, 18/4, 22/4, 1/5, 9/5, 24/5, 30/5, 23/6, 2/7, 21/8, 25/8, 7/9, 6/10, 17/10, 2/11, 12/11, 21/11,

- 22/11, 13/12, 22/12, 30/12, 31/12, *Tillæg* 18/9. 57 17/1, 18/1, 20/1, 24/1, 25/1, 16/2, 17/2, 8/3, 10/3, 30/3, 7/4, 13/4, 22/4, 6/5, 4/10, 18/10, 11/11, 10/12, 30/12. 58 1/1, 8/1, 20/2, 2/4, 4/7, 5/9, 12/9, 2/10, 6/10, 31/10, 13/11, 22/11, 28/11, 3/12, 24/12, 25/12, 29/12, 30/12, 31/12. 59 1/1, 2/1, 3/1, 4/1, 5/1, 6/1, 7/1, 8/1, 9/1, 10/1, 14/1, 15/1, 1/2, 3/2, 4/2, 20/2, 28/2, 2/3, 3/3 19/3, 30/3, 2/4, 9/4, 17/4, 20/4, 27/4, 8/5, 10/5, 19/5, 15/6, 26/6, 1/9, 1/10, 23/10, 9/11, 13/11, 7/12, 23/12, 31/12, *Tillæg* nr. 8. 60 6/1, 8/1, 20/1, 26/1, 9/2, 27/2, 25/3, 7/4, 13/4, 22/4, 31/5, 25/6, 27/7, 21/8, 3/9, 6/9, 6/10, 9/11, 16/11, 24/12. 61 1/1, 22/1, 15/2, 17/2, 18/2, 19/3, 20/4, 22/4, 14/5, 15/5, 17/5, 27/5, 4/6, 6/6, 2/7, 18/9, 21/9, 6/10, 20/10, 25/10, 3/11, 12/11, 13/11, 24/11, 25/12, *Tillæg* 17/10. 62 5/1, 26/1, 8/2, 24/2, 27/2, 30/3, 20/4, 22/4, 31/5, 13/6, 15/6, 4/7, 19/7, 21/9, 28/9, 4/10, 12/10, 14/10, 30/11, 3/12, 21/12, 24/12, 30/12, *Tillæg* 4/3, 7/11. 63 4/1, 8/1, 19/1, 25/1, 1/2, 4/2, 8/2, 22/2, 26/2, 22/3, 4/4, 19/4, 22/4, 8/5, 13/6, 17/6, 28/6, 8/7, 11/7, 18/8, 23/8, 24/8, 4/10, 12/10, 14/10, 19/11, 3/12, 19/12, 30/12, *Tillæg* 22/4, 6/6, 15/11. 64 10/1, 14/2, 2/3, 20/3, 3/4, 17/4, 22/4, 1/5, 15/5, 29/5, 27/6, 24/7, 21/8, 24/8, 4/9, 25/9, 28/9, 6/11, 27/11, 5/12, 6/12, 8/12, 18/12. *Tillæg* 4/9
- Clausen, Johannes, søn af H.N. Clausen 53 9/7. 56 2/7. 57 17/10. 58 8/1, 59 3/1, 4/1. 60 21/8. 61 18/9, 21/9, 25/12. 62 24/12. 63 4/4(?), 14/10, 3/12, *Tillæg* 22/4
- Clausen, Mogens H., stud.theol 56 17/12, 28/12
- Clausen, Sophie, datter af H.N. Clausen, gift Frimodt 57 30/12. 58 8/1. 59 2/3. 60 6/9. 61 20/4, 22/4, 13/11. 62 28/6
- Clausen, forvalter, Juellinge 55 16/12
- Clausen, informator, Juellinge 57 3/12. 58 27/1, 1/8
- Clausen, skovrider, Hvidkilde 60 21/10. 62 28/9
- Clausen-Bagge, cand.theol, Lolland 53 4/9
- Clement, bogbinder 63 13/3
- Cobany, E. de S.-M., fransk redaktør 56 13/1
- Cojet, baron 53 17/12
- Collin, Edvard, departementschef 51 10/2. 57 14/1. 58 12/9. 59 29/5
- Collin, M. Gottlieb B., kammerassessor 58 24/10
- Collin, Henriette, gift m. Edv. Collin 58 31/10
- Collin, Jonas, finansdeputeret 51 18/2. 61 28/8, 2/9
- Comberieu, L.C., fransk redaktør 56 13/1
- Conestabile, italiensk greve 61 28/3, 27/4
- de Coninck, A.L.C., jurist 53 30/6
- de Coninck, C.E., konsul 55 *Tillæg* 14/8. 57 17/12
- Constantin, russisk storfyrste 59 1/8, 2/8
- Cordtzen, kommissionær 56 17/10. 57 8/1
- Cossel, C.L., forstmester 53 18/9(?)
- Cossel, J.D., amtmænd, Rendsborg 53 18/9(?)
- Cronholm, svensk professor, Lund 54 31/3
- Czartoryski, Constantin, polsk fyrste 63 28/5, 29/5
- Dagmar, dronning 63 22/2, 23/2, 24/2
- Dagmar, prinsesse, datter af Chr. 9. 64 4/9, 28/9, 22/12
- Dahl, J.C., adjutant 63 31/12. 64 *Tillæg* 27/2
- Dahl, T.C., stiftamtmand 61 25/5
- Dahl, kancelliråd 51 6/4
- Dahlfeldt, svensk præst 56 30/11, 1/12, 2/12, 9/12
- Dankwart, F.C.E.T.C., direktør 51 27/4, 10/5, 13/5. 52 22/5. 53 23/5. 55 14/4, 17/6, 4/12. 56 29/10, 31/10, 9/12
- Dannemand, Frederikke 62 22/12
- Danner, Louise, lensgrevinde 51 1/1,

Register

- 2/1, 24/1, 7/2, 10/3, 28/3, 26/4, 11/5, 26/5, 19/8, 26/8, 1/9. 52 27/1, 30/1, 31/1, 2/2, 3/2, 16/2, 17/2, 7/3, 30/3, 1/4, 2/4, 17/4, 18/4, 21/4, 28/4, 3/6, 13/6, 18/6, 19/6, 23/6, 24/6, 29/6, 8/7, 9/7, 10/7, 22/7, 23/7, 25/7, 12/8, 20/8, 2/9, 31/10. 53 8/1, 13/1, 18/1, 22/1, 18/2, 21/4, 23/4, 12/5, 1/7, 4/8. 54 4/2, 21/4, 20/10, 16/11, 25/11, 17/12, 19/12, 20/12. 55 30/1, 4/2, 9/2, 5/3, 4/4, 20/4, 21/4, 30/7, 9/9, 6/10, 26/11, *Tillæg* 16/2, 14/8, 15/12. 56 8/1, 19/2, 24/3, 21/4, 29/4, 6/5, 6/6, 25/6, 26/6, 1/8, 4/8, 6/8, 11/8, 24/9, 6/10, 20/10, 24/10, 9/11, 6/12, 26/12, *Tillæg* 3/6, 17/7, 4/8, 11/8, 18/9, 24/9, 28/9. 57 14/1, 16/4, 20/4, 21/4, 28/11, 15/12, *Tillæg* anecdo., 30/3. 58 1/1, 2/1, 30/3, 8/4, 21/4, 8/6, 27/8, 19/10, 27/12, *Tillæg* 5/1, 8/2, 7/3, nr. 6, nr. 7, nr. 8, nr. 9, nr. 10, nr. 14. 59 31/3, 21/4, 16/8, 17/12, 28/12, *Tillæg* nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 5, nr. 6, nr. 7, nr. 8. 60 3/2, 14/2, 21/2, 28/9, 6/10, *Tillæg* 8/1, 2/6, 10/6. 61 22/1, 5/4, 20/4, 3/10, 25/10, *Tillæg* 1/12. 62 21/4, 25/8, 25/12 *Tillæg* 29/4, 4/11. 63 10/2, 10/3, 20/3, 9/11, 24/11, 3/12, *Tillæg* 19/2, 9/7. 64 5/1, 12/1, 16/1, 17/3, 25/4, 24/5, 30/6, 6/8, *Tillæg* 10/5
- Danneskiold-Samsøe, C.C.S., overskænk 57 *Tillæg* Anecdot. 60 *Tillæg* 10/6. 62 *Tillæg* 5/8. 63 6/6
- Danneskiold-Samsøe, Sophus, generalpostdirektør 52 1/2, 12/10, 21/10. 62 19/7. 63 12/12, *Tillæg* 9/7
- Danneskiold (-Samsøe?), greve 63 19/12, 20/12
- Danneskiold-Samsøe, grevinde 60 *Tillæg* 10/6
- Daugaard, J.B., biskop 53 29/12. 57 28/1
- Daugaard, cand.theol. 57 28/1
- David, C.G.N., politiker 51 11/7. 52 24/3. 53 17/12. 54 22/2. 55 5/2. 56 1/3. 57 14/1, 13/4. 58 2/6, *Tillæg* 7/3. 62 *Tillæg* 5/8. 63 26/12, *Tillæg* 6/6, 28/6. 64 21/6, 9/7, 11/7, 29/11
- Davids, M., amtmand 56 14/10, *Tillæg* 28/9
- Delepierre, Julie, violinist 62 9/11
- Delepierre, Juliette, violinist 62 9/11
- Delong, A.H.P.G., baron 52 2/5, 6/5, 11/5. 56 6/8, 12/8
- Dessauer, Hjørring 61 *Tillæg* 17/10
- Didrichsen, officer 51 17/1
- Dirckinck-Holmfeld, Constant, pol. forfatter 51 25/4. 54 7/5. 55 5/3. 61 20/5
- Dirks, F., præsident for frisisk historisk selskab 57 17/12
- van Dockum, C.E., søofficer 51 7/7. 54 12/3, 11/12. 56 3/2. 59 25/10. 61 3/10
- Donner, C.H., konferentsråd 51 27/5
- Dotézac, Adolph, fransk gesandt 55 9/9, *Tillæg* 14/8, 15/12. 56 9/2, *Tillæg* 4/8. 57 1/1. 58 29/5. 59 22/6, 23/10. 60 1/1. 61 *Tillæg* 1/12
- Drachmann, A.G., læge 58 15/5. 62 13/9
- Drejer, C.P. Frederik, politiker 60 6/10(?)
- Drewsen, Michael, papirfabrikant 52 28/6, 2/7. 54 20/2, 21/2, 27/2, 20/10. 57 30/1. 61 25/5
- Dreyer, C.E., præst, Bøvling 60 15/9
- Dreyer, J.C., fuldmægtig, cand.jur. 61 17/9
- Dreyer, J.G.B., præst, Ørsted 61 17/9
- Dreyer, Sophie L., selskabsdame hos grevinde Danner 51 7/2, 1/9. 52 2/9. 54 2/3. 55 26/11, *Tillæg* 14/8. 56 8/1, 4/8, *Tillæg* 4/8, 18/9, 24/9. 57 29/6. 58 *Tillæg* nr. 10. 60 14/2, *Tillæg* 10/6. 61 5/4, 3/10. 63 10/3
- Drouyn de Lhuys, E., fransk politiker 55 *Tillæg* 16/2
- Dunda, englænder 55 *Tillæg* 14/8
- Daee, Ludvig, norsk historiker, Drammen 61 9/11
- Ebbesen, Eleonore 62 19/7, *Tillæg* 29/4. 64 16/6
- Edward (7.), prins af Wales 62 9/9, *Tillæg* 17/7. 63 12/12, 13/12, 14/12, *Tillæg* 28/2. 64 7/9, 15/9, 16/9, 24/9, 11/10, 22/10, *Tillæg* 16/9
- Ehrensward, svensk greve 56 12/11

- Eide, F.C., hofjærgemester 63 15/3
 Elberling, C.W., professor 53 17/10.
 61 20/5
 Elberling, kandidat 61 8/10
 Elliot, Henry, engelsk gesandt 59
 23/10
 Engelstoft, C.T., biskop 51 1/1, 19/4,
 25/5. 52 31/3. 54 24/1, 28/5. 55 26/2,
 30/8(?). 58 18/11, 23/11. 59 5/1, 22/5,
 6/9. 61 22/9. 62 1/4. 63 31/12. 64
 14/1, 29/11
 Engelstoft, Ingeborg 62 31/10
 Engelstoft, Laurits, historiker 51 12/3,
 14/3, 24/3, 28/4. 52 10/5, 17/8. 60
Tillæg 27/4
 Engelstoft, Magdalene 51 15/3
 Erichsen, grosserer 63 11/1
 Ernst, hertug af Coburg-Gotha 63
 5/10
 Erslev, E., adjunkt, Århus 63 *Tillæg*
 19/2
 Erslew, Th.H., historiker 53 6/5(?),
 29/9(?)
 Eschricht, D.F., professor, dr. med. 61
 24/1
 Estrup, J.B.S., politiker 64 12/7
 Eugenie B. Desideria, svensk dronning
 61 7/1
 Ewald, Carl, generalmajor 56 16/11,
 23/11. 62 19/7. 63 10/3, 14/3
 Ewerlöf, F.A., svensk generalkonsul 51
 9/11. 52 1/2, 17/3, 20/3. 53 17/12. 55
 6/1
 Ewers, russisk udsending 63 15/12,
 24/12. 64 7/1
 Exner, Julius, maler 58 31/10
 Eynard, Charles, Genf 63 27/2
 Faber, Nicolai, biskop 56 15/1
 Fabricius, Frederik, bibliotekssekretær
 57 1/7
 Fabricius, »den græske« 63 *Tillæg*
 6/6
 Fallesen, Edv., officer, politiker 55
 12/1(?)
 Fasting, major 60 10/5
 Felting, advokat 57 17/12
 Fenger, C.E., professor, politiker 56
 12/1, 19/1, 6/7. 58 12/9(?). 59 5/5,
 26/6. 60 24/2, *Tillæg* 25/6. 61 12/9. 62
 13/1, *Tillæg* 7/11. 63 26/12, 29/12,
 30/12, 31/12
 Fenger, J.F., præst 59 13/4, 16/4. 61
 9/5, 11/5
 Fenger, P.A., præst 64 9/10
 Fenger, proprietær 52 22/5
 Fensmark, J.H., kammerherre, officer
 52 9/12. 56 17/9. 58 9/3, 29/5. 59
 23/10. 60 *Tillæg* 10/6. 64 19/2, 17/3,
 23/3
 Fensmark, generalinde 60 *Tillæg* 10/6
 Fent, bibliotekar, Uppsala 58 5/7. 63
 20/8
 Ferdinand, arveprins 51 14/4, 16/4,
 14/7, 1/9. 52 10/7, 5/8, 12/8, 29/10.
 54 14/1, 8/2, 24/4, 25/11, 4/12, 17/12.
 55 4/2, 1/10, 3/10, 4/10, 6/10, 26/11,
 2/12, 4/12, *Tillæg* 14/8. 56 24/3, 4/8,
 24/9, 4/10, 5/10, 30/10, 9/11, *Tillæg*
 4/8. 57 28/5. 58 9/3. 59 4/5, 27/7. 60
 14/2, 20/4, *Tillæg* 10/6. 61 5/4, 3/10.
 62 26/1. 63 29/6, 2/7, 3/7, 6/7, 8/9,
Tillæg 19/2
 Ferdinand, 2., Konge af Neapel 59
 22/5
 Fibiger, J.S., generalmajor 59 30/1. 61
 12/10
 Fick, J.C., auktionsdirektør 63 25/4
 Filmore, englænder 55 18/7
 Finsen, justitsråd, Sønderborg 61 3/11,
 11/11
 Fischer, C.C.A., bureauchef 53 18/10,
 19/10, 25/10
 Fischer, J.C.H., politiker 53 28/9
 Fjeldstrup 63 23/4
 Flensborg, C.A., justitsråd 59 1/12(?).
 63 15/3
 Flensborg, C.J., officer 51 7/7
 Fleury, fransk general 63 15/12
 Flor, Christian, højskoleforstander, poli-
 tiker 54 24/1. 56 22/4. 57 22/4. 58
 15/2, 13/11. 60 13/4. 61 15/5. 62
 27/2. 63 22/4, 17/12. 64 2/3
 Fogh, C.J., overlærer 62 13/1(?)
 Fonnesbech, C.A., politiker 60 6/10.
 63 19/12, 26/12, 29/12
 Fonton, russisk gesandt i Tyskland 58
 1/9
 Forchhammer, J.G., konferentsråd 61
 20/10. 63 15/3

Register

- Frederik 2., konge 57 26/5, 28/5, 9/6
Frederik 6., konge 56 11/1, 9/11. 57
21/1. 58 10/9. 59 31/1, *Tillæg* nr. 1. 61
28/8. 62 15/7. 63 25/4, 15/11, *Tillæg*
15/11
Frederik (8.), konge 51 1/1, 6/1, 15/1.
58 *Tillæg* nr. 13. 60 18/9, 16/10,
19/10, 22/10. 61 3/6. 62 26/1, 1/8,
7/11, *Tillæg* 17/7, 6/11. 63 31/7, 7/8,
12/9, 28/11, 4/12, 23/12, 31/12. 64
20/1, 7/4, 16/6, 10/8, 26/9, 11/10,
28/11, 6/12, *Tillæg* 12/11
Frederik, arveprins, bror til Chr. 7. 55
3/4. 57 16/1
Frederik, prins af Hessen 58 *Tillæg*
5/1. 60 *Tillæg* 10/6. 62 *Tillæg* 4/11
Frederik, prins af Nederlandene 55
11/8, *Tillæg* 14/8
Frederik Christian August, hertug af Au-
gustenburg, »Frederik 8«. 63 24/12
Frederik Emil August, prinsen af Nør
51 26/7. 53 2/4, 29/5. 54 7/1. 61
14/10. 62 28/4, 30/4
Frederik Wilhelm 4., konge af Preussen
53 18/9. 61 2/1
Frederike Dorothea Wilhelmine, svensk
dronning 64 17/10
Frederike, hertuginde, søster til Chr. 9.
63 *Tillæg* 28/6
Fries, E.M., professor, Uppsala 60
13/9
Friis, Emil, greve 59 23/10
Friis, F.F., bygningsinspektør 58 30/3
Friis, Julius, greve, se: Krag-Juel-Vind-
Friis
Friis, Lotte, grevinde 61 29/4, 7/5
Friis, grevinde, gift med Emil F. 63
20/11
Frimodt, Charlotte, gift m. Johannes
Clausen 53 9/7. 57 17/10
Frimodt, Rudolph, adjunkt, Sorø, gift
med Sophie Clausen 57 30/12. 58
6/10(?). 59 4/1. 61 6/6, 13/11. 62
31/5, 3/12. 63 26/2, 14/10. 64 2/3,
28/9, 8/12
Frimodt, kandidat (identisk med Ru-
dolph F.?) 54 1/2. 56 30/12
Frisch, F.E., generalkrigskommissær
51 11/1
Fritz, prins 51 9/7, 12/7, 13/7
Fryxell, Anders, svensk teolog 54 26/7.
59 22/5. 64 9/6
From-Møller 56 30/4
Frölech, svensk baron 55 2/4(?)
Frølich, J.J., grosserer 56 *Tillæg* 18/9.
57 8/10
Frølund, C.F.S., skoleinspektør, politiker
56 *Tillæg* 18/9. 59 29/11(?), *Tillæg* nr.
6(?), nr. 8(?)
Funck, D.E., mægler 53 17/12. 61 4/6
Funder, Thomas, rådmand i Århus 52
3/7
Fürst, grosserer 63 10/8
Færch, L.N., major 63 7/9, 17/9, 21/9
Faaborg, T.C., major 57 14/1
Faaborg, degn i Gudbjerg sogn 56
6/11. 64 20/12
Gablenz, østrigsk general 64 22/3
Gad, C.P., provst 54 5/4. 55 12/1
Gad, Henry Christian, byfoged, Sæby
52 16/6
Gad, S.C., adjunkt, Sorø 60 24/6
Gad, Sophie Georgia, gift m. biskop
P.C.S. Gad 53 23/9. 54 3/12
Gade, Niels W., komponist 51 19/1
Galskjøt, J., slotspræst, Frederiksborg
58 *Tillæg* 5/1. 59 22/4, 29/4
Garde, H.G., søofficer, 55 9/2. 57
25/10
Garlieb, G., dr.phil. 60 *Tillæg* 27/4(?)
Garlieb, P.J.G., departementschef 51
28/1, 31/1. 54 12/3
Garlieb, frøken 53 1/5
Gedalia, G.H.A., baron, bankier 63
Tillæg 19/2
Geffroi, fransk professor 54 12/10. 61
21/3, 28/9, 5/10, 7/10, 10/10, 19/10,
20/10, 21/10
Gellina, Arnliot, svensk forfatter 57
16/4
Georg 1., konge af Grækenland, se: Vil-
helm, prins
Georg, storhertug, Meklenborg-Strelitz
60 28/9
Gerlach, G.D., officer 54 16/11(?). 64
27/2
Gersdorff, Georg Ernst, tysk greve 52
30/7
Gertner, J.V., maler 60 20/4

- Gislason, Konrad, professor 53 25/11
 Giødwad, Jens F., journalist 53 19/10
 Gjellerup, Anna, frue 56 15/10
 Glahn, H.C., præst, Sorø 62 *Tillæg* 4/3
 Glerup, frøken, Aalborg 52 25/7. 53 7/1
 Glipping, Erik, konge 55 27/1
 Golt, udgiver af litografier 63 *Tillæg* 19/2
 Gortschakov, A.M., russisk statsmand 64 16/6
 Gradhand, barberer 53 10/5
 Gram, Hans, filolog, historiker 63 *Tillæg* 20/3
 Gravensen, frøken, Svanholms Minde 56 30/9
 Green, guldsmed 64 5/4
 Grevenkop-Castenskiold, C. Holten, kammerherre 54 15/2, 18/2, 20/2, 21/2, 25/2, 27/2, 12/3, 14/3, 17/3, 25/3, 6/4, 29/5. 55 25/2. 61 28/3. 64 6/3
 Grevenkop-Castenskiold, Wilhelm 54 14/3
 Griffenfeld, Peder Schumacher, rigskansler 61 5/1
 Grundtvig, Ane Marie Elise 53 14/4
 Grundtvig, Joh., historiker 57 27/11. 59 21/3
 Grundtvig, N.F.S., præst 53 10/2, 14/4. 56 *Tillæg* 18/9. 58 5/11. 60 14/2. 63 14/9
 Grundtvig, Svend H., filolog 63 19/6, 22/6, 30/6
 Grüder, H., katolsk præst 60 14/12
 Grüner, G.J.R., hofjægermester 62 31/1, 3/4
 Grønblad, finsk historiker 52 6/9, 15/12. 54 4/6. 55 9/8, 21/8, 16/9. 56 12/9. 58 29/12. 59 9/9. 61 27/1, 28/1, 14/2
 Gröndal, Benedict 64 28/10
 Grönlund, sekretær i det svenske rigsar-kiv 62 5/11
 Graah, J.A., kammerherre 62 10/1
 Guldborg, Ove Høegh, gehejmestatsminister 55 3/4
 Guldborg, frøken 63 9/12
 Gundorph, H., underbibliotekar 63 *Tillæg* 19/2
 Gustav 4. Adolf, svensk konge 64 17/10
 Güldenchrone, baron 63 7/9, 17/9, 21/9
 Haderup, dr. 61 26/5
 Hage, Alfred, købmand, politiker 53 26/2. 58 3/12. 62 27/2, *Tillæg* 7/11
 Hage, Hother, politiker 54 24/1, 21/10. 55 12/1. 58 3/12. 62 27/2, *Tillæg* 7/11. 63 30/12
 Hagelberg, Hulda, frøken 59 13/8
 Hagelberg, urtekræmmer 64 23/6, 25/6
 Hagelstam, O.J., svensk oberst 55 *Tillæg* 14/8(?)
 Hagen, J.F., professor 55 12/1
 Hagerup, E.H., præst, Slesvig 55 11/6, 15/6
 Hall, C.C., politiker 52 7/11. 54 30/1, 31/3, 9/4, 18/4, 27/4, 20/10, 26/11, 4/12, 6/12, 11/12, 12/12, 17/12, 23/12. 55 4/1, 12/1, 18/1, 25/1, 5/2, 7/5, 1/11, 1/12, *Tillæg* 15/12. 56 1/1, 18/2, 21/2, 6/6, 24/6, 24/10, *Tillæg* 3/6, 24/9, 28/9. 57 13/2, 23/2, 16/3, 13/4, 14/4, 20/4, 7/8, 14/9, 15/9. 58 2/1, 30/3, 29/5, 12/9, *Tillæg* 5/1, 26/2, 16/3, nr. 6. 59 5/5, 22/6, 26/6, 24/9, 23/10, *Tillæg* nr. 2, nr. 5, nr. 6, nr. 8. 60 24/2, 20/4, 25/6, *Tillæg* 27/4, 10/6, 25/6. 61 15/2, 24/2, 29/3, 7/9. 62 26/1, 9/3, 23/3, 4/8, 11/8, 15/11, 18/11, *Tillæg* 5/8, 7/11. 63 6/7, 9/7, 22/7, 25/7, 3/8, 7/8, 27/8, 28/8, 29/8, 1/9, 2/9, 4/9, 5/9, 8/9, 11/9, 12/9, 19/11, 25/12, 26/12, 27/12, 28/12, 30/12, *Tillæg* 15/11, 31/12. 64 28/6
 v. Halle, Sophie, Odense 61 26/12. 62 22/11, 29/11
 Hambro, C.J., engelsk bankier 55 3/11
 Hamilton, H.L.H., svensk gesandt 62 9/3, *Tillæg* 5/8. 63 31/7. 64 3/3
 Hammerich, E., borgmester, Haderslev 58 17/8
 Hammerich, Frederik, teolog, historiker 54 22/3. 56 21/2. 59 13/4, 17/12. 62 24/4, 18/8, 23/8, 8/12. 63 19/6
 Hammerich, Martin, skolebestyrer 56 1/11. 58 12/9

Register

- Hans, prins, bror til Christian 9. 63
7/8, 8/8. 64 2/3, 7/4, 10/8
- Hansen, Ahleth S., provst, Flensborg
61 12/11, 13/11. 64 9/4
- Hansen, Christian, »Komet«, redaktør
58 *Tillæg* nr. 9
- Hansen, C.A.H., folketingsmand, Thisted
52 20/6
- Hansen, C.F., politiker 51 9/6. 52
8/11. 53 23/10. 54 31/3, 5/12, 18/12.
60 11/2. 64 9/7, 11/7, 10/8, 31/8
- Hansen, Constantin, maler 57 17/2
- Hansen, H.P., vekselerer 55 3/7. 56
Tillæg 18/9(?). 57 14/1(?). 60 18/12(?)
- Hansen, J.A., politiker 56 *Tillæg* 18/9.
61 22/3
- Hansen, Jacob, præst, Gelting 56 17/7,
Tillæg 17/7. 64 1/8, 13/12, 14/12
- Hansen, W., bud i Vidensk. Selskab 60
26/11
- Hansen, Wilhelm, cand.theol. 56 17/7.
64 12/9
- Hansen, adjunkt i Sorø 53 2/1
- Hansen, høker 56 16/11
- Hansen, kammerråd 56 22/10
- Hansen, prokurator, Odense 64
24/7
- Hansen-Meyer, skolelærer, Brendekilde
55 30/8
- Hanssen, H.P., rådmand, Sønderborg
60 13/4
- Harbou, J.V.A., oberst 60 15/10
- Harder, Hans, lærer, Sorø 53 1/1
- Harhoff, C.J.C., etatsråd, Ringsted 55
3/9, 7/9. 57 11/5. 59 17/12. 60 21/5
- Harhoff, frue, Ringsted 55 29/11
- Harrison, oberst 63 31/12
- v. Hartig, Edmond, østrigsk gesandt
55 *Tillæg* 14/8
- Hartmann, Henrik, postmester,
Hjørring 52 14/6
- Hartmann, J.P.E., komponist 51 19/1.
54 23/11. 57 30/1. 64 4/5
- Hasselager, skoleelev, Odense 64 4/1
- Hassing, læge 56 15/11
- Hastrup, frue 61 11/11
- Hauch, Carsten, forfatter 62 20/3. 63
19/6
- Haugsted, læge 56 14/12. 60 22/7,
26/7, 5/8
- Haus, købmand, Nakskov 56 11/11
- Haxthausen, F.F., kancellist 63 8/9
- Haxthausen 63 31/12
- Hedemann, Hans C.G.F., officer 51
16/1
- Heerup 64 23/3
- Hegel, N.F.V., boghandler 52 16/11.
55 30/8. 62 24/4
- Heger, husbestyrerinde 56 3/2
- Hegermann-Lindencrone, C.D., generaladjutant 58 12/3, 29/5, 27/10,
10/11, 28/12, *Tillæg* nr. 9, nr. 10, nr.
14. 59 14/9, 24/9, 17/10, *Tillæg* nr. 3,
nr. 5, nr. 8. 60 14/6. 63 17/12, 31/12.
64 28/1, 2/2, 7/2, 8/2, 22/3, 30/4,
31/8, 11/10, *Tillæg* 27/2
- Heiberg, Johan Ludvig, digter 60
25/8
- Heiberg, Johanne Luise, skuespillerinde
64 16/6
- Heiberg, norsk student 54 14/1, 62
6/1(?)
- Heinze, J.A.E., holstensk baron 59
1/12, 13/12, 15/12, *Tillæg* nr. 7
- Heltzen, Betzy, gift m. E.S.E. Heltzen
64 1/8
- Heltzen, E.S.E., politiker, amtmand 54
23/1, 11/12, 13/12. 58 *Tillæg* 7/3. 61
11/11. 64 9/7, 11/7, 24/7, 1/8, 26/9,
27/9, 23/10, 24/10, 29/10
- Helweg, H.F., præst, Haderslev 64
30/12
- Henrichsen, Emma, Odense 63 3/4,
27/4
- Henrichsen, Frederik 59 20/7. 61
22/4, 20/5, 26/12. 62 7/2, 22/11,
29/11. 63 8/1, 19/1, 21/1, 3/4. 64
10/2, 30/3, 11/8, 12/9
- Henrichsen, Lovise C.S., gift m. rektor
Henrichsen, Odense 53 9/11. 60
28/5, 31/5. 63 18/10, 21/10. 64 26/4,
2/5
- Henrichsen, R.J.F., rektor, Odense 51
21/1, 26/7. 56 9/5, 2/8. 58 2/1, 25/1.
59 21/1, 27/2, 18/6, 13/10. 60 12/1,
29/10. 61 23/1, 2/6. 62 3/1, 8/1, 20/9.
63 22/5, 23/5, 28/7. 64 26/12
- Henrichsen, student (identisk m. Frederik H.?) 53 29/9. 54 8/2, 17/2
- Henriksen, Jacobine, Odense 58 14/12

- Henriksen, Johannes, Odense 58
14/12
- Herbst, C.F., arkivar 57 11/2. 62 8/12.
64 19/12, *Tillæg* 12/12
- Herodot, græsk historieskriver 64 4/5
- Hertel, H.W., præst, Moltrup 58
13/11
- Hertz, bispinde 61 15/12
- Hess, degn i Gudbjerg sogn 56 6/11
- Hilda, prinsesse af Anhalt 64 10/8
- Hildebrandt, B.E.C., svensk rigsantikvar
54 26/7. 57 27/11. 62 26/4, 5/11. 63
17/6
- Hilker, G.C., våbenmaler 62 17/12. 63
31/1, 7/2, 9/2, 13/2, 8/3
- Hjaltelin, N.M., justitsråd 62 31/8. 63
19/11. 64 4/2
- Hjort, Peder, kritiker 51 5/4. 52 18/4,
26/4, 1/6, 31/10. 53 23/2, 24/2, 25/2,
19/3. 54 4/1, 7/5. 55 13/1, 29/4. 57
5/10. 58 11/6. 62 23/8
- Hjort, kammerråd 55 4/7
- Hodges, G.L., oberst, engelsk diplomat
51 30/6
- Hoffmeyer, Niels West, byfoged, Skagen
52 15/6
- Holck, B., greve, hofmand 64 1/4
- Holck, P.C.C., kammerjunker, Fredericia
55 3/5, 5/5. 61 21/9, 22/9, 24/11.
62 13/3. 63 29/4, *Tillæg* 9/7
- Holck, greve 62 *Tillæg* 7/11
- Holm, C.F., departementschef 51
17/1. 53 4/2. 54 23/1. 63 *Tillæg* 9/7
- Holm, H.P.J., grosserer 63 10/8(?)
- Holm, musiker 51 19/1
- Holmsted, licentiat 61 2/4
- Holst, H.P., forfatter 60 19/10
- Holstein, Adam, baron 51 25/4. 61
20/10
- Holstein, U.A., amtmand, Gottorp 56
1/3, 19/4, 27/11. 57 14/4. 58 14/2(?),
21/3, 24/3, *Tillæg* 7/3. 59 4/10(?). 62
26/1, 27/2. 63 6/5. 64 8/3, 17/4
- Holstein-Holsteinborg, L.H.C.H., kam-
merherre 58 *Tillæg* 7/3
- Holten, C.F., gardeofficer 56 9/3. 63
31/12
- Holten, F.B., kammerjunker 63 11/9,
19/11. 64 29/5
- Honnens, J.J., oberst 58 *Tillæg* nr. 10
- Hornemann, C.J.E., dr.med. 55
12/11(?)
- Hornemann, Emil, læge 54 23/11(?)
- Hoskjær, C.F., fuldmægtig, Vestindien
61 16/3
- Huitfeldt-Kaas, Henrik, norsk arkiv-
mand 60 29/10
- Humbert, italiensk kronprins 64 4/9
- Humboldt, F.W.H.A., tysk forsker 60
13/7
- Hvass, F., justitsråd 64 15/5
- Hvass, M.P., hofjægermester 64 15/5
- Hübertz, J.R., læge 51 3/6
- Hyllested, Bordeaux 56 3/2
- Hylten Cavalliers, svensk teaterinten-
dant 56 13/12
- Høgsbro, Sofus M., højskoleforstander
64 *Tillæg* 4/9
- Hørup, skolelærer 61 2/4
- Høyen, N.L.A., kunsthistoriker 57
17/2, 22/3, 13/12. 60 23/1
- Haagen, C.W., etatsråd 51 6/4. 57
8/10
- Ibsen, J.C., professor 58 30/3. 62 12/5
- Ingemann, B.S., digter 56 9/5. 57 6/5.
59 8/5, 10/5, 28/5, 13/6. 61 14/5,
15/5. 62 24/2, 28/2, 4/3, *Tillæg* 4/3
- Ingemann, Lucie, gift m. B.S. Ingemann
62 20/3, *Tillæg* 4/3
- Ingemann, skolelærer 62 *Tillæg* 4/3
- Ingerslev, C.F., professor, Århus 58
14/10, 30/10. 62 10/6
- Irminger, C.L.C., kammerherre 52
22/4. 54 9/3. 57 23/3, 26/3. 63 31/12.
64 *Tillæg* 11/1
- Irminger, J.H.G., officer 64 *Tillæg*
11/1
- Isabella 2., spansk dronning 60 11/10
- Jacobe 51 1/1. 54 16/2. 55 16/2. 57
16/2. 58 21/4, 28/5. 59 4/8, 13/8, 7/9.
61 25/2, 3/4, 21/4, 24/4
- Jacobsen, Hansine Marie, Nakskov 57
10/5
- Jacobsen, frue 53 9/11
- Jagd, Chr., politiker 53 16/4
- Jensen, Johannes, maler 62 18/3, 26/3,
30/3, 7/4
- Jensen, Laura, lærerinde i Gudbjerg 59

Register

- 13/8, 19/8, 26/8, 27/8, 30/8. 60 6/8,
16/8, 26/8, 1/9, 3/9
- Jensen, Paul Christian, boghandler 59
27/8
- Jensen, bud i Kultusministeriet 62
24/6, 30/8
- Jensen, bibliotekar, Odense 55 4/5
- Jensen, papirhandler 59 9/11. 64 23/6
- Jerichau, J.A., professor 53 13/11(?).
58 30/3. 60 26/1. 63 15/3
- Jerichau-Baumann, frue, medlem af
Kunstakademiet 62 15/4
- Jermin, Septimius 56 23/4
- Jespersen, N.F., kaptajn 58 3/12
- Jessen, Chr., politiker 59 2/12, 3/12
- Jessen, J.C., byfoged i Svendborg, politi-
ker 59 *Tilleg* nr. 8
- v. Jessen, M. Reinhold, officer 51
25/4(?)
- Jessen, dr. 64 6/12
- Johannsen, C.G. Wilhelm, politiker 63
29/12. 64 11/7
- Johansen, Caspar Frederik, søn af Johan
Wegener 51 16/12, 19/12, 52 17/6
- Johnsen 51 6/4. 54 23/1
- Johnstone, engelsk politiker 53 2/6,
4/6, 7/6, 8/6, 12/6, 13/6, 19/6
- Jonas, dr. 56 *Tilleg* 28/9
- de Jonquières, G.C.D., bureauchef 60
31/3
- Juel, Jens, gesandt 54 2/8
- Juel-Vind-Friis, C.E., kammerherre 58
Tilleg 7/3
- Julian, romersk kejser 64 22/5
- Junghans, W., tysk historiker 60 26/8.
61 17/2. 62 5/7, 26/7
- Juul, Niels, til Lundbæk, kammerherre
56 19/2, 8/3
- Jürgensen, Chr., matematiker 51 20/1.
53 10/4. 60 15/12
- Jørgensen, Chr. Herman, livskytte hos
Frederik 7. 52 14/3. 59 8/6. 61 21/1
- Jørgensen, Laurits, Søllestedgård 56
9/5
- Jørgensen, T.A.B., politimester, Slesvig
60 31/3, 1/4. 62 8/7, 18/8. 64 2/3,
27/9
- Jørgensen, museumsassistent 61 30/10,
8/11
- Kall-Rasmussen, M.N.K., arkivregistra-
tor 51 21/5, 22/5, 5/8. 52 2/9. 55
22/3, 23/3, 29/8, 30/8, 8/9, 14/10. 56
1/1, 5/1. 57 18/7, 12/8, 14/8, 14/9. 58
2/7, 19/7, 23/8. 59 10/6, 16/6, 19/7,
22/8, 3/10, 4/10, 4/11, 13/11, 14/11.
60 8/1, 8/2, 11/3, 27/3, 24/5, 7/6,
12/6, 13/7, 21/7, 21/8, 23/10. 61 22/1,
9/3, 23/9. 62 11/1, 13/1, 27/2, 19/7,
21/7, 28/7, 17/8, 27/8, 30/8, 17/10,
3/12, 8/12, 18/12. 63 12/3, 13/3, 18/3,
13/4, 11/5, *Tilleg* 20/3
- Kall-Rasmussen, frue 62 18/12. 63 8/1,
13/4, 10/5, 30/12, *Tilleg* 20/3. 64
14/2, 21/4
- Kall-Rasmussen, cand.theol. 64 10/9,
12/9
- Kambourian, Ægyptisk/tyrkisk hofkaval-
ler 59 *Tilleg* nr. 3
- Kaufmann, H.A.T., kammerherre,
oberst 56 1/3. 58 *Tilleg* 7/3. 64 9/2
- Kayser, C.J.H., læge, politiker 53
27/2
- Kayser, tysk portrætmaler 52 10/4
- Kellinghusen, Andreas 56 7/6
- v. Keyper, L.J.F., oberst 53 10/10
- Kheredine, tunesisk general 61 30/9,
3/10, 4/10
- Kielerich, skrædder 51 20/10
- Kierkegaard, P.C., biskop. Aalborg 62
Tilleg 4/3
- Kierulf, A.A.C., tingskriver, Haderslev
64 9/10
- Kirstein, C.L., konferentsråd 51 10/5.
57 17/1
- Kjellerup, A.A., etatsråd 51 25/2
- Kjær, H.M., præst, Gudme 60 23/11
- Kjær, kancelliråd, Tønder 58 10/8
- Klauman, G.N., kammerherre, Odense
63 1/10
- Klee, F.A.G., justitsråd 60 26/1
- Kleimann 63 *Tilleg* 19/2
- Klein, H.C., kancellist 59 16/1
- Klemp, J.G.B., etatsråd 59 30/12. 62
13/3. 63 24/11. 64 19/2
- Kloohs, maler 64 19/2
- Klubien (student?) 64 2/2
- Knud den Hellige, konge 63 23/2
- Knudsen, F.E.W., etatsråd 59 7/11(?)
- Knudsen, Hans, arkivregistrator 51

- 20/5, 21/5, 25/5, 5/6, 2/7. 56 4/10. 61 22/4. 63 *Tillæg* 20/3
- Knudsen, Hans Å., Trøjborg 64 *Tillæg* 4/9
- Knudsen, R.B., grosserer 59 9/9, 15/9, 29/9, 30/9, 6/10
- Knudsen, frøken, Assens 53 24/10. 54 27/4. 56 13/11. 60 2/11. 61 2/4, 22/4
- Knudsen, købmand, Nykøbing M. 52 23/6
- Knuth, F.M., greve politiker 51 16/1, 14/4, 21/4, 24/4, 25/4, 10/5. 52 22/4, 22/5, 14/10, 8/11, 10/11, 19/11. 53 1/1, 14/4. 54 9/5. 55 3/12, 6/12, 10/12, *Tillæg* 10/12. 56 5/1, 8/1, 9/1, 17/1
- Knuth, Marie E., komtesse 64 1/8
- Knuth, S.C.W.W., greve, sekondløjnant 55 4/2
- Koch, H.P.C., provst, Damsholte 61 *Tillæg* 17/10
- Koch, J.H., konferentsråd 51 2/1, 22/2, 23/2, 6/4, 21/4, 13/6. 52 23/4
- Koefoed, A.G., borgmester, Randers 52 1/7
- Koefoed, J. kammerherre 63 8/11, 10/11
- Koefoed, J.L.R., legationssekretær 63 28/8, 5/9, 8/9, *Tillæg* 28/8
- Kofoed, H.J., generalauditor 51 6/4, 11/7. 55 *Tillæg* 14/8. 56 *Tillæg* 3/6. 60 27/5. 63 23/8
- v. Kohrt, preussisk oberst 64 15/2
- Konow, Norge 51 21/8
- Kornerup, H.J., præst, Dybbe 55 20/6. 59 22/9, 26/10. 61 18/10, 8/12, 24/12, *Tillæg* 17/10
- Kornerup, Jørgen P., seminarist 61 24/12. 62 3/1, 25/1, 7/2, 8/2, 13/3, 14/3, 1/12
- Kornerup, lotterikollektor, Randers 62 15/1
- Kornerup, pastorinde 61 15/12, 16/12. 62 8/2, 13/2, 13/3, 1/12. 63 12/6
- Krabbe, C.F., justitsråd 64 4/5(?)
- Krabbe, cand.jur. 62 16/2, 18/2
- Kraft, prokurator 51 6/4
- Krag-Juel-Vind-Friis, Benedicte, grevinde, gift med greve Julius 58 1/8, 27/11. 59 21/9, 24/11. 61 26/5. 62 16/1, 27/2, 23/3, 9/4, 16/9, 14/10. 63 16/5, 27/7, 12/10, 18/10, 16/11. 64 26/4, 14/7, 31/8, 3/10, 5/10
- Krag-Juel-Vind-Friis, Christian, søn af greve Julius 62 16/2, 23/3. 63 16/11
- Krag-Juel-Vind-Friis, Emil Einar, søn af greve Julius 63 16/5
- Krag-Juel-Vind-Friis, Erhard, søn af greve Julius 58 8/5, 1/8. 59 21/9, 28/9. 60 9/6. 61 26/5, 1/9. 62 16/1, 23/7. 63 25/7. 64 2/4, 14/7
- Krag-Juel-Vind-Friis, Jens Christian, greve 60 12/11
- Krag-Juel-Vind-Friis, Julius C., greve, Juellinge 51 23/5. 53 21/5, 23/5, 23/9. 56 12/1, 7/9, 17/12, 28/12. 57 20/1, 24/7, 25/7, 19/10, 11/11. 58 27/1, 8/5, 8/7, 1/8, 27/11. 59 21/1, 30/8, 7/9, 21/9, 28/9, 4/10, 23/10, 9/11, 24/11. 60 10/1, 14/4, 15/4, 9/6, 12/6, 16/7, 7/9. 61 2/5, 26/5, 1/9, 16/9, 5/10, 8/12. 62 16/1, 23/1, 26/1, 16/2, 27/2, 23/3, 9/4, 16/4, 10/7, 23/7, 3/8, 30/8, 12/10, 14/10. 63 13/2, 14/2, 23/4, 6/5, 16/5, 22/5, 25/7, 27/7, 30/7, 4/10, 12/10, 18/10, 6/12, 12/12, 13/12, 14/12, 15/12. 64 2/4, 8/7, 14/7, 25/7, 1/8, 2/8, 24/8, 31/8, 3/10, 5/10, 30/10. 9/12, 13/12, 31/12
- Krag-Juel-Vind-Friis, Lotte, datter af greve Julius 62 16/2, 23/3. 63 6/5, 18/10, 16/11. 64 3/10
- Krag-Juel-Vind-Friis, Polly, datter af greve Julius 58 1/8. 61 26/5. 62 16/1, 16/2, 23/3. 63 6/5, 18/10, 16/11. 64 31/8, 3/10
- Kragh, frue, Aalborg 55 7/9
- Kranold, R.H.C.C., departementschef 52 27/1. 55 1/12. 56 *Tillæg* 17/7. 57 14/1. 63 26/12
- Krarup, J.F., stipendiarius ved Geheimearkivet 63 10/6, 1/8, 11/8, 18/8
- Krieger, A.F., politiker 51 2/2, 25/2, 21/6. 52 15/1, 28/5, 29/5, 11/7. 53 22/9. 54 24/1, 30/1, 6/12. 55 12/1, 25/1, 30/1, 5/2, 7/5. 56 18/10, 19/10, *Tillæg* 17/7. 57 23/2, 16/3, 14/4, 20/4, 25/12. 58 26/2, 2/6, 12/9, 3/11, 3/12. 59 4/1, 30/1, 5/5, 26/6, 24/9, 14/12, *Tillæg* nr. 8. 61 17/2, 3/3. 63 26/12, 30/12. 64 21/3, *Tillæg* 12/12

Register

- Krogh, G.C., general 52 19/10
Krohn, F.C., medaillør 56 11/9. 63 5/3
Krohn, Ludolph J., præst, Hem 56 11/9
Krohn, N.C., læge, Brahetrolleborg 61 6/12
Kroyer, H.A., adjunkt, Haderslev 57 14/4
Kruse, tømmersvend 57 26/4
Krüger, H.A., politiker 61 8/4. 62 26/1, 27/2
Krøyer, H.E., hofkantor 64 21/1
Kühnel, A.M.A., seminarieforstander, Tønder 56 *Tillæg* 17/7
Köhne, russisk videnskabsmand 59 26/3. 64 22/12
Königsfeldt, J.P.F., overlærer 63 *Tillæg* 19/2(?)
Königsfeldt 63 31/12
Køster, S.L., apoteker, Randers 52 2/7
- v. Lagerheim, Elias, svensk gesandt 51 28/4, 13/5, 27/5, 2/6, 1/7, 2/7, 8/11, 9/11, 12/11, 17/12, 28/12, 29/12. 52 19/2, 9/3, 13/3, 20/3, 3/9. 53 9/2, 16/7, 18/7, 20/7, 4/11, 23/11, 24/11, 15/12, 17/12. 54 4/3, 26/7. 55 6/1, 18/1, 29/1, 30/1, 31/1, 4/12, *Tillæg* 14/8. 56 1/1, 22/12. 57 17/11. 61 31/5, 4/6. 64 17/9
Laing, R.W. de la, sekondløjtnant 58 *Tillæg* nr. 10
Lange, Chr., norsk arkivleder 51 30/4, 2/6, 30/6, 2/7. 54 3/1. 58 2/11. 60 5/7, 15/7. 61 12/5
Lange, E., fotograf 63 12/11, 29/11
Lange, Michael, overpræsident 51 7/2
Langebek, Jacob, historiker 53 14/10. 59 31/1. 63 *Tillæg* 20/3
Langkilde, W.A., Bramstrup 62 31/10
Lappenberg, J.M., tysk forsker 60 26/8
Larsen, Jens 61 9/3
Larsen, J.E., jurist 51 27/6, 28/6, 1/7, 2/7, 6/7, 16/7, 13/8, 15/8. 52 14/1, 15/1, 26/10, 27/10. 53 3/1, 9/1, 18/2, 24/2, 26/2, 16/3, 22/3, 8/4, 13/4, 15/4, 22/4, 12/5, 13/11. 54 7/1, 22/4, 21/10. 55 20/6, 12/8, 6/10, 23/10, 25/10, 27/10, 31/10. 56 23/3, 30/6, 3/7, 4/7, 5/7, 7/7, 13/8, 5/10, 6/10, 26/10, 2/11, 6/11, 13/11, 15/11, 16/11, 21/11, 22/11, *Tillæg* 3/6, 18/9. 57 16/3, 25/12. 58 26/2, 3/11, *Tillæg* nr. 11. 61 3/3
Larsen, L.C., overretsprøkurator, politiker 56 *Tillæg* 18/9
Larsen, cand.jur., medarbejder v. Berlingske Tidende 63 25/2
Lassen, G.F., inspektør ved Det Kgl. Bibliotek 54 25/12. 55 23/3, 27/5. 57 22/1, 4/2, 11/2, 13/2, 12/5, 30/6, 11/12, 13/12. 58 25/2, 26/2, 16/3. 59 23/2. 60 19/1. 64 24/9
Lassen, G.F., overpræsident, Flensborg 54 16/3
Lassen, S., kammertjener hos Frederik 7. 62 31/8
Laub, H.O.C., biskop 54 26/12
Laub, frue, Nykøbing F. 56 24/7, 12/8, 14/8. 60 19/8, 20/8, 21/8. 61 17/8. 64 24/9, 25/9, 5/10
Lausen, F.G., justitsråd, kontorchef 60 20/2
Lausen, J.D., assistent 60 20/2
Lautrup, J.H., biskop 54 26/12
Lehmann, E.A.E., departementschef 63 1/2
Lehmann, Edvard 56 1/3
Lehmann, G.C.H., professor 58 31/10
Lehmann, Orla, politiker 52 14/10, 17/10. 54 21/10. 55 21/1, 5/5. 57 4/10. 58 31/10, 3/12. 60 16/11. 61 7/9, 12/9, 15/9. 62 26/1, 27/2, 4/3, 6/8, 7/11, *Tillæg* 4/3, 5/8, 4/11, 7/11. 63 *Tillæg* 6/6
Lehmann, etatsråd, Flensborg 60 29/9
Leonzon le Duc, fransk antikvar 61 30/10
Leopold 1., belgisk konge 57 10/12, 14/12
Lerche, C.A., greve, Lerchenborg 63 19/12
Leuning, C.P.G., departementschef 62 11/8
- v. Levetzau, J.G., overhofmarskal 51 7/7, 6/10. 52 21/1, 17/2, 5/6, 6/6, 13/6, 17/6, 19/6, 20/6, 1/7, 19/10. 53 2/4, 31/12. 54 1/11, 7/5, 7/12, 17/12, 21/12. 55 21/4, 6/10, *Tillæg* 14/8. 56 8/1, 5/5, 26/12, *Tillæg* 28/4, 3/6, 4/8,

- 24/9. 57 5/8, 26/8, 12/12, 24/12, 25/12, 28/12. 58 30/3, 29/5, 19/7, *Tillæg* nr. 10. 59 4/5, 15/11, *Tillæg* nr. 2. 60 *Tillæg* 27/4. 62 *Tillæg* 4/11
- Levin, I.S., filolog 51 2/7. 63 18/5, *Tillæg* 19/2
- Levin, kandidat 56 2/2. 62 30/8, 5/11
- Lichterstein, tysk hofråd 51 10/1
- Liebe, C.C.W., højesteretsadvokat 56 20/12, 23/12. 57 13/4. 58 29/5. 63 8/9, 18/11. 64 4/1, 5/1, 4/2, 25/4
- Liebe, C.F.J.H., etatsråd, statsrådssekretær 53 5/1, 6/1. 60 31/3. 63 24/6, *Tillæg* 9/7
- Liebe, G.J., justitsråd 51 16/1, 17/1, 10/2, 22/2, 13/5. 52 24/3, 31/10
- Liebenberg, C.C.B., højesteretsadvokat, sen. kabinetssekretær 52 16/11, 17/11. 53 2/9, 12/9, 14/9, 22/9, 26/9, 9/10, 17/10, 14/11, 30/11, 2/12, 3/12, 10/12, 12/12, 28/12, 29/12. 54 5/1, 12/1, 13/1, 20/1, 21/1, 29/1, 25/3, 13/12, 17/12. 55 26/1, 6/2, 9/2, 2/4, 3/4, 2/5, 30/8, 12/9, 26/11, *Tillæg* 16/2. 56 2/5, 5/5, 17/10, 20/10, 24/10, 2/11, 23/12, *Tillæg* 18/2, 3/6
- Lieberling 52 16/5
- Lindberg, A.V., fuldmægtig ved Ordenskapitlet 63 *Tillæg* 9/7
- Lindberg, H.J., sekretær ved Ordenskapitlet 61 23/1. 63 16/4, 22/4, 23/4, 29/4, 24/6, *Tillæg* 9/7
- Lindberg, J.C., præst 54 18/4
- Linde, A.C.P., departementschef 56 5/1. 57 24/3. 59 12/10. 60 26/1. 61 26/3. 62 24/9. 63 11/4, 23/8. 64. *Tillæg* nr. 6
- Linde, F.G., konferentsråd 64 14/2
- Lindgaard, frue, Slaglille 57 12/8
- Lindhardt, Bendt, præst, politiker 53 7/11
- Lindmann, svensk magister 54 16/4, 5/5. 55 18/1, 23/2, 24/2
- Linnemann, S., borgmester 58 31/10
- Lisch, arkivar, Schwerin 58 23/10, 4/11. 59 5/1, 17/2, 19/2, 13/5, 14/6. 61 11/2, 29/11
- Listow, C.R.S., rektor 55 29/11
- Ljunggren, G.J.H., professor, Lund 62 13/6
- Lorenz, W.C., amtmand 52 1/7
- Lorenzen, E.G., læge 62 2/12. 63 11/1, 13/6. 64 1/1, 17/7, 19/7
- Louise, dronning, gift m. Chr. 9. 51 9/7, 13/7, 15/7, 16/7. 52 12/4, 18/4. 55 28/6. 56 *Tillæg* 3/6. 58 *Tillæg* 16/3, nr. 10, nr. 13. 62 5/8, *Tillæg* 5/8. 63 2/9, 12/9, 20/11, *Tillæg* 28/6. 64 8/6, 22/6, 10/8, 13/8, 22/8, 25/8, 7/9, 16/9
- Louise Charlotte, landgrevinde 64 28/3, 5/4
- Lovisa, svensk dronning, gift m. Carl 15. 62 5/8, *Tillæg* 17/7
- Lovisa Josephina Eugenia, svensk prinsesse 62 1/8, *Tillæg* 17/7
- Lowzon, F.v., justitiarius i Højesteret 54 12/1
- Lowzow, gehejmekonferensrådinde 56 *Tillæg* 18/2
- Lucht 63 31/5
- Lund, Henriette 51 25/1
- Lund, J.J.G., livlæge 58 *Tillæg* nr. 13. 61 *Tillæg* 1/12. 64 *Tillæg* 10/5
- Lund, Louis, kaptajn 62 26/1, 7/11, *Tillæg* 17/7. 63 31/12
- Lund, Sophie 51 1/1
- Lund, musiker 51 19/1
- Lundbye, C.C., politiker 56 18/10, *Tillæg* 17/7. 57 20/4. 59 22/6. 63 13/8, 31/12. 64 5/2, 9/2, 27/4
- Lunding, Hans Mathias Vilhelm, kabinetssekretær 51 11/5, 19/8, 26/8, 6/10. 52 1/2, 3/2, 21/4, 28/4, 29/4, 4/6, 5/6, 25/7. 53 7/1, 21/1, 12/3, 25/3, 11/4. 64 *Tillæg* 10/5
- Lunding, N.C., kommandant på Kronborg 60 *Tillæg* 10/6
- Lunding, generalinde 60 *Tillæg* 10/6
- Luxdorph, B.W., kancellideputeret 61 8/5
- Lykke, C., folketingsmand, Thisted 52 20/6
- Lyngby, K.J., filolog 63 19/6, 22/6
- Lynge, H.H.J., boghandler 53 22/12. 54 12/10. 57 10/5, 8/8, 16/8. 58 14/2. 59 18/6, 4/10, 7/12. 61 19/3, *Tillæg* 17/10. 62 25/12, 31/12
- Lütken, O., kaptajn, politiker 63 30/12, 31/12. 64 9/7, 11/7
- Lüttichau, H.H., overpræsident 62 19/7

Register

- Lüttichau, M., politiker, officer 54
12/12. 59 23/10(?), 22/12(?). 64 9/2,
21/3
- Lytzen, F.E., major 63 10/8. 64 7/10(?)
- Lützen, frøken 63 15/3
- Læssø, frøken 63 14/10
- Læssøe 53 13/11
- Løffler, E.R., justitsråd 63 *Tilleg* 9/7
- Løitved, Hans Sørensen, kammertjener
hos Frederik 7. 52 21/7. 56 25/6
- Løvenhjelms, student 63 2/6
- Løvenskjold, C.L., hofmarskal 53
17/12. 60 28/3, 10/6, *Tilleg* 10/6. 61
12/1, 22/1, 27/1, 20/4, 4/6, 20/10,
30/12. 62 15/4, 25/8, 29/12, 31/12. 63
12/1, 2/2, 26/2, 14/4, 4/5, 1/6, 19/11,
29/11, 1/12, 31/12. 64 5/4
- Løvenskjold, kammerherreinde 60 *Til-*
leg 10/6. 62 15/4
- Løvensohn, frue 55 30/11
- Løvenørn, Henriette, hofdame 64 10/8
- Machers, Paulus, biskop, Osnabrück
59 16/8
- Madsen, bud ved Gehejmearkivet 56
9/8, 11/8. 57 24/7, 25/7, 25/8. 58
25/7, 26/7, 19/8. 60 26/11. 61 15/1,
15/7, 21/10, *Tilleg* 6/2.. 62 6/8. 63
11/2, 13/3, 14/3, 10/5
- Madvig, J.N., filolog, politiker 51 20/1,
21/5, 26/5, 27/5, 30/6, 7/7, 8/7, 9/7,
27/8, 31/10. 52 17/8. 53 14/4, 11/6,
29/12. 54 2/1, 26/1. 55 12/1, 20/6. 56
1/3. 57 7/4, 12/11. 60 9/2, 10/2, 11/2.
61 21/9. 62 22/12. 63 24/4, 19/6,
26/12. 64 7/1, 8/1, 21/3, 25/7
- Magnoncourt, fransk forsker 63 8/7
- Magnusen, Jacob Frederik, justitsråd
52 21/5. 53 6/5. 59 1/4
- Magnussen, Finn, gehejmearkivar 60
28/8
- Malling, C., etatsråd 56 16/11, 14/12
- Malling, P.J., kammerjunkker, adjudant
61 *Tilleg* 1/12
- Malmström, C.G., svensk historiker,
Uppsala 53 28/5
- Manderström, K.R.L., svensk politiker
60 19/6, *Tilleg* 25/6. 63 5/10
- Mangor, P.C.W.E., justitssekretær 53
9/7
- Mansbach, svensk gesandt i Berlin 56
18/7
- Marcher, B., oberstløjtnant 56 19/2. 59
Tilleg nr. 8. 63 10/8, 12/12
- Marckmann, J.W., sognepræst, Hoptrup
53 27/4
- Mariane, Frederik 7.s anden hustru 60
28/9
- Marie, prinsesse af Anhalt 51 9/7,
12/7, 18/7. 58 *Tilleg* nr. 13. 64 10/8
- Marie Sophie Frederikke, dronning 52
21/3, 24/3, 9/4, 26/4
- Marstrand, N. Wilhelm, maler 56 6/7,
7/9. 57 22/3. 59 26/6
- Martensen, H.L., biskop 53 4/9, 5/9,
28/9, 24/10, 6/11, 7/11. 54 3/3, 31/3,
5/4, 14/4, 18/4, 21/4, 5/6. 57 7/4. 58
30/3, *Tilleg* 5/1. 63 2/7. 64 2/9
- Martini 52 6/5
- Matthiessen C.M.A., stipendiar i geh-
arkivet 57 10/8, 9/9, 28/10. 58 2/11.
59 4/8, 2/9. 60 16/8, 13/9. 62 23/8,
23/9. 63 29/4, 1/8, 10/8, 11/8, 12/8,
6/10, *Tilleg* 20/3. 64 9/7, 24/7, 1/8
- Matthiessen, bror til C.M.A. Matthies-
sen 63 3/6
- Mehemed Ali, ægyptisk prins 59 14/5,
15/5, 16/5, *Tilleg* nr. 3
- Meincke, forpagter, Lolland 58 23/11
- Meinert, N.J., grosserer 55 12/1(?)
- Meisling, Simon S., filolog 52 11/7
- Meldahl, F., arkitekt 58 31/10. 59
27/1. 60 26/8. 61 12/9
- Metternich, C.W.N.L., østrigsk stats-
mand 59 10/6
- Meyendorff, Peter, russisk gesandt i
Wien 51 11/1, 24/1
- de Meza, Christian J., officer 63 31/12.
64 4/2, 5/2, 9/2, 27/2, 31/8, 21/12,
Tilleg 11/1, 27/2
- Michelsen, Christian Frederik, læge,
Thisted 52 19/6
- Michelsen, O.W., kontreadmiral 63
19/12
- Michelsen, Wilhelm, politiker 54
12/12. 57 20/4. 58 2/6
- Milling, R.P., gårdfæster, rigsdagsmand
61 1/2
- Moberg, kaptajn, grønlandsfarten 64
7/6

- Molbech, Christian, historiker 51
11/5. 52 20/1, 4/3, 13/4, 17/4, 6/9. 53
10/4, 11/6, 21/11, 25/11. 54 23/2, 2/3.
56 29/10. 57 10/3, 24/3, 12/5, 23/6,
29/6, 30/6, 1/7
- Moldenhawer, D.G., bibliotekar 53
29/4. 57 24/3
- Moltke, Adam 64 24/1
- Moltke, Adam Gottlob, overhofmarskal
54 8/9
- Moltke, A.G., Espe 57 28/11
- Moltke, A.L.J., sekretær 63 10/8
- Moltke, A.W., premierminister 51
17/1, 10/5, 28/5, 30/6, 1/7, 7/7, 11/7,
17/7. 52 1/2. 53 10/6. 54 9/4, 7/9, 8/9,
17/12. 56 21/2, 19/4. 57 11/4. 60
17/4, *Tillæg* 27/4. 61 23/1. 62 17/9. 63
9/3, 24/6, 7/8, *Tillæg* 9/7. 64 15/2,
23/2, 15/7
- Moltke, Carl, politiker 51 24/4, 10/5,
13/5, 7/7, 25/7. 52 11/1, 15/1, 16/1,
1/2, 2/2, 5/2, 6/2, 8/2, 2/4, 20/8. 53
7/6, 10/6, 18/10, 23/10, 30/12. 54
25/1, 27/1, 31/1, 7/4, 11/4, 25/5, 3/8,
5/12. 55 19/3, 15/8, 3/12. 57 24/1,
10/3. 59 *Tillæg* nr. 7. 60 11/2, 17/4,
Tillæg 27/4. 62 4/8, 6/8, 7/8. 63 28/8,
30/8, 24/9, 28/9, 30/9, 12/12, 25/12.
64 9/7, 11/7, 15/7, 7/10
- Moltke, Carl, greve, Aagaard 60 *Tillæg*
27/4
- Moltke, C., kammerherre 52 26/4
- Moltke, E.C.L., gesandt i Paris 54
12/3. 55 *Tillæg* 16/2. 56 6/8
- Moltke, F.A., kaptajn, adjudant 56 *Til-*
læg 4/8. 58 9/3. 59 *Tillæg* nr. 3. 61 6/1,
Tillæg 11/2. 62 25/8, 5/11. 63 10/9,
31/12
- Moltke, Frederik, holstensk regerings-
præsident 62 14/11
- Moltke, F.G.J., greve 63 19/11. 64
22/12
- Moltke, J.G., gehejmestatsminister 54
8/9
- Moltke, Otto Joachim, gehejmestatsmi-
nister 57 28/11
- Moltke, grevinde 51 15/1
- Moltke-Hvitfeldt, Adam Gottlob, greve,
Glorup 60 6/1, 9/1, 23/1, 26/1, 6/2,
7/2, 14/2, 6/10. 61 31/1. 62 26/1, 27/1
- Moltke-Hvitfeldt, Gebhard, greve 51
16/5
- Moltke-Hvitfeldt, Leon 60 6/10,
11/10
- Mondant, fransk officer 63 31/12
- Monrad, B., Postdirektoratet 57 14/1
- Monrad, D.G., teolog, politiker 53
14/4, 26/4. 54 9/3, 12/3, 13/3, 31/3,
18/4, 26/4, 27/4, 29/4, 4/12, 26/12. 55
12/1, 15/6. 58 *Tillæg* 7/3. 59 4/5, *Til-*
læg nr. 2, nr. 4, nr. 5, nr. 6, nr. 7, nr. 8.
60 13/2, 16/2, 24/2, 11/3, 20/4, 11/6,
12/6, 18/6, 25/6, 18/11, *Tillæg* 8/1,
10/6, 25/6. 61 18/3, 22/3, 8/4, 7/9,
15/9. 62 26/1, 10/6, 7/8, *Tillæg* 4/3,
4/11, 7/11. 63 13/1, 14/1, 19/3, 20/3,
13/6, 17/8, 6/12, 26/12, 27/12, 28/12,
29/12, 30/12, 31/12, *Tillæg* 20/3,
31/12. 64 7/1, 20/1, 25/1, 29/1, 30/1,
2/2, 3/2, 4/2, 6/2, 7/2, 8/2, 27/4, 28/6,
9/8, *Tillæg* 27/2
- Monrad, Martin, auditor 54 20/1
- Monrad, M.J., professor, Christiania
62 13/6
- Mortensen, Niels, tjener hos grevinde
Danner 52 17/4, 27/4. 54 15/3
- Mourier, C.F.L., højesteretsassessor 58
Tillæg 7/3
- Mourier, K.E., viceadmiral 54 17/12.
56 24/6, *Tillæg* 4/8. 60 17/4, 27/4,
1/5, *Tillæg* 27/4. 63 6/6
- Mourier, L.E.A., borgmester, Odense
62 *Tillæg* 7/11
- Muhamed Murad, søn af tyrkisk storsul-
tan 61 25/6
- Mule, C.L.E., præst, Fjorde 60 25/5
- Mule, U.C., præst, Nørre-Lyndelse 59
18/6
- Munch, P.A., norsk professor 57
29/10, 13/12. 59 21/3. 61 26/3, 15/5.
62 3/11, 27/12
- Munch, politiassistent 57 4/7
- Mundt, C.E., professor 55 20/6(?). 62
Tillæg 4/3
- Mundt, J.H., konferentsråd 57 5/2. 59
25/4, 29/11(?)
- Müller, C.L., professor 64 22/12
- Müller, Gordon, plantageforvalter, St.
Croix 54 20/5, 25/5, 27/5
- Müller, Otto F., jurist 64 28/6

Register

- Mynster, J.P., biskop 51 7/2, 25/3, 16/4. 52 21/10. 54 21/1, 30/1, 6/2, 7/2. 60 *Tillæg* 27/4
- Münter, B., kgl. konfessionarius 63 8/5, 2/12, 18/12
- Münter, H.B.A.S., justitsråd 57 14/1, 4/2, 9/2, 11/2
- Møller, C.H., kaptajnløjtnant, adjutant 54 21/3. 56 24/3, 5/5. 59 *Tillæg* nr. 5, nr. 8. 60 9/8. 63 10/8(?)
- Møller, fuldmægtig 53 9/7
- Möller, svensk ritmester, Halland 64 26/12
- Møller, slagter 57 20/7
- Mønster, adjunkt, Flensborg 53 4/5. 55 4/6
- Mørch, Axel Møller, borgmester, Ålborg 52 13/6
- Mørch, assessor 54 7/9
- Mørck, F.A., fuldmægtig ved Ordenskapitlet 62 31/8, 17/9. 63 23/4, 24/6, 7/7, *Tillæg* 9/7. 64 3/1, 17/1
- Møsting, J.S., gehejmestatsminister 53 13/6, 2/10. 58 1/9
- v.d. Maase, H.R., hofchef 51 2/1, 6/4
- Napier, Charles, engelsk admiral 54 19/3
- Napoleon 1., fransk kejser 56 *Tillæg* 24/9
- Napoleon 3., fransk kejser 52 11/5. 55 9/8, 9/9, 10/9, 25/11, *Tillæg* 15/12. 57 10/12, 14/12. 58 15/1, 8/2, 2/7, *Tillæg* 26/2, 16/3. 61 30/10, 8/11. 63 15/10, 16/10, 17/10
- Napoleon, fransk prins 56 24/9, *Tillæg* 24/9
- Nathanson, M.L., købmand, redaktør 52 31/10. 58 13/10. 63 22/5, 23/5
- Nebelong, J.H., bygningsinspektør 59 30/8
- Neergaard, J.P.C.B., kammerherre, Svenstrup 61 20/5
- Neergaard, Peter Johansen, Førslevgård 61 *Tillæg* 17/10
- Nesselrode, Carl Robert, russisk politiker 51 21/7
- Nicolaus, russisk storfyrsttronfølger 64 4/9, 7/9, 24/9, 26/9, 27/9, 28/9, 11/10
- Nicolai 1., russisk kejser 51 9/6, 4/8. 52 11/5. 53 16/3, 10/6. 55 2/3, 3/3, 6/3, 17/3, 18/3, 1/4
- Nicolay, N., russisk gesandt 61 *Tillæg* 1/12. 64 16/6, 26/9
- Niebuhr, Carsten, opdagelsesrejsende 59 31/1
- Nielsen, Anna, skuespillerinde 56 20/7, 22/7
- Nielsen, Carl, præst, Kalvehale 55 9/3
- Nielsen, Christian, bogbinder 63 13/3
- Nielsen, Hans, gårdmand, politiker 54 18/12
- Nielsen, H.C., stiftamtmand 58 31/10, *Tillæg* nr. 10
- Nielsen, J.C.W., konferentsråd 54 12/1
- Nielsen, N.P., skuespiller 56 22/7
- Nielsen, løjtnant, søn af Carl N., præst 55 9/3
- Nielsen, officer 64 28/4
- Nissen, J.H., præst, Husby 64 12/4
- Nitzsch, K.W., professor, Kiel 62 26/7
- Nordstrøm, J.J., svensk arkivchef 61 14/2
- Nutzhorn, Carl, politiker 63 31/12. 64 10/5
- Nyegaard, H., fuldmægtig, St. Croix 51 28/1
- Nyegaard, P.A.H., byfoged, Nexø 63 13/9, 19/10. 64 17/10
- Nyegaard, bud i Videnskabernes Selskab m.m. 54 18/1(?). 58 29/12. 60 19/1, 12/6, 26/11
- Nyegaard, kammerråd 51 28/1
- Nygaard, Harald, prokurator, Helsingør 54 16/5, 27/5
- Nyholm, C., præst, Nyborg 59 22/1
- Nyholm, S.F.C., prokurator 54 11/4. 56 18/10, 25/10, 11/12. 57 24/1, 26/1
- Nør, prinsen af N., se: Frederik
- Oehlschläger, Adam, digter 55 27/1. 61 14/10, 21/10
- Oehlschläger, J.W., kammerjunker 51 20/1, 21/8. 52 1/6, 11/7(?). 53 1/1, 19/1, 10/2, 5/3, 10/4, 23/4, 1/5, 27/6, 31/12. 54 11/1, 5/2, 10/3, 15/3, 25/3, 5/4, 10/4, 11/4, 11/5, 23/12. 55 14/4. 56 19/7. 57 26/1, 29/8. 63 19/4, 10/5, 10/6. 64 6/3

- Oehlschläger, W.C., kammerjunker, Fredericia 63 17/5
- Oehlschläger, William, kancellist 52 1/6. 53 2/1, 19/1, 7/2, 5/3, 1/5, 27/6. 55 21/8. 56 19/7. 63 23/4(?)
- Oehlschläger, frue 61 4/10, 8/10
- Ohlsen, landssekretær, Skåne 56 9/3
- Olrik, Elisabeth 55 11/6
- Olrik, J.B., etatsråd, borgmester i Helsingør 59 17/4. 60 *Tillæg* 10/6. 62 23/7
- Olrik, frue 59 3/10
- Olsen, Adolph P.C.J., søn af Marie Wegener, gift Olsen 57 12/8
- Olsen, Edvard, forvalter, Svanholms Minde 56 18/7, 3/10, 29/11. 57 11/1, 13/1
- Olsen, Edvard, søn af Marie Wegener, gift Olsen 64 22/6, 23/8
- Olsen, Engelbrecht, søn af Marie Wegener, gift Olsen 59 17/5
- Olsen, Hans Christian, søn af Marie Wegener, gift Olsen 64 22/6, 23/8
- Olsen, frue, Odense 56 16/8. 59 15/7
- Olsen, prokurator, Randers 52 1/7
- Oluf, konge 57 31/7, 27/8, 29/8
- v. Oriolla, A.H., preussisk gesandt 55 *Tillæg* 14/8. 57 10/3. 58 2/6
- Oscar 1., svensk konge 51 29/12. 52 7/6, 3/9. 55 8/9, 9/9. 56 7/5, 25/5, 27/5, 30/5, 20/6, 3/7, 18/7, 4/8, 5/8, 19/8, 30/11, 6/12, *Tillæg* 4/8, 11/8, 30/11. 57 3/7, *Tillæg* 30/3. 59 8/7. 60 *Tillæg* 25/6. 61 9/2
- Oscar, svensk prins 56 1/8, 4/8, 11/8, 27/8, 30/11, 6/12, *Tillæg* 4/8, 11/8, 30/11. 58 8/6. 63 29/7, 30/7, 31/7
- Osio, arkivdirektør, Milano 60 15/11, 30/11. 61 23/1, 30/1
- Ostwald, C.F.A., forfatter 51 24/4, 25/4. 52 26/8, 31/10. 53 13/10. 63 23/4, *Tillæg* 9/7
- Otto 1., græsk konge 63 24/10, *Tillæg* 6/6
- Oxholm, Lorentz, lakaj 63 *Tillæg* 28/2
- Oxholm, Peter L., officer, godsejer 63 *Tillæg* 28/2
- Oxholm, W.T., ordensceremonimester 52 12/10, 21/10. 58 31/12. 59 8/1. 62 17/12, *Tillæg* 4/11. 63 18/11, 9/12, 24/12, 25/12, 26/12, *Tillæg* 28/2. 64 18/1, 29/2, 4/4, 17/6, 22/6, 22/8, 25/8, 16/9, 26/9, 27/9
- Oxholm, frøken, senere gift m. Gordon Müller 54 27/5
- Oxholm, generalinde 63 20/11
- Paget, A.B., engelsk gesandt 61 *Tillæg* 1/12. 62 *Tillæg* 5/8. 63 *Tillæg* 31/12
- Palmerston, H.J.T., engelsk politiker 52 11/5
- Paludan, J.F., generalmajor 56 15/1
- Paludan-Müller, Caspar, historiker 54 26/3. 56 5/8. 57 24/9
- Paul Friedrich August, storhertug af Oldenburg 53 2/4
- Paulli, E.T., læge 64 7/12
- Paulli, J.H.B., stiftsprovst 58 *Tillæg* nr. 13. 59 3/10. 60 19/10. 61 8/10. 63 18/3. 64 21/9, 27/10, 21/11, 4/12, 7/12
- Paulsen, C.M.J., slotspræst, Augustenborg 53 4/9
- Paulsen, P.D.C., etatsråd 55 21/1. 60 19/6(?), 29/6(?)
- Paulsen, Thorvald, cand.jur. 62 27/6
- v. Pechlin, F.C.F., diplomat 52 2/2
- Pepita, spansk danserinde 58 1/10
- Permin, C.C., præst, Fanø 57 26/3, 12/8. 58 22/5, 8/6. 59 27/2, 23/11. 63 26/4, 25/9, 15/10
- Peter, arvestorhertug af Oldenburg 52 1/5
- Petersen, C.L., overlærer 56 18/10, 25/10, 11/12. 60 4/12. 61 9/1. 63 5/5, 8/10
- Petersen, C.S., provst, Nakskov 57 12/8
- Petersen, Fr. Chr., regensprovst 59 20/10
- Petersen, Marie Sophie, Odense 54 4/4
- Petersen, N.M., filolog 55 29/4. 62 11/5. 64 *Tillæg* nr. 6
- Petersen, N.W., grosserer, Odense 62 23/3
- Petersen, P., adjunkt 63 23/6
- Petersen, amanuensis ved Det kgl. Bibliotek 57 10/3

Register

- Petersen, J. fotograf 63 26/10
Petersen, professor 61 *Tillæg* 17/10
Peto, S.M., engelsk jernbaneentreprenør 52 12/12. 61 18/3. 62 *Tillæg* 7/11
Platou, svensk borgmester 58 8/7
Plesner, Augusta, søster til C.U.A. Plesner 54 7/9. 55 2/1, 29/5. 56 10/5, 22/5, 5/6. 60 8/4, 17/4, 62 18/4, 10/10
Plesner, C.U.A., registrator, løjtnant 54 28/8. 55 2/1(?). 56 8/8, 12/8. 57 25/5, 14/8, 15/9, 28/10. 58 15/5, 24/5, 5/6, 12/10. 59 12/1, 15/1, 28/1, 1/7, 3/7, 5/7, 7/7, 10/7. 60 14/1, 13/2, 8/4, 18/5. 61 5/2, 8/2, 21/2, 8/10. 62 18/4, 18/5, 13/9, 14/9, 17/9, 23/9, 28/9, 1/10, 10/10, 29/10, 31/10, 2/11, 6/11, 17/11, 8/12, 10/12. 63 29/4, 11/5, 8/6, 11/8, 31/8, 18/9, 27/9, 4/10, 10/10, *Tillæg* 20/3, 15/11. 64 3/9, 5/10, 13/10, 30/11, 2/12
Plesner, F., præst, Vedersø 63 14/9
Plesner, Frits 63 20/9
Plesner, Laura, søster til C.U.A. Plesner 62 18/5, 14/9, 28/9, 18/12. 63 27/9. 64 5/10, 11/10, 2/12
Plesner, Laurentius 54 22/12
Plesner, Louise 62 10/10
Plesner, Maria 63 20/9, 4/10, 10/10
Plesner, Matthæus 58 24/5. 62 6/12, 10/12. 63 8/6. 64 17/11
Plesner, Thora, søster til Malvine Wegener 57 20/5, 22/5, 25/5, 27/5. 58 20/4. 59 28/6, 1/7, 3/7, 5/7, 7/7, 10/7, 25/9. 60 16/5, 18/5, 20/5. 62 13/9, 14/9, 17/9, 23/9, 28/9, 1/10, 18/11. 63 23/8, 18/9, 20/9, 27/9, 4/10, 10/10, 15/10, 23/11(?). 64 16/1, 23/8, 24/8, 4/12
Plesner, U.A., provst 58 3/6, 5/6, 13/6
Plesner, provstinde, Humble 59 17/1
Plessen, Otto, gesandt 64 17/6
Ploug, Carl, forfatter 54 14/1. 56 18/9, *Tillæg* 18/9. 57 23/2, 5/10. 60 *Tillæg* 14/2. 63 22/4, 8/5, 10/8
Pontoppidan, Henrik, generalkonsul 58 30/3
Poulsen, C.M., kommitteret i Finansministeriet 52 9/7, 10/11
Poulsen, C.M., justitsråd, Flensborg 62 26/1, 1/2, 27/2. 63 8/4, 25/4, 5/5
Poulsen, Frederik Carl Christian 63 9/12
Povelsen, S.K., etatsråd, inspektør, Sorø 61 17/6
Povelsen, Søren Ludvig, overlærer, Aalborg 52 25/7. 53 26/4, 7/9, 3/10. 54 21/12, 22/12, 23/12, 25/12, 27/12. 55 14/1, 18/1. 56 29/7. 57 14/4. 60 5/3, 26/5, 31/5, 14/8. 61 11/4, 21/5, 14/9. 62 2/1, 18/1, 13/6, 18/8, 19/11. 63 24/5. 64 21/1, 17/2, 25/9
Povlsen, Ludvig, løjtnant, Sorø 61 24/4, 25/4. 62 27/1, 1/2. 63 16/1, 8/4, 25/4. 64 18/1
Praem, pastor emeritus 61 5/12
Psilander, svensk provst, Ystad 55 18/7
Puggaard, Hans, grosserer 52 10/5. 56 2/2, 3/2, 21/3, 4/5, 4/7, 5/7, 7/7, 2/8, 7/9, 12/11, 19/12, 22/12, 25/12, 26/12, 27/12. 57 3/1, 10/1, 11/1, 19/2, 21/2, 23/2, 20/3, 22/3, 17/9. 58 4/7, 8/9, 12/9, 27/10, 31/10, 3/12, 24/12, *Tillæg* nr. 11. 59 7/1, 9/1, 25/2, 5/6, 24/6, 26/6, 31/8, 3/9. 62 7/11, *Tillæg* 7/11
Putferchen, købmand, Stege 56 12/1
Pönitz, Frants, harpespiller 62 9/11
Quaade, George J., diplomat 51 28/6, 23/8. 52 13/3, 12/4. 63 29/12, 31/12, *Tillæg* 31/12. 64 7/1, 8/1, 9/7, 11/7
Rabe, Hermann, Altona 58 5/11
Raben, G.C., greve 61 24/2
Rafn, C.C., etatsråd, oldforsker 51 22/5. 52 18/4, 21/5, 1/6, 30/7. 53 10/4, 25/11. 54 7/5. 55 9/3. 57 9/2, 18/7, 14/10. 58 5/1, 15/10. 59 4/1, 23/1, 24/1, 29/10. 60 21/10. 61 28/3, 31/3. 63 19/11, 23/12. 64 29/1, 20/10, 27/10, 28/10
Rantzau, C.F., greve, Frederikslund 61 17/9
Rasbech, Jørgen, sognepræst 52 14/6
Rasmussen, H.W., sognepræst, Halk 54 18/1
Recke, Ditlev, kaptajn 53 8/9. 54 3/1, 22/1, 5/2. 58 29/5. 59 *Tillæg* nr. 5
Ree, familien 63 16/4
Reecke, løjtnant i søetaten 61 10/11

- Reedtz, H.C., politiker 51 11/1, 14/1, 24/4, 25/4, 21/5, 9/6, 13/6, 27/6, 28/6, 30/6, 1/7, 2/7, 6/7, 7/7, 9/7, 14/7, 15/7, 16/7, 17/7, 18/7, 21/7, 25/7, 7/8, 14/8, 15/8, 22/8, 23/8, 26/8. 52 11/1, 1/5, 28/10. 53 10/6. 54 2/1
- Regenburg, T.A.J., departementschef 51 20/2, 5/5, 10/5, 12/5. 52 19/1, 27/1, 5/2, 6/2, 8/2, 20/4, 22/4, 17/7, 31/7, 31/10. 53 1/1, 20/4, 28/4, 4/9, 5/9, 6/9, 24/9, 28/9, 25/10, 28/12, 30/12. 54 1/1, 24/1, 2/2, 16/3, 31/3, 14/4, 22/4, 3/8, 2/9, 13/10, 21/10, 6/12, 23/12, 25/12, 27/12. 55 1/1, 12/1, 18/1, 25/1, 4/2, 5/2, 16/2, 19/3, 4/4, 20/4, 7/5, 22/5, 22/6, 15/8, 29/10, 2/11, 7/11, 16/11, 21/11, 24/11, 26/11, 9/12. *Tillæg* 16/2. 56 14/1, 22/4, *Tillæg* 17/7. 57 22/4, 28/10. 58 2/1, 22/1, 24/1, 27/8, 1/9, 3/12. 59 3/1, 9/1, 6/4, 29/4, 3/12, *Tillæg* nr. 7. 60 6/2, 7/3, 31/3, 26/6, 25/7, 26/7, 27/8, 16/11. 61 13/3, 9/4. 62 12/1, 27/2, 8/12. 63 22/4, 29/12. 64 12/1
- Reich, C.E., krigsminister 64 27/4
- Reinhardt, J.T., professor 61 4/1
- Reitzel, C.A., boghandler 51 9/4, 27/8. 52 15/11, 16/11, 18/11. 53 19/4, 7/6, 13/6
- Reuter dahl, H., svensk ærkebiskop, Uppsala 62 28/7. 63 8/10
- Reventlow, Anna Sophie, gift m. Frederik 4. 57 28/5
- Reventlow, Arthur, greve 53 18/10, 25/10
- Reventlow, Ferdinand, greve 63 20/11
- Reventlow, Frederik D., diplomat 59 28/12
- Reventlow, Hilda, komtesse, hofdame hos prinsesse Louise 63 13/2. 64 10/8
- Reventlow-Criminil, H.A., politiker 51 11/1, 7/7. 52 2/2, 20/3, 12/10, 8/11, 13/11, 11/12. 53 7/6, 23/10. 54 7/6, 29/12
- Reventlow-Farve, E.C., kammerherre 56 1/3
- Reventlow-Jersbeck, T., greve 56 1/3
- Ricker, professor 54 16/11
- Rigault, fransk viceadmiral 63 23/10
- Ringberg, Peter, arkivbud 53 29/4, 4/5
- Ringberg, prokurator 53 4/5
- Rink, H.J., inspektør, Grønland 64 7/6
- Rist, A., kammerråd 60 7/9
- Rochussen, W.F., nederlandsk chargé d'affaires 62 15/7
- Roed, Jørgen, maler 57 22/3. 60 7/3
- v. Rosen, A., ministerialsekretær 58 22/1. 62 26/7
- Rosen, Dorothea H.C., hofdame 63 *Tillæg* 6/6
- Rosen, W.S.A., distiktslæge 63 *Tillæg* 6/6
- Rosenberg, Chr., maler 63 5/9(?)
- Rosenberg, dr. 64 27/9
- Rosenfalk, C.J., billedhugger 63 21/10. 64 10/1
- Rosenkrantz, G.E.G.F., amtmand 52 19/6, 20/6
- Rosenkrantz, Niels, udenrigsminister 62 15/7
- Rosenkrantz, baronesse, gift m. amtmand R. 52 19/6, 22/6
- Rosenstand-Goiske, Alfred, arkivar 53 5/11
- Rosenvinge 52 17/8
- Rosenørn, Mathias Hans, politiker 51 8/4, 16/4, 18/4, 21/4, 3/6, 9/6. 52 31/1, 1/2, 2/2, 3/2, 20/4, 21/4, 29/4, 1/5, 6/5, 22/5, 1/6, 3/6, 20/6, 8/7, 17/7, 22/7, 29/9. 53 10/1, 11/1, 14/1, 17/1, 14/2, 11/3, 12/3, 5/4, 16/4, 19/4, 10/6, 19/6, 2/10. 54 23/1, 24/1, 30/1, 1/2, 13/2, 19/2, 20/2, 21/2, 22/2, 24/2, 5/3, 12/3, 13/3, 17/3, 20/3, 27/3, 9/4, 22/4, 21/5, 25/5, 28/5. 57 7/4. 58 18/2, 20/2. 59 17/4, 6/10, 13/11. 61 25/4. 62 3/10, 4/10. 63 8/4
- Rosenørn, Poul Christian Stemann 51 9/6
- Rosenørn-Lehn, Christian, baron 61 10/2, 10/3
- Rosenørn-Lehn, Otto D., baron 59 29/10. 61 6/2, 3/3. 62 12/1, 18/4, 19/4, 17/6, 28/9. 64 12/7, 24/7, 10/9, 12/9
- Rostrup, forvalter, Juellinge 60 15/4
- Rothe, August, pædagog 53 29/11, 30/11. 54 9/3. 55 31/1

Register

- Rothe, L.A., professor 59 13/6(?), 15/7(?). 61 22/4, 28/9, 5/10. 62 13/3, 20/3, *Tilleg* 4/3
- Rothe, R., forstråd 62 *Tilleg* 4/3
- Rothe, Viggo, justitsråd 59 1/12
- Rothe, V., etatsråd 51 11/7(?). 62 *Tilleg* 4/3
- Rottbøll, F., Holbæk Slots Ladegård 56 14/12
- Rottbøll, professor 51 11/7
- Rotwitt, C.E., politiker 53 3/10. 54 17/3. 56 3/2, 26/12, *Tilleg* 18/9. 57 14/1. 58 17/3, 29/5, *Tilleg* 5/1, 7/3. 59 29/11, 1/12, 2/12, 3/12, *Tilleg* nr. 6, nr. 7, nr. 8. 60 9/2, 14/2. 62 *Tilleg* 7/11. 63 *Tilleg* 19/2
- Rovsing, C., professor 63 12/6
- Rudbeck d. ældre, Ole 57 17/11
- Rudbeck, R.C.G., svensk legationssekretær 57 17/11, 3/12. 58 27/1, 14/2, 25/2, 5/3, 19/3, 5/4, 10/10, 5/11. 60 22/8, *Tilleg* 10/6
- Rudelbach, A.G., præst 51 24/8, 27/8. 52 26/7, 17/8. 54 4/4. 62 3/3
- Rugaard, D.E., lærer, politiker 58 *Tilleg* 20/2
- Russell, John, engelsk politiker 62 24/9, 18/11, 6/12
- Rye, H., købmand, Nyborg 59 4/1
- Rye, Hedevig Kirstine, Nyborg, senere St. Thomas 59 4/1
- Rye, Kirstine Sobine, Nyborg 57 23/7
- Ræder, frøken 60 26/8
- Røepstorff, C.C.A., kammerherre 52 1/7. 54 21/12. 63 12/12, 13/12, 14/12, 15/12
- Rømeling, W.T.S., adjudant hos arveprins Ferdinand 63 29/6
- Rønnenkamp, C., etatsråd 53 4/5
- Rørdam, H. Christian, præst, dr.theol. 54 18/1, 19/1, 24/1. 60 17/10
- Rørdam, Holger Fr., kirkehistoriker 57 27/3. 59 21/3, 16/5. 60 17/10, 30/11. 63 2/6. 64 19/11
- Rørdam, Th. Skat, biskop 61 26/5
- Raasløff, Cathrine, gift m. Harald R. 56 *Tilleg* 18/2
- Raasløff, Harald, politiker 54 11/12, 13/12, 17/12. 55 25/1, 5/2, 7/5, 7/11, 1/12, 8/12. 56 18/2, *Tilleg* 18/2, 28/4, 28/9. 58 18/11. 60 24/2, *Tilleg* 25/6. 61 28/3, 29/3
- Raasløff, Theophilus 60 18/11
- Sahlgreen, musiker 51 19/1
- Salicath, P.G.H.L., advokat 52 11/7. 53 4/1
- Sally, H.N.C.W., justitsråd 61 *Tilleg* 17/10. 63 10/8
- Sandberg, vinhandler 64 *Tilleg* nr. 6
- Sarauw, C.A.N., forstråd 63 17/9, 28/11
- Sarti 64 19/2
- Sass, grosserer 51 6/4
- Savigny, F.C., tysk retslærd 61 25/10
- Saxo, historieskriver 55 22/3, 23/3, 14/10. 58 5/11
- Scavenius, P.B., kammerherre 52 30/1. 58 *Tilleg* 7/3
- Schack, Hans Egede, forfatter, politiker 53 1/4
- Schack, Otto Diderik, greve 56 23/10
- Schack, Ekernförde 54 16/3
- Scharling, C.E., teolog 57 7/4. 64 31/8
- Scheel, A.W., politiker 51 6/4, 11/7, 15/7, 16/7. 52 10/7, 13/7, 12/10, 8/11, 13/11. 53 7/6, 23/10. 54 8/1, 13/1, 23/1, 25/1, 20/2. 55 17/6. 58 *Tilleg* nr. 11
- Scheel, C.L., kammerherre, greve 63 17/12
- Scheel, greve 60 26/1
- Scheel-Plessen, Carl T.A., politiker 64 17/6
- Scheel-Plessen, W.H.B., politiker 54 17/12
- Scheele, L.F.A., staldmester 61 *Tilleg* 1/12. 62 *Tilleg* 29/4
- Scheele, L.N., politiker 51 28/3, 26/4, 11/5, 3/6, 7/7. 52 17/1, 17/2. 53 28/9. 54 23/1, 7/6, 16/11, 20/11, 26/11, 27/11, 4/12, 6/12, 7/12, 11/12, 12/12, 18/12, 19/12, 20/12, 26/12, 27/12, 29/12. 55 9/2, 7/5, 23/5, 28/6, 10/9, 7/11, 26/11, 1/12, 8/12, 9/12, 31/12, *Tilleg* 16/2, 14/8, 15/12. 56 18/2, 19/2, 5/5, 30/5, 6/6, 24/6, 26/6, 4/8, 19/8, 15/10, 17/10, 19/10, 20/10, 24/10, 10/11, 6/12, 9/12, *Tilleg* 18/2, 28/4, 3/6, 17/7, 4/8, 18/9, 24/9, 28/9,

- 15/12, 30/11. 57 14/1, 3/2, 23/2, 30/3, 9/4, 13/4, 14/4, 16/4, 18/4, 20/4, 25/4, 28/11, 10/12, *Tillæg* 30/3. 58 2/1, 12/3, 16/3, 17/3, 30/3, 31/3, 9/6, 21/11, *Tillæg* 5/1, 26/2, 7/3, nr. 14. 59 16/8, 28/12, *Tillæg* nr. 1, nr. 5, nr. 6, nr. 7, nr. 8. 60 6/2, 12/2, 14/2, 18/11, *Tillæg* 8/1, 14/2, 25/6. 61 9/2, 11/11, *Tillæg* 1/12. 62 29/4, 7/8, *Tillæg* 29/4, 4/11. 63 25/6. 64 7/3, 20/6, 15/7
- Schepelern, C.A., generalmajor 56 9/3, *Tillæg* 4/8
- Schiern, E.T.I., overfinansbogholder 57 13/4, 20/4
- Schiern, Frederik E.A.H., historiker 51 18/5. 52 11/7. 53 1/4, 1/7, 10/7. 55 3/5. 60 29/4. 61 17/2, 21/9. 63 14/1. 64 1/7
- Schimmelmann, H. Ernst, greve, minister 56 29/10
- Schirren, professor, Dorpat 61 20/5
- Schiødtz, krigsråd 54 11/1
- Schiønning, C.P., fuldmægtig i Kultusministeriet 62 24/9. 63 13/1, 25/4, 25/5, 28/11. 64 24/10
- Schiøtt, U.F. 61 *Tillæg* 17/10
- Schlegel, C.F.A., etatsråd, Odense 61 *Tillæg* 1/12. 62 2/2, 16/4, 4/10, 31/12. 63 26/4, 6/12. 64 *Tillæg* 10/5
- Schleinitz, Alexander, preussisk politiker 60 *Tillæg* 10/6, 25/6
- Schmidt, I.C., Tyrsted 61 *Tillæg* 17/10
- Schmidt v. Leda, C.G.C., regeringsadvokat, Flensborg 56 18/2
- Schmidten, U.C., generalkrigskommissær 64 18/1
- Schneider, frøken 55 9/1
- v. Scholten, Peter C.F., generalguvernør 51 6/4
- Scholten, R., kammerjunker, Århus 62 22/11
- Schouw, J.F., botaniker, politiker 57 28/4
- Schow, Carl, præst 57 16/1
- Schow, C.F.T., kaptajn 58 31/10
- Schow, faktor 52 16/11
- Schow, kaptajn 64 2/2
- Schow, lærer 57 16/1
- Schow 52 17/8
- Schröder, J.H., professor, Uppsala 54 11/7. 55 18/8, 20/8, 21/8. 56 18/8. 57 10/4, 16/9
- Schultz, Marie S., kammerjomfru 63 *Tillæg* 28/2
- Schultz, Mine 62 *Tillæg* 29/4
- Schwarzenberg, Felix, østrigsk politiker 51 24/1. 52 11/5
- Schwartzkopf, C.F., kontorchef i Kultusministeriet 62 24/9
- Schyth, Sophus, auditor 59 17/4. 61 26/12
- Schøler, Laurids S., folketingsmand, Skanderborg 52 29/6
- Schøler, Vilhelm, præst 53 28/3
- v. Schøller, T.G., kammerherre 52 20/4. 53 11/1. 54 31/3, 16/1, 21/12. 55 *Tillæg* 14/8
- Secher, C.E., hist. forfatter, stipendiar ved Gehejmearkivet 53 4/6, 7/6. 54 13/7. 56 *Tillæg* 24/9. 57 2/7, 3/8. 58 7/6. 59 30/6. 60 16/7, 13/8. 62 19/7, 18/8. 63 18/7, 11/8, 18/8. 64 16/7, 15/8, *Tillæg* nr. 6
- Sehested, N.F.B., hofjægermester, Broholm 61 27/5
- Sehestedt, F.G., kammerherre 52 2/9
- Sehestedt-Juel, C., kammerherre, Ravnholt 58 *Tillæg* 7/3. 61 2/9
- Seidelin, kandidat 53 11/6, 14/6
- Selmer, kancelliråd, Viborg 52 24/6. 55 11/8
- Seyfert (student?) 64 2/2
- Sibbern, F.C., filosof 53 10/12, 12/12, 16/12, 29/12. 54 3/1, 6/1, 6/2, 7/2. 55 8/1. 61 *Tillæg* 17/10. 62 5/11
- Sick, Emil, kammerjunker 51 17/7
- Sick, J.F., kammerherre 51 9/7, 12/7, 21/7, 26/7, 1/8, 4/8, 6/8, 12/8, 15/8, 16/8, 18/8, 20/8, 21/8, 22/8, 23/8, 24/8, 25/8. 53 17/1
- Sick, J.P.C., overlærer, Odense 53 17/4, 1/5. 57 14/4. 64 30/8
- Sidenius, Chr., præst, Nykøbing F. 61 7/4
- Sidi Mohamed Sadok Pascha, bey af Tunis 61 3/10, 4/10
- Sigurdsson, Jon, sekretær 51 22/5. 64 28/10, 30/10, 3/11, *Tillæg* 12/12
- Simesen, Andreas 61 27/5

Register

- Simesen, R.J., professor, Flensborg 61 22/10
- Simonsen, Klara 52 10/5
- Simony, Carl E., politiker 52 9/7, 8/11, 13/11. 53 25/2, 19/4, 12/5. 54 3/1, 8/1, 23/1, 12/3, 17/3, 12/12, 17/12. 55 1/12, 9/12, *Tillæg* 16/2. 56 4/6, 20/12, 23/12, *Tillæg* 3/6. 57 23/2. 58 29/5, 12/9, 31/10. *Tillæg* nr. 11. 59 22/6, 26/6, 60 26/1. 63 15/3, 7/8, 10/8, 16/11, 18/11, 20/11, 24/11, 1/12, 3/12, 26/12, 29/12, 31/12, *Tillæg* 9/7. 64 5/1, 12/1, 16/1, 18/1, 5/4
- Skau, Laurids, politiker 54 2/2. 60 13/4. 62 27/2. 63 27/9
- Skau, stud.jur. 61 16/9
- Skjöldebrand, svensk oberst 58 29/5
- Skrike, Adolph, departementschef 51 25/5, 27/6. 52 11/1. 63 20/11(?)
- Sletting, snedker 52 19/4
- Smidth, P.H.C., kammerjunker, adjutant 59 *Tillæg* nr. 3. 61 *Tillæg* 1/12. 62 25/8
- Sofie Magdalene, dronning 63 *Tillæg* 28/2
- Solaroli, italiensk baron 61 4/9
- Sommer, A.G., professor, dr.med., C.F.W.s læge 53 1/8, 22/8, 2/9, 18/9, 1/11, 3/11. 54 3/1, 10/1, 15/1, 28/1, 5/2. 56 26/10. 57 24/1, 25/1, 26/1, 20/7, 7/10. 58 30/11. 59 5/2, 13/2, 3/7, 8/7. 60 8/3, 22/7, 5/8, 26/12. 61 11/1, 17/1
- Sonne, Jørgen, maler 56 3/2, 6/7, 7/9. 57 22/3. 58 12/9
- Spengler, Cornel [ia?], frøken 55 4/6
- Sponneck, Wilhelm C.E., politiker 51 11/1, 14/1, 24/1, 10/2, 16/2, 2/7, 4/7, 7/7, 13/7, 14/7, 15/7, 16/7, 18/7, 4/8, 5/8. 52 20/3, 8/7, 29/10, 8/11, 13/11. 53 13/1, 14/1, 4/2, 16/3, 28/3, 11/4, 12/5, 7/6, 23/10. 54 7/1, 17/1, 18/1, 31/1, 2/2, 4/3, 17/3, 20/3, 10/4, 27/5, 19/12, 23/12, 26/12. 55 2/1, 14/2, 3/11. 56 18/9, *Tillæg* 24/9. 58 *Tillæg* 7/3, 16/3, nr. 8, nr. 11. 59 27/4. 60 12/2. 62 19/7, *Tillæg* 5/8, 4/11. 63 1/9, 2/9, 4/9, 5/9, 6/9, 7/9, 12/9, 17/9, 21/9, *Tillæg* 6/6. 64 26/5
- Sporon, P.E., højesteretsadvokat 52 17/11. 53 12/9. 54 5/1, 6/1, 8/1. 59 14/2
- Springer, H.A., departementschef 55 9/2, 2/4, 4/4. 58 22/1. 60 *Tillæg* 14/2
- Spur, J.H., præst, Øland 62 *Tillæg* 4/3
- Späth, Wilhelm, kammerjunker, Holsten 64 24/1
- Steen, A., professor 56 12/1, 19/1
- Steenstrup, Japetus, zoolog 54 24/1. 57 7/4. 62 *Tillæg* 4/3. 64 27/9, *Tillæg* 12/12
- Steenstrup, M.W., byfoged, Frederikshavn 52 16/6
- Steffens, Henrik, filosof 60 13/7
- Stein, S.A.W., etatsråd 63 10/8
- Steinmann, P.F., officer 54 23/1(?), 12/3(?), 11/12. 64 28/1, 7/2, 8/2, 20/12, *Tillæg* 27/2
- Stellwagen, J.H.C., konferentsråd 51 6/4. 52 30/1. 64 14/2
- Stemann, Augusta 53 31/7, 1/8
- Stemann, C.L., gehejmestatsminister 53 27/12. 54 2/3, 14/4
- Stemann, C.L., kammerherre 51 13/6. 53 20/4, 21/4, 4/7. 55 22/6. 56 13/1. 57 23/6. 61 3/10
- Stemann, Frederikke Augusta 51 1/5. 52 2/5. 53 2/5
- Stemann, Poul Christian, gehejmestatsminister 51 1/1, 2/1, 13/1, 24/1, 17/2, 20/2, 10/3, 12/3, 21/3, 28/3, 29/3, 31/3, 2/4, 14/4, 16/4, 17/4, 19/4, 21/4, 26/4, 1/5, 5/5, 6/5, 19/5, 23/5, 24/5, 27/5, 1/6, 8/6, 13/6, 2/7, 7/7, 16/7, 19/8. 52 15/1, 16/1, 30/1, 31/1, 2/2, 3/2, 8/3, 11/3, 16/3, 14/4, 20/4, 22/4, 24/4, 29/4, 30/4, 2/5, 7/5, 19/5, 26/5, 1/6, 5/6, 9/6, 20/6, 5/7, 8/7, 12/7, 16/7, 23/7, 6/8, 2/9, 4/9, 29/9, 6/10, 12/10, 16/10, 17/10, 21/10, 26/10, 27/10, 29/10, 30/10, 7/11, 24/11. 53 1/1, 11/1, 19/1, 10/2, 26/2, 26/3, 27/3, 1/4, 12/4, 13/4, 18/4, 20/4, 21/4, 22/4, 23/4, 28/4, 23/5, 13/6, 30/6, 4/7, 9/7, 27/7, 3/8, 30/8, 6/9, 8/9, 25/10/ 8/12, 9/12, 10/12, 19/12, 27/12. 54 1/1, 5/1, 13/1, 14/1, 15/1, 5/2, 2/3, 14/4, 27/4, 14/5, 2/9, 5/9, 7/9, 8/9, 18/12, 19/12. 55 4/1, 18/1, 19/3, 4/4, 13/4, 14/4, 20/4, 22/5, 22/6, 29/10, 1/11, 2/11, 8/11, 12/11, 16/11, 19/11, 21/11, 24/11,

- 25/11, 26/11, 28/11, 30/11, *Tillæg*
14/8. 56 13/1. 58 14/2, *Tillæg* nr. 14.
60 *Tillæg* 27/4
- Stemann, Poul Christian, hofjægerme-
ster 53 19/12, 27/12. 55 11/6
- Stenstrup, løjtnant 54 26/3
- Stephens, George, lektor i engelsk 53
25/2, 4/6, 7/6, 8/6, 12/6, 13/6. 55
18/7. 59 15/5. 61 22/5
- Stephensen, O., departementschef 60
26/1
- Stiernholm, officer 64 9/2, 27/2
- Stiernvald, svensk bibliotekar 55 30/1
- Stockfleth, William Walker, amtmænd
54 11/12, 13/12
- Striegler, Rudolph, fotograf 61 21/9,
28/9. 63 26/10
- Strunk, C.A.F., kammerråd 63 11/1, 64
30/10
- Styffe, C.G., bibliotekar, Uppsala 63
20/8
- Suenson, Edouard, søofficer 64 9/5
- Suhr, Theodor, grosserer 53 26/2, 11/3
- Suhr, professor, Vordingborg 60 25/8
- Svane, T.H., agent, Roskilde 62 *Tillæg*
4/3(?)
- Svane, frue 56 6/7, 7/9
- Sørensen, S., provst, Snoldelev 60 13/2
- Sørensen, konsul, Hobro 56 24/5
- Sørensen, sømand i Frederikshavn 52
14/6
- Tamming, maler 56 26/12
- Tang, A.E.M., politiker 53 13/11. 58
13/11. 59 1/2. 61 25/5, 20/10
- Tegetthoff, østrigsk linieskibskaptajn
64 9/5
- Tegner, Esaias, svensk digter 53 27/6
- Teisner, forstmand 55 22/4
- de Teran, V.G., spansk gesandt 55 *Til-
læg* 14/8
- Tetens, P.J., stiftamtmand 58 *Tillæg* nr.
10
- Thestrup, H.N., politiker 59 1/12,
2/12, 3/12. 60 24/2. 62 26/1, *Tillæg*
7/11. 63 10/8, 13/8
- Thielemann, C.G.F., kgl. bygningsin-
spektor 56 6/7
- Thomsen, Christian Jürgensen, muse-
umsdirektør 51 11/5. 52 12/8. 53
17/12. 55 17/6. 56 9/3, 24/6, 25/6,
26/6, 18/9. 58 *Tillæg* nr. 10. 59 26/3,
16/8. 60 8/2. 62 17/7. 63 15/3, 28/5.
64 19/12, *Tillæg* 12/12
- Thomsen, E., vejkonduktør, Flensborg
62 22/4
- Thomsen, Grimur, departementschef
56 3/2, 7/9
- Thomsen, Juliane, Gudbjerg 55 9/10
- Thomsen, Peder, præst, Nibe 52 19/6
- Thorlacius, Børge, filolog 61 *Tillæg*
17/10
- Thorsen, P.G., bibliotekar 64 19/12
- Thortsen, Randers 52 2/7
- Thrige, S.B., rektor, Haderslev 55
15/8. 59 27/4
- Thygeson, N.E., stiftamtmand 55
28/7, 31/7
- Thaarup, E.L., boghandler 52 18/11
- Tillisch, F.E., politiker 51 7/3, 10/3,
28/3, 29/3, 26/4, 11/5, 12/5, 3/6, 9/6,
30/6, 2/7, 7/7, 11/7, 26/7, 31/10. 52
15/1, 16/1, 19/1, 31/1, 17/2, 10/7,
19/11. 53 23/1, 24/1, 13/4, 4/8, 21/9,
24/9. 54 8/1, 10/1, 12/1, 14/1, 23/1,
25/1, 31/1, 12/3, 13/3, 17/3, 18/3,
20/3, 31/3, 5/4, 24/4, 29/4, 3/8,
20/12, 26/12, 27/12. 55 28/6, *Tillæg*
16/2. 56 7/10, 13/10, 23/12. 57 14/4,
16/4. 58 31/12, *Tillæg* 7/3. 59 8/1,
28/12. 62 19/7, *Tillæg* 4/11. 63 17/12,
Tillæg 9/7. 64 9/7, 11/7, 9/8
- Tillisch, Georg F., politiker 54 1/2
- Tillisch, P.C., præst, Herlufsholm 55
29/11
- Torm, Flensborg 56 18/2
- Tramp, A.S.F., greve 57 *Tillæg* Anec-
dot.
- Trampe, J.D., amtmand, greve 60 27/5
- Trap, J.P., kabinetssekretær 51 29/3. 52
21/4. 53 11/1, 18/1, 19/1, 21/1, 25/3.
55 *Tillæg* 16/2. 56 10/11, 13/11. 57
14/1, 9/2, 16/3, 23/3, 28/11, 10/12,
12/12. 58 15/3, 21/4, 29/5, 9/6, 11/9,
21/11, 26/12, 27/12, 28/12, *Tillæg* nr.
8, nr. 14. 59 9/2, 10/2, 13/2, 24/4, *Til-
læg* nr. 1. 60 15/6, 6/10, 17/12. 61
16/3, 31/3, 25/5, 6/6, 2/9, *Tillæg* 1/12.
62 11/8, 31/8, *Tillæg* 5/8, 4/11, 7/11.
63 19/2, 24/2, 13/4, 16/4, 23/4, 10/8,

Register

- 18/11, 19/11, 20/11, 9/12, 31/12, *Tillæg* 19/2, 9/7. 64 18/1, 29/2, 15/3. 64 10/5, 30/10, *Tillæg* 10/5
- Tregder, Charlotte Amalia, gift m. P.H. Tregder 53 6/5, 16/5. 57 24/4
- Tregder, P.H., rektor, Aalborg 53 29/4, 6/5, 16/5, 8/9. 54 22/12, 24/12, 26/12. 55 1/11. 56 27/4. 57 22/4, 24/4, 16/10, 18/10. 58 2/1, 25/1, 23/9. 59 11/10, 23/11. 60 11/1, 28/5, 30/10. 61 8/3. 62 2/1, 10/6, 14/10. 63 5/3, 23/5, 16/8. 64 22/1, 21/9
- Treschow, W.F., politiker 51 7/3, 2/4, 6/4, 26/4. 52 5/2, 8/2, 26/4, 11/7, 22/10, 24/10, 9/11. 53 26/2, 11/3. 54 8/4, 17/12, 27/12. 62 *Tillæg* 29/4
- Troil, landshøvding, Malmø 61 8/5
- Tryde, E.C., stiftsprovst 52 2/10. 56 22/11, *Tillæg* 18/9. 57 16/1. 59 17/1
- Tscherning, A.F., politiker, officer 52 20/8, 9/11. 53 26/2. 54 17/12. 56 *Tillæg* 18/9. 58 *Tillæg* 7/3. 59 *Tillæg* nr. 6, nr. 8. 60 8/2. 63 15/3, 10/8, 26/12, *Tillæg* 9/7. 64 21/6
- Turneerhjelm, svensk ritmester 62 5/8, *Tillæg* 5/8
- Tutein, Frederik grosserer 53 6/3
- Tønder, A.N.C., overauditor 51 27/5
- Taafe, T.C., adjunkt, Odense, senere Husum 58 2/1. 59 24/4
- Ungern Sternberg, Ernst, russisk gesandt 51 9/6. 52 16/1. 53 2/4. 55 *Tillæg* 14/8. 56 *Tillæg* 4/8. 57 3/7. 59 22/6
- Unsgaard, I.J., politiker 54 12/3, 17/3. 56 4/6, 6/6, 18/10, *Tillæg* 28/9, 15/10. 57 23/2, 13/4, 20/4. 58 31/10, *Tillæg* nr. 14. 59 5/5, 22/6. 60 27/2. 62 26/1
- Urquhart, David, engelsk skribent 53 22/4, 25/5, 28/5, 29/5
- Ussing, J.L., professor 61 21/9
- Ussing, T.A., etatsråd 57 10/3. 61 24/2(?)
- Ussing, W.J.A., jurist, politiker (?) 51 2/1, 5/1, 16/2, 17/2, 23/3, 14/4, 26/4, 25/5, 11/7. 52 31/1, 24/3, 26/3, 11/7, 29/8. 55 9/12
- Wachs, etatsråd 51 13/5
- Wachtmeister, Carl, svensk gesandt 59 22/6, 23/10. 61 7/1. 62 *Tillæg* 29/4
- Wad, fru, Roskilde 59 3/7
- Wahrenberg, svensk dr. 56 *Tillæg* 4/8
- Valdemar, prins, søn af Christian 9. 58 27/10, 21/11, 21/12, *Tillæg* nr. 13. 63 27/8
- Valdez, A., portugisisk chargé d'affaires 55 *Tillæg* 14/8
- Valentiner, A., etatsråd 63 16/4
- Vallentin, Jacob, politiker, provst 53 13/11. 54 15/1, 17/2
- Wamberg, H.M.N., stud.theol. 64 20/12
- Wamberg, Magnus 64 20/12
- Wamberg, Niels, præst, Gudbjerg 64 20/12
- Wamberg, Niels 64 20/12
- Wanscher, Axel 59 13/12. 60 23/12. 62 13/11, 25/11, 10/12. 63 10/4, 10/10. 64 3/4
- Wanscher, Hanne 52 27/7. 53 27/7, 24/12. 54 27/7. 55 27/7. 56 27/7. 57 13/12. 58 27/7, 23/10, 24/10, 13/12. 59 27/7, 29/9, 13/12. 60 24/5, 27/7, 21/8. 61 13/12. 62 17/10. 63 27/7. 64 27/7, 13/12
- Wanscher, Helene, datter af Vilh. Wanscher 60 23/9. 62 13/11. 63 30/7
- Wanscher, Marie 58 24/3, 5/4. 60 13/12. 61 27/1. 64 1/1
- Wanscher, Nanna 54 1/10. 58 5/4, 24/10. 60 13/12. 61 13/6, 2/7, 7/7, 13/12
- Wanscher, Oscar 59 13/12. 60 23/12. 61 21/4. 62 13/4, 29/10, 25/11. 63 30/7. 64 1/8, 3/9, 13/12
- Wanscher, Vilhelm, grosserer 51 1/1, 12/1, 19/1, 16/2, 21/4, 10/5. 52 13/3, 19/4, 21/4, 22/4, 3/6, 27/7, 31/10. 53 27/2, 5/3, 27/3, 15/4, 16/4, 17/4, 18/4, 21/4, 22/4, 9/7, 27/7, 12/10, 13/11, 13/12, 16/12. 17/12, 24/12. 54 10/1, 13/1, 3/2, 6/2, 21/4, 25/5, 27/7, 1/10, 21/10, 23/11, 13/12, 21/12, 24/12. 55 12/1, 9/3, 1/4, 21/4, 27/7, 4/11, 24/12. 56 3/2, 27/7, 9/8, 11/8, 5/10, 17/10, 18/10, 20/10, 25/10, 3/12, 10/12, 11/12, 19/12, 24/12. 57 1/1, 11/1, 13/1, 24/1, 26/1, 30/1,

- 23/2, 22/3, 22/4, 28/4, 31/8, 27/10, 11/11, 13/12, 24/12. 58 20/2, 27/7, 21/9, 26/9, 23/10, 31/10, 13/11, 13/12, 24/12. 59 3/1, 27/1, 19/4, 20/4, 21/4, 4/5, 19/5, 29/5, 22/6, 27/7, 4/10, 13/12, 24/12. 60 1/1, 4/1, 26/1, 25/2, 27/2, 11/5, 21/8, 23/9, 23/10, 13/12. 61 1/1, 19/3, 2/7, 7/7, 19/8, 12/9, 21/10, 31/10, 13/12, 24/12. 62 1/4, 13/4, 17/8, 18/8, 24/11, 13/12, 18/12. 63 12/1, 21/4, 23/4, 27/7, 12/10. 64 3/4, 21/4, 27/7, 23/8, 7/10, 12/11, 30/11, 13/12, 27/12
- Wanscher, Vilhelm, søn af grosserer V.W. 53 18/4. 58 21/9, 26/9. 61 21/12. 62 14/7, 29/10, 15/12. 63 30/7. 64 1/1
- Wanscher, Wilhelmine 58 5/4. 60 13/12. 61 27/1, 13/12. 62 13/11. 63 10/4, 30/7
- Warburg, L.A., kateket 56 22/11
- Warenberg, svensk forsker, Uppsala 57 22/8
- Varnhagen von Ense, K.A., tysk forfatter 60 13/7
- Warnstedt 54 27/11
- Weber, F.Eduard, Hamborg 54 5/1
- Vedel, Anders Sørensen, historiker 51 2/6. 56 7/6. 60 7/3, 17/5. 64 1/10, *Til­læg* nr. 6
- Vedel, P.A.F.S., departementschef 62 11/8. 63 9/7, 31/8, 4/9, 8/9, 29/12, *Til­læg* 15/11. 64 27/5, 17/9
- Wedel, S.H.A., konferentsråd 51 7/2
- Wedel-Heinen, J.C.F., kammerherre 57 14/1(?)
- Wedell-Wedellsborg, H.R., ritmester, baron 62 *Til­læg* 4/3
- de Veer, G., Jersey 60 12/2
- Wegener, Anne Marie, datter af Johan W. 57 10/5. 58 15/12. 59 27/3. 63 18/9, 20/9, 27/9, 4/10, 10/10, 15/10
- Wegener, Caroline, Haderslev, gift med J.F.C. Wegener 59 4/8, 13/8, 14/8. 64 27/12
- Wegener, C.F.J., senere biskop, søn af J.J.S. Wegener 62 16/12. 63 8/6, 17/6, 18/6, 23/11. 64 16/1, 5/5
- Wegener, Hanne, datter af Johan W. 54 7/9. 55 29/5. 56 10/5, 22/5. 57 20/5, 22/5, 25/5, 27/5. 58 12/5, 24/5, 15/12. 59 15/4, 28/6, 1/7, 3/7, 5/7, 7/7, 10/7. 60 16/5, 18/5, 20/5. 62 27/4, 16/5, 29/10, 31/10, 2/11, 6/11, 13/11, 17/11, 24/11, 25/11, 6/12, 10/12, 12/12, 13/12, 14/12, 15/12. 63 22/1. 64 16/1, 20/9, 30/11, 2/12
- Wegener, Hans Chr., præst, Gudbjerg, C.F.W.s far 55 9/10
- Wegener, Hans Christian, søn af Peter Wegener 56 8/8, 9/8, 10/8, 12/8, 14/8, 23/8, 16/10, 11/11. 57 24/7, 25/7, 21/8. 58 20/3, 24/7, 25/7, 26/7, 19/8, 20/8. 59 12/4, 23/7, 25/7, 21/8. 60 23/7, 19/8, 20/8, 21/8, 24/12. 61 30/3, 7/4, 17/8, 19/8, 21/8. 62 1/2, 25/7, 26/7, 17/8, 18/8, 19/8, 12/10. 63 7/8, 18/12. 64 23/4, 25/7, 3/9, 22/9, 24/9, 24/9, 25/9, 3/10, 5/10, 10/10, 21/10, 30/10, 13/12, 23/12
- Wegener, Hans Ernst Daniel, søn af Johan Wegener 64 21/8, 23/8, 3/9
- Wegener, Henriette, datter af Sophie Wegener 64 9/10, 10/10
- Wegener, Henry, søn af J.F.C. Wegener 64 7/2, 27/7, 9/8, 9/9, 27/12
- Wegener, Jens Ernst, konsistorialråd 56 25/11
- Wegener, J.F.C., forstmester, Haderslev, fætter til C.F.W. 56 25/5, 3/12. 57 28/12. 59 4/8, 7/9. 60 10/5, 11/5, 30/6, 11/7. 63 10/5. 64 5/12, 23/12, 27/12, 30/12
- Wegener, Johan, Jørgen Stiller, præst, bror til C.F.W. 51 19/12. 52 14/10, 9/11, 12/12, 15/12. 53 7/1, 8/1, 14/1, 19/1, 20/12. 54 17/1, 27/4, 12/5, 4/6, 22/8, 18/12. 55 16/12, 18/12. 56 23/4, 26/4, 27/4, 16/5, 18/5, 20/5, 24/5, 9/6, 12/8, 11/11, 8/12. 57 11/1, 16/1, 27/1, 10/5, 31/8, 1/9, 21/10, 27/10. 59 21/1, 11/2, 15/4, 1/5, 5/6, 3/11, 7/11, 24/12. 60 25/2, 29/5, 12/7, 27/10, 12/12, 13/12. 61 5/1, 5/3, 24/3, 7/4, 14/9, 5/10, 18/10, 17/12, 25/12. 62 22/3, 1/4, 27/4, 10/7, 20/7, 3/8, 4/10, 17/10, 8/11, 15/12, 18/12. 63 22/1, 13/2, 23/4, 8/6, 10/6, 13/6, 17/6, 18/6, 15/9, 23/11, 1/12, 20/12. 64 19/6, 20/7, 25/7, 26/7, 2/8, 18/8, 23/8, 20/9, 2/10, 9/12, 18/12

Register

- Wegener, Johanne 64 4/12
- Wegener, J.H., amtmænd, Bornholm
52 31/1. 53 7/9. 55 12/9
- Wegener, Kristine, Johan W.s datter
61 5/1, 3/4, 25/12. 62 9/2, 16/5, 13/9,
14/9, 17/9, 23/9, 28/9, 1/10. 63 23/8,
23/11. 64 16/1, 11/5, 20/9, 2/10
- Wegener, Lise, datter af Peter W. 56
30/9, 11/11. 60 24/12
- Wegener, Malvine, gift m. Johan J.S.,
Wegener 57 27/1, 31/8. 58 11/5,
24/5, 3/6, 5/6, 8/10, 11/10, 12/10,
13/10, 14/10. 59 10/1, 23/1, 24/1,
25/9. 61 3/4, 62 9/2, 16/5, 18/12. 63
19/4. 64 23/8
- Wegener, Malvine, datter af J.F.C. We-
gener 60 25/2
- Wegener, Marie, datter af J.F.C. Wege-
ner 57 28/12
- Wegener, Marie, gift Olsen, Peter W.s
datter 55 4/7, 9/7. 56 24/4, 27/4,
1/5, 24/5, 11/11, 24/11, 29/11, 28/12.
57 11/1, 12/8, 27/11. 58 20/3. 59
23/1, 27/2, 13/4, 2/6, 5/6, 18/10,
3/11. 60 7/1, 6/3, 26/5, 13/9, 13/10,
22/12. 61 8/3, 14/5, 27/5, 14/9, 28/12.
62 15/5, 7/7, 22/8, 15/10, 19/12. 63
6/3, 10/7, 25/11. 64 22/1, 23/5, 22/6,
23/8, 21/9, 21/10
- Wegener, Marie T.A.L., Johan W.s dat-
ter 55 4/9. 58 15/12
- Wegener, Marie Birgitte, gift m. Jens
Ernst W. 56 25/11, 3/12
- Wegener, Matthie, datter af Johan W.
56 10/5, 22/5. 57 31/12. 58 15/12. 59
25/9. 60 24/12. 61 5/1, 3/4. 62 27/4,
16/5, 17/10, 29/10, 31/10, 2/11, 6/11,
13/11, 17/11, 24/11, 25/11, 6/12,
10/12, 12/12, 13/12, 14/12, 15/12. 63
22/1. 64 16/1, 20/9, 30/11, 2/12
- Wegener, Peter, bror til C.F.W. 54
13/4, 26/4, 20/8. 56 20/4, 23/4, 28/4,
10/5, 14/5, 24/5, 18/7, 24/7, 16/9,
3/10, 11/11
- Wegener, Sophie, kusine til C.F.W. 56
10/12. 58 10/9. 59 6/4, 17/5, 14/8,
21/8. 61 31/3, 13/6. 62 16/2. 63 4/1,
12/4. 64 9/10, 4/12
- Wegener, Theodor, fætter til C.F.W.
53 29/8. 54 3/2, 4/6. 55 4/2. 56 3/12,
10/12, 18/12. 57 7/4, 20/7. 58 10/9.
59 6/4, 8/5, 17/5, 4/8, 21/8. 60 17/4,
21/10. 62 1/12. 63 3/6
- Wegener, Ulrik Adolf, søn af Johan
Wegener 57 28/8, 31/8, 1/9. 58
11/5, 12/5, 15/5, 3/6, 8/10, 11/10,
15/12. 59 28/6, 1/7, 3/7, 5/7, 7/7,
10/7. 60 16/5, 18/5, 20/5. 62 13/9,
14/9, 17/9, 23/9, 28/9, 1/10. 63 18/9,
20/9, 27/9, 4/10, 10/10, 15/10. 64
11/10, 13/10, 17/11
- Weis, etatsråd 64 9/8
- Welhaven, J.B.C., norsk digter 55
21/8, 10/9, 12/9
- Welnau, kancellist, Flensborg 60 13/9
- Velschow, H.M., historiker 53 26/2. 62
8/7, 8/12, 22/12
- Wendelboe, Søren, læge, Sorø 59 8/7
- Werlauff, E.C., bibliotekar 51 24/3,
28/3, 26/5. 52 30/1, 19/2, 20/3, 17/8.
53 10/4, 1/5, 1/7, 25/9, 14/10, 17/10,
25/11, 13/12. 54 15/1, 9/2, 3/3, 9/4.
55 12/3, 15/10, 23/10, 27/10, 29/10,
1/11, 2/11, 4/12. 56 23/3, 4/5, 5/5,
6/10, 4/12. 57 24/3, 27/3, 6/5, 30/6,
1/7, 7/8, 8/8, 10/8, 16/8, 17/8, 11/12,
13/12. 58 1/1, 2/7. 60 17/4, 27/4, 1/5,
17/5, 12/6, *Tillæg* 27/4. 61 1/4, 2/7,
6/7, *Tillæg* 17/10. 62 5/3, 8/3
- Werlauff, J.S.W., kancellist 56 4/12
- Werlauff, Wilhelmine, gift m. E.C.
Werlauff 56 23/3
- Vermehren, J.F.N., maler 61 5/1. 62
Tillæg 4/3. 63 24/11
- Wessely, A., dispachør 55 20/6. 64
21/3
- Westenholz, Regnar, godsejer, politiker
53 7/1, 15/3. 54 20/12. 59 2/12, 3/12.
Tillæg nr. 6, nr. 8, 60 14/2, *Tillæg* 14/2.
61 25/5
- Westergaard, N.L., orientalist 54 24/1.
55 12/1. 57 7/4. 64 19/12(?), *Tillæg*
12/12(?)
- Wetche, Anna T.B., mor til Th.A. Re-
genburg 58 1/9. 60 25/7, 26/7, 27/7
- Wetterstedt, N.W., svensk baron 52
31/10. 53 17/12. 56 24/6, 25/6, 28/6,
Tillæg 18/9. 57 17/11
- Wetterstedt, svensk kammerjunker 53
17/12. 56 24/6

- Wiborg, Niels, generalkrigskommissær
51 6/4. 60 17/8
- Wichfeld, J., kammerherre, Engestofte
57 10/3
- Victoria, engelsk dronning 64 8/1
- Videbech, C.A.H.B., stud.med. 61
13/6, 7/7, 31/10
- Wigand, Charlotte 64 19/2
- Wilde, frøken 54 23/3
- de Wildprecht, Pauw 52 6/5
- Wilhelm I., konge af Preussen 61
2/1
- Vilhelm, prins, sen. græsk konge, søn af
Christian 9. 58 *Tilleg* nr. 13. 63
30/3, 1/6, 6/6, 9/7, 25/7, 31/7, 7/8,
27/8, 29/8, 31/8, 2/9, 6/9, 7/9, 11/9,
12/9, 17/9, 18/9, 21/9, 28/9, 3/10,
5/10, 15/10, 16/10, 17/10, 22/10,
23/10, 24/10, 27/10, 30/10, 31/10,
Tilleg 6/6, 28/6. 64 29/2, 21/6, 4/9,
17/9
- Vilhelm, landgreve, prins af Hessen-
Cassel 51 24/1, 18/7. 52 5/8. 53 9/1.
56 4/10, 23/11, *Tilleg* 4/8. 61 5/4. 62
Tilleg 4/11. 63 10/3. 64 1/4, 10/8
- Vilhelmine, prinsesse 58 1/8
- Wilkins, Julius, teknolog 53 26/2
- Wilnau, Flensborg 60 16/10
- Wilster, Ernst H.C., officer 51 7/2,
24/8. 52 22/5. 56 6/10, 23/10. 59
20/3. 62 24/12. 63 24/7. 64 8/3, 10/3,
21/3, 4/4, 18/4, 7/5, 20/12
- Wimpfen, F.F.F., forstmester 57 14/1.
63 17/9
- Winding, A., præst, Havreberg 57
25/8
- Winkel, cand.jur. 52 16/6
- Winterfeld, preussisk major 59 3/6
- Winther, C.M., overretsprokurator 52
16/11. 53 10/1, 8/2, 8/3, 31/3, 12/5,
9/7, 24/8
- Winther, Geert H., politiker 52 4/7.
58 *Tilleg* 7/3. 62 25/4
- Virgin, C.A., svensk kontreadmiral, ge-
sandt 56 21/12. 57 1/1, 14/4, 3/7. 58
29/5
- Visby, C.H., præst 52 19/5. 54 5/4
- With, Eduard 54 11/4
- With, frøken 62 13/1
- Withusen 51 6/4
- Witt, J.G.S., råd i holstenske Overret
56 1/3
- Wocel, J.E., professor, Prag 60 1/2,
3/2
- Wodehouse, John, engelsk udsending
63 15/12, 24/12. 64 7/1
- Vogt, Adelgunde, medlem af Kunstaka-
demiet 62 15/4
- Voigt, Johan Christopher, byfoged,
Lemvig 52 22/6
- Wolfhagen, F.H., politiker 56 1/3, *Til-
leg* 17/7, 28/9. 57 23/2. 58 2/6, 12/9,
3/12. 60 24/2. 62 26/1, 27/2. 63 19/11
- Wolf Petersen 54 12/12
- Worsaae, J.J.A., arkæolog 53 25/5. 55
17/6. 56 7/6. 58 11/6, *Tilleg* nr. 10. 60
27/8, 28/8. 63 *Tilleg* 19/2. 64 19/12,
Tilleg 12/12
- Vrintz 51 9/6
- Wunsch, Slagelse 60 28/5
- Wynn, H.W.W., engelsk gesandt 53
2/4, 2/6, 4/6
- Württemberg, W.F., kommandant på Rosen-
borg 56 9/3
- Wöldike, boghandler 64 20/11
- Zahlmann, J.J., overlæge 55 12/11
- Zahrtmann, C.C., kammerherre 51
16/1, 27/5. 53 16/4
- Zahrtmann, frøken 60 6/10
- Zepelin, A.F., gardeofficer 56 19/2, 9/3
- Zeuthen, F.L.B., præst, Frederica 62
Tilleg 4/3
- Zinck 64 4/5
- Zøylner, C.F., præst, Alsted 54 3/12
- Øllgaard, N.E., biskop 52 27/6
- Ørsted, A.S., jurist, politiker 53 15/4,
20/4, 23/4, 26/4, 7/6, 19/6, 1/7, 19/7,
23/10. 54 2/1, 23/1, 25/1, 30/1, 19/2,
17/3, 27/3, 31/3, 7/4, 29/4, 3/8,
23/12. 55 5/2, 1/11. 56 5/1, 22/11. 57
29/6. 60 1/5. 62 *Tilleg* 7/11
- Ørsted, H.C., fysiker 51 9/3. 61 *Tilleg*
17/10
- Ørsted, skipper 56 11/11
- Aagaard, Lolland 57 16/3
- Aastrup, J.P., sekretær ved Ordenskapit-
let 63 7/8, 17/8, 21/11, *Tilleg* 9/7